מוסף

נשים רבות ברצועת עזה ממשיכות לעבוד אצל המתנחלים ומסרבות לעבור למעסיקים פלשתינאים, המשלמים שכר רעב. כתבת "הארץ" יצאה לעבודה במתפרה בחאן יונס, מצוידת בפרוטקציה ובזהות שאולה (סוהא עראף, עמ' 18)

מדור חדש: צלמים מציעים פרשנות לציטוטים ספרותיים (עמ' 39-43)
הלשנות בישראל: מי נגד מי, תמורת כמה (עמ' 25)
הקרב על אידיאל היופי: סינדי קרופורד קוברת את קייט מוס (עמ' 74)
גדעון לוי חוזר לזמנהוף (עמ' 14)
שידורי המונדיאל (עמ' 88-90)

המשך בעמוד 13

מוזיאון ישראל

ירושלים 17.6 – 23.6

תערוכות

לוציאנו אטרוגה – סל גדול עם פירות, 1986, שמן על בד.

פרי המכחול – 400 שנות ציור טבע דומם איטלקי–מאוסף סילוואנו לודי

58 יצירות המקיפות תקופה של 400 שנה מ–1580 בקירוב ועד 1988. היצירות מגלות פן מפתיע, אישי ואינטימי של אמני איטליה כאניבלה קאראצ'י, אסכולת קאראווג'יו, אבריסטוס באסקניס וג'ורג'יו מוראנדי.

הזהב הקדום בעולם – וארנה, בולגריה

גילוי אקראי מדהים של אוצר זהב טהור, (מעל 6 ק"ג) הגדול והקדום ביותר בעולם, נחשף בבית הקברות בוארנה שבבולגריה. מגוון קישוטי הזהב שפיארו את המתים הקדמונים, מעניקים חוויה מסעירה ונדירה למבקר בתערוכה, דרכה ניתן ללמוד על החברה, התרבות והסביבה שבה חיו אנשי וארנה לפני כששת אלפים שנה. התערוכה באדיבות: חברת הספנות נבי–בולגר; חברת בולקון, וארנה; חברת ארדו ספנות בע"מ.

הדרכות (ללא תשלום) בימים א', ד' בשעה 11:00.

קיקי סמית

מיצב חדש של האמנית האמריקאית קיקי סמית שיצרה במיוחד למוזיאון ישראל. בעבודתה הפרובוקטיבית של האמנית הצעירה, הגוף נתפס כמספורה של האני והחברה דרך נושאימשל מיניות, אירוטיות ואי–הנוחות שלנו עם גופנו.

איריס קובליו–איתן: "יחסים"

שלוש סדרות של עבודות בצבעי מים מן השנים 84–1993

עיצוב עכשווי מצרפת

רהיטים, חפצים, וכרזות מיצירות המעצבים הצרפתיים המובילים כיום, כמו פיליפ סטארק, סילבאן דוביסון ומרטין סקלי.

בחזרה לעיירה היהודית – אוסף אנ–סקי

תערוכה חוויתית ייחודית על החיים בעיירה היהודית בתקופה שלפני מלחמת העולם הראשונה. התערוכה מציגה אוסף נדיר של חפצים שנאספו ע"י המשלחת האתנוגרפית היהודית בראשותו של אנ–סקי, נעלמו בעקבות המלחמות והמהפכות ברוסיה ונתגלו לאחרונה במרתפי המוזיאון הממלכתי לאתנוגרפיה בסן–פטרסבורג.

התערוכה מחזירה את המבקר ל"שטעטל" של תחילת המאה ה–20. המבקר מטייל ברחוב יהודי משוחזר, שומע את קולות וצליל העיירה, צופה בדמויות, בעלי חיים וכלים, ונושם את ריחות העיירה וארח חייה. בתערוכה גם מדור על אנ–סקי, סופר, מהפכן, יזם המשלחת האתנוגרפית ומנהלה.

באדיבות: דן גיאורג וכרי ברונר, דיסלדורף וחברת התעופה הגרמנית Lufthansa

הדרכות בעברית (ללא תשלום) בימים א', ב', ד' ושבת בשעה 11:00.

לולה בר – 50 שנות אופנה בישראל

לולה בר עלתה לארץ בדצמבר 1939, וכבר בראשית 1940 פתחה סטודיו לתפירה עילית בת"א. מזה 64 שנה היא "מלבישה" את הדיפלומטיות ונשות נושאי התפקידים הממלכתיים הבכירים בישראל. במקביל עצבה לולה בר את מדי חיילות צה"ל וחיילות אל–על. בתערוכה היבטים שונים של יצירתה: מבחר שמלות מקוריות, שרטוטים ותצלומים.

מוניו גתאי וינרוב: בניה לחברה עובדת

אדריכל יליד פולין וחניך הבאוהאוס, שהשכיל להתאים את עקרונות הפונקציונליזם האירופאי לצרכים של תנאי התשתית של "מדינה בדרך" שהפכה למדינת עלית. בתערוכה מסמכים, שרטוטים, תוכניות ופרטי בנין מקוריים ומשוחזרים, רהיטים ומודלים, פרי פעילות אדריכלית במשך ארבעה עשורים. התערוכה במקביל לכנס "הבאוהאוס" – אדריכלות הסגנון הבינלאומי, ת"א.

אמנות עכשווית

תצוגה חדשה של אוסף האמנות העכשווית בגלריות המחודשות, הכוללת רכישות חדשות של אנס מסלה, דנין אנטוני, אנסלם קיפר ואחרים.

בראצו דימיטרייביץ'

בעת ביקורו הראשון בירושלים ב–1991, היו לדימיטרייביץ' (יליד סרייבו) כמה רעיונות למיצבים המבוססים על אוסף מוזיאון ישראל. עתה הגיע להציג כאן את עבודתו השניה שגם אותה תרם למוזיאון.

בקווים חדשים: רישום ישראלי עכשיו

החל ב– 21.6

שלושה דורות של אמני רישום מקומיים מציגים גישות וכיוונים שונים של הרישום הישראלי בהקשר היסטורי, מושגי וטכני.

כסף עובר לסוחר

החל ב– 23.6

תצוגת מטבעות חדשה העוקבת אחרי תולדות המטבע בארץ ישראל ובעולם העתיק כולו.

הרצאה בנושא מאת פרופ' יעקב משורר. ביום ה' 23.6, 19:30 באודיטוריום.

אנה טיכו – פני ירושלים

במשך כשבעים שנה ציירה אנה טיכו באהבה רבה דיוקנאות של האנשים שנקרו בדרכה, הן במרפאתו של בעלה והן ברחובות העיר ירושלים. גלריית בית טיכו, ברחוב הרב קוק.

גוף–תערוכה חוויתית באגף הנוער

מיפגש שבין אדם לגוף, הדרכים השונות שבהן האדם כובש לעצמו את הגוף כדי לשנותו, להתמודד עם מרחביו, או להפוך אותו ליצירת אמנות. בשיתוף עם "אמנות לעם".

אירועים

קולנוע

"הפסנתר" (ניו זילנד 1993) במאית: ג'ין קאמפיון עם הולי האנטר, הארווי קייטל, סם ניל מוצ"ש 18.6, 21:00 באודיטוריום.

סמפוזיון

השפעת תרבות יהודי מזרח–אירופה על התרבות בארץ (בהקשר לתערוכה: "אנ–סקי והמשלחת האתנוגרפית היהודית 1912–1914").

בהשתתפות קבוצת מחקר של המכון ללימודים מתקדמים באוניברסיטה העברית: סופרים, הוגי דעות ואנשי אקדמיה.

ימים ג', ד', 21.6, 22.6 באודיטוריום.

פרטים: 03-708844, 02-708802

אגף הנוער

מפעל המיחזור והספרייה

יום א', ב', ד', ה' 14:00–17:00, יום ג' 16:00–19:00.

שעת סיפור

יום א' 19.6, 16:00, (עברית) בבית טיכו.

יום ג' 21.6, 16:30, (עברית) באגף הנוער עם רצי חי.

יום ד' 22.6, 16:00, (אנגלית) באגף הנוער עם פטריסיה.

מוסיקה

קונצרטיכו

קונצרטים של עולים מנגנים

ואדים פיסמן – פסנתר

שופן, ליסט, ברטוק, סטרווינסקי.

יום ו' 17.6, 11:00 בגלריית בית טיכו.

תזמורת קשתניות קמרטה רמת–השרון

מנצח – לאוניד גורליק

רועי שילוח – כינור

יצירות מאת פנדרצקי – שלושה קטעים בסגנון הבארוק, ברטוק – דיברטימנטו, חיים ד. צוקרבר – קונצ'רטו לכינור (בכורה עולמית).

יום ד' 22.6, 20:30 באודיטוריום.

תערוכת "סופשנה"

מבחר מיצירות תלמידי החוגים בשנת תשנ"ד, פתיחת התערוכה ומבצע הרשמה לחוגי תשנ"ה

יום ג' 21.6, שעה 18:00

הרצאה

כשהדפסים הפכו לאמנות

על ההסטוריה של איסוף הדפסים.

מרצה: מרג'ורי ב. כהן, אוצרת להדפסים במוזיאון פוג לאמנות, אוניברסיטת הרווארד, ארה"ב (באנגלית)

יום ג' 21.6, 20:00 במועדון השוחרים.

שעות הביקור במוזיאון

ימים א', ב', ד', ה':	10:00–17:00
יום ג':	16:00–22:00
(היכל הספר:	10:00–22:00)
יום ו':	10:00–14:00
יום שבת:	10:00–16:00

שיח גלריה

הזהב הקדום בעולם, וארנה, בולגריה

עם אוסנת מיש–ברנדל, אוצרת התערוכה

יום ג' 21.6, 19:00 בתערוכה.

כניסה חינם למחזיקי ויזה זהב

VISA כ.א.ל VISA

בשיתוף מעריב

מידע: מוזיאון ישראל ירושלים 02-708811

לנשום תרבות לחוות אמנות.

רק בשקם האלקטרוניקה ב-18 תשלומים בלי ריבית ובלי הצמדה!

מבצע מונדיאל בשקם – לראשונה בישראל אתה יכול לרכוש עתה טלויזיות, מכשירי וידאו, מצלמות וידאו ומערכות סטריאו של טובי היצרנים ב–18 תשלומים, ללא ריבית וללא הצמדה.

TOSHIBA TadiStar Panasonic SONY SANSUI SANYO PHILIPS

החשלום באמצעות כרטיסי אשראי, על מכשירים המשתתפים במבצע.

פראייר מי שלא קונה בשקם

...על שהיא משתמ...

מעבודות הבית: ...מה המשען ראשית כל,

המשך בעמוד 13

תוכן

18 המתנחלים משלמים יותר

כתבת "הארץ" התפלאה לשמוע מנשים ברצועת עזה שהן מעדיפות לעבוד בחקלאות אצל המתנחלים, רק לא אצל מעסיק פלשתינאי, ויצאה לבדוק מדוע. עם קצת פרוטקציה ובזהות שאולה היא התקבלה לעבודה במתפרה בחאן יונס.

13 ביוני 1960: פריצתה של דליה לביא

עם סיום פסטיבל קאן נגשה אגודת צלמי העיתונות לבחירה המסורתית של "הכוכבנית המבטיחה ביותר". שליח "הארץ" מדווח בהתלהבות לקוראיו שבעשירייה הפותחת נמצאת גם השחקנית הישראלית הטרייה דליה לביא (בשורה הראשונה, במרכז). עוד בקבוצה אפשר לזהות את השחקנית הצרפתייה מיריי דארק (למעלה, קיצונית מימין) וגם כוכבנית מתחילה ובלתי ידועה (בשורה האחורית, שנייה משמאל) העונה לשם קתרין דנב.

השכר: חמישה שקלים ליום עבודה מפרך הנמשך עשר שעות. **סוהא עראף**

25 האזרח הטוב

אזרח שווייצרי ממהר לטלפן למשטרה כשהוא רואה מישהו זורק פיסת נייר ברחוב. בישראל קוראים לזה הלשנה, ואפילו מעלימי מס ונהנים משתוללים זוכים לחיפוי חברתי. באחרונה מבקשות הרשויות לחולל מהפכה ולשכנע את הציבור לא להסס למסור מידע גם על עבירות קלות. מומחים מפקפקים אם האופי הישראלי יסתגל להלשנות שנעשות שלא כדי לקבל פרס. **איריס מילנר**

33 מבקרת המדינה שבדרך

יאסר ערפאת הציע לחנאן עשראווי את משרד ההסברה, אבל היא העדיפה לחזור למרכז הזירה הפלשתינית בראש מסגרת משלה, הוועדה לזכויות האזרח, שלא תעמיד אותה תחתיו אלא מולו. "אני לא מוכנה לשמש שופר לאף אחד", היא אומרת השבוע בראיון. **מיכל פלג**

49 רוקדת עם סוסים

אם תצליח דניאלה גרוס בתוכניתה, נצטרך ללמוד עוד סוג מושגי יסוד בדרסאז', כמו שלמדנו לפני שנתיים מה זה וואזארי ואיפון. על גבה של הסוסה אמורה מקווה גרוס לייצג את ישראל ברכיבה אמנותית באולימפיאדת אטלנטה. **חיים הנדוורקר**

52 אני מעריץ את עובדיה יוסף

פרופסור שלמה דשן, סוציולוג ואנתרופולוג, אינו מוכן למסור את שם הכפר שנולד בו בגרמניה, בגלל שנאתו לארץ מוצאו. השבוע פירסם בכתב העת "אלפיים" מאמר שמסביר את פריחת הדתיות המזרחית בישראל. "המשיכה ליהודי המזרח היא ניסיון לתקן את החורבן הפרטי שלי", הוא אומר. **דליה קרפל**

58 הדוכסית מקנט תעניק את הגביע

העדרן הכפוי של ג'ניפר קאפריאטי (נמילה מסמים) ומוניקה סלש (פציעה מסכין) לא יפגע בכוח המשיכה של טורניר וימבלדון, אליפות העולם הבלתי רשמית בטניס. פיט סמפראס ושטפי גראף יבואו כמועמדים בטוחים לניצחון ואת הסיפור האנושי תספק מרטינה נאברטילובה... מרייסי אוסטין, שזכתה בטורניר ב-1981 ושבה לפעילות מקצוענית אחרי תאונת דרכים שהשביתה אותה למשך יותר מחמש שנים. **רון קופמן**

נקמתה של סינדי קרופורד, עמ' 74

65 צדק צדק תרדוף?

בתפקידו הצבאי הבכיר היה אמנון סטרשנוב בעמדה שאיפשרה לו להשפיע על חוקיות פעולתו של צה"ל בתקופת האינתיפאדה. אבל מה שלא הבין בשעת מעשה, שתפקידו כפרקליט הצבאי הראשי לעמוד על משמר החוק נגד צמרת הצבא, הוא לא הבין גם בשעת הרהור שלאחר מעשה. ספרו הוא בעצם דו"ח של מאכער על איך הוא מסדר עניינים ומסתדר לא רע. **יהודה מלצר**

70 המשחק הישראלי ביותר

אתם יכולים לבחור לכם את הנידח באיי הארכיפלג הפאסיפי שלחוף מדינת וואשינגטון, מקום שבו רק דובי הקוטב טובלים במי הקרח, אבל גוזכם הסמור כבר מחכה לחבטה המוכרת, לענן חול ראשון על המגבת שלכם, לדינמיקה החדגונית של כדור גומי אחד ושתי פלאטות עץ. **נירה רוסו. צילומים: גדי דגון**

72 מרד האפרסקים הוורודים

סילוונו לודי נשבה בקסמם של האפרסקים שציירה פדה גליציה לפני כ-400 שנה, והחל לאסוף ציורי טבע דומם של אמנים איטלקים. בתקופת הרנסנס, הוא אומר בביקור בישראל, זאת היתה דרכם למרוד בתכתיבי הכנסייה ולצייר לשם הנאה. במוזיאון ישראל נפתחת עכשיו תערוכה מאוספו של לודי. **מיכל פלג**

74 האלילות של שנות התשעים

רוברט אלטמן מבקש לעשות לאופנה את מה שעשה להוליווד עם "השחקן", והתזמון שלו מושלם: הענף מצוי בעיצומו של קרב ענקים סביב דמותה של הדוגמנית האידיאלית, ומאחורי הקלעים הדוגמניות משמיצות זו את זו בקצב מסחרר, ומרוויחות בבדרך־אגב 25 אלף דולר ליום. "העולם מלא בבחורות שרוצות את מקומי", אומרת הדוגמנית סטיאנה פטיץ, "אבל אני מתכוונת להגן עליו בשיניים". **שירות "שפיגל"**

7 אלכס ליבק – הארץ שלנו

12 אריה כספי

14 גדעון לוי – אזור הדמדומים

110 עירית לינור

86 המלצות טלוויזיה – אורי קליין

88 המלצות מונדיאל – עוזי דן

91 המלצות מוסיקה – נעם בן זאב

92 תוכניות טלוויזיה

100 קול המוסיקה

101 סרטים

104 תערוכות

106 הצגות

מדורים

6 תגובות

8 אנשים בחזית – חיים גורי על המונדיאל

11 חגי חיטרון – מלים מעצבנות

39 ציטוט מצולם – מיכה ברעם, דניאל חכים, הלמוט ניוטון, גדי דגון

44 תגובה – ד"ר גבי פיטרברג על מאמרו של אהרן מגד

84 סודות מהמטבח – נירה רוסו

108 שעשועים

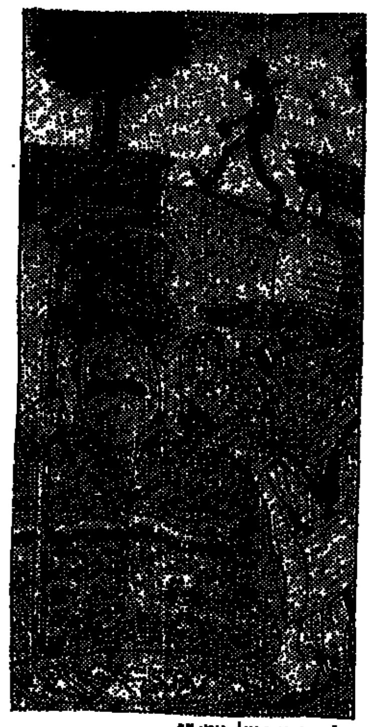

הלשנה בישראל, עמ' 25

השער: פלשתינאית עובדת בהתנחלות ברצועת עזה
צילום: מיקי קרצמן

מוסף הארץ

עורך: רב אלפון. סגן עורך: חגי חיטרון. מעצבת: מיה ולך. המו"ל: "הארץ", רחוב שוקן 21, תל אביב. טלפון: 03-5121212. פקס: 03-5121238. כל הזכויות שמורות

...על שהיא נשואה...
מעבודות הבית: ...מה המשען ראשית כל,

המשך בעמוד 18

תגובות

עפרת לא היה הראשון

גדעון עפרת אינו הראשון שמצא את "את המפתח לרובד היהודי המפעפע ביצירתו של אריה ארוך", ("החידה של אריה ארוך", מוסף "הארץ" 27.5). אפשר גם להוסיף, שארוך בהחלט "אהוד על הפוסט־מודרניזם" מהסיבות הנכונות.

מן הראוי היה לציין במאמר שכבר בינואר 1989 התפרסם בכתב העת "קו" מס' 9 (עמ' 100–103) מאמר של פרופ' מרדכי עומר, "בין רוח אגריפס לבין הנציב העליון" – עיון במקורות היהודיים והישראליים ביצירתו של אריה ארוך.

באמצעות שתי התמונות המוזכרות בכותרת המאמר, הצביע פרופ' עומר על הטלטלה "בין לבין" בעבודותיו של ארוך: בין התרפקותו על עברו בבית הוריו, לבין געגועיו לירושלים; בין המסורת היהודית והלאומית למקור הבינלאומי והאמנות המושגית של דושאן; בין התוכן לשפה; בין ה־Ready-made ודימויים נתונים מראש, למחיקה ברוח ההשגבה או הדימוי החרש.

אין אם כן תמה שארוך אהוב על אמנים רבים, שמוצאים בו את עצמם, ומהסיבות הנכונות. יש להניח שאצל ארוך, כמו אצל דושאן, ימשיכו לגלות את התוכן החבוי והוא ימשיך להפרות, באמצעות המבקרים והפרשנים המתאימים, את האמנים ואת הקהל בדורות הבאים.

יהודית פלד
תל אביב

הלוואי

בכתבתה של מיכל פלג "בלפסט או בריסל: ירושלים ממתינה לגזר דין" (מוסף "הארץ" 3.6) נאמר, כי "עכשיו נמצאת בשלבי הקמה שכונת 'רכס שועפט' המיועדת ליהודים חרדים מקנדה".

בתפקידי סגן שר השיכון ליוויתי את התכנון והקמת הפרויקט. השכונה אינה מיועדת ל"יהודים חרדים מקנדה", שהלוואי והיו עולים ארצה. רכס שועפט מיועד כולו לזכאי משרד השיכון, זוגות צעירים, משפחות ברוכות ילדים ועולים, רובם מברית המועצות לשעבר. נכון שהשכונה תהיה שכונה דתית. אז מהו?

אבקש להזכיר, כי הקרקע של רכס שועפט הופקעה לצורך הקמת איצטדיון ירושלים. לאחר ששונה ייעודה למגורים, הוגשה עתירה לבג"ץ ונדחתה. אז אושרה הבנייה.

אברהם רביץ
הכנסת, ירושלים

הקפאה כנגד הקפאה

המאמר "בלפסט או בריסל: ירושלים ממתינה לגזר הדין" מצייר תמונה קשה של שלטון הפועל למען האוכלוסייה היהודית ונגד האוכלוסייה הערבית בירושלים.

המסקנה שלי ממדיניות הפקעת האדמות והאפליה נגד הערבים בירושלים היא שאין הבדל במטרות של טדי קולק, אהוד אולמרט ורחבעם זאבי (שלא הוזכר בכתבה). ההבדל היחיד הוא בסגנון הדיבור ובקצב המעשים.

המשך הפקעת האדמות הערביות והבנייה היהודית במזרח העיר הם ניסיון לקבוע עובדות, שהיו צריכות להיות נידונות במשא ומתן בין הצדדים. בכך מכריחה ישראל את אש"ף להעלות את שאלת ירושלים כבר עכשיו, ובכך היא גם מסכנת את תהליך השלום. אם רוצים להקפיא את שאלת ירושלים, צריך להקפיא גם את הפקעת האדמות והבנייה.

עמוס גבירין
שפיים

הקלצ' של קלשניקוב

אני מתפלא על אי־דיוקים שהיו בכתבה של ה"ניו יורק טיימס", "מסע ציד עם מר קלצ'ניקוב" (מוסף "הארץ" 10.6).

ראשית, שם הממציא והרובה הוא "קלשניקוב". הביטוי השגוי "קלצ'ניקוב" נולד קרוב לוודאי בישראל, כנראה בגלל הדמיון לשם הידוע קלצ'קין. ביטוי זה השתרש בקרב צה"ל (בדומה לביטויים השגויים "מסטינג" ו"בונגלור").

שנית, הרובה קלשניקוב לא היה הראשון שהופעל במנגנון בוכנת־גזים, גם לא בבריה"מ. קדמו לו רובים של סמיונוב וטוקארב בבריה"מ והרובה האמריקאי גאראנד (M-1 Gara-nd) ששימש בהצלחה רבה את חיילי ארה"ב במלחמת העולם השנייה. מנגנון הרובה קלשניקוב דומה בהרבה פרטים למנגנון הרובה גאראנד.

שלישית, כבר במלחמת העולם השנייה השתמשו הגרמנים בתרמילים "מקוצרים" לכדורי הרובה, ברובי הסער MP-43 ו־MP-44.

קלשניקוב לא "המציא" את הרובה, אלא פיתח אותו מתוך מנגנונים ועקרונות מוכרים היטב. הוא יצר רובה מצוין. סוד הצלחתו נעוץ בהרבה פרטים קטנים של תכנון – למשל, הרווחים בין חלקי הרובה, המאפשרים פעולה אמינה בתנאי לכלוך בלי לפגוע כמעט בדיוק הקליעה.

אליהו אוחלאה
חיפה

מדברים מהר מדי

הדיון בתרבות הדיבור בחברה הישראלית (מוסף "הארץ" 13.5) הוא דבר בעתו. אבל המאמר מתעלם מבעיה שרבים רואים אותה כבעיה העיקרית – קצב הדיבור. כמות המלים הנפלטות מפיו של הישראלי בדקה, תספיק לאנגלי, ולדובר יידיש, לשתיים־שלוש דקות דיבור. מי שמאזין לשידורי רדיו בשלוש השפות יודע.

הבעיה מתחילה בבית הספר היסודי: התלמידים חשופים לזרם המתגבר של מלים היוצא בקולי־קולות מפי המורה. בדקתי מה קולטים התלמידים בשטף הדיבור של מורה או מנהל בטקסים, וגיליתי שהם קולטים מעט מאוד. אשמה בזה גם התקשורת. לדוגמה: מהירות הדיבור של המגישות בשידור תחזית מזג האוויר בטלוויזיה מגיעה ל־200 קמ"ש.

דווקא הפוליטיקאים הבינו שהם חייבים להאט את מהירות הדיבור, אחרת יפסידו את המאזין. רבין, פרס ודוד לוי יודעים שעליהם לנשום בין מלים ובין משפטים. בנימין נתניהו, לעומת זאת, אינו מצליח להגיע לקהל היעד שלו בגלל קצב דיבורו המהיר.

פרופ' גרשון ויינר
ירושלים

אפרטהייד בקו הירוק

סניה ריינהרט ("עידן השטחים הצהובים", מוסף "הארץ" 27.5) סבורה שלנוכח ההתפתחויות הפוליטיות האחרונות, "האפרטהייד רק מתחיל", כיוון שהוקמו "בנטוסטנים נוסח דרום אפריקה".

אבל האפרטהייד של דרום אפריקה, וכמוהו של ישראל, לא התחיל עם הקמת מדינות החסות. האפרטהייד הוא ההסתגרות הקבועה, המפורשת, של חברת הלבנים, כמו גם של החברה היהודית, וסירובם לחיות יחד עם מי שאינו מביניהם.

חוקי אפרטהייד נחקקו בישראל עם ההכרזה על העצמאות. היהודים נעשו לאזרחים מסוג אחד, "מכוח שבות" – וזה כולל את כל היהודים שבאים לארץ, אפילו שונאי ישראל כמו חסידי סאטמר – ואילו הלא־יהודים נעשו בקשיי־קשיים אזרחים מסוג אחר, "מכוח ישיבה". יצירת שני סוגי אזרחים על ידי השלטון היה רק סימן היכר אחד של האפרטהייד השורר בישראל מאז 1948.

ההסכמה לאפרטהייד הזה מקיפה את כל החברה היהודית בישראל, לרבות "הציבור הנאור" – כפי שמכנים עצמם רודפי השלום שסניה ריינהרט היתה להם לפה. אלה דרשו מהממשלות בישראל "לא לשלוט על עם אחר", אבל מילאו פיהם מים בעניין האפרטהייד. בהקשר הזה, לדבר על "בעיה דמוגרפית" פירושו לטשטש את המקור: הפחד הגטואי הנושן מן ייטמעו היהודים המעטים בגויים הרבים. אפשר להבין פחד זה כשהוא נובע מדתיות־אתנית מפוזרת וחסרת ישע; אפשר לסלוח על קיומו בתקופת השלטון הבריטי הזר והעוין; אבל בתנאים השוררים היום בישראל הוא אנכרוניזם גמור, ובכל שנה גוברת דחיפות הצורך לבטלו. רק מי שרוצה ב"אתה בחרתנו" דתי, ובשלטון כפייה של כוהנים גדולים, יכול להיות מעוניין בקיומו.

אילו רצה הציבור הנאור בישראל בשינוי ערכים אמיתי, אילו התנגד באמת לאפרטהייד, מזמן היה נמחק הסעיף המפלה בחוק האזרחות, והסיסמה "ישראל היא מדינה יהודית" היתה מוחלפת בהכרזה ש"ישראל היא מדינה ישראלית". הפעלת אגפי "מגזר ערבי" ברשויות המקומיות, בהסתדרות, במערכת החינוך, במשרד השיכון, היתה נעשית אז בלתי חוקית; לסוכנות ולמינהל מקרקעי ישראל היה אסור אז למנוע מאזרחים לא־יהודים זכות שכירות או קניין בכל מקום שיש זכות כזאת לאזרחים יהודים. אף זאת: ייתכן שהקמת חברה ישראלית ללא אפרטהייד בגבולות הקו הירוק היתה מונעת את מעשה האפרטהייד האחרון – הקמת "בנטוסטנים" בגבולות "ישראל רבתי".

עוזי אורנן
נופית

אלכס ליבק

הארץ שלנו

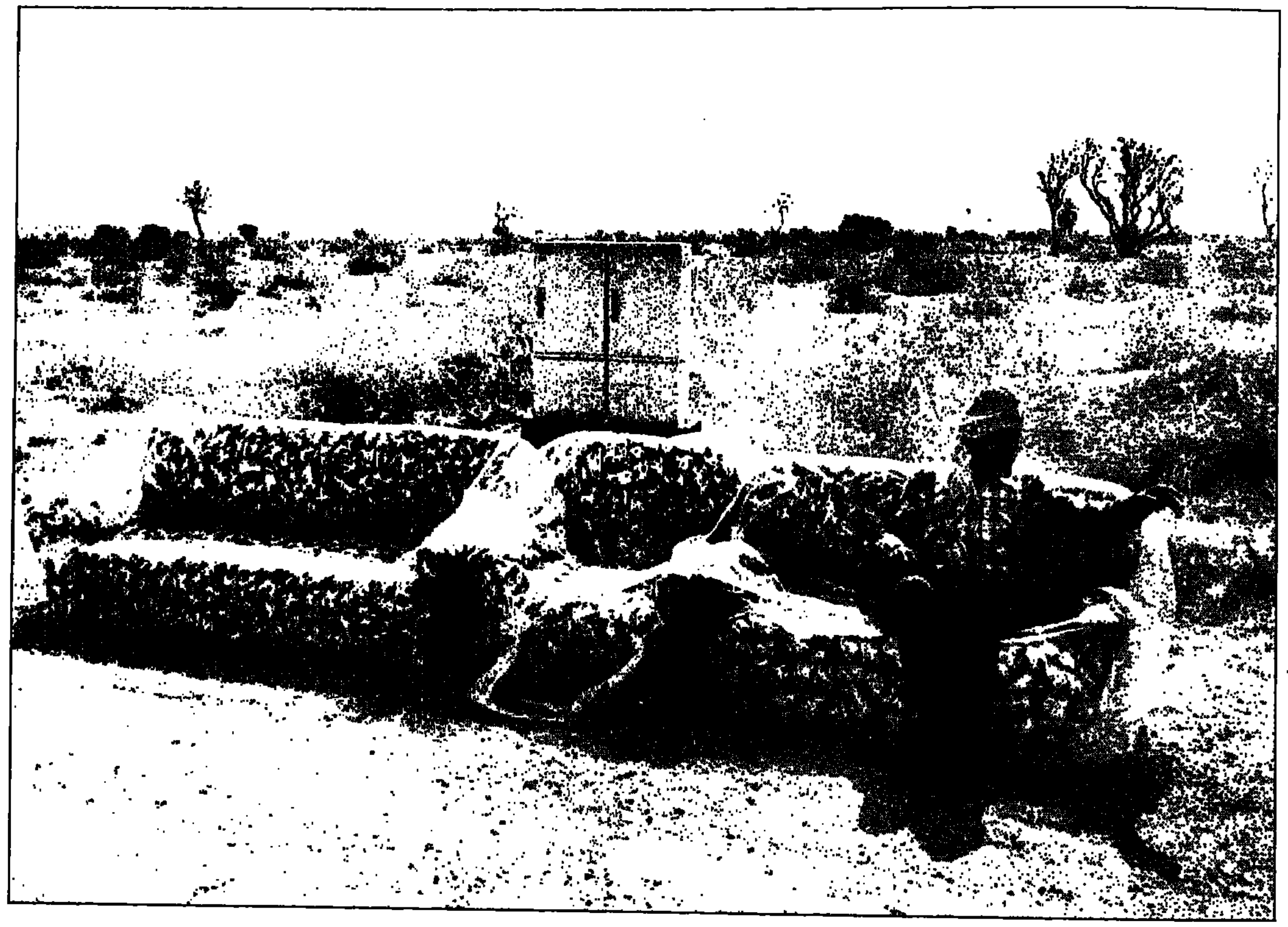

בדרך ליריחו, יוני 1994

ז'בוטינסקי ופלשתין

ההיסטוריון יגאל עילם ("אחרי הנסיגה", מוסף "הארץ" 27.5) היטיב לעשות בהצביעו על כך שזאב ז'בוטינסקי "חשף ראשון... שהציונות נתקלה בתנועה לאומית יריבה". מתוך עיסוקי שנים רבות במרקם האידיאולוגיה הז'בוטינסקאית בכלל, ובבעיה הפלשתינית בפרט, אוכל להוסיף פרטים רלוונטיים בעניין חשוב זה.

ז'בוטינסקי הכיר בבעיה הפלשתינית וראה בה מגזר ספציפי ומכריע של הבעיה הערבית הכללית (בין השאר, בסדרת מאמריו על "קיר ברזל"). בתחילה היה משוכנע כי היווצרות "רוב עברי על שתי גדות הירדן" יביא להשלמה של הפלשתינאים עם המצב. במרוצת הזמן (ראו עדותו של ברל כצנלסון על שיחותיו עם ז'בוטינסקי בלונדון ב־1940, כפי שהתפרסמו בכתב העת "מולד") נטה ז'בוטינסקי להשלים עם חלוקת הארץ כדי לזכות בריבונות יהודית, שתשמש מפלט בפני שואה מאיימת.

שלא כמו באגדות שהפיצו יריביו בתנועתו (יאיר, שמיר ובגין), ז'בוטינסקי שלל את רעיון האוטונומיה הפרסונלית כפתרון לבעיות הלאומיות (לרבות זו הערבית־הפלשתינית) והדגיש במחקרו על הבעיה הלאומית, עוד לפני מלחמת העולם הראשונה, כי "האוטונומיה הפרסונלית אינה אלא השלמה לאוטונומיה הטריטוריאלית אשר לה, ולה בלבד, הבכורה בפתרון הבעיות הלאומיות".

גם בלי להתייחס לשאלת האקטואליות וסיכויי יישום דעותיו של ז'בוטינסקי היום, מן הראוי להבינן לאשורן.

יוסף לוינגר
קריית ביאליק

זהב ותום לב

ברשימתה "מנימוקי ועדת הפרס" (מוסף "הארץ" 10.6) מתקוממת עירית לינור נגד דמות הסופר המתייסר, המתכחש לצורך הבסיסי שלו בפרסום. אבל לינור מחמיצה את עיקר הבעיה שמעוררת הענקת אות הזהב והפלטינה לסופרים. שכן לא רק הסופרים ראויים לגנאי בהקשר זה, אלא גם "חוקרי הספרות ודוקטוריה", ש"תולשים את שיערות ראשם על כך שספר – שערורייה שכזאת! – הצליח לשכנע עשרות אלפי קוראים לקנות אותו"; כי "מה הרבותא בהכתרת ספר כ'סופר חשוב', אם 40 אלף איש החליטו על כך לפניך?"

אני מעדיף להתעלם מבורותה של לינור, הסוברת שתפקידה המרכזי של הביקורת הוא להעניק ציונים ליוצר, וגם אעבור בשתיקה על תפיסתה התמוהה, שקהל הקוראים הוא מן הרבים הנתעבים בעיני ביקורת הספרות. עיקר הבעיה נעוץ במה שלינור מעדיפה לטשטש: היחס המטעה שיוצרים פרסים מסוג זה בין כמות לאיכות.

אינני בא לטעון כאן נגד הקשר בין איכותו של ספר למכירות שלו. ככל הידוע לי, מבקרי הספרות אף פעם לא התלוננו על כך שאחד מרבי־המכר הגדולים בעברית הוא "מאה שנים של בדידות". אבל דומני שלא אטעה אם אומר, שחלק ניכר מהמבקרים אינו חושב שאחד הקריטריונים החשובים לשיפוט ספר הוא שיעור המכירות שלו, ומסיבה זו גם אין צורך לציין את המכירות באירוע חגיגי מיוחד.

סופר חשוב אינו בהכרח סופר ש־40 אלף קוראים החליטו שספרו ראוי לקריאה. מתן פרס המעלה על נס את עצם היות הספר רב־מכר, מחזק את האשליה שהצלחה כלכלית כרוכה בהכרח בהצלחה אמנותית.

בתוכנית "יומן תרבות" שאלה המראיינת יעל דן את דן מירון על יחסו למתן הפרס, ובתגובה הביא מירון את עירית לינור כדוגמה למי שעשויה לזכות בפרס רב־המכר על כתיבה שאינה יותר מאשר סוג של בידור, ולו גם מוצלח מאוד. הבעיה בחלוקת פרס על מכירת ספר אינה נעוצה בעובדה שספרות יכולה להיות סוג של בידור, אלא בכך שהפרס מעניק מקום ראשון לכתיבה שהיא רק סוג של בידור.

יואב רינון־זמו
האוניברסיטה העברית

לאה רבין טעתה

בראיון עם לאה רבין, אשת ראש הממשלה ("שניים שלושה דברים שלא ידעתם על לאה רבין", מוסף "הארץ" 27.5), היא סיפרה בין השאר שב־1948 היתה העוזרת לעורכי עלון "הפלמ"ח", זרובבל גלעד ונתן שחם.

למען הדיוק: בתקופה זו, שבין ההפוגה השנייה (יוני) לפירוק הפלמ"ח, היה זרובבל גלעד ז"ל העורך האחראי, בתפקידו כקצין־תרבות של הפלמ"ח, והעורך בפועל הייתי אני, החתום מטה. תמהתי על טעותה של לאה רבין.

מתי מגד
ניו יורק

המשך בעמוד 18

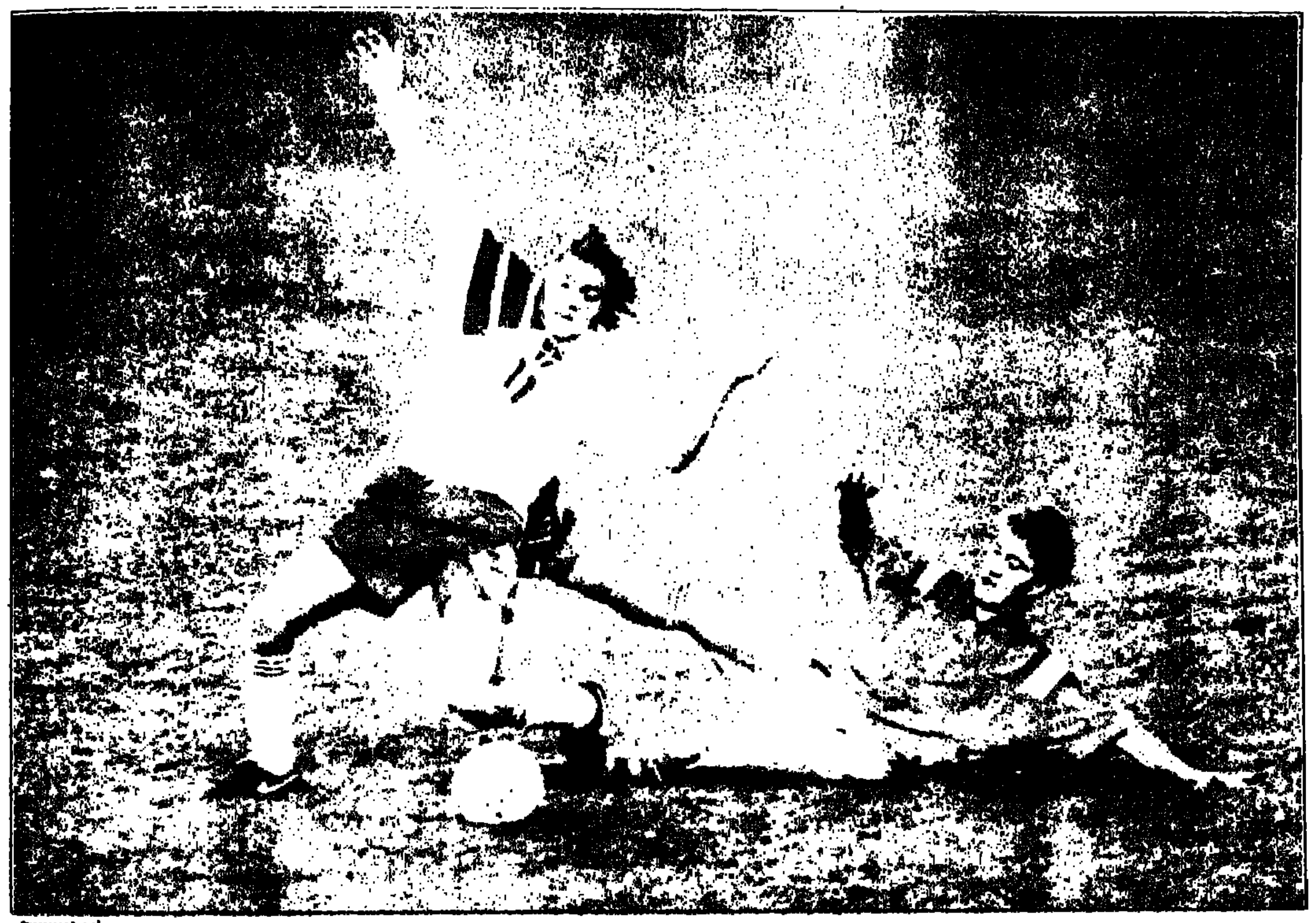

צילום: "ניוזוויק"

אני ועוד מיליארד

אני אצפה במשחקי המונדיאל 94' כשם שצפיתי בכל משחקי גביע העולם שקדמו להם. אני אשב מול המרקע ואשתמש בכל הערוצים האפשריים ואביט בחגיגת הכדורגל. כבר כילד בתל אביב אהבתי כדורגל והתפלחתי למגרשי "הפועל" ו"מכבי" וגם חלמתי להיות שחקן ואפילו שימשתי מקשר ימני בנבחרת "כדורי".

אני זוכר את שלל כוכבי הימים ההם, מגלזר עד חודורוב והלאה. אל תבוזו לכך. כאשר שיחקה נבחרת ישראל מול נבחרת ברית המועצות, באיצטדיון רמת גן באוגוסט 1956, התרוקנו הרחובות בארץ ועם שלם הקשיב לשידורו של נחמיה בן־אברהם. אפילו אבי המנוח, שלא ראה כדור מימיו, התעניין לדעת במה־דכמה. אולי בגלל הציונות.

אני אצפה במונדיאל ואשמע את שאגת הקרקסים האדירה ולא אבוז ולוא לרגע ל"22 אנשים מבוגרים הרודפים, כאידיוטים, אחר כדור אחד", ולא אנוד למיליארד בני האדם העוקבים אחריהם, כוססי ציפורניים "ברעדת שפתיים נשוכה".

אודה ולא אבוש, אני אהיה במשך כמה שבועות חלק ממשפחת האדם המשוגעת לכדורגל, עוד אורח ישראלי בקרב תועפות "הכפר הגלובלי" הצופה בזמן אמת במערכה הכבירה הזאת, שאינה מפילה חללים, תודה לאל, למעט כמה התקפי לב מחמת עודף התרגשות.

הרי זהו סיפור המעשה – המתח ורגשת הלב המתלווים דווקא לתחרות בין אומות. "מילאן", עם כל הכבוד, אינה נבחרת איטליה. תוספת נציגי "סמפדוריה" ו"יובנטוס" ועוד מעניקים לה איכות נוספת, בצל הדגל הלאומי. אין רע בכך, אומה וספורטאיה, ללא שחקני חיזוק זרים, ללא שכירי רגל.

תחרות המונדיאל אינה רק התייחסות אסתטית לשלמות, לכושר מעולה, לתושיית מהלכים על כר הדשא. היא גם אכפתיות נוראה – בעד מי אתה?! לפחות מהבחינה הזאת אני אוהד כדורגל גרוע. אני כל כך בעד ונגד עד שלא פעם ניטלת ממני הנאת הצופה הנייטרלי ואני נקלע לחליפות תקווה וייאוש המסכנות את שרידי בריאותי.

אני אצפה במשחקי המונדיאל. לא אוכל לברוח אליהם – מ"המצב הישראלי", מהדרמה הפוליטית, ממלחמות הרוח האכזריות, שבהן אתה חוטף גם את מה שלא מגיע לך, בשל מעורבותך האישית בעניינים השנויים במחלוקת. רק פוס. פסק זמן גנוב בין לבין.

אני אצפה במשחקי המונדיאל, בהפתעות המרעישות, ב"סוסים השחורים", באפריקה המתעוררת. וגם אראה תוגת מלכים יורדים מגדולתם ואצטער גם שצרפת איננה שם, בגלל ראובן עטר. גם אנגליה תחסר לי וגם ישראל תכלת־לבן המתקשה לעבור את "המינימום האולימפי" וזוכה בינתיים במדליות זהב של בירה ופיצוחים מול הטלוויזיה. כן, אני אצפה במונדיאל.

ח י י ם ג ו ר י

RIVIERA STAR

אניית התענוגות הגדולה והמפוארת בישראל מזמינה אתכם

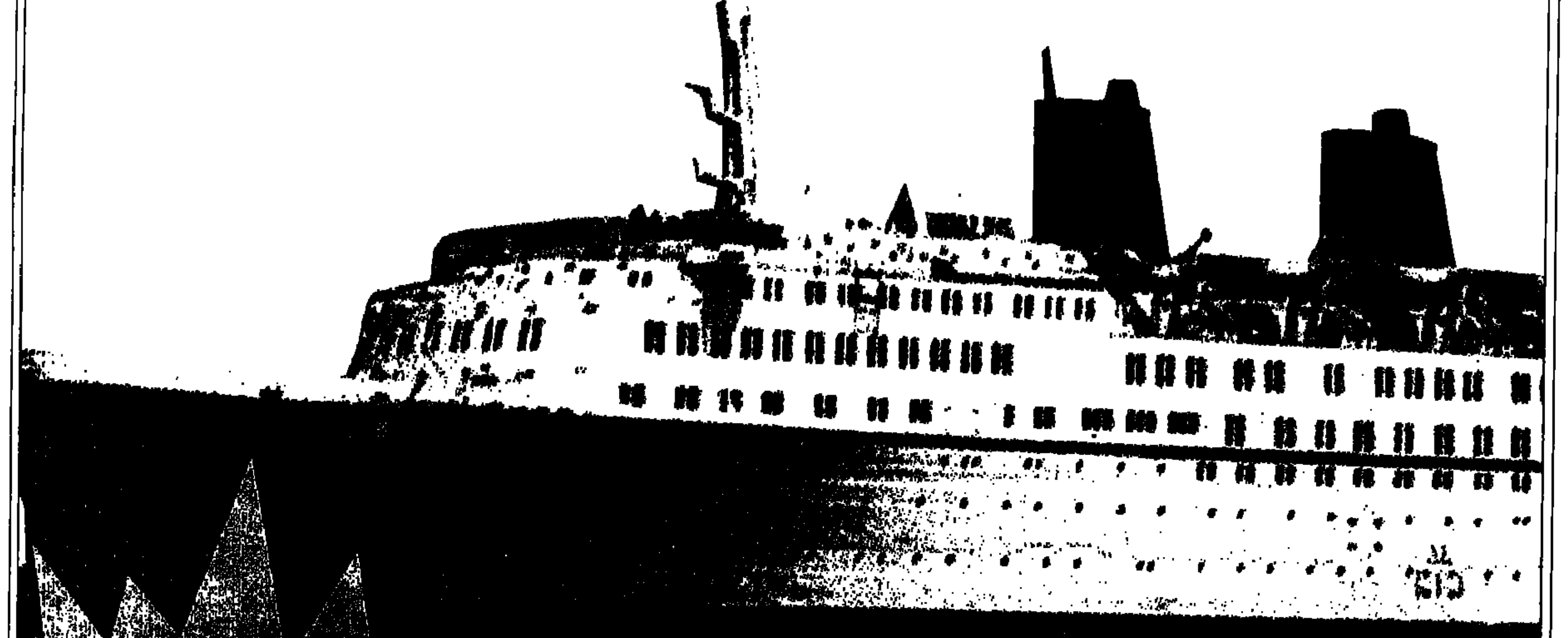

2 הפלגות
ב-13.7.94 וב-20.7.94
$495
$245 לילד עד גיל 12 בחדר ההורים
הצעה מיוחדת
חופשה משפחתית בחדר ל-4
החל מ-$465 לאדם

להנות בגדול!

לראשונה בישראל, אתם יכולים להנות משבוע של שיט תענוגות כמו בחו״ל, באניית הפאר שהובאה במיוחד מהאיים הקריביים - ריביירה סטאר. 25,000 טון, 10 סיפונים ואירוח של 1,050 נוסעים בשיא הנוחות. זה הזמן לנפוש - בגדול!

מטיילים בגדול

מסלול השייט תוכנן במיוחד כדי שתוכלו להנות מכל העולמות. ביום הראשון-יציאה מחיפה ו-"יום כיף" בים, בערב "קוקטייל רב החובל". נבקר במקומות מהיפים בעולם. סנטוריני פנינת הים האגאי עם נוף מדהים. אתונה בירת יוון הציורית והתוססת. קושאדאסי פנינת התיירות הייחודית של תורכיה עם מרכזי הקניות הגדולים. רודוס אחד מהאיים הגדולים ביוון. עתיקות ומרכזים מודרניים. אנטליה מרכז התיירות המבוקש ביותר.

מתפנקים בגדול

מהרגע הראשון שלכם באנייה, אתם לא מפסיקים להתפנק ולבלות. צוות בידור בינלאומי וישראלי בסגנון ה"קלאב" דואג לפעילות מהנה בכל רגע, לכל הגילים. תמצאו באנייה כמעט כל בילוי שחלמתם עליו: • קזינו בינלאומי מפואר סטייל לאס-וגאס • בריכת שחיה • חנויות דיוטי פרי • 4 בארים • מופעי קברט • אולם קולנוע • אולם אירועים • דיסקוטק • סיפוני שיזוף • מכונות משחק/מזל • פעילות לילדים • קוסמים • אמנים אורחים • ערבי חווי ומשחקי חברה • ספריה • חדר קלפים • סלון יופי • מסכי טלוויזיה התעמלות ופעילות אירובית סביב הבריכה • פיאנו בר ובקיצור, נהנים מסביב לשעון!

נהנים בגדול

אחרי שנהנתם משיזוף על אחד מהסיפונים היפהפיים, או מרומנטיקה בשניים קרוב למים... קרוב לוודאי שתרצו לאכול. מיטב השפים מגישים ב-RIVIERA STAR מטבח בינלאומי עשיר ומגוון המעניק לכם שפע טעמים נפלאים בארבע ארוחות ליום כולל ארוחת לילה מאוחרת - מזנון חצות. אפשרות לאוכל כשר. מומלץ להשאיר את הדיאטה בבית...

פרטים והזמנות אצל סוכני הנסיעות

כספי ספנות
אניות נוסעים

ריביירה סטאר

נתור
חופשה בראש שקט

...על שהיא נשומה
מעבודות הבית: ...מה הפשע ראשית כל,

המשך בעמוד 18

מלים מעצבנות

חגי חיטרון

מחול שדים

מחול שדים: מהדימויים הפלסטיים החינניים בימינו. "ברגע שהעובדים שמעו שהמנכ"ל מתכוון להתפטר, וסגנו ימונה במקומו, וצפויים גם חילופי גברי בדירקטוריון, התחיל במפעל מחול שדים".

איש אינו זוכר: "איש אינו זוכר שהיו לו חברים", העלו השבוע בעיתונות קו מקווי ילדותו של הרבי מלובביץ' ז"ל. מי למשל מועמד לזכור דבר כזה? אולי ילדים בני 90 עד 96 שהיו שכנים של משפחת שניאורסון עוד ברוסיה.

כבר אמרנו: יש שקוראי עיתונים אחרים כותבים למדור ומספרים איזה עצבים הם חוטפים כשהם נתקלים שם בפניני לשון. "עיתונאים רבים", מתלונן ב"ב מת"א, "נוקטים במין שובבות המודעת לעצמה את הצירוף 'כבר אמרנו', כשהם משתמשים שוב ושוב באיזושהי קלישאה או מלת־מפתח מפוקפקת".

שורשו של המנהג הזה בבדיחה קבועה ועייפה, כמו "בקושי מישהו הגיע, לקבלת־פנים בשגרירות מולדביה. היו שם פיצי לוז, דינה צור וחיימק'ה גל. לא, לא יכול להיות. או מי עוד היה. רגע. פיצי לוז כבר אמרנו?"

בימינו התגלגלה הבדיחה למין שנינה דקה כביכול, כמו: "אברהם ג' נולד להורים מהעלייה השנייה, שייבשו ביצות, חלמו ולחמו. ממש מלח הארץ. כשגדל הלך למלוגות הלילה של וינגייט ולפלמ"ח. מלח הארץ כבר אמרנו?"

ופיף: מלה שמצליחה לסכם משפט שלם. פירושה: "עוד נראה, בינתיים אין לנו מושג על התוכנית, אבל יהיה בסדר". מופיעה מדי יוני בעלוני פרסומת של קייטנות.

יש לו קבלות: דימוי משונה, חסכני, שמאפשר לדלג על פירוט הישגים. לא ברור למה סר חנו של "בעל אחוז כישורים גבוה", או המליצה הנאה "רב פעלים", ובמקומם מככב צירוף צורם מהווי הביורוקרטי של החזרי הוצאות. קבלות הרי כל אחד יכול להביא.

עינוש: "פיספסת בפעם שעברה", כותב קורא חד עין הבוחר בעילום שמו. "נטפלת לעניין משאבי האתיקה ולא שמת לב שבמאמר על קציני אתיקה במפעלים מופיעה המלה 'עינוש', שהיא חידוש מיותר לחלוטין". מדובר במאמר בכתב־העת המקצועי "ניהול" (אפריל 94'), ושם יש אכן קטע על "עינוש ועידוד", המסביר כי "ניהול אתיקה כמשאב ארגוני פירושו גם מעבר ממערכות עינוש למערכות עידוד". אין ספק: ענישה מלה פשוטה מדי, וחסר לה החן התיאורטי. עינוש טובה יותר.

בורק: המתעצבן הוא ד"ר ב' פרידר מרמת־גן, והמלה התמימה צורמת לו במופעיה בביקורת אמנות. "לאחרונה שמעתי למשל מבקר קולנוע מדבר על הסרט 'אורלנדו'. אציל נולד במאה ה־16, חי עד ימינו ובדרך הפך לאשה. המבקר הזה טען שהסרט 'בורק' יחסי גברים־נשים, יחסי אדם וחברה, ועוד. ואני חשבתי שאפשר לבדוק רק פיתות של מציאות".

פח"ע: ירושלמי בעל מבטא מפואר התקשר למערכת, ביקש ששמו לא יוזכר והסב את תשומת לבנו לאבסורד שאי אפשר אפילו לבטאו: המלה פח"ע, כלומר "פעילות חבלנית עוינת", בראשי תיבות. "רק בעלי מבטא מקולקל יכולים בכלל להוציא מפיהם צירוף כזה, והרגילים בחי"ת ועי"ן גרוניות לא מסוגלים להגות פח"ע. בדקו במילון ותראו שאין בעברית עי"ן וחי"ת סמוכות". לכך יש כמובן להוסיף כי שדרים, בכל מבטא, שוכחים לעתים מהי פח"ע ומדברים על "פעילות פח"ע".

מגרש: מלה לועזית שיצחק רבין החזיר לאופנה. חוה ליבוביץ, מורה מרמת־גן, משחזרת השתלמות שנידונו בה הגישות הראויות בהוראה טיטולית, יחסי מורים, מחנכים ומנהלים. המפקחת סיכמה את השיחה במשפט נחרץ אחד, שהופנה למורות: "לכן יש מגרש ללמוד"

מוביל מהלך: מדינאים ישראלים כנראה מדמים עצמם בלבם למפקדי שריון, המזיזים טנקים בתנועת יד, משער ירושלמי מידידי המדור. זה אולי ההסבר לצירוף "מוביל מהלך", שהפך להתבטאות חובה ממש. דוגמה אחת מני רבות יצאה לפני כשבועיים מפי שר הקליטה יאיר צבן, שבישר כי "הוא מוביל מהלך להכרזה בסמכותם של הקיסים האתיופים".

עגבניות שרי: באנגלית עגבניות אלה נקראות Cherry Tomatoes, מעיר גדעון הס מרמת־גן, על שום דמיונן לדובדבנים, ואם מתעקשים לשמור על השם הלועזי יש לומר עגבניות צ'רי. שרי (Sherry) הוא סוג יין, שמיוצר בדרום ספרד.

שתייה חמה וקרה: לא יעלה על הדעת לומר "משקאות חמים ומשקאות קרים", והאומר כך יישמע תריג ומשונה. למה? האם מישהו אומר אכילה חמה? באיזה מובן פעולת השתייה עצמה חמה?

גם דמיטרי פרוקופייב מעוצבן

העיתונאי הרוסי בעל העברית העשירה והמדויקת ביקר השבוע בארץ לכבוד צאת ספרו "קול ממוסקווה". במכתב ל"מלים מעצבנות" מבהיר דמיטרי פרוקופייב כי גם ברוסיה נולדות מלים מעצבנות, אם כי לא בשפע כמו פעם. "מספר המלים האלה אצלנו מתקרב עתה לשיעור המלים האלה בשפות אחרות". הנה אחדות מהדוגמאות מהמבחר של פרוקופייב: אדומאים: מורכבת מ"אדומים" ו"חומים", כלומר "קומוניסטים" ו"נאצים". בתחילה "אדומ־חומים" היתה כינוי למפגינים בעצרות משותפות של חברי המפלגה הקומוניסטית ותנועות ניאו־נאציות. משום מה, לאחר שההפגנות האלה הפסיקו, החל השימוש במלה "אדומאים" להתרחב. עיתונאים "דמוקרטיים" התומכים ביילצין ובגוש הרדיקלי, מדביקים את התווית "אדומאים" למבקרי פעילות הממשלה של האופוזיציה. אלה לא נשארו חייבים והדביקו ליריביהם את המלה דמוקרדים (של "דמוקרטים"+"גנבים").

באופן לסירוגין תקופת השיא של המלים המעצבנות היתה בימי השלטון הסובייטי. אז נולדה למשל ההבחנה בין מיקרו [illegible] (והוא) שרים סובייטים שנסעו לחוץ היו יוצאים לביקורים". אבל שרים אמריקאים היו יוצאים רק לסיורים". ומיכאיל גורבאצ'וב הוא, מעיר פרוקופייב, היה אליעזר בן־יהודה של השפה הסובייטית, והמציא למשל את "ילפת" על [illegible]. עיתונאים מקורבים המציאו בימי שלטונו את המלה המתחרת "שטרמוקראטיה", שמקורה היא קיצור נתמר ל"ביורוקראט שעובד במפלגה הקומוניסטית". אבל הסכה למלת גנאי גרושה שמשמשת ביום כמעט נגד כל מי שלא מסכימים אתו ולכן מעצבנת בהחלט.

המשך בעמוד 13

יופי של מכונית
יופי של מחיר

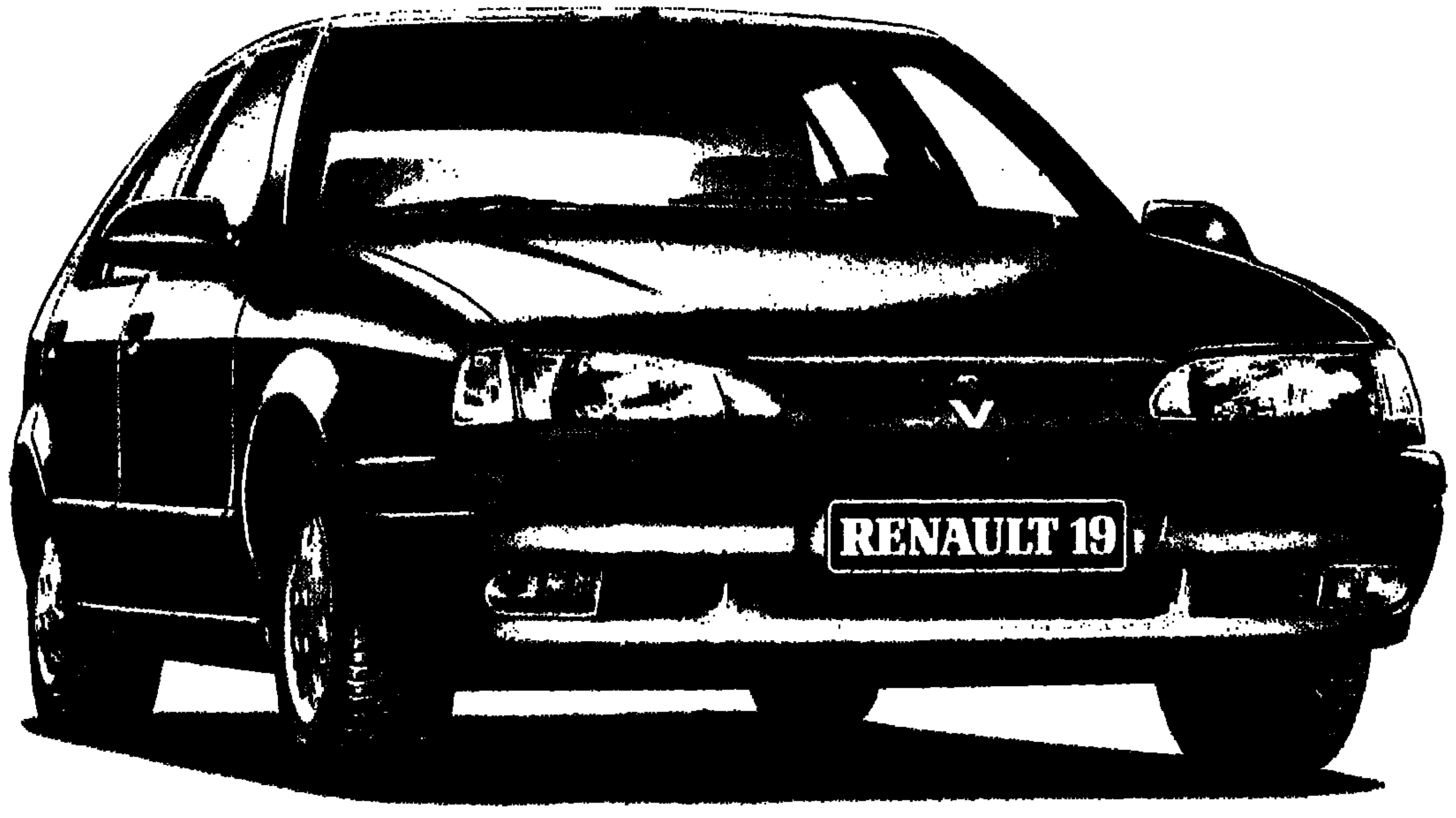

רנו 19 צרפתיה עם מזגן מקורי

החל מ-54,250 ש"ח

רנו 19. אירופאית בסטנדרט גבוה המותאמת לצורכי החיים המודרניים עם מרחב פנימי גדול. נוחות נסיעה. בטחון והגנה מקסימלית לנוסעים. מנוע חזק לביצועים מרשימים ואחיזת כביש טובה, מערכת הזרקת דלק, ממיר קטליטי ועיצוב אוירודינמי ספורטיבי עם גימור מושלם, המעניק למכונית משפחתית מראה ספורט אלגנט. לבחירתך: דגם 1400 סמ"ק מנוע אנרגי' עם 80 כ"ס או דגם 1800 סמ"ק עם 95 כ"ס. אפשרות לדגם חמש דלתות ללא תוספת מחיר. הכנס עוד היום לסוכנות רנו הקרובה אליך קח את ה-19 לנסיעת מבחן ותבין לבד שאין עוד מכונית כזאת במחיר כזה.

בואו לאולמות התצוגה ותהנו. מתנאי אשראי מיוחדים עד 70% מערך המכונית ועד 3 שנים. המחיר כולל מע"מ ואינו כולל מס בולים. לפי מחירון 006-94 מיום 1.6.94

■ תל אביב - ריבל 22 טל' 03-6394848 ■ חיפה - צומת וולקן שדרות ההסתדרות 163 טל' 04-723294-5

■ ירושלים - רח' הרכבים 15 אזור התעשייה תלפיות טל' 02-786663
■ רכב חיפה - יפו 22 חיפה טל' 04-510296-8
■ טבריה - א.ד. אוטוספורט בע"מ, יהודה הלוי, אזור התעשייה טל' 06-790403
■ באר שבע - טמינל רח' הפלדה, אזור התעשייה עמק שרה טל' 07-270911-3
■ הרצליה-קרסר, סוקולוב 99 טל' 09-572911,584686
■ רחובות - טל' 08-362002/5
■ ק. גת - טל' 07-811534
■ נצרת-אליאס ב. זהר בע"מ בנין פנורמה טל' 06-571395
■ נתניה - אזור התעשייה רח' פנקס טל' 09-340494
■ אשקלון-אלבי את מנשה בע"מ את צפיר טל' 07-750757
■ אילת - טל' 07-378025
■ חדרה - "חיים גורקין" תחנת דלק פז צומת חדרה טל' 06-337499
■ כפר סבא - מוסך רון השרון פינת הראשונים 6 א.ת. ב' טל' 09-958764, 956827
■ אשדוד טל' 08-521213

בני משה קרסו
177-0224848

RENAULT

אריה כספי

הרבי עוד יקום לתחייה

יש מי שחושב שמותו של הלובביצ'ר יפגע בכוחה של כת חב"ד. אבל אנחנו יודעים שככל שהחמיר מצבו של הרבי, התעצמה הפעילות המיסיונרית שלהם. יש להניח שהמוות יאיץ את הפעילות הזו עוד יותר

יש אנשים שמתים סתם. וישנו הרבי מנחם מנדל שניאורסון, ששלושה חודשים אחרי מותו הקליני הפסיקו לעבוד אצלו גם המכשירים שהמציאה הרפואה המודרנית. בחודשים שחלפו מאז מותו הקליני ועד יום ראשון השבוע עשו חסידיו הצגת תיאטרון עולמית. הם ערכו תפילות ויצאו לפעולות למען הבראתו הבלתי אפשרית. אפשר להבין את החסידים שהצער על מות רבם העביר אותם על דעתם, קשה להבין את כל האחרים, עיתונאים ופוליטיקאים, שהשתתפו בהצגת התיאטרון המגוחכת הזו.

במובן אחר ביטאו חסידי חב"ד צורך אנושי כללי. מאבקם הנואש להעניק חיים לגופו של רבם המת הוא ביטוי נוסף לחוסר היכולת של בני אדם להשלים עם המוות. כי אם אפילו הרבי הלך בדרך כל בשר, הרי זה מה שהעתיד צופן לכולנו.

חב"ד היא כת קטנה, של כמה עשרות אלפי חסידים, שאילו היו מתרכזים במקום אחד היינו מקבלים משהו שבין רמלה לעפולה. הם מיעוט אפילו בעולם החסידי. חסידות סאטמר גדולה יותר.

אנשי חב"ד מתמחים זה שנים במתן לגיטימיות לעולם המושגים הפרימיטיווי שבו הם חיים. כמו מאחזי עיניים אחרים, אסטרולוגים, קוראים בכף יד וכדומה, הם מתפתחים יפה בסביבה של בורות ומצוקה. הם למדו להשתמש במערכת יחסי הציבור של החברה המודרנית ובשפתה, כדי להעביר מסרים הפוכים לערכיה.

החב"דניקים מעניינים כקוריוז סוציולוגי. כמה אנתרופולוגים היו יכולים לפרנס בהם עבודות מחקר מעניינות. פסיכולוגים עוסקים הרבה מאוד בשיגעון של יחידים, ומעט מדי במהלכים המביאים לטירוף קולקטיווי. אנשים שמתנהגים כיחידים בצורה נורמלית לחלוטין מאבדים לפעמים קשר למציאות כשהם פועלים בקבוצה. עוצמתן של קבוצות כאלה גדולה הרבה יותר מכוחם של היחידים המרכיבים אותן, והנזק שהן גורמות לסביבה הוא לפעמים עצום.

התרבות המודרנית הפכה את הספקנות לערך המרכזי. הספקנות היא הגורם המניע את ההתפתחות המדעית. היא הכוח מאחורי השיטה הדמוקרטית והיא שעיצבה את כוחה של העיתונות.

יוצרים גדולים ואנשי הרוח האמיתיים של ימינו נוטים להרחיק מעצמם אותות הערצה, משום שהערצה מנוגדת למהות הרוחנית של התרבות. אי אפשר להעריץ אדם ולהישאר ספקן בעת ובעונה אחת. התוצאה היא שחלק גדול מהאוכלוסייה, שוקק בכל זאת לדמויות מעוררות הערצה, חשוף לשרלטנים. האלילים הפוליטיים והדתיים הם המסוכנים מכולם. הם דורשים ציות מוחלט. אנשים מסוגו של הרבי מלובביץ' הוכיחו שהם יכולים לעשות במאמינים ככל העולה על רוחם.

בישראל, כמו במקומות אחרים, יש אוכלוסייה לא קטנה שחיה בתוך מערכת מושגים מעורפלת. הדתיות שלה אינה תוצאה של תיאולוגיה מסודרת אלא אוסף של אמונות תפלות ומסורות שעברו מדורות קודמים. שיתוף הפעולה של המנהיגות החילונית יוצר אצל האוכלוסיות הנבערות ביותר לגיטימציה למכשפים מסוגו של הלובביצ'ר. מי שמעודד עבודת אלילים כזו, מחלק לחסידיו קמעות ומחליט בעבורם בעניינים אישיים בלי להכיר אותם, הוא שרלטן. העיסוק במגיה רפואית, שאיפיין את הלובביצ'ר, מסוכן גם אם לא אסר על החולים לקבל טיפול רפואי קונוונציונלי. חלק מהמטופלים מחליטים לא פעם להסתפק בברכת הרבי וגוזרים בכך את דינם. אם מישהו בממשל האמריקאי היה מקפיד יותר עם הלובביצ'ר, ייתכן שאפשר היה להעמיד אותו לדין על עיסוק ברפואה ללא רשיון.

חסידות חב"ד מחזיקה שליחים מיוחדים כמעט בכל שכונת מצוקה בישראל, ואלה עוסקים ללא הרף בפעילות מיסיונרית. הם לא מכירים בכללי המשחק של מערכת החינוך. כדי להביא את הילדים לאירוע חנוכה, הם לא יהססו להקרין סרט פעולה הוליוודי. "מתוך שלא לשמה יבואו לשמה". מעשיהם גובלים לא פעם בפלילים. הם מפתים ילדים בכסף ומוכרים כרטיסי הגרלה לפעוטות בגיל גן חובה.

הנאמנות המוחלטת של החסידים לרבי הפכה אותם לכוח פוליטי מסוכן. היכולת שלהם לספוג עלבונות למען המטרה הקדושה היא אינסופית. ראיתי חסידים שניסו לשכנע בעל מעדנייה שמתמחה בשינקן להדליק נרות של חנוכה בחנות. שליח חב"ד השכונתי שלי כבר שבע ממני הרבה מרורים, אבל בערב פסח האחרון הוא הגיע שוב עם מצה שמורה. אולי בכל זאת.

אנשי חב"ד הצליחו להשתלט על חלק ניכר מפעילות הימין נגד הסכם אוסלו. השלטים בצהוב־שחור, "ארץ ישראל בסכנה", היו הדבר הבולט ביותר בהפגנות. בבחירות של 1988 תמכה חב"ד באגודת ישראל. כוחה של האגודה הוכפל. לא בגלל קולותיהם של החב"דניקים – מספר חברי הכת בארץ לא מספיק אפילו למנדט אחד בכנסת. הם הלכו בשקידות מבית לבית בשכונות המצוקה ובעיירות הפיתוח והשביעו אנשים להצביע לאגודת ישראל. ב־1992 הם הסירו את תמיכתם מהאגודה, ומספר חברי הכנסת של האגודה פחת בכמחצית.

הסופר חיים באר אמר השבוע שצריך לעזור לאנשי חב"ד לרדת מהעץ שעלו עליו, אחרת יפנו לקיצוניות פוליטית. קשה להאמין שמישהו יכול לעזור לחסידיו של הרב שניאורסון. מוטב לו לבאר שיפנה את מאמציו הפדגוגיים לקורבנותיהם של הלובביצ'רים -- בשכונות העניות והפרימיטיוויות ביותר של החברה היהודית בישראל. אי אפשר לגונן את הלובביצ'רים, אבל צריך לעשות הכל כדי לצמצם את השפעתם. מערכת חינוך הומניסטית ופלורליסטית היא האמצעי היעיל ביותר בטווח הארוך. בטווח הקצר מספיקה ההתנהגות של מעצבי דעת הקהל.

אנחנו נוהגים להאשים את מדיניות הכפייה הקואליציונית של המפלגות הדתיות בהחדרת הנורמות הדתיות לעולם החילוני. חב"ד לא נזקקה למשא ומתן קואליציוני. לא הכפייה הדתית הביאה מנהיגים חילונים לחצרו של ראש השבט של חב"ד, אלא עליבותם האינטלקטואלית ורפיסותם המוסרית. ישראל איפשרה ללובביצ'רים לחדור למערכת החינוך ולצבא. קלות הדעת של פוליטיקאים, עיתונאים, ראשי מערכת החינוך ומפקדי צה"ל יצרה את המציאות הזו.

דוד בן גוריון מת ב־1 בדצמבר 1973. "מעריב" הקדיש למותו כשליש מהעמוד הראשון ועוד שלושה עמודים פנימיים. הלובביצ'ר קיבל את העמוד הראשון כולו ועוד 18 עמודים, ותמונה שלו שהעיתונות הישראלית לא ראתה כמותה, על שני עמודי האמצע של העיתון. מה שמבטיח לעורכי [illegible] מקום ליד כיסא הכבוד בעת תחיית המתים. "ידיעות" נשאר מאחור עם 13 עמודים בלבד. שם מילאו שני עמודים במעשי הנסים של הרב. בעיתונות סבירות מייחסים מעשים כאלה למכשף השכונה. אפילו "הארץ" הקדיש שני עמודים לרבי – הרבה יותר ממה שקיבל עגנון בשעתו.

ביבי נתניהו, אריאל שרון ואחרים שיחררו לעיתונות הצהרות על עיניו הכחולות החודרות של הרבי. התיאור התאים ללובביצ'ר כמו לפול ניומן. אבל בעם היהודי עיניים כחולות הן מצרך נדיר, השמור למשיח בלבד. מנשה רז הצהיר ב"מבט", על פני האומה, שגם "אנחנו" החילונים מכירים בגדולתו של הרבי.

אני מוכרח להודות שכמה פעמים בחיי ניסיתי לקרוא את החוברות שהפיצו חסידיו, ואף פעם לא הצלחתי להתגבר על אוסף דברי האיוולת שהיו כלולים בהן. אבל ייתכן שמנשה רז, תלמיד חכם מובהק, העמיק יותר ממני ביצירות רוחו של הרבי.

יש מי שחושב שהמציאות, שטפחה על פניהם של הלובביצ'רים, תפגע בכוחה של הכת הזאת. "בנפול הנבואה" הוא שמו של מחקר מפורסם שעשתה לפני עשרות שנים קבוצת חוקרים אמריקאים. הם בדקו מה קורה לעדת המאמינים כשחזונם מתבדה. או נבוכי קבוצת מאמינים נוצרית, שקבעה תאריך ושעה לקץ העולם. כשהגיע הרגע המכריע והעולם המשיך במהלכו, אפשר היה לצפות להתפוררות הכת. אבל הכת דווקא התחזקה. המאמינים טענו שבזכות תפילתם נדחה קץ העולם והעצימו את פעילותם המיסיונרית. הצטרפות אנשים חדשים היוותה אישור לצדקת דרכם ובעזרתה התגברו על הכישלון.

אין זה מקרה, שככל שהחמיר מצבו של הרבי התעצמה הפעילות המיסיונרית של חסידי חב"ד. הכישלון דחף אותם לחפש אישור חיצוני למשיחיותו של הרבי. יש להניח שהמוות יאיץ את הפעילות הזו עוד יותר. אם קודם הם עמלו למען הבראתו, עכשיו הם יעשו למען קומו לתחייה.

איור: ערן וולקובסקי

נתניהו, שרון ואחרים שיחררו לעיתונות הצהרות על עיניו הכחולות החודרות של הרבי. התיאור התאים ללובביצ'ר כמו לפול ניומן. אבל בעם היהודי עיניים כחולות הן מצרך השמור למשיח

מס על נדודה

אפשר היה למנוע חלק מתנודות השערים הקיצוניות בבורסה הישראלית, אילו הוטל מס הכנסה על רווחי בורסה. המשקיע במניות יכול להרוויח בשתי צורות: מדיווידנד, שהוא רווח שמחלקת החברה לבעלי המניות, ומעליית ערך המניות בבורסה. מנהלי חברות לא אוהבים לחלק רווחים לבעלי המניות. הם מעדיפים להשקיע מחדש ולהרחיב את העסק. בחו"ל, בעלי המניות מאלצים לפעמים את המנהלים לחלק רווחים. בארץ, גם בעלי המניות לא מעוניינים בחלוקת רווחים.

ברוב מדינות המערב, נוטות החברות לחלק כמחצית מרווחיהן למשקיעים. ב־1993 שולמו למשקיעים באנגליה 69% מרווחי החברות כדיווידנדים. אצלנו כמעט שאין מחלקים דיווידנדים. בישראל דיווידנד חייב במס הכנסה. לעומת זאת, רווחים מעליית המחיר בבורסה פטורים ממס. המשקיעים מעדיפים לגדול עם הבורסה ולא לשלם מס הכנסה. לכן חברות ישראליות כמעט לא מחלקות רווחים, אפילו כשיש להן רווחים גבוהים.

יש משקיעים שאוהבים לראות את הרווח בעיניים, זורם בכסף מזומן לחשבון הבנק. יש משקיעים שגם זקוקים לכסף הזה: פנסיונרים שהרווחים האלה הם חלק מהכנסתם. במציאות הישראלית היום, מי שרוצה לראות כסף צריך למכור מניות.

המצב הזה נוח מאוד למנהלים. הוא רצוי גם לראשי המשק, שמעוניינים שהחברות ישקיעו את רווחיהן בחזרה בעסק ולא יחלקו כסף מזומן למשקיעים. אבל הוא רע לבעלי המניות.

אם היו מטילים על רווחי בורסה מס כמו זה שמוטל על דיווידנדים, בעלי המניות היו מפעילים לחץ על ההנהלות לחלק רווחים. חלוקת רווחים לבעלי המניות היא תעודת ביטוח נגד ירידת מחיר המניה. יש היום מניות בבורסה התל אביבית שנסחרות במחירים מצחיקים. אם החברות האלה ישמרו על רמת הרווחיות הנוכחית, לרוכשי המניה מובטח בעתיד רווח שנתי של למעלה מ־10%. רווח כזה גבוה בערך פי שלושה ממה שאפשר לקבל בתוכנית חיסכון. אילו חילקו החברות דיווידנדים, משקיע לטווח ארוך היה שומר על מניה כזו גם בזמן נפילת הבורסה. כי הרווח השנתי שלו מובטח בלי שום קשר למחיר המניה בבורסה.

חברה שאינה מחלקת רווחים, רווחיה קיימים רק בתיאוריה. רווח הופך משמעותי רק אם אפשר לממש אותו. המשקיע יודע שהחברה עושה כסף, אבל הוא אף פעם לא רואה אותו. במצב כזה אין למניה ערך משל עצמה. היא בעלת ערך כל עוד יש מי שמעוניין לקנות אותה. לעומת זאת, מניה מחלקת הרווחים היא בעלת ערך שלא תלוי במחיר הבורסה. במצב הקיים בישראל, המשקיע תלוי באופן מוחלט במחיר הבורסה. והבורסה מתנהגת כאילו הושפעה ממצבו של הרבי מלובביץ'.

לא קיבלו ברכה מהרבי

לפני שבוע כתבתי שההסתדרות הרפואית בישראל פועלת כקרטל המבטיח שכר גבוה לחבריו. ההסתדרות הרפואית יצרה מחסור ברופאים והיא מונעת, בעזרת סחבת ובחינות הסמכה, מהרופאים העולים לעבוד במקצועם. ד"ר מרים צנגן, יו"ר ההסתדרות הרפואית, שלחה מכתב זועם למערכת. הפרזתי לדעתה בשכר הרופאים. מנתוני שכר שמסרו לי רופאים מתברר שהשכר הממוצע של הרופאים, כולל כל התוספות הקבועות והמשתנות אחרי הסכם השכר האחרון, מגיע ל־8000 שקל ברוטו בחודש, ויש רופאים לא מעטים שמרוויחים כפול מזה.

את העובדה שההסתדרות הרפואית מונעת העסקה של עולים הגדירה ד"ר צנגן "טענה חסרת אחריות".

כדי לעסוק ברפואה צריך לעבור בחינות הסמכה. ההסתדרות הרפואית ומשרד הבריאות אינם מכירים בהסמכתם של העולים מרוסיה. מתוך 12 אלף עולים רופאים שהגיעו בחמש השנים האחרונות, 7,000 הצליחו לעבור את בחינות ההסמכה. אבל במציאות הרפואית של ישראל, עם רישיון רופא בלבד כמעט אי אפשר לעבוד. מה שחשוב הרבה יותר זה השלב הבא: תעודת מומחה (כירורג, גיניקולוג, רנטגנולוג וכדומה).

משרד הבריאות העביר את הסמכות לאשר מומחיות של רופאים למועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית. שאלתי במשרד הבריאות לכמה רופאים עולים אישרו תעודת מומחה בחמש השנים האחרונות. התשובה: פחות מאצבעות יד אחת. מתברר שלפי ההסתדרות הרפואית, אפילו לאחד מאלף רופאים עולים אין די ידע לקבל תעודת מומחה בישראל. נדמה לי שכל פרשנות מיותרת.

המשך בעמוד 13

בלעדי להונדה! שיטת התשלומים האמריקאית בשיתוף בנק לאומי

במכה אחת יש לך הונדה חדשה עכשיו ובעוד 3 שנים.

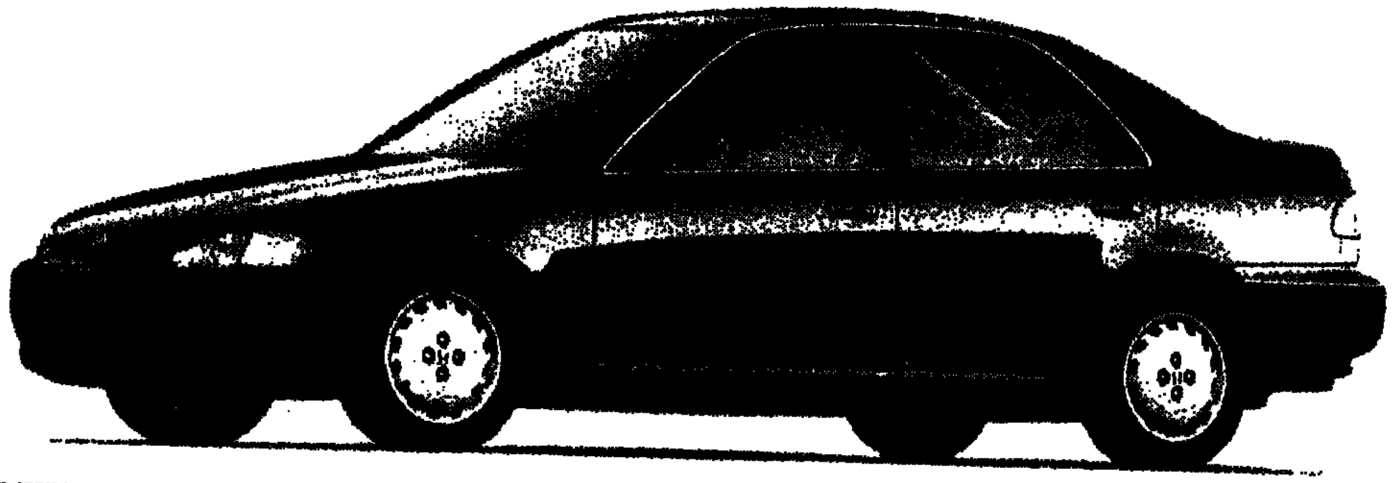

שלם עכשיו
20,000 ש"ח בלבד
וצא לדרך חדשה
בהונדה סיוויק חדשה

הבונוס הנוסף של הונדה:
ביטוח חובה חינם. ביטוח מקיף בתנאים מועדפים, ובנוסף שנה שלישית חינם.

- במשך 3 שנות ההלוואה אתה מחזיר רק את הריבית (רק כ-650 ש"ח לחודש).
- לאחר 3 שנים אתה שוב יכול לקנות הונדה חדשה ולהמשיך לשלם את הריבית בלבד.
- ההלוואה לא צמודה !!
- עד 70% מימון ל-3 שנים בריבית נמוכה במיוחד, מובטחת ל-6 שנים - "פריים" + 2.65% לשנה.
- בלי בטחונות. ההלוואה כנגד שיעבוד הרכב בלבד.
- פרעון הקרן בכל עת, בלי עמלה ובלי קנס.
- כדאי למהר, התוכנית בתוקף לזמן מוגבל.

HONDA
מציתה את הדמיון

בנק לאומי

מתן ההלוואה וחידושה כפוף לשיקול דעת הסניף.

תל-אביב - דרך פתח-תקוה 101 טל' 03-5614060 חיפה - דרך יפו 137 א' טל' 04-514110 ירושלים - רח' האומן 16, תלפיות טל' 02-781382 ■ רפי ורפי מוסכים: רחובות, טל' 08-469575/6 ■ מוסך ויסים ארביב: נתניה טל' 09-343726 ■ "דכבי": הרצליה פיתוח. טל' 09-560871 ■ מוסך ארז פרמיות: מפרץ חיפה. טל' 04-410345-8 ■ א.ל. שרותי רכב בע"מ: באר-שבע, טל' 07-278235 ■ סוכנות אשדוד: טל' 08-523444 ■ מוסך בני את דוד: אשקלון, טל' 07-750399 ■ נילרון: חדרה, טל' 06-344461 ■ ניויקאר: נצרת, טל' 06-556966 ■ סוכנות השרון: כ"ס, טל' 09-915811 ■ סוכנות רכב צפון: ק. ביאליק, טל' 04-772999

המשך בעמוד 18

אזור הדמדומים

גדעון לוי

רנטגן זה הפנינה שלנו

קשה להאמין, אבל המרפאה של קופת־חולים במרכז תל אביב – עשר דקות מקפה הבימה, ביבר והספרייה, חמש דקות מפאב השופטים – עוד מעט בת ששים. מבחוץ לא השתנה דבר, ובפנים מתבצעות עדיין הבדיקות הקלאסיות, עם כמה שכלולים. סיור במבצר זמנהוף

אלברט הלך הלוך ושוב, קצת בעצבנות. יום ראשון היום, החולצה הלבנה שסמל קופת חולים טבוע בה בכחול (!) מעומלנת כראוי, אבל לחץ הפונים גדול קצת מהרגיל. מאחוריו ניצב דוכן הזכוכית שהשלט "מודיעין" מאיר מעליו. אלברט הוא המודיעין. בפרסונל יש הקוראים לו אלברטו. בתוך הדוכן של המודיעין מונחים הלבן והגבינה חמישה אחוז, ארוחת העשר של אלברטו. אבל עכשיו עוד לא עשר. בקושי שמונה ובדרך כלל זאת שעת השיא והלחץ על אלברט קשה. רק ביום חמישי שעבר היה יותר גרוע, כשאף אחד לא ידע מה יילד יום וכולם באו לבדיקה אחרונה אולי. אבל עכשיו שוב נרגעו קצת הרוחות, עד להורמה הבאה.

כבר עשרים וחמש שנה שאלברט עומד כאן, לפעמים מחוץ לדוכן, לפעמים בתוכו. אני זוכר אותו מהדרך לגימנסיה – איש גבוה עם בלורית. גם עכשיו הוא איש גבוה עם בלורית, רק משהו בפניו כבר קצת עייף. עשרים וחמש שנה עם אותן השאלות ועם אותן התשובות: בדיקות שתן בקומה שלישית מימין, סוכר בקומה ראשונה, מחזור הדם בשנייה. עכשיו התשובות כבר מכאניות, נשלפות מאליהן; לפעמים נדמה שגם השאלות מכאניות. הרי חלק גדול מהשואלים יודע בדיוק לאיפה הולכים כאן עם סוכרת ואיפה שמים את צנצנות השתן, איפה הרנטגן ואיפה האורולוגיה. אבל קצת קשר עם העולם הרי צריך.

• • •

בילדותנו היה מספיק לומר זמנהוף, וכולם הבינו שהכוונה לסניף הענקי הזה של קופת חולים. כשכרטיסן בקו 5 הכריז זמ־נ־הו־ף, שורה ארוכה של אורחים נדחקה לרדת מהאוטובוס, חלקם נושאי צנצנות. מחולל שפת האספרנטו הנשכחת לא היה יכול לצפות ליותר: בחיי נצח זכה, רק בגלל שאחת מצלעות הבניין משיקה לרחוב הלא־גדול הנושא את שמו.

בעצם הכניסה בכלל לא מזמנהוף – אפשר להיכנס רק מהשופטים או מרחוב גרעון – אבל ככה קוראים למרפאה המרכזית הזאת, מאז הנוכחה לפני כמעט 60 שנה. כן, 60 שנה. המסתורין שלנו, 30 שנה אחר כך, היה בגלל החולדות. יותר נכון, בגלל השמועה על החולדות. מישהו סיפר לנו שעל גג הבניין יש כלובים עם חולדות שמבצעים בהן ניסויים רפואיים הכי חשובים. אף אחד לא ראה, אף אחד לא שמע, אבל הדמיון עבר אז יפה, אצל תל־אביבים קטנים, והחתיכות צמר גפן ספוגות דם שהתגוללו תמיד בחצר הוסיפו לחששות. פעמיים ביום לפחות, תריסר שנים, עברנו על פני הבניין, החולש על ארבעה רחובות. בבוקר, בדרך לבית הספר, כשכל העובדים והפציינטים מיהרו פנימה, ובצהריים, כשכולם יצאו מזמנהוף תשושים וקצרי רוח. תמיד אותם המראות. פעם אפילו הובהלתי ישר מארגז החול של הקפיצה לרחוק אל תוככי הבניין, למחלקה לתאונות עבודה, ככה קראו לזה אז, ושמו שם את ידי בגבס. שמחתי היתה גדולה, לא רק בגלל ששת השבועות שבהם הייתי פטור מכל מלאכה (גבס ביד ימין), אלא גם בשל החדירה לקודש הקודשים של זמנהוף, שהיה בדרך כלל שמור למבוגרים בלבד. שלושים שנה אחרי השמחה ההיא חזרתי השבוע לזמנהוף, בגלל ימי הסכנה שאיימה למוטט את הבניין הזה על כל חוליו וכל קופת החולים.

• • •

זמנהוף נחשב תמיד ספינת דגל, אבל כשהתקשרתי השבוע לדובר קופת חולים לספר לו על תוכניתי לבלות יום בזמנהוף הוא קצת נבהל. "למה דווקא זמנהוף, למה סניף עם כל כך הרבה זקנים". הוא אולי היה מעדיף סיור ב"מרכז מומחים חדש לרפואה קהילתית סביבתית", ושכח שזמנהוף הוא "קופת חולים", בשביל תל־אביבים רבים מאוד, יותר מכל הסניפים הנאים והמרכזים הרפואיים המודרניים. דינוזאור ארכיטקטוני מסוגנן משנות השלושים, שהמזגנים הרכים בקירותיו והזמן פערו בו פצעים מבחוץ, למרות שרק לא מזמן השלימו בו עיצוב פנים מחודש.

לחץ הפונים לאלברטו גבר בינתיים. 07:40 עכשיו. הקיוסק בכניסה הוא אותו הקיוסק בדיוק, נדמה לי אפילו שהברזנט שמכסה על

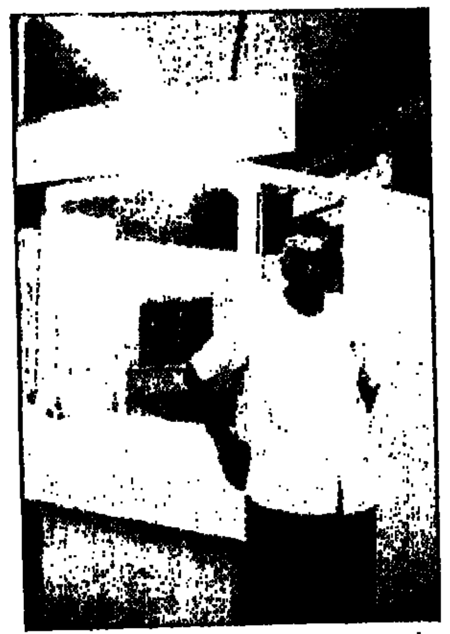

אלברט: יודע שהכי טוב לסמוך עליו

התורכה הזאת נשאר מאז, ורק מכונת הגלידה האוטומטית שטראוס מציינת שינוי שחל במקום, מאז ילדותנו. "השתיקה מוות", כתוב על קיר הבית בגראפיטי שחור של שיינקין. אולי בגלל זה כמעט אף אחד לא מתעכב ליד השלט המאיר עיניים בכניסה, שמפרט את מיקומן של כל המחלקות בבית. כולם מעדיפים לשאול בעל פה, את אלברט. אולי כך גם כי קשה כבר בימינו לסמוך על שלט: אם אתה צריך למשל את המשרד של "סוכרת אינדר־נאסטרו" כמו שכתוב בשלט, ותעמוד בתור כיאות במשך עשר־עשרים דקות, ליד השלט המתאים, ותגיע לפקידה, תגלה שהיא בכלל הפקידה של גינקולוגיה־אורולוגיה מהשלט הסמוך. שום מחאה לא תעזור לך אז. הכי טוב, לפיכך, לא לסמוך על השלט הדומם אלא רק על אלברט. דוד אלברט, כמו שפול מקרטני שר פעם על מישהו אחר.

"עובדת קופת חולים מחפשת לשכור דירה", נאמר בלוח המודעות, וזה מסימני הזמן. זרם המוניות שמגיעות לכאן, לעומת זאת, לא גבר מאז ילדותנו. לזמנהוף אף פעם לא באים בטקסי, כי האנשים של זמנהוף לא לוקחים טקסי לעולם. רובם מתנהלים איטוא באטיות, בכבדות, בעלייה הזעירה בכניסה לבניין. זו עם הליכון, זה עם מקל, גופה המצומק של זו מכוסה כמעט כולו במעטפת הנייר התואמת של צילום הרנטגן הקודם שהיא נושאת איתה. לא מעט פנים מוכרים, השנים לא היטיבו עם איש מאיתנו. הנה למשל נהג המונית שהיה מכסה מדי לילה את מנוע ה"דה־סוטו" שלו בשמיכות צמר עבות, שלא יתקרר. עכשיו הוא כבר ישיש והליכתו כפופה. והנה המורה להתעמלות שלנו, מר ציון, זקוף ואלגנטי כשהיה, סיגריה בפיו. "עבור אותו, שבור אותו", צעק לנו תמיד במירוץ ל־60 מטר. לפני 30 שנה כבר היה ציון במיטב שנותיו. וגם את הבן של המורה המנוח למתמטיקה אני רואה כאן, מחכה בתור במכון הלב. "מה חדש, אלברטו", מתעכב איש פרסונל אחר. "החודש נקבל משכורת?" "נקבל, אבל עד שהם יעבירו את הכסף". "מה אתה מדבר, היום זה קומפיוטר. לא מביאים את הכסף, רק הוראה בקומפיוטר".

השעון הגדול על הקיר מורה שמונה. "בדיקת דם?" שואל צעיר יחסית, כבן 60. "קומה שלישית במשרד". הקשישים יותר באים בזוגות, נתמכים זה על זה, הצעירים יותר באים לבדם. מצעד החולים מתנהל לאטו. "בשביל זה יש הסתדרות", זועקת מקיר אחד כותרת הכרזה שמפרטת את אמנת העובדים. "זכות לבריאות שווה", כתוב בסעיף חמש.

"אורולוגיה?" "קומה שנייה במשרד". "נוירולוגיה, לא אורולוגיה", רוטן האיש. "צריך לצאת החוצה ולפנות ימינה". "סליחה, שם פתוח?" שואלת אשה את אלברט כמתיקת סוד. מה פתוח? הוא הבין ואמר שכן. אבל האיש שנשלח לנוירולוגיה חזר. אמרו לו שזה לא שם והוא בכלל צריך לאורולוגיה, לא לנוירולוגיה. אלברט יודע שאין כמראה עיניים והוא שולח מבט מיומן

המשך 4

● המשך

אל הפתקה שבידי האיש. "תעלה עוד קומה, ל-121". "אני יוצא כמו יו־יו. תעלה, תרד". רטינה ראשונה להבוקר, לא אחרונה. "איפה כלי דם?" "קומה שנייה במשרד". קשיש אחד מנסה לעניין את אלברט בחוויותיו ביד רועדת. אשה שואלת אותו אם יש מכונת צילום בבניין, ואלברט מתחלחל מהשאלה חסרת הפשר. "לא", הוא מפטיר לבסוף.

"איפה זה לחץ דם?" אלברט מקמט מצחו, כאילו זו לו הפעם הראשונה שהוא נשאל כדבר הזה. "קומה ראשונה, 119". עוד כרזה מבטיחה תשובות לבדיקות בפאקס. מותר להניח שבשביל חלק גדול מהמגיעים לכאן הבוקר לא מדובר בשיפור מעשי. "איפה שתן?" שואל האיש בקאסקט. השתן שלו מכוסה היטב בשקית שחורה. "מה היא עונה לי, המטומטמת הזאת", מסכם לעצמו את רשמיו צעיר בטרבל כחול בדרכו החוצה. נדמה לי שאחרי שמונה כבר יש יוצאים לא־מעטים מהבניין, וזה בהחלט שיפור ניכר לעומת הימים שבהם ידעת שזמנהוף זה יום עבודה אבוד. עמיתי זוכר שלט אחד שהוצב כאן לפנים: "הציבור מתבקש לא למסור צואה בקופסאות גפרורים".

• • •

בתור לרנטגן, קומה ראשונה, פס סגול על הקירות, מדברים רק על התור. עגה שלמה ששמורה למעמד הזה, ולא השתנתה כהוא זה: מי כאן אחרון, איזה מספר יש לך, אני כאן משבע, השארתי ילד/בעל/אבא חולה בבית, היום זה עוד טוב, הייתן צריכות לראות מה הלך פה ביום חמישי. כסאח ממש. הם לא צדיקים גדולים וגם אנחנו לא, לכן לא רציתי להתערב. מחכים בכל מקום, אבל לעשות הצגות כאלה? לנצל את המצב הגרוע הזה? זה לא לטובתנו. אנחנו מבוטחים פה. הצעירים כולם יילכו, אבל את הלא־צעירים לא יקבלו בשום מקום. ועם מחלות גם כן לא מקבלים בכל מקום.

"צילצלו אלי ממכבי כבר חמש פעמים. יש להם מבצע, מקבלים חרשים גם מעל גיל 60, אם יש לך ילדים במכבי. ודווקא הילדים שלי במכבי. אז שאלתי מה בקשר למחלות והם אמרו לי שהם יגידו לי איזה מחלות לא מקבלים. למות. את בעלי הצילו פה במר"מ, הכאבים התגברו אז באתי פה לצילום. אני משתדל לעמוד בתור כמו כולם, אבל כאן הם מאוד נחמדים. יחס אדיב מאוד. עכשיו אני ממהר לפגישה עם המשורר והסופר הזה מחיפה, בועז אפלבוים, בעניין מפעל הפיס".

המחוקק פנה לדרכו ואני עולה לקומה הבאה, שהפס האדום שמשוח על קירותיה מייחד אותה מקודמתה. אולטרה־סאונד, תינוקות, שדיים וההנהלה.

• • •

ד"ר מרינה גלוך היא המנהלת. אשה עדינה שלמדה רפואה בווילנה, מומחית למחלות ריאה, יותר מעשרים שנה בארץ. בשעה הקרובה תבקש להעלות את המרפאה שלה על נס, תראה לי כל מיטה ומכשיר צילום, גאה מאוד בציוד. הנה קטע משבחי זמנהוף שלה:

"עשינו חשבון, לא דווקא לכבודך, שבערך 1,000–1,200 איש עוברים כאן כל יום. 300 מגיעים לרנטגן, עוד 200 לתאונות. יש לנו מחלקה אנדוסקופית, שזה כל בדיקה של הכנסת צינור לדרכי העיכול, מכל הכיוונים. בשבוע האחרון הם עשו 111 פעולות. יש לנו מחלקה פנימית מייעצת עם כל השירותים, אני אראה לך, מחלקה יפה מאוד, עושים בירורים במקום. ויש גם מחלקה לסוכרת ואנדוקרינית, ולמחלות זיהומיות יש לנו בחורה בחצי משרה. יש לנו מכון לב בנפרד, מאוד מרשים, שעובד יום יום. יש אקו של הלב וארגומטריה, כל הבדיקות שעושים במכוני חוץ. ומכון ריאות, ואגף כירורגי עם מגוון אפשרויות. בפלאסטיקה עושים את הניתוחים במקום, גם גידולים ממאירים עושים לפעמים כאן. אני אראה לך. ויש ענף חדש, פרוקטולוגיה, שזו הבדיקה לגילוי של המעיים: מכניסים צינור מפי הטבעת ומגלים סרטן של המעי הגס. ועוד דבר חשוב שזה להיט היום – על יד סוכרת יש לנו דיאטן מוסמך. גם בדיאטן יכול לפנות בעצמו וגם רופא יכול להפנות.

"ויש גם מרפאת שד, שכל אשה יכולה לפנות. ממוגרפיה בתוך שבוע. אז עושים גם את זה כאן. וגם ביופסיה במחט עדינה עושים. אם מדובר בגוש שאפשר להוציא אותו בהרדמה מקומית – עושים את זה במקום. ויש גם אולטרסאונד שזה מאוד ייחודי. וגם, שכחתי, באגף הפנימית יש מחלקה אלרגית, ובמחלקה הנוירולוגית יש פסיכולוגית ליד המחלקה, ויש אף־אוזן־גרון מפותחת. כל מה שצריך, לכל המחוז. ומחלקת תאונות, טראומה, שמטפלת בכל סוגי הטראומה על בסיס חדר מיון ויש גם מרפאת כאב. יש פרוטוקול רפואי מיוחד שעוזר לאנשים להתגבר. ויש גם אורולוגית וכלי דם. זו חתיכת בית חולים פה. 89 רופאים מומחים מכל בתי החולים. מעבדה גדולה ובית מרקחת גדול. ויש גם חוות דעת שנייה, סקונד אופיניון. ויש כמובן הרנטגן, שזה הפנינה שלנו. זה משהו מפואר, המרפאה הזאת. אני יודעת שיש לה עתיד. צריך לומר על כל הסיפור הזה שזה סיפור יפה".

חצר המרפאה: לכאן לא באים בטקסי

צילומים: אלכס ליבק

זמנהוף נחשב תמיד ספינת דגל, אבל כשהתקשרתי השבוע לדובר קופת חולים לספר לו על תוכניתי לבלות יום בזמנהוף הוא קצת נבהל

יש לי רק שאלה, רק מרשם, פרסונל זה כלי תור. "פרסונל", אגב, הוא מונח ששמור אך ורק למערכת הבריאות שלנו. רופא המשפחה שלי, ד"ר ישי שופטי, המליץ לי פעם לא לבוא לבדיקת רנטגן לפני שתיים בצהריים, בגלל התור. עכשיו עוד מעט תשע והמצב לא נורא. תריסר נשים מחכות בסבלנות. קורל דבורה מקבלת לידיה מעטפה חומה גדולה, צילומה ומצבה הבריאותי בתוכה. יכולה ללכת הביתה. "לא לקפל – הקיפול מקלקל", כתוב עליה. פציינטים ותיקים מכירים את האחיות והטכנאים בשמם הפרטי. אווירה של משפחה גדולה שורה כאן בשעות רצון נדירות. בשעות אחרות מקובל לרטון, כחלק מהריטואל. "בוקר טוב, בתיה, הבאתי את הוותיקים". לרחל מההנהלה, אני שומע עכשיו, גנבו את מכשיר הטלפון. כבר פעם שלישית שעושים לה את זה.

והנה סקנדאל ראשון: אשה התלוננה על בתיה מהרנטגן ובתיה מהרנטגן בעקבותיה, גובה עדויות שיתמכו בגרסתה. בתיה עוברת מפציינטית לפציינטית, מבקשת מספרי טלפון שתוכל לעשות בהם שימוש ביום הדין, אם יבוא. התור כמרקחה. מיד נחלקות כולן למצדדות בבתיה ולאויבותיה. "אני מכירה אותך 30 שנה ואני יודעת שאת בסדר", אומרת אשה הדורה אחת לבתיה. שעה קלה אחר כך הן יסתודדו בהונגרית.

אבל גם לאחר שבתיה והמתלוננת נעלמו, הן לא נשכחו כאן מלב. "הצרה היא שכולנו עכשיו קצת במתח. גם הפרסונל וגם החולים. או שאני אעזוב את קופת חולים? קיבל התקף לב ודום לב והבאתי אותו לכאן והם הצילו אותו. אני מרוצה בקופת חולים. רק שנהיה בריאים ולא נצטרך לבוא לפה, אבל זה לא צורת דיבור, כמו שהאשה הזאת דיברה. אולי יש לה משהו, היא בטח לא באה לשתות כאן כוס קפה, אבל עוד לא תשע, אז כמה היא כבר חיכתה? צריך לדעת לשלוט על העצבים. במספרה יש לנו סבלנות לחכות עוד ועוד, וכאן לא. אז מחכים חצי שעה, זה לא סוף העולם".

• • •

צעיר יחסית עולה במדרגות. ח"כ רענן כהן. הנה סיפורו: "כל יום שישי בארבע אנחנו נפגשים, חבורה של עיראקים, בכפר המכבייה. לא יעזור בית דין, תמיד אנחנו נפגשים. אני מנצרת, מסוף העולם, מגיע. בחמש הולכים למזנון, אוכלים מאזא, אתה לא יודע מה זה מאזא? הדברים הקטנים. חמוצים ופולים ובירות. יושבים שם עד שש ורבע, בשש וחצי הולכים הביתה. זו מועצת חכמים, המפגש הזה. שם אני לומד מה קורה בשוק הדירות, במשק. כל מה שאני צריך לדעת על הצד הכלכלי אני לומד שם. זו קבוצה אדירה. כמה אנחנו? איזה חמישה.

"ביום שישי שעבר נכנסתי לסאונה. קודם כל שוחים איזה חצי שעה. שוחים ומדברים. אדיר. אחרי זה הולכים לסאונה. יש רטובה ויש יבשה. אני הולך לרטובה. היבשה חמה, לא נעימה לי. ואז פתאום החלקתי ונפלתי".

"היית פה פעם? מתי היית פה בפעם האחרונה?" שואלת המזכירה במחלקת התאונות. "בטח שהייתי. כולם היו פה פעם", עונה הקשישה. "מה קרה לך, נפלת?" "לא נפלתי, קיבלתי מכה במדרגות. זה כשיצאתי מהבית, בחצר. עכשיו הרגל התנפחה אז באתי. אני רוצה גם לשאול אותך: אני שילמתי 42 שקל במר"ם, אני מקבלת משהו בחזרה?" 26 איש מחכים עכשיו בתור, מצטופפים בחדר ההמתנה הזעיר, 14 מקומות ישיבה. אני עוזב את ההמולה ועולה למעלה אל הגג, לברר סוף סוף אם יש שם עדיין חולדות. שמש שוטפת את רחובות תל־אביב שנשקפים מכל עבר. כמה אנטנות והמשרדים של הנהלת המרפאה. למטה אני רואה את מה שהיה ואיננו: במקום חנות האופטיקה של גילר בפינה של שמשון הגיבור – משרד פרסום והפקות; במכולת של ארזן המר יש עכשיו חנות צבעים; במקום תנובה – "יעקב כגן, סוכנות ביטוח"; "חווית אביבה" הפכו ל"כל אלקטרוניקה, מעבדה מרכזית לטלפונים ומזכירות". חנות מכשירי הכתיבה של בירנקו הפכה ל"פינת הדליקטסים", עם קוויאר אמיתי; הספר השמן והמפחיד נעלם ובמקומו חברה קבלנית לחשמל. גם פרפומריה סביון של גברת שאולי ושניידמן של שניידמן כבר אינם, אבל ברחוב שטנד יש לעומת זאת מרכז קנדי להשתלות שיער.

והחולדות על הגג של קופת חולים זמנהוף לא ראיתי. אולי ביום הן מתחבאות, ואולי זו סתם אגדה.

מוסף הארץ

צילום: ניר הרצבן

■ 22 נשים

ה שקלים ביום

קטן, המעסיק 25 עובדים, מהם שבע נשים מלבדי: ארבע רווקות, שתיים גרושות ואחת אלמנה. אנחנו, הנשים, עבדנו בפינה אחת של האולם, המופרדת מיתר חלקי המתפרה בווילון מבד עבה. כניסת גברים לפינת הנשים אסורה בהחלט, חוץ מבעל המתפרה שנכנס בכל עשר דקות לוודא שאנחנו עובדות או כדי לחלק הוראות. הגברים ממונים על גזירת הבד, והנשים על התפירה והגיהוץ. מאחר שאינני יודעת לתפור, הוטל עלי לגזור את קצוות החוטים הנשארים בבגדים המוכנים לאחר התפירה, ולגהץ אותם.

שמחתי, חשבתי שזה תפקיד קל, אבל בתוך זמן קצר התחלתי להזיע. החום בחדר המחניק (אפילו מאוורר לא היה), בצירוף חום המגהץ וחום הגוף המכוסה בבגדים העבים, הפכו את העבודה לבלתי נסבלת. לשתייה היו רק מי ברז, והפסקת האוכל הראשונה והיחידה, בשעה שתים־עשרה וחצי, עוד היתה רחוקה. ולא יכולתי להפסיק לחשוב על התשלום: כל הסבל הזה תמורת חמישים אגורות לשעה.

כל משך העבודה התנהלו שיחות בין הנשים, שנפסקו מיד בכל פעם שבעל המתפרה נכנס לחדר. מדי פעם ניסו הנשים למשוך גם אותי לשיחה, ביקשו לספק את סקרנותן – בכל זאת פנים חדשות שאותן לא ראו מעולם, מאורע לא שכיח כאן. את מבחן השאלות הביוגרפיות עברתי בשלום, ואז עברו לשאלות על החיים בירושלים. "את משוגעת? מה מביא אותך להתחתן עם מישהו בעזה? בירושלים יש לכן יותר חופש, וחיים ברמה יותר טובה, ואת בחרת להגיע לכאן". זה הגורל, אמרתי ונאנחתי, וכולן הינהנו בראשיהן.

יום העבודה המתיש הסתיים בארבע אחר הצהריים, ולפני שעזבתי את המתפרה נזכר המעסיק להסביר לי שלפעמים אנחנו צריכות לעבוד עד שש בערב, לכן כדאי לי למצוא סידור לילדים שלי. זה הספיק לי. לא שאלתי אפילו אם הוא משלם תמורת השעות הנוספות, ויתרתי על חמשת השקלים שעבורם עבדתי עשר שעות בפרך, והלכתי כדי לא לחזור.

עכשיו אני מבינה יותר טוב את חלימה נשואן, המעדיפה לעבוד בחקלאות אצל המתנחלים. זה תשעה חודשים שהיא עובדת ב"משטחים" של התנחלות נצרים, שישה ימים בשבוע, 35 שקל ביום וסל של ירקות, שמהם היא מפרנסת משפחה שלמה: "בעלי בן 72 וכבר לא יכול לעבוד, הבנים שלי לא עובדים – שניים מהם בכלא ושלושה מובטלים, שניים נשואים עם ילדים. יש לי רק בת אחת רווקה, שרוב הזמן שלה מובטלת".

העבודה במשטחי הירקות, היא אומרת, קשה מאוד ובנוסף לזה "המתנחל עומד לנו מעל הראש וצועק אם הוא רואה מישהי מדברת או נחה. יש לנו הפסקת אוכל אחת במהלך היום, לחצי שעה. אני יודעת שהוא מנצל אותי, אבל המשכורת שלנו גבוהה מאוד, לכן אני ממשיכה לעבוד. אין ברירה, אף אחד אחר ברצועה לא ישלם לי משכורת כזו".

חלימה נשואן מודאגת עכשיו מעתידה תחת השלטון

המשך ●

המשך בעמוד 13

בנקים וחב' אחזקה
מימון
ביטוח

* ההצעה העסקית הטובה ביותר שתקרא היום בהארץ.

PONTIAC GRAND PRIX

*פונטיאק גרנד-פרי החל מ-120,770 ש"ח

יוניברסל מוטורס ישראל בע"מ יבואנים בלעדיים לדגמי: GM, אופל, איסוזו, סאאב אולם תצוגה ראשי רכבים פרטיים GM: ת"א דרך פ"ת 76, טל: 03-5616363

עוצמת ג'נרל מוטורס. לשרותך

המשך בעמוד 19

היידר אל-עשיי ודוגמאות מתוצרת מפעלו. הנשים, הוא אומר, משתכרות בין 12 ל-40 שקל ליום. הגברים לא פחות מ-25

● המשך

האוטונומי הפלסטיני. להערכתה, בתוך תקופה קצרה המתנחלים יפטרו אותה ואת חברותיה. "הם העסיקו אותנו בגלל שהם פחדו להעסיק גברים, אחרי כמה מקרים שבהם העובדים הפלסטינאים רצחו את המעסיקים שלהם. אני חוששת שהמתנחלים יגידו לנו, אתם כבר עצמאיים ויכולים לנהל את החיים שלכם לבד, תלכו לפלשתינים, הם אמורים לספק לכם מקומות עבודה ולא אנחנו. כי הם לא מרוצים בכלל מהאוטונומיה. אני מפחדת שהם ינקמו בנו בדרך זו".

גם נומיה נשואן, רווקה מבית חאנון, מעדיפה לעבוד אצל ישראלים. היא עובדת במפעל שימורים באשקלון, ששה ימים בשבוע, שמונה שעות ליום, ומקבלת לדבריה 30 שקל ביום. גם היא חוששת שיפטרו אותה בגלל האוטונומיה, אבל מתריסה שגם אם יפטרו אותה – היא לא תלך לעבוד במפעלים בתוך הרצועה. היא תחפש עבודה בהתנחלויות.

ברצועת עזה אין לשום מוסד או ארגון נתונים מדויקים על מספר הנשים המועסקות על ידי פלסטינאים, או בהתנחלויות. בספר "האשה הפלסטינאית והחוק ברצועת עזה", שהופיע ברצועה לפני חודש בהוצאת אונר"א, פורסמה הערכה שלפיה מהוות נשים 9% מכלל העובדים בתוך הרצועה, והן משתכרות בממוצע מחצית משכרו של גבר. עבודת נשים בחברה הפלסטינית נחשבת לצורך מביש, הוכחה לכך שגברי המשפחה נכשלו בתפקידם לפרנס את משפחותיהם. יציאת נשים מהבית נחשבת חריגה חמורה מהקוד החברתי השמרני, שהקפדה עליו התחזקה בשנות האינתיפאדה. ברצועה קשה למצוא אשה ממשפחה אמידה שעובדת במשרה מחוץ לביתה, אלא אם כן היא מועסקת בארגוני הנשים או בסוכנות הסעד והתעסוקה לפליטים של האו"ם (אונר"א).

הנשים השכירות בשטחים מועסקות בעבודות "נשיות" מובהקות, כמו הוראה, סיעוד או תפירה. מספר עורכות הדין לא עולה על עשר, ודומה מספרן של המהנדסות והרופאות. במשך האינתיפאדה, למרות התפארות השווא בקידום מעמדן של הנשים, ירד שיעור הנשים העובדות: המצב הכלכלי, העוצר, השביתות והעימותים עם הצבא הישראלי הביאו לסגירת מפעלים ולפיטורים, ולכך יש להוסיף את השמועות על כך שנשים העובדות מחוץ לביתן היו קורבנות של "איסקאט".

איסקאט, מלה ערבית שפירושה הכשלה, שימשה בשנות האינתיפאדה את כל הגורמים שביקשו לכפות את אורח החיים השמרני על החברה. הרושת שמועות, שרק במקרים ספורים התלוו אליה הוכחות כלשהן, החשידה נשים שעבדו מחוץ לביתן בשיתוף פעולה עם השלטונות. נשים אלו, שהיו עצמאיות יחסית, ולא היו נתונות להשגחה מתמדת של גברי המשפחה, נחשבו למטרות קלות לסחיטה מינית מצד משתפי פעולה וסוכני השב"כ. כתוצאה מכך נוצר לחץ חברתי להוצאת נשים וילדות מסביבה "חשודה": בתי ספר, משרדים, מספרות, חנויות בגדים ומסעדות.

ב-9א' נרצחה ורדה ספרייה, בעלת מספרה בחאן יונס, ובשנת 91' רצחו נצי הפתח את נעמה ג'ורה, שעבדה במספרה בדיר אל-בלח. החשדות לא פסחו גם על בתי החולים. בשנת 89' נרצחו שש נשים שעבדו במוסדות רפואיים, חמש אחיות ועובדת ניקיון במרפאה, לאחר שהואשמו בשיתוף פעולה עם השלטונות, ואחיות רבות החליטו לא להסתכן, והתפטרו. רוב הנרצחות חיו ועבדו בדרום הרצועה: ארבע בבית החולים נאסר בחאן יונס, אחת במרפאה ברפיח, ורק אחת בעזה. לרצח של האחיות אבו-ראש היתה השפעה גדולה במיוחד. עאישה אבו-ראש היתה אחות ראשית ומנהלת מחלקה בבית החולים נאסר; ארבעה רעולי פנים רצחו אותה במהלומות גרזנים בביתה. אחותה, סוסאן אבו-חוסיין, נרצחה בתוך בית החולים.

אבל הרעב אילץ נשים לחזור לעבודה, אפילו תמורת שכר זעום. מנה פלאפל אפשר לקנות ברצועה בחצי שקל ובגורה – בשקל), 10 פיתות בשקל, צלחת פול משביעה בשקל וחצי, ארגז עגבניות בחמישה שקלים, בקבוק מיץ בשקל, ק"ג עוף בארבעה שקלים. בשר בקר כבר הרבה יותר יקר, 22 שקלים לק"ג, וכך גם ההוצאה על סיגריות – שני שקלים לקופסה מתוצרת הגדה, 3.90 לקופסת סיגריות ישראליות, אבל נשים ברצועה אינן מעשנות. גם זאת חריגה מהקוד השמרני.

ר"ד סוהא הנדייה ועפאף ע'זאונה, ממרכז המחקר הפמיניסטי בבית חאנינא, ערכו מחקר על נשים העובדות אצל מעסיקים פלסטינאים בשטחים. ברצועת עזה הן שוחחו עם [illegible] העובדות ב-46 מפעלים: 60 מהן העידו שהן עובדות מתוך [illegible] כלכלי, 19 נשים עובדות כדי למלא את הזמן הפנוי שלהן, ארבע נשים עובדות משום שהן משוכנעות כי אשה צריכה [illegible] מחוץ לבית.

נתונים נוספים: 75 מהנשים העובדות הן רווקות, [illegible] נשואות, ארבע אלמנות ושתיים גרושות. שתיים צעירות [illegible] לגיל 18, 16 בין הגילים 16 ו-20, 97 בין הגילים 21-40, ו[illegible] נשים מבוגרות יותר. ובאשר להשכלתן: שש נשים לא למדו [illegible] בבית ספר, 37 מהעובדות סיימו בית ספר יסודי, 36 סיימו [illegible] ורק ארבע מהן סיימו מכללה או אוניברסיטה.

מתפרת אל-תאופיק ("ההצלחה") שוכנת בקומת קרקע של בית מגורים בעיר עזה. הבעלים, מרחת ואלד אל-[illegible] מעסיקים 30 עובדים, מהם חמש נשים. וילון [illegible] מפריד בין הגברים והנשים, והכניסה אל אגף הנשים נעשית [illegible] צדדית. מונא מרוי, רווקה בת 30, עובדת כאן כבר ארבע [illegible] אביה מת לפני חמש שנים, כל האחים והאחיות שלה [illegible] מפיגור, היא ואמה עובדות בתפירה ומפרנסות את המשפחה. [illegible] היא משתכרת? "חמישה שקלים ביום", היא לוחשת, מחשש [illegible] המעסיק ישמע, "לפעמים שבעה שקלים ביום". הן עובדות [illegible] שמונה שעות ביום, משבע בבוקר, "אבל לפעמים הוא מחזיק [illegible] עשר שעות ולפעמים יותר. מעט מאוד פעמים אנחנו הולכות [illegible] בשעה שלוש, ועכשיו קיץ, מחשיך מאוחר, או אנחנו נשארות [illegible] השעה שש בערך".

"אנחנו מקבלים את הבדים הגזורים ממפעל ישראלי [illegible] אביב, ואצלנו רק תופרים מהם את הבגדים", אומר [illegible] אל-עשיי, המוען ששכר עובדיו מחושב לפי תוצרתם: "לתפירת [illegible] מכנסיים אני משלם שלושה שקלים, לשמלה שבעה שקלים, לחצאית ארבעה שקלים, וכל עובד מקבל לפי יכולתו". אבל [illegible] הוא מודע לכך שהשכר שהוא משלם נמוך. "כל הזמן היו סגירות, עוצר, סגר, כל זה מנע מאיתנו לעבוד ולהתפרנס", הוא מסביר. "במשך כל האינתיפאדה החזקתי את המפעל בהפסד, אפילו [illegible] בעצמי לא הרווחתי, ולמרות זאת השארתי את הפועלים שלי, [illegible] רציתי למנוע מהם את פרנסתם".

חנאן אבו-נחל, בת 32, תושבת מחנה הפליטים אל-שאטי, התחילה לעבוד כאן רק לפני ארבעה חודשים. גם היא רווקה שעליה לסייע למשפחתה: שלושה מאחיה לא עובדים, [illegible] הרביעי נידון למאסר עולם, ורק אח אחד עובד בישראל [illegible] האחרון גם הוא מובטל. את גובה שכרה היא לא הצליחה לומר [illegible] משום שאל-עשיי עמד לידינו והאזין לכל מלה.

כ' העדיפה לא להזדהות בשמה המלא. היא תופרת מקצועית [illegible]

חלימה נשואן: "המתנחל עומד לנו מעל הראש וצועק אם הוא רואה מישהי מדברת או נחה. אני יודעת שהוא מנצל אותי, אבל המשכורת שלנו גבוהה מאוד. אין ברירה, אף אחד אחר ברצועה לא ישלם לי משכורת כזו"

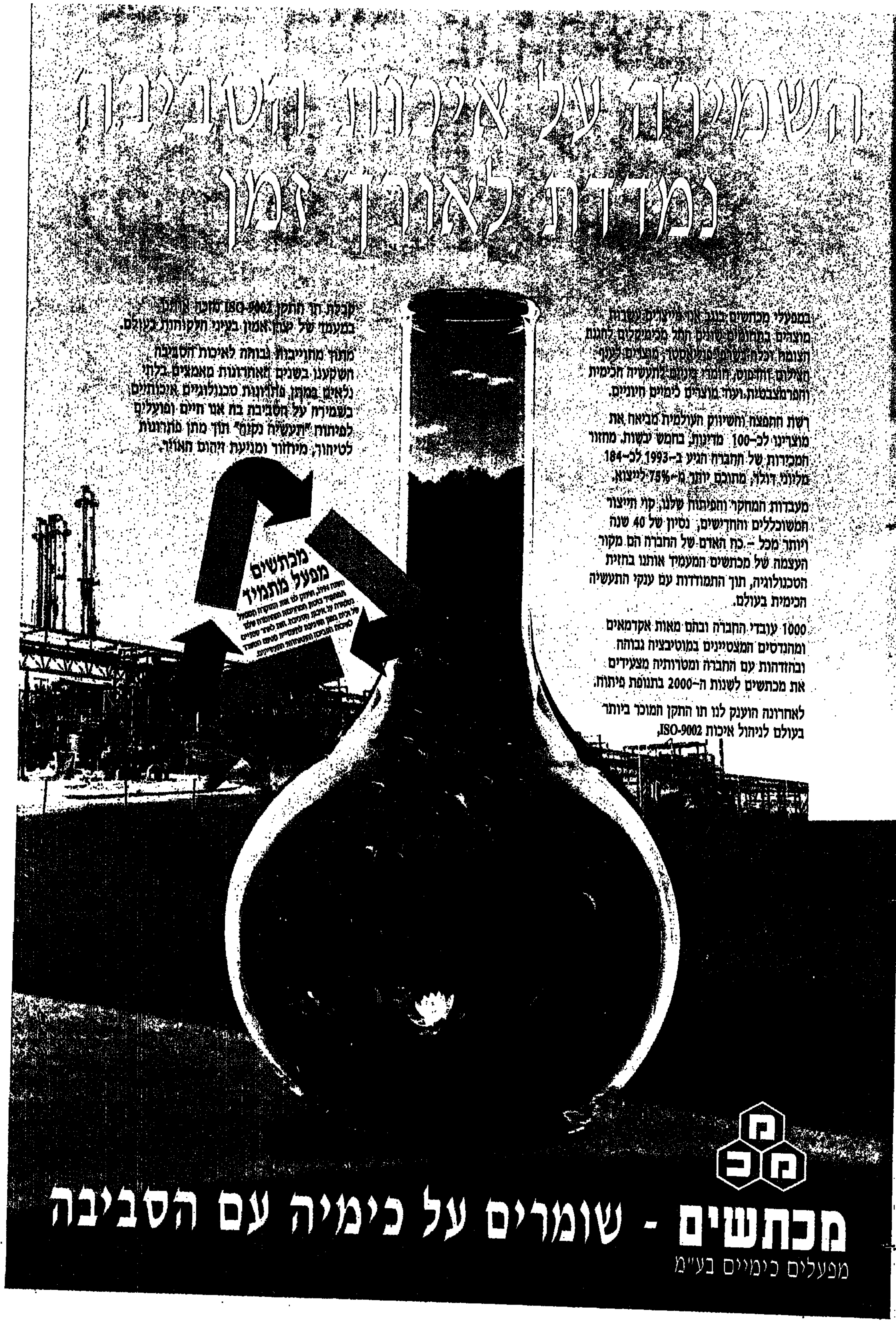

המשך בעמוד 18

ראסם אל־ביארי (במרכז) ביום של עבודת ניקיון התנדבותית בעזה

מרים זקוט (במרכז) בבית האשה העובדת בחאן יונס

ראסם אל־ביארי, יו"ר התאחדות האיגודים המקצועיים ברצועה: "הסיבה לשכר הנמוך ולניצול העובדים בתוך הרצועה היא מדיניות הכיבוש. המטרה היתה לתסכל את העובדים הפלשתינאים ולגרום להם לחשוב שהמעסיקים הישראלים יותר טובים"

מרים זקוט, יו"ר ארגון האשה העובדת: "הנשים מנוצלות ומדוכאות מאוד בתוך הרצועה, אבל לא עשינו כלום בנושא. התמקדנו בפעילות הפוליטית ולא קלטנו שאי אפשר להפריד בין פעילות פוליטית לבין פעילות חברתית"

המשך

15 שנה, למדה את המקצוע בבית ספר לתפירה ברמאללה במשך שנתיים ומאז היא עובדת באחת המתפרות בג'באליה. היא ביקשה לא לפרסם את שם המתפרה ובעליה, מחשש פן תפוטר. "אחרי שהתגרשתי לא נותרה לי ברירה אלא לצאת לעבוד" היא מספרת. "התחתנתי בגיל 20, אחרי שסיימתי ללמוד, בעלי לא רצה שאני אעבוד – זה לא מקובל שנשים יעבדו במפעלים, וגם לא מכובד, במיוחד כשאלה נשים נשואות".

שנתיים אחרי החתונה בעלה התגרש ממנה, משום שלא נכנסה להריון. "חזרתי לביתם של ההורים שלי, הם מאוד עניים, 13 ילדים בתוך הבית ואני המבוגרת שבהם. הורי כעסו עלי מאוד בגלל שהתגרשתי, וכל הזמן אמרו שאני מעמסה כלכלית כבדה. במשך שנים הם חשבו על הרגע שיצליחו להיפטר מאיתנו, והנה אחת התחתנה סוף סוף ולפתע חוזרת אליהם. לכן נאלצתי לצאת לעבוד. אני מקבלת 230 שקל בחודש. את המשכורת שלי לוקחים ההורים ולא משאירים לי גרוש אחד".

במתפרה שבה היא עובדת מועסקות 20 נשים. "המעסיק מנצל אותנו בלי סוף. אנחנו עובדות לפחות עשר שעות ביום, בלי שום תנאים, ובסוף הוא משלם לנו גרושים. המשכורת שלי גבוהה מאשר שכרן של שאר הנשים במפעל, מפני שאני הכי ותיקה ומקצועית. נשים אחרות מקבלות 150 שקל בחודש, אבל אין לנו ברירה. פעם ניסינו לדרוש ממנו העלאה במשכורת; הוא צעק עלינו והודיע לנו: מי שזה לא מוצא חן בעיניה, שתלך הביתה, יש מספיק מובטלים המחכים בתור לעבודה הזו. לכן העדפנו לשתוק, ולהשלים עם מה שיש. זה יותר טוב מכלום".

משפחת אל־עשיי היא אחת המשפחות העשירות ברצועה, ולה יותר מבית עסק אחד. "מפעל האחים אל־עשיי", למשל, שייך לחיידר ומועין אל־עשיי: זהו אחד המפעלים הגדולים ברצועה, המעסיק 60 פועלים, מהם 22 נשים. בניגוד לקרובי משפחתם בעלי מתפרת "אל־תאופיק", האחים אל־עשיי לא עושים עסקים עם ישראלים, אפילו את הבד הם משתדלים להביא מחוץ לארץ. לדבריהם, הם נענו לקריאת המפקדה הלאומית המאוחדת של האינתיפאדה להחרמת המוצרים הישראליים; הם גם נמנעים ממכירת תוצרתם בישראל, ומסתפקים בשוק הפלשתיני של הרצועה והגדה המערבית.

העמדה הפטריוטית הזאת לא הועילה לעסקים. "בהתחלת האינתיפאדה לא היתה לנו עבודה בכלל", מספר חיידר אל־עשיי, "ובששת החודשים הראשונים של האינתיפאדה סגרנו את המפעל. אחרי זה פתחנו מחדש, אבל רק לשעתיים ביום, ונשארנו במצב הזה בערך שנה. בתקופה ההיא העסקנו רק 15 פועלים, ובהדרגה הרחבנו את העסק".

האוטונומיה, הוא מאמין, תסייע להם להתרחב. "השלטונות הישראליים דרשו מאיתנו מסים גבוהים, וגם היינו מוגבלים בשעות העבודה בגלל העוצר שנכנס לתוקפו כל ערב בחשכה. עכשיו אנחנו עובדים עד השעה 11 בלילה ולפעמים יותר, התחלתי להעסיק עובדים גם אחרי הצהריים למשמרת ערב, אני בונה עוד קומה ומתכוון להרחיב את העסק. בטח גם המצב הכלכלי ישתפר, אז אנשים יקנו יותר".

לדבריו, יום העבודה במפעלו נמשך שמונה שעות, ששה ימים בשבוע. העובדים הוותיקים מקבלים משכורת בסוף כל חודש, המחושבת לפי השכר היומי ומספר ימי העבודה. הנשים, הוא אומר, משתכרות בין 12 ל־40 שקל ביום, "תלוי ביכולת של העובדת וכמה היא מייצרת". אבל המשכורת הנמוכה ביותר לגבר היא 25 שקלים ביום, "כי בעבודת נשים יש חסרונות: הן הולכות הביתה יותר מוקדם, וכושר הייצור שלהן חלש יחסית לגברים". ובהמשך השיחה, כאשר נשאל מדוע הוא מעסיק בעיקר נשים לא נשואות, הוא סתר את עצמו: "מפני שאין להן מגבלות של זמן", היתה התשובה.

יתר העובדים, הוא אומר, מקבלים תשלום לפי הייצור: 7-10 שקלים לשמלה או לחליפה, 6 שקלים למכנסיים, 5 שקלים לחולצה. אבל כאשר ביקשתי לבקר במתפרה ולדבר עם הפועלות, הוא טען שזה בלתי אפשרי: המפעל סגור היום, הפועלים עבדו כל כך קשה בזמן האחרון שהוא החליט לתת להם יום חופש. ההסבר נשמע תמוה: זה היה השבוע של עיד אל־אדחא וחג הקורבן, שבו כבר יצאו כל העובדים לחופשה של שלושה ימים. ואכן, בערב, כאשר פגשתי את אחת הפועלות שלו בביתה, התבררה סיבת התחמקותו.

"הכל שקר", היא אומרת, "איזה שמונה שעות ליום – עשר שעות זה הממוצע, ורק לעתים רחוקות אנחנו עובדות רק עשר שעות ביום. הוא אמר לך שאנחנו בחופש היום והמפעל סגור: היום התחלנו לעבוד בשבע בבוקר וסיימנו בשעה שש בערב. הכי מקצועית בינינו מגיעה לעשרה שקלים ביום, המשכורת הממוצעת היא ששה שקלים ביום". ושיפור מסוים שבכל זאת הוכנס לאחרונה: תחת השלטון הישראלי הישיר עבדו שבעה ימים בשבוע, ומאז תחילת האוטונומיה עברו לשבוע עבודה של ששה ימים. אבל תמורת יום ששי, שבו אין עובדים, גם לא משולם שכר.

במינהל האוטונומיה עוד לא מונה אחראי לתיק העבודה, לארגון זכויות האדם הגדול ברצועה, "דאר אל־חק ואל־קאנון", אין מושג מה מצב זכויות הנשים העובדות ברצועה. מאון שקורה, חוקר במחלקת הדמוקרטיה בארגון, אומר: "אף פעם לא חקרנו הפרות זכויות האדם של פלשתינאים על ידי פלשתינאים, מפני שלא היה לנו למי לפנות ובפני מי להאשים, והתמקדנו בהפרות זכויות האדם של הפלשתינאים על ידי הכיבוש. מעכשיו והלאה נתחיל לחקור הפרות על ידי הפלשתינאים".

לשמע עמדתם של האיגודים המקצועיים, מתברר שלפועלות הפלשתינאיות לא היתה שם אוזן קשבת. ראסם אל־ביארי, יו"ר התאחדות האיגודים המקצועיים ברצועה, מגונן על המעסיקים ומטיל את כל האשמה על הכיבוש הישראלי. "הסיבה לשכר הנמוך ולניצול העובדים בתוך הרצועה היא מדיניות הכיבוש, שהתנגד לחקיקת חוקי עבודה שישמרו על זכויות העובדים. המטרה היתה לתסכל את העובדים הפלשתינאים ולגרום להם לחשוב שהעבודה בישראל עדיפה על העבודה בתוך השטחים, ושהמעסיקים הישראלים יותר טובים מהמעסיקים הפלשתינאים, וכך הם גרמו לבלבול ולהטעיות. זה היה האינטרס הראשון שלהם".

לדברי אל־ביארי, הפלשתינאים לא יכלו לקבוע תקנות עבודה משלהם, משום שישראל התנגדה לכך, "כדי שלא יהיה ברצועת עזה שום סדר וחוק חוץ מהמינהל האזרחי. השלטונות הישראלים הם אלה אשר חוקקו חלק מהחוקים והכניסו שינויים בחוקים אחרים, אבל המינהל האזרחי בעצמו היה מפר את החוקים הללו בעצמו. הרי גם במינהל האזרחי מנצלים את הפועלים ומשלמים להם פחות משכר המינימום".

לפיכך מתקומם אל־ביארי נגד כל ניסיון להטיל את אשמת הניצול על המעסיקים הפלשתינאים. "האשמה אינה אשמתם, אלא אשמת השלטונות. עדיין לא ברור לנו מה יקרה במהלך האוטונומיה, אבל אנחנו כאיגודים מקצועיים לא נסכים בשום פנים ואופן לניצול העובדים".

בארגוני הנשים, לעומת זאת, ישנה נכונות לא רק למתוח ביקורת על המעסיקים, אלא אף לבקר את עצימת העין של הארגונים הפוליטיים, ובכלל זה ארגוני הנשים עצמם. מרים זקוט, תושבת העיר חאן יונס ויושבת־ראש ארגון האשה העובדת: "האמת שאין לנו נתונים בכלל, על מספר הנשים העובדות ברצועה, או אפילו כל נתון אחר על הנשים בתוך הרצועה. אנחנו מודעות לעובדה שהנשים מנוצלות ומדוכאות מאוד בתוך הרצועה, אבל לא עשינו כלום בנושא. נכשלנו בתור תנועה. התמקדנו בפעילות הפוליטית ולא קלטנו שאי אפשר להפריד בין פעילות פוליטית לבין פעילות חברתית".

ארגונה של זקוט מסונף למפלגת העם הפלשתינית (לשעבר המפלגה הקומוניסטית), אבל דעות דומות אפשר לשמוע גם מנציגות של זרמים פוליטיים אחרים. "המצב הפוליטי הקשה גרם לנו לחשוב שעכשיו נאבקים בכיבוש ולכן עלינו לדחות את בעיות הנשים, המאבק הפוליטי היה בראש סדר העדיפויות", אומרת זקוט. "היינו רואות נשים מוכות – היינו אומרות להן לחזור הביתה, לא רצינו שהמשפחה הפלשתינית תתפורר במצב כל כך קשה.

"אפילו כארגוני נשים יש לנו תחושה שנוצלנו. הארגונים הפוליטיים גייסו אותנו למאבק נגד הכיבוש וכל הזמן אמרו לנו לדחות את פתרון הבעיה החברתית עד אחרי השחרור הלאומי. אפילו בתחילת האינתיפאדה, יציאת הנשים לרחובות היתה בזכות של הנשים, מפני שאז לא היתה פעילות מזוינת. עכשיו, כשנוצרו הקבוצות המזוינות החזירו אותנו לבתים". כאשר החלה להתחזק המגמה השמרנית, שהסיגה את מעמד הנשים ברצועה עשרות שנים לאחור, לא הצליחו ארגוני הנשים לבלום אותה. "הארגונים שלנו נגררו בנו ולא תמכו בנו בכלל, לא הצלחנו להתמודד לבד, לא היה לנו מספיק כוח", אומרת זקוט. "לא עזרו לנו בכלל כדברים החורגים מקוד ההתנהגות המקובל, אפילו הם בעצמם תקפו אותנו בגלל שסירבנו לשים רעלה".

המסקנה: "עכשיו אנחנו מודעות לעובדה שאת בעיית הנשים רק נשים יכולות לפתור, ולא שום ארגון פוליטי. לכן, כל ארגוני הנשים ברצועה התאחדו והחלטנו שזהו, אנחנו מתחילות לפעול בקרב נשים". היא חוששת שהתארגנות אופוזיציונית כזאת תיתקל בקשיים תחת שלטון האוטונומיה. "כל תקציבי הסיוע הכספי יהיו בידיים של אש"ף, ואם לא יסייעו לנו אולי נצטרך לסגור את המשרד. אבל יכול להיות שהם ירצו להראות לעולם כמה שהם דמוקרטיים ואנחנו נהיה הקישוט שלהם בהבלטת הצד הדמוקרטי".

איור: נעם נדב

אזרח שווייצרי ממהר לטלפן למשטרה כשהוא רואה מישהו זורק פיסת נייר ברחוב. בישראל קוראים לזה הלשנה, ואפילו מעלימי מס ונהגים משתוללים זוכים לחיפוי חברתי. באחרונה מבקשות הרשויות לחולל מהפכה ולשכנע את הציבור לפקוח עין ולא להסס למסור מידע גם על עבירות קלות. מומחים מפקפקים אם האופי הישראלי יסתגל להלשנות שנעשות שלא על מנת לקבל פרס

מדובר בשכן שלי

איריס מילנר

אלפים מאזרחי ישראל מוכנים ומזומנים להתגייס לעזרת הרשויות: הם רוצים לשמש מפקחים מתנדבים, לעזור במניעת נהיגה פרועה ובהשלטת סדר וניקיון ברשות הרבים. מולם עומדת נורמה מושרשת, המקיפה את רוב הציבור: דיווח על מעשי הזולת הוא הלשנה, ומעורר שאט נפש. אפילו משרד החינוך, שהיקצה באחרונה קו טלפון פתוח לתלונות על אלימות בקרב תלמידים, דאג להדגיש שאין בדעתו לטפח הלשנות חלילה. "בדרך כלל אין לנו עניין לעודד מלשינים", אומר השר אמנון רובינשטיין, אבל מסירת מידע בנושא אלימות, גם באנונימיות, "אינה נכללת בקטגוריה של הלשנה אלא של דיווח".

איפה הגבול? מתי מסירת מידע על מעשי הזולת, כאשר המדווח אינו נפגע ישיר, היא ביטוי של יצרים פסולים ומעשה אופייני למדינות טוטליטריות? במשרד החינוך סוברים כי אפשר ללמד להבחין בין הלשנה רעה לבין דיווח חיובי שמטרתו לתמוך בזולת ולפעמים אף להצילו מפגע.

במועצה למניעת תאונות "דיווח" הוא אמצעי מרכזי ותולים בו תקוות רבות. "משקיפי התנועה" הם אזרחים מתנדבים שעוזרים למשטרה לאכוף את החוק; חלק מהם עושים זאת בגלוי, לובשים מדי שוטרים ויוצאים לצמתים לבדוק תקינות פנסי מכוניות או לעצור כלי רכב שלא מצייתים לתמרור עצור. אחרים נשארים סמויים, ופועלים בשיטה מזדמנת: תוך כדי נסיעה שגרתית במכוניתם הם פוקחים עין על התנהגותם של אחרים. כשהם מבחינים בנהג מפר חוק הם שולפים פנקס, רושמים את המספר ומדווחים לרשויות. לפעמים זה רק דו"ח אזהרה, לפעמים זו תלונה שמועברת ישר לטיפולה של המשטרה. יש משקיפי תנועה שרושמים עשרות דו"חות בחודש.

צבא המשקיפים מונה כיום כ-1,000 איש, ובחודשים האחרונים פעולתו מושבתת. המועצה למניעת תאונות בודקת הצעות חדשות לארגון עבודת המשקיפים ולכן הם התבקשו להפסיק בינתיים לבלוש. ייתכן שאחרי פסק-הזמן תבוא תקופת פריחה: לפי הצעה שהפיץ באחרונה עורך דין התל־אביבי גלעד חריש, יוגדל מספר המשקיפים הסמויים לעשרות אלפים. כל נהג ישראלי בעל ותק של 15 שנה, שעבר בעצמו לא יותר משלוש עבירות בארבע השנים האחרונות, יוכל להתחיל לרשום דו"חות לאחר הכשרה מזורזת שתימשך יום אחד. משקיף סמוי יזכה להנחה בדמי ביטוח ורישוי למכוניתו, ואם ייאלץ לבוא לבית המשפט להעיד יקבל 100 דולר פיצוי על אובדן יום עבודה.

בתחום טיפולו של עבירות תנועה, מציע חריש, ייכללו רק עבירות שכל אדם מסוגל להבחין בהן בקלות: אי ציות לתמרור "עצור", אי מתן זכות קדימה, אי ציות לרמזור, עקיפה על קו לבן, נהיגה נגד כיוון התנועה וגם סתם "הארקה", כלומר נהיגה פראית שמסכנת את שלום הציבור. איך יענישו את העבריינים? לפי ההצעה תהיה הענישה מינהלית, ללא משפט: מי שמקבל 20 דו"חות בששה חודשים – רשיון הנהיגה שלו ייפסל לשלושה חודשים. הגישה של עו"ד חריש זוכה באחרונה ללגיטימציה ציבורית: הרשויות נוטות להזמין את הציבור להלשין על עבריינים. בצה"ל ידוע כבר שנים שתאונות לא מעטות נגרמות ממשחקים מסוכנים בנשק. לא מזמן פנה הרמטכ"ל

המשך ←

המשך מעמוד 18

לקנות היום מזגן ריצפתי זה מעשה הגיוני בערך כמו לקנות טלוויזיה שחור לבן

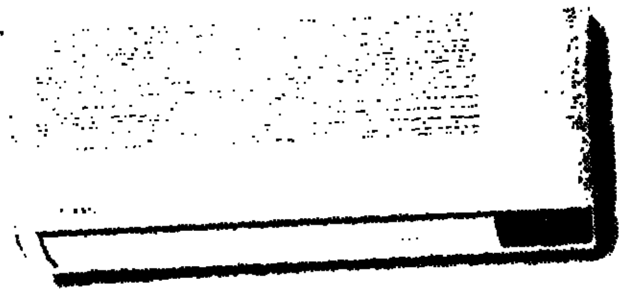

בעולם עוברים למזגנים עיליים

בניגוד למזגנים הריצפתיים של פעם, אלקו היי-טק הוא מזגן עילי המותקן גבוה על הקיר. ולכן הוא מפזר את האוויר הקר במידה שווה בכל חלל החדר. בנוסף, רק אלקו היי-טק מצוייד במערכת "I FEEL" המאפשרת לשלוט במדוייק על הטמפרטורה בכל נקודה בחדר. פרטים נוספים על הרולס רויס של המזגנים תוכלו לקבל אצל יועצי הקירור המקצועיים, בחנויות החשמל והמזגנים המובחרות, ברשתות השיווק ובמרכז שיווק מזגני אלקו. להזמנת מומחי המיזוג של אלקו חייגו חינם: 177-022-7666.
לנוחותכם, שירות רולס רויס 24 שעות ביממה.

עם הצלחה לא מתווכחים
אלקו היי-טק הוא המזגן העילי הנמכר ביותר בישראל

ELCO HI·TECH
אלקו היי-טק. הרולס רויס של המזגנים

דיינרס קלוב.

מהשכה בקניות:

והמוצר מבוטח חינם מפני נזק, גניבה ואובדן

מסיד כהן (יעקבסון)

מוצרי חשמל, מכשירים אלקטרוניים, ציוד צילום, ריהוט ביתי, משקפיים ו...אפילו פרטי ביגוד שנרכשו באמצעות כרטיס "ויזה", הן בארץ והן בחו"ל-מבוטחים **אוטומטית ובחינם** מפני נזק, גניבה ואובדן למשך 90 יום ממועד הרכישה, עד לסכום של $3,000.

*סוגי המוצרים המבוטחים הם אך ורק אלו הניזכרים לעיל. *כיסוי הביטוח הינו אך ורק על פי התנאים המלאים של הפוליסה הנמצאים במשרדי כ.א.ל וב"אחוד" סוכנויות ביטוח בע"מ. *כיסוי הביטוח בסכום של עד $3,000 לכל כרטיס, לכל ארוע ביטוחי. *השתתפות עצמית בסך $50 *במקרה של גניבה מרכב כיסוי הביטוח הינו עד $350 בלבד. *במקרה של ביגוד חל בלאי קבוע של 25% מערך הביגוד. *במקרה של תביעה יש להציג חשבונית קניה, והוכחת רכישה ב"ויזה". *את התביעות יש להפנות ל"אחוד" סוכנויות ביטוח, מחלקת ביטוח אלמנטרי, רח' לילינבלום 24 ת"א, מיקוד 65132 טלפון 03-5171381, ולהמציא את המסמכים הבאים: 1. אישור המשטרה המקומית בארץ הארוע (במקרה גניבה). 2. קבלה של בית העסק על הרכישה. 3. מכתב מטעמך המסביר את נסיבות המקרה ופרטיו. *לחברת כ.א.ל שמורה הזכות להפסיק את הביטוח בכל עת באמצעות פרסום בעיתונות או בכל דרך אחרת שתמצא לנכון.

אחוד
סוכנויות בטוח בע"מ

יותר טוב "ויזה"

VISA כ.א.ל VISA

מקבוצת בנק לאומי ומקבוצת בנק דיסקונט

...בה על שהיא נשומ...
מעבודות הבית: ...מה הפשע? ראשית כל,

המשך בעמוד 13

איור: נעם נדב

מדובר בשכן שלי

♦ המשך

לחיילים ודרש מהם לפקוח עיניים על חבריהם, ובשנה האחרונה חלה אכן בצה"ל עלייה בשיעור 45% בהיקף הדיווחים על שימוש חריג בנשק.

באותה רוח אירגן המשרד לאיכות הסביבה "נאמני ניקיון", אזרחים שמלשינים על עבריינים שמזהמים את רשות הרבים. מנגנון זה קיים כבר עשר שנים ובאחרונה מנסה המשרד לגייס פעילים חדשים. בשנת 93' היו רשומים 90 אלף נאמנים, כפול מבשנה הקודמת. לאזרח בעל מינוי של נאמן ניקיון סמכויות מרחיקות לכת: כשהוא רואה אדם זורק בדל סיגריה, או משאיר אחריו בפארק חיתולי נייר מלוכלכים ופחיות בירה – הוא מדווח עליו, לפי סעיף 12ג' לחוק שמירת הניקיון, וזכותו לגבות לשם כך מהמלכלך את פרטיו האישיים. על סמך הפרטים האלה הנאמן רושם דו"ח, והמשרד לאיכות הסביבה מעביר אותו לטיפול משפטי. מדובר בעבירות שהעונש עליהן הוא קנס.

קונסנזוס שורר בכל הקשור בהתעללות בילדים. הדרישה לדווח על מקרים כאלה מעוגנת בחוק שהתקבל בכנסת ב-89', ומקיפה מקרים שבהם המתעלל הוא מבוגר האחראי על הקטין (וגם מקרים שבהם מבוגר אחראי על מבוגר חסר ישע). אזרח שיודע על התעללות כזו ולא מדווח לפקיד סעד או למשטרה דינו שלושה חודשי מאסר. אם הוא בעל מקצוע טיפולי, למשל עובד סוציאלי, פסיכולוג, רופא – דינו ששה חודשים.

על שולחן הכנסת מונחת גם הצעת חוק של ח"כ אלכס גולדפרב, שתכליתה להגן על חושפי שחיתויות בשירות הציבורי. כיום פתוחה לפני המפוטרים רק אפשרות אחת: פנייה למבקר המדינה, שיכול להורות להחזיר אותם לעבודה. אלא שלמתלוננים קשה בדרך־כלל להוכיח קשר ישיר בין התלונה לפיטורים. לפי הצעת החוק של גולדפרב - מי שיפטר עובד שהתלונן או יעביר אותו בגלל התלונה לתפקיד אחר, יואשם בפלילים.

מומחים לחקר פשיעה טוענים שהגורם העיקרי המרתיע עבריינים אינו חומרת העונש אלא הסיכוי להיתפס. פרופ' אפרים יער מהחוג לסוציולוגיה באוניברסיטת תל־אביב אומר שהדרך היעילה לגרום לאזרחים לשמור על החוק היא לשכנע אותם שהסבירות שייתפסו במקרה של עבירה היא גבוהה. לפי ההיגיון הזה, הפתרון הטוב לתאונות דרכים הוא להציב שוטרי תנועה שיכסו כל קטע מועד לעבירות בכבישים. במציאות זה כמובן בלתי אפשרי, והציבור מגויס איפוא לעזרה. המשרד לאיכות הסביבה, למשל, מצהיר ששיטת "נאמני הניקיון" נוצרה רק מפני שלמשטרה אין מספיק כוח אדם לפקח על כל עברייני הזבל, והמשרד בכלל לא מרוצה שעליו לטפל באכיפה. גם עו"ד חריש מסביר שהצעתו להקים גדודי משקיפים צצה משום ששוטרים לא יכולים להפגין נוכחות בכל מקום, כל הזמן.

"אין בכך שום פגיעה בזכויות האדם", סבור עו"ד אליהו אברהם מהאגודה לזכויות האזרח. "להיפך: דיווח על מעשי עבריינות הוא ביטוי לאזרחות טובה. אני לא מתכוון שמותר לשתף אזרחים באכיפת החוק, אלא רק בדיווח. אפשר אפילו לטעון שההקלה על שיטת הדיווח מחזקת את חופש הביטוי של המתלונן". פרופ' דוד הד מהחוג לפילוסופיה באוניברסיטה העברית חולק על כך: "מבחינה מושגית, המרחק בין איתור עבריינים לסיפוט וענישה אינו גדול. אכיפת החוק הרי מתחילה באיתור הפושע ומסתיימת בענישה. אלה שני שלבים באותו ההליך. לכן אותן סכנות, אותו חשש לעשיית אי־צדק, קיימות ביניהם, גם בענישה וגם בדיווח יש אפשרות למעשי נקמנות, ביזוי פנים וחוסר אחריות".

מהסמכויות הנמסרות לנאמני ניקיון בישראל מסתייגת האגודה לזכויות האזרח. לדעת האגודה, "בכל דרישה מאזרח להזדהות יש משום פגיעה בזכותו לפרטיות. ישנן נסיבות שפגיעה מעין זו מוצדקת, כאשר מטרתה להגן על אינטרסים אחרים, כגון דרישת הזדהות של שוטר מאדם החשוד בעבירה. סעיף 12ג' לחוק שמירת הניקיון קובע שדרישת הזדהות תתבצע רק כאשר העובר על חוק הניקיון עשה זאת לנגד עיניו של נאמן הניקיון. "במקרה זה אין מניעה שתינתן לאנשים פרטיים סמכות לדרוש מהזולת להזדהות, ובלבד שהסמכות תינתן לפי מוגבל, שיהיו קריטריונים להענקתה, שתהיה הכשרה של אותם אנשים לביצוע תפקידם ויהיה פיקוח עליהם – כדי שלא יעשו שימוש לרעה בסמכות. סעיף 12ג' אינו קובע מנגנונים כאלה ולכן הוא גורף מדי. בבדיקה שערכנו במשרד לאיכות הסביבה", ממשיכה דוברת האגודה לזכויות האזרח, "התברר כי כל אזרח, מגיל 16 ומעלה, רשאי למלא טופס בקשה להתמנות ל'נאמן לשמירת ניקיון', רשימת השמות נחתמת על ידי השר והתעודה הנשלחת הופכת את המבקש לנאמן ניקיון ללא מגבלת זמן".

אבל יש המסתייגים אפילו מהעיקרון של משקיפים אזרחיים סמויים: שיטת המשקיפים איננה סתם האצלת סמכויות למתנדבים, אומר פרופ' אפרים יער. ברגיל, כוח עזר פועל במדים ומופיע בציבור כבעל סמכות. כשלמשקיפים אין סימני זיהוי חיצוניים, העבריין לא יודע שבסביבתו נמצא נציג החוק. במובן הזה, דיווח של אזרחים על אזרחים הוא סוג של הלשנה, המעוררת התנגדות כמעט אינסטינקטיווית.

שמה הרע של ההלשנות אוניברסלי, והשאלה אם לדווח או לא היא דילמה קשה גם לאזרח שמזדהה עם הרשות, ואפילו כשהלשנה לא מעוררת אסוציאציה של משטרים חשוכים כל אדם בפנים, בתהליך הסוציאליזציה שלו.

(המשך)

מס הכנסה: מאות מלשינים בשנה

הנציב לשעבר של מס הכנסה חישב את כיר גביית המסים בישראל

העלמת הכנסה החייבת במס היא למעשה גניבה מקופת הציבור, אבל גניבה זו זוכה במידה ניכרת ליחס חברתי סלחני, וראי כהשוואה לכל גניבה אחרת. אנשים הנחשבים הגונים בעיני החברה ובעיני עצמם, נזהרים בקלה כבחמורה בנושאים אחרים, מרשים לעצמם לגזול מהקופה הציבורית בדרך של העלמת מס, ולעתים אף ללא נקיפות מצפון. דיווח על מעשיהם של אנשים כאלה נתפס כמעשה פסול: בגלות, "מוסר" היתה מלת גנאי. בישראל התפתחה נורמה המצדיקה דיווח על עבירות גניבה או ניאוף - ואפילו במגזרים סגורים כמו החרדים או הקיבוצים · אך דיווח על עברייני מס נחשב עדיין כמלשינות מגונה, מכוערת יותר מעבריינות המס עצמה.

יצחק מן, מקודמי בנציבות מס הכנסה, סיפר על רב שנהג להסביר מדוע יש היתר מפורש להתפלל עם עבריינים דווקא ביום הכיפורים. ההיתר מכוון בעצם לעברייני מס, אמר הרב: אילו לא ניתנה הרשות היה קשה למצוא מניין מתפללים אפילו מקרב ציבור גדול.

אלא שלמרות הפולקלור, ובניגוד לדעה הרווחת, הרוב המכריע של הציבור בישראל מקיים את החוק, בתחום המיסוי. איך זה קורה? מס הכנסה גובה כ-35 מיליארד שקל בשנה, ומזה הרוב המכריע, כ-97%, הוא שומות עצמיות. הציבור מדווח ומשלם באמצעות הבנקים, בלי שיתעורר צורך בהתערבות מנגנון המס. המנגנון העצום הזה, יותר מ-3,500 עובדים, עוסק באכיפת תשלום על המשתמטים, וממיק חיובים כסך מיליארד שקל בשנה. עיקר תועלתו היא איפוא בהרתעה: עצם קיומו והישגיו גורמים את רמת הציות הגבוהה אצל רוב הנישומים.

מודיעין הוא גורם חשוב בהצלחת האכיפה וההרתעה ומקור חשוב למודיעין הוא מידע סמוי. קשה לתאר תפקוד תקין של מערכות המס ללא ה"מלשינות" הזאת: הרוב המכריע של התפיסות וגילויי ההעלמות הגדולות תחילתם במידע כזה והמשכם בהפללה עצמית של העבריינים הנמצאים תחת לחץ פסיכולוגי בזמן החקירה. הסלידה ממלשינות יצרה בציבור את הרושם כי היקפה של התופעה נמוך יחסית. בפועל התופעה נפוצה: מדי שנה באים מאות אנשים מיוזמתם ומוסרים מידע, אם כי רובם בוחרים להישאר אנונימיים.

כמובן שאנשים לא מוסרים מידע רק בגלל אזרחות טובה. יש העושים זאת כנקמנות: נשים באות למשרדי המודיעין של מס הכנסה כדי למסור מידע על בני זוגן, למשל אשת בעל בית מלאכה לתריסים שעמלה קשות לשכנע את פקידי המס שלבעלה – שהיא בהליכי גירושים ממנו – יש שני בתי מלון במינכן שנשמטו מהצהרותיו למס הכנסה. שכיחים גם מקרים של עובדים שפוטרו ומוסרים מידע על מעבידים, או שותפים שהסתכסכו ומערבים את שלטונות המס בריבם. במקרים רבים מתברר כי אין במידע ממש וכוונת המוסר היתה לגרום הטרדה אפקטיווית לשנוא נפשו במאמץ מינימלי וללא עלות.

בסיטואציה של תחרות עסקית רווחת מסירת מידע על העלמות כאמצעי להערים קשיים על מתחרה, או להקל על התחרות בו: בעלי חנויות טוענים כי המחירים הנמוכים ששכניהם יכולים להרשות לעצמם להציע נובעים מהעלמת הכנסות. התופעה אינה אופיינית רק למסחר זעיר ומופיעה גם בעסקים גדולים. כאמור, בחלק ניכר מהמקרים המידע אינו מבוסס.

ומניע נוסף, לכאורה, הוא הפרס הכספי: מס הכנסה מוכן לשלם למודיע תמורת מידע מבוסס סכומים המגיעים עד ל-10% מסכום המס שיגבה. ושיעור התגמול המדויק הוא עניין למשא ומתן. למעשה רק מודיעים בודדים מקבלים גמול כספי, מקרב מאות מלשינים. רוב מוסרי המידע מוכנים לוותר על הגמול, כדי שלא ייחשפו לסיכון כלשהו של גילוי זהותם. כאשר ניתנת תמורה היא משולמת במזומנים, ללא ניכוי מס במקור, ופטורה ממס בכלל. יש לציין שמקורו של הפטור בתירוץ פרקטי מפוקפק שפותח בנציבות מס הכנסה, ולפיו יש לראות את העסקה כאירוע חד־פעמי שאינו בעל אופי מסחרי. אין ספק שנישום שהיה טוען מיוזמתו שזכותו לפטור כזה, בעסקה שנסיבותיה דומות, היה נתקל בהתנגדות נחרצת של שלטונות המס וזוכה ל"טיפולם" לסתות במישור האזרחי.

ברוב המכריע של המקרים שמו של המודיע אכן נשאר חסוי אם כי אופי המידע מאפשר לפעמים ניחוש מוצלח. כך למשל בפרשת חברת הברוקרים "סיט": נחשבה זהותו של מר ספקטור, בעל חברת שמירות, הוא המודיע שכינויו 'אותלו' – בגלל סכסוך בין המשנה־לשעבר לנציב מס הכנסה אברהם צרפתי ובין עו"ד אורן ניימן, שעבר במחלקת החקירות. נוהל קבלת תמורה על מסירת מידע פותח פתח לעסקאות בלתי כשרות ובמקרה של "אותלו" הועלה אכן חשד שעובד אחר במחלקת החקירות היה אמור לקבל שלא כחוק חלק מהכסף שהוכנס ל"אותלו", ובתמורה לגרום ששלטונות מס הכנסה ישלמו למודיע גם תמורת מידע שהגיע אליהם שלא בעזרתו.

המסקנה מכל אלה אחת: אי אפשר להפעיל מערכת מס תקינה ללא שיתוף פעולה מצד הציבור, לרבות מסירת מידע על עבריינות מס. והדבר מחייב שינוי רדיקלי בהתייחסות הציבור לעבריינות מס ושינוי הסטיגמה החברתית של "מלשינות". וכמובן שהכרחיים מנגנוני בקרה יעילים שימנעו שימוש במסירת מידע כאמצעי נקמה ומין ונוח.

יאיר רבינוביץ'

כל נהג ישראלי בעל ותק של 15 שנה, שעבר בעצמו לא יותר משלוש עבירות בארבע השנים האחרונות, יוכל להתחיל לרשום דו"חות לאחר הכשרה מזורזת כ"משקיף תנועה" שתימשך יום אחד. משקיף סמוי יזכה להנחה בדמי ביטוח ורישוי למכוניתו

הצגות חדשות בהבימה

האחיות רוזנצווייג
א ו ל ם   ר ו ב י נ א

מאת: וונדי וסרשטיין
תרגום: אהוד מנור
בימוי: עמית גזית
משתתפים: יהודה אפרוני, שרון בר זיו, רולף ברין, ליאת גורן, נתן דטנר/מוטי כץ, שרית וינוגרד/מיכל רובין, מרים זוהר, רוזינה קמבוס

רוקדים בלונאסה
א ו ל ם   מ ס ק י ן

מאת: בריאן פריל
תרגום: דן אלמגור
בימוי: עידו ריקלין
משתתפים: אורי אברהמי, דודו בן-זאב, רבקה גור, עידית טפרסון/ארנה רוטברג, אורה מאירסון, אודליה סגל, טלי עצמון, גיל פרנק

שלוש אחיות
ה ב י מ ר ת ף   ע"ש   ב ר ט ו נ ו ב

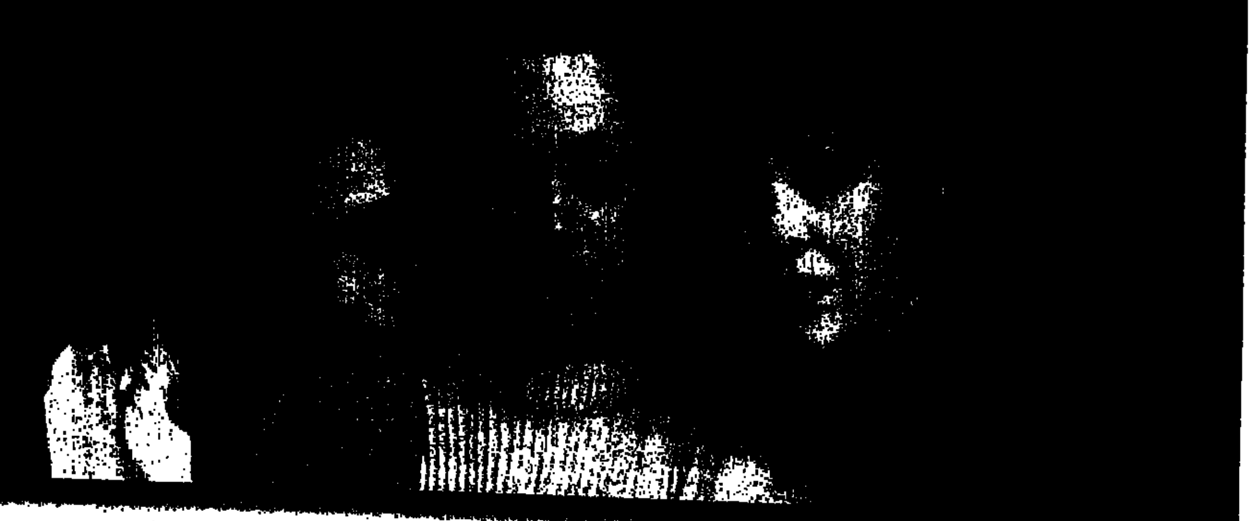

מאת: אנטון צ'כוב

להיות מנוי בהבימה עכשיו
03-5767777
24 שעות ביממה

הבימה התיאטרון הלאומי שלך

הפצת מנויים למוסדות, חברות וועדי עובדים: 03-5252410
קול הבימה: 03-5767766 כל ההצגות, כל האולמות, כל התאריכים. 24 שעות ביממה.

המשך בעמוד 18

מדובר בשכן שלי

איור: נעם נדב

♦ המשך

יחס שלילי להלשנה. הלימוד מתחיל מרגע שנוצרת קבוצה שלילד חשוב להשתייך אליה. אחר כך מתעורר אצל הילד דחף למרוד בסמכות, וכדי להיפרד מההורים ולהתבגר מוכרחים להיצמד עוד יותר לקבוצה החברתית ולעמוד בתכתיביה. גם כשהצורך לבעוט בסמכות פוחת, הדחף של הפרט לשמור על מקומו בחברה חזק, והוא יהסס מאוד להפר את נאמנותו. לפעמים ההימנעות מהלשנה נובעת רק מפחד נקמה, ובמיוחד מהאפשרות שילשינו עליך בחזרה. בעולמם של פושעים ואסירים, אומרת הקרימינולוגית ד"ר יעל חסין, הלשנה נחשבת לעבירה חמורה במיוחד. מלשינים – "שטינקרים", בעגה המקובלת – צפויים לפעמים אפילו לעונש מוות. אבל כדי להשיג טובות הנאה משלטונות הכלא אסירים מלשינים זה על זה ללא הרף, ומתאמצים לא להיחשף.

כדי להתגבר על הרתיעה מהלשנה נחוצה מידה רבה של אמון בשלטון והזדהות עם הכוח. בחברה הישראלית תופעה כזו נדירה, ולכן ישראלים אוהבים הלשנות עוד פחות מעמים אחרים: "ביחסים בין האזרח הישראלי לשלטון קיימת עדיין השפעה חזקה של הגולה", אומר פרופ' יער. "נורמות התנהגות מסוימות נולדו ממצבם של היהודים כמיעוט חסר סמכויות וחסר נציגות בשלטון. היהודים בגולה פיתחו יחסי תלות וחשדנות כלפי המלך או הפריץ, ואפשר אפילו לטעון שיחס כזה מתאים למסורת עתיקה, מתקופת המלכים. העברים העדיפו את איש הרוח על המלך, ומוסר המלוכה, במסורת היהודית, תמיד זכה ליחס אמביוולנטי". כיום ההאמביוולנטיות מתחדדת, בגלל העובדה שהשלטון בישראל ריכוזי יותר מהמשטרים השכיחים בדמוקרטיות מערביות אחרות, מעריך פרופ' יער. הרשות המבצעת בישראל מעורבת כמעט בכל תחומי החיים, הממשלה והמפלגה השלטת חופשיות יחסית לעצב את החיים הציבוריים בלי מוסרות של פיקוח פרלמנטרי, מפני שהמנגנונים המפלגתיים מטילים על חברי הכנסת משמעת סיעתית.

התוצאה היא שבציבור רווח יחס כמעט עוין כלפי השלטון, למעט גופים שנחשבים חפים מכל אינטרסנטיות. לפי סקרים הנערכים אחת לשנה, שבהם בודקים פרופ' יער ועמיתיו את עמדות הציבור הישראלי כלפי מוסדות השלטון, מידת האמון שהישראלים רוחשים למוסדות אלה מוגבלת מאוד. תוצאות הסקר שנערך ביולי 91' מפורטות בספר שפירסמו לאחרונה החוקרים גד ברזילי, אפרים יער וזאב סגל, "בית המשפט העליון בעין החברה הישראלית" (הוצאת ספירוס). הנשאלים התבקשו לדרג את מוסדות המדינה בקטגוריות מ"מזיק מאוד" עד "תורם מאוד". מתברר שצה"ל, מבקר המדינה ובג"ץ נהנים מפופולריות רבה, אבל רק 75% מהאוכלוסייה סבורים שהמשטרה היא מוסד שתורם למדינה, ורק 51% דירגו את הממשלה כתורמת. 29% סבורים שהמפלגות הישראליות מזיקות.

לעומת העוינות כלפי מוסדות השלטון, קיים בחברה הישראלית ערך ושמו "עזרה הדדית", אומר פרופ' יער. אין זה אומר שהחברה הישראלית תמיד מלוכדת, כפי שנהוג לחשוב. להיפך: המגמה הנוכחית היא אינדיווידואליזם מתחזק. אבל גם כיום הקבוצה מקדשת את מושג העזרה ההדדית, ומחנכת על פיו את ילדיה. לכן, ישראלי שנתון בדילמה – האם להסגיר עבריין או לחפות עליו, כאקט של תמיכה הדדית – יבחר לרוב באפשרות השנייה.

מה גם שבישראל אין מסורת יציבה ומבוססת היטב של שמירה על החוק כערך. בספרו "איש הישר בעיניו – אי־לגליזם בחברה הישראלית" (ספריית פועלים), כותב פרופ' אהוד שפרינצק מהחוג למדעי המדינה באוניברסיטה העברית: "בפוליטיקה הישראלית החוק לא נתפס כנורמה שצריך בהכרח לעמוד בה. הגישה היא אינסטרומנטלית. אם החוק משרת אותך – אתה מכבד אותו. אם הוא מנוגד לאינטרסים שלך – אתה עושה את המקסימום כדי לעקוף אותו".

גם פרופ' שפרינצק מפרש הימנעות מהלשנה כשריד מהעבר: "היהודים, כמיעוט מושפל, פיתחו אינסטינקטים של הישרדות, שמתירים לעקוף את החוק. לכאורה המסורת הזאת היתה צריכה להתבטל במדינת ישראל. אבל כאן נוצר צידוק חדש לאותה גישה: עכשיו מותר לעקוף את החוק למען מטרות כמו טובת המפלגה, טובת המדינה, טובת הביטחון. זה התאים מאוד לעמדה הסוציאליסטית, שלא מתייחסת לחוק כאל ערך בפני עצמו אלא כאל אמצעי שמשטר חוק ממציא כדי להנציח את שלטונו".

הציבור הישראלי לא מתחנך איפוא ליחס של כבוד לחוק. פורמלית נעשה מאז קום המדינה ניסיון מוצהר להעמיד את החוק כערך, אבל גם המנהיגים מספקים לעתים דוגמה הפוכה. "במדינות מערביות אחרות המצב שונה", אומר פרופ' שפרינצק. "בשווייץ, גרמניה, סקנדינביה ובמדינות האנגלוסקסיות יש מסורת עתיקה של

(המשך)

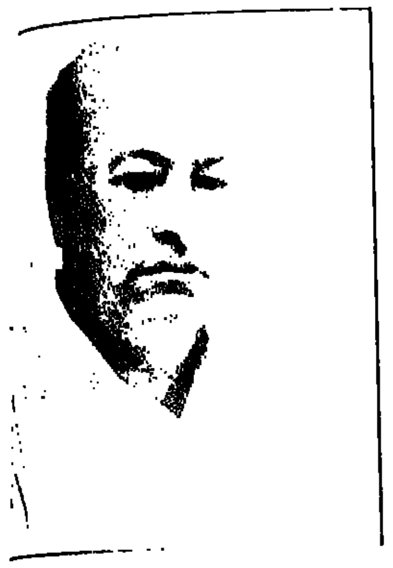

ח"כ אלכס גולדפרב מציע חוק שיגן על חושפי שחיתויות בשירות הציבורי. מעביד שיפטר עובד שהתלונן או יעבירו מתפקידו – יואשם בפלילים

פרופ' אפרים יער: לעומת העוינות כלפי השלטון, קיים בחברה הישראלית ערך העזרה ההדדית, המחריף את הדילמה בין הסגרת עבריין וחיפוי עליו

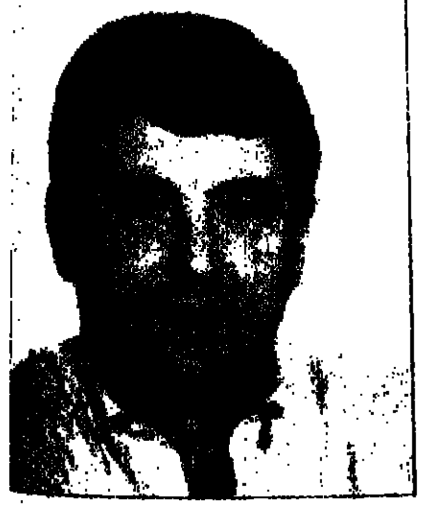

פרופ' אהוד שפרינצק: אזרח ישראלי ידווח לרוב על עבירה רק כדי לדפוק מישהו אחר, או אם ייצא לו עצמו משהו מזה

פרופ' דוד הד: איתור הפושע והענשתו הם שני שלבים באותו תהליך. גם באיתור וגם בהענשה יש אפשרות למעשי נקמנות ומשוא פנים

בצה"ל ידוע כבר שנים שתאונות לא מעטות נגרמות ממשחקים מסוכנים בנשק. לא מזמן פנה הרמטכ"ל לחיילים ודרש מהם לפקוח עיניים על חבריהם, ובשנה האחרונה חלה בצה"ל עלייה בשיעור 45% בהיקף הדיווחים על שימוש חריג בנשק

לא ישאר לך מקום בתאומי גבעת סביון.

אם גם עכשיו לא תנצל את ההזדמנות לקנות את אחת מדירות היוקרה של תאומי גבעת סביון, אז באמת כל מה שנשאר לך לעשות זה רק לחפש תירוצים. אבל אם אתה באמת רוצה לגור באחד משני הבתים המפוארים ביותר בגבעת סביון, יש לך מזל, הגעת ממש ברגע האחרון. אפריקה ישראל מציעה למכירה את דירות היוקרה האחרונות בפרוייקט הבנייה האחרון שיהיה בגבעת סביון. אל תחפש תירוצים. אל תבזבז יותר זמן. אנחנו כאן.

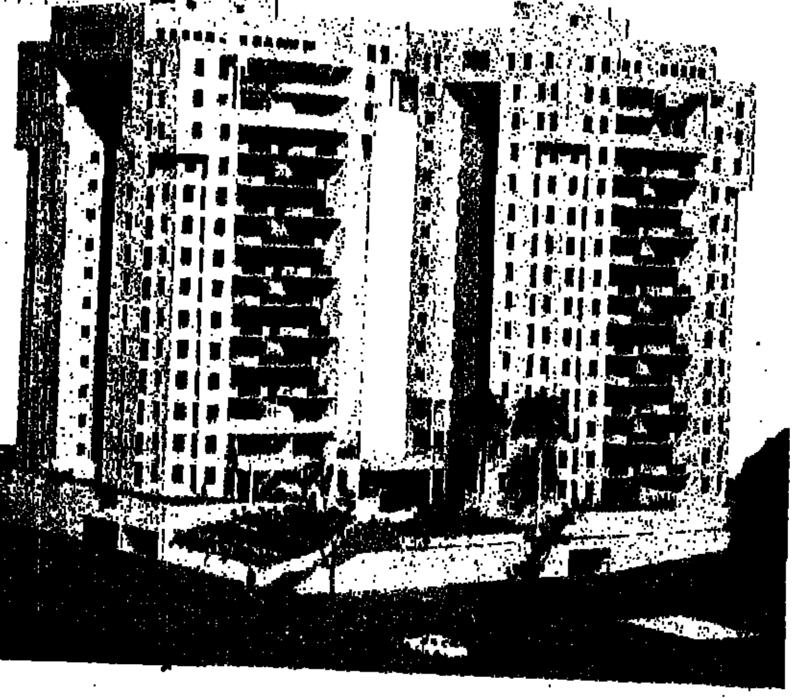

מזגן מפוצל בחדר דיור, אינטרקום טלויזיה, 3 חדרי שירותים, פיר לאשפה, 2 מעליות, מטבח מפואר, תריסים חשמליים.
פרטים במשרד המכירות:
מרכז מסחרי סביון
טל. 03-5340006
מועדי פתיחה:
ימים א' ב' ד' ה' 8:30-12:30,
יום ג' 14:00-18:00,
יום ו' 9:00-12:00.

מקבוצת בנק לאומי

קבלן מבצע:
דניה סיבוס חברה לבניה בע"מ

אפריקה ישראל להשקעות בע"מ
1934-1994

מדובר בשכן שלי

לאורח בעל מינוי של נאמן ניקיון סמכויות מרחיקות לכת: כשהוא רואה אדם זורק בדל סיגריה, או משאיר אחריו בפארק חיתולי נייר מלולכלכים ופחיות בירה – הוא מדווח עליו, וזכותו לגבות לשם כך מהמלכלך את פרטיו האישיים

המשך

כיבוד החוק, כחלק מהתרבות. כשהחוק נפגע – אורח שווייצרי רואה בכך פגיעה אישית. נטייתו הבולטת היא לדווח לרשויות על הפרת חוק גם כשהוא עצמו לא נפגע ממנה. ישראלי ידווח רק כדי לדפוק מישהו אחר, או אם ייצא לו עצמו משהו מזה".

זירת מבחן מרכזית של היחס לחוק היא תשלום מס הכנסה, ובתחום זה במיוחד נתפסת מסירת מידע על מעשי הזולת כהלשנה פסולה ומכוערת (ראו מסגרת). זכור הניסיון שעשתה נציבות המס בשנות ה-70 להנהיג קו טלפון מיוחד למסירת מידע על העלמות. הקו כונה "מלשינון" וכעבור תקופת ניסיון קצרה הופסקה פעולתו. אליעזר שילוני, לשעבר נציב מס הכנסה: "ההודעות בטלפון היו בדרך־כלל אנונימיות, והמידע שנמסר היה חלקי מאוד. אז איזה שימוש היה לנו בו? להיכנס לבתים ולעשות חיפוש על סמך הלשנות חלקיות?"

צעירים ישראלים חווים תקופה שבה יחסיהם עם השלטון לובשים אופי מיוחד. עוד לפני שהם גומרים למרוד במבוגרים הם מתגייסים ופוגשים דמויות סמכות חדשות: המפקדים, בדרך כלל צעירים כמעט כגילם. גם בצבא יש טאבו על הלשנות. כשמפקד הוא דמות שנואה פועלים הכוחות הרגילים: הקבוצה מתלכדת היטב, בכוח העוינות והחשדנות, ולא מסגירה עבירות של חברי הקבוצה. ביחידות קטנות, מובחרות, הדילמה קשה יותר. הקבוצה מלוכדת, אבל גם היחסים עם המפקד קרובים, והחיילים בדרך־כלל מזדהים אתו. לכן גם אי־הלשנה אינה נוחה לחיילים, ונתפסת לפעמים כהפרת אמונים כלפי המפקד. ביחידות כאלה נהוג לפעמים תחליף להלשנות: המפקדים, וגם הקבוצה עצמה, יוצרים לחץ חברתי חזק על החייל, הנדרש לחסוך מחבריו את ההתלבטות ולדווח בעצמו על עבירה שביצע.

אבל בדרך־כלל המפתח לגיוס שיתוף הפעולה של הציבור לאכיפת החוק באמצעות דיווח הוא יצירת הזדהות מוחלטת עם הסמכות ועם מטרותיה. כתוצאה מההרגשה הכללית שיש להיאבק בעבריינות כלפי ילדים גדל במידה ניכרת מספר הדיווחים על התעללות בילדים. ב-88' נפתחו בישראל 33 תיקים פליליים נגד מבוגרים שהתעללו בילד שנמצא באחריותם. ב-91' נפתחו 359 תיקים, ב-92' – 427 תיקים. הגידול במאות אחוזים נובע מעלייה בדיווח, אומר ד"ר יצחק קדמן, ראש המועצה הלאומית לשלום הילד. שליש מהדיווחים אנונימיים, שאר המדווחים מזדהים בשמם המלא, ללא חשש.

"נאמני הניקיון", לעומת זאת, עדיין מהססים. רוב הדו"חות שהם רושמים מתרכזים בזיהום הסביבה מתוך מכוניות נוסעות. לגשת בגלוי אל עבריין ולדרוש ממנו פרטים אישיים רובם לא מעיזים. "אנחנו גם לא מצפים מהם לעשות את זה, וברור לנו שמדובר במצב מאוד מביך", אומרת שרי צימרמן, דוברת המשרד לאיכות הסביבה.

בתי הספר ניסו מאז ומעולם ללמד שגילוי אינו תמיד הלשנה, ולפעמים מוצדק לעשות זאת גם אם יהיו חברים שיכעסו. בשנים האחרונות הונהגה בחלק מבתי הספר התיכוניים תוכנית שמעוררת דילמה בסוגיית ההלשנות, ושמה "עמיתים": יועצים חינוכיים נפגשים במשך שנת הלימודים עם קבוצת תלמידים מתנדבים, ומלמדים אותם איך לאתר מצוקות אצל חבריהם לכיתה ואיך להציע עזרה. מדובר בבעיות אלכוהול, סמים, התנהגות מינית לא זהירה, נהיגה ללא רשיון. "הרציונל הוא שילדים לא מספרים למבוגרים על הבעיות שלהם, כי בגיל ההתבגרות ילדים מורדים במבוגרים", אומרת אילנה סבר, יועצת חינוכית. "אבל לבני גילם הם עשויים לספר. ה'עמיתים' מנסים לשכנע את חבריהם שעישון סמים, שימוש באלכוהול, נהיגה פראית – הם דרכי התמודדות לא מוצלחות עם בעיות, שכדאי לנסות דרכים אחרות. נכון שזה גם המסר החינוכי שלנו, המבוגרים, אבל ה'עמיתים' הם לא שליחים של הסמכות ובכך יתרונם".

כש"עמית" מאתר נער שמעשן סמים, שותה אלכוהול בצורה לא חוקית בפאבים, או נוהג תוך כדי שכרות, נוצרת דילמה: האם עליו לדווח על כך למבוגרים? "אנחנו בשום אופן לא קוראים לזה הלשנה", אומרת סבר. "לספר למבוגר, בטרמינולוגיה שלנו, פירושו לגייס מישהו שיכול לפתור את הבעיה. אנחנו מסבירים לנער ה'עמית' שכאשר הוא נתקל במקרים כאלה הוא יכול להציע עזרה, אבל בכך הוא בעצם מגיע לגבול האחריות שלו. הוא לא יכול לקחת על כתפיו את הכל. הנטייה הטבעית של העמית תהיה לא לספר, בגלל הצורך להישאר נאמן לקבוצה, והוא רוצה לדעת מה אני אעשה עם המידע שיגלה לי. לפי אני עשויה להעביר אותו למחנכת? למנהל? למשטרה? לי ברור מה העיקרון המנחה אותי: כבעלת מקצוע טיפולי אני מופקדת על בריאותה של המערכת שבה אני פועלת, ולכן אעביר את המידע לפי שאני חושבת שיכול לעזור להוציא את העגלה מהבוץ. אני לא אבטיח לעמית שלא אעביר את המידע למשטרה, אבל כן אבטיח להשתדל שלא יפתחו לילד תיק. הטרמינולוגיה חשובה. במקרים כאלה: כולנו מסבירים שלא מדובר בילד עבריין אלא במישהו שמשדר אותות מצוקה, באמצעות ההתנהגות המסוכנת. דיווח על כך אינו הלשנה אלא גיוס עזרה".

הרשויות, כאשר הן מגייסות אזרחים לעזרה, מסתכלות על רציונל דומה: הרי מטרת החוקים לשמור על שלומו של האזרח ועל רווחתו, ולכן דיווח על עבירות הוא מין עזרה לזולת. האם תיקון מונחים כזה משפר את מעמדה של ההלשנה? ברוב המקרים לא, אומר פרופ' דוד הר: "מדינה, בהגדרתה המודרנית, היא גוף בעל מונופול על שימוש בכוח בחברה. החוק הוא הביטוי למונופול הזה. לכן הרעיון שאזרחים יאכפו את החוק על אזרחים אחרים מנוגד לתפיסה המקובלת של מדינה. אפשר כמובן לטעון ששיתוף האזרחים באיתור עבריינים לא ממש פוגע במונופול, כי בסופו של דבר המדינה היא המענישה. אבל גם כך משמעות המהלך היא שהמדינה מכירה בצורה מקסימלית את הרשות להפעיל כוח, וכל אזרח הופך לאוכף החוק.

"קשה לראות איך במדינה יכול להתקיים מצב שבו כל אזרח הוא גם אוכף החוק וגם כפוף לחוק. נכון שכך הם פני הדברים אצל שוטרים, חברי כנסת ושופטים. אבל להכליל את זה על כל האחרים זה אבסורד. במצב כזה הרי אפשר לשאול למה שלא כל אדם יאכוף את החוק על עצמו? מדינה ליברלית היא גוף שיש לו כוח מוגבל ומרוסן, והצעות כאלה – לאפשר לאזרחים להשתתף באופן פעיל באיתור העבריינים – מנוגדות במפורש למגמה של הגבלת כוחו של השלטון. במקום זה הן מרחיבות את הכוח הזה, ובמידה יתרה בהחלט. הסכנה בכך רבה, כי לכל בעל כוח יש נטייה להפעילו באופן שרירותי. ככל שמרחיבים את טווח ההפעלה – סכנת השרירותיות גדלה".

הטענה שטובת החברה דורשת אכיפה מקסימלית של החוק, סבור פרופ' הר, אינה צידוק מספיק למנגנון כזה של הלשנות: "מדינה דמוקרטית מוכנה, גם במקרים אחרים, לוותר על התערבותה בחיים הפרטיים של אדם, אם המחיר הוא הגדלה לא־מוצדקת של הכוח. לא כל דרך להוציא ראיות מנאשם, למשל, היא קבילה בבית משפט. אם הראיות הושגו [illegible] לא היה בית המשפט [illegible] העבריין".

אמנון רובינשטיין. הצעה קו טלפון פתוח לתלונות על אלימות בקרב תלמידים

בעולמם של פושעים ואסירים הלשנה נחשבת עבירה חמורה במיוחד. מלשינים – "סטינקרים", בעגה המקובלת – צפויים לפעמים אפילו לעונש מוות. אבל כדי להשיג טובות הנאה משלטונות הכלא אסירים מלשינים זה על זה ללא הרף

המשך בעמוד 13

חנאן עשראווי. "בפגישה הראשונה בין ערפאת ורבין בקהיר יכולתי לראות עד כמה הם שונים ובו בזמן דומים מאוד"

יאסר ערפאת הציע לחנאן עשראווי את משרד ההסברה, אבל היא העדיפה לחזור למרכז הזירה הפלשתינית בראש מסגרת משלה, הוועדה לזכויות האזרח, שלא תעמיד אותה תחתיו אלא מולו. "אני לא מוכנה לשמש שופר לאף אחד", היא אומרת השבוע בראיון. יש לה ביקורת על הוויתורים המפליגים שעשה אש"ף בהסכמי אוסלו וקהיר, ואת האמת שלה על המשא ומתן עם ישראל היא כותבת עכשיו בספר

האשה שאמרה לא לערפאת

מיכל פלג

ביתה של ד"ר חנאן עשראווי עומד על דרך הרדיו ברמאללה, בדיוק מול המינהל האזרחי. זהו בית אבן גדול ויפה, שמחלונותיו האחוריים נשקפות הגבעות הציוריות המקיפות את העיר. מצד הכניסה יש לו נוף אחר: גדרות תיל, מגדלי שמירה וחיילים חמושים, מתקני כליאה, ובפתח הצר משתרך התור הקבוע של תושבים שממתינים לקבלת אישורים – אחד המראות השגורים והשנואים ביותר של הכיבוש. במורד הרחוב מזדקרות האנטנות השוממות של תחנת השידור הירדנית שפעלה מכאן עד 67', ועכשיו מדברים על חידוש פעילותן במסגרת רשות השידור הפלשתינית.

אבל הגיגות האוטונומיה רחוקות מאוד מרמאללה: הרחובות הריקים זרועים אבנים, סימני פיח ורסיסי זכוכית אחרי שבוע של קרבות רחוב. על הקירות רצף אחיד של סיסמאות האינתיפאדה, תריסי הברזל של החנויות מוגפים ובכל ניכרת עזובה. יום השביתה הקבוע של ה–9 בחודש נשמר בקפדנות, ונהג המונית המזרח-ירושלמי שהסיע אותנו לביתה של עשראווי שלח מבטים דרוכים סביבו כשעבר דרך אזור השוק, המועד לפורענות. בצומת הגיעו נפראות כמה מכוניות מכיוונים שונים: בימים רגילים יש כאן פקק איום, אמר הנהג, אין שוטרי תנועה וגם לא חוקים. "כמו ילדים בלי אבא", סיכם.

חנאן עשראווי מנסה עכשיו להשליט קצת סדר. בשבוע שעבר היא הכריזה על הקמת הוועדה הפלשתינית העצמאית לזכויות האזרח, והודיעה שתעמוד בראשה ותתפקד כ"מבקר המדינה" של הממשל הפלשתיני בעזה וביריחו. זו התשובה שלה לחששות מפני הפגיעות הצפויות בדמוקרטיה תחת מנהיגותו הפטריארכלית של יאסר ערפאת. ונראה שהיא מתאימה לתפקיד: היא תושבת השטחים, אינה משתייכת לשום פלג במנגנון של אש"ף בתוניס, או לכל ארגון אחר. ערפאת הציע לה את משרד ההסברה במועצה הלאומית הפלשתינית; היא העדיפה להקים לעצמה מסגרת משלה, בלתי תלויה, שלא תעמיד אותה תחתיו אלא מולו.

את ערפאת פגשה בפעם הראשונה ב–1969, בכנס של סטודנטים פלשתינאים בעמאן. היא הגיעה עם המשלחת מביירות, שם למדה באוניברסיטה האמריקאית והיתה פעילה פוליטית. "הייתי האשה היחידה שם", נזכרה השבוע ואחר-כך אמרה שזה היה עולם אחר, לא בלי שמץ געגועים. בשנים ההן הכירו אותה בשם חנאן מיכאיל, שם נעוריה שעליו שמרה גם לאחר נישואיה לאמיל עשראווי. היא נשארה מיכאיל במשך כל התקופה שבה הרצתה על ספרות אנגלית באוניברסיטת ביר-זית, והיתה פעילה בהקמת האיגודים המקצועיים הפלשתיניים ובתנועות מאבק אחרות – תמיד עצמאיות, היא מקפידה לציין. כשהתחילה להופיע במסעות הסברה בארצות הברית קראו לה בעיתונים זמן קצר בשמה המלא, ד"ר חנאן מיכאיל-עשראווי, ואחר-כך נפטרו מהשם האמצעי. לדבריה, התקשורת היא שגרמה לשינוי השם, שלא ברצונה. מכל מקום, בסוף שנות ה–80 היתה חנאן עשראווי לאשה הפלשתינאית המפורסמת בעולם, לאחר הופעתה המלוטשת בתוכנית "נייטליין" מול בנימין נתניהו.

נהגו אז לכנות אותה "גולדה מאיר הפלשתינאית". מאוחר יותר, כשלא התברגה בתוך המנגנון של אש"ף, השוו אותה בישראל לשולמית אלוני: עכשיו יקראו לה מרים בן פורת של הפלשתינאים. עשראווי, בת 46, לא מתלהבת מהצורך של הישראלים להפוך אותה לבבואה של הדמויות הנשיות

המשך ◆

...בה על שהיא משום...
מעבדות הביו... ...מה הפשע ראשית כל,
המשך בעמוד 13

וילה בהזמנה אישית, לא כל אחד בנוי לזה.

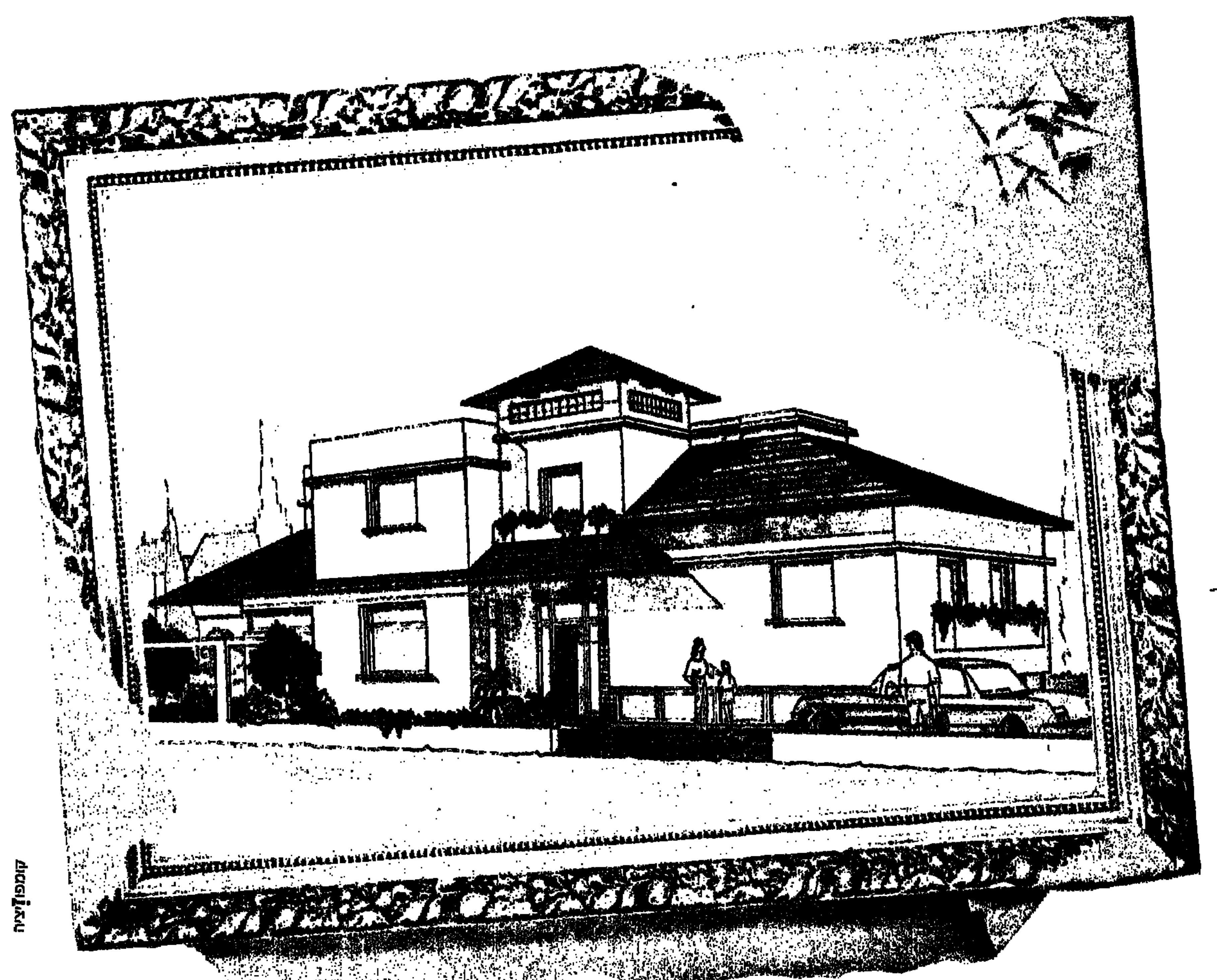

קומפוזיציה

מי שבנה וילות בהזמנה אישית בכפר-שמריהו, הרצליה-פיתוח ורמת השרון
בונה את הוילה שלך בהזמנה אישית בשכונת "גבעת-הברושים" בקרית קריניצי, ר"ג בסמוך לרמת אפעל ואוניברסיטת בר אילן.

לראשונה בארץ נבנית שכונה של וילות בודדות בהזמנה אישית על כ-1/2 דונם קרקע פרטית לכל יחידה. השכונה נבנית ע"י חברת הבניה אלגום בע"מ מקבוצת גוטפלד, וכל זאת מספר דקות נסיעה מתל-אביב.

כ-10 מודלים לבחירתך פרי-תכנונם של מיטב האדריכלים ומתכנני הוילות בארץ.

שכונת "גבעת הברושים" נבנית לתוך תשתית קהילתית קיימת ובפיתוח סביבתי חדשני בסגנון שנות ה-2000: מערכות חשמל, תקשורת וכבלים תת-קרקעיים.

בהנחה שאתה יכול להרשות לעצמך, מספר היחידות מוגבל | המחיר החל מ-585,000 $ כולל מע"מ.

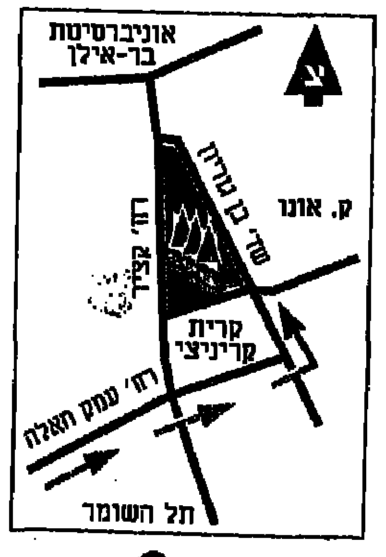

משרד המכירות: שד' בן גוריון פינת הנשיא, קרית קריניצי, ר"ג טל: 03-6351003.
האתר פתוח למבקרים בימים: א', ב', ד', ה' בין השעות: 9:00-13:00, 16:00-19:00.
בימי ג' ו-ו' בין השעות: 9:00-13:00. בשבת בין השעות: 10:00-14:00.

גבעת הברושים
קרית קריניצי רמת גן

אלגום
יצירות אומת בבניה
אלגום חברה לבנין בע"מ

ג'יימס בייקר. "ידיד אישי"

שמעון פרס. "לא היה זמן לדבר על שירה"

יאסר ערפאת. "מעולם לא התערב במה שאמרתי"

♦ המשך

בפוליטיקה שלהם: המוניטין שלה מדברים בשם עצמם. בניסוחיה הדיפלומטיים ובלהטוטיה בלשון האנגלית היא מזכירה דווקא את אבא אבן. יש לה קול כובש שיוצר תחושה של אינטימיות גם כשהיא מפזרת הצהרות רטוריות, חיוך מצודד והופעה בוטחת שהפכו אותה לדוברת מוצלחת ביותר של העניין הפלשתיני.

ב-91' הם היו שלישייה: עשראווי, פייסל אל-חוסייני וד"ר זכריה אל-ארא מעזה. הם נפגשו עם שר החוץ האמריקאי ג'יימס בייקר בכל פעם שהגיע לירושלים, טסו להתייעצויות בלונדון ובארצות הברית וכפי שהתברר אחר-כך, גם באלג'יר ובתוניס, הכינו את הקרקע לוועידת מדריד ואחר-כך לשיחות בוואשינגטון. לעתים קרובות מצאו את שמותיהם בכתובות נאצה על קירות הבתים בשטחים: מנהיגי הרחוב הפלשתיני והמאבק המזוין לא אהבו אותם. ממשלת הליכוד נהגה בהם איפוק, אבל כמי שכפאו שד: הלחץ האמריקאי לא איפשר לטפל בהם בשיטות הרגילות, וגם כשכל העולם ידע שנפגשו בניגוד לחוק הישראלי עם יאסר ערפאת והופיעו לפני מליאת אש"ף, עיכבו אותם קצת לחקירה ונתנו להם ללכת: כאותה הזדמנות הצליחו בריוני כך "לפרוץ" למטה המשטרה ולהגיע עד חדר החקירות עם נשקם, כדי להטיח בהם גידופים ואיומים.

במשך שלוש שנים היא עמדה, יחד עם פייסל חוסייני, ד"ר חיידר עבד א-שאפי וחברים אחרים מהשטחים, במרכז תשומת הלב העולמית. בתחילת ספטמבר 1993, מיד לאחר שהגיעו לוואשינגטון לחידוש השיחות, התברר לעשראווי ולעמיתיה למשלחת שבהינף עט אחד הם נעשו מיותרים. הם מצאו את עצמם במצב מביך: נכתב אז שהידיעה על הסכמי אוסלו הגיעה אליהם רק לאחר שפורסמה בתקשורת, ושהם ראו את הטיוטה לראשונה בידיו של עיתונאי ישראלי. חנאן עשראווי טוענת שהסיפור הזה לא נכון: "היתה בידי הטיוטה, שאותה קיבלתי מאבו-מאזן. עוד לפני-כן נמסר לי בטלפון שמשהו קורה ושעלינו לבוא לראות את הטיוטה, כך שקבוצה מאתנו יצאה לתוניס לפני הסיבוב ה-11 של השיחות, ושם ראינו את הטיוטה והערנו את הערותינו".

לא, היא אומרת, לא היה שום עלבון אישי, אבל יש לה טענות קשות על תוכן ההסכם - היא מכנה אותו "שדה מוקשים" - וגם על הדרך שבה התנהלו הדיונים לאחר שעברו לידיהם של אנשי אש"ף־תוניס. "אמרתי לאבו-עמאר שזה המהלך שלנו, שברגע שיכירו כאש"ף הוא יאמר: זו המשלחת שלי, וזו המשלחת שתמשיך. למרבה הצער, דבר כזה לא קרה. אני חושבת שלמשלחת שלנו היו הכישורים, הניסיון והמומחיות והכריה יכלו להמשיך לנהל את המשא ומתן, וגם קיבלו את ההסכמה של העם לעשות זאת".

מי שתפס את מקומם, אומרת עשראווי, נכחר כמהירות ועל בסיס פוליטי. במקום לשבת ולהכין שיעורי בית לפני החתימה על מרשאת הבית הלבן, יצאו אנשי אש"ף להתרוצץ בעולם במה שהיא מכנה "הפסטיבל הבינלאומי הגדול של ההכרה הדיפלומטית". התוצאה, לדעתה, היא הסכם מלא פגמים שתורמים עכשיו לרדוף את הפלשתינאים: "גם באוסלו וגם בקהיר הם ויתרו במידה רבה על העקרונות ובסוף מצאו את עצמם מטפלים בפרטים הטכניים. הם עמדו על עניינים סמליים במקום על עניינים של מהות".

מבקרת המדינה הראשונה של פלשתין־שבדרך אינה חוסכת את שבטה. יותר מדי עוסקים אצלנו ברעיונות מופשטים ובסמלים, היא מזהירה, ופוצת מדי ביצירת מבגיזמים - מונח שהיא מרבה להשתמש בו - למימושם. "בדבר הזה יש שוני גדול בינינו לבין הישראלים: הישראלים לעולם לא יאמרו לך מה הם רוצים, מהם היעדים והעקרונות שלהם. והאסטרטגיה שלהם במשא ומתן היא לבנות שלבים קונקרטיים ומעשיים שיובילו אוטומטית ובאופן בלתי נמנע אל היעדים. ואנחנו - לא. אנחנו מתעקשים על העיקרון קודם כל, על הסלוגן, ואז איננו מתרגמים אותו לשלבים המקדימים האלה שיובילו למטרה. וכך מצאנו את עצמנו תמיד מול משהו מופשט, בזמן שהמהות טופלה על-ידי הישראלים. זה דבר שעשינו תמיד ותמיד הזהרתי מפניו, וזו אחת הסיבות לכך שעכשיו נשארנו עם הסכם עזה-יריחו. כל השלבים האלה מעמידים את אש"ף על־תנאי, במבחן של התנהגות טובה, בעוד הצד הישראלי נמצא ברמת קבלת החלטות בכל שלב. הם מחליטים אם השלב הקודם בוצע ברמה מתקבלת על הדעת, ואם נעבור לשלב הבא: כך שהמנטליות שלהם לא השתנתה - אותה גישה של פטרונות, ולעתים קרובות גם של גזענות".

"יש לי גם חברים גברים מבין הישראלים, אבל איכשהו קל יותר להתיידד עם נשים, כי את יכולה לדלג על המרחק המפריד ועל האגו הפוליטי. נשים נוטות להיות יותר ישירות כשהן מדברות זו עם זו, יותר כנות"

• • •

למרות הניסוחים הזהירים, חששותיה של עשראווי מפני שלטון עצמי שיהפוך לגרסה חרשה של ממשל צבאי ניכרים במעשיה וגם בדבריה. "מה שמדאיג אותי", אמרה למחרת ההודעה על תפקידה החדש, "הוא שהיה לנו מנגנון חיצוני שלא עמד בפני הצורך לתת דין וחשבון, ובמובן מסוים הוא עבד, כשהמנהיגות היתה גולה, במצב של מהפכה; אבל זה לא יעבוד במצב של יציבות ושל בניית האומה".

למה אמרת לא ליאסר ערפאת?

זה לא היה "לא" קל, כי אני בהחלט מבינה את הקשיים, את האתגרים וגם את הצרכים. אבל באותו זמן כבר הייתי מחויבת לוועדה (לפיקוח על זכויות האזרח). למעשה אני זוכרת שמיד לאחר וואשינגטון, אבו-עמאר ואני דיברנו על העתיד, וכבר אז אמרתי לו בכנות שאין לי כוונה לקבל על עצמי תפקיד רשמי, בוואשינגטון או ברשות הלאומית. מאז אוקטובר התחלתי לעבור ברצינות רבה על הקמת הוועדה. הרגשתי שזה משהו שיתחבר יותר לאופי ולמצפון שלי, משהו שמהווה הימור לעתיד, בשביל העתיד. כי באופן כזה אנחנו מרחיקים את כל הנושא של בניית האומה מעבר לגישה הפשוטה של ביטחון וממסד פוליטי בלבד, לעבר הקמת מוסדות ציבור ודרכי עבודה. לא רק הצגה, אלא גם מהות.

רצית גם להישאר מחוץ לממסד של אש"ף, לא להיות מזוהה אתו?

מעולם לא הייתי חלק מהממסד של אש"ף, ותמיד ניסיתי לשמור על מרחק מסוים ופרספקטיווה אובייקטיווית. אמרתי לכולם שיהיו מספיק אנשים שירצו להיות ברשות, לאייש את עמדות הכוח, אבל אני מרגישה שזה הזמן לחזק את המוסדות של השירות הציבורי, ואת השוני והפלורליזם.

האם יאסר ערפאת מכיר בצורך הזה, האם הוא יהיה מוכן לקבל ביקורת?

הוא מכיר בכך. הוא הסכים לוועדה, הוא הכיר במנדט שלנו וגם חתם על האמנה הראשונית שלנו והתחייב לעמוד ב[...]. כלומר, העיקרון התיאורטי קיים, אבל השאלה היא מה [...] בעבודה המעשית, וזה דבר שיעמוד למבחן במרוצת הזמן. [...] הוא היה די קואופרטיווי, הוא אימץ את השמירה על [...] האזרח באופן גלוי וגם בריונים פרטיים. הבעיה היא שיש [...] לתת לנו נגישות, יכולת להגיע לדברים. זה לא תלוי כמובן [...] בערפאת עצמו, יש כל מיני כוחות, פנימיים וחיצוניים, ואנשים שקשורים לרשות · אם זה בביטחון או במערכת הפוליטית והכלכלית שצריכים לעמוד לביקורת.

נחזור ברשותך לאוגוסט 1993: הגשת אז לערפאת את התפטרותך, יחד עם חברייך למשלחת למשא ומתן בוואשינגטון, בין היתר מפני שהוויתורים שעמד לעשות לא נראו לכם. באותה תקופה גם התגברו השמועות על כך שאש"ף עומד בפני פשיטת רגל כלכלית.

אלו לא היו שמועות, זה היה המצב: הוא היה כך זמן רב, [...] לפני אוגוסט. אבל לא היה לכך קשר להתפטרותנו.

לא, אבל הצירוף של הקופה הריקה והוויתורים על [...] מהתביעות החשובות לכם ביותר - כמו סינוי ההתנחלויות, הדיון בעתיד ירושלים, זכות השיבה וסמכויות החקיקה - מעורר חשד שהסכם אוסלו נחתם כדי להציל את המנגנון של אש"ף על חשבון זכויות הפלשתינאים.

ללא ספק ההסכם נתן לאש"ף אורך נשימה, ויותר חמצן למנגנון ולמוסדות. אבל אני לא רואה מדוע זה צריך לעמוד [...] נגד השני: לדעתי זה לא צריך לבוא על חשבון הפלשתינאים, [...] להיות מנוגד לזכויותיהם, אלא משלים. הרי כל הזמן נאבקנו כדי להשיג הכרה באש"ף, להביא אותו לזירת המשא ומתן ולהחזיר אותו לכאן, כי הוא הלא מייצג את ההנהגה הלאומית שלנו [...] לגיטימציה היסטורית. באותו זמן ידענו שאש"ף יעמוד [...] אתגר אדיר וייקרא לשנות את עצמו, להפוך לשיטת ממשל עכשווית, דמוקרטית ופלורליסטית. זה ההיבט החשוב, וזה תלוי בנו לוודא שאכן נלך בכיוון הנכון. הדבר הגרוע ביותר יהיה לכפות את הגישה, המבנה והמוסדות של אש"ף בגולה, [...] על החברה הפלשתינית - כי עכשיו יש לנו חברה אזרחית, אנחנו עוסקים באנשים וצריך לנהל את חיי היום־יום, לקבל החלטות על בסיס דמוקרטיה שיתופית ולהחזיק אצבע על הדופק.

הגעת לפוליטיקה יחד עם קבוצה של אנשי אקדמיה ואינטלקטואלים, שעשתה רומנטיזציה בתהליך המשא ומתן. לאורך כל הדרך היו נגדכם האשמות שאתם מנותקים מהעם.

בהתחלה היו כל מיני טענות כלפינו, והן לא האריכו ימים. אמרו שהאינטלקטואלים משתלטים, אבל היינו היחידים [...] באותו זמן. זו לא שאלה של ניתוק מהעם: אני מאמינה [...] הכנות - ואני יכולה לומר זאת במצפון נקי לגמרי - [...] הצגתי וייצגתי את מה שהיה בשבילי המציאות המוחשית של העם הפלשתיני, ואת היסודות ההומניים שלו. זו היתה [...] המחויבות שלי ואני מרגישה שמילאתי אחריה - לא בגדתי [...] שלי. תמיד ניסיתי להגיד את האמת. גם אם לעתים [...] האנשים שלי לא אהבו את זה, הם ידעו שאני אומרת את האמת ושלא שיחקתי משחקים ולא ייצרתי עובדות או עיוותתי [...] שמרתי על העצמאות שלי. אפילו אבו-עמאר יכול לומר [...] שהוא מעולם לא התערב במה שאמרתי, גם אם לא אהב [...] דברי. הוא כיבד את העובדה שאמרתי לו כי הכוח שלנו [...] באמת. ואני לא מוכנה לשמש שופר לאף אחד.

בעצם עשיתם את העבודה הקשה, מההכנות לוועידת מדריד ועד למצב החדש שאיפשר חתימה על הסכם אוסלו, ועכשיו אתם מתבקשים לפנות את המקום לאפיריים המשוחררים וללוחמים שחזרו. האם אלה האנשים המתאימים לנהל מדינה?

הדרך היחידה להחליט מי ינהל מדינה היא בבחירות. אחר[...]

...בה על שהיא משום...
מעבודות הבית ....מה המשען ראשית כל,
המשך בעמוד 13

◆ המשך

אוסלו היה מעין צורך בהכרה ממשית באש"ף, באנשים שנשארו בחוץ. למרות שכשהיינו בתוניס אמרנו שלא חשוב איפה היה כל אחד מאתנו או מה היה מעמדו, כי נזדקק במשא ומתן למוחות הטובים ביותר, לאנשינו בעלי הכישורים, לטכנוקרטים; למרבה הצער זה לא קרה. היה מין צורך לכלול אנשים שהיו לפני כן בחוץ והם השתלטו על הדיונים. זה גרם לכך שרבים מהאנשים שחשבו שהם צריכים להיות חלק מהתהליך, נשארו בחוץ. זה הפך לעניין פוליטי יותר מאשר עניין של יכולת, וזה צריך היה להיות בדיוק להיפך. אבל אני לא חושבת שהחלק שלנו הסתיים. מה שצריך הוא לא משרד הסברה ולא דובר רשמי מטעם, אלא סיפור ישיר, אמיתי ומיידי, כדי להעביר את המציאות בצורה ישירה, ללא כל התוויות והתגים הרשמיים. לכן אני כותבת ספר עכשיו – אני מאמינה שזו דרך טובה לעשות זאת.

על מה הספר?

זה תיאור אישי של שבע השנים האחרונות. הכל מבוסס על עובדות, אין בו דבר פיקטיווי, אבל הוא בנוי כסיפור.

את כותבת אותו בערבית?

לא, באנגלית.

המתנגדים שלך יכולים לומר שזה מעיד על כך שאת מחוברת יותר למערב מאשר לעם הפלשתיני.

בחרתי לכתוב את הספר באנגלית מסיבה פשוטה מאוד: לא רציתי לומר מי אנחנו לפלשתינאים, רציתי לומר זאת לעולם. ערבית היא שפה שאני אוהבת בכל לבי, אני קשורה אליה ומשתמשת בה ואני יכולה לעסוק בה בקלות, אבל אני מרגישה שיש לי יתרון ביכולת להשתמש בשפה נוספת ולפנות למנטליות נוספת.

איך באמת השגת שליטה מושלמת כל-כך באנגלית?

כשהייתי ילדה אבי החליט שעלינו להיות דו-לשוניות. אחר-כך הלכתי לבתי ספר אמריקאיים, אבל לימדו אותנו אנגלית עוד כילדים, את כולנו. התחלתי ללמוד אנגלית בגיל שלוש. קינאתי מאוד באחיות שלי שהלכו לבית-ספר, והצבתי לאמי אולטימטום: או שתיתן לי את, או שאלך לבית הספר. או כפשרה היא ביקשה מאחותי הבכירה ללמד אותי, והיא באמת עשתה זאת בכל יום כשחזרה מהלימודים. וכך, כשהלכתי לבית הספר גילו שאני יודעת לכתוב ולקרוא, וקיבלתי "קידום". אבל תמיד היתה בי אהבה לשפות.

את מדברת עוד שפות?

רק שפות מתות. התחום שלי היה ימי-הביניים, כך שאני יודעת אנגלית עתיקה על בוריה ולטינית. היוונית הקלאסית שלי הולכת ונעלמת בגלל חוסר שימוש. אבל יש בי בהחלט הצד של הפדנט, ואני אוהבת את זה. אחד היעדים שלי עכשיו הוא לקרוא בעברית. תמיד נחשפתי לעברית כשפת כיבוש, ולכן מעולם לא התייחסתי אליה כשפה לתקשורת, למפגש אנושי או לאינטלקט: שמעתי אותה רק מפי חיילים או בחקירות. וכמובן שכל בני שיחי הישראלים דיברו אנגלית, כך שאנגלית היתה שפת הדיאלוג הישראלי-פלשתיני. אבל עכשיו עלי לעשות את המהפך הזה בראשי, להבין שזו שפה של אינטלקט ותרבות ולא רק של צבא וכיבוש.

את נוסעת לעזה וליריחו מדי פעם, כדי להרגיש קצת טעם של חופש?

כן, נסעתי ליריחו, עוד לא הייתי בעזה. אסע לשם בקרוב, אני רוצה לנסוע עם הוועדה (לזכויות האזרח). נסעתי ליריחו גם כדי לראות את המשטרה הפלשתינית, את כוחות הביטחון.

מה הרגשת כשראית אותם?

אני כמובן שותפה לרגשות של כולם, ההתרגשות מכך שהאנשים חוזרים הביתה, ולפחות במובלעת המבודדת הזו – ואני מכנה זאת מובלעת כי מסביב יש מחסומים וחיילים ומתנחלים – רואים את המשטרה הפלשתינית. אבל אני לא אדם מיליטנטי ואני לא רואה את העצמאות שלי במשטרה. אני חושבת שהמשטרה צריכה להיות בשירות האנשים, משטרה אזרחית, ואני לא אוהבת לראות כל כך הרבה רגש על מיליטריזם. מצד שני, ברמה האנושית באמת התרגשתי, וגם הצטערתי על כך שהאנשים האלה חזרו בלי הכנה מספקת ובלי השירותים והמערכות התומכות שהם צריכים. אי-אפשר לדרוש מהם למלא את תפקידם אם הצרכים שלהם עצמם לא מסופקים. הרגשתי שיש כאן בעצם הפרה של זכויותיהם, וחלק מעבודת הוועדה שלנו הוא לעזור לזהות מה הצרכים שלהם ולנסות להשיג אותם עבורם.

זה כמובן גם מצב מעבר, מצב לא נורמלי, עם חוסר איזון מהר מאוד מבחינה דמוגרפית. מגיעים ויגיעו עוד ועוד אנשים לאזור סגור, מאוכלס בצפיפות. אנחנו נראה נוכחות צבאית-משטרתית כבדה מאוד וחברה אזרחית קטנה בהרבה, עם מעט מוסדות חברתיים, ואני לא חושבת שיריחו יכולה להתמודד עם כל השיבה המאסיבית הזו.

מגיעות פלוגות של לוחמים ממקומות בעייתיים כמו עיראק ותימן, שהיו מנותקים מכאן שנים ארוכות והיתה נאמנויות אחרות. זה מהווה איום?

הפלשתינאים קיבלו את כולם ואימצו אותם לחיקם כמו קרובים שחוזרים הביתה, כמו משפחה. אבל אחרי זמן מה צריך להתמודד עם הצרכים האמיתיים של יצירת כור היתוך. אחת הבעיות שלי היא שפתחנו עם נושא הביטחון תחילה, ומשמעות הדבר היא שתהליך בניית האומה יהיה על בסיס צבאי כבר. לדעתי, בכך אימצנו את היעדים הישראלים. אני לא רוצה לשים את הדגש על הצבא, ולראות אותו הופך לגורם הדומיננטי. כבר עכשיו כמה מהגופים השונים של הצבא מצהירים הצהרות פוליטיות ומתערבים במה שנוגע לחיי היום-יום. זה לא צריך להיות כך. מה שצריך הוא שירות ציבורי ושירות פוליטי שיתפסו את מקומם לצד מנגנון אזרחי חוק, כדי שכוחות הביטחון והמשטרה ישמרו על החוק והיציבות. אבל אנחנו מתחילים מהסוף, ולדעתי זו היתה העדיפות הישראלית יותר מכל דבר אחר, כי ישראל רצתה להבטיח שלא תאוים.

בכל זאת חל שינוי עצום מאז שחקרו אותך על מפגשים עם אש"ף. לא הופתעת כשרבין לחץ את ידי ערפאת?

לא, לא הופתעתי כלל. ידעתי כל הזמן, מההתחלה, שאם יש דבר אחד שתהליך השלום יביא, זהו מכניזם לשינוי. תמיד אמרתי שצריך להשתמש בתהליך כמכשיר לשינוי, והוא אכן יצר שינוי; גם דברים רבים שאנחנו עשינו הביאו את רבין לדבר עם ערפאת. אבל העניין הוא לא רק לדבר; עצם ההכרה היתה רק אמצעי. השאלה היא, על מה מדברים? צריך לשנות את צורת החשיבה. גם ערפאת וגם רבין נוטים להיצמד להשקפות שלהם ושניהם צריכים להיות מקבלי ההחלטות. זה ייקח זמן. נכחתי בפגישה הראשונה ביניהם בקהיר, ויכולתי לראות עד כמה הם שונים ובו בזמן דומים מאוד, ואיך הם דיברו אחד מעבר לשני, או שהחמיצו זה את זה, למרות שדיברו באותה שפה.

• • •

האשה הפלשתינאית היתה אחד הסמלים היותר חזקים של האינתיפאדה, בין אם זו האשה ממחנה הפליטים שמתייצבת מול החיילים או מרצה מאוניברסיטת ביר-זית שמתעמתת עם הישראלים בתקשורת. נראה שעכשיו מנסים להחזיר אתכן למקומכן המסורתי.

כל תנועה יוצרת תמיד תגובת נסיגה, בעיקר כשהיא מכ... תוצאות שנראות לעין. וגם כאן יש שלב של ריאקציה. אבל יש כמה אלמנטים שעובדים לטובתנו, למרות שאני יודעת שאנו לא במצב טוב: אחד מהם הוא המודעות, והשני – ההישגים בשטח. יש פרויקטים, יש גופים של נשים שפועלים בשטח. מבחינה חוקית וידאנו שלא תהיה הפליה בחוק. זה דבר שהיה חלק מעבודתי, הייתי שותפה לכך כי הרגשתי שחובתי לעשות זאת. בסעיף המבוא של מצע הרשות הלאומית וגם בתוכנית העבודה יש התחייבויות ברורות נגד הפליה על בסיס מיני. במצע גם גישה אפקטיווית יותר שתבטיח השתתפות פעילה של נשים על בסיס שוויוני בכל המוסדות השונים. כך שבמצע יש לפחות מחויבות מילולית, אבל אני לא חושבת שזה יבוא מאליו ומעצמו, מתוך זה שהגברים ברשות יחליטו להעניק זאת לנשים. יש לנו יתרון גם בכך שלמדנו מניסיונן של נשים אחרות, למשל הנשים באלג'יריה ואפילו הנשים באירופה לאחר מלחמת העולם השנייה.

גם מניסיונן של הנשים בישראל?

ובכן, ישראל היא חברה מיליטריסטית מאוד, וחברות כאלה מעצם הגדרתן הן גבריות: במוסדות, בשיטה ובסולם העדיפויות שלהן. בוודאי שהן מרגישות את המצב ... את מכונת הירייה.

וזה גם מה שקורה עכשיו אצלכם כשהכוחות הלוחמים חוזרים.

הגישה המאצ'ואיסטית? אני חושבת שזה רק זמני, ושבסופו של דבר הצורך במוסדות אזרחי ובסטנדרטים אזרחיים ייצור מודל ... הן לנשים והן למוסדות לא ממשלתיים ותקום תנועה לתקן את ההתמקדות הצרה הזאת.

העיסוק בפוליטיקה ניתק אותך מהעולם האקדמי, מהספרות?

אני לא מוותרת אף פעם על הספרות. אני תמיד קוראת, כל לילה, מאוחר ככל שיהיה, ואני כותבת את הספר שלי. זה כמעט גמור.

מתי התחלת לכתוב אותו?

בינואר. כתבתי מעט בכל לילה, לאחר שעבדתי כל היום. דבר אחר שחסר לי מאוד הוא כתיבת שירה, שאהובה עלי מאוד.

בערבית?

גם בערבית, אבל בעיקר באנגלית. אני כותבת ביקורות, וזה דבר עקרוני מבחינתי ולא עשיתי זאת הרבה זמן. לא כתבתי שום נייר אקדמי כבר שנים, וזה מבחינתי הפסד גדול. אבל אני תמיד פתוחה לשמור על קצת ספיות ויצירתיות על-ידי קריאה. אני זוכרת שפעם יעל דיין ואני דנו בנושא נשים בהרווארד, ברדקליף, ואני פתחתי בקריאת שיר. יעל תקפה אותי ואמרה, אנחנו פה כדי לדבר על פוליטיקה ולא על שירה. השבתי לה שזו הבעיה, שלפוליטיקאים אין שירה בנשמה ולכן הם לרוב אינם מסוגלים לקבל החלטות שישנו את חיי האנשים. כשאדם מאבד את הפוקוס על הממד האנושי, המטרות של הפוליטיקה הופכות מטרה הראייה שלו והוא עלול להפוך לפוליטיקאי גרוע שמשרת את עצמו. שירה ויצירתיות ורגישות הן הכרחיות.

יש לך אם כן מבנה משותף עם שמעון פרס. דיברתם על שירה?

אין לנו אף פעם זמן לזה. כשנפגשנו היינו צריכים תמיד לעסוק בפוליטיקה.

אחד היתרונות הגדולים שלך כדוברת היה הקול שלך. אומרים שהוא כל-כך סקסי שאי-אפשר לא להקשיב לך.

באמת? אולי בגלל שהוא צרוד ונמוך...

מתי התחלת להיות מודעת לכוח שלו?

אני יודעת שכשלימדתי בארה"ב כל הסטודנטים נהגו להתקשר אלי בטלפון, ואמרו שהם אוהבים לשמוע את הקול שלי. מכיוון שהיה לי מבטא, זה נשמע להם אקזוטי: הקול הזה עם המבטא, זה יצר כל מיני דימויים אקזוטיים. אבל נראה לי שאולי זו הקוסמופוליטיות שמאחורי הקול שמקרינה עליו – שאני באמת מרגישה צורך עז להגיע לאנשים, ליצור קשר אמיתי גם על בסיס אינדיווידואלי.

את יוצרת חברויות בפוליטיקה?

כן, אבל אני סלקטיווית מאוד. יש לי שני חברים טובים משתי מפלגות שונות בשוודיה שמילאו את אותו תפקיד, של שר החוץ: סטן אנדרסון ומרגרטה אוגלאס, שהיא ידידה קרובה מאוד. התיידדתי עם אנשים רבים במהלך הדיונים: אני רואה היום בבייקר ידיד אישי, וגם מרגרט טאטווילר. עם הישראלים התיידדתי מזמן: זה התחיל עם דני עמית וג'ודי בלנק בשנות ה-70 המוקדמות. ולאה צסל, שהיא אחת מחברותי הטובות הקרובות ביותר. נעמי חזן ואני נוהגות להשוות את המסלול של גידול בנות בגיל ההתבגרות: יש לנו הרבה דברים משותפים. בין היתר אהבה לשוקולד בלגי. אני מחבבת מאוד את שולמית אלוני, היא אשה אמיצה. יש לי גם חברים גברים מבין הישראלים, אבל איכשהו קל יותר להתיידד עם נשים, כי את יכולה לדלג על המרחק המפריד ועל האגו הפוליטי. נשים נוטות להיות יותר ישירות כשהן מדברות זו עם זו, יותר כנות. ■

חנאן עשראווי. "אנשי אש"ף עמדו על עניינים סמליים במקום על עניינים של מהות"

צילום: יואב רויס

"אני לא רוצה לשים את הדגש על הצבא, ולראות אותו הופך לגורם הדומיננטי. כבר עכשיו כמה מהגופים השונים של הצבא מצהירים הצהרות פוליטיות ומתערבים במה שנוגע לחיי היום־יום"

פסטיבל כל השנה - בפילהרמונית

הצטרף עכשיו!

הבטח את מקומך בפילהרמונית לעונת 94/95.

חוויה מוסיקלית נפלאה

- **מיטב המנצחים:** זובין מהטה, ג'ימס לווין, ריקרדו מוטי, קורט מזור, קלאוס טנשטדט ואחרים.
- **מיטב הסולנים:** יצחק פרלמן, יו יו מא, פנחס צוקרמן, יבגני קיסין, גיל שחם, יפים ברונפמן, מריה ז'ואאו פירז, ברברה הנדריקס ואחרים.
- **מיטב המקהלות:** המקהלה הפילהרמונית מפראג, גכינגר קנטורי משטוטגרט.
- **תוכנית מוסיקלית מגוונת ובתוכה אופרות ויצירות קוליות:**
  - "כרמינה בורנה" מאת אורף.
  - סימפוניה מס' 9 מאת בטהובן.
  - מתיאוס פסיון מאת באך.
  - מיסה בדו מינור מאת מוצרט.
  - האופרה "איל טרובטורה" מאת ורדי
  - האופרה "נבוקו" מאת ורדי
  - האופרה "לוציה דה למרמור" מאת דוניצטי.

(האופרות בביצוע קונצרטי)

מבחר סדרות

- מגוון סדרות מוסיקה קלאסית.
- סדרת פילוקלסיקה.
- סדרת מוסיקה קלאסית קלה.
- סדרת "7.00 בערב"
- סדרת "שישי בצהרים" (6 קונצרטים במחיר 5).
- סדרה לנוער

למצטרפים חדשים קונצרט היכרות חינם!
האופרה ריגולטו מאת ורדי
בביצוע קונצרטי
בניצוח אנטוניו פפנו
ובהשתתפות מיטב הזמרים ומקהלה
(מספר המקומות מוגבל)

לפרטים ולהרשמה: מחלקת המנויים
בת"א: טל. 03-5251502
בחיפה: טל. 04-664167
בירושלים: טל. 02-240896

ה"ויזה" שלך לפילהרמונית
VISA VISA
10% הנחה למצטרפים חדשים, המשלמים ב"ויזה", שאינם זכאים לכל הנחה אחרת.

הרבה יותר ממנוי

- **קודם כל המסגרת:** לרשותכם לוח זמנים מסודר של קונצרטים שנבחרו ממיטב הרפרטואר, עם גדולי המנצחים והסולנים בעולם.
- **והרבה גמישות:** אם אינך יכול להגיע לקונצרט זה או אחר, אנו מאפשרים לך להחליף את הכרטיסים לקונצרט חלופי (על בסיס מקום פנוי ועל פי נוהל החלפת כרטיסים).
- **וכמובן חסכון במחיר ותנאי תשלום נוחים:** כמנוי הנך חוסך באופן משמעותי בהשוואה למחיר הכרטיס בקופה. בנוסף, הנחות לפנסיונרים, כוחות הבטחון, סטודנטים ועולים. ניתן לשלם באשראי, ב-3 6 ו-9 תשלומים.
- **ובונוסים השמורים למנויינו בלבד:** מגוון הנחות וקדימות ברכישת כרטיסים למופעים מיוחדים.
- **ולבסוף, אך חשוב לא פחות, מקום שהוא רק שלך:** אנו שומרים עבורך את מקומך הקבוע מעונה לעונה עם כל היתרונות הטמונים בכך.

מנוי בפילהרמונית: קלאסי בשבילך.

אוסקר / גראפיטי

...בה על שהיא נשומ...
מעבודות הבית ....מה הפשע ראשית כל,

המשך בעמוד 18

צ י ט ו ט   מ צ ו ל ם

ברוב שנות קיומה על־פני כדור הארץ הסתדרה האנושות ללא ספרים, עובדה שמעוררת לעתים חרדה עמוקה מפני היעלמם מחדש. גלים־גלים מתפרסמות נבואות שחורות על מותו הקרוב של הספר, ומועלות סיבות שאין להן אחיזה במציאות: מכל בחינה שהיא, לא היתה תקופה טובה יותר לספרים מאז המציא גוטנברג את מכונת הדפוס.

אחת הסיבות היא הקלות שבה ספרות יכולה להשתלב באמנויות אחרות. סרטי קולנוע, ציורי דיוקנאות, מוסיקה, פסלים, סדרות טלוויזיה – כל מדיום מקבל השראה מיצירות ספרות ומציע להן פרשנות משלו. מהשבוע יתפרסם במוסף "הארץ" מדור חדש, המבקש למשוך למעגל הזה את אמנות הצילום, שאנשיה ממעטים להתייחס לספרים. למדור "ציטוט מצולם" אין יומרה להאיר את הקלאסיקה הספרותית באור חדש; כמו כל ניסיון עיתונאי, הוא בסך הכל רוצה לספר סיפור.

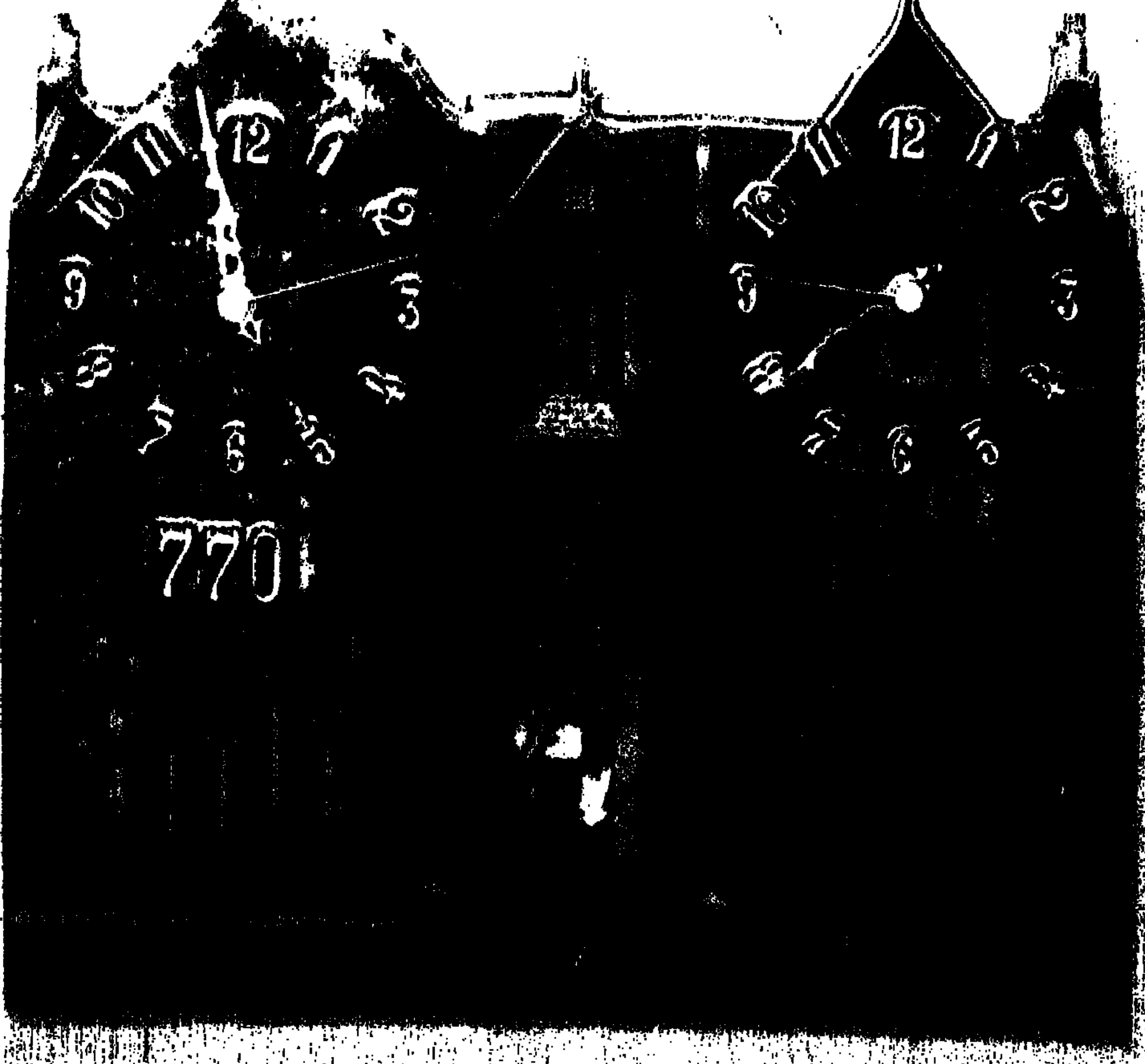

"המשיח יבוא רק כשהוא לא יהיה דרוש עוד"

פרנץ קפקא

צילום: סיבה ברעם. ספר: "ביאת המשיח", סיפור קצר שנכתב ככל הנראה ב־1919 ומעולם לא ראה אור בעברית. בתמונה: שעון קרמיקה בדמותו של הרבי מלובביץ', כפר חב"ד

המשך בעמוד 13

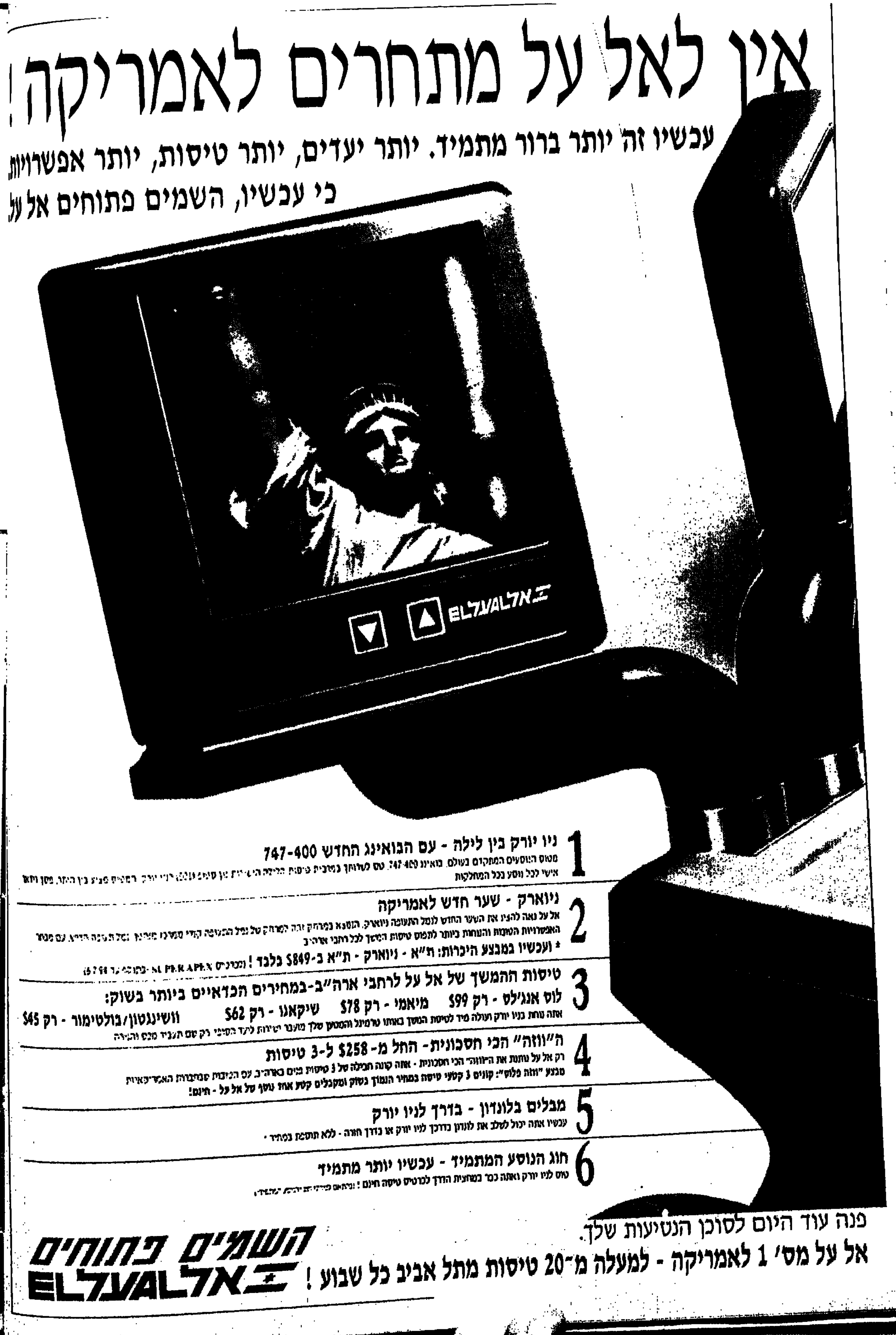

"זו היתה בלונדינית, בלונדינית שהיתה גורמת לבומר לבעוט בחלון משורייןי"

ריימונד צ'נדלר

צילום: **הלמוט ניומן**, ספר: "שלום, אהובתי" (1940), ספרו השני של ריימונד צ'נדלר (1888–1959). הספר הוסרט שלוש פעמים, עם ריטה קורדיי, קלייר טרבור ושרלוט רמפלינג בתפקיד הבלונדינית הנעדרת. בתמונה: הדוגמנית נדג'ה, מתוך קטלוג אביב/קיץ 1994 של אנה סוליגרי

...על שהיא משום... מעבודות הבית ...מה המשעז ראשית כל,

המשך בעמוד 13

היא היתה לבושה שמלה חומה ועיניה החומות היו חמות ולחות. כשיצאה מבית הריין וגיטה בידה המתינו לה סווירש הבלונדיני ודיקטור טנצר, שני בני אדם בחורים שנתקרבו אצלה משנה ראשונה לנישואיה. מתוך ריסי עיניהם ניכרת היתה שמחתם. שעה טובה מזו שטוני הרטמן נפטרה מבעלה לא ראו אפילו בחלום.

שמואל יוסף עגנון

צילום: [illegible] זהב ולסום (סוכנות "אימג'") ועידו אברהמס. שמלה: "קלודיופ". בגדי גברים: דורון אשכנזי. [illegible] "מסקיו" [illegible]

צ י ט ו ט מ צ ו ל ם

"הסיפור שאני הולכת לספר לכם עכשיו, אין לי מה להגיד עליו"

אורלי קסטל־בלום

צילום: **גדי דגן**, ספר: "סיפורים בלתי רצויים" (הוצאת זמורה־ביתן, 1993). בתמונה: דנה פרוס, מאנסמבל בת־שבע. עיצוב וכוריאוגרפיה: עופרה לוי

...על שהיא משום...
מעבודות הבית! ...מה המשעז ראשית כל,

המשך בעמוד 13

אם תקראו נכון את המפה
תהנו מהשקעת הנדל"ן הטובה במדינה

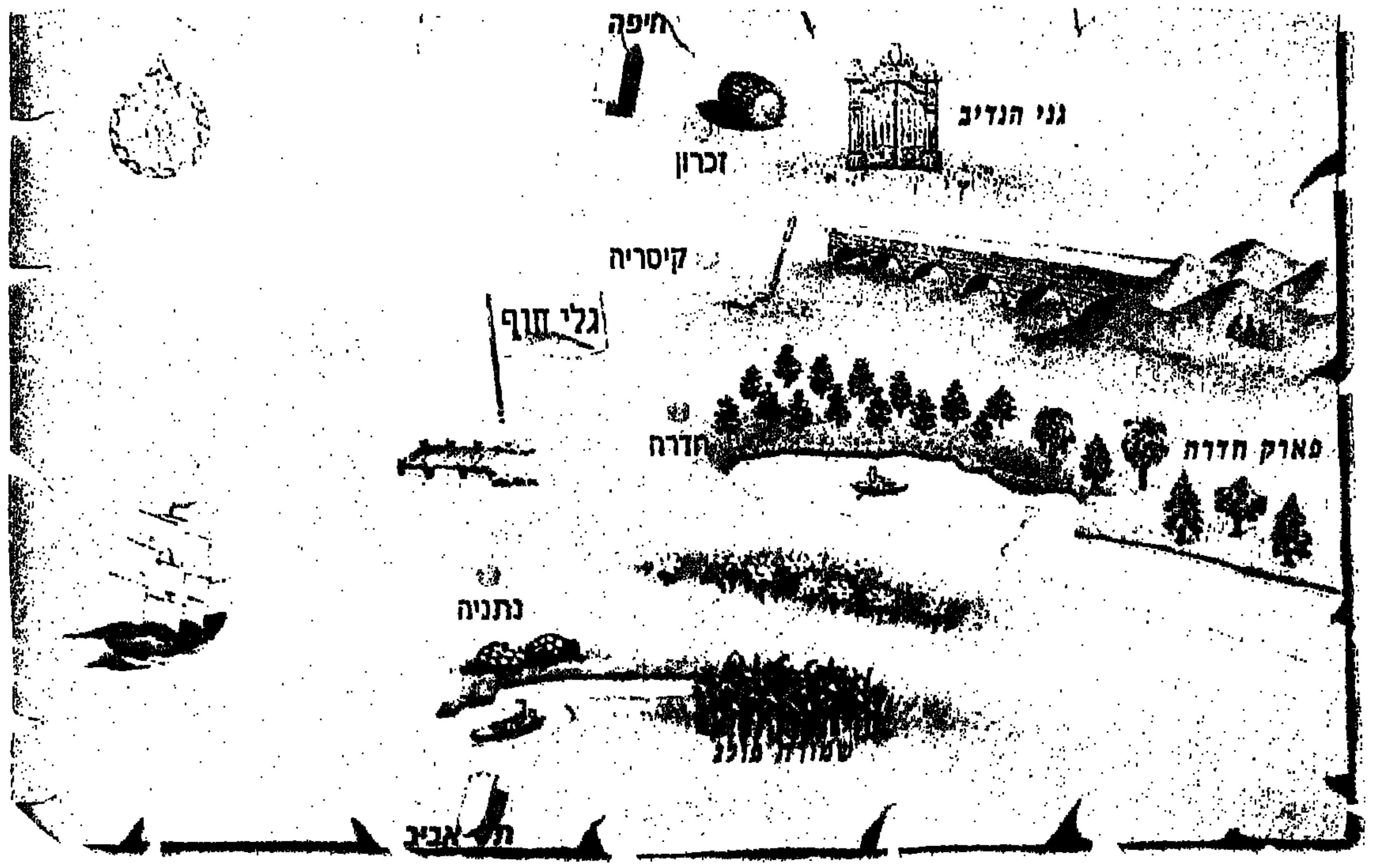

100 אלף דולר* - 200 מטר מהים

שילוב אידיאלי של מגורים ונופש והשקעה מחכה לכם 200 מטר מהים

כמו בעולם, עכשיו גם כאן בישראל, יותר ויותר אנשים מגלים את הפוטנציאל הרב הטמון בדירת חוף פרטית משלהם. אולם מחירי הדירות בפרויקטים על חוף הים, הנעים מ-$3,000 ומעלה למ"ר, הפכו אותם לחלום לעשירים בלבד. פרויקט "גלי חוף", הממוקם באחד מחופי הים היפים והמטופחים ביותר בישראל, הוא היחיד המאפשר לך לקבל דירת חוף מרווחת במחיר יחידת נופש קטנה בפרויקטים אחרים.

אחת מהשקעות הנדל"ן הטובות בישראל מחכה לכם 200 מטר מהים

אם תקראו נכון את מפת הנדל"ן של היום, תגלו שמיתחם החוף שבין קיסריה לנתניה, הינו אחד האזורים המתפתחים ביותר בישראל מבחינת היקף פעילות הבניה שבו. רק באזור חוף חדרה מתוכננים להיבנות פרויקטים גדולים ומורכבים, מרינה בינלאומית וטיילת ארוכה. מי שמשקיע היום בדירה ב"גלי חוף" משקיע בנכס שערכו רק יוסיף ויעלה עם הזמן.

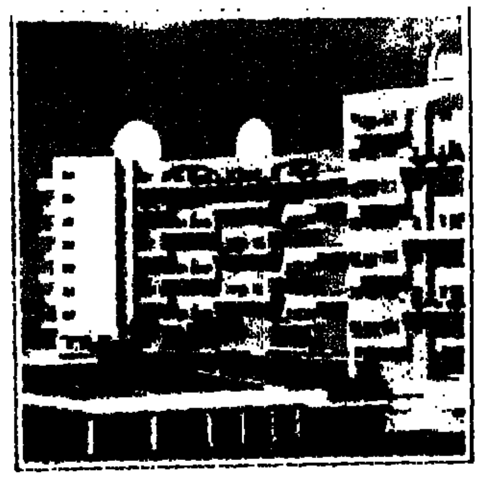

200 מטר מהים, מטר אחד ממרכז הארץ, מחכה לכם דירת חוף מקסימה עם כל התוספות

כל דירה ב"גלי חוף" נהנית מזוית נוף רחבה הפונה אל הים. במתחם הפרויקט ניתן פיתוח רחב ידיים, הטבילה לנרכז מסחרי הכולל בתי קפה וחנויות.

בכל דירה מרפסת אירוח גדולה הפונה אל הים, פינת אוכל מרווחת, מרפסת שרות ועוד.

* דירות 3 חדרים (כ- 105 מ"ר) 141,000 - $107,000
דירות 4 חדרים (כ- 120 מ"ר) 150,000 - $126,000
דירות פנטהאוז יוקרתיות - אזלו.

יש לכם על מי לבנות!

את פרויקט המגורים והנופש "גלי חוף" בונות במשותף החברות "זברקו" ו"מבני גזית". שתי חברות גדולות ומבוססות, שעומדות מאחורי סיפורי הצלחה רבים בתחום הנדל"ן.

פרויקט מגורים ונופש לחוף חדרה

גלי חוף

מבני גזית בע"מ: 09-552222
זברקו בע"מ: 06-333066/55

משרד מכירות:
זברקו-מבני גזית: 06-333066
רח' רמב"ם 13 חדרה

הסטליניסט

לאומיות, טוטליטריות ופרנויה: על "יצר ההתאבדות הישראלי" לפי אהרן מגד

גבי פיטרברג

טול קרקע (הקפד שהוא בת גאולה), הוסף ביטחון, אנטישמיות, "מנטליות גלותית" וקורט רליגיוזיות לאומית. בחש היטב (אין צורך לחמם), פזר משטח של שכבה אוניוורסלית והמתן כמה דקות: השכבה תיעלם, קצות העצבים ייחשפו ויתחילו לרטוט. לפניך מאמרו של אהרן מגד "יצר ההתאבדות הישראלי" (מוסף "הארץ", 10.6.94).

מה שחשף את קצות העצבים של מגד הוא קבוצה של חוקרים ישראלים המכונים "ההיסטוריונים החדשים". משלהי שנות ה-80, עבודותיהם והתבטאויותיהם של חוקרים אלה מעוררות את חמת הממסד האקדמי והאידיאולוגי של תנועת העבודה. חטאם הראשון: הם מסרבים לראות בגרסה הציונית של ההיסטוריה "עובדת טבע" שאין לחלוק עליה. הם חולקים על הגרסה הציונית להיסטוריה של הציונות עצמה, להיסטוריה של הסכסוך הישראלי-ערבי ושל מדינת ישראל. חטאם השני: עבודותיהם – הכפופות לכללי המחקר האקדמי בכל הקשור בטיעון, ביסוסו ותיעודו – מציעות אלטרנטיווה לגרסה הציונית.

תופעת ההיסטוריונים החדשים מכניסה את מגד ושכמותו לחרדה קיומית עמוקה, משום שהיא מעידה על יצר התאבדות "המקנן בחלקים חשובים ובעלי כשרון התבטאות מרשים של החברה הישראלית", ומשום שהיא עשויה להתפשט כאש בשדה קוצים ולכלות את חוסנה הרוחני של האומה. קיומה של ישראל, סבור מגד, תלוי על בלימה: אם יצר ההתאבדות הפוליטי המתגלה בדרך ניהול המו"מ עם הפלשתינאים לא יוביל לחיסולה, על-פי "תורת השלבים", תעשה זאת הרפיסות הרוחנית המופצת על-ידי אותם היסטוריונים חדשים, אכולי שנאת עצמם ושנאת עמם.

בחיזיון האפוקליפטי של מגד, ה"שטן" של אלתרמן (האומר – "אכהה מוחו ושכח כי אתו הצדק") יערער את ישראל מבפנים, ויצליח במקום שבו נכשלו אויביה החיצוניים. וההיסטוריונים החדשים מקדמים את המזימה של אותו שטן בכמה דרכים. הם מעלים מחדש את הגרסה של "האנטי-ציונות הישנה", מבית המדרש הסובייטי שתם לגווע; הם כותבים "היסטוריה ללא אנשים", כלומר אינם מציגים את תולדות הציונות מנקודת מבטם של הציונים עצמם – כוונותיהם, מסירותם האידיאולוגית והאופן שבו ראו ושפטו את עצמם ואת זולתם; הם מטילים ספק ב"תקפות הלגיטימית של הזיקה ההיסטורית של עם ישראל לארץ אבותיו" ומגנים את "ההתרפקות על ארץ אבות"; ואחרון: מתוך שנאה עצמית פתולוגית ובלתי מוסברת הם מטיפים ל"אהבו את אויביכם", בנוסח הנוצרי.

• • •

איני מתכוון להתווכח עם מגד באמצעות דיון על תוקפן המדעי של התזות שמציעים ההיסטוריונים החדשים. מגד עצמו פוטר אותי מהצורך לדון באותן תזות, משום שגם הוא אינו עוסק בהן. מצד אחד מאמרו הוא גערות, השמצות ונאצות, המעידות כי בעיות נפשיות אינן בהכרח נחלתם הבלעדית של ההיסטוריונים החדשים; מצד שני מאמרו הוא ביטולה של ההיסטוריה החדשה, בשל העובדה שאינה מקבלת את הגרסה הציונית כמובנת-מאליה, משום שעמדותיה משרתות אינטרסים עוינים ומערערות את חוסנה הרוחני של האומה ואת נצחיותה.

אין אצל מגד אפילו שריד של ניסיון להתעמת עם עבודותיו של בני מוריס למשל, ועם הכמות העצומה של תיעוד שעליו הן מבוססות. לו הטריח את עצמו, היה מגד מגלה שהרוב המכריע של המסמכים שעליהם מסתמך מוריס אינו לקוח לא מהפרוטוקולים של זקני ציון ולא מנאומיו של סטלין אלא מגנזך המדינה, הארכיון הרשמי של מדינת ישראל. הוא היה מגלה שהמסמכים האלה לא נכתבו בידי ערפאת או חמלניצקי אלא בידי ציונים כשרים למהדרין. עוד היה עשוי לגלות כי ערעורו של מוריס על התזה של דוד מול גוליית, במלחמת 1948, מבוסס על ספירה קפדנית ומתועדת ככל האפשר של הצבאות שהתעמתו במלחמה זו ועל הערכה זהירה של איכותם ויכולתם.

להיסטוריונים החדשים אין קשר כלשהו לסטליניזם, ואילו בקיבוצי אחדות העבודה והשומר הצעיר, וכן במפ"ם בגרסתה המוקדמת, פולחן המשטר הסטליניסטי ופולחן סטלין היו חיזיון נפרץ. פולחן זה לא פגע אמנם בלהט הציוני של משתתפיו, אבל הוריד את רמת הסובלנות והפתיחות שלהם לרמה קרובה לאפס. לא במקרה, מרבית ההתקפות על ההיסטוריונים החדשים, ובוודאי המרושעות והאישיות שבהן, באות מצד אנשי-הרוח המגויסים של תנועת העבודה ולא מצד אנשי הימין הרוויזיוניסטי.

אחד ההפסדים המרכזיים של תנועת העבודה במהפך של 1977 היה אובדן יכולתה להביא לזהות מוחלטת (שנראית "טבעית" ו"אובייקטיווית"), בין האידיאולוגיה שלה לאידיאולוגיה של הקולקטיב. היכולת הזאת מאפשרת לתנועה ההגמונית לשכנע בוחרים שעליהם לדחות אידיאולוגיות מתחרות משום שהן חותרות תחת האינטרסים של האומה (או המעמד או המדינה) כולה, ולא תחת האינטרסים של אותה אידיאולוגיה הגמונית.

תגובה

דומני כי הראשון שקלט אינסטינקטיווית את המשמעות הזאת של תבוסת 1977, היה יצחק בן-אהרן. בתגובה מיידית ואופיינית להלך-רוח טוטליטרי הוא פשט הבריח על "ברוגז" עם הכרעת הבוחר. התגובה הזועפת של אהרן מגד על תופעת ההיסטוריה החדשה אנלוגית לתגובה ההיא של בן-אהרן. הוא משתלח במקום להתווכח, משום שאין לו כל עניין בוויכוח אמיתי. מה שמקפיץ אותו הוא עצם העובדה שמערערים על הגרסה האידיאולוגית שאותה הפנים כדברי אלוהים חיים. במשך שנים ראו עצמם הוא ואחרים כמותו מוזיכים לכסא, לשעתק ולמחזר אותה אידיאולוגיה שלטת ובעיניהם צורת-חשיבה אחרת לא יכולה כלל לעלות על דעתו של אדם נורמלי. לכן אינם מסוגלים עתה להבין ולהסביר מערכת מחשבתית חלופית אלא מתוך הטלת ספק בשפיותם של מבטאיה.

מזכיר קצת את הפסיכיאטריה הסטליניסטית? מה שטורד את מנוחתו של מגד אינו תוכנה וטיעוניה של ההיסטוריה החדשה, אלא עצם היותה חלופית, באופן בסיסי ומהותי.

הדיון בחברה אנושית במונחים ביולוגיים (בריאות, חוסן, ריקבון, צמיחה וקמילה) אינו חביב עלי, אבל אפילו במונחים אלה אפשר לראות את ההיסטוריה החדשה באור שונה. אם מגד חפץ בחברה דמוקרטית "בריאה" ובעלת "חוסן רוחני", כי אז פלורליזם תרבותי ואידיאולוגי אמיתי, כזה שבו אפשר לחלוק על הקונסנזוס בלי שהדבר ייראה כמחייב אבחנות פסיכיאטריות, עשוי לחזק ולא להחליש. בלהט "הקרב על אלג'יר" אמר דה-גול, שבוודאי לא היה אינטלקטואל שמאלני אכול שנאת עצמו, לשרים הנרעשים: "גם סארטר הוא צרפת".

מאמרו של מגד, שוב בצורה אופיינית ואולי בלתי מודעת, רצוף מתחילתו ועד סופו סממנים מובהקים של הלך הרוח הלאומי-רומנטי. הקורא יוכל למצוא במאמר קצר זה "שקיעה" נוסח שפנגלר, אומה (המשולה לאורגניזם) שיש לה "יצרים", שהיא נרחפת "כאיזה כוח ביולוגי סמוי" ויש לה קשר – שהוא שעטנז של מיסטיקה וגנטיקה – לאדמת אבותיה. המגע עם האדמה ממלא את האומה חיוניות: הן האדמה והן אומתה הנבחרת כמעט חסרות משמעות כל עוד אינן באות במגע זו עם זו.

בתוך הבליל הזה יש להדגיש את תפיסת ייעודו של האינטלקטואל ואיש הרוח. ייעוד זה אינו נתפס כביקורתי, אלא כמשרת את הקולקטיב האורגני: כמו אלתרמן ומגד, על איש הרוח להיות סוכן של האידיאולוגיה הלאומית, ליצור, לשעתק ולמחזר אותה. מאפיין שני הוא הבנתו של מגד את ההיסטוריה, כתחום לימוד וכמוצר אידיאולוגי. כאן הוא נכנס לתסבוכת לא-קטנה: מצד אחד הוא מאשים את ההיסטוריה החדשה בהתעלמות מעובדות ובסילוף המציאות ההיסטורית כפי שהתרחשה. באותה עת הוא מצהיר כי "לא רק שאין היסטוריוגרפיה אובייקטיווית, אלא שאין גם סטטיסטיקה אובייקטיווית, ואפילו התצלום... גם הוא מגמתי". כמו אהרן מגד וכמו כמה מהיסטוריונים החדשים (לא כולם), גם אני רואה יומרת שווא לאובייקטיוויות במדעי החברה. אני תומך בלגיטימציה של עמדת החוקר, כלפי נושא מחקרו. אבל אם זה המצב, מדוע אי-האובייקטיוויות של ההיסטוריה החדשה היא סילוף חולני ואי-האובייקטיוויות הציונית היא האמת בהתגלמותה?

והמאפיין הלאומי-רומנטי-הטריטוריאלי השלישי: אי-יכולת לסבול, אפילו להעלות על הדעת, את נקודת-המבט של האחר. אצל מגד והציונות הרומנטית של תנועת העבודה קיימים שני "אחרים" כאלה, שהפרספקטיווה והזיכרון שלהם מוכחשים ואינם נסבלים: הערבי הפלשתינאי וה"יהודי הגלותי". כאשר מגד מייסר את ההיסטוריונים החדשים על שהם כותבים "היסטוריה ללא אנשים", משום שאינם מתייחסים לנקודת מבטם של מייבשי הביצות וחברי הפלמ"ח, ברור שקיימת אצלו זהות מוחלטת בין "אנשים" ו"יהודים-ציונים-ישראלים". אם להשתמש בעברית גששית, יכול פלשתינאי שגורש ב-1948, ונקודת-מבטו הושכחה והוכחשה, לשאול בצדק: "מה אני לא איש, מה אני עוז?" "משהו כזה", היה מן הסתם מגד עונה בזעף.

הוצאתו של ה"יהודי הגלותי" מקטגוריית ה"אנשים" היא פשוט גזענות גסה. מגד מוצא שמקור הפתולוגיות של ההיסטוריה החדשה הוא אולי "בתכונה יהודית-גלותית של התכחשות עצמית ונטיה לשונא". אילו היה הביטוי הגלוי הזה יוצא מפי גוי, מגד ודומיו היו זועקים אנטישמיות.

ביסוד הפרנויה של מגד ובית מדרשו עומדת כמובן החרדה מפני קונספירציה אנטישמית. שהרי איך אפשר לבקר את הציונות ואת ישראל בלי להיות אנטישמי או אכול שנאה עצמית פתולוגית, שזה היינו הך. מעבר לכך מתבטאת הפרנויה בהגזמה בהיקפה ובכוחה של ההיסטוריה החדשה. מגד מרחיב הרחבה מוגזמת את מספר הנמנים עם קבוצה זו. בספקני אם יהושפט הרכבי וזאב שטרנהל למשל רואים את עצמם כהיסטוריונים חדשים, גם אם הם נמצאים שמאלה ממגד. האמת היא שההיסטוריונים החדשים הם קבוצה מגוונת, שיש בתוכה חוקרים מדיסציפלינות אקדמיות שונות, שאינם נפגשים בחדרים אפופי עשן כדי לקבוע סדרי-יום ולרקוח מזימות. מגד יתקשה להאמין אולי, אך שוררות מחלוקות מהותיות בין ההיסטוריונים החדשים לבין עצמם.

לצערי, השפעתה של ההיסטוריה החדשה רחוקה פחות חזקה ממה שמגד סבור. ספרי ההיסטוריה של בתי הספר בישראל ציוניים לעילא, וברוב המחלקות באוניברסיטאות הגרסה הציונית – הנרטיב שאהרן מגד מצייר כאחד מרגעי השיא של ההיסטוריה האנושית – עדיין מוסכמת. מרבית ההיסטוריונים העוסקים בהיסטוריה יהודית וישראלית בארץ מקיימים את קביעתו של אריק הובסבאום ("ניו סטייטסמן", 24.4.92):

"היסטוריונים, בשביל לאומנים, כמוהם כמגדלי פרג בשביל מכורים להרואין: אנחנו מספקים את חומר הגלם הבסיסי".

ד"ר פיטרברג הוא מרצה להיסטוריה של המזה"ת באוניברסיטת בן-גוריון בנגב

תגובה נוספת על מאמרו של אהרן מגד - בשבוע הבא

מעכשיו העסק שלך נמדד גם לפי המשרד

ביזנסנטר 1

מרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה

בלב אזור ירוק, פתוח ורחב ידיים המשקיף לים, הולך ומוקם עתה מרכז עסקים ומסחר חדיש ומפואר: **ביזנסנטר 1**.

ביזנסנטר 1 ממוקם בפארק התעשיה טירת כרמל ממש בכניסה לחיפה בקרבת פארק מ.ת.מ. (מרכז תעשיות מדע).

המרכז יכלול שני בניינים בשטח כולל של כ-18,000 מ"ר. בכל בניין 3 קומות. הקומה הראשונה מיועדת למסחר, לאולמות תצוגה ושרותים, בנקים, דואר, מסעדות וכו'. שתי הקומות הנותרות בכל בניין מיועדות למשרדים. בשני המבנים חנייה תת קרקעית.

לנוחותך מציע לך ביזנסנטר 1 שתי צורות התקשרות:

בניין א' ששטחו כ-5,000 מ"ר, הכולל קומות קרקע א' ו-ב' ומיועד למכירה.

בניין ב' ששטחו כ-13,000 מ"ר, הכולל קומות קרקע א' ו-ב' ומיועד להשכרה.

ביזנסנטר 1 מאפשר לך ליהנות מקשת של יתרונות:

מיקום מעולה – בכניסה לחיפה באזור המיועד להיות מרכז הסיטי החדש של חיפה, קרוב למיקומם העתידי של מנהרת הכרמל ומרכז הירידים והכנסים. **ביזנסטר 1 נמצא 10 דקות ממרכז חיפה וממרכז הכרמל**, הגישה לכביש החוף מצויינת ותל אביב נמצאת במרחק נסיעה של 45 דקות בלבד!

תכנון ועיצוב מושלמים – מפרט ארכיטקטוני מרשים ורמת אבזור מעולה. גימור המשרדים יתבצע לפי דרישות הלקוח, שיוכל לקבוע את מיקומם של הקירות הפנימיים, נקודות החשמל, התקשורת וכו'.

ועוד יתרונות – * הכנה למיזוג אויר מלא * חנייה חיצונית בשפע * אפשרות לחנייה פנימית מקורה * חברת ניהול ואחזקה מיומנת.

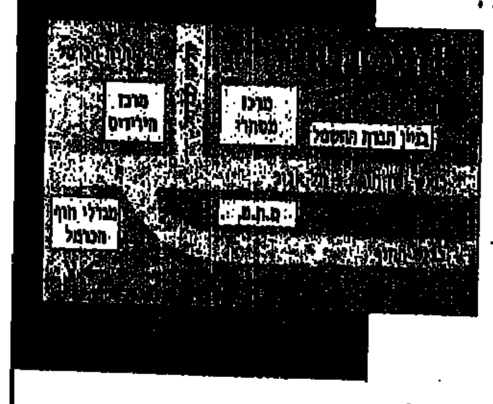

עבדת קשה להגיע לעסק משלך, אין שום סיבה שתעצור עכשיו. זה הזמן להתקדם לביזנסנטר 1.

לפרטים נוספים ולתיאום פגישה אישית, התקשר עוד היום למר שמואל דונרשטיין מנכ"ל ביזנסנטר 1 בטל. 04-572712.

ביזנסנטר 1

מרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה

ביזנסנטר 1 פארק תעשיה חדש, ת.ד. 220 טירת כרמל 39101

טל. 04-572712 פקס. 04-572846 מקבוצת מקדסי ושות' השקעות (1993) בע"מ

המשך בעמוד 13

ביזנסנטר 1

מרכז העסקים החדש בכניסה לחיפה

בלב אזור ירוק, פתוח ורחב ידיים המשקיף לים, הולך ומוקם יותר מרכז עסקים ומסחר חדיש ומפואר: **ביזנסנטר 1**.

ביזנסנטר 1 ממוקם בפארק התעשיה טירת כרמל מיד בכניסה לחיפה (בקרבת פארק מת"מ ומרכז תעשיות מדע).

המרכז יכלול שני בניינים בשטח כולל של כ-18,000 מ"ר, בכל בניין 3 קומות.

הקומה הראשונה מיועדת למסחר, לאולמות תצוגה ושירותים, בנקים, דואר, מסעדות וכו'. שתי הקומות הנותרות בכל בניין מיועדות למשרדים. בשני הבניינים חניה תת קרקעית.

לנוחותך מציע לך **ביזנסנטר 1** שתי צורות התקשרות:

בניין א' ששטחו כ-5,000 מ"ר, הכולל קומות קרקע א' ו-ב' ומיועד למכירה.

בניין ב' ששטחו כ-13,000 מ"ר, הכולל קומות קרקע א' ו-ב' ומיועד להשכרה.

ביזנסנטר 1 מאפשר לך ליהנות מקשת של יתרונות:

מיקום מעולה – בכניסה לחיפה באזור המיועד להיות מרכז העסקים החדש של העיר, קרוב למיקומם העתידי של מנהרת הכרמל ומרכז הירידים והכנסים. **ביזנסנטר 1** נמצא 10 דקות ממרכז חיפה וממרכז הכרמל, הגישה לכביש החוף מצוינת ותל אביב נמצאת במרחק נסיעה של 45 דקות בלבד!

תכנון ועיצוב מושלמים – מפרט ארכיטקטוני מרשים ורמת גימור מעולה. גימור המשרדים יתבצע לפי דרישות הלקוח, שיוכל לקבוע את מיקומם של הקירות הפנימיים, נקודות החשמל, התקשורת וכו'.

ועוד יתרונות – [illegible] הנייה [illegible] רשיון [illegible] לניצול אויר מלא [illegible] ומיזוג [illegible].

המשרד הוא הרבה יותר מסתם מקום עבודה, זהו הכרטיס והביקור שלך. עכשיו יש לך הזדמנות לבחור מיקום [illegible] שמבטא עבורך את הזמן להתמקם בביזנסנטר 1. [illegible] העסק שלך נמדד גם לפי המשרד.

[illegible] ביזנסנטר 1 [illegible] 04-572712

מעכשיו העסק שלך נמדד גם לפי המשרד

ביזנסנטר 1 פארק התעשיה תנ"ש, ת.ד. 220 טירת כרמל 39101 טל. 04-572712 פקס 04-5728[illegible] מקבוצת מקדסי ושות' השקעות (1993) בע"מ

...בה על שהיא נשומה... מעבודות הבית ...מה המשען ראשית כל,

המשך בעמוד 18

سعيد لمغنم

דניאלה גרוס על אמורה: "סוס שעומד באורווה יומיים בלי לזוז, הרגליים שלו מתנפחות"

צילום: טרי מילר

כמו רקדנית בלט

אם תצליח דניאלה גרוס בתוכניתה, נצטרך ללמוד עוד מעט מושגי יסוד בדרסאז', כמו שלמדנו לפני שנתיים מה זה וואזארי ואיפון. על גבה של הסוסה "אמורה" מקווה גרוס לייצג את ישראל ברכיבה אמנותית באולימפיאדת אטלנטה 96'

חיים הנדוורקר
וירג'יניה

דניאלה גרוס היתה מודאגת מאוד כאשר נסענו לחוות "הדג'לנר" בווטרפורד, מרחק עשרים דקות מביתה. מי שעשויה להיות נציגתה של ישראל בתחרויות הרכיבה באליפות העולם ובאולימפיאדה בסגנון דרסאז', מהרהרת בקול מודאג כי הסוסה שלה, אמורה, מתאמצת יותר מדי. רק לפני כמה ימים נסעה הסוסה בקרוואן לתחרות בסרטוגה, מרחק עשר שעות נסיעה. זו נסיעה מתישה ועל הסוסה לשמור כל העת על שיווי משקל. גם התחרות לא היתה קלה. החול היה עמוק במיוחד, מתאים אולי למירוצים אבל בהחלט לא לדרסאז'. ובכל זאת אמורה הוכיחה את עצמה וזכתה במקום השלישי בתחרות ברמת הגרנד פרי, הגבוהה מכולן. "זה בדיוק האופי שלה", מסבירה גרוס, "היא אוהבת את השואו, וגם אם זה קשה היא לא מרפה".

בתחרות בסרטוגה ייצגו דניאלה גרוס, בת 32, והסוסה אמורה את ישראל, בפעם הראשונה. כמה ימים לפני כן הודיע לה יושב ראש ההתאחדות הלאומית לספורט הרכיבה, בני לאלו, כי ההתאחדות החליטה לתמוך בה כמועמדת רצינית לייצוג ישראל באולימפיאדת אטלנטה, ב–1996, ואף הודיעה על כך למנכ"ל הוועד האולימפי אורי אפק. בתחרות בסרטוגה עדיין לא היו לאמורה סימני ייצוג רשמיים של ישראל, שאותם יש לתפור לשמיכת האוכף, ובכל זאת הכריז הכרוז שגרוס היא נציגת

המשך

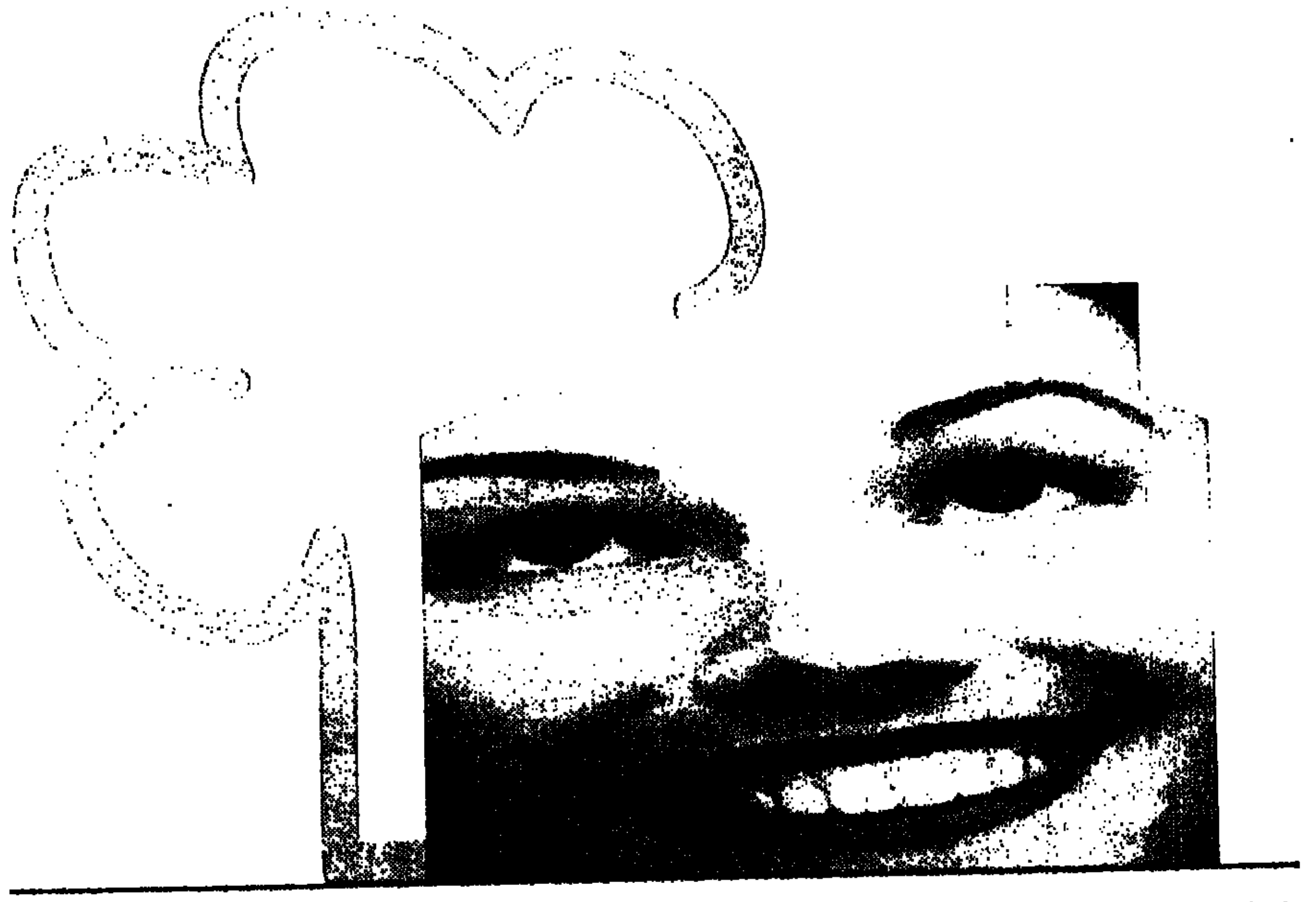

שירה - שקולניק

היפר פולינום - הבידוד המושלם לגגות רעפים

היפר פולינום מפחית את כמות החום החודרת לבית בקיץ

היפר פולינום דואג להשאיר את החום בתוך הבית בחורף

גגות רעפים קולטים חום בקיץ וקור בחורף ופולטים אותו אל תוך חלל הבית. עשרות אלפי בעלי בתים מאושרים עשו את הדבר הנכון והתקינו בביתם את "היפר פולינום", ומאז הם היפר מרוצים.

מה מיוחד ב"היפר פולינום" - הבידוד המושלם לגגות רעפים

היפר פולינום מפחית 95% מעומס החום החודר לבית דרך הגג. היפר פולינום חוסך בצריכת האנרגיה, ניתן להתקנה בגגות קיימים ובבתים בבניה. את הבידוד ניתן להתקין תוך זמן קצר ובקלות יחסית ואין צורך לפרק את הגג כדי לבודד את הבית יחודי להיפר פולינום - יריעת חסם אבק משוריינת המונעת מהאבק לשבש את פעולת הבידוד ומונעת נזילות מים כתוצאה מרעפים שבורים.

הצטרף גם אתה לעשרות אלפי המרוצים שכבר התקינו בביתם "היפר פולינום" ותהיה גם אתה מבסוט עד הגג.

טלפן עכשיו, ונציגנו המקצועי יגיע אליך.

פוליאון ברקאי תעשיות (1993) בע"מ 06-387387

קיבוץ ברקאי 37860, פקס 06-372047

בידוד פולינום

שיטת בידוד לבית בעידן החלל

מתקינים מורשים

אביב נעורים

רשימת מפיצים: רשת קנה ובנה. רשת הוס סנטר. רשת כור ח.נ.י.י. כרמיאל - מרכז בניה 04/888088. תל חנן - נייר ובניו 04/230907. טבריה - רז יחיאל 06/721437. חדרה - בן בנימין נוימן 06/339622. רעננה - שחם 09/901142. ראשל"צ - מנחם כץ 03/9611986. עשרת - בלכר 08/596245. ק. מלאכי - אחים מרציאנו 08/586147. ירושלים - ננות 02/388159. באר-שבע - אלימלך מקס 07/275933. אילת - אורי כאן 07/331520.

...בה על שהיא נשונה...
מעבורות הבית: ...מה הפשע ראשית כל,

המשך בעמוד 13

● המשך

ישראל. גרוס, לבושה בבגדי רכיבה, ז'קט זנב ארוך בצבע שחור, עם צילינדר מרשים, אומרת שזו היתה הרגשה נפלאה.

יום אחד לאחר פגישתנו יצאה אמורה, כשש בבוקר, למסע נוסף, ארוך יותר. הפעם לעיר רן בצרפת: עשר שעות בטריילר, ואחר כך בטיסת מטען לבריסל, ומשם במכונית לרן. אחרי התמודדות בתחרות בינלאומית ברמת הגרנד פרי עומדות גרוס ואמורה להשתתף באליפות העולם, שתתקיים בהאג שבהולנד בסוף יולי, ואחר כך – באולימפיאדה.

• • •

דניאלה גרוס נולדה בשיקגו ועלתה לישראל עם משפחתה כשהיתה בת שש. הם התגוררו ברמת אביב. בגיל תשע גילתה את הרכיבה. "כבר אז", היא אומרת, "ידעתי שזה הייעוד שלי. זו המטרה שלי בחיים". מספר חוות הסוסים בארץ היה קטן יחסית. בתחילה רכבה גרוס ליד סמינר הקיבוצים אצל אליהו גורדון, ששירת בחיל הפרשים הבריטי וידע לטפל בסוסים באהבה. "מזל", היא אומרת, "שלא לקחו אותי לחוות השכרה. אלה הרי מטחנות בשר. מעבידים את הסוסים בפרך עד שהם מתים. הטיפול בהם מזעזע. רוכבים על הסוסים כשהם צעירים מדי. זה ממש ניצול".

כשגורדון סגר את החווה, היא עברה לחוות הסוסים בגני יהודה, שם הכירה את ג'יין שרף וכריסטינה דה נובל, שהגבירו אצלה את האהבה לסוסים. משם עברה לחווה באודים ומשם לחווה בראשון לציון, שהקים היהלומן אלחנן שכטר. "הייתי בת 12 ונסעתי באוטובוסים מרמת אביב לראשון לציון. כך זה היה למשך שלוש שנים. אז הכרתי את מי שהביאו אותי לדרסאז'. בחווה בראשון היו בני זוג גרמנים, זאב (וולף) ויעל (בוורלי). הם לא היו יהודים, אך היו ציונים. הם עמדו על כך שיהיו להם שמות עבריים. הם יצרו אווירה של משפחה. זאב היה חזק מאוד בדרסאז'. הוא לימד אותי לעשות זאת בעזרת המורשת הגרמנית שלו. בגללו התמכרתי לדרסאז' ברגע אחד, כשהייתי בת 14".

"אני בעצם מכריחה את הסוסה לאזן את עצמה ולא למלא אחר הרצון הטבעי שלה, להטיל את כובד משקלה על החלק הקדמי שלה. במונחים של בני אנוש זה בערך כמו לרוץ עם משקולות"

עם הגיוס לצבא נאלצה לקחת חופשה מעולם הרכיבה, לשמחתם השקטה של הוריה. מה שהתחיל כתחביב הפך לצורת חיים: ילדה שקועה בעולם של סוסים, בלי חברים. "הם לא ידעו שבכל מקום שהייתי, הייתי עם משפחה שלמה של אוהבי סוסים. כאשר נדבקים באהבה הזאת, אין לזה גבול. הרכיבה היא החלק הקטן מכל העסק. הסוסים הם בעצם תינוקות שלא מתבגרים אף פעם. חייבים לנקות להם את האורוות, להשקות אותם ולהאכילם, להוציא אותם למרעה. הסוס הוא חיית עדר. בטבע הם נעים כל הזמן ואוכלים. והנה אתה לוקח חיה שרגילה לחיות בטבע ואתה כולא אותה. כל המערכת הפיסית של הסוס משתנה, ועליך לפצות אותו. סוס שעומד באורווה יומיים בלי לזוז הרגליים שלו מתנפחות".

כששבה לרכוב, לאחר שלוש שנות היעדרות, גילתה כי ספורט הרכיבה התפתח באופן ניכר. רמת הרוכבים עלתה, לישראל החלו ליבא סוסים אירופיים המתאימים יותר לרכיבה ספורטיבית. "הפכתי להיות מקצוענית והייתי למדריכת רכיבה. בינתיים הגיע ארצה גם המורה שלי לדרסאז' מהולנד, אלכס ואן סילפהאוט, והוא עזר לי להתקדם. מאוחר יותר יצאתי לבלות שנה בהולנד, בחווה שלו, שמנתה 120 אורוות. היו שם הרבה סוסי הרבעה והחווה שימשה מכון לייצור סוסים משובחים. היה שם פיקוח מדויק, הכל התנהל תחת רישום קפדני. אני עסקתי באימון ובטיפוח הסוסים. הלקוחות היו אנשים עם הרבה כסף שהביאו את הסוסים שלהם לחווה מקצועית כדי שיאלפו אותם. בתמורה לעבודתי קיבלתי ממנו שיעורי דרסאז'. באותה חווה גם הכרתי את אמורה".

כאשר שבה לישראל, נישאה לעדי ברקאי. היא הקימה את מערכת הניקוד של התחרויות בישראל, תירגמה לעברית ספר חוקים הולנדי לתחרויות דרסאז', ואף ניהלה תקופת מה את החווה של עדי ליבוביץ (אחיו של האופנובנק) ברמת השרון.

ב-1990 יצאה עם בעלה לארצות הברית. הוא למד משפטים לתואר שני ואחר כך החל לעבוד במשרד עורכי דין המתמחה בענייני מסים בוואשינגטון. את מרבית שעותיו בילה במרחק רחוב אחד מהבית הלבן, ודניאלה – באורווה, מרחק חצי שעת נסיעה. גרוס שמחה לבוא לארה"ב שתרבות הרכיבה בה מפותחת ביותר. "דברים מאוד עזרו לאמורה להתמקם כאן ולהיקלט. אני חובשת את רגליה בלילה, מכינה לה אוכל מיוחד. מזעיקה כשצריך מסז'יסטית מקצועית לסוסים. כאשר קיבלתי אותה לידי למדתי ממנה את כל הסודות, והצלחתי לתקן הרבה טעויות בזכותה. המאמן שלה הוא ישראלי, עודד שמעוני, החי בארצות הברית. הוא עוסק בדרסאז' אך לא מתחרה במקצוע זה".

דניאלה גרוס. "סוסים הם בעצם תינוקות שלא מתבגרים אף פעם" צילום: כפרי סלפס

• • •

"אתה תתאהב בה", מזהירה אותי גרוס, כשאנו נוסעים בין שדות ירוקים. "גם אם אתה לא בדיוק חובב סוסים". אמורה היא סוסה חומה יפהפייה, בת 12 (ארבע מהן בבעלותה של גרוס), בעלת עיניים טובות, עם מאונך לבן על פניה, ועוד כתמים לבנים על שלוש רגליים. הצוואר שלה גבוה מאוד, גבה ארוך מאוד, עכוזה שטוח והיא שרירית באופן יוצא מן הכלל. היא מזכירה במראה שלה סוסי כרכרות.

ואכן, בצעירותה סחבה אמורה כרכרה בהולנד, אצל איכר אחד. היא שנאה מכוניות ופחדה פחד מוות מטרקטורים, ומפוביה זו טרם השתחררה. לאחר שבעטה במכוניות בעת שירותה בכרכרות, החליט בעליה למכור אותה לחווה שבה אימנו סוסים. גם שם לא קיבלה את הכבוד הראוי ונאלצה לשאת על גבה ילדים ורוכבים מתחילים. ואז, ב-1990, נמצאה מי שתטפח את תכונותיה. גרוס: "אמורה היא מגזע הולנדי ושמו 'וורם בלאד' (דם חם), הכלאה של סוסי עבודה וטורוברדים. למרות השם אלה דווקא סוסים קרי רוח והם נחשבים למתאימים ביותר לדרסאז'".

להדיוטות תיראה תחרות הדרסאז' כמעין טיול חסר תכלית בתוך מגרש (מנאז') ששטחו 60x20 מטרים. הפחות מתוחכמים יעדיפו ללא ספק תחרויות של קפיצות ראווה. "כשאין לך ידע ברכיבה", מסבירה גרוס, "קפיצות הראווה הן גולת הכותרת. בקפיצות די אם יש לך אומץ, עין טובה וסוס אתלטי. תפקיד הרוכב הוא לא להפריע לסוס לעשות את העבודה. כל מה שחשוב הוא שתעבור את המכשול. בקפיצות ראווה יש קהל צופים גדול, הגדול ביותר בכל ענפי הרכיבה. זה מעורר רגשות, יש סכנה ואנשים אוהבים את זה. והכלל הדי ידוע: כשיש קהל יש גם ספונסרים וכסף".

בדרסאז' לעומת זאת קשה להבחין בניואנסים, אלא אם צופים בתחרות ברמה הגבוהה ביותר. "זה נראה ספורט אטי ואוורירי", מסבירה גרוס, "ובעצם למי שמתחיל להתמצא זה מזכיר בלט. הרבה מהתרגילים לקוחים מבלט. הרעיון הוא לקחת סוס שאינו בהכרח מוכשר ולפתח את היכולת הפיסית שלו לשאת את עצמו. באופן טבעי רוב משקלו של הסוס יושב על הרגליים הקדמיות. בדרסאז' מקנים בעצם את שיווי המשקל, ומעבירים אותו אחורנית, ואז משחררים את כתפי הסוס. כך כל צעד הופך להיות יותר אלגנטי. לצעדים של הרגליים הקדמיות יש הרבה יותר הבעה. יש גם התאמה רבה יותר בין הרגליים הקדמיות לאחוריות".

הדרסאז' מפיק את שיא היכולת האתלטית מהסוס. הרוכב נותן לסוס סימנים כמעט בלתי נראים, והסוס נע הצדה, מסתובב בשרגליו האחוריות תמיד במרכז המעגל (פירואטה). תנועות אחרות בוחנות את גמישות הסוס, [illegible] הנשיאה, הכינוס, המקצב וצייתנותו. "הסוס בעצם רוצה לרוץ קדימה", אומרת גרוס, "[illegible] הדרסאז' הגדולים הם אלה המצליחים לאפשר לסוס גם לבטא את עצמו".

הדרסאז' התפתח מתוך השימוש שנעשה במשך דורות בסוסים לצורך לחימה. מכיוון שחיים ומוות היו תלויים בתפקודם המוצלח של הסוסים ושל הפרשים, היתה חשיבות מרבית לאימון הסוס ולשליטה בו. גם בחצרות האצילים מילא הסוס תפקיד מרכזי והרכיבה עליו הגיעה לדרגת אמנות. כיום יש שני בתי ספר המשמרים את מסורת חיל הפרשים: בית הספר הספרדי בווינה ו"קאדר נואר" בסומור, צרפת. הרוכבים בשני בתי הספר הללו לא משתתפים בתחרויות מטעמים עקרוניים. הם משמרים את אומנות הדרסאז' על פי המסורת הישנה ובבית הספר הספרדי הלימוד הוא כה אטי, שבמשך כמה שנים מתמקדים שם רק בצורת הישיבה על הסוס. המתקדמים מבצעים תרגילים ייחודיים כמו זה שבו הסוס קופץ באוויר ובועט אחורה. הסיבה – לפני מלחמת העולם הראשונה היה על הסוסים לקפוץ מעל תותחי האויב ולבעוט בפני התותחנים.

• • •

תחרויות דרסאז' מחולקות לארבע רמות לאומיות וארבע רמות בינלאומיות. את הרמה הלאומית קובעות התאחדויות הרכיבה בכל מדינה. ארבע הרמות הבינלאומיות נקבעות על ידי התאחדות הרכיבה העולמית, שמקום מושבה בשווייץ. דניאלה גרוס מתחרה כיום בקטגוריה הבינלאומית הגבוהה ביותר, הגרנד פרי.

בעשור האחרון מקפידים על [illegible] איכותית ורמת התחרויות בדרסאז' גבוהה מאי פעם. מובילה בתחום גרמניה, שרוכביה זוכים כמעט בקביעות במקומות הראשונים בכל התחרויות החשובות. אחרי הגרמנים צועדים ההולנדים. הרוכבת הבולטת ביותר היא מוניקה תאודרסקו, שסוסה גם הוא המפורסם ביותר ושמו גנימרס. שני צמדים ידועים אחרים הם איזבל וורת' עם הסוס ג'יגולו וניקול אפהוף עם הסוס רמברנדט. רמברנדט תפס כותרות לא מזמן כאשר במהלך טקס חלוקת פרסים, בעט בו סוס מתחרה ללא כל סיבה נראית לעין. הסוס בן ה-16 נותח ונראה כי בכך תמה הקריירה שלו. עתה מתברר כי הוא חוזר לתחרויות.

גרוס אומרת שכדי להגיע לרמה בינלאומית טובה בדרסאז' נדרשות שנים רבות. "על הסוס להתפתח פיסית ועל הרוכב להתפתח נפשית כדי לעמוד במתח הרב הקיים בתחרות ולגרום לסוס לעשות את העבודה בצורה רגועה ושמחה. לכן גיל מבוגר יותר של הסוס ורוכבו הם לעתים קרובות יתרון. הרוכב הגרמני המעולה ריינר קלימקה הוא, לדוגמה, כבן שישים".

גרוס מאמינה כי בתוך שנתיים תגיע אמורה לשיאה. העובדה שאמורה אוהבת את השואו, מסייעת לרכוש את לבם של השופטים, המתרשמים מההבעה והאנרגיה. "הסוס חייב להיות אנרגטי אך לא מתוח. מתח ואנרגיה יחד הם מרשם לכישלון הדרסאז'. זהו ספורט מאוד שכלתני. אני בעצם מכריחה את הסוסה לאזן את עצמה ולא למלא אחר הרצון הטבעי שלה, להטיל את כובד משקלה על החלק הקדמי שלה. אני גורמת לה למתוח את שרירי הגב והצוואר. במונחים של בני אנוש זה בערך כמו לרוץ עם משקולות".

בחודש מארס השנה הגיעה גרוס להישגה הגבוה ביותר עד כה. היא יצאה לפלורידה להתחרות לראשונה בחייה ברמת הגרנד פרי, בדרבי הדרסאז' של פאלם ביץ'. היא זכתה בציון 64.574% ובעקבות ההישג הזה דחפה התאחדות הרכיבה בישראל להמליץ עליה כעל מועמדת רצינית לייצג את ישראל באולימפיאדה. כדי לעשות זאת עליה לזכות בציון גבוה מ-60% שיוענק לה משופט ברמה אולימפית, בשתי תחרויות בינלאומיות. השבוע רשמה שני הישגים מצוינים בצרפת. בתחרות ברמת גרנד פרי הגיעה שלישית מתוך 19 רוכבים בציון 62.36%, ולמחרת – ברמה גבוהה יותר, של גרנד פרי ספיישל – הגיעה שוב למקום השלישי, בציון 62.62%.

לגרוס אין יומרות ללכת בעקבות יעל ארד ולזכות את ישראל במדליה בלתי צפויה. "אם אגיע לשם", היא אומרת, "אין לי ספק שלא אהיה בין הראשונים, אבל אני בטוחה שלא נביך את ישראל". ■

רק אם אתה צעיר אתה יכול...
ליהנות ממחירים בלעדיים באיסתא ליינס

החל מ- $329 | החל מ- $429 | החל מ- $539 | החל מ- $699
טיסות למזרח הרחוק ודרום אמריקה
מת"א בכיוון אחד

$199 | $269 | $289
טיסות לאיי יוון ותורכיה הלוך ושוב
החל מ-15.7.94

החל מ- $369 | החל מ- $379 | $399 | החל מ- $249
טיסות שכר לאירופה הלוך ושוב
10.7 – 24.9.94

החל מ- $2549 | החל מ- $1439 | החל מ- $1499
טיולי איסתא לצעירים וסטודנטים

03-5653353

החל מ- $399 | החל מ- $508 | החל מ- $461
טיסות לצפון אמריקה
מת"א בכיוון אחד

איסתא ליינס · חברת הנסיעות של הצעירים והסטודנטים
מידע והזמנות טיסות בטלפון
03-5230696
02-257257
04-670222
רב-קווי

תל-אביב	תל-אביב	תל-אביב	רמת-גן	ירושלים	ירושלים	חיפה
סניף מרכזי	דיזנגוף סנטר	אוניברסיטת ת"א	אוני' בר-אילן	בית ארלדן	האוניברסיטה העברית	סניף הדר
רח' בן-יהודה 109	רח' דיזנגוף 50	בניין דה-בוטון	אגודת הסטודנטים	רח' הנביאים 31	בניין גולדשמידט	רח' בלפור 2
טל': 03-5270111	טל': 03-5250037	טל': 03-6415960	טל': 03-5347891	טל': 02-252799	טל': 02-826116	טל': 04-670222

חיפה	חיפה	קרית מוצקין	רעננה	פתח-תקוה	ראשל"צ	רחובות	באר-שבע
אוניברסיטת חיפה	קרית הטכניון	סניף הקריות	סניף השרון	סניף ההגנה	סניף רוטשילד	סניף הרצל	אוני' בן-גוריון
בניין ראשי	בניין האגודה	שדי משה גושן 2	רח' אחוזה 130	רח' ההגנה 23	רח' רוטשילד 38	רח' יעקב 12	הקמפוס החדש
טל': 04-253951	טל': 04-326739	טל': 04-735468	טל': 09-983108	טל': 03-9347882	טל': 03-9677003	טל': 08-456278	טל': 07-237122

ע. רפפורט ● סטודיו אדום אש

...על שהיא ...
מעבודות הבית ....מה המשעו ראשית כל,

המשך בעמוד 18

בקרוב תוכלו לחיות הרבה יותר טוב...

בית מגורים מוגן לאוכלוסיה מבוגרת הבנוי מעל **קניון השרון בנתניה**, הוא הדבר הכי קרוב להגשמת חלומותיכם.
מצד אחד אתם נהנים מדיור מוגן עם כל הפינוקים, מפרטיות מוחלטת ומבטחון מושלם, ומן הצד השני אתם נמצאים קרוב למרכז העניינים של חיי חברה פעילים.

בית דירות חדיש ומודרני וראשון מסוגו באיזור, הוא ההוכחה שלכם שצריך וגם אפשר לחיות הרבה יותר טוב גם בגיל מבוגר.

מציע לדייריו המבוגרים את כל התנאים לאיכות חיים:
* שירותי אבטחה 24 שעות ביממה.
* אחות צמודה 24 שעות ביממה.
* שירותי רווחה הכוללים: עובדת סוציאלית, בדיקות שגרתיות וביקורי רופא.
* שירותי נקיון ואחזקת הדירה.
* פעילות חברתית יומיומית הכוללת: הרצאות, חוגים, שירה, טיולים ועוד.
* שטחים ציבוריים רבים: קפיטריה, חדר אוכל, מכון פזיוטרפי, חדרי משחקים, ספריה, ובית כנסת.
* מנוי לטלויזיה בכבלים.
* שירות כספות והשכרת מחסן.
* מחלקה סיעודית נפרדת עם ציוד חדיש ומודרני.

כל דיירי הבית יהנו מביטוח סיעודי במחיר מיוחד המבטיח להם השתתפות בהוצאות אישפוז סיעודי בעת הצורך.

לפרטים נוספים ניתן לפנות אל גב' שושנה ירון,
אל-קנית פיתוח בע"מ.
מקבוצת אל-רוב (ישראל) בע"מ.

בקניון השרון רח' הרצל 60 נתניה, טל. **09-618892**, פקס. 09-618251.

מרכז מגורים לאוכלוסיה מבוגרת

דליה קרפל

פרופסור שלמה דשן, סוציולוג ואנתרופולוג, אינו מוכן למסור את שם הכפר שנולד בו בגרמניה, בגלל שנאתו לארץ מוצאו. השבוע פירסם בכתב העת "אלפיים" מאמר שמסביר את פריחת הדתיות המזרחית בישראל. "המשיכה ליהודי המזרח היא ניסיון לתקן את החורבן הפרטי שלי. אצלם מצאתי יהדות קהילתית, משפחתית", הוא אומר

המזרחים ניצחו, הייתי אומר

צילום: מיקי קרצמן

שלמה דשן. "הדבר המשמעותי בביוגרפיה שלי הוא הניסיון הכושל להיקלט בישיבות"

הכיפה על ראשו של פרופ' שלמה דשן היא כיפה מיוחדת במינה. סרוגה, בצבע שחור, ומידותיה גדולות מהרגיל. לפני שנים ביקש דשן מאמו, שרלוטה כהן, שתסרוג לו "כיפה מכוונת", שלא תזהה אותו עם שום זרם דתי. שלמה דשן הוא אנתרופולוג וחוקר בתחום הדת באוניברסיטת תל אביב – איש דתי "שמשתדל לחיות בעולם החרדי כמידת יכולתו", כי החרדים גם מרגיזים אותו. הוא נולד בגרמניה ועלה לארץ בגיל 13, עם חלום להיות רב. החלום נגוז ודשן התגלגל לאוניברסיטה במקום לישיבה, ונעשה סוציולוג ואנתרופולוג.

מראשית דרכו בארץ חש דשן אהדה למזרחים, ומאז ראשית שנות השישים הוא חוקר את יהודי המזרח. הדתיות המזרחית היא המושא המרכזי של מחקריו. בגיליון 9 של כתב־העת "אלפיים", שראה אור החודש, פירסם דשן מאמר, שכותרתו "הדתיות של המזרחים: ציבור, רבנים ואמונה", המסכם את מחקריו.

למה בחרת דווקא בדתיות של המזרחים?

"כשהתחלתי את דרכי המחקרית, חיפשתי יהודים אותנטיים, בגלל בעיות פרטיות שלי. באותה תקופה, תקופת העלייה ההמונית, יוצאי המזרח נראו לי האותנטיים ביותר. הכרתי אותם היכרות של ממש, כי בתחילת שנות השישים הייתי מה שנקרא אז 'סוציולוג כפרי', במסגרת מחלקת ההתיישבות. שנים מעטות לפני כן יישבו את חבל לכיש. אני באתי לשם כיועץ לבעיות חברה. אין אני יודע על יסוד איזו הכשרה. בסך הכל הייתי בוגר המחזור הראשון בסוציולוגיה ולימודי היהדות. כולם גישׁשו או באפלה. לפי הבנתי, המזרחים היו אלה שיצאו לראשונה מהקהילות המסורתיות שלהם. הכרתי את יוצאי תוניסיה, את יוצאי מרוקו, אנשים שחיו בקהילות במשך מאות שנים – לא כמו האשכנזים, שטולטלו והתגלגלו, מהבחינה הגיאוגרפית והאידאולוגית. יהודי המזרח היו מקוריים לגמרי. התאהבתי בהם".

במה בדיוק התאהבת?

"ביהדות הקלאסית. אני אדם מסורתי, ויש לי ביקורת על גוונים יהודיים שונים. על המזרחים לא היתה לי ביקורת, ובמידה מסוימת גם היום הביקורת שלי עליהם לא קשה. למעשה, אין לי ביקורת עליהם. ראיתי אותם חיים בתנאים נוראים של דיכוי, ראיתי אותם מתמודדים עם זה, כדי לכונן, פחות או יותר, את החיים המקוריים שלהם. הם נאבקו נגד כולם ולא היה כמעט מי שיסייע להם. בסך הכל, הם הסתדרו לא רע. כמעט הייתי אומר שהם ניצחו".

באיזה מובן הם ניצחו?

"איפה נמצאים היום אלה שריכאו אותם? הם כשלו. הממסד משל מפא"י כשל. המסכנים, העניים והאביונים, שלעגו להם ולאורחות־חייהם, ניצחו. הניצחון הוא בזה שהם ממשיכים, במידה רבה, לחיות את החיים המקוריים שלהם. תראי לעומת זאת את אלה שניסו לדכא אותם – הרבה מהאידיאולוגיה שלהם

המשך ◀

...בה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: "...מה הפשע? ראשית כל,
המשך בעמוד 13

● המשך

נשחקה לגמרי, בנים רבים שלהם ירדו מהארץ. ואילו המזרחים, שנחשבו חסרי סיכוי, נמצאים על המפה. ועל כך הם ראויים להערכה".

איך זה מתקשר למאמר שלך ב"אלפיים"?

"המאמר בא לתת תשובה לשאלת ההצלחה של המזרחים להשתלב בארץ. ההצלחה הפוליטית וגם הדתית".

לשם כך אתה עורך השוואה בין מסורת קהילת אשכנז למסורת קהילת המזרח. מה עיקר ההבדלים?

"המאפיין את המסורת האשכנזית של 300 השנים האחרונות הוא הרגש החזק מאוד על למדנות, והרגש חלש יחסית על תכנים יהודיים אחרים. סגנון חיים, למשל, אריכות ונימוסים, ואפילו ספרות עממית. כל אלה אמנם קיימים במסורת האשכנזית במאות השנים האחרונות, והם אפילו ססגוניים מאוד, אבל הם אינם מוערכים – כי הלמדנות האשכנזית היתה סיפור הצלחה כל כך גדול. במסורת הספרדית, לעומת זאת – ואין היום מסורת מזרחית שאיננה ספרדית – יש יותר איזון. בחכם המזרחי יש צירוף תכונות שקירבו אותו לציבור ויצרו מרחק של אצילות. ואני מביא כדוגמה את ר' יוסף חיים מבגדד, שהוא מצד אחד גדול בהלכה, ומצד אחר מספר של סיפורי עם, שפירסם חיבורי מוסר לנשים בערבית מדוברת. אין להעלות על הדעת יחס כזה מצד איזשהו רב אשכנזי מוביל. זה יהיה מתחת לכבודו. במסורת האשכנזית, הגדול בתורה יעסוק בהלכה ואיזה דרשן עממי יספר דרשות, ואנשים פשוטים יספרו סיפורי עם.

"גם הדרמה של החילוניות המודרנית לא עברה על המזרחים. בין האשכנזים היו כאלה שנטשו את המסורת בצורה קיצונית והתבוללו בחוץ לארץ. פה בארץ, הביטוי לקיצוניות הזאת היתה הכנענות. אבל הרוב המכריע מבני דור הסבים שלנו נשארו בתחנת ביניים כלשהי. זה נכון לגבי כל האשכנזים פה, גם אלה שזה לא ניכר בהם.

"החרדים האשכנזים, למשל, שחוגגים עכשיו את בואו של האדמו"ר מסאטמר, מבטאים ריאקציה לשינויים האלה. הם מעידים על עצמם שהם מקיימים מסורת, אבל הם די שונים מהסבים שלהם. הם מרגישים דברים שהסבים לא הרגישו ומטשטשים דברים שהסבים הרגישו. כולם השתנו. לא כל האשכנזים ישמחו לשמוע את זה. רוב אלה שקוראים לעצמם חילונים אינם חילונים בצורה עקבית. כולם שומרים על רסיסי מסורת. יש, כמובן, קצוות קיצוניים של מתבוללים בחוץ לארץ, או של כנענים בארץ – והם באמת עקביים. אילו העולים לארץ רצו להיות חילונים עקביים, הם לא היו טורחים לבוא הנה. הם היו נשארים שם ומתבוללים, כמו שעשו רבים".

איך אתה מודד את מידת החילוניות של אדם?

"חילוני הוא מי שמתיישב בליל הסדר לשחק קלפים, כמו שהוא עושה בכל ליל שבת וחג. ההמונים אינם עושים זאת. העובדה שאדם מקיים חג מצביעה על בסיס של מסורת. אני לא אומר שזה יתקיים לעולם. זה נכון להיום. אני לא מוכן לנבא מה יקרה. אנחנו – כל מדעני החברה, לרבות המהוללים ביותר – הננו נביאים גרועים, אנחנו עושים שגיאות קשות. מי יכול היה לדעת שתהיה אצלנו פריחה כזו של החרדים מצד אחד, ושל המזרחים מצד אחר. איש גם לא ניבא את התעוררות האיסלאם באיראן".

• • •

שלמה דשן נולד ב-1935, בכפר קטן בגרמניה. הוא מסרב לומר את שם הכפר בגלל התיעוב שהוא חש כלפי ארץ מוצאו. "אנחנו משפחה של יהודים גרמנים מאוד, משפחה ותיקה

המאפיין את המסורת האשכנזית הוא הדגש החזק מאוד על למדנות, והדגש החלש יחסית על תכנים יהודיים אחרים. בחכם המזרחי, לעומת זאת, יש צירוף תכונות שקירב אותו לציבור

ומיוחדת, שאני מכיר את אילן היוחסין שלה עד המאה ה-16". הוא היה בן יחיד לאמו, שרלוטה כהן. את אביו לא ראה מעולם. המשפחה נהרסה במלחמה. בגיל שלוש נותק שלמה מאמו והועבר לבלגיה. ב-1939 עברה אמו לאנגליה, אבל לא יכלה לקחת אותו בדרכה לשם. בבלגיה שהה במוסד קתולי, ואחר כך אצל משפחה קתולית, ומאוחר יותר היה קשור למשפחה יהודית. במלחמת העולם השנייה ניצלה כמחצית האוכלוסייה היהודית בבלגיה, וכ-3,000 ילדים יהודים ניצלו בעזרת המחתרת.

בתום המלחמה, בהיותו בן עשר, התאחד שלמה עם אמו באנגליה, וב-1948 עלו שניהם לישראל. "חוויית השואה טבועה בי עמוק", הוא אומר. "סיפור ילדותי מורכב מאוד. יום אחד אעלה אותו על הנייר. שיניתי את שמי בגיל 18. בחרתי בשם דשן לזכר קורבנות השואה (שפך־הדשן הוא המקום שהיו שופכים בו את הדשן מן המזבח). השם הזה מחזיר אותנו לפסוקים בספר ויקרא. המשיכה שלי ליהדות המזרח היא ניסיון לתקן את החורבן הפרטי שלי. אצל המזרחים מצאתי יהדות קהילתית, משפחתית, ואני עוד הכרתי כמה מהרבנים המקוריים שלהם. את היהדות האשכנזית אני חווה כדבר שנחרב".

החורבן לא היה רק דבר פיסי?

"השואה גם עשתה שמות במה שנשאר מהמסורת. מה שמעניין במיוחד הוא לראות מה היא עשתה לשרידים. רבים נעשו חילונים לגמרי בעקבות הניסיון הזה, אבל רבים אחרים נעשו יותר חרדים. מה שמשותף לכולם הוא שלא נשארו יותר משפחות שלמות. החוויה היהודית הבסיסית – להיות שייך למשפחה ולקהילה – זה דבר שלא קיים עוד אצל האשכנזים. עכשיו בונים את זה מחדש, במידה מסוימת. בונים משפחות מורחבות, בונים קהילות, אבל יש מודעות לכך שזו בנייה מחדש. המזרחים הגיעו לארץ בקהילות ולכן הם רגועים בדתיות שלהם. האשכנזים צריכים לבדוק את זה מחדש, אם הם רוצים בזה. הם צריכים לבנות את הקהילות. כל זה תובע מאמץ גדול מאוד –

עובדיה יוסף. "אני מעריין אותו", אומר דשן

הם צריכים לבנות מחדש את היהדות ואת הדתיות. הייתי מציע לך לטייל במרכז בני ברק, בקהילת פוניבז'. יש שם ארכיטקטורה מאוד מעניינת. מסביב לבניין המרכזי של הישיבה, על ארבעת כותלי הבניין, חרוט פסוק מישעיהו: "ובהר ציון תהיה פליטה והיה קודש". הפסוק הזה מסכם את האידיאולוגיה של החרדים: התחושה שבארץ ישראל הם צריכים להקים מחדש את הקהילות הקדושות. אצל מזרחים אין מודעות חריפה כזאת, ולכן גם אין חרדיות לוחמנית כל כך".

במאמרך נאמר שגם ההתנחלות בארץ ישראל השלמה היא תופעה אשכנזית בעיקרה.

"בעולם הספרדי אין מסורת ציונית. יש שם מסורת עזה של אהבת ארץ ישראל וכמיהה לעלות לארץ, אבל זה שונה מלאומיות חילונית. היו לספרדים חלומות על גאולה יהודית, אבל אין אידיאולוגיה ציונית. רבים מהמזרחים עשויים לכנות את עצמם היום ציונים, והם מתכוונים בזה שהם אזרחים נאמנים במדינה. אבל לא היתה שם אידיאולוגיה".

אתה טוען, שלמרות העדר האידיאולוגיה הציונית בקהילות המזרחיות, המזרחים עלו בהמוניהם ולא האשכנזים.

"יחסית, היו הרבה יותר עולים מארצות המזרח מאשר מארצות אשכנז. בתקופת התעמולה של התנועה הציונית, בראשית המאה, עלו רק מעטים מיהודי אשכנז. באירופה היתה תנועה ציונית אידיאולוגית עזה. עשו המון תעמולה, אבל אנשים כמעט לא עלו משם. בארצות המזרח לא עשו תעמולה, והמונים עלו. אבל כאן חיכה להם השבר הגדול. בלחץ מפא"י, הם איבדו את המנהיגות – הרבנים המזרחים הפכו למקרים סוציאליים. לא היה מה לעשות איתם פה. לא הוקירו את סגנון העבודה שלהם. הם לא קיבלו משרות. החינוך הדתי סבל מקיפוח קשה. הטילו על הילדים חינוך חילוני, ובמידה שהם קיבלו חינוך דתי, זה היה בגוון אשכנזי. עבר דור וכל הרבנים הזקנים הלכו לעולמם. נשארו הדור השני והדור השלישי, ללא מנהיגות. ואז, לפני 15 שנה, קרה הדבר המפתיע והופיעה ש"ס. פתאום באו אברכים עם שמות ספרדיים, שהתנהגו כמו אשכנזים ורצו להיות מנהיגי ההמונים האלה. זה היה דבר חדש".

העולם הזה הכיל דתיות חדשה, שצמחה בארץ, ושאתה מכנה אותה דתיות עממית: עליות לרגל לקברי קדושים, כמו קבר ר' חיים חורי בבאר שבע וקבר הבאבא סאלי בנתיבות, ותנועות עדתיות כמו המימונה. אלה מנהגים שרבנים מרחים ביקרו קשות בשנות החמישים והשישים.

"המנהגים האלה הובאו מחו"ל. מה שקרה בארץ הוא, שנוהגים שהתפתחו ב-200 השנים האחרונות הפכו בארץ לססגוניים מאוד. ההשערה שלי היא, שעם אובדן הדתיות המסורתית, שכללה למדנות ולא רק סיפורי עם ובורקאס, התופעות הללו התגברו. הממדים האינטלקטואלים של היהדות הדתית המסורתית נשחקו בארץ. הרבנים המסורתיים אבדו. ומה יכלו המסכנים לעשות? הם פיתחו את מה שהיה בידיהם, הלכו להתפלל בקברים הקדושים. ר' חיים חורי, אחד מגדולי התורה של דרום תוניסיה, עלה לארץ ב-1957 וכעבור שלוש שנים נפטר בבאר שבע ולא העמיד ממשיכים. מה יכלו מאמיניו לעשות? מאז מותו עורכים הילולות על קברו. אני אומר את זה בכאב. אין בי שום זלזול כלפי התופעות האלה".

אתה טוען במאמר שפעילי ש"ס "השתכנזו" ולמדו יידיש, אבל לא התקבלו לעילית האשכנזית – לא כשידוכים ולא כראשי ישיבה. הם נשארו "פרענקים". הם נדחו בגלל גזענות?

"נישואי תערובת בין עדות מועטים יחסית בציבור החרדי. המושג גזענות לא תופס כאן. יש עניינים אחרים. יש מסורת תפילה, יש שפה. יש מסורת שבה משתדלים להחיות את היידיש, ובמידה רבה מצליחים. המושג גזענות אינו במקום. לא הייתי רוצה שייכתב גזענות בכתבה שאני מאוזכר בה, ולו רק משום שזה מושג נאצי. אני לא חושב שיהודים הם גזענים. אני מציע שנשמור את השפה שלנו נקייה ממטבעות לשון ששימשו תרבות שנמצאת בליגה אחרת לגמרי של רשע. אין צורך לקחת מטפה כה גדול בשביל אגוז קטן. אני, אגב, רחוק מהימין מבחינה פוליטית, ואני עדיין חושב שאין בארץ יחס גזעני כלפי הערבים. שנאה, כן. אבל גזענות זה משהו אחר. וההוכחה הטובה ביותר לכך היא שאין לנו בעיות מיוחדות עם גיור. אפשר לגייר, ואז מה קורה לגזע?"

אתה מספר במאמר על אברך, בן ליוצאי מרוקו, שלמד באחת הישיבות האשכנזיות היוקרתיות ובא לביקור בבית הכנסת השכונתי שאתה מתפלל בו. האברך קם לשאת דברי תורה והטיח דברים קשים במתפללים. הוא אמר: "התלמיד הקטן ביותר בישיבה שלנו יודע ללמוד יותר ממה שידעו הרבנים הכי גדולים במרוקו". מאין צמחה היהירות הזאת כלפי בני עדתו?

"האמירה הזאת אופיינית, היא משקפת את החינוך שהצעירים המזרחים קיבלו מרבותיהם האשכנזים. זה החינוך האשכנזי, שיש בו דגש עצום על עניינים ספרותיים, וזלזול באלמנטים אחרים ביהדות, כמו למשל מסיבות־חברים שיושבים בהן יחד ומפייטים. אני עצמי עברתי למסורת הספרדית. אני מתפלל עם יוצאי מרוקו. לא חסרים ביטויי זלזול של אשכנזים כלפי מזרחים, וגם ביטויים של מזרחים שמקבלים את העמדות האלה. הטיפוס הזה שאני מתאר במאמר לא יהיה טוב ליצירת קשר חדש בין הלמדנות למזרחים. הוא כישלון. אבל הרוב אינו כה יהיר. הרוב – גם אלה שמנהיגים את 'אל המעיין', שהיא רשת חינוך מוצלחת ומושכת תלמידים – הם אנשים פתוחים, מאירי פנים, סובלניים גם כלפי אנשים הקרובים לחילוניות".

איך אתה מסביר את כוחו של הרב עובדיה יוסף?

"הרב עובדיה יוסף הוא דמות מרכזית, וככל שעובר הזמן אני מוקיר אותו יותר. הוא התחיל כתלמיד חכם ודרשן עממי. כשהייתי סטודנט בירושלים, לפני עשרות שנים, הוא היה דרשן עממי סוחף, נחמד מאוד ובעל חוש הומור. אחד מאופני הבידור בחוגים שהסתובבתי בהם היה ללכת בליל שבת לשמוע את הרב עובדיה יוסף דורש בישיבה 'קבורת יוסף' ברחוב גאולה. הוא היה מושך המונים. הוא תלמיד חכם מרשים ביותר, אבל יש לו גם הפן העממי הזה שאין לשום רב אשכנזי. במרוצת השנים, הרב יוסף שם לעצמו למטרה לחדש את הלמדנות המזרחית. זה, בצירוף ההליכות העממיות שלו, עשה אותו לסיפור הצלחה. עד השנים האחרונות הוא היה דמות נערצת בקרב המזרחים. אנשים אהבו אותו, וגם היום אוהבים אותו במידה רבה. הסיבה לכך שאני מדבר קצת בגמגום היא הפוליטיקה של השנים האחרונות. העמדות היוניות של הרב יוסף מסכנות כעת את המעמד הבכיר שלו. היום מעמדו מעניין. הוא מתחיל לאבד את הקהל שלו.

"כשהתחלתי את דרכי המחקרית, חיפשתי יהודים אותנטיים, בגלל בעיות פרטיות שלי. באותה תקופה, תקופת העלייה ההמונית, יוצאי המזרח נראו לי האותנטיים ביותר

מבחינת הקהל הזה, הוא עובר את הגבול. הקהל הזה לא מוכן לקבל יותר את עמדותיו היוניות, את ההתעקשות להיות קרוב למפלגת העבודה ולהתרחק מהליכוד. הרב יוסף מוכן כנראה לאבד את המעמד שלו. הייתי מצפה שהוא יישר קו עם הרבנים האחרים, והוא לא עושה זאת. זו חידה גמורה בעיני. ההשערה התמימה שלי היא, שהוא כנראה סבור שיש במעשה זה הגינות אינטלקטואלית, דתית הלכתית, והוא מוכן לשלם את המחיר".

אתה טוען שהסיבה העיקרית לצמיחה של ש"ס היא החיים הדתיים?

"בהחלט. ש"ס צמחה מתוך המצוקה של המוני המזרחים. כעת הם מצליחים תורות להנהגה, שיש לה שני מקורות: הישיבות הליטאיות – שבהן הם נחסמים, ולכן חוזרים לשכונות – והרב

המשך ●

איז•סימון

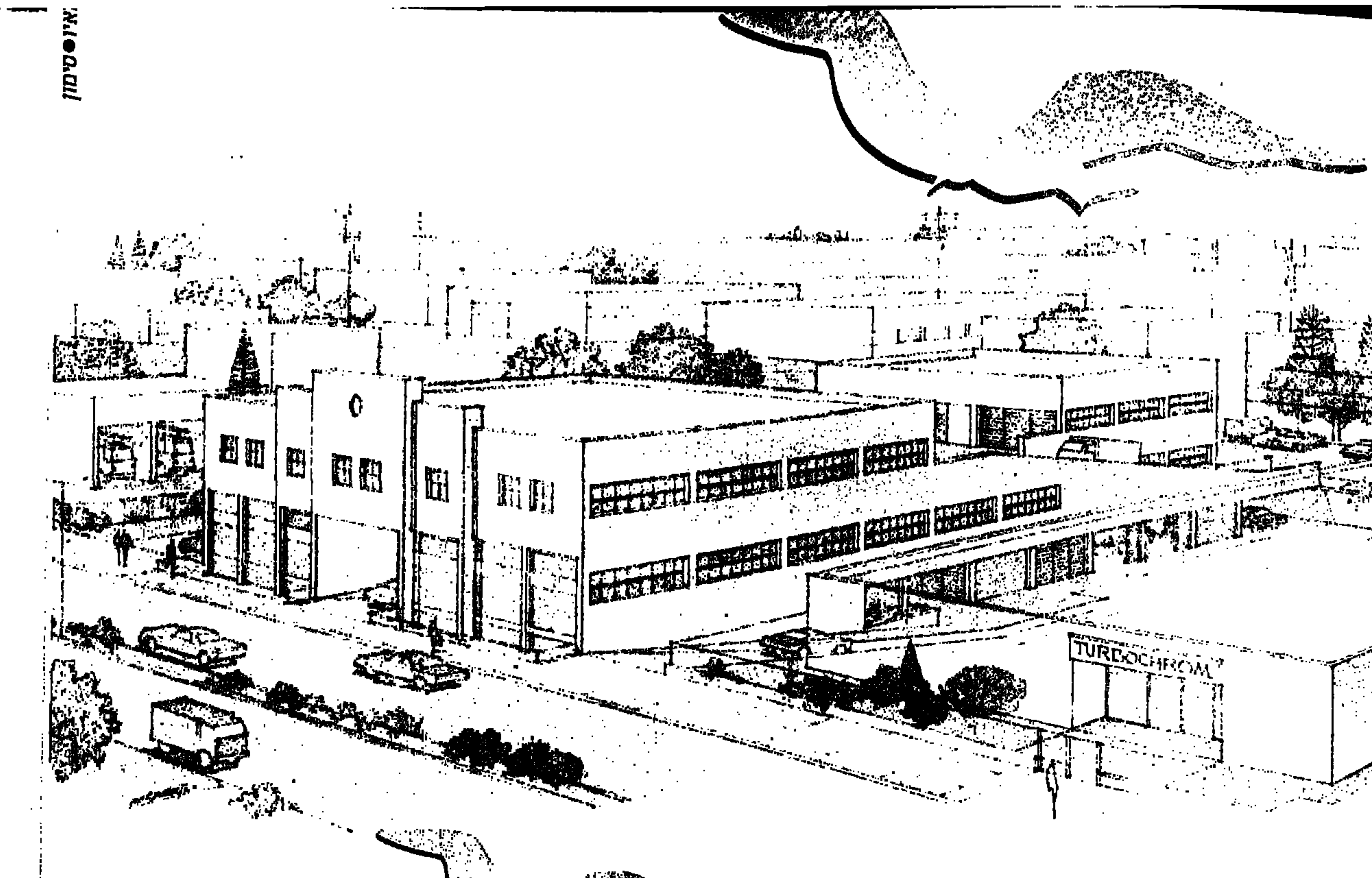

בית השחף

אולמות מלאכה, ייצור, תצוגה ושירותים עסקיים

- גישה עם רכב לכל הקומות.
- גודל שטח לפי בחירה.
- מבנה מיוחד בציפוי פסיפס חיצוני.
- מפתחים רחבים ברוחב 7 מטר.
- ערבויות בנקאיות לפי חוק המכר
- תנאי רכישה מיוחדים, משכנתאות

י ה ו ד

מ ר כ ז ח ד ש ל ע ס ק י ם

ה מ י ק ו ם

"בית השחף" של "רסקו" ממוקם באזור התעשיה של יהוד ברח' מוהליבר הסמוך לצומת ה"טייסים". צומת זו מובילה: לשדה התעופה בן גוריון, לכביש המהיר של ירושלים, לכביש גהה וכן לנתיבי איילון. המיקום המיוחד של "בית השחף" מקנה לו קירבה מיידית לעורקי התנועה הראשיים ואלה מקנים יתרון משמעותי לחיסכון בזמן ובהוצאות. כמו כן קירבת "בית השחף" לשכונת מגורים תאפשר גישה נאותה ומהירה לקהל שישתמש בחנויות המפעל ובתי המלאכה שיאכלסו את הבנין.

ב נ י ה ח ד י ש ה

"בית השחף" של "רסקו" נבנה לפי התכנון המתקדם הקיים בהקמת מבנה מסחרי רב תכליתי. המבנה יכיל כ-5,000 מ"ר של אולמות שייבנו בשלוש קומות וברמת גימור המאפשרת יעילות וניצול מירבי של שטחי האולמות כמו מפעלים ואולמות תצוגה, אולמות מלאכה, תעשיה קלה, מפעלים אלקטרוניים והיי-טק.

רסקו חברה להתישבות חקלאית ועירונית בע"מ

קבלן מבצע: ח. חזי ובנין בע"מ

לפרטים טל': 03-5603346, 03-5362853

המשך בעמוד 18

ארה"ב פלורידה המחיר [illegible] קבוצה X כולל ביטוחים	היה ~~135~~ עכשיו	**118**
הולנד המחיר ליום קבוצה A כולל ביטוחים ומע"מ	היה ~~53~~ עכשיו	**34**
שוויץ המחיר ליום קבוצה A כולל ביטוחים ומע"מ	היה ~~47~~ עכשיו	**40**
גרמניה המחיר ליום קבוצה A כולל ביטוחים ומע"מ	היה ~~39~~ עכשיו	**36**
איטליה המחיר ליום קבוצה B כולל ביטוחים ומע"מ	היה ~~61~~ עכשיו	**43**
צרפת המחיר ליום קבוצה A כולל ביטוחים ומע"מ	היה ~~40~~ עכשיו	**37**
ספרד המחיר ליום קבוצה A כולל ביטוחים ומע"מ	היה ~~42~~ עכשיו	**33**

המחיר בדולרים על בסיס שבוע. ע"פ שער הדולר ב-10/6

סטודיו 106

AVIS

לפרטים והזמנות, פנה לסוכן הנסיעות או:
ת"א 5272346-8, חיפה 513050, י"ם 249001
ב"ש 271777, הרצליה 506037-8, נתניה 331619

...כה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: „...מה השעה ראשית כל,

המשך בעמוד 18

לבן על ירוק

העדרן הכפוי של ג'ניפר קאפריאטי ומוניקה סלש, לא יפגע בכוח המשיכה של טורניר וימבלדון, אליפות העולם הבלתי רשמית בטניס. פיט סמפראס ושטפי גראף יבואו כמועמדים בטוחים לניצחון ואת הסיפור האנושי תספק טרייסי אוסטין, שזכתה בטורניר ב-1981 ושבה לפעילות מקצוענית אחרי תאונת דרכים

המשך ◄

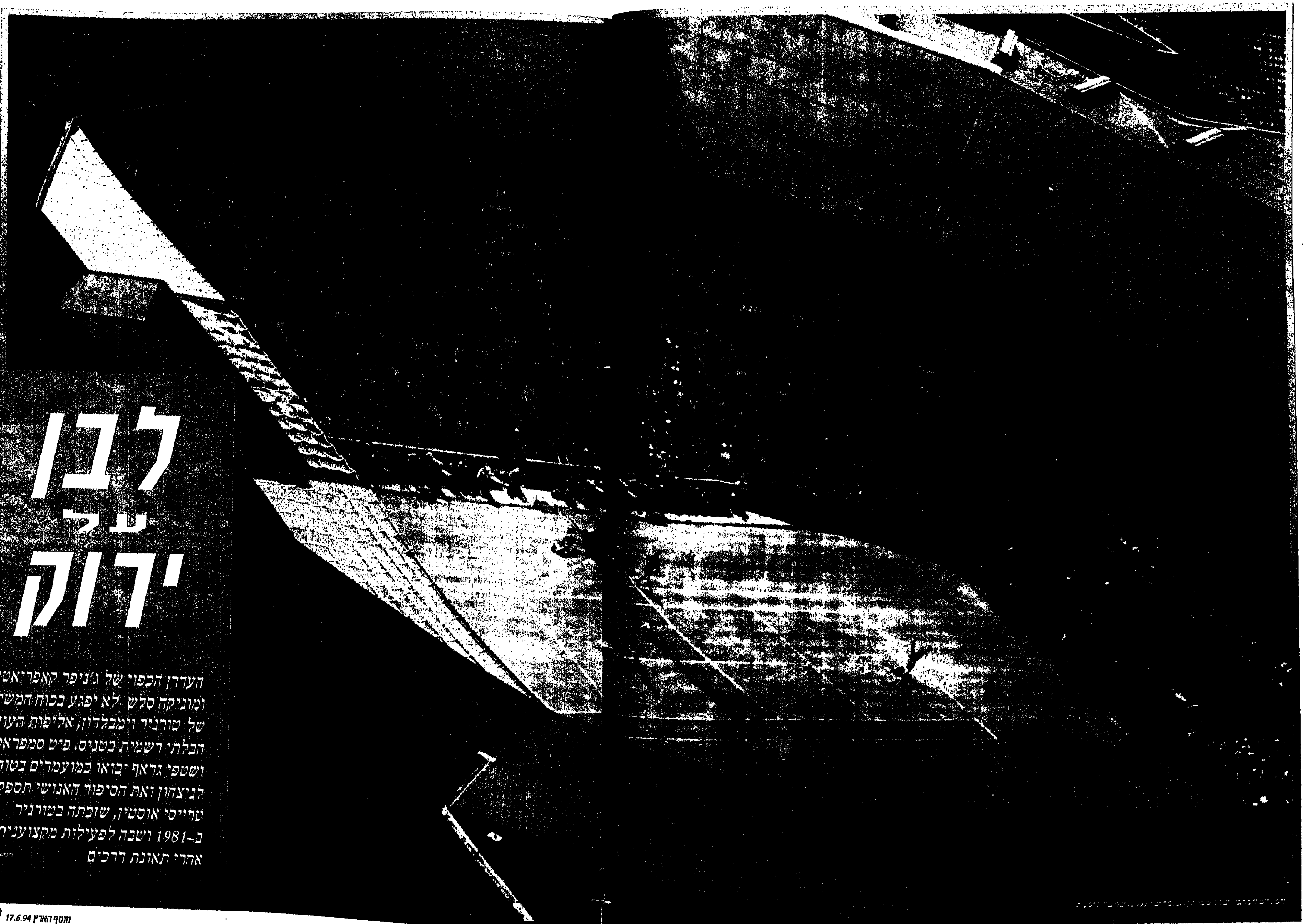

המשך בעמוד 18

פיט סמפראס. פער של 2,210 נקודות מהבא אחריו בדירוג

שטפי גראף ברולאן־גארוס. הפסד סנסציוני למארי פירס

צילומים: פרס ספורט

המשך

רון קופמן

ביום שני, ארבעה ימים לפני פתיחת משחקי הגביע העולמי בכדורגל, ייפתח באנגליה טורניר וימבלדון, תחרות הטניס היוקרתית והוותיקה ביותר. מארגני וימבלדון אינם חוששים מפגיעה אפשרית בשל החפיפה, ולא רק בשל פער השעות בין ארצות הברית, שם ייערך המונדיאל, לבין אנגליה. למרות העלייה הגדולה בפופולריות שלו בשנים האחרונות הטניס שמר על דימויו האליטיסטי, וההקפדה על כללי ההתנהגות ביציעים מבטיחה זאת: צופי הטניס, ובוודאי צופי וימבלדון, קרובים בהתנהגותם לקהל של תיאטרון הרבה יותר מאשר לקהל של אוהדי כדורגל.

האמריקאי פיט סמפראס והגרמנייה שטפי גראף יגיעו לווימבלדון כשהם מדורגים מספר אחת. הנקודות הרבות שצברו בשנת 1994 לפי ניקוד ה־ATP וה־WTA (התאחדויות הטניס של הגברים והנשים), בזכות העליונות המרהיבה שלהם במגרשים, אינן מאפשרות להדיחם מהמקום הראשון עד סוף השנה. שניהם מועמדים לנצח גם השנה בווימבלדון, טורניר הנחשב לאליפות העולם הבלתי רשמית בטניס.

כוח המשיכה של וימבלדון לא ייפגע מהיתרון הבולט של שני המובילים על פני יריביהם אחריהם. סמפראס, שמוליך את הדירוג העולמי בפער של 2,210 נקודות מהבא אחריו (מיכאל שטיך מגרמניה), הוא מעצמת טניס אנושית. הוא ניצח ב־26 משחקים ברציפות בווימבלדון, מלבורן ופלאשינג־מדו, אבל הפסיד לג'ים קורייה, ברבע גמר הרולאן־גארוס בפאריס, והוכיח שהניצחון בווימבלדון אינו מונח בכיסו. ברולאן־גארוס נקטעה גם שרשרת ניצחונותיה של שטפי גראף, כאשר הודחה בחצי הגמר בידי מארי פירס בשתי מערכות 6:2, 6:2; היתה זו הפעם הראשונה (לאחר 43 משחקים ברציפות) שגראף נוצחה מאז הפסידה למוניקה סלש בגמר אליפות אוסטרליה ב־93'.

אבל גם לו היה סיכון שההתעניינות במונדיאל תפגע בטורניר וימבלדון, לא היו מארגניו שוקלים להזיז את מועדו. בבריטניה מסורת היא דבר כמעט מקודש, ולהוציא את שתי מלחמות העולם, נפתח הטורניר מדי שנה ביום שני, בשליש השלישי של חודש יוני, שחייב להיות שישה שבועות לפני יום שני הראשון בחודש אוגוסט. על כך החליטה התאחדות הטניס כבר לפני 83 שנה, וגם זו היתה החלטה מהפכנית, משום שמשנת 1897 עד 1910 היה הטורניר חייב להיפתח מדי שנה ביום שני הקרוב ביותר ל־22 ביוני.

את הטורניר יזמו שישה ג'נטלמנים בריטים בפגישה שהתקיימה ב־23 ביולי 1868, ברחוב סטראנד מס' 346 בלונדון, במשרד המו"ל של העיתון "השדה", הרברט קוקס. הפגישה החלה רק בשעה 15:32, איחור של שתי דקות, בגלל עיכוב קל של המו"ל, שהיה טרוד בענייני המערכת. כעבור שנה חכרה החבורה שטח של 16 דונם בווימבלדון. בשנת 1870, בעלות של 425 לירות סטרלינג, הסתיים יישור משטח הדשא שהתאים בגודלו למשחקי קריקט וטניס. הניסיון הראשון לשחק טניס במועדון, כך מדווחים ממשרדו של אלאן ליטל, הספרן הרשמי של הטורניר, היה בשנת 1875. בצער הוסיפה עובדת המשרד, כי לא מצויים בידה שמותיהם של המתחרים במפגש ההיסטורי. לעומת זאת, החל בשנת 1877, שבה נהוג הטורניר רשמית, מתויקים כל הפרסים בקפידה בריטית.

22 טניסאים התייצבו ביום הפתיחה, 9 ביולי. כל אחד מהם שילם גיני אחד (בלירה סטרלינג היו אז 20 שילינג, ובגיני – 21 שילינג). ספנסר גור היה לאלוף וימבלדון הראשון, תואר שזיכה אותו ב־12 גיני ועוד גביע כסף מהודר, בערך כספי של 25 גיני. הפרס השני היה שבעה גיני והשלישי – שלושה. במהלך המשחקים נעשה שימוש ב־180 כדורים; כ־200 צופים שראו את משחק הגמר שילמו שילינג לגולגולת תמורת התענוג, וזכו לצפות במשחק כשהם יושבים על כיסאות ביציע מאולתר של שלוש קומות שהוקם במיוחד.

בחסות המלכה

כיום מתפרס המועדון על שטח של 168 דונם. הוא מכיל 18 מגרשי דשא, כולל האיצטדיון המרכזי (13,118 מקומות ישיבה) ומגרש מס' 1 (6,508 מושבים), עוד 14 מגרשי דשא לאימונים, שלושה משטחי חימר, שני מגרשים קשים וחמישה אולמות. רק 375 אנשים מאושרים, בעלי הון או תוארי אצולה, הם חברים קבועים במועדון, והפטרונית מאז שנת 1952 היא המלכה אליזבת ה־2. עוד 100 חברים נבחרים מדי שנה, כהם שחקנים המייצגים את המועדון בתחרויות ליגה רשמיות. ההסבר הרשמי למספרם המוגבל של החברים הקבועים הוא העובדה שכל אחד מהם זכאי לשני כרטיסי כניסה למשחקי טורניר וימבלדון. אם ההרשמה היתה חופשית, נטען, לא היו נשארים כרטיסים למכירה לציבור.

מבחינה כלכלית וימבלדון הוא הצלחה מסחררת. בשנת 1992 לבדה הסתכמו המכירות של מוצרים נלווים, כגון משקפי שמש, תיקים, כדורי טניס ותלבושות ב־45 מיליון דולר

בשנת 1992 נכחו ביציעים 372,859 צופים ב־14 ימי התחרות (בגלל הגשמים, שחייבו את הפסקתם של כמה משחקים, נוסף יום אחד). מבחינה כלכלית מועדון וימבלדון הוא הצלחה מסחררת. בשנת 1992 לבדה הסתכמו המכירות של מוצרים נלווים, כגון משקפי שמש, מגבות, תיקים, כדורי טניס, תלבושות ונעליים, ב־45 מיליון דולר. למועדון, שמאז 1979 הוא חברה מסחרית, יש 33 חנויות מורשות בתשע מדינות. ההכנסה העיקרית היא מיפאן, כ־40% מסך המכירות. ההכנסות מהטורניר עצמו הסתכמו (כולל חסויות מסחריות וזכויות שידור) ב־30 מיליוני דולרים נוספים.

עד שנת 1968 לא התירה התאחדות הטניס הבינלאומית (ITF) למארגני הטורניר לחלק פרסים כספיים למנצחים. כדי להפעיל לחץ מרבי על ההתאחדות הבינלאומית, הצטרפה למערכה רשת הטלוויזיה הבריטית בי־בי־סי, שקיימה ב־1967 טורניר הזמנה במגרש המרכזי בווימבלדון, בהשתתפות שמונה טניסאים מקצוענים. הסיבה הרשמית היתה ציון חגיגי של פתיחת שידורי הצבע. ב־30 במארס 68', בפגישה מיוחדת בפאריס, הותר לקיים בווימבלדון טורניר מקצועני נושא פרסים.

שלושה חודשים אחרי מתן ההיתר הקציבו מארגני וימבלדון 26,150 לירות סטרלינג לפרסים. רוד לייבר האוסטרלי זכה ב־2,000 ליש"ט בעקבות ניצחונו בגמר 3–0 (6:3, 6:4, 6:2) על רוץ' האמריקאי, במשחק שארך 60 דקות ושודר במלואו בטלוויזיה. הפרס הראשון השנה, לנשים ולגברים, יעלה על 300 אלף ליש"ט, וסך הפרסים בטורניר יהיה יותר מחמישה מיליון ליש"ט.

האמריקאים מחלקים פרסים גבוהים יותר באליפות הפתוחה של ארצות הברית. הצרפתים שומרים על ייחודם בתחרויות על משטחי חימר המאיטים את מהירות הכדור, נתון שמאפשר לאירופאים ייצוג הולם בצמרת הטניס העולמי, בעיקר ממדינות שמתמחות בחימר כמו ספרד

המשך

אדי מור

נוף יאיר - בית קטן באהבה...

נוף יאיר. איכות חיים כפרית. אויר צח וטרי. ירוק בריאות וכחול בעיניים. ליהנות מכל שניה שאתה בבית. לשמוע צחוק ילדים שמתגלגלים על דשאים. לנסוע באופניים בחיק הטבע את כל הדרך למרכז המסחרי, לביה"ס, לבנק או למשחק הסקווש בקאנטרי קלאב המקומי. לגור ביישוב מודרני עם עוד אלפי משפחות וכל זה במרחק 5 דקות מהעיר הגדולה.

החל מ - $151,000
כולל ערבות בנקאית, פיתוח ומע"מ

לבחירתכם בתים חד משפחתיים ודו משפחתיים בגדלים שונים עם גינה. כל הבתים מוצעים במספר גרסאות עם אפשרות הרחבה.

בית חלומות - במחיר דירה בכפר-סבא

החברה רשאית לשנות את המחירים בכל זמן שיראה לה, ללא כל הודעה מוקדמת.

טל. באתר המכירות: 09-494831, 050-243209
האתר פתוח: א', ב', ג', ה', 15:30-19:00, ו' ושבת 11:00-14:00

נוף יאיר
בין קיבוץ אייל לכוכב יאיר
ישוב קהילתי עם איכות חיים

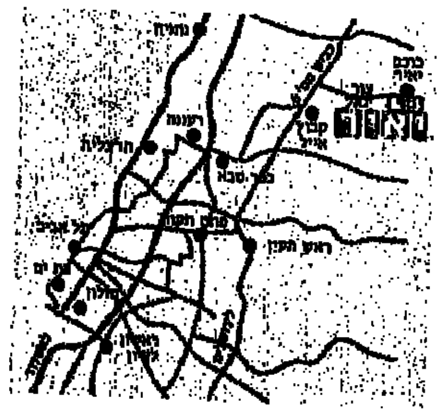

פרוייקט משותף של
ש. לשמן בע"מ
סולל בונה בע"מ

ג'ים קורייר. בשנה שעברה הגיע לווימבלדון כמספר 1

▶ המשך

וצרפת. האוסטרלים עברו ממגרשי דשא למשטח קשה ייחודי שנקרא ריבאונד אייס, משטח שהרכבו מאפשר הזדמנות שווה לשחקנים שמטיבים לשחק מהקו האחורי ולשחקנים שמתבססים על עוצמת חבטות ההגשה וריצה לרשת. אבל לכל אחת מהמדינות האלה חסר הייחוד של וימבלדון – בית המלוכה כפטרון רשמי.

היחסים בין המלוכה הבריטית וטורניר וימבלדון החלו בשבת, 29 ביוני 1907, כאשר הנסיך מוויילס ורעייתו הנסיכה מרי באו לווימבלדון במכונית בשעה 15:15. איתרע מזלם ובאותו יום בוטלו המשחקים בגלל סופה. לפני שנטשו, הצליחו המארגנים לקבל מיורש העצר התחייבות לכהן כנשיא כבוד של הטורניר, תואר שבו החזיק עד השבעתו למלך ג'ורג' החמישי ב-1910. אז היה לפטרון המועדון, תואר שבו מחזיק בית המלוכה עד היום.

המלכה אליזבת ה-2 ובעלה הנסיך פיליפ ביקרו לראשונה בטורניר ב-6 ביולי 1957. אחרי שני ביקורים נוספים ב-1962 וב-1977, חדלו לבוא. בשנת 1929 הסכים הנסיך ג'ורג' לכהן כנשיא המועדון, וכך נולדה מסורת היחסים בין טורניר וימבלדון לבין משפחת קנט. המסורת נשמרת עד היום, כאשר הדוכס מקנט מעניק את התואר לטניסאי הזוכה והדוכסית לטניסאית. אבל גם הניחוח שמוסיפה האצולה הבריטית, לא מסוגל להפיג את העננה המרחפת בשנים האחרונות מעל הטניס המקצועני.

המגבת של קורייר

יותר מדי גורמים מסחריים מעורבים כיום בספורט, ובקידום המכירות של הספורטאים המצטיינים. הכסף הגדול גרם ועדיין גורם למעבר למקצוענות בגיל צעיר. בוריס בקר זכה בשלושה תארים בווימבלדון, הראשון בהם בשנת 1985 כאשר היה בן 17 וחצי, האלוף הצעיר ביותר בתולדות הטורניר. כיום, בגיל 26, בקר עדיין ממוקם בצמרת העולמית (מדורג עשירי), אך בלחץ החשיפה הגדולה בתקשורת – בעקבות סדרת כישלונות, פציעות ונישואיו לדוגמנית כהת עור – יצא בגלוי נגד השיטה הנהוגה בטניס המקצועני. בין היתר האשים את הנהלת האיגוד כי היא יודעת על טניסאים המשתמשים בסמים אסורים ואינה עושה דבר.

אנדריי אגאסי, שזכה בתואר ב-1992, חמש שנים אחרי שהפך למקצוען, מדורג כיום 18 בעולם ומתקשה לשחזר את הצלחתו. בשנים הראשונות המוצלחות של הקריירה שלו טיפח אגאסי תדמית של נער שעשועים ואם החסיר משהו אז, הוא משלים זאת כיום במדורי הרכילות בעיתונות האמריקאית, שמדווחים בהרחבה על פרשיות האהבה שלו עם נשים. הדיווח האחרון קושר אותו לזמרת ברברה סטרייסנד, שמבוגרת ממנו בשלושה עשורים לפחות.

פיט סמפראס, האלוף הנוכחי, הוא טניסאי גדול, אך אינו מסוגל לתרום את הממד הבידורי למשחק, כפי שעשו בני ארצו ג'ים קונורס, ג'ון מקנרו ואנדריי אגאסי. סמפראס גם אינו נהנה מההערצה שלה זוכה ג'ים קורייר בן ה-24, למרות שאינו מצליח לשוב למקום הראשון בעולם (מדורג שישי). את קורייר הג'ינג'י אפשר לזהות תמיד בזכות כובע הבייסבול שלו. על המגרש הוא נחשב לטניסאי שמזיע יותר מכל אחד אחר: לא אחת, במהלך משחק, הוא מסמן לנער הכדורים להביא את המגבת. הוא תמיד ינגב את פניו פעמיים, בכף היד ובגב היד. יש מבקרים שסבורים שהמלחמה הפסיכולוגית שקורייר מנהל באמצעות המגבת באה לחפות על כשרון מוגבל. בכל מקרה זה עובד. את תחילת השנה שעברה פתח נפלא, וזכה באליפות אוסטרליה כשגבר על שטפן אדברג משוודיה 3-1. את אגאסי הוא הביס ברולאן־גארוס ברבע הגמר, לפני שנוצח בידי סרחי ברוגרה הספרדי בגמר.

לווימבלדון בקיץ '93 הגיע קורייר כמספר 1 בעולם. בגלל סגנונו, שמתבסס בעיקר על חבטות מהקו האחורי, רק מעטים ציפו ממנו לנצח, על אף המיקום בדירוג והעלייה לגמר בפאריס. מאז גמר '82 – שבו ניצח ג'ימי קונורס מהקו האחורי את ג'ון מקנרו בחמש מערכות – היה וימבלדון למשך עשור מגרשם של המגישים החזקים והמהירים שרצים מיד אל הרשת. במשטח דשא הכדור מהיר מאוד: במהלך שכולל הגשה, החזרה וחבטת יעף, לכדור יש לרוב רק מגע "חי" אחד עם הקרקע. כדי לנצח יש לשמור על ההגשה ולשבור את ההגשה של היריב לפחות פעם אחת במערכה (בווימבלדון, כמו בכל אחד מארבעת הטורנירים האחרים בגראנד סלאם, הטוב בחמש מערכות מנצח בגברים והטובה בשלוש מערכות מנצחת בנשים). ב-'92 הפתיע אנדריי אגאסי כשזכה באליפות וימבלדון מהקו האחורי: הוא הפגין סגנון של הגש־וחכה במקום הגש־ורוץ המקובל, במשחק עם הקרואטי גורן איוואניסוויץ'.

ב-'93, למרות התקדים שקבע אגאסי, היה סגנון משחקו של קורייר בעוכריו. במשחק עם פיט סאמפראס הוא הסתמך על המגבת, בעוד יריבו, שנולד למשטח מהיר, הגיב בזריזות על הכדורים שנחבטו לעברו. השנה קורייר עוד לא הצליח לגייס את יכולת המיקוד שסייעה לו בשנה שעברה. סאמפראס, אולי הטניסאי הקרוב ביותר לשלמות שיצא מהאקדמיה של ניק בולטיירי בפלורידה, ישלוט בטניס העולמי כל עוד יישמר מפציעות ויימנע מהופעות מיותרות.

אלוף הרולאן־גארוס הספרדי סרחי ברוגרה, רכש מוניטין כמומחה החימר הטוב בעולם, כאשר גבר בגמר על בן ארצו אלברטו בגראסטגי. בשתי ההופעות הקודמות שלו בווימבלדון הודח בסיבובים המוקדמים: ב-1989 הודח בידי עמוס מנסדורף בסיבוב הראשון, וב-'90 הצליח לעלות סיבוב רק כדי להיפרד מהטורניר בתום משחקו עם בריאן שלטון האמריקאי. בשנה שעברה, אחרי הזכייה הראשונה ברולאן־גארוס, הוא העדיף לפסוח על וימבלדון. פרשנים טוענים כי ברוגרה בן ה-23 (מדורג רביעי בעולם) שיפר את סגנון ההגש־ורוץ לרשת, אך הוא עדיין מתבסס על משחק מהקו האחורי. על כל פנים, הופעתו בווימבלדון תהיה בעבורו הכנה טובה לקראת המפגש של נבחרת ספרד עם גרמניה, שיתקיים באמצע יולי על משטחי הדשא בהאלה.

אביה של פירס

בין הנשים בולט השנה העדרה של ג'ניפר קאפריאטי. לא זאת בלבד שקאפריאטי בת ה-18 לא תופיע בווימבלדון, ספק אם אי פעם תוכל לשוב לטניס מקצועני. באחרונה נעצרה בידי בלשים בעת שעישנה מריחואנה במוטל בארצות הברית, ובטבלואידים האמריקאיים הוזכר שימוש בהירואין, אפילו התמכרות. בהיסטוריה של הספורט המקצועני ידועים סיפורים של גמילה מקוקאין, מאלכוהול ומהימורים, אך עוד לא ידוע על ספורטאי שחזר לפעילות אחרי התמכרות להירואין. הטניסאית שהשתכרה יותר ממיליון דולר מטניס בלבד לפני שמלאו לה 16; שהיתה ב-1990, בגיל 14 שנה ו-89 יום, המדורגת (12) הצעירה בהיסטוריה של טורניר הנשים בווימבלדון והאלופה האולימפית בברצלונה '92 (ניצחון בגמר על שטפי גראף) – אושפזה במוסד לגמילה, כחלק מעסקת טיעון לפני משפטה.

טרייסי אוסטין: "הילדות מתחילות בגיל מוקדם מדי. חייב להיות גיל מינימלי לכניסה לסבב המקצועני, הן חייבות להישאר בבית הספר"

מוניקה סלש, שנדקרה בגבה בטורניר האמבורג באפריל '93, לא שבה מאז למגרשים וספק אם תשוב. בכך פתחו עד מאוד הסיכויים ששטפי גראף תאבד את המקום הראשון בעולם, אלא אם תפרוש בעצמה. מארי פירס בת ה-19 (ומדורגת שביעית בעולם) כבר ניצחה השנה את גראף, והיא תשמח לעשות זאת שוב. פירס מחזיקה בשלוש אזרחויות: היא נולדה במונטריאול שבקנדה, אביה ג'ים הוא אמריקאי ואמה יאניק צרפתייה. לפני ארבע שנים בחרה לייצג את צרפת. את עיקר פרסומה עד הרולאן־גארוס השנה הביא לה אביה, שהורשע בעבר בעבירות רבות, החמורה שבהן שוד מזוין. WTA, התאחדות הטניס לנשים, הרחיקה את ג'ים פירס מאיצטדיוני טניס בעקבות עימות אלים עם אחד מאנשי הביטחון ששכרה אמה כדי להגן עליה מאביה. כמו קרולי סלש, אביה של מוניקה, או סטפאנו קאפריאטי, אביה של ג'ניפר, גם ג'ים פירס היה נדבך חשוב בקריירה של בתו, הוא רק לא ידע את הגבול.

את הניצחון הגדול של בתו על גראף ראה פירס בטלוויזיה, אך לאחרונה פורסם כי נפגש עם ניק בולטיירי, פטרונה של מארי, כדי להתאים את שובו למגרשים בהדרגה. המפנה בקריירה של הטורנדו הבלונדינית, כינוי שהדביק לה יומון הספורט הצרפתי "ל'אקיפ", היה בטורניר וירג'יניה סלימס במדיסון סקוור גארדן בניו יורק בנובמבר '93, כאשר גברה על הארגנטינית גבריאלה סבאטיני ועל מרטינה נוואטילובה האגדית. בחצי הגמר היא נוצחה בידי ארנצ'ה סאנצ'ז־ויקאריו מספרד (2 בעולם), שגברה עליה גם בגמר הרולאן־גארוס השנה.

מרטינה נוואטילובה, שב-18 באוקטובר תחגוג את יום הולדתה ה-38, מדורגת במקום הרביעי בעולם. הטניסאית, אולי הגדולה בהיסטוריה, מתמודדת בהצלחה יתרה עם יריבות שקצתן צעירות ממנה ביותר מ-20 שנה. תשעת התארים שצברה בווימבלדון (האחרון ב-'90) מהווים הישג חסר תקדים שספק אם ישוחזר בידי טניסאית כלשהי. נוואטילובה היא הטניסאית היחידה בהיסטוריה שזכתה בארבעה תארים בווימבלדון ללא הפסד מערכה, במאזן משחקים 55-0. גם בגיל 38 היא מסוגלת לרוץ אל הרשת ולשגר כדורי עומק שמוצאים את יריבותיה חסרות אונים. אבל היא זקוקה ליותר ממזל כדי להכניע את גראף ושתי הספרדיות שדולקות בעקבותיה, סאנצ'ז־ויקאריו וקונצ'יטה מרטינז.

החמישית בדירוג הנשים היא יאנה נובוטנה מצ'כיה. בשנה שעברה היא עמדה לפני זכייה בתואר הגראנד סלאם הראשון בקריירה שלה. אחרי שהדיחה את סבאטיני ברבע הגמר ואת נוואטילובה בחצי הגמר, עלתה ליתרון 1-5 במערכה המכרעת בגמר עם גראף. היא איבדה את חבטות ההגשה שלה במשחקון השביעי, ונשברה. לא רק שכדוריה עברו את הרשת בעוצמה פחותה, היא פשוט לא תיפקדה, וכעת שהוענק הפרס הראשון לגראף פרצה בבכי בחיקה של הדוכסית מקנט.

טרייסי אוסטין חוזרת

אחת הטניסאיות שידועות בנחישותן היא טרייסי אוסטין, שחוזרת לווימבלדון אחרי הפסקה ארוכה. לפני חמש שנים נפצעה בתאונת דרכים והרופאים אמרו לה שהיא צריכה לחפש מקצוע אחר. אוסטין, שבספרות הטניס של וימבלדון מופיעה אחרי נישואיה כגב' סקוט הולט מרולינג הילס שבקליפורניה, תהיה השנה, בגיל 31 וחצי, שנייה רק לנוואטילובה בדירוג הגילים בטורניר. בראיון שנערך עמה בתחילת החודש ביומון הבריטי "אינדיפנדנט", אמרה: "הפציעה שלי בתאונת דרכים נראתה לי בתחילה כקטע מאופרת סבון. ניסיתי לפתוח דף חדש אחרי התאוששות מפציעה מתמשכת בגב ובצוואר, ופתאום מישהו סגר לי את הספר".

אוסטין נחשבה בסוף שנות ה-70 לכוכבת הבאה של טניס הנשים בארצות הברית, טניסאית שהיתה מסוגלת להתמודד עם כריס אוורט ונוואטילובה. היא זכתה ב-25 תארי ילדות ונערות, לפני שפתחה בקריירה מקצוענית. בגיל 16 ותשעה חודשים היא היתה לאלופת ארצות הברית הצעירה בהיסטוריה, כאשר גברה על אוורט 6-4, 6-3, בגמר פלשינג־מדו ב-1979. היא היתה לטניסאית הצעירה ביותר שנבחרה (ב-11 ביולי 1992) להיכל התהילה של הטניס, בהיותה בת 29 ושבעה חודשים. היא הטניסאית היחידה ששבה לפעילות בסבב המקצועני, אחרי שכבר נבחרה להיכל התהילה, פנתיאון שתנאי הקבלה אליו מחייבים פסק זמן של חמש שנים לפחות מסוף הקריירה הפעילה.

היא הספורטאית המקצוענית המבוגרת ביותר, ששבה לפעילות אחרי פגרה של חמש שנים. לדעת מומחים הכושר הגופני שלה מצוין, הבעיה תהיה יכולתה המנטלית להתמודד עם הנערות הצעירות שהצטרפו לזירה מאז פרשה. לזכות אוסטין עומד ידע תיאורטי לא מבוטל על כל אחת מהן, שכן מאז פרישתה הועסקה על ידי אן־בי־סי וסי־בי־אס כפרשנית טניס נשים בארבעת טורנירי הגראנד סלאם. גם השנה ישמרו לה מקום בתא השידור עד שתודח מהטורניר: גם האופטימיים ביותר באוהדיה מתקשים להאמין שאוסטין, המדורגת 87 בעולם, תשרוד יותר מסיבוב או שניים בווימבלדון.

כאשר שבה לסבב המקצועני, היא דורגה במקום ה-159 בעולם. ניצחונות מקריים בטורנירים פה ושם סייעו לה להתקדם. מאזנה עד תחילת השבוע היה חמישה ניצחונות ושבעה הפסדים. בן זוגה לצוות הפרשנים הוא ג'ון מקנרו, והשנה יהיה זה איחוד מחודש של השניים. הם כתבו את ההיסטוריה של 1979 כאשר זכו באליפות ארצות הברית: מקנרו היה אז בן 20, אוסטין, בת 16.

בפאריס השנה היא למדה את המציאות הקשה. מארקטה קוחטה, טניסאית גרמנייה צעירה שמדורגת 54 בעולם, הביסה אותה בסיבוב הראשון בשתי מערכות מהירות, 6-0, 6-1. "אני מרגישה כאילו אני תמיד בקו ההתחלה", אומרת אוסטין. "חוץ מזה, משטחי חימר אף פעם לא היו הצד החזק שלי". אוסטין החביבה נוטה לשכוח, אך הספרים מציינים כי היא היתה הטניסאית שקטעה את שרשרת ההצלחות של כריס אוורט – 150 ניצחונות רצופים במשטחי חימר – כאשר גברה עליה באליפות איטליה ב-'79.

סבינה הק, טניסאית גרמנייה, לא שפעה מחמאות לאוסטין כאשר גברה עליה באליפות אוסטרליה. "היא זקנה מדי ולא מתאימה בסגנונה להתקדמות בענף", אמרה בראיון אחרי המשחק. אוסטין לא נשברה. היא הצהירה אז ועדיין מצהירה כי היא מסוגלת להתמודד עם הצמרת העולמית. "אני עדיין לא שרופה. כל הקריירה שלי שמעתי שאני כבר לא מסוגלת, שאני שבעה מטניס ומה לא. אמרו עלי ששיחקתי יותר מדי כאשר הייתי צעירה. איפה ג'ניפר קאפריאטי ואיפה אני; כאשר אני נאלצתי לפרוש בגלל התאונה, לא ברחתי מאף אחד".

בגיל 20 וארבעה חודשים, אחרי שצברה 92 תארים בארבע שנים וחצי של פעילות, היא נכנעה לדלקת בעצב הירך שהקרינה לגבה. היא עזבה את הסבב של 1982 כדי להחלים. תקופת ההחלמה התמשכה ושיבתה למגרשים היתה הדרגתית, כדי להפחית את העומס. ב-1989 היא היתה מוכנה לשוב לפעילות מקצוענית מלאה. ב-3 באוגוסט, כאשר נהגה בעיירה בצפון מדינת ניו ג'רזי, פגע במכוניתה נהג שיכור שנסע במהירות של 100 קמ"ש בשטח בנוי, כשהוא חוצה צומת באור אדום. חגורת הבטיחות הצילה את חייה, אך מעוצמת החבטה הועפה עם המושב אל מחוץ למכונית.

היא הגיעה לבית החולים בהכרה מלאה, ואסרה על הרופאים לקבוע מסמרים ברגלה. הם התעקשו, וגם היא. אוסטין הוטסה במטוס מיוחד לבית חולים בקליפורניה, שם נותחה במשך 11 שעות בניסיון להציל את הרגל. הרופאים לא תומכים בהחלטתה לשוב לשחק. החשש העיקרי הוא מסיבוכים ברגלה הימנית, שכל עצמותיה שוחזרו, כולל השתלת ברך. אוסטין מאמינה שהיא מסוגלת להתמודד עם הכל.

"מהשנים שבהן שיחקתי נותרו בסבב המקצועני רק מרטינה נוואטילובה ופאם שרייבר. אני מסכימה עם מרטינה שהילדות הצעירות מתחילות כיום בגיל מוקדם מדי, לפני שיש להן הבשלות של ספורטאי. חייב להיות גיל מינימלי של כניסה לסבב המקצועני, הן חייבות להישאר בבית ספר. אני אמנם התחלתי צעירה, אך סיימתי בית ספר תיכון, לא הכנתי שיעורים באמצעות פקסימליה, והצוות המקצועי שלי לא שכר מומחים שישיבו על שאלות המבחן במקומי, כפי שנוהגות הצעירות כיום.

"אני מרחמת על ג'ניפר קאפריאטי. היא לא היתה חזקה מספיק למרוד באביה, שלא רצה להחמיץ את הכסף הגדול. הורי מעולם לא דחפו אותי לקריירה מקצוענית, גם לא את שני אחי ואחותי שניסו קריירה מקצוענית. בשנה שעברה בטורניר אינדיאן וולס שובצתי למשחק נגד שטפי גראף. טילפנתי הביתה כדי לספר לאבי. הוא ענה, 'זה יפה מאוד יקירה, שיהיה בהצלחה. אני רוצה לראות את המשחק, אך יש לי התחייבויות חברתיות במשחק מחשבים. אבל אני סומך עלייך'. אמרתי לו, אבא, לא מעניין אותי, תגיע לכאן, אנחנו מדברים על שטפי גראף. הוא התרצה והגיע. הסיפור הזה רק מוכיח שלמרות כל מה שעבר עלי, במגרשי הטניס ומחוצה להם, הורי מעולם לא עשו מזה עניין גדול. ועל כך אני אסירת תודה".

לפני 17 שנה ערכה בייבי טרייסי את הופעת הבכורה שלה בווימבלדון. כריס אוורט הביסה אותה 6-1, 6-1. הקהל אהב את המסטירה, על נחישותה להגיע לכל כדור, גם אם נכשלה בניסיונותיה. גם אם תודח השנה בסיבוב הראשון, או תנוצח בגמר (אפשרות בלתי סבירה לחלוטין), טרייסי אוסטין לא תתייפח בזרועות הדוכסית מקנט. את הדמעות היא הותירה לפני חמש שנים בניו ג'רזי. ■

מארי פירס. אחרי הניצחון על גראף נכנעה בגמר הרולאן־גארוס לארנצ'ה סאנצ'ז־ויקאריו

צילום: ארכיון אי־פי
טרייסי אוסטין בגיל 16, ווימבלדון '78. שנתיים לפני השיא

המשך בעמוד 18

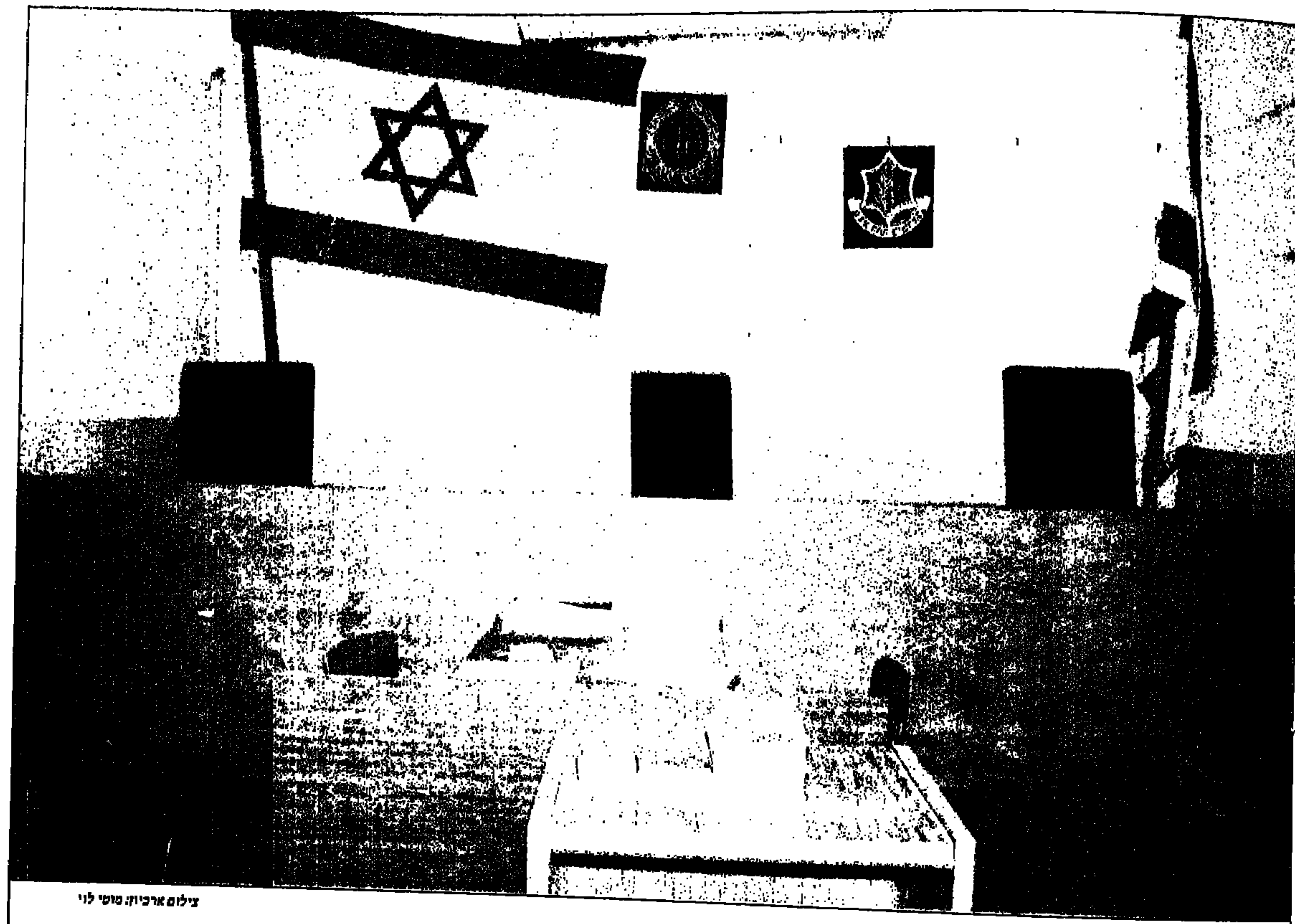

צילום ארכיון: מוטי לוי

בית הדין הצבאי בשכם. במשפט ביתא היה האולם מלא מתנחלים חמושים

זיכרונות הקונסיליירי הצבאי הראשי

בתפקידו הצבאי הבכיר היה אמנון סטרשנוב בעמדה שאיפשרה לו להשפיע על חוקיות פעולתו של צה"ל בתקופת האינתיפאדה. אבל מה שלא הבין בשעת מעשה, שתפקידו כפרקליט הצבאי הראשי לעמוד על משמר החוק נגד צמרת הצבא, הוא לא הבין גם בשעת הרהור שלאחר מעשה. ספרו הוא בעצם דו"ח של מאכער על איך הוא מסדר עניינים ומסתדר לא רע

יהודה מלצר

כמה חודשים לפני הסיום הרשמי של האפרטהייד, פירסם החשוב בסופרי דרום אפריקה, ג'.מ. קוטזי, מאמר על ספר הזיכרונות של הפוליטיקאית הליברלית המפורסמת הלן סוזמן, היהודייה האמיצה ("הומניסטית חולניתו" כדברי האפריקאנרים). לצד ההערצה למפעלה המבודד, בן עשרות השנים, קוטזי לא יכול שלא לתת ביטוי לאכזבה שלו כקורא: "באפיזודות כמו הביקור הראשון שלה בבית הסוהר המרכזי של פרטוריה, יש לנו הרגשה שלגב' סוזמן מחמיצה שוב ושוב הזדמנות לספר את הסיפור בפירוט חיוני, ולהעניק כך להיסטוריה חיים, אבל את האתגר להיעשות לסופרת, ולא סתם מרוותת או רושמת זיכרונות, היא בוחרת שלא לקחת על עצמה". "בוחרת שלא" – השפה האנגלית מזמינה וירטואוזיות של נימוס.

מה לעשות, אני מוצא את עצמי לא מסוגל לגייס תעצומות נימוס אשר כאלה, כאשר אני בא לדבר על תא"ל (מיל') אמנון סטרשנוב. הפצ"ר של האינתיפאדה, היום שופט מחוזי בתל אביב, אכן מעורר תחושה מעיקה בניסיונו לתאר את ההומניות החולנית של מערכת הצדק שלו במה שהוא מכנה "אזורים", כפי שהיא משתקפת מתוך הקלסרים של משרדו. כמי שקיבל על עצמו בהתלהבות לא־מסותרת את תפקיד עלה־התאנה הבכיר, הוא יודע כי יש לנו קצת תאוות הצצה, ועכשיו ממרומי אורחותו הוא מתחשבן בבטחה לכל עבר, הוא מתנאה, מענטז, ומאחורי העלה יוצא לנו משהו שבכל זאת מתחזה לספר: "צדק תחת אש" (הוצאת "ידיעות אחרונות"). הסימן הברור לכך שלסטרשנוב נדמה כי לאתגר להיעשות לסופר הוא כן נענה, הוא

המשך ←

נאשמים בבית הדין ברמאללה. את הטיפול במפקדים השאיר סטרשנוב בידי מחליפו

gargoyles ltd.

גרגוילס ישראל בע"מ
פילדלפיה • ניו יורק • כפר שמריהו
יבוא פריטי עיצוב לבית ולגן
מרכז מסחרי כפר שמריהו. טלפון: 09-599905, פקס: 09-599907. נא לתאם ביקורים מראש

...כה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: ...מה המשעז ראשית כל,

המשך בעמוד 18

זה לא ספר של נוכל, או רשע. סך הכל סטרשנוב מצטייר מהספר כקרייריסט בעל כושר ניווט לא רע, ומן הרגע שבישר לו הרמטכ"ל משה לוי כי משאת נפשו נתגשמה (נתמנה לפצ"ר) הוא מגלה אסירות תודה ראויה לכל שבח

צילום: ירון קמינסקי

הפצ"ר אמנון סטרשנוב, דצמבר 90. "למצוא את דרך המשרה בין פטיש הביטחון ובין סדן המשפט"

◆ המשך

משהו ב"תחום האפור" של ההתפייטות בסיומי התיקים: "צדק, אבן תרדוף – אך כלום תשיגו?"; "האשה מביתא ילדה לאחר שסיימה לרצות את עונשה ופרי בטנה לחופש נולד..." וכיוצא באלה.

תהיה מה שתהיה התיאוריה שלנו על דבר היחסים שבין השפה לבין מערכות הרגש והאמונות שלנו, ברור שיש בה, בשפה, משהו שדרכו אפשר קצת להציץ פנימה. מה פירוש הכותרת הזאת, "צדק תחת אש"? מטאפורות דורשות טעם טוב, ואיזו קרבה לאמת. סטרשנוב יודע יפה – הסטטיסטיקות לפניו – כי במשך שנות שלטונו בפצ"ריה (כך הם מדברים), למרות הכמיהה הגלויה בצה"ל לנשק החם, לא היתה באינתיפאדה הפעלה של "אש" אלא על ידי כוחותינו. אם החליט סטרשנוב שלא להתעסק בנשק החם עצמו ובהרוגיו ובתיקיהם הסגורים ובמקום זה להתעמק בקזואיסטיקה חסרת התכלית של ההוראות לירי על אורחים והכשרתן – מה פתאום עכשיו "אש"? או שמא מתכוון הסופר לא לצה"ל, אלא לו עצמו? קצת לחצים מצד הממונים עליו הם "אש"? לא לחינם אומרים לו אנשים כאיציק מרדכי ואפי פיין – מי אתה שתרדוף אותנו, אנשי האש, מן המשרד הממוזג שלך בקריה.

עם רגישות כזאת לשפה, מה הפלא שגם אש מילולית עושה את שלה: לאחר כמה תרגילי שרירים של פופאי מוסרי, הפצ"ר יוצא חמור ורודף צדק, אבל מה לעשות: "נאלצתי להשאיר את הטיפול במפקדים אלה בידיו האמונות של מחליפי, תא"ל אילן שיף". עכשיו אפי פיין מקבל עוד דרגה ועוד אוגדה, הוא כבר לא יהיה איום על מרדכי בשום משפט שלא יהיה, כי גם אהוד ברק השתקן כבר התחיל לדבר (והשקט של אהוד ברק באינתיפאדה, השקט שלו בספר הזה, הם נושא מרתק בפני עצמו. הוא איננו והוא ישנו עם טיפקס ועם תיקונים, והוא איננו והכל מסתדר לו בלי ריקושטים. האיש הזה, מפחיד כמה שהוא מסודר ומחושב. אנחנו עוד מאוד נתגעגע לברדק של רבין. יחד עם אנשים רדופים, כמו יהודה מאיר, אי אפשר שלא לחוש במער העצום בין ברק לבין מפקדיו, דן שומרון, או בינו לבין סגנו, אמנון שחק, בכל מה שנוגע לתבונה ואומץ פשוטים, או סתם אנושיות).

בשביל מה להתעסק באינתיפאדה? לגרד בפצעים? הפסימיסטים יגידו, יש טעם להמשיך ולחקור משום שאולי כלל לא נגמרה, צריך להפיק לקחים להמשך. האופטימיסטים יגידו – כמו כל עניין בהיסטוריה, צריך ללמוד. כך או כך, הפצ"ר הוא מן הבודדים שנמצאו בעמדה לתת תמונה מקפת, מפני שהוא היה אחראי לא על גזרה, אלא על הכל. אבל את זה הוא לא הבין. ועדיין איננו מבין – זאת האכזבה מן הספר המביך הזה. הרי הוא יכול להסתכל עכשיו לאחור, ולנסות להסביר לנו, לעצמו, מדוע קרסו כך המערכות, מדוע ביזו כך בשטח את החוקים, מדוע לאורך חודשים כה רבים איש הישר בעיניו או יעשה, מדוע במשפטים העידו רבים כל כך, למקטון ועד בכיר, איש דבר־רמאות בצוואר רעהו, והכיצד נתרחשו כל כך הרבה זוועות קטנות וגדולות וציוריות במיוחד בחסותם של מסמכים המונחים על שולחנו ובהם הנחיות "ולפי הנהלים" – מסמכים על מכות עם שמות מרהיבים כמו "נועם הליכות". אבל לא. לא אלה, ולא חייל שמתאכזר ביריה לאחר שמתברר העומס הנורא של הכיעור של קפיצות החיילים על בטנו של האני א־שאמי שנחנק מרס, אינם זוכים לניתוח של ממש.

המשך ◆

צילום ארכיון: כוסי לוי

בית הדין הצבאי בשכם. בספר זיכרונות האינתיפאדה של סטרשנוב כמעט שאין ערבים

הבית מושלם, צריך רק להכנס.

הזמנה
התקשרו עוד היום
ותאמו פגישה
עם אחת מהיועצות שלנו.

פשוט קראו לזה בית גמלאי אגד.

היום, אף אחד כבר לא יבנה כזה בית, עם כל הלוקסוס,
כל כך הרבה מותרות, מרחבים, שירותים ופינוקים.
הבית עומד, בנוי ומושלם ומחכה לכם – שתבואו ותנצלו את ההזדמנות שנפלה בחלקכם.
בואו לגלות כמה פשוט וקל לרכוש חלק בחוויה הזו.
בבית, שלושה אגפים היוצרים יחדיו תמונה מושלמת של הווי חיים יוקרתי, מפנק, בריא ובטוח.

ששש...
שאף אחד לא יגיע לפני.

חדר מגורים–ממוזג ומפנק.

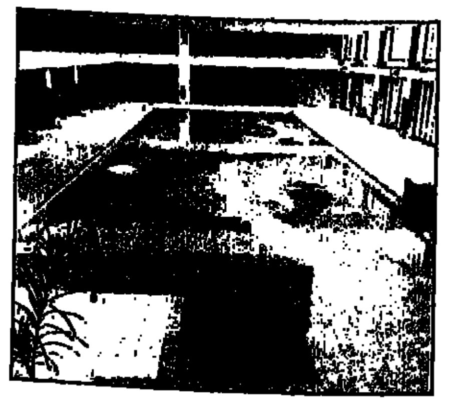
בריכת השחיה–מקורה ומחוממת.

לובי כניסה–מאוייש 24 שעות ביממה.

אגף הדיור לעצמאים

באגף זה כ–150 יחידות דיור בגדלים שונים. 4 יחידות בלבד בכל קומה.
בכל יחידה–מבואה, חדר מגורים, חדר שינה, מטבח מרווח ומצוייד היטב, מרפסת מטבח–חדר כביסה, שירותים ומקלחת, תריסים חשמליים ודלתות רב בריח.
הדיירים יהנו ממיזוג אויר מרכזי, מים חמים, טלפון פנים וחוץ, תאורת התמצאות, קשר מצוקה, אנטנה מרכזית ואפשרות חיבור לכבלים. לרשות בעלי רכב חניה מקורה ומסודרת.

האגף הציבורי

באגף יתנהלו חיי חברה עשירים. בצד חיי השלוה יוכלו הדיירים הבוחרים בכך להנות מבריכה מחוממת ומקורה, ג'אקוזי, סולאריום, אולם ספורט, מסעדה, קפיטריה, חדר הקרנות סרטים, ספריה, חדר תפילה, מספרה, אולם אירועים וחדרי חוגים ומשחקים.
הכל בטוב טעם, הכל נוח כל כך ומפנק.

האגף הסיעודי

בנפרד משני האגפים האחרים, שוכן האגף הסיעודי.
במקום כ–100 מיטות והוא יופעל על פי כל תקני משרד הבריאות.
דיירי הבית כולו יהנו מהשגחה ומעקב רפואיים ומתן עזרה ראשונה במשך 24 שעות ביממה.

הולכים על בטוח

"דור כרמל" הינו מקום בטוח מאין כמוהו. במקום, שמירה 24 שעות ביממה, מודיעין מרכזי לבקרת כניסה, הכניסות מבוקרות ע"י מצלמות טלויזיה, גשרים מקורים מחברים את כל חלקי הבית, מעליות מגיעות לכל קומה, לכל אגף צבע שונה המקל על ההתמצאות, לכל יחידות המגורים דלתות רב–בריח שבצידן הפנימי פרפר במקום מפתח ובכל יחידה מספר לחצני מצוקה משוכללים, בעזרתם ניתן לקרוא ולשוחח עם המוקד המאוייש 24 שעות ביממה. כמו כן נהנים דיירי הבית מהשגחה רפואית כל העת.

פתאום כדאי להיות גמלאי

מגוון מסלולים נוחים להתקשרות
משרדי יעוץ ומכירה פתוחים משך
כל ימות השבוע כולל שבת
רח' גדליהו 1א', חיפה.
טל. 04–297297, 297224/5

...בה על שהיא משום...
מעבורות הבית: ...מה המשעז ראשית כל,
המשך בעמוד 13

◆ המשך

הפרקליט הצבאי הראשי שלא הבין את תפקידו בשעת מעשה, לא מבין את תפקידו בשעת הרהור שלאחר מעשה, והוא מתעקש להגיש לנו צירוף פאתטי של אפולוגטיקה, גילוי והסתרה בתפרים גסים – קמט פה, שריטונת שם, אבל בסך הכל – וכי לא יפה אנוכי?

וכמובן – בספר זיכרונות האינתיפאדה כמעט שאין ערבים. כשמשחזרים לבית המשפט בווידאו את "הטיול" המפורסם של המתנחלים בביתא, אני שואל אחד מפרקליטיו הצעירים של סטרשנוב אם יהיה גם שחזור וידאו של הפוגרומצ'יק מנקודת ראות ה"מקומיים" של ביתא, מפני שבמשפט האולם מלא מתנחלים חמושים אבל למשפחות הערבים אין כניסה, והחמור שירו לו בין העיניים כנראה לא ישוחזר ולא ישחזר; אז הפרקליט הצעיר אומר לי תגיד, כמה זמן תעשה מעצמך אידיוט. הטראומה הגדולה של סטרשנוב הוא משפט יהודה מאיר. היה זה בחורשה, אבל במשפט עצמו אין ערבים! כשפתאום כן מגיע איזה מופלח, מתברר עומק הניתוק: עו"ד אמנון גולדנברג מנהל לרגע ריאלוג סוריאליסטי עם "אדון מופלח", וחוזרים לעצמנו. כשם שהתנהלה בשטח, כך היא היום בספרו: לסטרשנוב אין באינתיפאדה אינתיפאדיסטים. פה ושם הוא מוטרד ממגורש או מהרוג "קונקרטיים" שנקלעו אל שולחנו ומישהו אינו מרפה, והרי לך הצ'אנס להירשם כהומני. את ספריו הפיוטיים והמשפטיים של רג'א שחאדה לא נראה שהוא מכיר, וכשם שנאספו בקפידה כל קטעי העיתונות שבהם יש לו "תקשורת חיובית" והוא שוזר אותם בסיפור שלו, כך הוא מצטט את רג'א שחאדה, מתוך ראיון ב"ידיעות" שבו העיתונאי מחמיא לו (לפצ"ר) – לפי פרשנותו, כמובן. אבל שיחה, שיחה אחת, עם משפטן פלשתינאי – לא, על כך אין בספר שום רמז.

לסטרשנוב יש צר אחר. זה הריל שלו אתנו, והוא כה מתבשם ממנו, שבביקור המרווה היחיד שלו בכלא הגדול באנסאר הוא מחליט דווקא כן להיענות לאתגר ולהיעשות סופר ולתאר לנו את התפעמותו מן הממליה של שמגר – הם מזיעים, היהודים, והם יפים בזיעתם! זה מה שיש שם: זיעה של יהודים, שוטטים. וגם היה זה בחורשה ליד המחנה, מחנה ג'בלייה, והיכו למוות, ומכיוון שמישהו התעקש או יש משפט (גבעתי ב'), ואז הערבי הזה, מוחמד עקאל בן ה-16 – ישנו. כלומר איננו, כלומר ישנו בספר, כי יש לסטרשנוב בעיה. אין בספר ערבי שמתחשמל למוות, כי להוריד את הרגל מקווי החשמל זה לפי הנהלים אבל לתלות אותו זה לא לפי הנהלים, ולסטרשנוב אין בעיה; ואין יוסף שוואשה שהגיע להרסה עם חור בראש, מאחור, ויודעים בדיוק מי הסמג"ד שירה בו והוגשו לפצ"ר מספיק ראיות לכאורה, ואין אפילו הרהור שאולי צריך להתנצל – אילו יכולתי, היה כדאי ש... וכגון זה. אבל נדמה שכל אלה נשארו מחוץ לתודעה שלו, או מחוץ לגבולות הרשות שנתן לעצמו.

גם לא כל היהודים החשובים בספר. אין שמשון, אין דוברבן, אפילו לא בכינויים הארוטיים שלהם – "היחידה", "היחידה המתקראת על שם פרי מפירות ארצנו", אין בכלל שיחה, נניח, עם המפקד אהוד ברק על "נהלים" בעניין המסתערבים. הם כל כך מסתערבים, שהם ממש ערבים, ועל כן – יוק. סטרשנוב התרגל באהבה להיות משת"פ ביטחוני במקום להיות משפטן, והשתתף לאורך כל הדרך בהסתרתם – אבל כיום, כשהכל כבר גלוי, אף מלה! וכמובן אין שב"כ – כלומר יש, אבל אין. כיאות. גם לאחר שהמצ"ר "מודעזע" מגילויי השקרים בפרשת נאפסו ומתפאר בחלקו הוא, ולכאורה נדמה לנו שהוא אמור שלא לקבל עוד את השב"כ כמעין אלוהות מסתורית, השב"כ במשפטי האינתיפאדה ובספר כאילו נכנס לפריים, יוצא מן הפריים, מין צללית ליד הפריים עצמו שהוא צה"ל, הנהלים, והעיקר – הרגישות המופלגת לצורכי הביטחון על מכלול נאורותם.

יהודה מאיר בבית הדין הצבאי. המשפט התקיים רק לאחר שהתפוצצה העסקה

נו טוב, נאורות עם חריגים, אבל – וזה כל הקונץ – וכי לא באו כל החריגים האלה ללמד על נפלאותה של השגרה? וכי לא באו הטיפולים המשפטיים בחריגים, גם אם נכפו עלינו הרים כגיגיות, להוכיח את מרכזיותו של הפצ"ר בשמירה על היופי הבסיסי של כל מה שאינו חריג? יופי ביטחוני, to be sure, אבל יופי. אבל לפני החריגים המפורסמים שהם אכן עיקר הספר והם תמונת התשליל של העלמות הפצ"ר מן האינתיפאדה עצמה, אולי עוד רגע אינטימי אחר, כמעט צללית.

להזכיר: האינתיפאדה התחילה "רשמית" ב-9 בדצמבר '87. המכות התחילו בערך אחרי חודש, ב-10 בינואר 88', כנראה בנוסייראת, אצל המג"ד איציק לויט (ולימים, נאשם מספר 1 בגבעתי ב'). או מונפקות האלות. (כשם שהילדים "נורים" כך האלות "מונפקות" וכך לדברי השופטת הישירה אל"מ נילי פלר, מדיניות המכות "שוררה". השימוש בצורת הסביל של הפועל העברי הוא מהישגיו הבולטים של הדקדוק שלנו באינתיפאדה). בעוד עשרה ימים בביתא, ואחר כך בחווארה, כבר מוציאים לחורשה את המכים ואת המוכים וברור כי אפילו אם קצה הקרחון שהתברר במשפטים הוא הקרחון כולו, אצל עמרם מצנע ביו"ש ואצל מרדכי בעזה יש השתוללות גמורה. בסוף ינואר ובתחילת פברואר התקשורת משתוללת כבר גם היא. אף אחד לא יכול שלא לדעת מה קורה אצל מפקדינו ואצל חיילינו – אלא אם החליט שלא לדעת. איפה אז סטרשנוב?

> מה פירוש הכותרת הזאת, "צדק תחת אש"? מטאפורות דורשות טעם טוב, ואיזו קרבה לאמת. סטרשנוב יודע יפה כי במשך שנות שלטונו בפצ"ריה, לא היתה באינתיפאדה הפעלה של "אש" אלא על ידי כוחותינו

כשהתחלתי לבקש מערכת "חדשות" לעקוב מקרוב אחר הנעשה במשפטים, שמתי לי לחוק שלא לדבר עם איש מן המעורבים – נאשמים, סניגורים, תובעים וכמובן הפצ"ר עצמו – אלא אם יש להם משהו לומר לי מיוזמתם, וגם זה בעירבון מוגבל. והצלחתי לבדי לארגן לי מין שחזור תקופתי של ימי האינתיפאדה ההם, יום ביומו, כפי שעלו בעדויות ובהסתרות. וכך התחלתי לשאול את עצמי, מה היה קורה אילו היה הפצ"ר מתעשת ברגע המכריע (היו לו מלוא החופן הזדמנויות!), מתעשת ועושה באומץ ובנחרצות את מה שברור כי לא הבין שכדאי לו אפילו לנסות ולעשות בימים הקריטיים ההם: להשליט סדר ברצינות – צדק תחת אש.

או איפה אז סטרשנוב? פתאום אני מגלה עכשיו בספרו, בפרק שהוא רואה בו את נקודת המפנה והשיא היצירתי של משפטנותו הנועזת (הריל המכוער הידוע לשמצה כ"אגרת הרמטכ"ל" לכיסוי הבכירים), הפרק הקרוי "מדיניות השימוש בכוח", בעמוד 187, פתאום בין פורום שטחים או פורום אחר, אני מגלה את המשפט הבא מונח לו כמין תחביר עוטה נינוחות: "עם שובי ממסע הסברה בארה"ב (12.2.88–31.1.88), נוכחתי לדעת..." – הופ! לא ייאמן כי יסופר: בשבועיים של שיא המכות, ההפקרות בשיאה, גולני, גבעתי ב', מכים למוות (8.2.88), מבתי־החולים נגנבות גופות, שיפא ואחרים מלאים מאות גפיים וחלקי גוף אחרים שבורים, חגיגת "נהלים" ו"לפי", הורים של נערים־עבריים־מכים־אנשים פלשתינאים מתחילים לשאול שאלות קשות – וסטרשנוב בארה"ב, במסע הסברה! אצל רבין ידענו – הוא, שר הביטחון, האנליטי, הוא מתמהמה בחו"ל בתחילת האינתיפאדה, מפני שיש לו כאלה מטענים אדירים של בוז ושל "תאכנית" אנליטית, כך שיש לו הרבה זמן, והנה, אכן עובדה, אחרי כל האלות "שאף אחד לא שמע" אותו אומר שיש לשבור בהן עצמות ואחרי כל החצציות והפלסטיקים והטווחיירי ושאר האמל"חים האנליטיים שהפצ"ר אישר לו אותם לאחר ש"נחה דעתו" ("נחה דעתי" – בקטעים המשפטיים הכי ימי־ביניימיים, סטרשנוב מדבר פתאום עברית של יוסף חריש), הנה, לקח לו לרבין סך הכל חמש שנים של אינתיפאדה והוא תפס בצ'יק. גם לא אסון שרבין השתהה, ממילא עם בואו גברה ההפקרות, עד שמשה ארנס ודן מרידור קצת הכניסו תרבות אחרת. אבל סטרשנוב? אתה כבר יודע שאיציק מרדכי ואפי פיין ורבים וטובים כמותם מסתובבים בשטח חופשי ולא מוכנים לשמוע מ"הצדק" שלך והאלות כבר בחלקן אפילו נשברות – אתה, מה יש לך אתה לחפש באמריקה? לא רק הטיימינג המופלא הזה שעכשיו מוגנב כך בספר כאילו כלום – מה בכלל עושה פצ"ר שלי, של ילדי, במסע הסברה? אתה עובד אצל דוד פוגל או משהו?

הדיון בחריגים בספר הוא העדות הברורה וגלויית הלב ביותר לכך שסטרשנוב לא הבין את תפקידו בזמן ה"אש", והוא לא מנסה להבינו במבט לאחור. שוב ושוב אנחנו מקבלים את הגדרת המשימה: "למצוא את דרך הפשרה בין פטיש הביטחון מזה ובין סדן המשפט מזה". אבל מערכת הצדק של צבאנו איננה הברווז של דודו גבע, לא כך היא מונחת בין הפטיש והסדן, ווזהי בפשטות לא המשימה. את "פטיש הביטחון" מייצגים כולם סביב הפצ"ר, מלמטה ועד רבין וכל צבאם, והזרועות גם. והפצ"ר חייב להיות ניצב נגדם. אילו השכיל סטרשנוב לתפוס ברגע הנכון, רגע של אמת, את הדבר המעוט – הקשה – הזה, היתה כל האינתיפאדה מקבלת תפנית והוא אישית היה חוסך לעצמו את הכתמים שהוא יודע כי ימשיכו לרדוף אותו. הפרקליט הצבאי הראשי מופקד על שמירת "סדן המשפט" בלבד. לא פשרה, לא דרך ביניים, ועל כן גם לא מה שהפך להיות חטאו העקבי ביותר: דילים.

סטרשנוב נתן ידו לדיל של ביטול הערעור במשפט גבעתי א' מאחורי גבם של הסניגורים ואחר כך לא פצה פה כאשר הוגשה החשבונית לתשלום על הדיל: חנינה. עכשיו הוא מתנער ומיתמם. אף מלה על מה שמתארגן אז בממלכת הצדק שלו מתוך לשכת שר הביטחון. גם הוא וגם מתן וילנאי מצייתים ומתבזים. תזכורת: גבעתי א' היה הדרמה המשפטית־התקשורתית הראשונה, אפילו דן שומרון העיד, וכן באה לידי ביטוי יצירתו המרכזית של סטרשנוב: אגרת הרמטכ"ל למג"דים. לאורך כל הספר משתבח סטרשנוב באיגרת הזאת שבה הגדיר הרמטכ"ל את מה שמותר ומה שאסור לעשות במכות. וכמלה אחת: אסור להכות להרתעה ולענישה. זה שעד האיגרת הרביצו חופשי – בזה אין לאף אחד, לרבות סטרשנוב, ספק. אבל אהא, האיגרת הזאת, שיצאה ב-23.2.88 "הפכה למגנה כרטה" של האינתיפאדה. האם סטרשנוב באמת האמין בזה לרגע? לא רק שהאגרת הזאת אף פעם לא נודעה לחיילים: גם מג"דים, שלהם כביכול נועדה, לא ידעו עליה. תפקידה היה מלכתחילה, ואכן גם כך שימשה בפועל, כמגנה חרטה – של הפיקוד הבכיר. כך השתמשו בה דן שומרון, תא"ל "מנדי" אור, אל"מ אפי פיין, וכל בכיר וטוב שרצה להתחמק כדי־עכבר מאחריות. לגבי ההתנהגות בשטח, כלומר בשטח המכות, לא בשטח המשפטי, לא היתה לה שום משמעות שהיא. אבל כך או כך, משפט גבעתי א' עסק בהריגתו במכות מזועזעות של האני א־שאמי. מכות על ידי

המשך בעמ' 82

הנקישה הנצחית

נירה רוסו

כל מי שגדל בין פרישמן לגורדון מכיר את התחושה הזאת. אתם יכולים לבחור לכם את הנידח באיי הארכיפלג הפאסיפי שלחוף מדינת וואשינגטון. רק דובי הקוטב טובלים שם במי הקרח, אבל גווכם הסמור כבר מחכה לחבטה המוכרת, לענן חול ראשון על המגבת שלכם, לדינמיקה האלימה והחרגונית של כדור גומי אחד ושתי פלאטות עץ.

אחרי הם רודפים על פני כל הגלקסיה. כפרחה תל אביבית מגובשת עיצב בי העבר שלי בין טרומפלדור לשרתון שורה של תאוות קטנות, סוטות ומוזרות שאותן אני משביעה באין רואה. תנו לי סוף שבוע של ריקודים ביום ששי, ים בשבת, מסעדה מזרחית ממוזגת תיכף אחרי, קולנוע בערב, והנאת חושים נפלאה יורדת עלי. בגלל ההנאות החולניות האלה אני מהווה נטע זר ומופרע בתוך משפחתי וידידי, אנשי הסושי ופסטיבל ישראל.

מטקות היו סביבי תמיד, מגיל שלושה חודשים, כך שאיני יכולה לזכור מתי חוויתי לראשונה את הטראומה של סילון חול בעיניים, כף רגל מיוזעת נוחתת על העיתון וכדור גומי ראשון במפתח הלב. ההלמות הזאת, ההופכת את דכי הגלים לטעם של מחצבה קטנה, הקיפה אותי תמיד. מילדות נטבע בי גם טעמה של הצ'פחה המיוחדת במינה, השטוחה והלוהטת, שמעניקה מטקה טעונת מומנטום.

אבל כל אלה לא היו עוקרים אותי מחוף ילדותי. לא הם, ולא השמש שערקה אל מחנה האויב, ולא האוזון *שהבריז*, וגם לא *הכייסים שפיתחתי איתם שותפות על נכסי*. הבריח אותי האיום הטריטוריאלי המוחשי בעליל שמציב זוג מטקות הפולש אל מרחב הגוף שלך, איום שאפשר להשוותו רק לאופן הנונשלנטי שבו יוצא אוטובוס מהתחנה שלו ומשייט בבת אחת לרוחב הכביש. הוא הרי יודע שהוא לא צריך לדאוג – מי שמסביבו יימלט או יבלום בחרדות. זה מה שקורה בשפת הים. מלחמה בין כוחות. האוטובוס גדול יותר ואלים יותר ומנצח, וכך גם זוג שחקני מטקות בלהט הקרב.

בניגוד לכל סוג ספורט אחר המוכר לאנושות, משחק מטקות על חוף הים חייב להתבצע בתוך הגרעין הצפוף והרוחש ביותר של בני אדם. אין הנאה כמו יצירת הקרחת האנושית הפרטית שלך. כולנו ראינו שחקן מטקות העומד לפגוש כדור. הוא לא יהסס לערוף לך את ציצי שמאל או כל איבר אחר שנקלע למסלול ההבטה שלו.

אז ברחתי לטנטורה. בשבתות מופקע החוף לטובת אורחים זרים, הם וששת ילדיהם והמיקרו והקומפקט והאוהל, אבל בימים אחרים מדובר באתר מבורך ממש, שבו לא אכפת לאף אחד אם הביקיני שלך ראה כבר כמה עונות ומתי ביקרת אצל הקוסמטיקאית בפעם האחרונה.

בשל כך אני חיה עד היום את הכאב של הפעם הראשונה שבה פרשתי מגבת בטנטורה, אחרי שחייה ארוכה, ועצמתי עיניים, ומאחורי אוזני הרגשתי פתאום את הדף החול והאוויר המלווה את נקישת הכדור הראשונה. צריך להבין: הליכה לטנטורה מלווה אצלנו טקסים מיוחדים – קפה טרי נשלף מתרמוס מיוחד בשעת שקיעה, כשמים וסכוני קצף למקלחת שאחרי, מערכת מגבות עבות הגנגנות מאיתנו בקצב של שתיים בעונה. חבטת הכדור הראשונה בכוס הקפה שלנו והנתזים הרותחים על בגד הים היו טראומה שכל שנותי בגורדון לא הכינו אותי לקראתה.

לקחנו את סל הפיקניק שלנו אל אחד האיים המבודדים של רצועת חוף דור. הגישה לשם קשה וכרוכה בשחייה של חירוף נפש, אבל שנתיים תמימות מצאנו שם מרגוע מהכל, בלב מצבור של סחיות קולה, מורקים וקונדומים משומשים. שם ישבנו, בודדים, ושתינו את הקפה שלנו בפרטיות. עד שיום אחד, בעודנו שותים אל המפלט האחרון הזה – כשסל הפיקניק, כרגיל, כרוך סביב צווארנו – הבחנו בששה אנשים מתפתלים במים, חמושים במחבטי העץ. כך נותק גם פרק האיים.

בשנה שעברה השיגו אותנו המטקות גם בקפריסין. שמעתי עכשיו על שיט יאכטות אקזוטי לאורך חופיה של סין, אבל אין לי ספק שגם שם תקרמנו הנקישה המחליאה, המוכרת. לכן הריני להוריעכם שעברתי לשיטה הקיצונית מכולן: לא להחזיר כדורים שנופלים לי לקפה. ■

צילומים: גדי דגון

...בה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: ....מה המשען ראשית כל,
המשך בעמוד 18

מרד דומם

סילוונו לורי נשבה בקסמם של האפרסקים שציירה פדה גליציה לפני כ-400 שנה, והחל לאסוף ציורי טבע דומם של אמנים איטלקים. בתקופת הרנסנס, הוא אומר בביקור בישראל, זאת היתה דרכם למרוד בתכתיבי הכנסייה ולצייר לשם הנאה. במוזיאון ישראל נפתחת עכשיו תערוכה מאוספו של לורי

מיכל פלג

סילוונו לורי (על רקע ציור של ברנרדו סטרוצי) קונה רק "טבע דומם אינטליגנטי"

צילום: אלכס ליבק

פדה גליציה, בתו של הצייר הלומברדי נונציו, ציירה לפני כ-400 שנה צלחת כסף מחוטבת שדובדבנים בשלים נערמים עליה וגולשים ממנה אל השולחן. אור רך בוקע מתוך האפלולית ומדגיש את העצמים באופן כה מושלם, שהיסטוריונים של אמנות שוכנעו כי גליציה הכירה את גדול אמני תקופתה, מיכאלאנג'לו די קאראווג'יו, או לפחות ראתה את תמונותיו והושפעה מהן.

סילוונו לורי, סוחר אמנות מחבל לומברדיה שבצפון איטליה, ראה פעם בבית חבר ברומא ציור מרהיב של קערת חרסינה לבנה ובה כמה אפרסקים, נטורליסטיים כל-כך שאפילו כתמי ראשית הריקבון נראים בבירור על העור הקטיפתי. מקורה של התמונה לא נודע, אי-אפשר היה למקם אותה באסכולות הידועות של ציירי טבע דומם פלמים, צרפתים או ספרדים. לורי זיהה אותה כציור של פדה גליציה האיטלקייה וכעבור זמן התברר שזו יצירת המופת החשובה ביותר שלה. הוא נכבש לקסמי קערת האפרסקים עד כדי כך שהתמכר לשיגעון לדבר אחד: ציורי טבע דומם איטלקיים.

זה 35 שנה רוכש לורי תמונות המנציחות אגרטל פרחים, קערת פירות, או שולחן מטבח עם בצל, עגבנייה וסכין לחם; אבל הוא בוחר אותן בקפדנות רבה, רק את המשובחות ביותר, אלו שהוא מכנה "טבע דומם אינטליגנטי". הוא לא מתעניין בסידורי פרחים ודוממים אחרים, מאלה שהיו נפוצים כל-כך ובעיקר בבתי אצילים ובורגנים בהולנד ובצרפת) במשך מאות שנים; אותם הוא מכנה תוצר של "בתי גידול לציירים", בתי עסק לציור שהורישו את הקליינטורה מאב לבן. הטענה שבבסיס האוסף שלו – ומומחים רבים כיום מסכימים אתו – היא שדווקא באיטליה, שם נחשב סוג הציור הזה (באיטלקית Natura Morta, טבע מת) לנחות, הביאו את הטבע הדומם לאיכויות נדירות.

כניגוד לסוג האמנות הפופולרי שנפוץ בארצות פלאנדריה, האיטלקים לא הסתפקו בהעברה פרטנית ומדוקדקת של עצמים אל הבד, אלא העניקו להם אותו שאר רוח שאפיין את המסורת האמנותית המפוארת של ארצם. "אני מאמין שכמעט כל הציירים האיטלקים, גם הגדולים ביותר, ציירו לפחות פעם אחת תמונת טבע דומם", אומר לורי, "אולי ציירו זר פרחים יפה ליום הולדתה של האשה, או כדי לשמח את ילדיהם. אני לא יכול לדמיין לעצמי אמן שצייר כל חייו רק דמויות. זה נראה לי אבסורדי, כמעט לא שפוי".

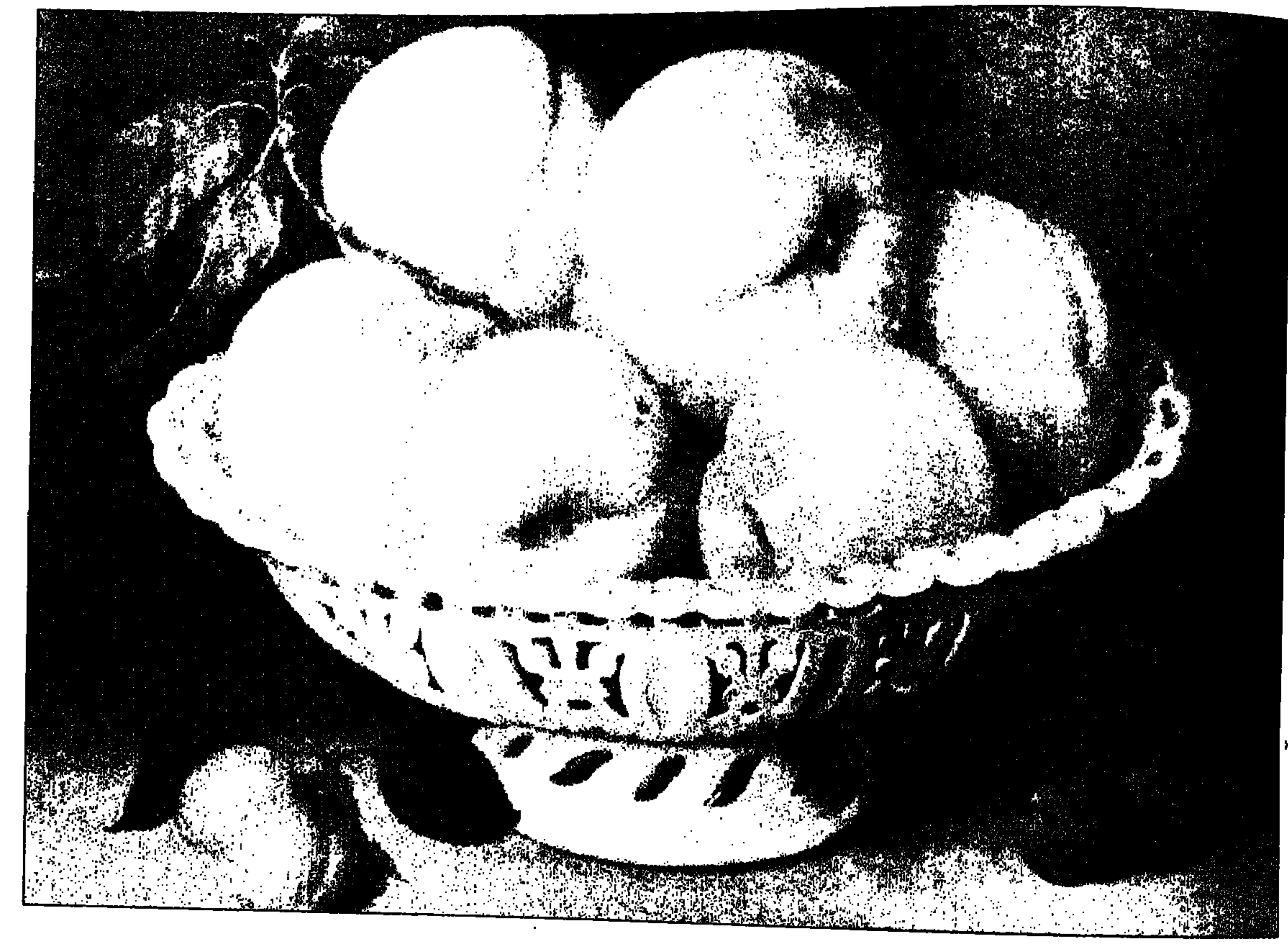

קערת זכוכית עם אפרסקים, חבושים וחרגול. ציור של פדה גליציה

מיכאלאנג'לו די קאראווג'יו היה במשך זמן רב האמן הגדול היחיד באיטליה שלגביו הוכח בבירור כי עסק בציור טבע דומם. ציור מפורסם שלו, קערת נהדרת גדושה פירות, נמצא היום בגלריה אמברוזיאנה במילאנו, וגם ביצירותיו המפורסמות ביותר – כמו נגן הלאוטה ובכחוס – מורגשת תשומת הלב המיוחדת שהעניק לכלים, לפירות ופרחים, המשחקים תפקיד מרכזי לצד הדמויות. התגלה גם מכתב של מוריע הקרדינל בורומיאו ממילאנו לקרדינל דל-מונטה ברומא, שאצלו התגורר האמן: נמצא בביתך אדם שבא מקאראווג'יו והוא מצייר טבע דומם, אמור לו שיצייר אחד בשבילי.

סילוונו לורי הצליח לזהות בבירור יצירות טבע דומם מאת כמה ציירים גדולים אחרים בני התקופה, בהם ברנרדו סטרוצי. האוסף שלו זוכה להכרה רחבה והוא עצמו מסתובב בעקבותיו בעולם, מהמוזיאון של טוקיו ועד לגלריה הלאומית בברלין ומוזיאון ישראל בירושלים. עכשיו הוא כאן, סוקר את הצבת התמונות בתערוכה ועיניו נוצצות בכל פעם שהוא נעצר מול אחת התגליות שלו, כאילו רק אתמול עברה לרשותו. הוא בטוח שדווקא בתמונות האלה מתגלה הביטוי האמיתי של האמן, שרק כאן הרשו לעצמם הציירים האיטלקים חופש שלא ניתן להם במסגרת האמנות הגדולה שטופחה על-ידי הכנסייה.

"מדברים הרבה על הגאונים האיטלקים של הציור", טוען לורי, "אבל צריך לדעת שלא היה מעולם אמן משועבד כל-כך בעבודתו כמו הצייר האיטלקי, מפני שהוא צריך היה לחכות להזמנות מהכנסייה, משם בא הכסף. והכנסייה הרי הכתיבה לו אפילו את הגודל והגובה של העבודה, שהיתה צריכה ללכת למקום מסוים שם, מעל איזה מזבח של מטר שמונים על מטר עשרים על 55 סנטימטר, וכך הלאה – בלי ויכוחים. יותר מזה, איש הכנסייה אמר: אתה תצייר לי את המדונה עם התינוק ועם סן ג'וזפה, וזהו. ואם הצייר רצה להוסיף או להחסיר איזו דמות, נאמר לו: לא, זה מה שאנחנו רוצים, לא פחות ולא יותר מסן ג'וזפה.

"אני מוצא שווהי עבודות, עבודות של המחשבה. הרי כשאומרים לך מראש שעל הבד הזה אתה צריך לצייר משהו מסוים, יש מי שמתמרד מיד. היום הוא יגיד: לא, דווקא לא אצייר את זה, אני אצייר מה שמתחשק לי ואם ימצא חן בעיניך טוב, אם לא אז לא. אבל הציירים באותה תקופה לא יכלו לומר זאת, וגם לא יכלו להרשות לעצמם להפסיד הזמנה כזו, ואת הכסף והיוקרה שהביאה להם. לכן אני מאמין שהם היו צריכים למצוא דרך להתפרק, להתיישב יום אחד ולצייר איזה זר פרחים יפה או טבע דומם, משהו שיענג אותם והעניק להם את השלווה של ציור ללא מחויבות: כי טבע דומם הוא משהו שאיש לא הכריח אותך לצייר, זה דבר שצריך לענג ותו לא. מלבד זאת, טבע דומם לא כרוך בסיבוכים, ואתה גם לא צריך לשבת מול איזה טיפוס מכוער שמסתכל עליך; הרי לפעמים אני רואה פורטרט וחושב, אלוהים אדירים, כמה שהוא היה מכוער והאשה הזו, היא בטח היתה מרשעת איומה".

שני זקנים מוכרים דגים. ציור מהמאה ה-16 מאת ברתולומאו פאסארוטי

"לא היה מעולם אמן משועבד כל-כך בעבודתו כמו הצייר האיטלקי, מפני שהוא היה צריך לחכות להזמנות מהכנסייה, משם בא הכסף. והכנסייה הרי הכתיבה לו אפילו את הגודל והגובה של העבודה"

האוסף של לורי מתפרס על-פני 400 שנה, אבל הגרעין שלו הוא ביצירות מ-1590 ועד תחילת המאה ה-18. רק בשנים האחרונות התחיל לקנות טבע דומם מודרני, והוא מחזיק כמה ציורים נבחרים: סדרת בקבוקים דקי צוואר של מוראנדי, כוס ובקבוק תעשייתיים מאת הפוטוריסט מריו סירוני, בד עם פירות מהתקופה הראשונה של ג'ורג'יו דה-קיריקו בפרארה, כיכר לחם (באיטלקית pane) עם הכתובת cane (כלב) של הבולט בציירי הטראנס-אוונגרד האיטלקי, פרנצ'סקו קלמנטה. יש לו אפילו פופ-ארט עם פלקט מודבק של פרסומת לתפוזים, וקערת פירות היפר-ריאליסטית מאת לוציאנו ונטרונה – מחווה לקאראווג'יו – וחותמת את התערוכה.

האוסף כפי שהוא מוצג במוזיאון מעניק למתבונן מסע בזמן דרך סביבה מוכרת, שתחנותיה הן כוסות וקערות, תפוחי עץ, דגים ופלחי אבטיח. המסע נפתח בסוף המאה ה-16 ותחילת המאה ה-17, אז מופיעים פירות על רקע כלים מהודרים, כשהמיקום מלאכותי והקומפוזיציה מעוצבת בקפדנות; אמנות שצרכניה היו בני אצולה ושועי הכנסייה. אפשר למצוא כאן את החן הפירנטיני הבהיר ואת הקדרות התגינית של נאפולי, המושפעת מספרד ומשתמשת בציורי הטבע הדומם כסימבוליים של מוות ודקדנס, המגולם לעתים בתולעת או בלטאה שאוכלת לזחל ולפרפר – סמל החיים – בין העלים.

למחצית השניה של המאה ה-17 מיוחסים ה"ואניטאס", ציורי ההבלות, מחצרה של משפחת מדיצ'י בפירנצה, המציגים גולגולת של מת מונחת מול שעון, או לצד כמה ספרים ומרליה, לפעמים עם כמה פירות או פרח נבול שמונחים בהדגשה מול העצמות היבשות; הערה מרוחקת וקרירה על הבל גאוותם של בני תמותה, שבאה בוודאי מחוגם של הניאו-אפלטוניים בספריות הנסיך דה-מדיצ'י.

במאה הבאה עוברת האמנות למטבח ומנציחה עגבניות, לימון חתוך, דגים מיובשים תלויים על חוט ליד שני בצלים; העוני עולה על הבד, ואתו המולת החיים במטבח. במקום קערות הזכוכית והכסף המפוארות צצה צלחת חרס מעוטרת כחול, פגומה בשוליים, וספל ישן ששפתו שבורה. ובמאה ה-20 ציור הטבע הדומם אינו מתייחס עוד לפרי אלא למודעה שמפרסמת אותו ("טבע דומם" מ-1962, מימו רוטלה) או שהוא פארפראזה על ציור קודם, כמו המחווה של לוצ'אנו ונטורה לקאראווג'יו (1988): קערת פירות הנראים עשויים פלסטיק, מובלטים על רקע חסר זהות כאילו צולמו בתאורת סטודיו על-ידי מצלמה אימתנית. ■

שולחן מטבח עם סמט ובצלים. ציור מהמאה ה-18 מאת קרלו מאג'יני

המסלול הולך ומתלהט

התצוגות בפאריס. נעמי קמפבל, על המסלול, היתה "סיוט מהלך יום־יומי" של הסוכנות שגילתה אותה

בהוליווד בסרטו "השחקן": להערכתו, הדוגמניות משמשות היום מודל־חיקוי קטלני בהרבה.

• • •

אלטמן מצלם את סרטו בתקופה קריטית במיוחד. עולם האופנה מנהל עתה מאחורי הקלעים של התצוגות הזוהרות את אחד הקרבות הקשים שידע מעודו סביב ה"מראה" השולט, the Look. מדי כמה שנים מבצע הענף תפנית מחושבת היטב באידיאל היופי שישלוט בשנים הקרובות – כך ידענו בעשור האחרון את שובו של החזה הגדול, הופעת המראה הקצוץ, עליית הפנים האקזוטיות וכו'. הענף זקוק לשינויים כדי למשוך תשומת לב ציבורית, אבל אין הסבר מדויק לתוכן של השינויים האלה.

דבר אחד ברור: הענף כולו מתואם עד אחרון החברים בו – מעצבים, עיתונאים, מאפרים, בעלי בוטיקים, סוכנויות דוגמניות, פרסומאים וצלמי אופנה. כולם יודעים בדיוק מתי עוברים לאיזה מראה, וכולם מבצעים את ההוראה. המתאם הגדול הוא סוכנות החיזוי "פופקורן", המעבירה מדי שנה דו"ח על השינויים הצפויים בצריכה של אופנה, אוכל ובידור. יזום השינויים, לעומת זאת, מתחלף בכל פעם. סוכנות "עלית" יזמה את המעבר לשיער אדום לפני שנתיים, באמצעות לינדה אוונגליסטה ובתמיכה גלויה של המו"ל ג'ון פיירצ'יילד, ואילו קרל לגרפלד וה"ווג" הם שהחזירו את החזה הגדול לעיתונים ולמסלולים, באמצעות קלאודיה שיפר וסינדי קרופורד.

ביוני 93' יזם המעצב קלווין קליין מהפכה רחבת היקף: מראה הגמדה, המגולם על־ידי דוגמנית אלמונית למדי מאנגליה, קייט מוס. מאחורי קליין עמדו תומכים כבדי משקל – תאגיד "קונדה נאסט", המוציא לאור את כל מהדורות "ווג", "וניטי פייר" ומגזינים רבים נוספים; צלם האופנה המוביל פטריק דמרשלייה; המעצב הגראפי פביין בארון, האיש שמאחורי "אינטרוויו" ו"הארפר'ס בזאר"; וכל בתי הכל־בו הגדולים בארצות הברית. לכאורה, שום דבר לא יכול היה למנוע מעבר המוני למראה הגמדה.

בתחילה הכל הלך כשורה – עיתונים בכל העולם כיסו את המהפכה, וקייט מוס, גובה 1.68 מטר והיקף חזה של 60 ס"מ, הפכה לבשורה הגדולה של הרגע. גל של דוגמניות התגלה בעקבותיה – אמבר ולטה, שלום הארלו, אמה בלפור וססיליה צ'אנסלור – כולן שבריריות למראה ורזות להדהים. בספטמבר של אותה שנה הפיץ קלווין קליין סדרה שנייה של מודעות בכיכובה של מוס, הפעם צילומי עירום שנראו, לפחות על־פי ה"אינדיפנדנט" שסירב להדפיס אותם, "כמו מתן לגיטימציה למשהו הקרוב מאוד לגירוי מיני פדופילי".

הסקנדל הקטן הזה שירת כמובן את המטרות של קליין, וקייט מוס הופיעה בעמוד הראשון של ה"ניו יורק טיימס" ושל ה"הראלד טריביון", דבר ששום דוגמנית לא הצליחה לבצע קודם לכן. הבעיה היתה שזריחתה של קייט מוס בשמי הדוגמנות לא תאמה את התוכניות של מעצבי אופנה אחרים – ובוודאי לא אלה של דוגמניות אחרות (ראו מסגרת).

על־פי השמועות החליטו המעצבים הצרפתים והאיטלקים, בראשות קרל לגרפלד הבלתי נלאה, להוציא להורג את המראה הגמדי. בניגוד לקלווין קליין, העושה את רוב רווחיו בענף הביגוד ממכירת תחתונים, ג'ינסים וחולצות טריקו, "שאנל", "דיור", "ולנטינו" ובעיקר "ורסצ'ה" זקוקים נואשות לדוגמניות שאפשר להלביש בשמלות־ערב. כתבת אופנה עם קייט מוס בשמלה נראתה מגוחכת כל־כך, ש"ווג" החליט לגנוז אותה.

רוברט אלטמן בפאריס. לגרפלד איים לקרוא למשטרה

"לפעמים כבר לא ידענו מי יותר מצחיקה", אומרת שחקנית של רוברט אלטמן, "הדמות שלי כפארודיה של דוגמנית צמרת ברחובות פאריס, או סטפאני סימור מאחורי הקלעים של תצוגת הקיץ של ורסצ'ה"

קים בסינג'ר (משמאל) "מראיינת" את המעצבת סוניה ריקל. תיעוד מזויף ופארודי

באופן פרדוקסלי, השגשוג בענף האופנה קשור דווקא למיתון בשאר הענפים. "דוגמנית־על היא אחד מכלי המכירה והשיווק הבטוחים ביותר", אומר האסטרטג האמריקאי של השיווק, ג'ון קפמן

נעמי קמפבל. מי המציא את הרומן שלה עם דה־נירו?

לעומת זאת, היא נראתה בעיתונים טוב מאוד בתחתונים, או בלעדיהם. קליין ניצל זאת לשיווק הבשמים שלו; לגרפלד פתח במלחמה.

הכללים של הקרב לא היו מוגדרים. אופנה היא עניין מסתורי, ואידיאל היופי השולט הוא לרוב מעורפל. ברט רטנר, מהסוכנות הניו־יורקית "ראש": "הענף היה זקוק לאנשים מבחוץ, כמו קייט מוס. יוצרים אותן כדי שכתבי העת ישירו בשבחן ויכריזו כי הן מגלמות את האופנה האחרונה. כך לא מתרופפת התעניינות הציבור בדוגמניות, והענף שומר על קצב נכון. הבעיה התעוררה כאשר המראה החדש הפך לקוריוז".

לינדה אוונגליסטה, למשל, היתה בנעורותה דוגמנית לא מבוקשת במיוחד, שכן עיניה הצרות לא תאמו את התקן התורן. אבל אז החליטה העורכת הראשית של המהדורה הצרפתית של "ווג" כי מבנה העיניים של אוונגליסטה הוא ה"לוק" הנוכחי, והדוגמנית שהיתה אז בת 21 זינקה לצמרת. וכאשר קיצצה את שיערה, היא עלתה לצמרת של הצמרת. אך אין פירוש הדבר כי משום כך השתפרו סיכוייהן של דוגמניות אחרות צרות עיניים וקצוצות שיער. לעומת זאת, המידות הקלאסיות של קלאודיה שיפר ושל סינדי קרופורד הכתיבו במידה רבה את הטון בחמש השנים האחרונות. כך היה אמור לקרות עם מוס, שהוכרזה מיד כנביאת "שובה של האשה־ילדה" וכן "עליית הילדה הרעה".

אבל עולם האופנה זקוק לנשים צייתניות, לא לילדות רעות. עריקתו של הצלם דמרשלייה מ"ווג" ל"הארפר'ס בזאר" החלישה מאוד את אחד מבסיסי הכוח של הגל החדש. "ווג" חש שאינו חייב עוד דבר למראה החדש, וגם אם מוס המשיכה לכבב בעמודיו, כל הנערות הרעות האחרות נותרו מובטלות מעבודה. לגרפלד המשיך לתקוף, באמצעות כתבי אופנה המקורבים אליו ובעיקר באמצעות הדוגמניות החביבות עליו. שיפר אמרה בראיון שמוס היא "בושה למקצוע", ואילו קרופורד הודיעה שלא תשתתף בכתבות אופנה שבהן מצולמת גם קייט מוס.

בנוסף לכך, נבהלו עיתוני האופנה מהמחאות הציבוריות הגוברות. הפמיניסטית סוזן פאלודי קראה להחרים את הבגדים של קלווין קליין. קייט מוס מייצגת לדעתה "פנטסיה גברית של אשה־ילדה שאפשר לשלוט בה, כמו פעם. אחת שמגיעה לך לפופיק, או קצת למטה מזה, ושנעים להצליף באחוריה החשופים. סינדי קרופורד נראית כמו אחת שעלולה להחזיר לך סטירה. קייט מוס נראית כמו אחת שתתחנן לספוג עוד אחת".

רופאים הזהירו מפני עידוד להרזיה קיצונית, העלולה להוביל לאנורקסיה־נרווזה. יועצות פסיכולוגיות בבתי הספר

המשך ◆

...בה על שהיא משום...
מעבודות הבית: ...מה הפשע ראשית כל,

המשך בעמוד 18

המשך בעמוד 18

◆ המשך

האמריקאיים דיווחו על אלפי מקרים של תלמידות שאימצו את קייט מוס כמודל, ועשו דיאטה בהתאם. כאשר מאות הורים החזירו לחנויות את הג'ינס של ילדיהם במחאה על סרטון הפרסומת של קלווין קליין שבו צולמה מוס בעירום, היה ברור שמלאכתו של לגרפלד נעשית גם בידי אחרים.

כך קרה שקייט מוס הפכה מנביאה של גל חדש לנציגה בלעדית של גחמה חד־פעמית של האופנה, קוריוז של העיתונות. ב"כינוס הבקר", כפי שמכנה הענף את הבדיקה השנתית של דוגמניות הדור החדש באמריקה, במלון "ולדורף־אסטוריה", היו בעצם שתי דרישות: "כל מי שמתחת ל־1.80 מטר וכל מי שפחות מבת 18 – פסולה", קראו נציגי הסוכנויות הגדולות לנערות שחיכו בתורים ארוכים לפני השולחנות שלהם. הסלקציה היתה אנטי קייט מוס במובהק. גבוהה יותר, יפה יותר, מושלמת יותר – כך צריכות הדוגמניות של מחר להיראות.

הניצחון של המעצבים האירופים על קלווין קליין עוד לא הושלם, אבל כבר ברור שהוא הפך את הענף לנוקשה ודורסני יותר מתמיד. בשביל הדוגמנית, קשה עכשיו עוד יותר להתמצא בכללים הבלתי כתובים. גם כך עמוס המקצוע אקסיומות משוללות היגיון. מדוע, למשל, נחשבת העבודה ביפאן, שבה משלמים את שכר העבודה היומי הגבוה ביותר לדוגמניות, כפחיתות כבוד שאינה מקדמת דוגמנית השואפת לקריירה בצמרת? ומדוע, לעומת זאת, עולה פי כמה וכמה ערך השוק של דוגמנית, אם היא מופיעה על שער "ווג" או מגזין אופנה ידוע אחר, למרות ששכרה על כך נע בין 250 ל־750 דולר עלובים? ומדוע הופעה בבגד ים מוסיפה ליוקרתה של דוגמנית, ואילו הופעה בלבנים פוגעת בקריירה שלה?

איש אינו יודע בוודאות. איש גם אינו יודע למה דוגמנית צמרת כמו קארה אוטיס נעלמה בבת אחת, למה דוגמנית בינונית

"דוגמניות נעשות".

• • •

הנערים היפים ביותר שיכלה פאריס להציע, באמצע המאה שעברה, נהרו אז לשירותו של החייט יליר הולנד, הומאן,

"דוגמניות הן סמלי מין, וגם זמרים ושחקנים הם סמלים כאלה", אומרת טטיאנה פטיץ, "והם מולידים תינוקות שמאוחר יותר בטח יהיו גם הם מאוד סקסיים. הכל מאוד אופנתי"

והתהלכו ברחובות לבושים בחליפותיו המהוללות, שעליהן הופיע סמל החברה בבירור. בשפת מולדתו כינה האמן את החלוצים האלה בשם "מאנקס", וכך נולד השם המקצועי. ובשם זה כונו מאוחר יותר גם הנערות הצעירות, שהיו כדרך כלל המוכרות היפות ביותר של האופנאים והציגו בפני הלקוחות העשירות, באטלייה של האומן, את הדגמים החדשים שלו, עד להמצאת מסלול הדוגמניות. לכמה מהן שימש עיסוקן קרש קפיצה חברתי. הדוגמנית איווט, מיס צרפת של 1930, ככשה

השפעה ניצחת על הלך רוחם של אנשים". לפי המהלך הזה מוצר, שכהחלט יש לו תחליפים, הופך ליחיד במינו, נחשק ויוקרתי, ברגע שהוא מוצג על ידי אדם הנחשב יחיד במינו, נחשק ובעל מעמד גבוה. לפיכך עודד המעצב האיטלקי ג'יאני ורסאצ'ה ב־1974 את כוכבות האופנה אז לעבור מתחום לתחום ולא להתמקד רק במסלול הדוגמנות. זו היתה תחילתו תהליך שהביא בסופו למשכורות של היום.

שכרן של דוגמניות הצמרת עולה בהתמדה, ולא ברור אם ייעצר אי פעם. לפני ארבע שנים הדהימה לינדה אוונגליסטה את העולם במשפטה המפורסם, "אני לא קמה מהמיטה בשביל פחות מעשרת אלפים דולר"; השנה, היא וחברותיה לצמרת הרוויחו 25 אלף דולר ליום צילומים. משכורת שנתית של 120 אלף דולר נחשבת שכר של דוגמניות זוטרות – או של גברים. מלבד זנות, דוגמנות היא המקצוע היחיד בעולם שבו נשים מרוויחות כפליים ויותר מגברים. הדוגמנים המובילים היום, לאקי ויינוס (ארצות הברית), מרקוס שנקנברג (הולנד) ובײרון אנדרסון (שוודיה) מרוויחים בממוצע 14 אלף דולר ליום.

"המקצוע עבר שינוי מרהיב בשנים האחרונות", אומרת אליין פורד, מייסדת סוכנות הדוגמניות המפורסמת הקרויה על־שמה. "לפני 15 שנים מי ידע בכלל את שמות הדוגמניות המובילות. רק טוויגי היתה מוכרת, בגלל היותה חריג. הדוגמניות הגדולות באמת לא רואיינו עד סוף הקריירה. לורן האטון יותר מפורסמת היום, בגיל 50, מאשר בשיא הקריירה שלה". פורד אומרת שדוגמנית מובילה בשנות ה־70, דוגמת צ'דיל טיגס, נדרשה להסתפק ב־130 אלף דולר לחוזה שנתי עם חברת תמרוקים. השנה חתמה איזבלה רוסליני, בגיל 41, על הארכת חוזה עם חברת "לנקום" תמורת יותר מ־6 מיליון דולר.

באופן פרדוקסלי, השגשוג בענף קשור דווקא למשבר הכלכלי בשאר הענפים. "דוגמנית־על היא אחד מכלי המכירה

ניקי טיילור, 18, היורשת של קרופורד. האם נקודת־החן תספיק?

טטיאנה פטיץ. "אני לא יכולה לשכור לי מאהב לחודשיים, בניגוד לדוגמניות מפורסמות אחרות"

כמו קריסטן מקנמני הופכת אחרי חמש שנים כשטח לכשורה לוהטת, למה סטפאני סימור יכולה להצטלם בעירום, להיעצר על־ידי המשטרה, להתמוטט בלבנים ולהופיע בתצוגות ביפאן ועדיין להיחשב כאחת מחמש הדוגמניות המובילות בעולם. איש גם אינו יודע להסביר למה אסתל האלידיי מרוויחה 20 אלף דולר ליום, שעה שעשרות בלונדיניות הדומות לה להפליא מרוויחות עשירית מזה. "דוגמניות אינן נולדות", אומר רוברטו לאנצוטי, בעל סוכנות דוגמניות במילנו, ומושך בכתפיו,

בקסמה את אגה חאן, וחברתה למקצוע, אליאט, שבתה את לבו של המנצח הרברט פון קראיאן.

דוגמניות והצילום חבות את מקצוען להלן ראסור, הקופירייטרית הראשית של סוכנות הפרסום "ג'יי־וולטר־תומפסון", שפתחה במסע פרסום גאוני. ראסור האמריקאית החליטה ב־1928 להשתמש בשחקניות קולנוע כדי לפרסם סבון מתוצרת "לוקס". במסע פרסום זה גילתה ראסור, שכוחה במקצועה, את מה שאנשי פרסום מכנים "המהלך שיש לו

והשיווק הבטוחים ביותר, במיוחד בתקופות של מיתון", אומר האסטרטג האמריקאי של השיווק, ג'ון קפמן. המפרסמים הגדולים מנסים מדי פעם לשווק באמצעות מודעות אוונגרדיות וסרטוני פרסומת חדשניים, אבל, אומר דובר "פפסי קולה", "שום דבר לא מתקרב לאפקט המכירה של סינדי קרופורד מחזיקה פחית". לפיכך, האמריקאי הממוצע נתקל לפחות 12 פעמים ביום בצילום של דוגמנית. כאשר האופנאים גונחים תחת עולו של

המשך ◆

♦ המשך

המיתון, מחזור העסקים של סוכנויות הדוגמניות בניו־יורק, פאריס וטוקיו מסתכם במאות מיליוני דולרים.

כאילו אין להן הכנסה מספקת, דוגמניות מועסקות בעבודות רבות נוספות. סינדי קרופורד מגישה תוכנית שבועית באם־טי־וי ומוציאה קלטות הדרכה לכושר גופני, ורוניקה וב מפרסמת טור אישי ב"אינטרוויו", ונדלה היא כתבת ספורט, נעמי קמפבל מתכוננת להוציא תקליט, טיירה בנקס מופיעה בסדרה "הנסיך המדליק מבל־אייר" ואל מקפרסון מתכננת להוציא קו של בגדיים.

הדוגמניות נמצאות בכל אמצעי התקשורת: בספרים שהן

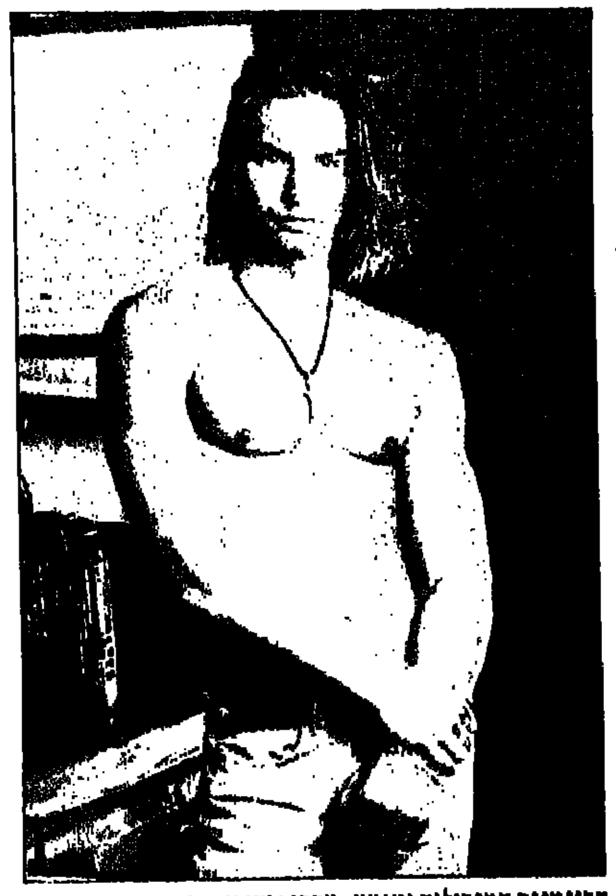

הדוגמנים המובילים (מימין: מרקוס שנקנברג, ביירון אנדרסון ודייוויד בולס) מרוויחים כמו דוגמנית מתחילה, ולפעמים גם פחות

צילומים: "אנגלי"

כותבות או שאחרים כותבים להן, בווידאו קליפים שבהם הן משתתפות, בשירים שזמרי פופ מהשורה הראשונה מקדישים להן. הן דחקו את אלילות הקולנוע מעמודי השער של העיתונים. הן הפכו למה שהסוציולוגים מכנים "דגם החיקוי האולטימטיווי", וכהיותן האובייקטים האהובים ביותר על צלמי המגזינים הן שולטות בעולם הפנטסיות הקיבוצי. ממשאלים שונים עולה כי 80% מכל הנשים בכל הגילים בצרפת רואות את

הפמיניסטית סוזן פאלודי: "סינדי קרופורד נראית כמו אחת שעלולה להחזיר לך סטירה. קייט מוס נראית כמו אחת שתתחנן לספוג עוד אחת"

הדוגמנות במקצוע חלומות (בארה"ב שיעור התשובות החיוביות גבוה אף יותר). 98% מהגברים הצרפתים היו רוצים לצאת עם דוגמנית צמרת – ועורכי מכון הסקרים "סופרס" הביעו הערכה ששני האחוזים שהשיבו בשלילה אינם הטרוסקסואלים.

התוצאות ברורות עוד יותר במשאלי נוער. 92% מבנות 17-14 בגרמניה, למשל, היו רוצות להיות דוגמניות. השכר הגבוה הוא רק הנימוק השלישי בחשיבותו: במקום הראשון, עוד לפני חיי הזוהר והנסיעות לחו"ל, מופיע המשפט "כדי להכיר בחורים מעניינים". העיתונים מקפידים לעקוב אחרי הרומנים של דוגמניות הצמרת עם גברים מפורסמים – בעיקר זמרי פופ – תוך דגש על היותם מיליונרים. אחד הגיליונות הנמכרים ביותר של "ווג" אשתקד כלל כתבה מצולמת על האהבה הסוערת בין לינדה אוונגליסטה לקייל מקלכלן, גיבור הסדרה הטלוויזיונית "טווין פיקס".

"דוגמניות הן סמלי מין, וגם זמרים ושחקנים הם סמלים כאלה", אומרת הדוגמנית השוודית סטיאנה פטיץ, "והם מולידים תינוקות שמאוחר יותר בטח יהיו גם הם מאוד סקסים. הכל מאוד אופנתי". פטיץ, מהדוגמניות המובילות בעולם, אומרת שאין לדוגמנית צמרת שום סיכוי לנהל מערכת יחסים סדירה. "אני טסה כל יומיים ליעד אחר, ויש לי ערבים תפוסים לשנתיים הקרובות. ממילא, גברים מסתכלים בי בפחד, מרחוק, וחושבים, 'או, זו דוגמנית מפורסמת. אני לא יכול לפנות אליה'. חבל. אני נמצאת בבית 60 יום בשנה בממוצע, ואני לא יכולה לשכור לי מאהב לחודשיים, בניגוד לדוגמניות מפורסמות אחרות".

השמועות על נישואים פיקטיוויים של דוגמניות, נישואים שכל מטרתם היא פרסום נוסף בעיתונים והתחמקות מדימוי לסבי, מתפרסמות מדי פעם בטבלואידים, בכל פעם לגבי דוגמנית אחרת. סינדי קרופורד היא עכשיו היעד, והיא אומרת שהיא לגמרי לא מוטרדת מהשאלות על נישואיה לריצ'רד גיר. על נעמי קמפבל אמרו שהרומן שלה עם רוברט דה־נירו הומצא למעשה על־ידי היחצ"ן שלה, בשיתוף היחצ"ן שלו. על לינדה אוונגליסטה מספרים בכלל דברים איומים, למשל שהיא בחורה איומה.

"זה עלול לקרות לכל אחת באותו מצב", אומרת פטיץ. "כל הזמן מכרכרים סביבך צלמים ועיתונאים ואומרים, 'את כל כך יפה, יפה, יפה'. את חיה בזירה מלאכותית, בבועה סגורה, ויש סכנה שתפתחי רגשות התנשאות ובעצמך תתהלכי בהרגשה שאת הכי יפה בעולם. לכן חשוב להיות בעל אישיות נכונה, כלומר לא חזקה מדי, אבל גם לא חלשה מדי. דוגמניות רבות מתנשאות בגלל שבלי ביטחון עצמי אין לך שום סיכוי במקצוע הזה. גם אצלי מילאה תפקיד מכריע העובדה שלא חשבתי כל הזמן שזאת או זאת נראית הרבה יותר טוב ממני. התמקדתי בעצמאות ובביטחון שלי. הרי העולם מלא בבחורות שרוצות לקחת את מקומי, צריך להיות על המשמר ולהילחם בשיניים".

• • •

הוא גבר נאה, ונשים רבות בשדה התעופה רואסי בפאריס תולות בו מבט מלא תקווה. אבל פייר שמפו, 30, מחזיר מבט רק לנערות צעירות. "אני צייד", הוא אומר, "והשלל שלי הוא נערות שמישות". שמפו מעודכן היטב בדרישות של השנה הקרובה, וכדי לאתר את הבחורה שתסלק את פטיץ ממקומה הוא מלווה במבטו בעיקר בנות ה־15 שהיקף החזה שלהן 80 ס"מ ויותר. על הנערות להיות גם גבוהות, בסביבות 1.80 מטר, עם פרופורציות אידיאליות. "קצת שומן תינוקות לא צריך להדאיג", הוא מרגיע. "אותו כבר נוריד מאוחר יותר". רק אחת ממאות שהוא בוחן בשרות התעופה, בדיסקוטקים וברחובות הערים בעולם כולו, עונה על התקן. "אל אחת כזאת אני פונה", אומר פייר שמפו, "ובדרך כלל אני משיג אותה".

קייט מוס התגלתה בשדה התעופה של ניו יורק, בגיל 14; קלאודיה שיפר התגלתה בדיסקוטק במינכן, בגיל 15; נעמי קמפבל התגלתה ברחוב לונדוני, בגיל 15. ציידים, ציידי כשרונות – כך מכונים אלה הדואגים לספק את ההיצע בענף הזוקק מדי שנה לאלף נערות חדשות (ופולט החוצה כמספר הזה – מבוגרות מדי, שמנות מדי, מחוץ לאופנה מדי). התהליך אינו בלתי דומה ליחסי סרסור־זונה. כפרילנסרית שעדיין לא חתמה על חוזה קבוע, יכולה הדוגמנית המתחילה להחליף סוכנות בכל שלב. משום כך כה מעוניינים אנשים כמו שמפו להחזיק אצלם בכל מחיר דוגמנית טובה. דבר זה אפשרי רק כאשר הסוכנים ה אנשים שהדוגמנית יכולה להתקשר אליהם רגשית.

דבר ידוע הוא שהדוגמניות הן בחורות יפות; פחות ידוע העובדה שהסוכנים הם בחורים יפים, אולי יפים מדי. הסוכנ הללו הם שמקשרים בין המעסיקים, נותני החוזים, והדוגמני ובו בזמן הם דואגים, לדבריהם, לנשמותיהן של הנערו הצעירות כאשר הן נתקלות בקשיים וכישלונות במקצוע א בחיים האישיים. "לעתים קרובות אני הידיד היחיד שלה בעש" אומר וינצ'נצו, סוכן בסניף החברה הפאריסאית "עלית" במילנו.

לעתים קרובות הקשר בין הדוגמנית לסוכן שלה כה הדו שהיא מתלווה אליו כאשר הוא עובר מסוכנות לסוכנות. כאש

ג'ון קובלנקה, שהקים את סוכנות "עלית", פתח ב־1977 סניף בניו יורק, הוא גייס מסוכנות "פורד" המקומית את הסוכן שטיפל בדוגמניות הצמרת שלה. כמעט כולן הלכו אחרי הרועה הטוב. מאז רואנות הסוכנויות שסוכן אחר ייצג לכל היותר שתי דוגמניות גדולות.

הציידים אוהבים אותן צעירות. קייט מוס התגלתה בשדה התעופה של ניו יורק, בגיל 14; קלאודיה שיפר התגלתה בדיסקוטק במינכן, בגיל 15; נעמי קמפבל התגלתה ברחוב לונדוני, בגיל 15. התהליך אינו בלתי דומה ליחסי סרסור־זונה

זה לא היה, כמובן, סוף פסוק. בספטמבר אשתקד גנבה סוכנות "פורד" את נעמי קמפבל מג'ון קובלנקה ו"עלית". מוניק פילאר מ"עלית": "היא לא עזבה, אנחנו פיטרנו אותה. היא היתה סיוט יום־יומי. היא דוגמנית מצוינת, אבל בשש השנים שחלפו מאז גייסנו אותה היא הפכה לילדה מפונקת ובלתי נסבלת. אני אשמה בזאת בעקיפין, בגלל תרומתנו לקרנבל התקשורתי סביב הדוגמניות בשנים האחרונות. אין מה לעשות, הן הכוכבות הגדולות של התקופה".

דוגמנית חדשה תוכל לפרוץ ולהתעשר כאשר נשים עם כובעים מצחיקים יכריזו שהיא המראה החדש, בתמיכתם של בית אופנה גדול וכמה עיתונים. אם מתגלה נערה עם פוטנציאל ליהפך לדוגמנית צמרת, מוטלים עליה כללים קפדניים במיוחד: אסור לה לפרסם שאבי אבק, תמרוקי ניקוי, או טמפונים, אפילו אם משלמים לה מצוין. למה ככה. "כמובן, לפעמים נראה שכל הענף הזה הוא אבסורדי", אומר פייר שמפו. "אבל כאשר אתה מגלה נערה והיא עולה לצמרת, אתה מרגיש כמו אלוהים". ■

יש חדש בצנטרום...

מכיל בטא קרוטן

"צנטרום פלוס" היא תוספת חדשה, מקיפה ומאוזנת של 29 ויטמינים ומינרלים עם בטא קרוטן.

הנוסחה החדשה של "צנטרום פלוס" מכילה גם ויטמינים ומינרלים המוגדרים כ"אנטיאוקסידנטים" – נוגדי חימצון: ויטמין C, ויטמין E, אבץ, סלניום ובטא קרוטן. כשהתזונה אינה מספקת והגוף זקוק לתוספת, שימוש יומיומי ב"צנטרום פלוס" ישלים את החסר. "צנטרום פלוס" הורכב בהתאם לתקן הרשמי של מינהל המזון והתרופות האמריקאי (FDA), ומיוצר ע"י חברת התרופות "לדרלה", הידועה בהתמחותה בתחום הויטמינים. אז מעכשיו, כאשר הגוף זקוק לתוספת – השלם את החסר עם "צנטרום פלוס".

יש לעיין בעלון המצורף לאריזה לפני השימוש.

מומלץ על־ידי רופאים.

להשיג רק בבתי מרקחת ללא מירשם רופא.

Lederle

כל טבלייה מכילה:	כמות לטבלייה	אחוזים מהכמות היומית המומלצת לפי R.D.A	כל טבלייה מכילה:	כמות	אחוזים מהכמות היומית המומלצת לפי R.D.A
ויטמין A	4000 IU	100%	ברזל	18 MG	100%
בטא קרוטן	1000 IU		יוד	150 MCG	100%
ויטמין D	400 IU	100%	נחושת	2 MG	100%
ויטמין E	30 IU	100%	זרחן	150 MG	15.6%
ויטמין C	60 MG	100%	קלציום	194 MG	19%
ויטמין K1	25 MCG	25%	אבץ	15 MG	100%
חומצה פולית	400 MCG	100%	מנגן	2.5 MG	
ביוטין	30 MCG	10%	כרומיום	2.5 MCG	
ויטמין B1	1.5 MG	100%	מוליבדנום	60 MCG	
ויטמין B5	10 MG	100%	סלניום	25 MCG	
ויטמין B2	1.7 MG	100%	סיליקון	10 MCG	
ויטמין B3	20 MG	100%	סטנום	10 MCG	
ויטמין B6	2 MG	100%	ונדיום	10 MCG	
ויטמין B12	6 MCG	100%	ניקל	5 MCG	
מגנזיום	100 MG	25%			

צנטרום פלוס

29 ויטמינים ומינרלים

עם בטא קרוטן

באמון בר רבינאי

...בה על שהיא משתמ...
מעבדות הבית: ...מה המשעז ראשית כל,

המשך בעמוד 13

אם לא טעמת NESPRESSO.
לא טעמת אספרסו...

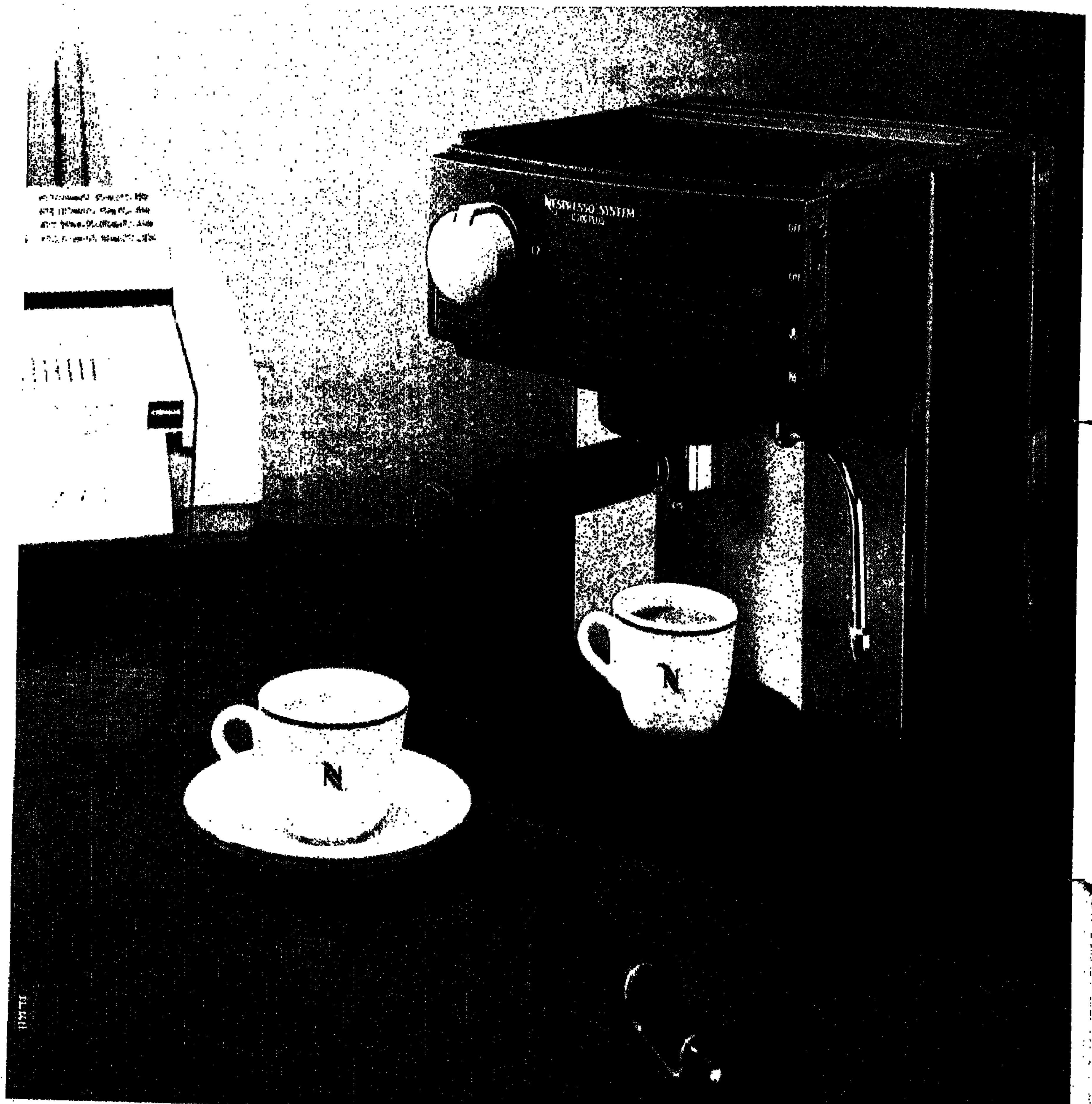

NESPRESSO.

Nestlé

אמרת נספרסו, אמרת תערובת של 600 פולי קפה מובחרים, שעברו תהליכי קלייה וטחינה מיוחדים במפעלי חברת נסטלה. אמרת נספרסו, אמרת קפסולה מקורית וסגורה הרמטית ב-6 טעמים שונים, השומרת על טריות מירבית של תערובת הקפה ומבטיחה נקיון מושלם. אמרת נספרסו, אמרת מכונת אספרסו הפועלת בלחץ אדים גבוה פי 3 ומפיקה את המקסימום מכל גרגיר וגרגיר במינימום מאמץ מצידך.

טעמת נספרסו, והבנת שאין מילים...

1,270 ש"ח בלבד (לא כולל מע"מ)

נספרסו - טלפן עוד היום ותוכל להנות מחווית אספרסו אמיתית.

מרכז הזמנות נספרסו טל. 03-9241334-7 היבואן: פרומדיקו טל. 03-9247444

המשך בעמוד 18

המשך מעמ' 68

רבים, הריגה קולקטיווית, שבוצעה חצי שנה לאחר "פירסום" איגרת הרמטכ"ל! לאור זאת ולאור העדויות הקשות ביותר שהושמעו במשפט ודווחו בתקשורת בתדהמה, ובעקבות פסק הדין שאפילו סטרשנוב רואה בו פרצות רבות – ערעור היה הופך אותו לפרובלמטי ביותר לחברים ב"פורום" שסטרשנוב השתתף בו כל יום שישי ולעומר בראשו. סטרשנוב יודע יפה איזו עסקה נעשתה שם ומדוע, ועכשיו יש לו עזות המצח לקשקש בספר משהו על "התקשורת" וכיו"ב הבלים.

את הדיל הזה רודפת שורה של דילים, ושיאם כמובן בדיל המתפוצץ לו בפרצוף, עם יהודה מאיר. הספר כולו נכתב לא כספרו של משפטן (למעט פרק אחד קטן), אפילו לא כספרו של סניגור-עצמי, אם כי הטון השליט הוא כזה. בעיקרו של דבר הספר הוא דו"ח של מאכער על איך הוא מסדר עניינים ומסתדר לא רע, עסקה פה פשרה שם הגנה ככה מצפון בערך, והארומה הכללית היא של מין היתר-עסקה בין החבר'ה הטובים שיש בהם המגזימים בביטחוניותם ויש המתעדנים בהומניותם, אבל בסך הכל המאכער בסוף "יניח את דעת" הכל ובכנס של "משפטנים יהודים" (איזה יופי של קטגוריה) הוא גם "יסביר" (אחרי התבזותו בפרשת יהודה מאיר) שהעסק מסתדר גם עם המוסר היהודי. שוין, גם זה.

הפרק המרכזי בספר, על עסקת יהודה מאיר, הוא גם הפרק המרכזי בחייו המקצועיים של סטרשנוב. והוא גם הפרק המייאש באמת. יכולת לחשוב: הנה, סטרשנוב כבר הספיק להתאושש, להרהר, הוא יודע שמדובר בכישלון גדול, והוא מנסה להסביר לנו, לעצמו. וכי למה לכתוב ספר אם לא לשם כך? אבל כלום. שום כלום. הוא יודע שאם יש משהו שהוא בלתי חוקי בעליל זה שחיילים מגדוד של נח"ל מוצנח לוקחים לפי רשימות השב"כ "מקומיים" לחורשה, מכים אותם, פלנליות בפה, מנוע האוטובוס מרעיש כדי לא לשמוע את הצעקות, וכו', ואחרי יומיים עוד פעם, ויש לשער שכמו כל בנאדם נורמלי הוא מזועזע, והוא הולך, משת"פ משפטי אם איפעם היה משת"פ משפטי בישראל, ומשתתף בעסקה עם מצנע ועם סגנו ועם הרמטכ"ל ועם סגנו ועם השב"כ ועם סגנו ועם כל מי שתרצה ועם יהודה מאיר שנתן את הפקודות בחורשה, ובלבד שלא יהיה משפט ושלא יוודע לתקשורת! ואנחנו מחכים לשמוע עכשיו, משהו, טיפה, איזה קמצוץ תיאור של איך הוא אולי "נקלע" לתוך השטות של חייו, האם זה למשל מפני שהוא מחבב את דן שומרון? או שמא הכניסו אותו למלכודת, החבר'ה הטובים, או משהו, שאם לא יצדיק, לפחות אולי יישמע אמין כתור סיפור. אבל כלום. שום כלום.

סטרשנוב נותן יד להשתקה שנה שלמה! המסחר על תנאי העסקה מתנהל כמה חודשים טובים. ואז הכל נרפק: מישהו לא מקיים את הדיל באופן מדויק עם יהודה מאיר, והוא מתרוצץ ומגיע ליוסי שריד. עכשיו שריד הוא זה שלא מקיים את הדיל אתו, ומפרסם ב"הארץ" ב-4.5.89 (כמעט שנה וחצי לאחר האירועים) את מאמרו "ליל האלות השבורות". עמוד 264 בספרו של סטרשנוב שווה את כל הספר. הטינה שלו ליוסי שריד עולה על כל מידת הזהירות שלו, והוא לא מסוגל להתאפק מלדקור פעמיים, הנה, מה חושב לו שריד, הרי לא הוא היה הראשון, הרי חודש לפניו כבר "פרצה הפרשה לתקשורת", והעיקר: הנה לך, יהודה מאיר, "הסיוע והתמיכה" שביקשת מיוסי שריד, קיבלת בכתבה ב"הארץ"...

אבל מה שמדהים עוד יותר בא בפסקאות הבאות. קודם כל מה שאין בהן: באותו בוקר, טסו הרמטכ"ל ומלוויו בהליקופטר. מישהו מחזיק "הארץ" ומזדעזע מהמאמר של שריד, מראה לרמטכ"ל וזה מאשר: אכן כך, אלה הדברים. על זה סטרשנוב לא מרמז. חבל, זה קטע טוב בשביל ספר זיכרונות. אצל מרטין סקורסזי בסרט, על קטע כזה בונים את כל הקונפליקט האמנותי. מכל מקום, סטרשנוב יודע באותו יום כי הפור נפל. והוא גם יודע שבמסגרת כללי המשחק שהוא מכור להם אין לו נסיגה. למאפיה ולמערכות משפטיות יש קווי דמיון לא מעטים, ואחד מהם מתחיל, כמו שצריך, איפשהו על יד רומא: הסכמים יש לקיים. קל-וחומר הסכמים שנעשו בחדרי-חדרים. "את הנעשה אין להשיב", אומר סטרשנוב. כללי מסחר הוגנים, לא כמו שריד. ואז פתאום הפסקה הבאה, בלי הודעה מוקדמת:

"ב-5.5.89 כתבתי חוות דעת מפורטת לרמטכ"ל ולגורמים נוספים..." כלומר, בדיוק למחרת המאמר של שריד וההליקופטר "כתבתי" וכו', ויש לנו אינסטנט-גיבור-מוסרי: זה בלתי חוקי בעליל, זה דגל שחור מתנוסס, ושאר דברי פייטנות "משפטיים". אחרי שנה של הסתרה, לא ייאמן כי ייכתב. הוא, הפרקליט הצבאי הראשי של צבא ההגנה לישראל, כל מה שיש לו להגיד לנו היום על ההתחסרות הזאת זה לשתף אותנו בהרגשה האמיתית שלו: אוף, השטינקר הזה היה מוכרח לדפוק לנו את כל העסק בחוסר הממלכתיות שלו

בביקור המדווח היחיד של הפצ"ר בכלא הגדול באנסאר הוא מחליט דווקא כן להיענות לאתגר ולהיעשות סופר ולתאר לנו את התפעמותו מן הפמליה של שמגר – הם מזיעים, היהודים, והם יפים בזיעתם!

אחר כך הסיפור כבר ידוע. סטרשנוב חוטף מהבג"ץ את העלבון של חייו, ומכאן ואילך יש לנו לפחות רווח צנוע: מעתה, כל איש צבא יודע כי החלטות הפצ"ר כפופות לבג"ץ. זוהי ידיעה חשובה כלשעצמה, כפי שמסביר רנאטו יארק בספר "ישראל, האינתיפאדה ושלטון החוק" (באנגלית) שהוציאה לאור הפרקליטות הצבאית בעצמה (הסברה!). אבל סטרשנוב כותב היום כמי שעדיין נתון באותו ההלם. רק דבר אחד מעניין אותו: הנאמנויות לחבורה. מכאן הבוז לשריד, מכאן ההערצה המובנת לדן שומרון, ומכאן – המשך העיוורון ביחס לנזק שהמיט על המערכת שאמור היה, נעבעך, להשליט בה נורמות אלמנטריות, ולא "להבין את רגישויותיה". ומכאן גם תחושת העליבות בכתיבתו היום, כאילו מילא, היתה פה אולי מעידה, מעידונת, אם אכן כך אומרים השופטים (!) או אולי, אבל בכל זאת – ככה להתאכזר למי שסך הכל רצה להיות חיובי עם כולם!

ואמנם גם יש, כאמור, פרק אחד עם יומרה משפטית בספרו של הפרקליט הצבאי הראשי של האינתיפאדה, ונכברו על כן בהערה מהותית לעניין זה. השופט (בדימוס) חיים כהן, מ"מ נשיא בית המשפט העליון, בביקורתו האירונית והמרשיעה על ספרו של סטרשנוב ("הארץ", מוסף "ספרים" 11.5) מתמיא ואומר כי דווקא את הפרק הזה על "הבלתי חוקי בעליל" רצוי להיעשות "קריאת חובה לכל חייל". עם כל הענוה שאני משתדל לארגן, נדמה לי שחיים כהן טועה. הפרק הזה הוא עדות נוספת לכך שסטרשנוב עדיין איננו מבין את העניין. השופט כהן מזכיר כי המקום היחיד שבו סטרשנוב "מכה על חטא" הוא בעניין זה, שלא הביא את "הבלתי חוקי בעליל" לידי ערעור, אולי עד בית המשפט העליון.

ובכן: קודם כל, לאחר ניסיון של עשר שנים בהוראה למפקדים בצה"ל (ולא "כל חייל") אני יכול להעיר קצת, כי כל מה שניתן "ללמד" הוא זה: בלתי-חוקי – חייבים לציית (ואחר כך אולי נותן הפקודה ייענש, ובדרך כלל כמובן לא) ובלתי-חוקי-בעליל – חייבים לסרב. מכאן ואילך, מתי זה בעליל ומתי לא -- יש רק דוגמאות, בעיקר הדגל השחור של הטבח בכפר קאסם, ותו לא. מאז הבג"ץ של ביתא וחווארה, "פרשת יהודה מאיר" ומה שעו"ד אביגדור פלדמן מכנה בלגלוג "מעשה נאצי תוצרת ישראל"), יש לנו עוד דוגמה. יותר מכך קשה מאוד לחיילים ולמפקדים להבין. עד כאן – העניין הפרקטי.

ומדוע קשה? מפני שהפצ"ר, שטוען היום שהוא מכה על חטא, נראה לי יותר כמתחסד: הוא זה שבאופן עקבי מנע את האפשרות ללמוד עוד משהו בנושא. אילו היה נותן להגיע לערעור, כפי שאכן נתבקש שוב ושוב והתעקש בעסקאותיו למנוע, היה מוסיף משהו. מהו? את זה: האם להכות לענישה ולהתרעה באופן שגרתי, כמו שעולה מאינספור עדויות שאכן ידועות לו מן השטח ומן המשפטים, הוא בלתי חוקי בעליל, או לא. אותם חריגים ברורים (ורבים), חריגים מן השגרה הזאת, שהם המעשים – אלה לא מעניינים מבחינה משפטית, רק מבחינה פסיכולוגית. במקום לבוא בביקורת על השופטת נילי פלר בפסק דינה בבית-דין צבאי במשפט גולני, צריך היה הפצ"ר לשמוע אותה, ושוב לשמוע אותה בבית הדין בקריה במשפט יהודה מאיר, כיצד היא ממש מתעקשת: את השגרה הזאת אינני יודעת אם לראות כבלתי חוקי בעליל, והואיל ואני יודעת שבבית-דין דרום כן ראו בכך בעליל, אני מחכה לערעור כדי להבהיר. בהקשר של משפטי החריגים, עמדתה זו של אל"מ נילי פלר היא הגיונית, צנועה, ואמיצה. כשסטרשנוב אומר עכשיו כי הוא "מצר על טעותו", הדבר עשוי להישמע כצירוף נאה של חרטה פלוס הערת-משפטן אקדמית. אבל מעבר לכך המצב די בנלי: הפצ"ר ידע כי אין הוא יכול להרשות את בירור העניין הזה בערעור בערכאות העליונות, מפני שמדובר בסכנה שכל ההתנהגות בשטח במשך חודשים ארוכים תוכרז בלתי חוקית בעליל, או לחלופין כל מערכת הכללים שלו היתה רפוקה, או שניהם כאחת. הדבר הזה כל כך לא בא בחשבון בשבילו ובשביל חבריו הבכירים, עד שהוא טובל ראשו ורובו בעסקאות ומקווה שכולם יתרכזו רק בחריגים המטורפים שיצאו מכלל שליטה לחלוטין, שעליהם יש הסכמה בעליל והם קלים להשתלחות "מוסרית" – גם שלו עצמו. על כן בשיא העסקאות הוא מתחנן על נפשו שלא לבוא להעיד במשפט גבעתי ב' ומעדיף לתת עדות בכתב כתחליף, ואף שולח את התובע הצבאי הראשי להתמקח בשבילו על מה יהיה כתוב במכתב שלו ומה לאו במקום לנצל את ההזדמנות ולעשות מעשה הצלה משפטי, הוא מתחמק מלכתוב במכתבו את ביטוי המפתח "מכות לענישה", משאיר את הערפול המשפטי, ועכשיו בספר (עמוד 243) הוא מגיש לנו מלאכת מחשבת של כיסוי: "לגבי הפצ"ר, הסתפקה ההגנה במכתב בחתימת ידי, שנתקבל על-ידי בית הדין בהסכמת התביעה". כל כך תרבותי, הכל חוץ מן הסיפור עצמו. ויש פשוט לשער, כי אילו הגיעה שאלת הבלתי חוקי בעליל לבית המשפט העליון, לא היה זה תורם מייזורע'מה להבהרתה העקרונית, מפני שהעקרונות ברורים די והותר. הבלבול הוא בין בלתי חוקי בעליל ובין בלתי מוסרי בעליל. ומה שהיה בית המשפט מבהיר היה כנראה מרעיש בפשטותו: שהדוגמה הקונקרטית של מכות לענישה, כפי שאכן נעשו כשגרה במשך חודשים ארוכים, היא אכן דוגמה נוספת של בלתי חוקי בעליל. רבים וטובים אמרו את זה לרבין ולפצ"ר בימים הראשונים. הם סירבו פשוט לשמוע. אילו את זה עשה סטרשנוב – היה ראוי למחמאה של השופט חיים כהן.

"צדק תחת אש" הוא עסק עצוב, וגם מדאיג. זהו לא ספר של נוכל, או רשע, או איש חסר-לב. סך הכל הדמות המצטיירת מהספר היא של קריירייסט בעל כושר ניווט לא רע, ומן הרגע שבישר לו הרמטכ"ל משה לוי כי משאת נפשו נתגשמה (נתמנה לפצ"ר!) הוא מגלה אסירות תודה ראויה לכל שבח. אלא שתמונת העולם שמתבררת בספרו היא אכזרית בדלותה. ועמוד מייגע אחרי עמוד מייגע מתקבלת עדות למין עיוות מושגי שהולך ומקבל ממדים של תעתוע גמור ככל שאנחנו שוקעים לתוך ההרגשה, שהאחראי על הצדק שלנו מנווט את דרכו בלוליינות של קמצן בתוך המערכת הצבאית שגידלה אותו כבן יקיר, במקום לנווט את דרכה של המערכת, את דרכנו. וכך מגיע הפצ"ר אל סוף הקריירה הצבאית שלו, בלי שנתן לנו ולו רמז קל שהוא מודע לכך שעסק בכיבוש, ובנכבשים, ובצבא שהמרקם הבסיסי של יחסי חברות ואמון בתוכו נפרם לחלוטין במהלך שנות ההפקרות של המערכת הצודקת שלו. יש קולגות בצבא, יש קולגות מבית הספר למשפטים, יש הררים של ניירות, יש גם קונפליקט קטן פה ושם בין אלה הנאמנויות, מה שנותן לחלוחית של תחושת "מוסריות" ו"ערכים" ושאר מפלטי מס שפתיים, רק טיפה מציאות אין.

בגילוי נוגע ללב כבר בהתחלה, סטרשנוב מכריז כיצד תמיד ידע כי הוא יהיה מי שיירש בבוא היום את מאיר שמגר כפצ"ר. היום שמגר הוא הנשיא, סטרשנוב כבר במחוזו והוא צעיר. זה מדאיג, מפני שבית המשפט העליון הוא לא המקום שאנחנו מצפים לראות בו מי שמביא עמו מטען תרבותי של פקיד לענייני פישור.

ואפס ידיעת עצמו. בפרק על פרשת רוחן והגניבות, הוא כותב: "...אולם השאלה כיצד מספר כה רב של קצינים בחיל האוויר המפואר של צה"ל נותנים ידם לביצוע מעשי מירמה וכחש של מפקדם ולחיפוי עליו בפני רשויות מוסמכות של צה"ל, נפלאה לחלוטין מבינתי"... אף אחד מהם לא מצא לנכון למחות, להתלונן, לקבול. אף אחד מהם לא סירב לתת ידו למעשי החיפוי וההונאה. אף אחד לא קם דברים כדורבנות. אחרי כל מה שעבר עליו, ולעיניו, השאלה הזאת נפלאה מבינתו של הפצ"ר, כאילו שחשיבה עם אנלוגיות איננה חלק מן הציוד שחייב להיות "מונפק" למשפטנים במעמדו. ■

האמת על ארוחת השבת

בערב שבת עורכים בביתנו ארוחה משפחתית, והמיוחד שבה הוא שכל בן משפחה תורם לה מתכון משלו. הוא קונה את המצרכים, טורח על ההכנה ומגיש לשולחן. עריכת השולחן נעשית בצורה מיוחדת. מטפלים בזה חבריהן של בנותינו, המוזמנים ותורמים גם הם לארוחה. בארוחה פותחים יין, יושבים שלוש שעות בנחת ומנתקים את הטלפון והטלוויזיה, ו...

או מה אם אין בתיאור היפה הזה מלה אחת אמת? הייתי רוצה שזה יהיה מצב הדברים. אבל כעת הגיע תור העובדות לאשורן: אם המשפחה מתעקשת לשבת לארוחה משותפת בכל ערב שבת, היא פוגעת אנושות בחיי החברה של ילדיה – ואכן, הם מוחים. היחיד שעושה קניות לערב הזה הוא האדם שאכפת לו, כלומר אני. זו שקנתה היא גם זו שתורמת לארוחה את כל מנותיה. חברים של הילדים מוזמנים, בעיקר כשוחד חברתי, והם, החברים, גם עורכים את השולחן מרחמים הנכמרים על עקרת הבית שליד הכיריים.

ילדי המשפחה עסוקים בהסתכלות בשעון ובהתנצלות לפני החברים על כך שאמא שוב שמה דברים מוזרים בסלט. אבי המשפחה אוכל בהנאה, עגמומי מעט, כי הוא זה שינקה הכל –תחת לחץ פיסי מתון. הילדים מפנים במהירות וביעילות כדי לגמור עם הערב ולהתנחל שוב ליד הטלפון (ששי בערב, כידוע) ולהפיק את הבילוי הלילי. בתום האירוע הקולינרי הזה לוקים כולם במצמוץ קל, בטיק עוויתי, ברטט ברגל שמאל. הנה תיק הזיכרונות של ערב ששי, ליד שולחנם של אמא ואבא.

זה בסדר. ב"יומן השבוע" כל זה מאחורינו.

ומה אוכלים? פסטה. על אבי־מזון זה יש קונסנזוס במשפחה. אם־הבית יודעת להכין אותו מכל דבר ועם כל דבר, וגם חבריהם של הילדים אינם כוססים ציפורניים בעצבנות מול המנה הזאת, ומקבלים בהכנעה גם אלכוהול ברוטב.

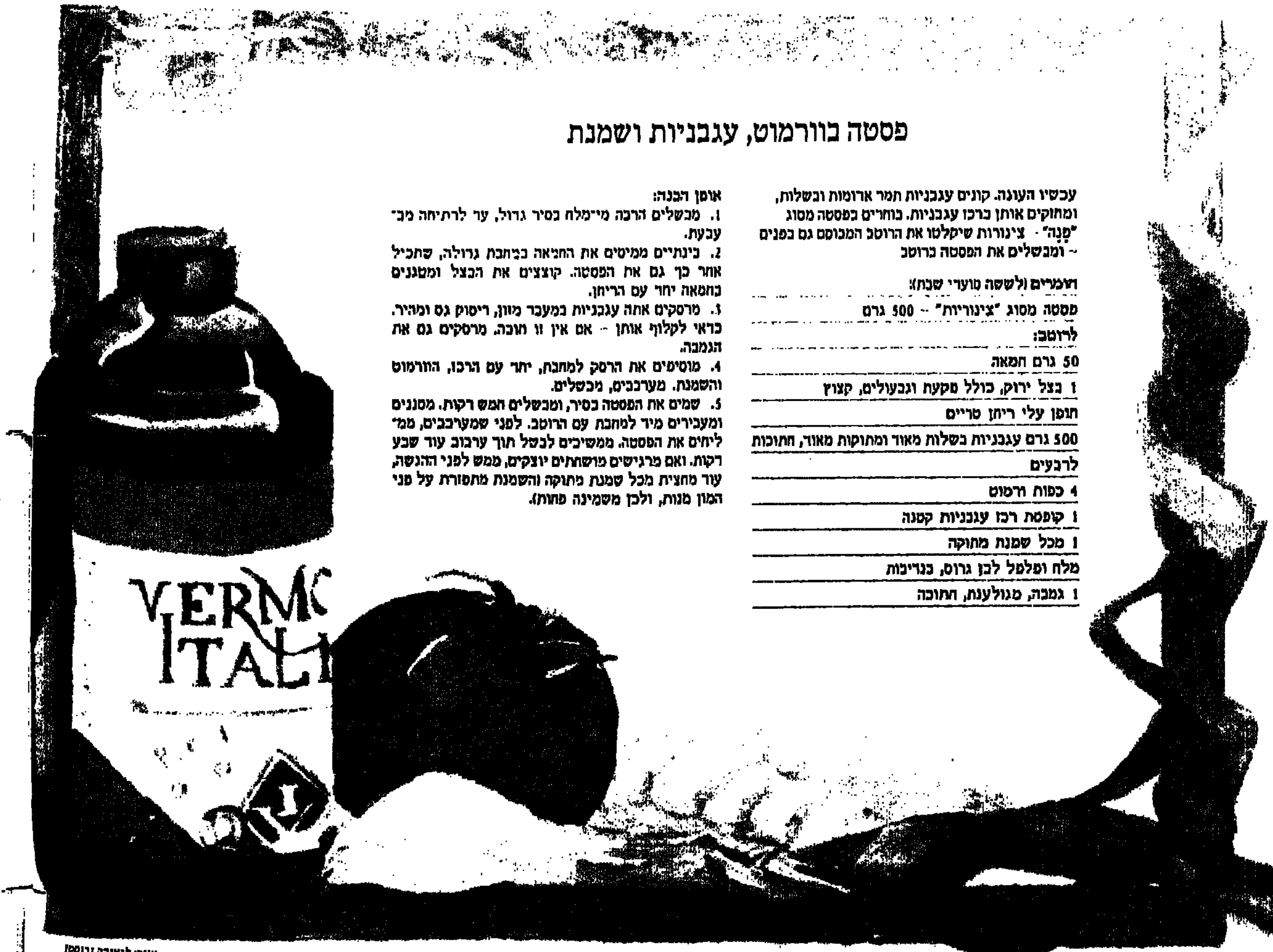

פסטה בוורמוט, עגבניות ושמנת

עכשיו העונה. קונים עגבניות תמר ארומות ובשלות, ומחוקים אותן ברכז עגבניות. בוחרים בפסטה מסוג "פֶּנֶה" - צינורות שיקלטו את הרוטב המבוסס גם בפנים – ומבשלים את הפסטה ברוטב

חומרים (לששה סועדי שבת):

פסטה מסוג "צינוריות" – 500 גרם
לרוטב:
50 גרם חמאה
1 בצל ירוק, כולל פקעת ובצעולים, קצוץ
תופן עלי ריחן טריים
500 גרם עגבניות בשלות מאוד ומתוקות מאוד, חתוכות לרבעים
4 כפות ורמוט
1 קופסת רכז עגבניות קטנה
1 מכל שמנת מתוקה
מלח ופלפל לבן גרוס, בנדיבות
1 גמבה, מגולענת, חתוכה

אופן הכנה:

1. מבשלים הרבה מי־מלח בסיר גדול, עד לרתיחה מב־עבעת.
2. בינתיים ממיסים את החמאה במחבת גדולה, שתכיל אחר כך גם את הפסטה. קוצצים את הבצל ומטגנים בחמאה יחד עם הריחן.
3. מרסקים אתה עגבניות במעבד מזון, ריסוק גס ומהיר. כדאי לקלוף אותן – אם אין זו חובה. מרסקים גם את הגמבה.
4. מוסיפים את הרסק למחבת, יחד עם הרכז, הוורמוט והשמנת. מערבבים, מבשלים.
5. שמים את הפסטה בסיר, ומבשלים חמש דקות. מסננים ומעבירים מיד למחבת עם הרוטב. לפני שמערבבים, מנ־ליחים את הפסטה. ממשיכים לבשל תוך ערבוב עוד שבע דקות. ואם מרגישים פושתתים יוצקים, ממש לפני ההגשה, עוד מחצית מכל שמנת מתוקה (השמנת מתפזרת על פני המון מנות, ולכן משמינה פחות).

איור: ליאורה גרוסמן

ת"ת עשו טובה, אל תקראו לזה חמוצית", מבקשים יבואני סדרת המוצרים המבוססים על הגרגרים הארומים החמצמצים האלה. והם, כמובן, צודקים. "חמוצית" הוא השם שהמיטה האקרמיה על הגרגר האמריקאי הפופולרי, והיבואנים קובלים, ובצדק, שיהא אשר יהא טעמו של הפרי הזה, מי יקנהו עם שם מפריע־עיכול כזה?

גם לגוזפרי הצהוב, העסיסי, שבשפת העם קוראים לו "דובדבן יהודי", הדביקו אנשי ועדת השמות את השם "שלפח", הנשמע כמו מחלת מעיים חשוכת מרפא.

שווה לבדוק אם השם "דומרמנית" עדיין פנוי. ומה עם ארגמנית? ארמונית? חכליליות? עד שיוצמד לגרגר הטעים הזה שם מגרה, אקרא לו קראנברי, כשמו המקורי.

"הם לא באו על סיפון המייפלאואר, הם כבר היו כאן קודם", אומר היצרן, "אושן ספריי", על הגרגרים האלה, האמריקאיים בדיוק כמו הודו ממולא וכמו פאי תפוחים. בחג ההודיה ובחג המולד מצטרפים הגרגרים האלה לרטבים ולמלית של מאכלי המסורת האמריקאיים, ההודו ופאי התפוחים. האינדיאנים בצפון אמריקה בישלו אותם עם בשר, צבעו בפיגמנט הארום שלהם שטיחים וגלימות ואף הפיקו מהם תועלת רפואית. הקראנברי בעל הצבע העז והטעם האופייני הוא אחד משלושה פירות אמריקאיים: השניים האחרים הם אוכמניות וענבי־קונקורד.

למה שלא נגדל קראנברי בציון? כי יידרשו לנו קרקע חומצית מיוחדת, הרבה הרבה מים מתוקים ואקלים קריר. למעשה, הגרגרים האלה מנגש אוהבים לגדול בעקבות קרחונים, ובין עפולה לחדרה אין רבים כאלה. על כן מייבאים אותם הנה: קפואים, משומרים, ברוטב, כנלי (נהדר), כמיץ ארום (לשתות קר מאוד, עם קרח או סודה), כמרקחת גרגרים מוצקה. אפשר יהיה למצוא אותם בקרוב ברשת השופרסל ולהתחיל לצפות בהם עוגות גבינה, לאפות בהם עופות או להוסיפם לצלי אטי ולמשקאות קרירים.

התוספת למדף מבורכת באמת. היבואנים מתכוונים להביא ארצה גם אוכמניות לשוק המוסדי, ולא נותר אלא ללחוץ עליהם להפנות את האוכמנייה הסגולה האמריקאית גם אל מדפי המרכולים שלנו, עקב עונתה הקצרצרה בארץ.

הצימוק הארום – קראנברי מיובש: יבואני הקראנברי הראו לנו גם שקית ובה צימוקים ארומים הנקראים " קרייזינס" (צימוק משוגע) העשויים, כמובן מקראנבריס מיובשים. אי אפשר עדיין להשיג אותם כאן, אבל כדאי לדעת על המעדן הזה ולזהות אותו כשיובא ארצה. פירות עדן כאלה מזמן לא טעמתי.

עוגת גבינה עם קראנברי

השף של הילטון, אביגדור ברו, הכין כמה הצעות המאפשרות לגרגרי הארום להתחרות בציפוי האוכמניות הוותיק לעוגיות גבינה, ולהוסיף אלף טעמים לעוף ולבשר

חומרים:

250 גרם גבינה לבנה 9%
200 גרם סוכר
3 חלמונים
20 גרם ז'לטין
1/2 ליטר שמנת מתוקה
מעט וניל וגרידת לימון
150 גרם רוטב קראנברי בקופסת שימורים
תחתית בצק פריך אפוי

אופן הכנה:

1. מערבבים גבינה, סוכר, חלמונים, וניל וגרי־דת לימון.
2. ממיסים את הז'לטין עם מעט מים ומוסיפים לגבינה. מערבבים היטב.
3. מקציפים את השמנת עם מעט סוכר ומוסי־פים לתערובת תוך קיפול עדין.
4. יוצקים את התערובת על הבצק הפריך ומקר־רים במשך כארבע שעות.
5. מורחים רוטב קראנברי למעלה.

מאפינס עם קראנברי

מלון הילטון יקיים בחודש הקרוב פסטיבל קראנברי, ולהלן אחד ממתכוני התופינים: מאפינס אוכלים עם חמאה מלוחה וליד תה טוב. הקראנברי מנקד את בצק המאפה בארום ומעניק לו טעם חמצמץ. גם מתכון זה שייך לאביגדור ברו

חומרים:

40 גרם מרגרינה או חמאה
210 גרם סוכר
3 ביצים מוקצפות
150 גרם דבש
15 גרם חלב
300 גרם קמח
מעט זנגוויל וקינמון לטעם
1 גרם אבקת אפייה
1 גרם סודה לשתייה
1 גרם מלח
100 גרם קראנבריס קפואים, או מסוננים, מקופ־סת שימורים.

אופן הכנה:

1. מקציפים ביצים עם סוכר.
2. מוסיפים מרגרינה (או חמאה) מומסת וכן את שאר החומרים
3. מערבבים היטב לתערובת חלקה.
4. ממלאים תבניות מאפינס עגולות קטנות ומ־שומנות.
5. אופים ב־150 מעלות כ־25 דקות.

סודות מהמטבח

נירה רוסו

חשבתם פעם לאפות גבינת ברי עם גרגרי יער? כדאי

צילומים: מתוך "אוספת המתכונים הנבחרת לקראנבריס", של טינתיה טאצ'יני, ארה"ב

גן עדן אמריקאי

נזיד בשר בקראנברי

יצא לי לבלות חורף בשיקגו, וזה דבר שהייתי ממליצה להימנע ממנו. השכנה שלי אז, דאן גולד, התחכמה לימי השלג האפורים ובבוקר היתה מניחה את הבשר, הבצל והקראנברי בסיר לבישול אטי. במשך שעות עלו בבית ניחוחות נהדרים. הניחוח הסופי מזכיר בשר בשזיפים ממולאים, או עוף בצימוקים בנוסח מרוקו, וגם הלומי־התמנזים ימצאו בו מזור מן הקיץ. מגישים עם ערימת אורז או קוסקוס אינסטנט ונהנים, ואם יש לכם סיר לבישול אטי שיבשל את הנזיד בלילה, בעודכם ישנים והמטבח קריר – הרווחתם

חומרים:

1 ק"ג בשר בקר רזה
2 בצלים בינוניים, קצוצים
1 פלפל אדום גדול, קצוץ
4 כפות חמאה או מרגרינה
2 קופסאות רוטב קראנברי
מלח ופלפל
קורט ציפורן טחון
1/2 כפית זנגוויל טחון
3-2 כפות דבש
1/2 כפית קינמון

אופן הכנה:

1. מאדים את הבצל בחמאה או במרגרינה, עד שיהפוך שקוף. מוסיפים את הפלפל.
2. מוסיפים את הבשר, ומערבבים במזלג, תוך חימום.
3. מוסיפים את קופסות הקראנברי (רצוי תכולה בלבד) ואת התבלינים.
4. מנמיכים להבה, בוחשים, מכסים ומבשלים שעה וחצי, לפחות, או בסיר אטי במצב LOW (לילה תמים.
5. מגישים, כאמור, עם אורז, קוסקוס או חטיפי תירס.

מאפה גבינת ברי בפירות

יופי של רעיון, מתוך ספר "המתכונים הנבחרים לקראנברי". השילוב של גבינה חריפה ופרי חמצמץ־מתוק אינו חדש. כאן הם נאסים ביותר

חומרים:

1 כיכר גבינת "ברי"
1/2 כוס רוטב קראנברי
1/2 כוס מרקחת משמשים
שקדים משובבים

אופן הכנה:

1. מחממים תנור ל־190 מעלות.
2. מסירים כיפה מן הגבינה. מניחים בצד. מוצ־איס בכפית את רוב תוכה של כיכר הגבינה, כך שתיווצר קערה. שמים את "קערת" הגבינה בתב־נית חסינת־אש.
3. שמים בקערה את רוטב הקראנברי, מכסים ב"מכסה" הגבינה, ומורחים עליו את מרקחת ה־משמש. בוזקים עליה את השקדים.
4. אופים 15 דקות או עד שהגבינה מתרככת ונמסה מעט. מגישים עם פירות ועם קרקרים.

נזיד קראנברי ובשר, בבישול אטי

...כה על שהיא משום... מעבודות הבית: ...מה הפשע? ראשית כל,

המשך בעמוד 13

השבוע בטלוויזיה / אורי קליין

יאיר לפיד, "לא רק כדורגל", ערוץ 1, א' ו־ג' 22:00; ה' 21:45

בשבועות האחרונות שודרו בערוץ הראשון מדי ערב תדרירי "פרומו" למונדיאל שתיארו את מה שיתחיל ב־17 ביוני כמין אירוע קוסמי מאיים למדי. באותם תשדירים הוצגו גברים ונשים, בגילים שונים ועסוקים במקצועות שונים, שרעתם נעתקת לפתע למשמע מוסיקה שנלקחה כאילו מתוך "מלתעות", והם שולחים מבט רואג אל על. הסגנון התאים יותר לתשדיר אזהרה מפני סקארים או לכוה שמאיים בעיקול מכשיר הטלוויזיה, אך היה בו גם משהו יעיל. עוכרה שווכרים אותו.

כעת התחלף הפרומו המאיים בשניים אחרים, ישירים יותר, באותו עניין: האחד מרווח על שידורי המונדיאל והשני, בכיכובו של יאיר לפיד, מסביר שכדורגל לא חייב לעניין את כולם. למרכה המול לפיד יהיה עמנו שלוש פעמים בשבוע ("לא רק כדורגל", ראשון ושלישי ב־22:00; חמישי ב־21:45) כדי להזכיר לנו שיש בעולמנו גם אקטואליה ואמנות וכירור והרבה הרבה לפיד.

הקורבנות הראשונים של לוח השידורים ששונה לכבוד המונדיאל יהיו שלושת סרטי הקולנוע שהוקרנו בערוץ הראשון מדי שבוע: בשבוע המונדיאל הראשון, למשל, לא משורר אפילו סרט אחר. "הצגה שנייה", לעומת זאת, מציעה לנו מבחר מסרטיו של ארנסט לוביץ'. לוביץ' מול מראדונה – זו אלטרנטיווה.

הערוץ הראשון ימלא חורים בין משחק למשחק. כך למשל, אחרי שיבוץ משונה בשעות לא סבירות ואחרי שהכבלים ככר עשו זאת, מגיעה "משפחת סימפסון" לפריים טיים ותשודר מדי יום רביעי ב־19:30. "רוזאן", לעומת זאת, שעשתה מסלול משונה דומה בדרך אל שעות צפיית השיא נעלמת שוב.

לנוכח העובדה שהמונדיאל השייך לערוץ הראשון יוכל הערוץ השני להתנחם כיריעה ששידורי הליגה בכדורגל בעונה הבאה שייכים לו. בינתיים הוא נערך לשירורי הקיץ והשבוע, למשל, מתחלפת "רן שילון מארח" הפופולרית ב"בירה ומצב רוח", שתשורר באותם הימים והשעות בהנחיית יעקב אגמון.

אנג'ל, הצגה שנייה, א', 23:30, 86 דקות

מרלן דיטריך היתה הכוכבת האירופאית הגדולה של חברת פרמונט, התשובה שלה לגרטה גרבו של מג"מ. אחרי כישלון רוב סרטיה המשותפים עם ג'וזף פון שטרנברג -- המגלה והפטרון שלה שביים אותה בסרטה המצליח הראשון, "המלאך הכחול", והביא אותה להוליווד – חששה הנהלת פרמונט שהקהל יפנה לה עורף. ההחלטה היתה להיפטר מפון שטרנברג, ולמרות התנגדותה וחששה של דיטריך, להפקיד אותה בידיו של ארנסט לוביץ'.

לוביץ' היה באותן שנים אחד האנשים החזקים בפרמונט. הקומדיות הנועזות שלו זכו להצלחה גדולה וב־1935 הוא מונה למנהל ההפקה של האולפן (הוא עזב את התפקיד כעבור שנה). פרמונט האמינה שהחיבור בין לוביץ' ודיטריך יציל את הכוכבת, וכרוב חוצפתה העניקה לה את התפקיד הראשי בסרט ששמו מתייחס ישירות לסרטה המצליח הראשון ולדימוי שנוצר לה בעקבותיו: הסרט נקרא "אנג'ל" והיא היתה אנג'ל.

מבצע ההצלה לא הצליח, והסרט, שנוצר ב־1937, היה לאחד הכישלונות הספורים של לוביץ' בשנות השלושים, בקופה וגם בביקורת. כך גם התברר שפון שטרנברג לא היה האחראי היחיד לדעיכת הקריירה ההוליוודית של דיטריך. הקהל האמריקאי נרתע מהקור שלה ומהזרות שלה, וגם לוביץ' האהוב לא הצליח לחבב אותה עליו.

המהפך חל ב־1939. דיטריך בחוכמתה הבינה שכדי לשרוד עליה לשנות באופן קיצוני את סוג התפקידים שלה. היא בחרה לככב במערבון "דסטרי רוכב שנית", ששיאו היה קרב היאבקות בכוץ בינה לבין יריבתה על חסריו של ג'יימס סטיוארט. הסרט היה ללהיט ענק, ודיטריך הרגישה בטוחה מספיק לקטוע את הקריירה הקולנועית שלה ולצאת לבדר את חיילי בעלות הברית.

"אנג'ל" בינתיים, בגלל כישלונו כנראה, נדחק לשולי הקריירות של דיטריך ולוביץ', ורק לאחרונה מגלים אותו מחדש. כראי, מאחר שזהו אחד הסרטים החכמים והנועזים ביותרשנוצרו בהוליווד בשנות השלושים: קומדיה על סף המלודרמה, הרהור מפוקח על חשיבותה של אחריות ומקומו של הספק ביחסים בין גבר ואשה.

אשה יפה ואלגנטית מגיעה ל"סלון" של הרוכסית הגדולה אנה דימיטרייבנה בפאריס. "סלון" היא מלה מעודנת יותר – ובעיקר מותרת על פי חוקי הצנזורה הפנימית של אותן שנים – לבית בושת. מתברר שהאשה עבדה בו פעם. היא פוגשת שם בגבר אמריקאי (מלווין דאגלס) ומכלה אתו ערב פאריסאי רומנטי אחד. היא אינה אומרת לו את שמה ואינה רוצה לדעת את שמו. הוא מכנה אותה "אנג'ל".

בפרק השני של הסרט מתגלה שהיא ליידי מריה כרקר, אשתו של דיפלומט בריטי (הרברט מארשל), שגר בלונדון, עסוק כמניעת המלחמה הבאה ומתייחס אל אשתו כאל קישוט יפהפה שראוי להערצה אך לא לתשומת לב רבה מדי. המפנה חל כאשר אותו גבר אמריקאי, שעמו בילתה ערב אחד כמאריס, חוזר לחייה. מסתכר גם שהוא ובעלה כבר נפגשו פעם, בימי מלחמת העולם הראשונה, והתחלקו בחסדיה של אותה זונה. כעת הם אינם יודעים שהם מתחלקים באהבתה של אותה אשה.

כך הופך "אנג'ל" בהדרגה לסרט על אשה שאינה מנסה להציל את נישואיה, אלא בודקת קודם כל אם הם שווים הצלה. והו דיוקן של נישואים מנומסים, קורקטיים, שבהם לא רבים אף פעם, וכל אחד נדחק לחלל משל עצמו וכדי להישאר יחד חייב כל אחד מהם ללמוד כיצד להיות אחראי לגורלו של האחר. קומדיה? כן, קומדיה. של לוביץ' ועם דיטריך.

◆ "בשליחות ההצלה בארמניה": סרט תיעודי, שהפיקה יחידת ההסרטה של דובר צה"ל ב־1988, המתאר את הסיוע שהגישה ישראל לנפגעי רעידת האדמה שאירעה בארמניה באותה שנה. יחיאל נאמן צילם וביים (ערוץ 2, שבת, 12:35).

◆ ב"רואים כוכבים" מפגש עם פול רייזר והלן האנט, כוכבי הסדרה "משתגעים מאהבה" (ערוץ 3, ששי, 20:30).

◆ "מירוץ הנעליים": על תעשיית נעלי הספורט ועל ההתפתחויות הטכנולוגיות המדהימות שחלו בתחום זה (ערוץ 8, שלישי, 22:00).

◆ "לחם", הדרמה של רם לוי על שביתת רעב של פועל שפוטר מעבודתו. עם משה איבגי, רמי דנון, אתי אנקרי ואחרים (ארטה, שבת, 23:10).

◆ ערב בנושא סיפורי רכבות. בין השאר ישודר סרט תיעודי על הרכבת שחצתה את מרחביה של ברית המועצות בשנות השלושים והביאה לפועלים את בשורת המהפכה והקולנוע (ארטה, ראשון, 21:40).

◆ ערב בנושא ז'אן ד'ארק. בין השאר יוקרן סרטו המופלא של קרל תאודור דרייר מ־1928 "הפאסיון של ז'אן ד'ארק" (ארטה, שלישי, 22:45).

◆ "מחיר התהילה": מיני סדרה מ־1987 המתארת את חייו של אוורי בנדיינג', מי שהיה משך שנים רבות האיש החזק מאחורי האולימפיודות. עם דייוויד סלבי (ערוץ 3, שבת, 21:40: ראשון, 22:05).

◆ "הקופסה" תוכנית יומית שבה מגישה שרון קנטור קליפים ישראליים (ערוץ 3, ראשון־חמישי 17:50; ש.ח ראשון־חמישי 14:00).

ח ד ש ע ל ה מ ס ך

◆ "אנשי טייפוף": מיני סדרה בשני חלקים שעלילתה פותחת במדען בתחום ההנדסה הגנטית, שמצליח להעלים מידע סודי שברשותו לפני שהוא נרצח (ערוץ 2, שבת, 21:00).

◆ "בירה ומצב רוח": יעקב אגמון מארח במשך חורשי הקיץ. התוכנית משודרת מפאב והקהל אמור לא רק למתוח כף אלא להשתלב (ערוץ 2, ראשון, 21:00; רביעי, 21:00).

◆ "רצח באפלה": סדרת מתח בריטית. מפקח משטרה חוקר את פרשת הירצחה של בתו, שהיתה פעילה במאבק נגד כורים גרעיניים. מרטין קמפבל ביים עם בוב פק, ג'ואן ואליירקילמר, ג'ו דון בייקר, ג'ק וודסון (ערוץ 2, ראשון, 23:00).

◆ "סיבוב שני למוות": מיני סדרה בשלושה פרקים על פי ספר מאת רות רנדל. המפקחים ווקספורד וברדן פותחים מחדש את תיק החקירה של פרשת רצח שאירעה שלושים שנה קודם לכן. אז נתפס הרוצח והוצא להורג, אולם, האם הוא היה באמת אשם? עם ג'ורג' בייקר וכריסטופר רוונסקרופט (ערוץ 1, שני, 22:00; רביעי, 22:00).

◆ "הצגה יומית": סדרה של הצגות תיאטרון לילדים. פותחת "אבא מרק נמר", בביצוע תיאטרון הקרון, שעובדה ועוצבה על ידי פטריסיה אורוננובך ולואיז בלנקפורט (ערוץ 1, רביעי, 17:30).

◆ "משפחת אופרמן": מיני סדרה המבוססת על ספרו של לאון פויכטוונגר, והיא מתארת את קורותיה של משפחה יהודית בגרמניה החל מ־1932 (ערוץ 3, שבת, 10:35).

◆ "חדשות בכל מחיר" (Drop the Dead Donkey): הסדרה הקומית המהוללת, כהפקת ערוץ 4 הבריטי, שעלילתה מתרחשת באולפן חדשות טלוויזיוני ומשלבת בתוכה התייחסויות לאירועים אקטואליים (הצגה שנייה, שבת, 21:15).

◆ "של מי השורה הזו בכלל": תוכנית בידור כהפקת ערוץ 4 הבריטי. ארבעה שחקנים מקבלים משימות אלתור משונות ומתחרים על אהדתו של הקהל ובעיקר על זו של המנחה הציני קלייב אנדרסון (ערוץ 6, שבת, 21:45).

◆ "עולם הסמית'סוניאן": סדרה שהפיקה רשות המוזיאונים האמריקאית הלאומית. כל פרק עוסק בנושא אחר, מהשפעתם של הוגי הדעות שחיו באירינבורג על עיצוב החוקה האמריקאית ועד למשהו שנקרא "עבר שימושי" (ערוץ 8, ששי, 21:00).

◆ "מלחמות פוקלנד": סדרה בארבעה פרקים בהפקת ערוץ 4 שמביא את תולדותיה של המלחמה המטופשת ההיא (ערוץ 8, רביעי, 22:00).

◆ "אוצרות חבויים": סדרה על מה שטמון במרתפים ובמחסנים של המוזיאונים הגדולים ומדוע איננו רואים את מה שנמצא שם (ערוץ 8, ראשון, 21:30).

◆ "מסעות גילוי במעמקים": סדרה שמעבירה את צופיה מהמערות התת־ימיות של פלורידה ועד למים השורצים תנינים וכרישים של אוסטרליה (ערוץ 8, שבת, 21:00).

◆ "מיסטר בין": סדרה קומית בריטית מצליחה מאוד, בכיכובו של רואן אטקינסון, שבשידורה החל הערוץ השני ככר בשבוע שעבר, בלי להודיע על כך מראש. המכנה של כל פרק אפיזודי ופרוע, כמסורת ההומור הבריטי (ערוץ 2, ראשון, 19:30).

◆ "כמה טוב בבית": סדרה קומית על משפחה איטלקית – אבא נתג מונית, אמא עקרת בית ושני ילדיהם – שגרה באוסטרליה (הצגה שנייה, ששי, 21:15).

◆ "שניים זה יותר מדי": סדרה קומית בריטית בכיכובה של הקומיקאית וכוכבת מחזות הזמר האמריקאית איליין סטריץ' (שמוכרת גם מסרטו של וודי אלן "ספטמבר"). העלילות עוסקות ביחסי סופרת אמריקאית בלונדון וה"באטלר" שלה (הצגה שנייה, ששי, 21:50).

סרטים בטלוויזיה / אורי קליין

גן עדן לנשים, חינוכית, ו', 11:10, 82 דקות
מישל סימון ואלבר פרז'ין מככבים בסרט זה, שנוצר ב־1943, וכמו רבים אחרים שנוצרו בצרפת במלחמה, ממקם את עלילתו במאה ה־19. במרכזו תחרות בין מורה, שמייסד את חנות הכלבו הראשונה בפאריס, לדודו, בעל חנות מכולת. מהנה.

השמש המוכתמת (Blood on the Sun), ערוץ 2, ו', 08:50, 100 דקות
מותחן מ־1945, שעלילתו מתרחשת ביפאן של שנות השלושים. הסרט מתאר כיצד עיתונאי אמריקאי עשוי ללא חת חושף מזימה יפאנית לכבוש את העולם. הסרט מרתק וספוג שנאה, מובנת אולי לזמנה, לכל דבר זר ואקזוטי. פרנק לויד ביים, עם ג'יימס קגני וסילביה סידני.

זעקה באפלה, ערוץ 2, ו', 22:20, 121 דקות
סרט משונה ולא נעים, שנוצר ב־1988 והתבסס על מקרה אמיתי. אם אוסטרלית, שטוענת שכלב פרא חטף את התינוק שלה, מואשמת ברציחתו. פרד שפיזי מעניק לסיפור צביון קשוח וקר בעזרת מריל סטריפ, עם פיאה שחורה ומבטא אוסטרלי, שמטמיעה את עצמה בתוך הדמות. סם ניל הוא בעלה.

טירות של קרח, ערוץ 1, שבת, 12:00, 110 דקות
מלודרמה צפויה ודביקה מאוד מ־1978, על שחקנית הוקי מבטיחה, שהקריירה שלה נקטעת בגלל תאונה. שחקן צעיר מתאהב בה וגואל אותה מתסכולה. דונלד רייל ביים, עם לין הולי ג'ונסון ורובי בנסון.

המשימה באט 21, ערוץ 2, ד', 22:30, 105 דקות
סרט מלחמה מ־1988, שעלילתו מתרחשת בווייטנאם. ללא עכבות אידיאולוגיות או היסטוריות, מתאר הסרט כיצד מנסה הצבא האמריקאי לחלץ טייס אמריקאי שנחת בשטח הווייטקונג. פיטר מארקל ביים. עם ג'ין הקמן – התשובה "החושבת" לסילווסטר סטאלון – ודני גלובר.

חייה הכפולים של ורוניק, ערוץ 4, ד', 21:00, 92 דקות
סיפור הקשרים המסתוריים בין שתי נשים, האחת פולנייה והאחרת צרפתייה, שחזותן וזהותן משותפות, והן מגולמות על ידי אותה השחקנית, אירן ז'אקוב. את סרטו הפופולרי של קשישטוף קישלובסקי, שנעשה ב־1991, אפשר לראות כאליגוריה ליחסים בין מזרח ומערב אירופה. זו אולי הדרך היחידה לפרש את היומרה והפיוט שלו, המביכים לעתים.

ס ר ט י ם

ציפור הנעורים המתוקה, ערוץ 4, ו', 08:00, 91 דקות
עיבוד טלוויזיוני מ־1989 למחזה של טנסי ויליאמס. הסרט אמנם נאמן יותר למקור מסרטו של ריצ'רד ברוקס מ־1963, אבל הרבה פחות מוצלח. מרק הארמון מגלם את אחד מאותם גברים יפים ואבודים שהיו אהובים כל כך על ויליאמס, החוזר לעיירתו הדרומית בלוויית כוכבת קולנוע מזדקנת ואלכוהוליסטית – אליזבט טיילור. ניקולאס רוג ביים, אבל הלהט וההומור חסרים.

אי שם אמצא אותך, ערוץ 4, 14:40, 108 דקות
שני כתבים צבאיים, קלרק גייבל ורוברט סטרלינג, מתאהבים בעיתונאית לנה טרנר, על רקע קרבות הודו־סין במלחמת העולם השנייה. לא קשה לנחש מי ינצח. גם במלחמה. רומנטי וסוחף. וסלי ראגלס ביים ב־1942.

ארכנופוביה, ערוץ 4, ו', 22:00, 105 דקות
פחד מפני עכבישים – זה פירוש השם. הסרט מלא בהם – הם זוחלים ומשתלטים על עיירה קטנה בקליפורניה. ג'ף דניאלס הוא המדען שיכול להם למרות פחדו. עם ג'ון גודמן. סטיוון ספילברג הפיק ב־1990. שטותי ומשעשע למדי.

לולה, הצגה שנייה, ו', 22:15, 108 דקות
אחד מסרטיו האחרונים של ריינר ורנר פאסבינדר, שנעשה ב־1982: פרק נוסף בפרויקט היומרני שלו, שנקטע עם מותו ב־82', לתאר את ההיסטוריה של גרמניה המערבית אחרי מלחמת העולם השנייה. זו מלודרמה אירונית ושנונה ביותר, שעוסקת בנס הכלכלי של שנות החמישים ומספרת על מהנדס עירוני שנופל בידי אשה קטלנית בעלת שם טעון ביותר. עם ברברה סוקובה וארמין מולר־שטאל.

חלילה ה־13 (The Amityville Horror), הצגה שנייה, ו', 24:10, 113 דקות
להיט אימים מ־1979, שביים סטיוארט רוזנברג. משפחה אמריקאית רוכשת בית בעיירה קטנה ושלווה, ומגלה שהוא נשלט על ידי זיכרון הרצח שבוצע בו. מכובד יותר ממרבית המוצרים מסוגו. עם ג'יימס ברולין, מרגוט קידר ורוד סטייגר.

חבורת החוף (Beach Blanket Bingo), ערוץ 4, שבת, 06:25, 92 דקות
אחד בשורת הסרטים שזכו להצלחה עצומה בקרב צעירי אמריקה בשנות השישים – "בוורלי הילס" לתקופתו. כמו האחרים, גם סרט זה הוא קומדיה מוסיקלית שמתארת את המתחולל לאורך חופי אמריקה בחופשת הקיץ. בהשתתפות פרנקי אוואלון ואנט פוניצ'לו, הזוג הרומנטי האהוב באותן שנים. ויליאם אשר ביים ב־1965. בתפקיד אורח: באסטר קיטון.

נוף בערפל, ערוץ 4, שבת, 21:00, 120 דקות
סרטו של תאו אנגלופולוס מ־1988 מתאר את מסעם של שני ילדים אל אביהם, שאולי איננו עוד. כרגיל, יוצר אנגלופולוס קולנוע אטי ומהורהר, שיש בו שיאים רבים של פיוט ויופי, ומשרטט דיוקן מדכא ומרגש כאחת של אירופה מרוחקת ומנוכרת.

הבלתי מנוצחים), הצגה שנייה, שבת, 22:15, 104 דקות
פרק שני, מ־1956, בטרילוגיית אפו של סאטיאג'יט ריי. יפה, מרגש ואמיתי כמו הפרק הראשון והפרק שישודר בשבוע הבא. הפעם, קורות הנער אפו שיוצא ללמוד באוניברסיטה של כלכותה.

ברדל, הצגה שנייה, א', 22:00, 90 דקות
מלודרמה טורקית מ־1990, המכוונת בעיקר למחות נגד כוחה המחריד של הפטריארכליות. מעשה באב לשש בנות, שמוכר את בתו הבכירה לאלמן קשיש תמורת כלה צעירה שתלד לו בן זכר. הסרט עובד גם כמלודרמה סוחפת וגם כרוגמה לקולנוע דידקטי יעיל. ביים אטיף יילמז.

תאומים, ערוץ 4, א', 22:35, 102 דקות
ארנולד שוורצנגר ודני דה ויטו, כתאומים שהופרדו בילדותם. זו הבדיחה המרכזית של הסרט, ועליה נבנה הכל. יחד הם יוצאים לחפש את אמם – וגם זה מצחיק – ומסתבכים בהרפתקאות. עממי מאוד ומצחיק לעתים. איבן רייטמן ביים ב־1988.

חנה ואחיותיה, הצגה שנייה, ב', 22:00, 102 דקות
סרטו של וודי אלן מ־1986 סובב סביב משפחה אחת, מרובת דמויות וטיפוסים. לסרט יש כל המעלות והחולשות המאפיינות את יצירתו של אלן – הוא נע בין סצינות שנונות ונבונות לרגעי שטחיות והתנשאות. עם מיה פארו, מייקל קיין, מקס פון סידוב, ברברה הרשי, דייאן ויסט, מורין אוסאליוון, לויד נולאן ואלן עצמו.

מיסיסיפי מסאלה, ערוץ 4, ב', 22:30, 112 דקות
מלודרמה פולקלוריסטית של מירה נאיר מ־1992 המביאה את סיפור אהבתם של אשה הודית צעירה, בת למשפחה

אירן זאקוב, "חייה הכפולים של ורוניקה", ערוץ 2, ד', 21:00

שהיגרה מאוגנדה למיסיסיפי, וגבר שחור. הסביבה הקרובה, והקרובה פחות, אינה מאושרת. עם דנזל וושינגטון ורושאן סט.

אשתו השמינית של כחול הזקן, הצגה שנייה, ב', 23:45, 84 דקות
גרי קופר הוא מולטי־מיליונר ברוויירה. קלודט קולבר היא בתו של אציל צרפתי שירד מנכסיו וחושב רק על התעשרות מחדש. הם נפגשים כאשר הם רוכשים יחד פיג'מה. ארנסט לוביץ' ביים ב־1938. נפלא.

התאונה, הצגה שנייה, ג', 22:00, 100 דקות
שיתוף פעולה נוסף של ג'וזף לוסי והרולד פינטר, מ־1967. דירק בוגארד וסטנלי בייקר עוברים את משבר גיל העמידה בצורה קשה במיוחד. אוקספורד השלווה, שבה מתרחשת עלילת הסרט החכם והמורכב הזה, חושפת את האלימות שמתחת לדשאיה. עם מייקל יורק, ז'קלין סאסאר, ויוויאן מרצ'נט ודלפין סריג.

לוויתני אוגוסט, ערוץ 4, ג', 14:00, 86 דקות
את סרטו של לינדסי אנדרסון מ־1987 כדאי לראות בעיקר בזכות ארבעת שחקניו הוותיקים: בטי דייוויס, ליליאן גיש, וינסנט פרייס ואן סאתרן. דייוויס וגיש הן אחיות שיחסיהן נקלעים למשבר כאשר מחזר ותיק חוזר לחייהן. מעורר.

במלכודת השוקה (Internal Affairs), ערוץ 4, ג', 21:00, 114 דקות
ריצ'רד גיר עושה כאן אחד מתפקידיו המעניינים ביותר. הוא מגלם דמות של שוטר סוטה שמסתבך בחקירה משטרתית פנימית, המנוהלת על ידי אנדי גארסיה. מייק פיגיס ביים ב־1990. זהו מותחן אינטנסיווי, אלים ומרתק. עם ננסי טראוויס ולורי מטקאלף.

טאטי דניאל, הצגה שנייה, ד', 22:00, 106 דקות
זקנה אנטיפתית יותר לא נראתה על הבד. סרטו של אטיין שאטייה מ־1990 מתענג על רשעותה והנה עוד יותר לתעתע בנו, בבורגנות המשפחתית שלנו ובסנטימנטליות הטבועה בנו. זה הרבה יותר מזעזע מאשר לראות את מקולי קאלקין בתור רוצח, וגם משעשע יותר.

החנות מעבר לפינה, הצגה שנייה, ד', 23:50, 94 דקות
הקומדיה הרומנטית המעודנת והנודעת של ארנסט לוביץ' מ־1940. מעשה בשני זבנים בחנות קטנה בבודפשט, שמתכתבים זה עם זה, בלי לדעת שהם גם מכירים זה את זה. הם מתאהבים. יהיה סוף טוב. עם ג'יימס סטיוארט ומרגרט סאליבן.

ד"ר סטריינג'לאב, הצגה שנייה, ה', 22:00, 94 דקות
סוף העולם כבדיחה שחורה: הוא מתפוצץ מול עינינו ואנחנו מתים מצחוק. יצירת המופת של סטנלי קובריק מ־1964 היא קומדיה אקטואלית להפליא ועשויה היטב. קצין אמריקאי (סטרלינג היידן) מתמוטט נפשית ולוחץ על הכפתור. ג'ורג' ס. סקוט הוא המאצ'ו שמנסה לעצור את האסון ופיטר סלרס מגלם שלושה תפקידים גאוניים: הוא החייל הפשוט שמסתבך בפרשה, המדען הנאצי בכיסא הגלגלים ונשיא ארצות הברית שמנהל שיחה מצחיקה עד דמעות עם נשיא ברית המועצות ("מצטער, חבר, אבל שיגרנו אליכם כמה טילים גרעיניים").

אותו רגש עמוס, הצגה שנייה, ה', 23:40, 83 דקות
שיעור נוסף בנישואים, שביים ארנסט לוביץ' ב־1941. זוג נשוי ומשועמם (מלווין דאגלס ומרל אוברון, שעל דמותה, אגב, מבוססת המיני־סדרה "קווינו" המשודרת בימים אלה בערוץ 2) יוצא משגרת חייו בעזרת ידיד פסנתרן בגילומו של ברג'ס מרדית, שגונב כאן את ההצגה, כפי שהוא עושה בסרט "זקנים חסרי מנוח" שמוקרן אצלנו כעת. חכם ושנון.

מקום בו מלאכים פוחדים לצעוד, ערוץ 4, ה', 21:00, 107 דקות
עיבוד נוסף וקורקטי לספר של א"מ פורסטר, שביים הפעם על ידי צ'ארלס סטרידג' ב־1991. גם כאן עוסקת העלילה בתוצאותיה של חופשה באיטליה, שהשמש שלה, כידוע, מרתיחה את דמם של הבריטים. עם הלן מירן, ג'ודי דייוויס, הלן בונהם קרטר ורופרט גרייבס, פנים מוכרות בנוף קולנועי זה.

טוטו ברחוב אלם 3, ערוץ 4, ה', 22:50, 92 דקות
גיבורת הסרט הראשון בסדרה, התר לאנגנקמפ, חוזרת – הפעם אל תוך חלומותיה של נערה שמנהיגה את המבצע לחיסולו של פרדי קרוגר. אנחנו יודעים שנוצרו פרקים נוספים של הסדרה ושפרדי יחזור! צ'אק ראסל ביים ב־1987, עם פטרישיה ארקט ולארי פישברן.

...כה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: ...מה הפשע ראשית כל,
המשך בעמוד 13

טורניר גמ[...] הגביע העולמי בכדורגל: בחי[...] לך נבחרת

איטליה

רוברטו באג'ו. חלוץ בן 27, שחקן יובנטוס, איטליה

כוכבים: רוברטו באג'ו, פראנקו בארזי, רוברטו דונאדוני, דניאל מסארו, ג'וזפה סיניורי
סיכויים: איטליה לא מבריקה בתקופה האחרונה והמאמן סאקי סופג ביקורת, אבל כך קרה לאנצו בירזוט לפני 12 שנה והסוף או ידוע. "הכחולים" בנויים סביב שלד של אלופת אירופה מילאן ואמורים להגיע רחוק, לפחות לחצי הגמר.
משחק ראשון: אייר, 18.6 (ערוץ 1)

אייר

פול מגראת'. מגן בן 34, שחקן אסטון וילה, אנגליה

כוכבים: פול מגראת',ריי האוטון, רוני ווילן
סיכויים: אייר נמצאת בשלהי העידן הנהדר של המאמן ג'קי צ'ארלטון, אבל היא הרבה מעבר לשיאה. ממוצע הגילים של שחקניו הוא המבוגר ביותר שנראה בטורניר גמר ב-40 השנים האחרונות וקשה לראות את אייר עוברת יותר מסיבוב אחד.
משחק ראשון: איטליה, 18.6 (ערוץ 1)

ארגנטינה

כוכבים: דייגו מראדונה, קלאודיו קאניג'ה, סרחיו גויקוצ'יאה, גבריאל

גבריאל בטיסטוטה. חלוץ בן 25, שחקן פיורנטינה, איטליה

באטיסטוטה
סיכויים: אסור להקל ראש באלופי דרום אמריקה, למרות שמראדונה כבר כבר ואטי, קאניג'ה רק חזר מהשעיה והנבחרת, חוץ מהמשחק עם ישראל, רחוקה מלהרשים. צריך לזכור שלפני ארבע שנים, עם נבחרת מאכזבת וקשוחה, הגיעה ארגנטינה לגמר. השנה: לפחות רבע גמר.
משחק ראשון: יוון, 21.6 (ערוץ 1)

ארצות הברית

ג'והן הארקס. קשר בן 27, שחקן דרבי קאונטי, אנגליה

כוכב: ג'ון הארקס
סיכויים: עם כל הכבוד למארחים ולניסיונות הנואשים שלהם לאזרח את הכדורגל, ובכללם העסקת המאמן הנהדר מילוטינוביץ', שהצליח בעבר עם מקסיקו וקוסטה ריקה – אין להם סיבה לתקוות גדולות. ההיסטוריה אומרת שהמארחים תמיד עולים לפחות שלב אחד, והפעם היא עשויה להישבר.
משחק ראשון: שווייץ, 18.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

בוליוויה

ארווין סאנצ'ז. חלוץ בן 24, שחקן בואוויסטה, פורטוגל

כוכב: ארווין "פלאטיני" סאנצ'ז
סיכויים: עלייתה של בוליוויה למונדיאל היתה הפתעה, אבל מתברר שהמאמן הספרדי חוויאר אזקארגורטה עושה עבודה טובה. בוליוויה תתכבד במשחק הפתיחה מול גרמניה ותשאף להמשיך את מסורת ההפתעות במשחקים אלה. יכולה לעלות שלב, אך לא יותר.
משחק ראשון: גרמניה, 17.6 (ערוץ 1)

בולגריה

חריסטו סטויצ'קוב. חלוץ בן 28, שחקן ברצלונה, ספרד

כוכב: חריסטו סטויצ'קוב
סיכויים: בולגריה לא ניצחה ולו במשחק אחד בחמש הופעותיה הקודמות בטורניר הגמר, אבל הפעם זה אמור וצריך להשתנות. לבולגרים חוליית תוך קטלנית שגם נבחרת ישראל טעמה את נחת רגלה. שמינית גמר.
משחק ראשון: ניגריה, 21.6 (יורוספורט)

בלגיה

אנצו שיפו. קשר בן 28, שחקן מונקו, צרפת

כוכבים: אנצו שיפו, מרק דגרייזה
סיכויים: "השדים האדומים" היו הסוסים השחורים באליפויות האחרונות. בלגיה אולי לא מלהיבה, אבל יעילה מאוד והוגרלה לבית מוקדם קל. שמינית או רבע גמר.
משחק ראשון: מרוקו, 19.6 (יורוספורט)

ברזיל

רומאריו דה סוזה. חלוץ בן 28, שחקן ברצלונה, ספרד

כוכבים: רומאריו, בבטו, ראי
סיכויים: על הנייר ברזיל יכולה לזכות בגביע, אבל כך היה גם בחמשת הטורנירים האחרונים. הצהובים-ירוקים חזרו לשחק כמו שהאוהדים שלהם ותובבי הכדורגל בעולם כולו אוהבים, אבל הרבה תלוי ביחסים בין רומאריו לחבריו החלוצים, בכושרם של ראי וזיניו ובאלת המזל.
משחק ראשון: רוסיה, 20.6 (ערוץ 1)

שמינית הגמר

בית א'	בית ב'	בית ג'	בית ד'	בית ה'	בית ו'
ארצות הברית	ברזיל	בוליוויה	ארגנטינה	איטליה	בלגיה
קולומביה	קמרון	גרמניה	בולגריה	אייר	הולנד
רומניה	רוסיה	דרום קוריאה	יוון	מקסיקו	מרוקו
שווייץ	שוודיה	ספרד	ניגריה	נורווגיה	סעודיה

גרמניה

תומאס הסלר. קשר בן 27, שחקן רומא, איטליה

כוכבים: לותר מתיאוס, יורגן קלינסמן, אנדרי מילר, תומאס הסלר, קרל היינץ רידלה
סיכויים: לאלופי העולם יש נבחרת מבוגרת, אך הניסיון האדיר שלהם, המשחק הטקטי המעולה והיכולת לחזור ממצבים אבודים מציבים אותם, כמו תמיד, בין המועמדים לתואר. גרמניה יכולה להגיע לגמר רביעי ברציפות.
משחק ראשון: בוליוויה, 17.6 (ערוץ 1)

דרום קוריאה

קים ג'ו סונג. קשר בן 28, שחקן בוכום, גרמניה

כוכב: קים ג'ו סאנג
סיכויים: הופעה שלישית ברציפות לאחת הנבחרות שמסורתית היא אחת הטובות באסיה, אבל ברמה העולמית אינה ראויה להתברג בחבורת הצמרת. תלך הביתה אחרי הסיבוב המוקדם ואם לא זו תהיה סנסציה.
משחק ראשון: ספרד, 17.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

הולנד

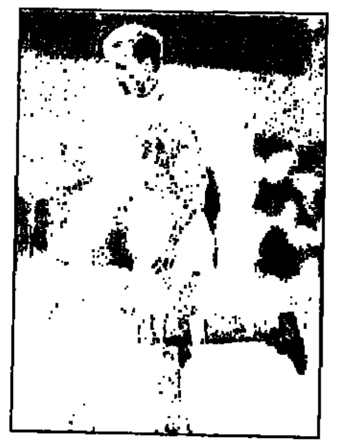

דניס ברגקאמפ. חלוץ בן 25, שחקן אינטר, איטליה

כוכבים: דניס ברגקאמפ, רונאלד קומאן, פרנק רייקארד, ארון וינטר
סיכויים: בלי חוליט וואן באסטן ועם מאמן שנוי במחלוקת עלולה הולנד לא למצות את הפוטנציאל הגדול מאוד שטמון בשחקניה. למרות זאת היא צריכה להגיע לרבע הגמר ואולי יותר מזה.
משחק ראשון: סעודיה, 20.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

יוון

מינאס האנצידיס. חלוץ בן 27, שחקן אולימפיאקוס, יוון

כוכב: דימיטרי סראוואקוס
סיכויים: יוון עלתה בפעם הראשונה בהיסטוריה לגמר הגביע העולמי, אבל הנבחרת שלה רחוקה מלהרשים. הם כנראה יחזרו הביתה כבר אחרי השלב המוקדם.
משחק ראשון: ארגנטינה, 21.6 (ערוץ 1)

מקסיקו

חורחה קאמפוס. שוער בן 27, שחקן אונאם, מקסיקו

כוכב: חורחה קאמפוס
סיכויים: מקסיקו (חוץ מהפעמיים שבהן אירחה את הטורניר) באה, דופקת כרטיס והולכת הביתה. הפעם יש לה נבחרת טובה מאוד ולא במקרה היא הגיעה לגמר הקופה אמריקה בשנה שעברה. תעלה שלב, אבל כנראה לא יותר.
משחק ראשון: נורווגיה, 19.6 (ערוץ 1)

מרוקו

רשיד דאודי. קשר בן 28, שחקן קזבלנקה, מרוקו

כוכב: מוסטפה אל-עראווי
סיכויים: מרוקו פחות טובה מהנבחרת שהפתיעה ועלתה סיבוב ב-1986 וגם רוב שחקניה לא מלהיבים. הפעם היא כנראה תחזור הביתה מוקדם.
משחק ראשון: בלגיה, 19.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט. מי שקולט את הערוץ המרוקאי יוכל לראות את המשחק בשידור חי)

המשך ◄

...בה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: ...מה הפשע? ראשית כל,
המשך בעמוד 18

המונדיאל / עוזי דן

● המשך

נ ו ר ו ו ג י ה

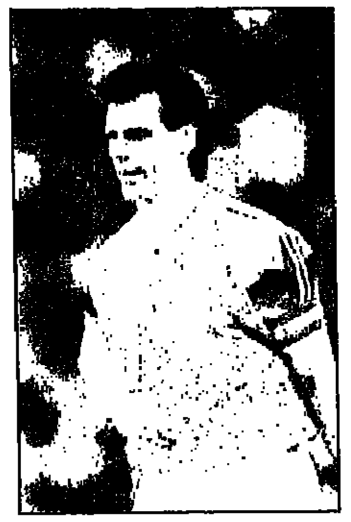

רונה בראטסת. מגן בן 33, שחקן ורדר ברמן, גרמניה

כוכבים: רונה בראטסת, סיגורד רושפלדט
סיכויים: נורווגיה זכתה להתקדמות עצומה בשנים האחרונות, ומדרג ג' של אירופה היא בצמרת העולמית, הרבה בזכות המאמן אגיל אולסן והליגה האנגלית, שמשמשת בשנים האחרונות חממה לנורווגים. צריכה לעלות לשמינית הגמר ואולי אפילו לרבע הגמר.
משחק ראשון: מקסיקו, 19.6 (ערוץ 1)

נ י ג ר י ה

דניאל אמאקצ'י. חלוץ בן 21, שחקן בריוז', בלגיה

כוכבים: רשיד יקיני, ג'תרג' פינידי, דניאל אמוקאצ'י
סיכויים: אם אהבתם את קמרון לפני ארבע שנים, אתם תתלהבו מניגריה. זוהי הנבחרת האפריקאית הטובה ביותר וזכייתה באליפות אפריקה האחרונה אישרה זאת. לניגרים היתה הגרלה קשה, אבל הם יעלו שלב או שניים ויכולים לשחזר את ההישג של קמרון – רבע גמר.
משחק ראשון: בולגריה, 21.6 (יורוספורט)

ס ע ו ד י ה

סעיד אוויראן. חלוץ בן 26, שחקן אל־שבאב, סעודיה

כוכב: מג'יר עבדאללה
סיכויים: כסף להביא את המאמן ההולנדי בינהאקר, לפטר אותו ולהביא את הארגנטינאי סולארי יש לסעודים, אבל הנבחרת שלהם – עם הרבה שמות אלמוניים וכדורגל בינוני – כנראה לא תעבור שלב.
משחק ראשון: הולנד, 20.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

ס פ ר ד

פרננדו היירו. קשר בן 26, שחקן ריאל מדריד

כוכבים: פרננדו היירו, חוזה באקרו, סרגי ברח'ואן, מיגל נדאל
סיכויים: ספרד מרבה לשחק טוב, להעפיל למונדיאלים, אבל לאכזב כשזה חשוב באמת. חלק גדול משחקני ברצלונה יהיה בארצות הברית, רובם במדי ספרד והרבה תלוי ביכולת הסיום של החלוצים הלא גדולים שיש היום לנבחרת. רבע גמר.
משחק ראשון: דרום קוריאה, 17.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

ק ו ל ו מ ב י ה

קארלוס ואלדרמה. קשר בן 31, שחקן ג'וניור, קולומביה

כוכבים: פאוסטינו אספרייה, קרלוס ואלדרמה, פרדי רינקון
סיכויים: כארבע וחצי השנים מאז גברה על ישראל בדרך למונדיאל היתה קולומביה לאחת הנבחרות הטובות בעולם והניצחון 0-5 בבואנוס איירס במוקדמות יעיד על כך. יש מי שמשווה את קולומביה לברזיל של 1970, זה אולי מוגזם אבל הם יגיעו רחוק. חצי גמר.
משחק ראשון: 18.6, רומניה (אין שידור ישיר. הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

ק מ ר ו ן

כוכבים: פראנסואה אומאם ביאיק, ג'וזף אנטואן בל
סיכויים: הסינדרלה של המונדיאל הקודם נמצאת בכושר גרוע, במצב כספי לא טוב וגם היחסים בתוך הנבחרת לא מהמשופרים. הפעם הם יחזרו הביתה כבר אחרי הסיבוב המוקדם.
משחק ראשון: שוודיה, 19.6 (ערוץ 1)

עמנואל מאובאנג קאה, חלוץ בן 25, שחקן דיו אווה, פורטוגל

ר ו מ נ י ה

ג'ורג'י האג'י. קשר בן 29, שחקן ברשיה, איטליה

כוכבים: איליה דימיטרסקו, ג'ורג' האג'י, פלורין ראדוצ'יו
סיכויים: לרומניה יש שחקנים טובים מאוד, במוקדמות היא הציגה יכולת מעולה אבל במשחקי ההכנה היא לא הרשימה. תעלה שלב, אבל לא יותר.
משחק ראשון: קולומביה, 18.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

ר ו ס י ה

ויקטור אונופקו. מגן בן 24, שחקן ספרטק מוסקווה, רוסיה

כוכבים: ויקטור אונופקו, סרגיי יוראן, אולג סאלנקו
סיכויים: המרד של הכוכבים נגד המאמן סאדירין פגע בהכנות. למרות שרובם חזרו לסגל ברגע האחרון, קשה להאמין שרוסיה תצליח לעשות משהו יותר מלעלות שלב.
משחק ראשון: ברזיל, 20.6 (ערוץ 1)

ש ו ו ד י ה

תומאס ברולין. חלוץ בן 24, שחקן פארמה, איטליה

כוכבים: תומאס ברולין, מרטין דאלין, אנדריאס לימפאר
סיכויים: השוודים טובים וראינו זאת גם ברמת גן, ואפילו ההגרלה הקשה שלהם לא תמנע מהם להגיע רחוק. רבע גמר.
משחק ראשון: קמרון, 19.6 (ערוץ 1)

ש ו ו י י ץ

סיריאקו ספורצה. קשר בן 24, שחקן קייזרסלאוטרן, גרמניה

כוכבים: אדריאן קנופ, סטפן שאפוסאי, סיריאקו ספורצה
סיכויים: שווייץ השתפרה מאוד ונחשבת היום אחת הטובות באירופה. היא חוזרת למונדיאל לראשונה מאז 1966 ותעלה לשמינית הגמר, אבל כנראה שלא יותר מזה.
משחק ראשון: ארצות הברית, 18.6 (הקלטה בערוץ 1 וביורוספורט)

מוסיקה קלאסית / נעם בן זאב

טורניר גביע העולם בכדורגל הוא לכאורה סיבה טובה לא לשדר שום מוסיקה קלאסית בטלוויזיה. אבל הלא כל השנה עמוסה תחרויות ומשדרי מוסיקה קלאסית אינם שכנים הולמים להן: הטלוויזיה הכללית לא תוכל לתלות את התעלמותה מצופים שוחרי מוסיקה באילוצי המונדיאל.

ערוץ 8 לעומתה ממשיך בשידורי מוסיקה במתכונת הרגילה (והמצומצמת למדי), וחוזר השבוע לתחום האופרה. הפעם "דון קרלוס" של ורדי (חמישי, 21:00), אופרה מאוחרת יחסית (לאחריה חיבר רק עוד שלוש), בביצוע קאראיאן והפילהרמונית של ברלין ובכיכובו של זמר האיצטדיונים הגדול חוזה קאררס. בפרסומים של ערוץ 8 הובלטה שהעורך שמח "להיענות לבקשת הצופים" ולשדר את היצירה, ששודרה בסאט 3 לפני זמן מה. מעניין באיזו דרך מעבירים הצופים את משאלותיהם לערוץ ויפה יעשה העורך אם יפרסם זאת.

הפתעה בערוצי הלוויין: RETE 4 האיטלקי משדר קונצרט לילה מצוין (ראשון, 24:00), ולראשונה אני נתקל במשהו מעין זה בערוץ זה, שאינו זוכה לתשומת לב רבה ממי שאינו חובב אופרות סבון. תזמורת האופרה להסקאלה בניצוח ריקרדו מוטי ביצירות מאת היידן, דבוז'אק ו"ארקנה" מאת וארז, מ-1927. יצירותיו של וארז מתקופה זו הן מאסות צליליות רוויות עושר הרמוני דיסוננטי וכרומטי, ומעניין איך מוטי הרומנטיקן יעמוד בכך.

עוד ביום ראשון (למי שרוצה 10 דקות הפוגה מוואדו) הסרט הקצר "פסיפיק 231", שבו מוסיקה של המלחין השווייצרי ארתור הונגר (ארטה, 00:20). הסרט יוקרן במסגרת ערב שלם בנושא רכבות. 12 שעות קודם לכן, בסאט 3, יוקרן סרט דוקומנטרי על הונגר (12:00). ארתור הונגר כתב רבות לקולנוע ולרדיו וגם חיבר הרבה מוסיקה "לא שימושית". באמצע הסרט (12:50) ישודר הקונצ'רטינו שלו לפסנתר ותזמורת.

למחרת, יום שני, ושוב בקונצרט צהריים (12:00) הבלט "פולצ'ינלה" של סטרווינסקי, המבוסס על מוסיקה המיוחסת לפרגולזי, עם להקת "בלט סקפינו" ההולנדית מרוטרדם: מיד אחר כך (12:40), תוכנית הסבר על האופרה "ווצק" של אלבן ברג.

ערוץ ארטה הפקיע את ערב רביעי לטובת מחול, ומייחד את התוכניות למרתה גראהם. מ-22:35 ישודרו חמישה ריקודים על פי כוריאוגרפיה של גראהם ובביצוע להקתה, בין השאר לצלילי פאול הינדמית וסקוט ג'ופלין.

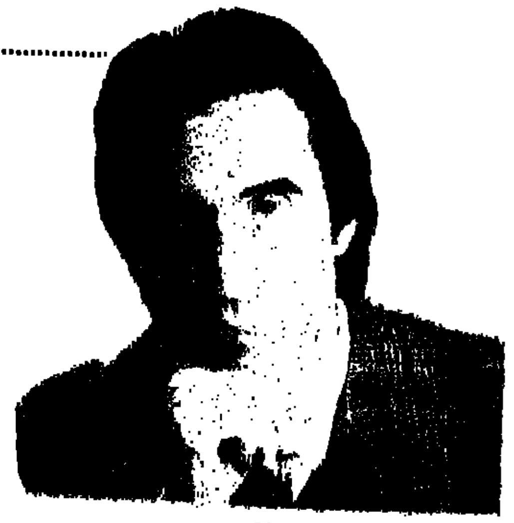

ריקרדו מוטי, RETE 4, א', 24:00

השבוע משדר קול המוסיקה שלושה שידורים חיים, ובכולם מידה לא מעטה של עניין. ביום ראשון (20:30) הסינפוניטה מבאר שבע עם פייר אמויאל ועם מקהלת היינריך שיץ מברלין, כשבמרכז התוכנית ה"סטאבאט מאטר" של רוסיני; ביום רביעי תזמורת ירושלים עם הצ'לן הנודע היינריך שיף (20:00) שינגן קונצ'רטו של סנסאנס ויצירה חדשה של הישראלי מנחם צור; בחמישי שידור חי מרסיטל הפסנתרנית הצעירה המצוינת אורית וולף (16:00). התוכנית כוללת סונטה של היידן, אימפרוביזציות של ברטוק ויצירה מאת אורית וולף עצמה.

מקורית מאוד היא "בוקר שני" בעריכת שלמה ישראלי (מ-9:00 ביום שני). בכותרת "בטהובן, פולנק, שניטקה" (שוב שניטקה!) משמיע ישראלי את בטהובן, פולנק ושניטקה; בכותרת "בטהובן, פרוקופייב, שניטקה" הוא משמיע, כמה מפתיע, את בטהובן, פרוקופייב ושניטקה; בכותרת "סלמן עד היימן" (התרוז הוא כנראה הגימיק) הוא משמיע, בנוסף לשניהם, גם את... יעקב גלבוע ופאול בן־חיים. שניטקה ממשיך לככב גם ביום שלישי בערב (21:00) ב"עניין של הסכמה", והוא מזווג כה – זיווג לא קדוש – עם הפולני הנריק גורצקי. יושמעו יצירות מעניינות ולא ידועות של שניהם, בהשתתפות תזמורות, מקהלות מסקרנות, וכן רביעיית קרונוס. כדאי לשמוע כדי להבין מה קרה למוסיקה של המאה ה-20 בעשרים השנים האחרונות.

מוקדם יותר, בשלישי בבוקר, אפשר יהיה לשמוע אנסמבלים נפלאים כ"היליארד", "מוזאיק", "האגן" ו"אלבן ברג", ואת הפסנתרן הדגול (ללא מליצות) דינו ליפטי. כל אלה ועוד ינגנו וישירו, מ-9:00 בבוקר, מוסיקה מכל התקופות והסגנונות.

חשיפה בקול המוסיקה: תזמורת חיל החינוך של צה"ל בקונצרט בניצוח מנדי רודן (רביעי, מעט אחרי 10:00). תזמורת זו מורכבת מהצעירים המעטים – המוכשרים מאוד – שזכו בתואר "מוסיקאי מצטיין" בצבא, שמקנה להם אפשרות לעסוק במוסיקה תוך כדי שירותם. התזמורת נראתה לאחרונה בתפקיד מבזה של סטטיסטית באחת התוכניות הנמוכות ששודרו ביום העצמאות האחרון, אולי מפני שחיילים עם כינורות נראים מצחיקים יותר מאשר חיילים עם רובים. לכן משמח לשמוע שהתזמורת הזאת מנגנת גם בקונצרטים אמיתיים: הפעם מוסיקה של סתר, מוצרט, ברטוק ובריטן, עם מקהלת "אנקור".

עוד בקול המוסיקה השבוע: "לוצ'יה די למרמור" של דוניצטי בהקלטה היסטורית עם מריה קאלאס (שבת, 21:00), רביעיית הלסינקי המסקרנת שתנגן מוסיקה פינית וכן רביעיות של ברטוק (שני, 16:00), הכנרת הפנומנלית שרה צ'אנג (חמישי, 19:05).

מריה קאלאס, "לוצ'יה די למרמור", קול המוסיקה, שבת, 21:00

ז ר ק ו ר

הגיע טורניר גביע העולם בכדורגל ושוב נוכל לראות ולשמוע את שלושת הטנורים – פאוורוטי, קאררס ודומינגו – שרים באיצטדיון תחת שרביטו של זובין מהטה. זמרי אופרה במעמד של כוכבי־על אינם תופעה חדשה ויש לה שורשים בנאפולי של המאה ה-17. היום, כשכתבי ספורט רוצים לבטא את התפעלותם המוחלטת ממשחק כדורגל מרהיב הם מכנים אותו "קונצרט"; או, כלב תקופת הבארוק, נראו האופרות עצמן כמו משחקי כדורגל. הקהל עודד והריע מלוא הפה ל"פרימה דונה" האהובה עליו ושרק בוז למתחרותיה, אריות של דמויות משנה זכו לכינוי "אריה די סורבטי" (אריה של קינוח), כי בזמן שביצעו אותן היו רבים עוזבים את האולם כדי להינפש במשקה ובגלידה, ואריות מפורסמות אף הועברו מאופרה לאופרה, כשחקני רכש, כדי למשוך קהל.

כוכבי־העל לא התפשרו אפילו על צליל אחד שלא החמיא להם. כמו "ילד רע" הוליוודי טיפוסי, שמסרב ללמוד טקסטים שאינם נראים לו, תבעו זמרים אלה מהמלחינים קולורטורות ווירטואוזיות, זמן בימה ארוך ואריות רבות ככל האפשר. הז'אנר כולו ציית לקונוונציה הזאת, ומרכיבים רבים באופרה האיטלקית נזנחו בשל כך: תפקידה של התזמורת הצטמצם לליווי פשטני בלבד ("כמו גיטרה ענקית" כפי שליגלגו על כך הצרפתים); העלילה עצמה דולדלה לא פעם לכדי תירוץ קלוש שעליו חרוזות האריות כמו פנינים וזהרות.

גם אצל בליני ודוניצטי, ואפילו ורדי, בני המאה ה-19, אפשר לזהות את הדיה של מחלת הילדות הבארוקית הזו: ה"גברת הראשונה" נשארת לבדה על הבימה באריה טראגית במיוחד, קולה עולה לצליל הגבוה ביותר שהיא מסוגלת להגיע אליו (המלחין הכיר היטב צליל זה) ויורד לצליל נוח יותר, היא שוהה עליו ("פרמאטה") עד שהאוויר אוזל בריאותיו של הקהל העוצר את נשימתו, ולפתע דממה: התזמורת משתתקת באחת וקדה ל"קדנצה", הרגע הגדול שבו מפגינה הזמרת, לבדה, את הווירטואוזיות, האקספרסיוויות ושלל צבעי קולה. טרם גווע צליל שירתה האחרון וכבר פורצות התשואות, והתזמורת, המוחרשת לחלוטין, יוצאת ידי חובתה בכמה אקורדים חפוזים לסיום. מעמדו החזק של הזמר בקרב "התעשייה" האופראית הכתיב אידיאלים אסתטיים ששרדו מאות שנים.

דומינגו וקאררס הם ספרדים ופאוורוטי איטלקי ושייך למעצמת כדורגל יריבה. הקונצרט באיצטדיון, אם כן, יום לפני משחק הגמר בלוס אנג'לס ב-16 ביולי, הוא ההתגשמות האולטימטיווית של המונח "פופולריות": כדורגל, לאומיות ואופרה נפגשים ברגע מרוכז של הזדהות וסגידה לכוכבי־על; ואם ספרד תנצח בגמר את איטליה 2:1 כפי שייחל קאררס, זה באמת יוכל להיות מושלם.

המשך בעמוד 13

● ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 כלי סודות. ביניים חולם
08.35 בא בחשבון
08.45 בעין מתמטית. סימטריה
09.05 חברה. סיפורים מהחיים
09.40 הגיל הרך. אינדיאנים אדומים
10.00 כאן יא מכאן. בגדי המלך החדשים
10.10 טלטקסט
10.15 הקופים של יאני. על ילדה סינית המציירת בעיקר ציורי קופים
10.40 שיחות על השלום. גבול הציות
11.10 אנגלית
11.20 יהדות. מושגים ביהדות
11.40 ספרות וסרט. האנס הקיפור
12.00 מדעי החיים. גוף האדם. מחזור הדם 1
12.15 סן סנס. מבוא ורונדו קפריצ'יוזי אופוס 28 בלה מינור לכינור ולתזמורת
12.30 אנגלית
12.50 גיאוגרפיה. מים חיים
13.10 היסטוריה כללית. אישים בהיסטוריה. אייזנהאור: שנות הנשיאות
13.25 כיתה י"ב מתחתנת
14.00 סיפורי מוס. טיול לילי: הנגר העליז
14.25 בית. פרק 10
14.50 פיצוחים. בנושא בולאות
15.35 ילדרקולה. הדוד בא לביקור
16.00 חדשות
16.15 מתגלגלים. סדרה על תיאטרון. חניית ביניים
17.00 ערב חדש. דן מרגלית
17.35 דגראסי – החופש הגדול. פרק 2
18.05 הגיע זמן לשון
18.15 חדשות באנגלית
18.30 מבט. תוכנית דיון
19.00 חדשות בערבית
19.30 ספורט. שער לשבת
20.00 מבט; שבשבת
21.00 יומן תרבות. יעל דן
21.45 פרקליטי אל־איי. האמת על דוקטור כוות
22.30 הילוך חוזר. אהוד מנור מקוחח באולפן עם אורחים ומבצעים אותם עם אירועים מתועדים מעברם
23.00 חדשות
23.10 העולם בעיני עצמו. דור ויצטום
23.45 ככו כסרטים. אהבה כמחול
24.10 אגדה של מקום

● ערוץ 2 (22)

14.00 פלטסוס
14.05 כוכווים. נושאי צרכנות לנוער
14.30 פנג הלבן. קלינט איסטווד אתה לא
15.00 זמן דיסני. אגדות ברווזים. פרק 11
15.25 כנפי הרעם
15.55 כמעט כמו בבית. פרק 11
16.20 בלוסום יש רק אחת. פרק 11. הספטירנים מנצחים
16.45 אופי להיטים
17.00 חדשות
17.05 אגדת הנסיך וליאנט. פרק 11. המלכודת
17.30 תיק תקשורת
18.00 תמם כיוון. אבנר פישר
18.30 בחזרה לאיזור הדמדומים. פרק 11
19.00 קרוב רחוק. פרק 765
19.30 יותר מול שבלל. דני רופ
20.00 החדשות
20.30 עולמו של דייב. פרק 16
21.00 טקס פתיחת משחקי המונדיאל סייכס – '94. מנחים: בובי צ'רלטון ופאולו רוסי
22.00 עוברה. אילנה דיין
22.30 החמישייה הקאמרית. עם קרן מור, שי אביבי, רב נכון, מנשה נוי ורמי הויברגר
23.00 לוגוס. עם שרון ליפשיץ
23.30 חדשות
23.35 לוגוס. המשך
24.05 כוכן כה. בהנחיית נחמן שי

כוהנות בכבוס גרסתו של סלוודור טבורה למחזה הקלאסי של אוריפידס (ערוץ 8, 21:00)

מונדיאל '94 תוכנית מיוחדת לפתיחת המשחקים. בין האמנים הרבים תופיע גם לייזה מינלי, שהבמה היא מקומה הטבעי (ערוץ 2, 21:00)

חוק וסדר בריסקו ולוגן חוקרים מקרה בעל נופך אריפלי (ערוץ 3, 22:10)

בית חולים בריטניה סאטירה בריטית פרועה בכיכובו של מלקולם מקדואל (הצגה שנייה, 22:00)

● לבנון

14.00 מועדון 700 ● 14.55 סרט: "ההיסטוריה מתרחשת בלילה" ● 16.30 העכברי האוויר. מצויר ● 17.20 העכבר המסוכן ● 17.45 סופרבוק. מצויר ● 18.10 הוואי חמש אפס ● 19.10 כוח הצלה 911 ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי־אן־אן מרוחות ● 21.00 בית אריסון ● 21.30 ג'ק והסמן ● 22.20 חוק וסדר ● 23.10 מועדון 700 ● 24.00 סרט חצות: "ההיסטוריה מתרחשת בלילה" (ש.ח)

● ירדן 6

17.40 הפתעה, הפתעה. סדרה צרפתית ● 18.10 סרט תעודה צרפתי ● 19.00 חדשות בצרפתית ● 19.15 אטנב ● 19.30 חדשות בעברית ● 19.45 עולם הספורט ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.10 לפי הקצב. מגזין מוסיקלי ● 21.10 כנני. סדרה ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 סרט

שרון ליפשיץ, "לוטוס", ערוץ 2, 22:00

● ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 לחיות את החיים. פרק 4 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1081 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.00 אבא המפקד
11.30 אנטונלה. פרק 81 (ש.ח)
12.20 המטבח של מסקואלי. תוכנית בישול
12.45 פלקון קרסט. פרק 36 (ש.ח)
13.30 קרובים רחוקים מאוד
14.05 רחוב ג'אמפ 21
15.00 חדר מיון. שיקוי הפגודה
15.50 רצח במשיכת קולמוס
16.40 עולם האופנה (ש.ח)
17.05 ספינת האהבה
18.00 לחיות את החיים. פרק 5
18.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1082
19.30 שידור מקומי
20.00 אנטונלה. פרק 82
20.55 פלקון קרסט. פרק 37
21.40 חופשי על הכר
22.10 חוק וסדר
23.05 איש משטרה
24.00 רדיו סינסנטי החדש
24.25 זינוק לאתמול
01.10 קוו'אק
02.00 המשווה. פשע
02.50 רצח במשיכת קולמוס. עדות ההגנה
03.40 רמינגטון סטיל. מים סקסים
04.30 הכלס המליונר. הפשע המושלם

● סרטים (04)

10.30 "בילי גלוורין". ארה"ב '86
12.05 "רופא בג'ונגל". ארה"ב '90. סיפורו של דר' אלברט שוויצר, רופא שהקדיש את חייו לטיפול בתושבי הג'ונגל באפריקה. גורמים עוינים האשימו אותו בניהול כושל של בית החולים שהקים עם אשתו, ומשלחת אירופית באה לבדוק את המצב. עם מלקולם מקדואל וסוזן שטרסברג. במאי: גריי הופמייר. 91 ד'
14.00 "הם נכנסו בגובביי". ארה"ב '41. שני נוכלים תכסיסנים מחליטים לשתף פעולה. עם קלרק גייבל, רוזלינד ראסל, פיטר לורה ואחרים. במאי: קלרנס בראון
15.35 "מיסיסיפי מסאלה". ארה"ב '92. סיפורה של משפחה הודית המגורשת מאוגנדה ומהגרת למיסיסיפי. בת המשפחה מתאהבת בצעיר שחור ומעוררת לתחיה שדים של גזענות, שנאת זרים ומאבק בין כהים יותר לכהים פחות. עם דנזל וושינגטון ורושאן סט. במאית: מירה נאיר. 112 ד'
17.30 סרט הודי
19.25 "דעיון מכורף". ארה"ב '90. עם דדלי מור, דריל האנה ופרנסיס רוהל. 91 ד'
21.00 "נקמתה של אישה". ארה"ב '92. פייס כחיל האוויר האמריקאי נהרג בהתרסקות מטוס. הצבא קובע שמדובר בטעות אנוש, אך אשתו לא מסתפקת במסקנה זו ויוצאת למאבק ארוך נגד הצבא והחברה המייצרת את המטוס. עם לורה דאנרן. במאי: רוברט מרקוביץ. 98 ד'
22.45 "סיוט ברחוב אלם 2". ארה"ב '85. חמש שנים לאחר הרציחות הקודמות של פרדי קרוגר הוא חוזר לבית שבו התרחשו זוועות העבר. עם רוברט אנגלונד, מרק פאטון וקים מאיירס. במאי: ג'ק שולדר
24.10 "שמואל 6". צרפת '92. 75 ד'
01.25 "חיילי בעצוע". ארה"ב '91
03.15 "אהבה כפייתית". ארה"ב '91
04.50 "סטרפלס". אנגליה '89. 95 ד'

● הצגה שנייה (06)

22.00 "בית חולים בריטניה". אנגליה '82. קומדיה. עם מלקולם מקדואל, ליאונרד רוסיטר וגרהם קראודן. במאי: לינדסי אנדרסון. 111 ד'
23.55 "הדרך לכוכבים". אנגליה '45. מלחמת העולם השנייה, כפי שהיא משתקפת בהווי שנרקם בין האורחים של מלון קטן, הממוקם על יד שדה תעופה בריטי. עם ג'ון מילס, מייקל רדגרייב וכויל רדפורד. במאי: אנתוני אסקווית. 104 ד'

● ספורט (05)

16.00 ספירה לאחור (ש.ח)
17.45 כדורעף חופים מארה"ב
19.30 סיכום עונת '93–'94 בליגה הספרדית בכדורגל
21.00 היאבקות מה־ WWF
22.00 טניס ישראלי בדרך המשי. על טורניר הטניס, בחסות מרכז הטניס הישראלי, בטשקנט – אוזבקיסטאן
22.30 לקראת הגביע העולמי
24.00 כדורגל. מבט חוזר אל המשחק בין ברזיל ואורוגוואי במוקדמות גביע העולם

● ילדים (06)

06.30 להתלבש עם ששי. מצוירים
09.30 המחסן של כאילו
10.00 גינת ההפתעות (ש.ח)
10.05 מכסתי השדים. פרק 24 (ש.ח)
10.30 אבן החלומות (ש.ח)
11.05 ניצי הכסף. פרק 16 (ש.ח)
11.30 סופר סבתא. פרק 2 (ש.ח)
12.00 האישה הכיוונית. פרק 13 (ש.ח)
12.50 אולפן חי. האוניברסיטה הקטנה
13.30 המחסן של כאילו
14.05 איש העכבים 1000. פרק 15
14.30 אי המטמון. פרק 8
15.05 ניצי הכסף. פרק 17
15.30 אני וסוד כוחי. פרק 62
16.00 ואלרי. פרק 37
16.30 האוריסאה. פרק 25
16.50 אולפן חי
17.30 המחסן של כאילו
18.05 מכסתי השדים. פרק 24 (ש.ח)
18.30 אבן החלומות (ש.ח)
19.00 קרובים רחוקים מאוד. פרק 25
19.30 שכנים, שכנים. פרק 555
19.55 נשואים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האנוסר

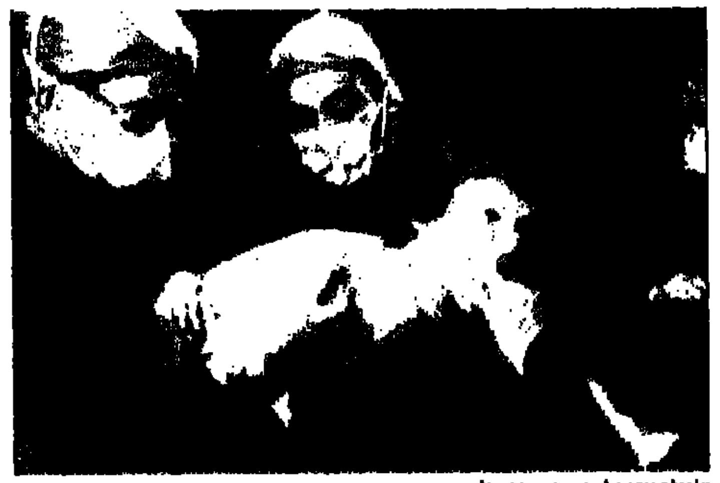

מלקולם מקדואל במרכז, "בית חולים בריטניה", הצגה שנייה, 22:00

● תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אוניברסיטה פתוחה. מדע וטבע
11.00 נתיב הצעקים. רסיסים של זמן (ש.ח)
11.30 דרום פראי. כאותו הזמן וכאותו מקום
12.00 שם המשחק: כוח. הנשיאות (ש.ח)
13.00 הפוליטיקה של המזון (ש.ח)
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 נתיב הצעקים. רסיסים של זמן (ש.ח)
16.30 דרום פראי. כאותו הזמן וכאותו מקום
17.00 שם המשחק: כוח. הנשיאות (ש.ח)
18.00 הצילו את העולם. האטמוספרה
18.30 גוף האדם. תאי עצב בפעולה
19.00 צפונות כדור הארץ. נגר עילי
19.30 מעבר ליקום המכני. המגוע של הטבע
20.00 שורשים. האלקות מסן לורן (ש.ח)
20.30 שוברים שיאים. פרק 9 (ש.ח)
21.00 בראוו. כוהנות בכבוס. טרגדיה הרסים של אוריפידס, כמוצל סלמבקו
22.30 בראוו. אנטון ברוקנר. זובין מהטה מנצח על התזמורת הפילהרמונית הישראלית בקונצרט במרקוטורס
24.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

● רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 חגה. בני הנדל
09.05 פתוח. זכויות צרכנים. רם תרמור
10.05 טלרדיו. משה טימור
11.05 אצבע על הדופק. אברהם מרון
12.05 צלול. מגזין לאיכות הסביבה
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 מי ישן. מנשה וקונצל (ש.ח)
15.05 ארץ ועם. מגזין פולקלור
16.05 מוסף רדיו לספרות (ש.ח)
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 סקיצה. מוסיקה. אבי אפרתי
18.05 מנחת ערב
20.00 מבט לחדשות
20.50 סולם הזמירות. קובי כהנא
23.05 סיפורי סבתא

● רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מנור
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.03 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוידוב
17.05 חמש אחרי החדשות. זוהיר בהלול
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 אחנו החסימה
23.05 שנינו ביחד וכל אחד לחוד. יובב כץ
24.05 יומן חצות
24.20 שנינו ביחד וכל אחד לחוד (המשך)
01.05 לילה חי מאור. נתן דטנר ואמנון פאר

● רשת ג'

06.00 סע לאט
07.05 בעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. כנהם פרי
10.05 תוכנית עברי. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצבית. גיל קומר
13.05 לורט. קייס עברי
14.05 חרש חדיש ימחורט. נועם גילאור
15.00 חילה רדיו. יידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 קולכו. מנחם פרי
19.05 שעה אישית
20.05 פופ '94
21.05 אצבע הדרך
22.05 שיר לאחותי. מנחם פרי
23.05 עולם כהיקץ. אבי מורגנשטרן

● גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. פסיכותרפיה אנליטית. המסגרת הטיפולית. מרצה: ד"ר אורי הדר
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 קפה בבוקר. ארז טל
10.05 ופלה. סיון דורון
10.49 בילוי היום. ישי וורייס
11.05 נכון לעכשיו. גיא זהר
13.00 בצהרי היום. יומן לסיכום החדשות
13.15 משהו לצהריים. אורלי יניב
14.05 העולם ספה. אברי גלעד
15.05 יש עם מי לדבר. גדעון לב ארי
16.00 שעה לפני. עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל. ברקאי וגוית
18.05 שעה קלה על כלכלה. ואב חסטר
18.30 הדשא של השכן. דודו דיין
18.45 חמש עשרה קטנות. צבא וביטחון
19.05 המוסיקה במקום. פייר ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 דרך הרגליים. דודו דיין
21.05 צ'ק 5. טל כרמן
22.05 קול הג'ז הזה. רני קרמל
23.05 24 – 24 היום שהיה. ירון וילנסקי
24.10 ציפורי לילה. דורון נשר
02.00 לא רוצים לישון

● גלגלצ

07.05 מדינה בדרך
09.05 תשע בכיכר. טמי קורט
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר. ארי שטאי
14.05 בטירה. נויה עינב
15.05 שבוע רוב. דובי לנץ
16.05 תכם בכביש. רון לוינטל
18.05 גלגלאצ. לאה עין
20.05 דרייב אין. נדב רביד
22.05 לילה טוב. רונית כפיר

מריל סטריפ וסם ניל, "זעקה באפלה", ערוץ 3, 22:20

● ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית. מבזק
06.31 חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 תולדות התרבות המערבית. המהפכה האמריקאית
08.40 טלטקסט
08.45 עופל בוסל. הצוללת הצהובה
09.00 רחוב סומסום. העץ המזור
09.30 קיים ואלי. ריטה הנפלאה
09.55 מלחמת המעמרות. מורה בתיכון ממציא משחק כדי להמחיש לתלמידים שהמאבק לשוויון עדיין לא הסתיים
10.40 שיחות על השלום. ההסכם. כל מה שרצית לדעת על הסכם קהיר
11.10 "גן עדן לנשים". '43. צרפת של המאה ה־19. מורה הופך למנהל חנות הכלבו הראשונה "גן עדן לנשים" ומרושש את דודו, בעליה של החנות הקטנה הסמוכה. עם מישל סימון, ואלברט פרג'ין. 82 ד'
12.30 אבא לעניין. פרק 23
13.00 זומביט
13.30 צאבלה. שחקנים: יורם חטב, תומר שרון, רמי עמית, רענן הפץ
14.00 אכפת לי. למי שייך הילד הזה (ש.ח)
15.00 קליידוסקופ
15.30 צולם ביום חול. אלעזר שטרום
16.00 מוסף המוספים
16.30 חדשות באנגלית
16.40 משפחות. פרק 134
17.05 על המרקע
17.15 סרט ערבי
19.00 יומן השבוע
20.00 יומן: שבשבת
21.05 בטברנה. סדרת תוכניות זמר ים־תיכוני. לקט
21.30 גביע העולם בכדורגל – ארה"ב '94. שידור ישיר משיקגו. טקס הפתיחה ומשחק הפתיחה: גרמניה – בוליוויה
24.00 חדשות
24.05 בית דין לילי. הפיתוי האחרון של מק

● ערוץ 2 (22)

08.00 מקום קטן, מצפה חילה (ש.ח)
08.30 המסה חמישה (ש.ח)
08.50 "השמש המוכתמת". '45. עיתונאי אמריקאי העובר ביפן בשנות ה־30, חושף מסמך סודי המתאר את שאיפות הכיבוש של יפן בעולם. ממשלת יפן מעוניינת להשיג את המסמך בחזרה. עם ג'יימס קאגני וסילביה סידני. במאי: פרנק לויד
10.30 כוח המוח. סדרת הנפשה
11.00 מסמאראת. שעשועון ידע בערבית
11.30 דרך המשי ביבשה. סדרת תעודה. הסוחרים והסוגרים
12.30 המחשב ואני
13.00 "חסרת הגנה". ארה"ב '91. עורכת דין מצליחה, מסתבכת ביחסים עם סטיבן, גבר נשוי שנרצח בנסיבות מסתוריות. היא מוצאת עצמה ברשימת החשודים. עם ברברה הרשי וסם שפרד. במאי: מרטין קמבל
15.00 חידון מגזין הגביע העולמי של ג'ילט
16.00 ווקר. סדרת פעולה עם צ'אק נוריס
17.00 חדשות
17.05 מי הבוס?
17.35 זהו זה
18.25 קווינסי. חלק ג'
20.00 גבי גזית. הלילה השישי+החדשות
21.10 רשות הבידור. דודו טופז
22.20 "זעקה באפלה". ארה"ב '88. סיפורה של אישה אוסטרלית המואשמת ברצח תינוקה, על אף טענתה כי נחטף ע"י כלב פרא. עם מריל סטריפ, סם ניל וברוס מיילס. 121 ד'
23.30 החדשות
23.35 "זעקה באפילה". המשך

● לבנון

14.00 מועדון 700 ● 14.55 סרט. "הם נפגשו שנית" ● 16.55 טום וג'רי. מצויר ● 17.20 אלפור והוק ● 17.45 סופרבוק. מצויר ● 18.15 תוכנית מיוחדת ● 18.45 צער גידול בנות ● 19.10 כוח הצלה 911 ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי־אן־אן מרוחות ● 21.00 בורדר טאון, עיר גבול ● 21.30 סרט. "משפחת המרגלים – פרק 2" ● 23.30 מועדון 700 ● 24.00 סרט "הם נפגשו שנית" (ש.ח)

● ירדן 6

17.30 העולם בין יריך ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.15 תעודה ● 19.45 עולם הספורט ● 20.00 חדשות בערבית ● 21.10 זירת הפשע. מתח ומסתורין ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 אמצע מרץ. סדרה

הערב

◆רואים כוכבים עם הלן האנט ופול רייזר (ערוץ 3, 20:30)

◆מונדיאל '94 טקס פתיחת משחקי גביע העולם בשידור ישיר (ערוץ 1, 21:30)

◆לולה מלודרמה אירונית של ריינר ורנר פאסבינדר על מהנדס שנופל בידי אשה קטלנית (הצגה שנייה, 22:15)

◆אם במבחן ליאם ניסן מגלם פסל אירי רגיש שיחסיו עם דיאן קיטון עולים לה במחיר ויתור על בתה (ערוץ 4, 23:50)

● ערוץ 3 (03)

08.00 סגנונות
08.50 הרלדו
09.40 המופע של ג'ואן ריוורס
10.30 משפחת סליבן. פרק 80
10.55 תאווה לחיך
11.05 דר' רות
11.55 עשירים ומפורסמים
12.45 עולם האופנה
13.10 לא יכול להיות
14.00 מתיחות ופיספוסים
14.50 הסמנת לאורוס
15.40 מיני־מרתון אי.אן.ג'י. הפיקיפ: הבדרות סדרות: עשן ומראות
19.05 שידור מקומי
20.05 משתגעים מאהבה
20.30 רואים כוכבים
21.30 "דרכון לרצח". ארה"ב '92. גרושה עשירה ובלש פרטי מסתבכים על רקע פאריס. עם אד מרינר וקטי סלקה. במאי: דייוויד הפיננס. 87 ד'
23.00 חישובים מסוכנים
23.50 ודויים וחלומות/ שידור מקומי
24.20 סיפור ללילה/ שידור מקומי
24.50 משפחת אופרמן. מיני־סדרה. סיפורה של משפחה יהודית בגרמניה של מ־1932. שני חלקים

● סרטים (04)

06.30 "הולסטריס בע"מ". ארה"ב '89. 88 ד'
08.00 "ציפור הנעורים המתוקה". ארה"ב '89. 91 ד'
09.35 "דמר". ארה"ב '85. 111 ד'
11.30 "נער הזהב". ארה"ב '86. 93 ד'
13.05 "בגבולות הזמן". ארה"ב '86. 92 ד'

ג'וליאן סנדס, "ארכנופוביה", סרטים, 22:00

14.40 "אי שם אמצא אותך". ארה"ב '42. משולש אהבה בין שני כתבים צבאיים ועיתונאית צעירה על רקע מלחמת העולם השנייה. עם קלרק גייבל, רוברט טיילור ולאנה טרנר. במאי: וסלי ראגלס. 108 ד'
16.35 "קשתים שכאלה". ארה"ב '86. 88 ד'
18.15 "שכחו אותי בבית". ארה"ב '90
20.00 "אולם הריקודים של ריי". סרט קצר
20.25 "במעלה הנהר". ארה"ב '84. אסיר לשעבר שנכלא ל־13 שנה על רצח שלא ביצע חוזר לביתו שבמיסיסיפי. עליו להתמודד עם יחסיו המורכבים, עם בתו בת ה־12, שאותה לא פגש מעולם. עם טומי לי ג'ונס, מרתה פלימפטון, בריאן דנהי ונגסי לי אוון. במאי: טום ריקמן
22.00 "ארכנופוביה". ארה"ב '90. עכביש ענק מטיל את אימתו על תושבי עיירה קטנה בקליפורניה. דר' ג'נינגס הוא היחיד שיכול להציל את המצב, אך הוא סובל מפחד עכבישים בלתי נשלט. עם ג'ף דניאלס וג'ון גודמן. 105 ד'
23.50 "אם במבחן". ארה"ב '88. גרושה טריה מגדלת את בתה וחיה חיי אהבה פתוחים עם פסל אירי. בעלה השמרני תובע לקחת ממנה את בתם. עם דיאן קיטון וליאם ניסון. 105 ד'
01.40 "טייפורס". ארה"ב '88. 86 ד'
03.10 "מקבייה לא סולחי". ארה"ב '91. 96 ד'
04.45 "רצח בחסות החשיכה". ארה"ב '89. 87 ד'

● הצגה שנייה (06)

21.15 כמה טוב בבית. פרק 1. אנאל'ה שלי
21.50 שניים זה יותר מדי. הפתיון
22.15 "לולה". גרמניה המערבית '81. מהנדס עיר ישר ותמים מתאהב בלולה, זמרת וזונה. כאשר מתגלה לו האמת, מתמוטט עליו עולמו. עם ברברה סוקובה וארמין מולר־שטאהל. במאי: ריינר ורנר פאסבינדר. 109 ד'
24.10 "הלילה ה־13". ארה"ב '79. משפחה רוכשת בית בעיירה קטנה, מבלי לדעת שבעבר בוצע בו רצח מסתורי. עם ג'יימס ברולין, מרגוט קידר ורוד שטייגר. במאי: סטיוארט רוזנברג. 113 ד'
02.05 "מרק ברווז". ארה"ב '33. 65 ד'

● ספורט (05)

09.00 טניס שולחן
10.00 באולינג
10.30 כדורגל מהליגה הארגנטינאית
11.30 כדורגל. צרפת נגד בולגריה
12.30 כדורגל. ארגנטינה נגד קולומביה
13.30 כדורגל. ברזיל נגד הונדורס
15.00 היאבקות מה־ WWF
16.00 בושידו
17.00 פוטבול מונדיאל
17.30 מגזין הכדורגל האירופי
18.30 הליגה העולמית בכדורעף. סיכום
19.30 ספירה לאחור. משדר אחרון (ש.ח)
21.30 ATP וישראל גבורה בטשקנט
22.00 כדורעף. המשחק המרכזי מהשבוע החמישי בליגה העולמית
23.30 אופנועים. מרוצי הסופרקרוס מארה"ב. המירוץ הראשון
24.30 כדורסל מה־ NBA

● ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש
09.30 המחסן של כאילו
10.05 איש העכבים. פרק 15
10.30 אי המטמון. פרק 8
11.05 ניצי הכסף. פרק 17
11.30 אני וסוד כוחי. פרק 62
12.00 ואלרי. פרק 37
12.30 האוריסאה. פרק 25
12.50 אולפן חי. האוניברסיטה הקטנה
13.30 המחסן של כאילו
14.05 התחלים והסמוראים. פרק 11
14.30 שיגעון הכדורסל. פרק 8
15.05 בוורלי הילס 90210. פרק 96
16.00 שנות הקסם. פרק 67
16.30 הרפתקאות בארץ אגודה. פרק 21
17.00 מאחורי הקלעים. פרק 3
17.30 המחסן של כאילו (ש.ח)
18.05 איש העכבים. פרק 15
18.30 אי המטמון. פרק 8
19.00 בוורלי הילס 90210. פרק 96
20.00 נשואים פלוס
20.25 משפחת סימפסון
20.50 הכל נשאר במשפחה

● תרבות מדע וטבע (08)

11.00 שורשים. האלקות מסן לורן (ש.ח)
11.30 שוברים שיאים. פרק 9 (ש.ח)
12.00 מכוניות קלאסיות. ארוטות וסקסיות
12.30 על גג העולם. אירלנד. חלק ב' (ש.ח)
13.00 מאסטרו. המודרניזם והמאה ה־20
13.50 אוניברסיטה פתוחה. ז'אן סיבלי
14.05 הערבים בראי ההיסטוריה. צל המערב
15.00 חלומות מנופצים (ש.ח)
15.30 עולם הכספים של אדם סמית. שיווק וספורט
16.00 בראוו. כוהנות בכבוס (ש.ח)
17.30 בראוו. אנטון ברוקנר (ש.ח)
19.00 ממדים נסתרים. פרק 8 (ש.ח)
20.00 גוף בריא. מגזין לענייני בריאות
20.30 הטיפול של באקטן. מתחת לקשתות
21.00 עולם הספינות סוניאן. זמן ואור
22.00 הפרא מכה שנית. בעקבות הקשת
23.00 בראוו. לשחק את שייקספיר. הורים על הטקסט (ש.ח)
24.00 בראוו. ודיקו (ש.ח)

רדיו

● רשת א'

07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 סיפים. רם תרמור
09.05 דרך אשה. יעל צדוק
10.05 יש עצה. יצחק אלון
11.05 הירושלמים. הפרלמנט הירושלמי להווי ולפולקלור
12.05 עונג שבת
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.05 קבלת שבת. פרשת "חקת"
16.05 רדיו דרמה. התעם: "קרניים". מאת: אביבה רוזל. תרגום: שמעון לוי. בימוי: אברהם אסיאו. משתתפים: ישראל גוריון, יעל יעקב ואלברט כהן
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 יומן תרבות חוץ. סקירת ארועי תרבות מן העולם
18.05 מוסף רדיו לספרות
19.05 בעין בוחנת. יצחק גולן
20.00 יומן
21.10 קצת מוח וקצת מות. שירים לכל טעם
22.05 לקראת שבת. שירים מבית אבא
23.05 זמן אמן. שיחה עם אמנים

● רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
09.05 מה יהיה. יואב גינאי
11.05 שירים עבריים
12.05 בחצי היום
14.05 כמעט שבת. מנחם מיכלסון
15.06 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 שירים עם חיים קינן
17.05 סניני שבת. גדעון הוד
18.05 ליל שבת. ירון אנוש
20.05 שירים שאהבנו
23.05 בין שישי לשבת. יצחק לבני
24.05 שירים עם טל השילוני
01.05 תורנות שבת. יואב גינאי/ אהוד מנור

● רשת ג'

06.06 מקורב ישראלי
08.05 עברי על הכל
10.05 אגן הים התיכון. נאוה סביון/ מנחם פרי
13.05 צפיחית בדבש. דן כנר
15.05 לפנות ערב. נאוה סביון
17.05 כאן, שם ובכל מקום. יהודית בן־יעקב
19.05 זמר שכוה
20.05 דאנס FM. משה מורד
22.05 97.8 רוק קלאסי

● גלי צה"ל

05.02 צה"ל יוצא שבת
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 ליפשיץ משוחח עם מושהשבוע. איתן ליפשיץ
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 בילוי נעים. מולי שפירא
11.05 קולה של אמא. לאה עוז
12.05 פריחה. דורי בן־זאב
13.00 בצהרי היום. יומן לסיכום החדשות
13.15 פריחה (המשך)
14.05 עוד לא שבת. שלמה ארצי
15.05 ספיישל ריי צ'רלס. שעתיים עם אחד מגדולי היוצרים והמבצעים של הריתם אנד בלוז והרוק'נרול, ריי צ'רלס. דני קרפל
17.05 הסלון של יום שישי. מחשבה שנייה על אירועים חשובים
18.05 קונצרט אוף מוזיק. "עניינים שבלב ובאהבים" – אמה קירקבי ואנתוני רולי – לאוטה, בשירי אהבה אנגליים מהמאה ה־17 מאת פרסל ומלחינים נוספים
19.05 תיאטרון הרמיון. שיחות על הרדיו הישראלי במשך השנים – פרק ה'
20.05 לא על הלוף לבדו. איה עמיקם
22.05 עשן בעינייך. גדי ליבנה
24.05 מוסיקה. דובי לנץ
02.00 לא רוצים לישון. מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה

● גלגלצ

07.05 מועדון ארוחת הבוקר. לילך ברגע
09.05 גלגל הצלה. שירים עבריים
11.05 סידורים. מוסיקה ודיווחי תנועה לקראת סוף השבוע. יעל קרווין
14.05 קאאוטרסיב. דן. דן תורן
15.05 שעתיים עם מורי ברייאן
17.05 ששת. מוסיקה ישראלית
20.05 סוף הכל רוקנ'רול. רוק קלאסי עם אורי לוטן
22.05 מסיבת ריקודים. טל ברמן

...בה על שהיא משתמ...
מעבודות הבית: ...מה המשעז ראשית כל,
המשך בעמוד 13

ספיישל עם מרלה גלן, ערוץ 2, 23:45

● ערוץ 1 (11)

10.00 פיטר פן. פרק 20
10.20 בעקבות הכוכבים
11.15 קציר החטאים
12.00 "טירות של קרח". 78'. עם לין הולי ג'ונסון ורובי בנסון. במאי: דונלד רייל. 110 ד'
13.50 הזמנה למסע
14.15 שנים של זרות. פרק 4
15.05 מפתח ללב. תאומים
15.20 "הבית הריק". במלחמת העולם השניה, קבוצת ילדים שהוריהם נלקחו למחנות משתכנת באחווה כפרית
17.00 כוכבים בדרך. תייסר אליאס
17.30 חדשות באנגלית
17.40 שבועון הטלוויזיה
18.10 עם לילית נגר. ראיונות ואירוח
19.00 חדשות
19.30 פנסיון האושר. פרק 3
20.00 ספורט. משחק השבת
20.50 הגיע זמן לשון. אבשלום קור
21.00 רואים עולם
22.00 שירים ומשהו. תוכנית זמר עברי. זמרים אורחים: דני רובס ורפנה ארמוני. מנחה: רודי אלהרר
23.00 גביע העולם בכדורגל - ארה"ב 94'. איטליה - אייר
23.45 חדשות
23.50 המשך השידור של משחק הכדורגל
24.55 גביע העולם בכדורגל - ארה"ב 94'. סיכום משחקי היום
01.10 פסוק של יום

● ערוץ 2 (22)

08.00 זמן דיסני. פרק 16 (ש.ח)
08.50 הדב רופרט. רופרט והבקשים הזהב
09.15 יוסי המספר. תוכנית סיפורים
09.45 ילד פוגש עולם. פרק 16. ערב נפלא
10.15 משלים בצורות. מבחר משלים
10.30 המטמון
11.15 סינבאד. פרק 16. שעת מדע
11.40 במסתורי החיים. פרק 10
12.35 בשליחות ההצלה בארמניה. צוות ההצלה שיצא בשנת 88' ללנינקן שבארמניה בעקבות רעידת אדמה שארעה שם
13.10 בארבע עיניים. אבנון לוי
13.40 ד"ר קווין - רופאה במערב. פרק 33
14.30 "הזילות". קבוצת נערים אמריקאים יוצאת לחלץ את אבותיהם מהשבי בצפון קוריאה. עם מרק פריס, נד וון וכריסטינה הרפוס
16.20 אומץ להציל
16.30 אבו דיר אל הילל. פרק 3
16.45 מבזקים
17.00 חדשות
17.05 מלכה עולה
17.20 סיפורי סמור
18.00 הגברים לבית מגלי. סתי מאמין
18.30 גינוני תרבות. המגושים בע"מ
19.00 מסע קולמי. ערים. אייל סלד
19.30 לינגו. גיל אלון
20.00 החדשות
20.30 פיטה. הזרים כהן מנסים הפרסומאים להגיע ללקוחות. יורם ארבל
21.00 "אנשי סייטון". מיני סדרה בשני חלקים. מדען בכיר בתחום ההנדסה הגנטית נורה למוות מספר רגעים לפני שעמד להודיע הודעה חשובה. בהודעה החוקרים הוא מצליח לפתח את כל המידע המסווג שקשור להודעה הזו. כמה גורמים מעוניינים להגיע למידע האבוד. חלק ראשון. 100 ד'
22.50 "ריק מאיול - פגישה מן הקצרות". בחור פשוט מתפלח למסיבה במטרה לכבוש מישהי ללילה. הוא מכיר את שבון והיא לוקחת אותו לדירתה. הוא בטוח שהשיג את מטרתו, אך טועה טעות מרה
23.30 חדשות
23.35 "ריק מאיול". המשך
23.45 ספיישל עם מרלה גלן. תוכנית עם הזמרת מרלה גלן, לקראת פסטיבל הבלוז

● לבנון

14.00 מועדון 700 ● 14.55 אגדות היער הירוק ● 15.20 כדורגל אנגלי ● 17.05 כדורסל. אן-בי-איי ● 19.05 אגרוף ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי-אן-אן מדווחת ● 21.00 60 הדקות. אקטואליה ● 21.30 20/20. אקטואליה ● 22.00 סרט. "אשמה ודנית" ● 23.30 תשובות. אקטואליה ● 24.00 סרט חצות: "תחת כוכבי קליפורניה"

● ירדן 6

17.30 סרטים מצוירים בצרפתית ● 17.40 תשואות ראשונות ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.15 אשנב ● 19.45 עולם המדע ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 הנסיך המורליק מבל אייר. סדרה קומית ● 21.00 תעודה ● 21.30 בני קססבל ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 סרט קולנוע

◊ של מי השורה הזאת בכלל קלייב אנדרסון מפעיל ארבעה קומיקאים (ערוץ 6, 21:45)
◊ נוף בערפל סרטו המרגש של תאו אנגלופולוס (ערוץ 4, 21:00)

◆ אירוסמית מופע אקוסטי עם להקתו של סטיב טיילר, תוכב הווירטואל ריאליטי (MTV, 22:00)
◆ מרלה גלן תוכנית מיוחדת עם היוצרת שהסיעה את נינה סימון (ערוץ 2, 23:45)
◆ מונדיאל 94' איטליה-אייר (ערוץ 1, 23:00)

כבלים

● ערוץ 3 (03)

08.00 חולם אמריקאי
08.30 אף אם. הבה נבלה ביחד את הלילה
08.55 המאמן
09.45 אנני מקגוויר
10.10 אנני מקגוויר. הסינוי של אמה
10.35 משפחת אופרמן. מיני-סדרה. שני החלקים (ש.ח)
14.35 קולומבו
15.45 פרחים רכים של קיץ. פרק 7
16.35 לו גרנט
17.25 אחרי המלחמה
18.10 נשים במלחמה
19.00 שידור מקומי
20.05 סור החולות. פרקים 7, 8
21.50 מחיר התהילה. מיני-סדרה. ארה"ב 78'. סיפורו של אוורי בנדיינג' שטנים ארוכות היה האיש החזק מאחורי האולימפיאדות. עם דייוויד סלבי. חלק 1
23.20 ראיות
24.10 מגרה

● סרטים (04)

06.25 "חבורת החוף". ארה"ב 65'. 92 ד'
08.05 "האישה והמוכירה". ארה"ב 36'
09.35 "אמא מתגייסת לצבא". ארה"ב 89'
11.10 "חילוץ נואש". ארה"ב 91'. 90 ד'
12.45 "שובו של סם מקלאוד". ארה"ב 89'
14.15 "פנים ורות". ארה"ב 91'. אשת חברה עשירה נותרת חסרת כל עם מותו הפתאומי של בעלה. היא פוגשת אישה חסרת בית החיה ברחוב לא הרחק ממקום מגוריה ובין השתיים נרקמים יחסים מיוחדים. עם ג'ינה רולנדס ושיין ריילי. במאית: קלאודיה ויל. 93 ד'

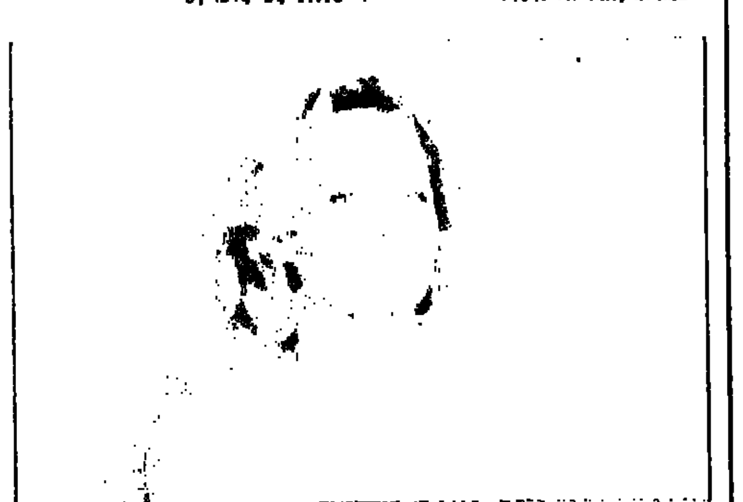

סוזן דיי, "אקו פארק", סרטים, 23:05

16.00 "זעקתו של שוטר". ארה"ב 90'. 88 ד'
17.30 "רומואל וג'ולייט". צרפת 89'
18.50 "חופשת ריגול". ארה"ב 91'. סוכני ביון בפאריס מזהים בטעות תלמיד תיכון אמריקאי כמרגל, הוא יוצא למשימת ריגול שתלמידי כיתתו המבוגרת לצרפתית מעורבים בה. עם ריצ'רד גריקו, ליגרה האנט וגבריאל אנוור. במאי: ויליאם דיר
21.00 "נוף בערפל". יוון 88'. אח ואחות יוצאים למסע חיפוש אחר אביהם. במאי: תיאו אנגלופולוס. 120 ד'
23.05 "אקו פארק". אוסטריה 85'. ידידותם של שלושה הזויים בשולי החברה בלוס אנג'לס. שחקנית צעירה ואם לא נשואה, מסוור המתחנס ממשלחי פיצות וסירן אוסטרי העולם להפוך לשוורצנגר הבא. עם סוזן דיי, טום הולס ומייקל כוון. במאי: רוברט דורנהלם
24.35 "מיאמי בלוז". ארה"ב 90. 92 ד'
02.10 "להט אקזוטי". ארה"ב 86'. 92 ד'

● הצגה שנייה (06)

21.15 חדשות בכל מחיר. סדרה קומית בריטית. מאחורי הקלעים של אולפן חדשות מצליח. עם דייוויד פוסטר, ויקטוריה ויקס, סטיבן מוספינסון ואחרים. פרק 1
21.45 של מי השורה הזו בכלל? תוכנית בידור בריטית. תוכנית ראשונה
22.15 "הבלתי מנוצחים". הודו 56'. תהליך התבגרותו של נער הודי שמשפחתו חיה בעוני כיער בנגאל. הוא משלים את לימודיו בבנארס, ואחר כך באוניברסיטת כלכותא. עם קנו בנארג'י וקרונא בנרג'י. במאי: סאטיאג'יט ריי. 104 ד'
24.00 "זהרו". ארה"ב 50'. 100 ד'

● ספורט (05)

04.00 שידור ישיר: סדרת גמר ה' NBA. המשחק החמישי
09.00 סדרת גמר ה' NBA המשחק החמישי (ש.ח)
12.00 פוטבול מונדיאל
12.30 מגזין הכדורגל האירופי
13.30 סדרת גמר ה' NBA. המשחק החמישי (ש.ח)
16.30 אופנועים. המירוץ השני בסופרקרוס האמריקאי
17.30 רוגבי עולמי
18.00 באולינג ישראלי
18.30 היאבקות מה' WWF
19.30 הוקי קרח מליגת ה' NHL
20.20 כדורעף. סיכום השבוע השישי בליגה העולמית
21.15 פוטבול מונדיאל

● ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים על הבוקר
08.05 המחסן של כאילו
08.40 יאמיואור. פרק 11
08.50 באגס באני מציג שעת וורנר
10.15 צעירי הראשונים בטבע. פרק 4
10.25 ביסלג'וס. פרק 93
10.55 להתבגר ולהתגבר. פרק 64
11.25 משפחה אוהבת. פרק 9
12.20 בוורלי הילס 90210. פרק 96 (ש.ח)
13.15 שנות הקסם. פרק 87 (ש.ח)
13.45 הרפתקאות בארץ אבורה. פרק 20
14.15 מאחורי הקלעים. פרק 3 (ש.ח)
14.45 צעירי הראשונים בקסמים. פרק 10
14.50 המחסן של כאילו (ש.ח)
15.30 יאמיואור. פרק 11
15.40 באגס באני מציג שעת וורנר
17.10 קופיקו. פרק 6
17.25 בלך הביתה. פרק 41
18.00 אגדות ילדים. פרק 13
19.00 בוורלי הילס 90210. פרק 96 (ש.ח)
20.00 נשואים פלוס
20.25 משפחת סימפסון
20.50 הכל נשאר במשפחה

● תרבות מדע וטבע (08)

07.00 אוניברסיטה פתוחה. מאסטר. המודרניזם במאה ה-20
07.50 אוניברסיטה פתוחה. ז'אן סינגלי
08.05 הקרבים בראי ההיסטוריה. צל הכערב
09.00 חלומות מעולפים (ש.ח)
09.30 עולם הכספים של אדם סמית. שיווק וספורט (ש.ח)
10.00 מסעות גילוי במעמקים. המסע לקומץ
11.00 בעקבות ההרפתקה. ארץ בולעת אוניות
12.00 גוף בריא. מגוון לענייני בריאות
12.30 אוויר, אור ואטמוספרה. חלק 3 - עיר לבנה (ש.ח)
13.00 מעבר ל-2000. פרק 314 (ש.ח)
14.00 דיסקברי. ריג במים עמוקים (ש.ח)
15.00 דיסקברי. הטיסה (ש.ח)
16.00 נתיב החקירה. רסיסים של זמן (ש.ח)
16.30 דרום פראי. בטעות הזמן ובמאה
17.00 שם המשחק: כוח. הנשיאות (ש.ח)
18.00 עולם הסכית. זמן ואור (ש.ח)
19.00 המרא מכה שניה. בעקבות הקשת
20.00 דיסקברי. המצאות. פרק 20 (ש.ח)
20.30 עולם של פסטיבלים. הוויים הקרבים
21.00 מסעות גילוי במעמקים. המסע לקומץ (ש.ח)
22.00 בעקבות ההרפתקה. ארץ בולעת אוניות (ש.ח)
23.00 הפוליטיקה של המזון. מלכודת הסוכר (ש.ח)
24.00 הפיסול של באוקמן. בתחת לקשתות

רדיו

● רשת א'

07.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
07.30 שירים עבריים
08.05 מי ישן. מנשה וקוזנצל
09.05 בין המכתבים. המרע בראי העיתונות
09.30 דעת קול
10.05 מילים שמנסות לגעת. והפעם: "כל אישה מכירה את זה" - דיון על יוצרות בספרות העברית. בהשתתפות: הסופרת עמליה כהנא-כרמון, רונית מטלון והד"ר לילי רתוק
11.05 כיוונים. חרוה ישכר
12.05 חוגה. והפעם: מניפה פינית - עם פרופ' גלית חזן-רוקם
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר. מאיר סטיין
15.05 פנים אל פנים
16.05 אמנות נקודה. שיחות עם יובל מספן
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 הקול קולנוע
18.05 מסביב לעולם בשעה קלה. יצחק נוי
19.05 מווה. מילכה למרן
20.05 השושנה פורחת. רומנסות
21.05 קפה ראשו. חידונים בשידור חי
22.05 מלווה מלכה
23.05 תרמיל צר. תרצה ארזי

● רשת ב'

06.05 שירים לשבת בבוקר
08.05 סי לשבת. שמואל סי
09.45 שבועוני העולם. דן פתיר
10.05 השבוע. יומן אירועים
11.05 אולפן קיץ. עם מני פאר
13.05 רגעי קסם
13.05 כספרי סיפורים. יוסי אלפי
17.05 אותי זה מצחיק. שירים ומערכונים
19.05 עברה שבת
21.05 תורים הביתה. דוד פלאי
23.05 בהגשה אישית. חיים קינן
24.05 יומן חצות
24.30 בהגשה אישית. המשך
01.05 לתוך הלילה. וזר סרן

● רשת ג'

07.07 צלילים למוכרת
08.05 דרך ארץ. שירים עבריים
10.05 רדיו חוץ
12.05 כיני ברתון בג'... פסטיבל הבלוז
15.05 רדיו חוץ. כותל יכו
18.05 הצעירים. קליף ריצ'רד
19.00 מאחורי השירים. פגישה עם אמן
20.05 סופרנובה. סרן פלחי
22.05 שירים ומשהו. רודו אלהרר. שידור מהטלוויזיה הישראלית
23.05 נ'ו ישראלי. אילנה הככל
24.05 רויקנצרס

● גלי צה"ל

05.00 צלילי שבת. שירים עבריים
07.05 יופי של שירים
08.05 קהילה עליזה. שירה נרא
09.05 שבת צוות. מוסיקה ומערכונים
10.00 במצב הנוכחי. ערי סלמור
11.05 התרומות. שירים עבריים
12.05 הדרך. רוקדים עצמאות 94'. לקט נבחר מחגיגות יום העצמאות
13.05 שאלות אישיות. מסיבה מצרותיה: לרגל יציאת ספר התוכנית מתכנסים אנשי רוח וחברים ומדברים על התוכנית
14.05 גל עברי ירוק
16.05 ספרים רכותי מפרים. ציפי גורג'רוס
17.05 נרבר בכונ'ס. פנחס עידן
18.00 שיכבת. גיא הר
20.05 סבת בדרכים
21.05 הפילהרמונית הישראלית עם הקינגס סינגרס. שידור ישיר מהיכל התרבות בתל-אביב. התזמורת הפילהרמונית הישראלית מארחת את הקינגס סינגרס בקונצרט מיוחד. בתוכנית משירי הפרפרים, שירי עם, מדריגלים וקטעים קלאסיים
23.05 הולך בחצות. יוסי עוזר
24.00 יומן חצות. יומן לסיכום החדשות
24.10 יומן מונדיאל. סיכום אירועי היום מאליפות העולם בכדורגל
24.15 ציפורי לילה כאורחות. אבי קורן מארח את יגאל שילון
02.00 לא רוצים לישון

● גלגל"צ

06.05 שעל ותחת לשמיכה. פנחס עידן
10.05 הבמה. יעל אלמוג
12.05 תוכניתה של רונית אושר
15.05 עברית של שבת
17.05 נעים. מוסיקה עם מרב מיכאלי
20.05 אולרו. שמעון כץ-ציר
22.05 מעבירים לראשון. יעל קרוון

טלוויזיה

● ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 חברה. סיפורים מהחיים
08.45 אנגלית
09.00 הבנת הנקרא. בסוד העניינים 23
09.15 יהדות. קשת וענן
09.40 הגיל הרך. פרפר נחמד
10.00 פשוט אמרו לא. תראה לי את הדרך
10.10 טלטקסט
10.15 קשר משפחתי
10.45 צער גידול בנות. הבוגרים
11.10 בעין מתמטית. לאמור ולחשב
11.30 אנגלית
12.00 מדעי החיים. תהליכי חיים בטבע. יצורים זעירים - חיידקים
12.20 מתמטיקה. וקטורים
12.30 מתמטיקה לבגרות. הסתברות
13.00 צרפתית
13.15 מוסיקה
13.40 סיפורים מן החיים
14.00 רחוב סומסום. קיפי הקוסם
14.30 במצולות הים עם רלפי. כתם בים
15.00 זומביט
15.30 גביע העולם בכדורגל, ארה"ב 94'. תקציר משחקי אתמול
16.00 חדשות
16.05 קטטן פלאנט. ועידת פסגה. חלק ב'
16.30 הופה היי. ים המלח - חלק א'
17.00 ערב חדש. אמנון לוי
17.30 חוסם. מגזין לצעירים
18.15 חדשות באנגלית
18.30 כמו שנאמר. משלים מומחזים
18.45 חידושים והמצאות
19.00 חדשות
19.30 עניין ראשון. עמוס ארבל
20.00 מבט: שבשבת
21.00 מבט שני. גרייבסקי - האיש שחזר אל הכפור
22.00 לא רק כדורגל. עם יאיר לפיד. תוכנית ראיונות ובידור בשידור חי
22.55 חדשות
23.00 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. נורווגיה - מקסיקו
24.55 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. סיכום משחקי היום
01.10 שיחות חצות. זעקה ברמי הלילה
01.55 כמו בסרטים. הכל למען התאווה
02.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. קמרון - שוודיה

● ערוץ 2 (22)

14.00 פלטסוס. עידן אלתרמן ואבי גרייניק
14.05 מסע בין כוכבים - הדור הבא. השלב הבא
15.01 אמת או חובה. מועדון לחברים בלבד
15.30 שרקי וג'ורג'. סדרה מצויירת
16.00 הימים והאמיצים
17.00 החדשות
17.05 ראג. ההרפתקה של ראג
17.30 מוקש - את"מים על האש. האורח: כוני גינסבורג
18.01 חלום עליכם. עוזי חיטמן. ילדים מגשימים חלומות
18.30 תוף מרייס
19.00 סטוץ. שעשועון עם אקי אבני
19.30 מיסטר בין - האיש המצחיק ביותר בעולם. רואן אטקינסון באפיזודות שונות, כמעט ללא מילים, הלקוחות מהמציאות היומיומית
20.00 החדשות
20.30 הגשש החיוור
21.00 בירה ומצב רוח. תוכנית ראיונות קייצית. יעקב אגמון
22.00 אין עם מי לדבר. יאיר גרבוז
23.00 רצח באפילה. סדרת מתח. מפקח המשטרה קריינן, המלווה את בתו האהובה הביתה, חווה כיצד היא נורית לידו למוות. הוא מתחיל לחקור את הסיבות להרצחה. עם בוב פק, ג'ואן אלריקילמר, ג'ו דון בייקר, ג'ק וורדון וג'ון וודווין. במאי: מרטין קמבל. פרק 1. חושפה מסיבות אישיות
23.30 החדשות
23.35 רצח באפילה. המשך
24.00 התחנה

● לבנון

14.00 תוכנית מיוחדת ● 14.30 ג'ון אוסטין ● 15.00 מגע ● 16.00 יסודותיה של משפחה מאושרת ● 16.30 סרט "בנו של מונטה קריסטו" ● 18.15 היאבקות ● 19.00 שעת ספורט ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי-אן-אן מדווחת ● 21.00 אן-בי-איי כדורסל ● 23.30 תשובות ● 24.00 סרט. "בנו של מונטה קריסטו" (ש.ח)

● ירדן 6

17.30 סרט קולנוע צרפתי ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.15 אשנב ● 19.45 לקט שירים ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 המר על חייך. ביל קוסבי ● 21.10 חיים גנובים. סדרה ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.30 בית אליוט ● 23.15 היד על עליונה

◆ ברדל מלודרמה טורקית אנינה (הצגה שנייה, 22:00)

◊ תאומים ארנולד שוורצנגר ודני דה ויטו הופרדו בילדותם. מצחיק (ערוץ 4, 22:35)
◊ ברבורי ג'ז תוכנית לאוהבי מוסיקה (סופר צ'אנל, 22:30)
◊ מונדיאל 94' נורווגיה-מקסיקו בשידור ישיר (ערוץ 1, 23:00)
◊ ריקרדו מוטי מנצח על תזמורת האופרה להסקאלה ביצירות מאת היידן, דבוז'אק ווארדי (RETE 4, 24:00)

יעקב אגמון, "בירה ומצב רוח", ערוץ 2, 21:00

כבלים

● ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 לחיות את החיים. פרק 5 (ש.ח)
09.45 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1082 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.05 לוסי אהובתי. פרק 1
11.30 אנטונלה. פרק 82 (ש.ח)
12.20 מרפי בראון. פרק 1
12.50 פלקון קרסט. פרק 37 (ש.ח)
13.35 המאמן
14.00 הקופסה. קליפים עבריים חדשים
14.15 נשים מסוכנות
15.00 טופז. פרק 1
15.50 נוטס לנדינג. פרק 1
16.40 שלושה בדירה אחת. יום הנישואין
17.05 ספינת האהבה
17.50 הקופסה. קליפים עבריים
18.05 לחיות את החיים. פרק 6
18.50 צעירים וחסרי מנוח. פרק 1083
19.30 שידור מקומי
20.00 אנטונלה. פרק 83
20.50 פלקון קרסט. פרק 38
21.40 חופשי על הבר
22.05 מחיר התהילה. מיני-סדרה. חלק אחרון
23.45 רדיו סינמנטי הורס. פרק 1
24.15 זינוק לאתמול. מוריד הגשם (ש.ח)
01.05 קוראק. נפל במילוי תפקידו

● סרטים (04)

10.30 "השוטר והילד". איטליה 89'. 105 ד'
12.20 "הבריחה ממזרח ברלין". ארה"ב 81'. 134 ד'
14.40 "ראש טוב". ארה"ב 68'. 85 ד'
16.10 "צדק סלילי". ארה"ב 90'. אסיר משוחרר מואשם בתקיפת פרוצה. בבית המשפט מתנהל מאבק בין התובע לבין הסניגור, שחושף את כל מערכת הצדק האמריקאית. עם פורסט ויטקר, ג'ניפר גריי ודווי פרו. במאי: אנדרי וולק. 88 ד'
17.40 "המתמרד". סרט ערבי. 89 ד'
19.15 "שבועת דמים". אנגליה 91'. שרלוק הולמס נקרא לפענח פרשת של מיתות מסתוריות שמאחוריהן תעלומת אוצר. עם צ'רלטון הסטון, סוזנה הארקר, ריצ'רד ג'ונסון ואדוארד פוקס. במאי: פרייזר סי. הסטון. 99 ד'
21.00 "למה אימלקים לא יכולים לעשות ספנטר". ארה"ב 89'. קומדיה. גבר מאושר בשנות השלושים של חייו, מתערער כששוברו הטוב מת מהתקף לב ונגרם מתקופת צחוק. הוא הופך היפוכונדר חושש כי סופו קרוב. עם ג'ף דניאלס, מלני מירון ומייקל טאקר. 90 ד'
22.35 "תאומים". ארה"ב 88'. תאומים שנולדו כתוצאה מניסויי גנטי מהפכני יוצאים יחד לחפש את אמם. עם ארנולד שוורצנגר ודני דה ויטו. במאי: אייבן רייטמן. 102 ד'
24.20 "ארכנופוביה". ארה"ב 90'. עכביש ענק מטיל את אימתו על תושבי עיירה קטנה בקליפורניה. דר' ג'נינגס הוא היחיד שיכול להציל את המצב, אך הוא סובל מפחד עכבישים בלתי נשלט. עם ג'ף דניאלס וג'ון גודמן. 105 ד'
02.05 "בלהט ועצמה". ארה"ב 87'. 86 ד'

● הצגה שנייה (06)

22.00 "ברדל". תורכיה 90'. גבר שאשתו ילדה לו שש בנות מוסר את בתו הבכורה לאלמן מבוגר, ומקבל בתמורה כלה צעירה כדי שתביא לו בן זכר. האישה הצעירה נכנסת להריון והבעל מתכונן בחגיגיות להולדת בנו הראשון, אבל לכרומוזומים תוכניות משלהם. עם טורקן סוראי, מאריק אקאן ומינה צ'אירוגלו. במאי: אטיף יילמז. 90 ד'
23.30 "אנג'ל". ארה"ב 37'. רעייתו של דיפלומט בריטי, מנהלת פרשת אהבים קצרה בפאריס. היא צריכה לבחור בין המאהב הסרמנטי לבין הבעל המשעמם. עם מרלן דיטריך, הרברט מרשל ומלווין דאגלס. במאי: ארנסט לוביטש. 86 ד'

● ספורט (05)

16.00 הוקי קרח מליגת ה' NHL
16.50 מגזין הכדורגל האירופי
17.50 כדורעף. סיכום השבוע השישי בליגה העולמית
18.50 רוגבי עולמי
19.30 באולינג ישראלי
20.00 ATP ישראל בכורה בטשקנט
20.30 היומן הבינלאומי
21.30 אליפות ארה"ב בלהקות עידוד של המכללות
22.30 מירוץ אופנועים. "הסופרקרוס" האמריקאי. המירוץ השני
23.30 סדרת גמר ה' NBA. תקציר משחק החמישי מאתמול

● ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
09.30 המחסן של כאילו (ש.ח)
10.05 התעלולים הסמוראיים. פרק 11 (ש.ח)
10.30 שיגעון הכדורסל. פרק 6 (ש.ח)
11.05 בוורלי הילס 90210. פרק 96 (ש.ח)
12.00 שנות הקסם. פרק 87 (ש.ח)
12.30 הרפתקאות בארץ אבורה. פרק 21
13.00 מאחורי הקלעים. פרק 3 (ש.ח)
13.30 המחסן של כאילו
14.05 סנדוקאן. פרק 18
14.30 איק החתול. פרק 11
15.05 ניצי הכסף. פרק 18
15.30 אוחתי סם. פרק 24
16.00 מקס גליק. פרק 26
16.30 הסייח השחור. פרק 6
16.50 אולפן חי. האוניברסיטה הקטנה
17.30 המחסן של כאילו
18.05 התעלולים הסמוראיים. פרק 11 (ש.ח)
18.30 שיגעון הכדורסל. פרק 8 (ש.ח)
19.00 קרובים רחוקים מאד. פרק 76
19.30 שכנים, שכנים. פרק 556
19.55 נשואים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האנטר

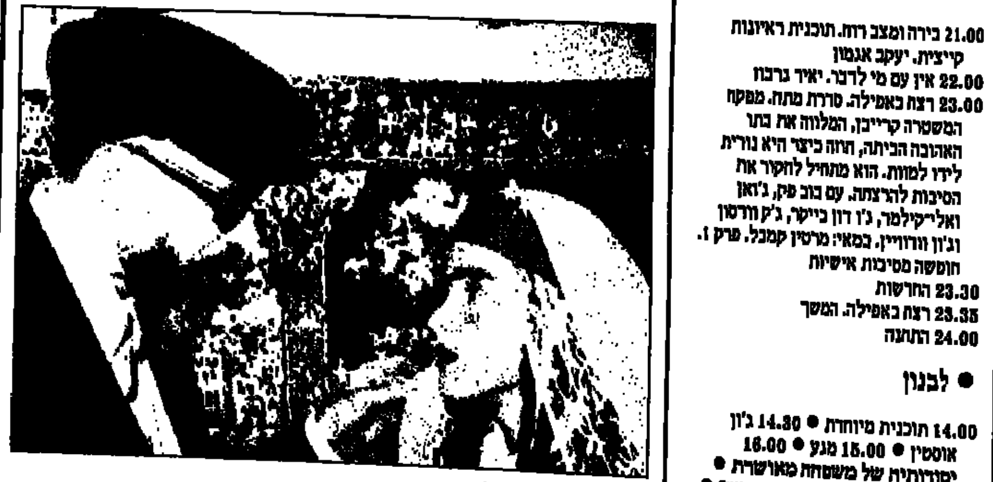

● תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אוניברסיטה פתוחה תרבות ואמנות
11.00 מסעות גילוי במעמקים (ש.ח)
12.00 בעקבות ההרפתקה. ארץ בולעת אוניות (ש.ח)
13.00 שורשים. הר ז'ק קרטייה
13.30 שוברים שיאים. פרק 10
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 מסעות גילוי במעמקים
17.00 בעקבות ההרפתקה. ארץ בולעת אוניות (ש.ח)
18.00 רוברט ראושנברג: רטרוספקטיבה
18.45 נוף ילדותם. משמר הלילה - אמנותו של רמברנדט
19.00 אוניברסיטה פתוחה. ארגר רגה
20.00 מכוניות קלאסיות. גלגלי הזהב
20.30 על גג העולם. האי מאן
21.00 גוף בריא. מגוון לענייני בריאות
21.30 אוצרות תבורים. מוזיאון ברוקלין
22.00 דיסקברי. מעבר ל-2000. פרק 315
23.00 שורשים. הר ז'ק קרטייה (ש.ח)
23.30 שוברים שיאים. פרק 10 (ש.ח)
24.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

● רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים
09.05 פתוח. חיסכון והשקעות. רם תדמור
10.05 סלרדיו. משה סיבור
11.05 חיים. בריאות, רווחה ופנאי
12.05 עיתונות במוקד. יצחק אלון
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.05 פנים אל פנים
16.05 מועדון שעון הזהב (ש.ח)
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 צלצול שלישי. יובל מסקין
18.05 מנחת ערב. אקטואליה ומורשה
20.00 מבט לחדשות
20.50 כלים שלובים. ייעוץ משפחתי
22.05 אומר בשבחין. פיוטים
23.05 עיתונות במוקד. יצחק אלון (ש.ח)

● רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מנור
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוירוב
17.05 חמש אחרי החדשות. צבי ליזר
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 שירים עבריים
23.05 אהבה עברית. מיכאלי ומנור
24.05 יומן חצות
24.30 אהבה עברית (המשך)
01.05 לתוך הלילה. אבישי סלחי

● רשת ג'

06.06 סע לאט
07.09 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קומר
13.05 לוהט. שוש עטרי
14.05 חדש, חריש ומחודש. נועם גילאור
15.00 חולה רדיו. דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מקום בצמרת. נועם גילאור
20.05 פוס 94'
21.05 כותל המזרח. שעה עם אמן
22.05 שיר לאחותי. מנחם פרי
23.05 חולם בהקיץ. נאוה סכיון

● גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. זרמים ותפיסות ביהדות העתיקה. התגובה הנבואית למשבר במאה השמינית לפני הספירה. מרצה ד"ר ישראל קנול
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. דורון נשר
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נכון לקיץ. עם קובי מידן ואברי גלעד
12.50 גילוי היום. גיא פינס
13.00 בצהרי היום. יומן לסיכום החדשות
13.15 החום כוטל. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר. יעקב אחימאיר
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל. ברקאי ולנדאו
18.05 שעה קלה על כלכלה. בנצי רובנגר
18.30 שקיעה. פייר ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 מסך זמן מוסיקלי
22.05 תוכניתו האישית של דני קרפל
23.05 24-- היום שהיה. ירון וילנסקי
24.00 יומן חצות
24.10 יומן מונדיאל. סיכום ארועי היום מאליפות העולם בכדורגל
24.15 ציפורי לילה משוחזרת. גדעון רייכר
02.00 לא רוצים לישון. מוסיקה

● גלגל"צ

07.05 מדינה בדרך. אמיר אשר
09.05 גלגל הצלה. לימור דהאן
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר. אורי שמאי
14.05 זרעי קיץ. סיוון דורון
15.05 שבוע דוב. דובי לנץ
16.05 חבם בכביש. רון לוינטל
18.05 גלגלאה. לאה עוז
20.05 דרייב אין. גרב רביד
22.05 לילה טוב

...בה על שהיא משום...
מעבודות הבית: "...מה הפשעו ראשית כל,

המשך בעמוד 13

ביל קוסבי, "משפחת קוסבי", ערוץ 1, 19:30

● ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית. מבזק
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 חשבון פשוט. כוסנים ומיוכנויות
08.35 טבע. בממלכת בעלי החיים. הספירית
08.45 ראשית קריאה. כלי סורות
09.10 מדעי הטבע. תופעות בטבע. אור
09.20 טבע וסביבה. רואים ועושים. המשפחה
09.40 רחוב סומסום. סיר התירס
10.10 טלטקסט
10.15 אכפת לי. חינוך וארכיאולוגיה
11.10 גיאוגרפיה. מיומנויות יסוד. פתרון בעיות
11.15 מדעי הטבע. בעולם הטבע. לומדים על הים
11.30 גיאוגרפיה. פני כדור הארץ. לו ראינו את כדור הארץ
11.40 אזרחות. כללי המשחק. יחסי רוב ומיעוט
12.05 צרפתית
12.30 היסטוריה כללית. ההיסטוריה של המאה ה-20. הודו - היהלום שבכתר
12.50 חברה. עניין של זמן. מחוץ לתחום
13.15 אמנות. ציירי אסכולת האג
13.35 סיפורים מן החיים. ניק נכסים
14.00 סיפור נתפר. גם אני יכול
14.30 ההלברי פין. פרק אחרון
15.00 נשף התעלות תנועה ומחול
15.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. תקציר משחקי אתמול
16.00 חדשות
16.05 עלילות טינטין. הכללים של מר פוסילרי להיות נועזים
16.30 אריק. פרק 3
17.00 ערב חדש. אמנון לוי
17.30 חיות והיצורים. אבי דור
17.55 מי סופר. האוירת המעש. נוילה רוזנפורד. מנחה: גדי טאוב
18.15 חדשות באנגלית
18.30 מבזק
19.00 חדשות
19.30 משפחת קוסבי. שינוי תדמית
20.00 מבט: שבשבת
21.00 פוליטיקה. יעקב אחימאיר
22.00 "סיכוי שני לפחות". לפני כלוסים שנה האקס הרולד פינטר נרצח איכה וקנה והוצא להורג בתלייה. האם באמת היה אשם?... עם ג'ורג' ביירר וכריסטופר רוונקרופט. חלק 1. 51 ד'
22.55 חדשות
23.00 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. ברזיל - רוסיה
24.55 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. סיכום משחקי היום
01.10 פסוק של יום

● ערוץ 2 (22)

14.00 פלפסוס. עידן אלתרמן ואבי גרייניק
14.05 הפסקת צהריים. עם כתיה ביק
14.30 משימה סודית ביותר. כוונה ליוות של הבונה. חלק ג'
15.00 השכונה של גופי. פרק 11. מבעד למשקפי: עולם מדוחי. פרק 12. השתקפות בראה
16.00 המחול העשיר בעולם. סרט טלוויזיה: בעולמו של וולט דיסני. חלק א'
17.00 חדשות
17.05 רוני הארור - רופא. פרק 16
17.30 רוכלה. משחק טלוויזיה
18.00 הדינוזאורים. פרק 33. התגלית
18.30 טי בריבוע. פרק 6
19.00 קרוב רחוק. פרק 766
19.30 יותר מזל משכל. דני רופ
20.00 החדשות
20.30 קומדי סטור. תוכנית בידור
21.00 כל שני וחמישי. רפי רשף
22.00 לילה טוב. גידי גוב
23.30 חדשות
23.35 בשבילי הזמן. פרק 11. שני אפונים בגלגל

● לבנון

14.00 מועדון 700 ● 14.55 סרט "גונבי המבעת ההיסטורית" ● 16.30 העכבר האדיר. מצויר ● 17.20 העכבר המסוכן ● 17.45 סופר בוק. מצויר ● 18.10 תוכנית דוקומנטרית ● 19.10 כוח הצלה 911 ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.10 סי-אן-אן מדווחת ● 21.00 תוכניתו של ביל קוסבי ● 21.30 הקומיים ● 22.20 בחיפוש אחר נעורים ● 23.10 מועדון 700 ● 24.00 סרט חצות "גונבי המבעת ההיסטורית" (ש.ח)

● ירדן 6

17.30 האסטרונאוטים. סדרה צרפתית ● 18.00 או מגזין תרבות ● 18.30 מאג'י. סדרה צרפתית ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.15 מגזין כספורט ● 19.45 מגזין מדע ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 נני ● 21.00 תעודה ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 דרמה מקומית ● 23.20 סרט: "שוטרים בצמרת"

STEREO MC's מבצעים קטעים מאלבומם המצליח Connected (MTV, 21:30)

◆ חנה ואחיותיה מיה פארו היא חנה המקסימה בסרטו מלא התנופה של וודי אלן, כמה שנים לפני הפרידה (הצגה שנייה, 22:00)

◆ מונדיאל '94 ברזיל-רוסיה בשידור ישיר (ערוץ 1, 23:00)

◆ אשתו השמינית של כחול הזקן גרי קופר וקלודט קולבר מתאהבים ורבים בסרטו הקלאסי של ארנסט לוביץ' (הצגה שנייה, 23:45)

● ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 לחיות את החיים. פרק 6 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1083 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון. שידור מקומי
11.00 לוסי אהובתי
11.35 אנטונלה. פרק 83 (ש.ח)
12.20 מרפי בראון
12.45 פלקון קרסט. פרק 37 (ש.ח)
13.30 המאמן
14.00 הקופסה. קליפים עבריים (ש.ח)
14.10 נשים מסוכנות
15.00 טופז. פרק 2
15.30 נוטס לנדינג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
17.50 הקופסה. קליפים עבריים. שרון קנטור
18.05 לחיות את החיים. פרק 7
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1084
19.30 שידור מקומי
20.00 אנטונלה. פרק 84
20.50 פלקון קרסט. פרק 39
21.40 חופשי על הבר
22.05 מרפי בראון
22.35 נני
23.00 אי-אן.ג'י. פולסים
23.50 רדיו סינסנטי החדש
24.20 זינוק לאתמול
01.05 קוז'אק. שטר חוב למתים

● סרטים (04)

10.30 "עידן הזאבים". סרט ערבי. 124 ד'
13.00 "יהדות הקהל". צרפת. ה-19 ביתגיים צעיר צרפתי להלהיב בניקים ארס אחר, בעבור תשלום. במאי: ז'אן פייר רני. 98 ד'

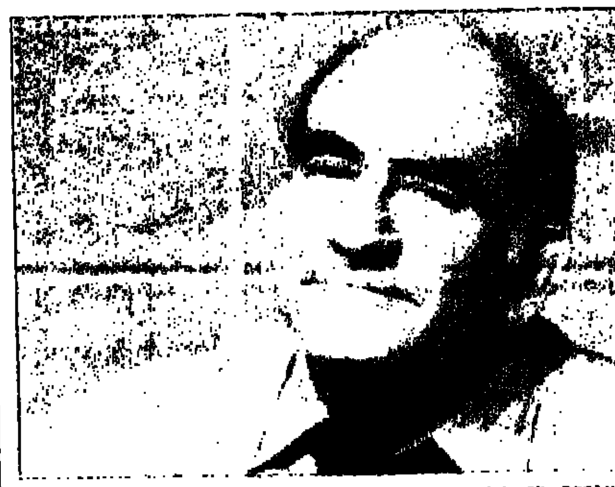

אד אסנר, "מניע נסתר", סרטים, 21:00

14.30 "רופא בג'ונגל". ארה"ב 90. סיפורו של ד"ר אלברט שוייצר, רופא שהקדיש את חייו לטיפול בתושבי הג'ונגל באפריקה. עם מלקולם מקדואל וסוזן שטרסברג. במאי: גרי הופמייר. 91 ד'
16.05 "שובת הילד". ארה"ב '90. 90 ד'
17.40 "יוקרה במבחן". ארה"ב '85. סיפורה של משפחה אמריקאית בכפר שבוע אצל משפחה אפריקאית מבוצעת. עם קתרין הפבורן ודנזאל וושינגטון. במאי: ג'ורג' קייפר. 95 ד'
19.20 "אבא שבור". ארה"ב '87. אישה פועלת בכספי מעבידה בהשפעת חברה לחיים. עם אן ג'יליאן, קייל מרפין ופיד פאנאג. במאי: ריצ'רד ג. הפרון. 93 ד'
21.00 "מניע נסתר". ארה"ב '91. תסריטאית טלוויזיה נחשפת בסדרת רציחות הנעשות על פי התסריטים שהיא כותבת. קצין המשטרה החוקר איתה משוכנע בחפותה, אך עליו להשיג את הראיות הדרושות כדי להוכיח זאת. עם פטרישיה וטינג ואד אסנר. במאי: לי פיליפס. 85 ד'
22.30 "מיסיסיפי מסאלה". ארה"ב '92. משפחה הודית מגורשת מאוגנדה ומהגרת למיסיסיפי. בת המשפחה מתאהבת בצעיר שחור, ומעוררת לתחייה שדים של גזענות ושנאת זרים. עם דנזל וושינגטון ורושאן סת. במאית: מירה נאיר. 113 ד'
24.25 "נקמתה של אישה". ארה"ב '92
02.05 "סיוט ברחוב אלם 2". ארה"ב '85. 83 ד'

● הצגה שנייה (06)

22.00 "חנה ואחיותיה". ארה"ב '86. שנתיים בחייה של משפחה ניו־יורקית שבמרכזה חנה ושתי אחיותיה. עם וודי אלן, מיה פארו, דיאן ויסט, מייקל קיין וברברה הרשי. במאי: וודי אלן. 102 ד'
23.45 "אשתו ה-8 של כחול הזקן". ארה"ב 38. מליונר אמריקאי פוגש בריביירה הצרפתית את בתו של מרקיז צרפתי שירד מנכסיו. הוא רוצה להינשא כפעם השמינית, אך מגלה שלכלה יש תנאים משלה. עם גרי קופר וקלודט קולבר. במאי: ארנסט לוביץ'. 84 ד'

● ספורט (05)

16.00 מירוץ אופנועים "הסופרקרוס" האמריקאי. המירוץ השני
17.00 היומן הבינלאומי
18.00 אליפות ארה"ב בלהקות עידוד של המכללות
19.40 מירוץ אופניים. ה"ליטל 500" מארה"ב
20.30 טניס השבוע ב-ATP
21.00 כדורעף. המשחק המרכזי מהשבוע השישי בליגה העולמית
22.30 גמר גביע המדינה בכדור מים
23.00 באולינג ישראלי
23.30 בושידו
24.30 רוגבי עולמי

● ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
09.30 המחסן של כאילו
10.05 כנרותאו. פרק 18 (ש.ח)
10.30 איק התייר. פרק 11 (ש.ח)
11.05 ניצי הכסף. פרק 18 (ש.ח)
11.30 אחותי כב. פרק 24 (ש.ח)
12.00 דיבה גליה. פרק 26 (ש.ח)
12.30 הכייה דיהול. פרק 6 (ש.ח)
12.50 אילפו חי. האוניברסיטה הקטנה (ש.ח)
13.30 המחסן של כאילו
14.05 צבי הנינג'ה. פרק 91
14.30 שדים קטנים. פרק 24
15.05 ניצי הכסף. פרק 19
15.30 קשרי משפחה. פרק 51
16.00 בית קטן בערבה. פרק 124
16.50 אילפו חי. האוניברסיטה הקטנה
17.30 המחסן של כאילו
18.05 כנרותאו. פרק 16 (ש.ח)
18.30 איק התייר. פרק 11 (ש.ח)
19.00 קרובים רחוקים מאוד. פרק 77
19.30 שכנים, שכנים. פרק 557
19.55 נשואים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האנטר

● תרבות מדע וטבע (08)

06.00 אוניברסיטה פתוחה. ניהול וכלכלה
11.00 גוף בריא. מגזין לענייני בריאות
11.30 אוצרות תרבויות. מוזיאון ברוקלין
12.00 מעבר ל-2000. פרק 315 (ש.ח)
13.00 מכוניות קלאסיות. גלגלי הזהב (ש.ח)
13.30 על גג העולם. האי מאן (ש.ח)
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 גוף בריא. מגזין לענייני בריאות
16.30 אוצרות תרבויות. מוזיאון ברוקלין
17.00 מעבר ל-2000. פרק 315 (ש.ח)
18.00 תסריטי כתידות. המערכה בסלון
18.45 חיות בעדרכו קצית. עסקה כבראית
19.05 5 דקות על כלכלה
19.10 קו יוזמה. מציאת גישה - הערכת פוטנציאל עסקי
19.40 חקר עסקים. עזרת צדקה
20.00 מגרים נסתרים. פרק 9
21.00 בראוו. לשחק את שייקספיר. בעקבות הרצח
22.00 בראוו. פורים סנדק: אבא יקר שלי. סופר מאייר ומעצב תפאורות
23.00 בראוו. קרולין קרלסון. מחול
24.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

● רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 חוגה. בני הגר
09.05 פתוח. חוקי עבודה. רם תרמור
10.05 טלרדיו. משה טימור
11.05 אצבע על הדופק. אברהם מרון
12.05 מוסף מזרח תיכון
13.00 תוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.05 מנגינה עברית
16.05 מה קרה לי. סיפורים מהחיים
17.05 קו ישר לאמנות. מאיר אהרונסון
18.05 מנחת ערב. אקטואליה ומורשה
20.00 מבט לחדשות
21.00 סופוליטיקה. העברה מהטלוויזיה
22.05 יחסים. משה טימור
23.05 מילים שמנסות לגעת. והפעם: הסופר מאיר שלו: "סיפורים על אהבה, טבע ונוף" - דברים שנאמרו במסגרת סדרת הרצאות, בפקולטה למדעי היהדות, באוניברסיטה העברית בירושלים. חלק א'

● רשת ב'

06.05 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מנור
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוליב
17.05 חמש אחרי החדשות. צבי לידר
18.05 היום הזה
19.05 דין ודברים. משה נגבי
20.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 משחקי לילה. זאב ענר
23.05 בהגבה אישית. יחיאל גוטמן
01.05 לתוך הלילה. יוסי סיאס

● רשת ג'

06.06 סע לאט
07.05 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קומר
13.05 לוהט. שוש עטרי
14.05 חדש חדיש ומחודש. נועם גילאור
15.00 הילה רדיו. דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 מיקס ריק
18.05 קצת אחרת. אורלי מורג
20.05 פופ '94
21.05 כותל המזרח. שעה עם אמן
22.05 שיר לאחותי. רישים בכקסתך
23.05 חולם בהקיץ. עופר נחשון

● גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. כלכלה ופוליטיקה. מצבים ופוליטיקה. ד"ר לב גרינברג
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נכון לקיץ. קובי מידן ואברי גלעד
12.50 בילוי היום. ליאור פרידמן
13.15 היום בוטל. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר. אריה מליניאק
16.00 שעה לפני. רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל. ברקאי ולנדאו
18.05 ליתר ביטחון. יונתן לרנר
18.30 שקיעה. מייר ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 יבוא ללות. פנחס עירן
21.05 פסק זמן מוסיקלי
22.05 תוכניתו האישית של דני קרפל
23.05 24 - היום שהיה. ירון וילנסקי
24.00 יומן חצות
24.10 יומן מונדיאל. סיכום אירועי היום
24.15 ציפורי לילה. סי היימן
02.00 לא רוצים לישון

● גלגל"צ

07.05 המדינה בדרך. אמיר אשר
09.00 גלגל הצלה. ליאור דהן
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר
14.05 זרעי קיץ. סיון דורון
15.05 שבוע דוב. דובי לנץ
16.05 חכם בכביש. רון לוינטל
18.05 גלגלאה. לאה עוז
20.05 דרייב אין. נדב רביד
22.05 לילה טוב

● ערוץ 1 (11)

06.30 חדשות בעברית. מבזק
06.31 חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 ספרות. קריאת כיוון. עליה וקליטה
08.40 בא נחשבון. לאמור ולחשב
08.55 ספרות. ספר המעשיות. הקיסר וראש המנזר
09.20 אנגלית
09.40 הגיל הרך. סיפור לי
09.45 בארץ האגדות. יונה והדג הגדול; דן הסקרן רוכב על האופן
10.00 כאן יא מכאן. השועל והתרנגולת
10.10 טלטקסט
10.15 קשר משפחתי. תינוק ראשון
10.45 אבא לעניין. פרק 11
11.10 מתמטיקה. סימטריה
11.25 גיאוגרפיה של א"י. פני הארץ. שלוש גבעות
11.50 מדעים. בעין ועקרת. שונות והשרדות
12.10 תלמוד. שניים אוחזין. פשיטא
12.35 מדעי החיים. אשנב אל הטבע
13.05 צרפתית
13.20 ספרות. אבן האודם
13.40 סיפורים מן החיים. הכל אודות בובי
14.00 ספר המעשיות. המלך המכושף
14.30 העמק הסודי. פרק 13. הפר הטרויאני
15.00 חדש בעיניים. תוכנית אקטואליה לילדים. מאיה להט ואריק לבנת
15.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. תקציר משחקי אתמול
16.00 חדשות
16.05 תום וג'רי. פרק 10
16.30 אורחי דין. בית משפט של ילדים
17.00 ערב חדש. שלי יחימוביץ'
17.35 נורתלוור. הפרידה
17.55 היתקליף וחבריו
18.15 החדשות באנגלית
18.30 אפרופו. תוכנית דיון
19.00 חדשות
19.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. שידור ישיר מבוסטון. ארגנטינה - יוון
20.15 חדשות
20.20 המשך השידור מבוסטון
21.25 ההגרלה השבועית של הלוטו
21.30 מבט; שבשבת
22.00 לא רק כדורגל. יאיר לפיד. תוכנית ראיונות ובידור בשידור חי
22.55 חדשות
23.00 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. גרמניה - ספרד
24.55 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94. סיכום משחקי היום
01.10 פסוק של יום

● ערוץ 2 (22)

14.00 פלפסוס
14.05 כוכבים. נושאי צרכנות לנוער
14.30 תחת שמי אפריקה. הארכיטקט
15.00 קספר והמלאכים
15.25 דאמי דק
15.35 מייק ואנג'לה. המתנך
16.00 היפים והאמיצים
17.00 חדשות
17.05 חץ זה (ש.ח)
18.00 אלף. קצת רומנטיקה
18.30 חוף פרדייס
19.00 גרופיז - קו ישיר צעיר עם להקת אתניקס. הצופים מוזמנים לטלפן ולשוחח עם האמנים באולפן. נעה ירון
19.30 כ. הכוס
20.00 החדשות
20.30 גלגל המזל. ארז טל
21.00 התוכנית של דן מרגלית
22.10 "NYPD"
23.15 מוסף לילה. דן מרגלית
23.30 החדשות
23.35 מקום קטן. אור הגנוז
24.00 מגזין הספורט העולמי של ג'ילט

הערב

◆התאונה סרט חכם ומורכב, פרי שיתוף פעולה נוסף של ג'וזף לוסי והרולד פינטר (הצגה שנייה, 22:00)

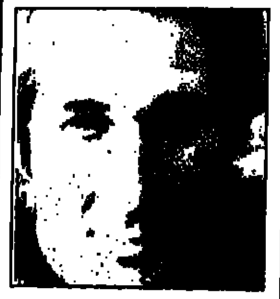

◆במלכודת התשוקה ריצ'רד גיר, באחד מתפקידיו הטובים, הוא שוטר מרוורט שמסתבך בחקירה משטרתית פנימית (ערוץ 4, 21:00)

◆מונדיאל '94 ארגנטינה-יוון, 19:30 גרמניה-ספרד, 23:00 (ערוץ 1, שידורים ישירים)

◆סיינפלד ג'ורג' קונסטנזה חושש מנקמת הנבגדים. סדרה מצחיקה (ערוץ 3, 22:05)

● לבנון

14.00 מועדון 700 ● 14.55 סרט "לעולם לא מאוחר מדי" ● 16.30 העכבר האדיר. מצויר ● 17.20 העכבר המסוכן ● 17.45 סופרבוק. מצויר ● 18.10 תוכנית מוסיקלית דוקומנטרית ● 19.10 כוח הצלה 911 ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי-אן-אן מדווחת ● 21.00 וידיאו אמריקאי כיתי משעשע ● 21.30 מסע בחלל - הדור הבא ● 22.20 ירח מעל מיאמי ● 23.10 מועדון 700 ● 24.00 סרט. "לעולם לא מאוחר מדי" (ש.ח)

● ירדן 6

17.30 החיים מתחת למים ● 18.30 כומנואר. סדרה צרפתית ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.15 לקט שירים ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 אבא חורג, אמא חורגת ● 21.10 ירח מעל מיאמי ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 סרט

שרי סטרינפילד ודייוויד קרוסו, "NYPD", ערוץ 2, 22:10

● ערוץ 3 (03)

08.00 שידור מקומי
09.00 לחיות את החיים. פרק 7 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1084 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.00 לוסי אהובתי
11.30 אנטונלה. פרק 84 (ש.ח)
12.15 מרפי בראון
12.40 פלקון קרסט. פרק 39 (ש.ח)
13.30 המאמן
14.00 הקופסה. קליפים עבריים (ש.ח)
14.15 נשים מסוכנות
15.00 טופז. פרק 3
15.55 נוטס לנדינג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
17.50 הקופסה. שרון קנטור
18.05 לחיות את החיים. פרק 8
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1085
19.30 שידור מקומי
20.05 אנטונלה. פרק 85
20.50 פלקון קרסט. פרק 40
21.40 חופשי על הבר
22.05 סיינפלד
22.35 פרייזר
23.05 רוזי אוניל
23.50 רדיו סינסנטי החדש
24.20 זינוק לאתמול
01.10 קוז'אק

● סרטים (04)

10.30 "אי שם אמצא אותך". ארה"ב '42
12.30 "בקצב הנעורים". בריטניה '86. 90 ד'
14.00 "לווייתני אוגוסט". ארה"ב '87. שתי אחיות מזדקנות, חיות בבית על שפת הים כשהן תומכות זו בזו לאורך קיץ מלא תהפוכות רגשיות. עם ליליאן גיש ובטי דייוויס. במאי: לינדזי אנדרסון. 86 ד'
15.30 מכאן לקאן - בפסטיבל קאן '94. מבט על משתתפי פסטיבל הסרטים. מגישה: יעל אבקסיס
16.00 "משהו על אמיליה". ארה"ב '84. נערה נופלת קורבן להתעללות מינית מצד אביה. יועצת בית הספר מגלה את הסוד. עם טד דנסון, גלן קלוז ורוקסנה זל. במאי: רנדה היינס. 94 ד'
17.40 "הנאים של אמי". ארה"ב '91. אם שלטנית מגוללת את חיי בנה, איש עסקים מצליח ומעורער בנפשו. אישה צעירה שמאוהבת בו עושה הכל כדי להוציאו מהסבך. עם אליזבת מונטגומרי ודייל מידקיף. במאי: ג'ון פסקוף. 90 ד'
19.15 "שבוע אחד בבית". ארה"ב '90
21.00 "במלכודת התשוקה". ארה"ב '90. שוטר יוצא בעקבות שוטר מושחת, בעל קשרים בעולם התחתון של לוס אנג'לס. עם ריצ'רד גיר, אנדי גרסיה, ננסי טראוויס ולורי מטקאף. במאי: מייק פיגיס. 114 ד'
23.00 "בלשית ושמה סילק". ארה"ב '90. בלשית צעירה יוצאת למשימת בילוש. במאי: צ'רלי ה. סנטיאגו. 79 ד'
24.30 "מונית לילה". ארה"ב '92. חמישה מפגשים מוזרים שמתרחשים לילה אחד בלוס אנג'לס, ניו יורק, פריס, רומא והלסינקי בין נהגי מוניות ונוסעים מוזרים. עם וינונה ריידר, רוברטו בניני, ארמין מולר-שטאל ואחרים. במאי: ג'ים ג'רמוש. 121 ד'
02.25 "אקי מארק". אוסטריה '85. 90 ד'

● הצגה שנייה (06)

22.00 "התאונה". אנגליה '67. יחסים המתפתחים בקולג' אנגלי יוקרתי, בין סטודנט מהמעמד הגבוה, מורה מהמעמד הבינוני וחברתו של הסטודנט, בת למשפחת אצולה אוסטרית. עם דירק בוגרד, מייקל יורק ודלפין סרג. במאי: ג'וזף לוסי. 100 ד'
23.45 "צרות בגן עדן". ארה"ב '32. הרפתקאותיהם של זוג גנבי יהלומים בביתה של פריסאית עשירה. עם הרברט מרשל, מרים הופקינס, קיי פרנסיס ואדוארד אוורט הורטון. במאי: ארנסט לוביץ'. 81 ד'

● ספורט (05)

16.30 רוגבי עולמי
17.00 כדורעף. ליגה עולמית
18.30 טניס השבוע ב-ATP
19.00 טניס שולחן מאליפות אירופה
20.00 מירוץ חיפה
20.15 טריאתלון כנרת
20.30 פוטבול אוסטרלי
21.00 מירוץ אופניים. ה"ליטל 500" מארה"ב
21.50 אחד על אחד. עם ג'ון וודן, מאמן כדורסל
22.20 היומן הבינלאומי
23.15 כדורעף. המשחק המרכזי מהשבוע השישי בליגה העולמית

● ילדים (06)

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים
09.30 המחסן של כאילו
10.05 צבי הנינג'ה. פרק 93 (ש.ח)
10.30 שדים קטנים. פרק 24 (ש.ח)
11.05 ניצי הכסף. פרק 19 (ש.ח)
11.30 קשרי משפחה. פרק 50 (ש.ח)
12.00 בית קטן בערבה. פרק 125 (ש.ח)
12.50 אולפן חי (ש.ח)
13.30 המחסן של כאילו
14.05 כספר וחברים. פרק 26
14.30 עיר החיור. פרק 13
15.05 ניצי הכסף. פרק 13
15.30 הארי וההנדרסונים. פרק 29
16.00 מקגיוור. פרק 22
17.00 קוסיק. פרק 6 (ש.ח)
17.30 המחסן של כאילו
18.05 צבי הנינג'ה. פרק 93 (ש.ח)
18.30 שדים קטנים. פרק 24 (ש.ח)
19.00 קרובים רחוקים מאוד. פרק 78
19.30 שכנים, שכנים. פרק 558
19.55 נשואים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האנטר

דירק בוגרד ודלפין סרג, "התאונה", סרטים, 22:00

● תרבות מדע וטבע (08)

06.00 היסטוריה ומדעי המדינה
11.00 עולם הסמית'סוניאן. זמן ואור (ש.ח)
12.00 הפרא מכה שנית. בעקבות הקשת
13.00 ממגורים נסתרים. פרק 9 (ש.ח)
14.00 האוניברסיטה הפתוחה (ש.ח)
16.00 עולם הסמית'סוניאן. זמן ואור (ש.ח)
17.00 הפרא מכה שנית. בעקבות הקשת
18.00 הערבים בראי ההיסטוריה. בגיותה של אומה
19.00 בצל ההיסטוריה. מרוקו וחידוש והרתעה גרעינית
19.30 אתונה במאה החמישית. התיאטרון והמדינה
20.00 דיסקברי. המצאות. פרק 21
20.30 עולם של פסטיבלים. קרנבל המסכות של ונציה
21.00 דיסקברי. בשם אהבת הדולפינים
22.00 דיסקברי. מירוץ הנעליים
23.00 מכוניות קלאסיות. גלגלי הזהב (ש.ח)
23.30 על גג העולם. האי מאן (ש.ח)
24.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

● רשת א'

07.30 שירים עבריים
08.05 שורשים. מלח הארץ
09.05 פתוח. רם תרמור
10.05 טלרדיו. משה טימור
11.05 אצבע על הדופק. אברהם מרון
12.05 ארץ מולדת. רות בקי
13.00 חדשות ותוכניות באנגלית ובצרפתית
14.05 בראש צעיר
15.05 מספר הסיפורים
16.05 בכותרות. מגזין שבועי
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 ספורטרבות. פופוליטיקה ספרותית עם סופרים ומבקרים. אייל מגד
18.05 מנחת ערב. אקטואליה ומורשה
20.00 מבט לחדשות
20.50 ברכי נפשי. פרקי חזנות
23.05 שמירת חפצים. אמנון בירמן

● רשת ב'

06.06 הבוקר הזה
08.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מנור
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רפל
16.05 צבע הכסף. ענת דוליב
17.05 חמש אחרי החדשות. צבי לידר
18.05 היום הזה
19.05 שעת חברה. מיכאל מירו
20.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 שירים
24.05 יומן חצות
24.30 שירים (המשך)
01.05 מועדון הלילה השלישי. יובב כץ

● רשת ג'

06.06 סע לאט
07.05 מעורב ישראלי
08.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קומר
13.05 לוהט. שוש עטרי
14.05 חדש חדיש ומחודש. נועם גילאור
15.00 הולה רדיו
16.05 קופסת הלהיטים. צ'רלי בוגלר
17.05 מצעד הפזמונים הלועזי. עופר נחשון
20.05 פופ '94
21.05 כותל המזרח. תחנה מרכזית. שעה עם אמן
22.05 שיר לאחותי. אבישי מלחי
23.05 חולם בהקיץ. עם דן עומרי

● גלי צה"ל

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. תורת המספר הגדול, תורת האיחוד הגדול. מרצה פרופ' צבי פירן
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נכון לקיץ. קובי מידן ואברי גלעד
12.50 בילוי היום. גידי אורשר
13.00 בצהרי היום. יומן לסיכום החדשות
13.15 היום בוטל. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר. גדעון רייכר
16.00 שעה לפני. עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל. ברקאי ולנדאו
18.05 שעה קלה על כלכלה. אברהם טל
18.30 שקיעה. מייר ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 פרקליטי F.M - מגזין גל"צ לענייני משפט. צבי כרנא ועידו באום
21.05 פסק זמן מוסיקלי
22.05 תוכניתו האישית של דני קרפל
23.05 24 - היום שהיה. ירון וילנסקי
24.00 יומן חצות
24.10 יומן מונדיאל. סיכום ארועי היום
24.15 ציפורי לילה. אודי לוטן
02.00 לא רוצים לישון

● גלגל"צ

07.05 מדינה בדרך. אמיר אשר
09.05 גלגל הצלה. ליאור דהאן
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר. ארי שמאי
14.05 זרעי קיץ. סיון דורון
15.05 שבוע דוב. דובי לנץ
16.05 חכם בכביש. רון לוינטל
18.00 גלגלאה. לאה עוז
20.05 דרייב אין. נדב רביד
22.05 לילה טוב

...בה על שהיא משונה... מעבודות הבית: ...מה הפשע? ראשית כל,
המשך בעמוד 13

טלוויזיה

ג'ין הקמן, "המשימה באס 21", ערוץ 2, 22:30

● **ערוץ 1 (11)**

06.30 חדשות בעברית. מבזק
06.31 חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 חשבון פשוט. זוויות
08.35 ארץ מולדת
09.00 יהדות. קשת וענן. אור השבת
09.20 מדעי הטבע. נביט למעלה. אסטרונאוטים
09.40 פסוס אברו לא. תראה לי את הדרך
09.44 פרפר נחמד
10.10 טלטקסט
10.15 חייו של ברליוז. סדרה על חייו ויצירתו של הלחין הצרפתי בן המאה ה-19 הקטור ברליוז. פרק 4
11.10 טבע. תצפית בטבע
11.20 מדע וטכנולוגיה. אוויר בפעולה
11.45 מקומות ואנשים. אנפי נורפוק
12.05 מתמטיקה. וקטורים
12.15 צבע צבע צבע
12.30 מתמטיקה לבגרות. הסתברות
12.55 מדע וטכנולוגיה. המהפכה הביולוגית. כאבי צמיחה
13.45 שלום ומלואו. כנפיים לארס
14.00 מסיפורי המלך כבר. דוד ארתור וקורדי הים
14.30 שנות הקסם. התאונה
15.00 הכביש
15.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. תקציר משחקי אתמול
16.00 חדשות
16.05 קונצ'רטון. סדרת קונצרטים לילדים. פרק 3. מקצב. מנצח ומנחה: רפי לבאות
16.45 אגדות המלך שלמה. מי גנב
17.00 ערב חדש. דן מרגלית
17.30 הצגה יומית. "אבא שלך נגר". בביצוע תיאטרון הקרון. בהצגה שחקנית את המבון גיבורים קטנים שהיא יוצרת. רעיון, משחק והפעלה: פטריסיה ארונוביץ'. בימוי: אלן רינסטון
18.10 אגדה של מקום
18.15 חדשות באנגלית
18.30 כוכבי המחר
19.00 חדשות בערבית
19.30 משפחת סימפסון. מבגת הפחד
19.53 אגדות המלך שלמה. מתוק ודביק
20.00 מבט: שבשבת
21.00 אולפן לילה. מני פאר
21.50 פוסט מורטם. מיכאל ויק
22.00 "סיבוב שני למוות". חלק ב'. הייזבן שיש השודדים נוספים 51 ד'
22.55 חדשות
23.00 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. שידור ישיר מדטרויט. רומניה – שוויץ
24.55 גביע העולם בכדורגל. סיכום משחקי היום
01.10 פסוק של יום

● **ערוץ 2 (22)**

14.00 פלסטוס
14.05 מסע בין כוכבים – הדור הבא. האור הפנימי
15.01 חבורת הזבל
15.30 טין טין. היער – הירח
16.00 היפים והאמיצים
17.00 החדשות
17.05 דאג. דאג באמנה
17.30 הנסיך המדליק מבל אייר. הביחוח
18.01 מוזקליפייה באהבה. אברי גלעד
19.00 NBA. מגזין שבועי
19.28 כל בו. רפי גינת
20.00 החדשות
20.30 הגשש החיוור

21.00 בירה ומצב רוח. עם יעקב אגמון. תוכנית ראיונות קייצית
22.30 "המשימה באס 21". 88', טייס וקצין מבצעים נאלץ להתחבא מפני צבא הוייטקונג המבקש לצוד אותו, לאחר שמטוסו הופל בשטח אויב. עם ג'ין הקמן, דני גלובר, ג'די ריד ואחרים. במאי: פיטר מארקל. 105 ד'
23.30 החדשות
23.35 "המשימה באס 21". המשך
24.05 התחנה. מהפסים תינוק

● **לבנון**

14.00 מועדון 700 ● 14.55 סרט. "חופשה בהרים" ● 16.20 העכבר האריה. מצויר ● 17.20 העכבר המסוכן ● 17.45 סופר בוק. מצויר ● 18.10 הארס ואשתו ● 19.10 כוח הצלה 911 ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי-אן-אן מרוחות ● 21.00 כנפיים ● 21.30 מטלוק ● 22.20 רצח במשיכת קולמוס ● 23.10 מועדון 700 ● 24.00 סרט. "חופשה בהרים" (ש.ח)

● **ירדן 6**

17.30 סרטים מצוירים ● 18.00 סרט תעודה ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.11 לקט שירים ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 קרוב מדי לבית. סדרה קומית ● 20.50 פריוזה ● 21.00 מיסטר הקסם. בידור ● 21.30 העולם בשנות השלושים. סדרה תעודית ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 פולדרק. דרמה בריטית

הערב

◆חייה הכפולים של ורוניק אלגוריה מיסטית של קז'ישטוף קישלובסקי (ערוץ 4, 21:00)
◆מלרוז פלייס אופרת סבון שבה גם גברים בוכים (ערוץ 3, 22:10)

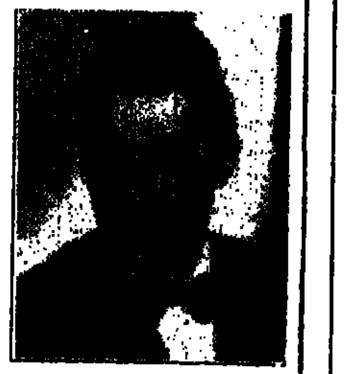

◆החנות מעבר לפינה ג'יימס סטיוארט הוא זבן מאוהב בקומדיה הנודעת של ארנסט לוביץ' (הצגה שנייה, 23:50)
◆מרתה גרהם ערב המוקדש לכוריאוגרפית המהפכנית (ארטה, 21:40)
◆מונדיאל 94' רומניה–שוויץ (ערוץ 1, 23:00)

כבלים

● **ערוץ 3 (03)**

08.00 שידור מקומי
09.00 לחיות את החיים. פרק 8 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1085 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון שידור מקומי
11.00 לוסי אהובתי
11.30 אנטונלה. פרק 85 (ש.ח)
12.20 מרפי בראון
12.45 פלקון קרסט. פרק 40 (ש.ח)
13.30 המאמן
14.00 הקופסה. קליפים (ש.ח)
14.15 נשים מסוכנות
15.00 טופז. פרק 4
15.50 נוטס לנדינג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
17.50 הקופסה. קליפים
18.05 לחיות את החיים. פרק 9
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1086
19.30 שידור מקומי
20.05 אנטונלה. פרק 86
20.35 פלקון קרסט. פרק 41
21.45 תוספי על הבר
22.10 מלרוז פלייס
23.00 אקפולקו היט
23.50 רדיו סינסנטי החדש
24.15 זינוק לאתמול
01.10 קוואק

● **סרטים (04)**

10.30 "המקוננת". סרט הודי. 114 ד'
13.00 "סרטונה". ארה"ב 37'. נכדתו של מגדל סוסים מתכוונת להסיר לעצמה את החווה, שעליה השתלט מנהל הימורים צעיר. עם קלרק גייבל, ג'ין הארלו וליונל בארימור. במאי: ג'ק קונווי. 92 ד'
14.05 "במעלה הנהר". ארה"ב 44'
15.40 "פנים זרות". ארה"ב 91'
17.15 "ימי זוהר". ארה"ב 88'. חייו של מייק מורן, שחלום נעוריו היה להיות שחקן כדורסל מצטיין בקולג', אך הוא נאלץ לנהל את עסקי המצרכים של אביו. 30 שנה מאוחר יותר מזדמנת לו האפשרות לממש את חלומו הישן. עם רוברט קונרד. במאי: רוברט קונרד. 95 ד'
18.50 מכאן לקאן – פסטיבל קאן 94' (ש.ח)
19.20 "בגבולות הזמן". ארה"ב 88'
21.00 "חייה הכפולים של ורוניק". צרפת 91'. סיפור על שתי נערות זהות, פולניה וצרפתיה, שחייהן קשורים במהותם למרות שלא נפגשו. עם אירן ז'אקוב. במאי: קז'ישטוף קישלובסקי. 92 ד'
22.35 "חופשת ריגול". ארה"ב 91'. סוכני ביון בפאריס מוחזים בטעות תלמיד תיכון אמריקאי כמרגל, הוא יובא לפסיסת רינגל שתלמידי כיתתו והמורה לצרפתית מעורבים בה. עם ריצ'רד גריקו, לינדה האנט וגבריאל אנואר. במאי: ויליאם דיר. 84 ד'
24.05 "חיילי צעצוע". ארה"ב 91'. לוחמי גרילה במרכז אמריקה הלטינית לוקחים בשבי תלמידי קולג'. במאי: דניאל פטרי. 107 ד'
01.55 "אם כמכון". ארה"ב 88'. 105 ד'

● **הצגה שנייה (06)**

22.00 "טאטי רניאל". צרפת 90'. אלמנה קשישה עוברת לגור אצל אחיינה בפאריס, לאחר שהורישה לו את רכושה. היא מצליחה להחריף את דעתם של כל בני המשפחה, השוכרים מטפלת צעירה. במאי: אטיין שטיליה. 106 ד'
23.50 "החנות מעבר לפינה". ארה"ב 40'. זבן וזבנית צעירים, שעובדים יחד בחנות בגדים קטנה בבודפשט, מתאהבים באמצעות חליפת מכתבים תחת שמות בדויים. עם מרגרט סאליבן וג'יימס סטיוארט. במאי: ארנסט לוביטש. 94 ד'

● **ספורט (05)**

16.00 גמר גביע המדינה בכדור מים
16.30 פוטבול אוסטרלי
17.00 טניס שולחן מאליפות אירופה
18.30 אחד על אחד. עם ג'ון וורן, מאמן כדורסל
19.00 סיכום שבעת משחקי סדרת גמר ה-NBA
20.00 יפורסם
20.30 קפיצות ראווה על סוסים מישראל
21.00 סנוקר
22.00 אליפות ישראל בג'ודו
23.00 פיתוח גוף
23.45 מירוץ אופניים. ה"ליטל 500"

● **ילדים (06)**

06.30 להתלבש עם שש
09.30 המחסן של כאילו
10.05 כספר וחברים. פרק 26 (ש.ח)
10.30 עיר החזיר. פרק 13 (ש.ח)
11.05 ניצי הכסף. פרק 20 (ש.ח)
11.30 הארי וההנדרסונים. פרק 29 (ש.ח)
12.00 מקגייוור. פרק 21
13.00 קופיקו. פרק 6 (ש.ח)
13.30 המחסן של כאילו
14.00 גינת ההפתעות
14.05 מכסחי השדים. פרק 25
14.30 אבן החלומות. פרק 6
15.05 ניצי הכסף. פרק 17
15.30 סופר סבתא. פרק 3
16.00 האישה הביונית. פרק 16

ישאמי רניאלי, "הצגה שנייה", 22:00

16.50 אולפן חי. האוניברסיטה הקטנה
17.30 המחסן של כאילו (ש.ח)
18.00 גינת ההפתעות (ש.ח)
18.05 כספר וחברים. פרק 26 (ש.ח)
18.30 עיר החזיר. פרק 13 (ש.ח)
19.00 קרובים רחוקים מאוד. פרק 79
19.30 שכנים, שכנים. פרק 559
19.55 נשואים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האנטר

● **תרבות מדע וטבע (08)**

06.00 אוניברסיטה פתוחה. מדעי החברה
11.00 דיסקברי. בשם אהבת הדולפינים
12.00 דיסקברי. מירוץ הנעליים (ש.ח)
13.00 דיסקברי. המצאות. פרק 21 (ש.ח)
13.30 עולם של פסטיבלים. קרנבל המסכות של ונציה (ש.ח)
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 בשם אהבת הדולפינים (ש.ח)
17.00 דיסקברי. מירוץ הנעליים (ש.ח)
18.00 הכל כמות. אהבו אותי
18.30 מורים ברחובי העולם. יפן
18.55 5 דקות על פילוסופים
19.00 תופסים עולם. סין: צברים על דרך המשי
19.30 רו"ח פלילי סמים
20.00 הפוליטיקה של המזון. ארה"ב
21.00 נתיב החוקרים. לתפוס את השמש
21.30 דרום פראי. ארומי הזהב הוורודים
22.00 מלחמת פוקלנד. המלחמה המיותרת
23.00 מגדים (סתרים). פרק 9 (ש.ח)
23.45 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

● **רשת א'**

07.30 שירים עבריים
08.05 חוגה. בני הנדל
09.05 פתוח. חוקי אישות. רם תרמור
10.05 סלרדיו. משה טימור
11.05 בונבון. הורים ותינוקות
12.05 תעשיה. יצחק טישלר
14.05 בראש צעיר
15.05 צימוקים ושקדים. שירים ביידיש
16.05 מי על התור. גדעון הור
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 שיחה אישית. אייזיק וינגרטן
18.05 מנחת ערב. אקטואליה ומרשם
20.00 מבט לחדשות
20.30 שיעור בפרשת השבוע. שיחת
21.40 אולפן לילה. מני פאר. מהטלוויזיה
22.30 שירים עבריים
23.05 ריון באולפן בעקבות "אולפן לילה"

● **רשת ב'**

06.05 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מגור
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רשל
16.05 צבע הכסף. ענת דוריוב
17.05 חמש אחרי החדשות. צבי ליר
18.05 היום הזה
19.05 שעה ערבית. זוהר בהלול
20.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 הערכת מצב. ד"ר יוסף פרי
23.05 שיחה לילית. יואב גינאי
24.05 יומן חצות
24.30 שיחה לילית (המשך)
01.05 לתוך הלילה. חיים אידור

● **רשת ג'**

06.08 סע לאט
07.05 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קומר
13.05 לוהט. שוש עטרי
14.05 חדש חריש ומחודש. נועם גילאור
15.00 תולה רדיו. דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 רוק ישראלי
18.05 קו ההתחלה. מנחם פרי
19.05 שעה אישית. שמעון פרנס
20.05 סוס 94'
21.05 כותל המורה. שעה עם אמן
22.05 שיר לאחותי. ד"שים בבקשתך
23.05 לילות משי לבן. מנחם פרי

● **גלי צה"ל**

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. קבוצות שוליים בימי הביניים. הזנות כמקצוע. מרצה: פרופ' שולה שחר
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נכון לקיץ. קובי מידן ואברי גלעד
12.50 בילוי היום. גידי אורשר
13.15 החום בוטל. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר. איתן ליפשיץ
16.00 שעה לפני. עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל. ברקאי ולנדאו
18.05 מעבר לאופק. אמיר אורן
18.30 שקיעה. פייר ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 ציפור הנפש. ציפי גורנרוס
21.05 פסק זמן מוסיקלי
22.05 תוכניתו האישית של רני קרפל
23.05 24 – 24 היום שהיה. ירון וילנסקי
24.00 יומן חצות
24.10 יומן מונדיאל
24.15 ציפורי לילה. שחר גרבוסק
02.00 לא רוצים לישון

● **גלגל"צ**

07.05 המדינה בדרך. אמיר אשר
09.05 גלגל הצלה. ליעור רזאן
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר
14.05 זרעי קיץ. סיון רורון
15.05 שבוע רוב. דובי לנץ
16.05 הכם בכביש. רון לרינטל
18.05 גלגלאוה. לאה עוז
20.05 דרייב אין. נדב רביד
22.05 לילה טוב

טלוויזיה

● **ערוץ 1 (11)**

06.30 חדשות בעברית
06.31 מהדורת חדשות בערבית
06.45 פיף ותלתול
07.00 בוקר טוב ישראל
08.00 פירוט שידורי הבוקר
08.05 שעת כושר
08.15 כלי סודות
08.35 כאן בחשבון
08.50 בעין מתמטית. מושגים ומיומנויות
09.10 חברה. געגועים לירושלים
09.40 תגיל הרף. נצייר ונראה יותר
09.55 כאן יא מכאן. אפרות הזהב
10.10 טלטקסט
10.15 חיים על פי הכתרה. פרק 7. ברווזים במלכודת
11.10 אנגלית
11.20 יהדות. הסליחה
11.40 ספרות וסרט. ברוך השמרטף
12.05 מדעי החיים. גוף האדם. מחזור הדם 2
12.30 אנגלית
12.45 גיאוגרפיה. מקומות ואנשים. קהיר
13.05 היסטוריה כללית. אישים בהיסטוריה. ג'ון פ. קנדי. דור חדש
13.35 צבע העור
14.00 סיפורי פוש. התזמורתן האמן הגדול
14.25 בית. פרק 11
14.30 פיצחים. תוכנית בנושא בולאות
15.30 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. תקציר משחקי אתמול
16.00 חדשות
16.05 מתגלגלים. קרקס
16.45 מופע בפלסטלינה
17.00 ערב חדש. דן מרגלית
17.30 דגראסי – החופש הגדול. פרק 3
18.00 הבריאה. מופע בפלסטלינה
18.10 הגיע זמן לשון
18.15 חדשות באנגלית
18.30 מפגש. תוכנית דיון
19.00 חדשות בערבית
19.30 הילוך חוזר. בלוז בהילוך חוזר. אהוד מנור
20.00 מבט: שבשבת
21.00 פרקליטי אל איי. פרק 19. מגהרת האהבה
21.45 לא רק כדורגל. יאיר לפיד
22.55 חדשות
23.00 גביע העולם בכדורגל. ארה"ב 94'. שידור ישיר מניו-יורק. איטליה – נורווגיה
24.55 גביע העולם בכדורגל. תקציר משחקי היום
01.10 אגדה של מקום

● **ערוץ 2 (22)**

14.00 פלסטוס
14.05 בזבזים. נושאי צרכנות לנוער
14.30 חגג הלבן. המערה
15.00 זמן דיסני. אגדות ברווזים. פרק 32. ברווזים על הגובה
15.25 כנפי הרעם
15.55 כמעט כמו בבית. פרק 12. ג'ין אייר
16.20 בלוטוס יש רק אחת. פרק 32. האורחים
16.45 להיטים
17.00 חדשות
17.05 אגדות הנסיך וליאנס. פרק 14. החזרה
17.30 תיק תקשורת. מגזין שבועי בענייני תקשורת בארץ ובעולם
18.00 תפוס כיוון. אמנון פישר
18.30 בחורה לאיזור הדמדומים. פרק 32
19.00 קרוב רחוק. פרק 767
19.30 יותר מול משכל. דני רופ
20.00 החדשות
20.30 עולמו של רייב. פרק 17
21.00 כל שני וחמישי. רפי רשף

22.00 עובדה. אילנה דיין
22.30 החמישייה הקאמרית. עם קרן מור, שי אביבי, דב נבון, מנשה נוי ורמי הויברגר
23.00 לוגוס. עם להקת חווא – קובי רכט ויושי שדה
23.30 חדשות
23.35 לוגוס. המשך
24.05 מבחן בר. בהנחיית נחמן שי. בתוכנית יוצגו הסרטים "מבט על חיינר". סרטו של גדעון פרמן. "רוקדת על שתי חתונות" סרטו של רון קצר. "מסע אל רניאל" סרטה של שלומית קובנר

● **לבנון**

14.00 מועדון 700 ● 14.55 סרט. "האיש על מגדל אייפל" ● 16.30 העכבר האריה. מצויר ● 17.20 העכבר המסוכן ● 17.45 סופרבוק. מצויר ● 18.10 תוראי חמש אפס ● 19.10 כוח הצלה 911 ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 סי-אן-אן מרוחות ● 21.00 בית אריסון ● 21.30 ג'ק והשמן ● 22.20 חוק וסדר ● 23.10 מועדון 700 ● 24.00 סרט חצות. "האיש על מגדל אייפל" (ש.ח)

● **ירדן 6**

17.40 הפתעה, הפתעה. סדרה צרפתית ● 18.10 סרט תעודה צרפתי ● 19.00 חדשות בעברית ● 19.15 אשבב ● 19.45 עולם הספורט ● 20.00 חדשות בערבית ● 20.30 לפי הקצב. מגזין מוסיקלי ● 21.10 בוני. סדרה ● 22.00 חדשות באנגלית ● 22.20 סרט

הערב

◆החמישייה הקאמרית הומור מקורי (ערוץ 2, 22:30)

◆רמינגטון סטיל סדרה שבה מככב פירס ברוסנן, 007 המיועד, את כישוריו (סטאר פלוס, 22:30)
◆המדריך לקריקטורות של לאו ופלאק סדרה בהנחיית יוצרי "ספיטינג אימג'" (ערוץ 8, 23:00)
◆מונדיאל 94' נורווגיה–איטליה בשידור ישיר (ערוץ 1, 23:00)
◆אותו רגש עמום ברג'ס מרדית גונב את ההצגה בסרטו השנון של ארנסט לוביץ' (הצגה שנייה, 23:40)

דרי אנדרסון, "עולמו של רייב", ערוץ 2, 20:30

כבלים

● **ערוץ 3 (03)**

08.00 שידור מקומי
09.05 לחיות את החיים. פרק 9 (ש.ח)
09.45 צעירים חסרי מנוח. פרק 1086 (ש.ח)
10.30 אורחים בסלון
11.00 לוסי אהובתי
11.35 אנטונלה. פרק 86 (ש.ח)
12.20 מרפי בראון
12.45 פלקון קרסט. פרק 41 (ש.ח)
13.35 המאמן
14.00 הקופסה. קליפים עבריים (ש.ח)
14.15 נשים מסוכנות
15.00 טופז. פרק 5
15.50 נוטס לנדינג
16.40 שלושה בדירה אחת
17.05 ספינת האהבה
17.50 הקופסה. קליפים עבריים
18.05 לחיות את החיים. פרק 10
18.50 צעירים חסרי מנוח. פרק 1087
19.30 שידור מקומי
20.05 אנטונלה. פרק 87
20.55 פלקון קרסט. פרק 42
21.45 תוספי על הבר
22.05 חוק וסדר
23.05 איש משטרה
23.50 רדיו סינסנטי החדש
24.20 זינוק לאתמול
01.15 קוואק
02.00 המשוה
02.50 רצח במשיכת קולמוס
03.40 רמינגטון סטיל
04.30 הבלש המיליונר

● **סרטים (04)**

10.30 "וולסטריט בע"מ". ארה"ב 89'
12.05 "אמא מתגייסת לצבא". ארה"ב 89'
13.40 "גברת ואחוזה". ארה"ב 81'. סיפור אהבתם של בעל מטעים ויורשת יפה, המסתבכת בעסקי זהב. עם ג'צבייב

ווי הולמן, "תוספי על הבר", ערוץ 3, 21:45

בוחולד וז'אר אבוט. במאי פיטר מרק. 91 ד'
15.15 "שובו של סם מקלאוד". ארה"ב 89'
16.45 "תגיבות". סרט הודי. 153 ד'
19.05 "רמו". ארה"ב 85'
21.00 "מקום בו מלאכים פוחדים לצעוד". אנגליה 91'. השתלשלות מאורעות הנובעים מנישואיה של אלמנה בריטית לגבר צעיר, בעת חופשה באיטליה. עם הלן מירן, ג'ודי דייוויס, הלנה בונהם קרטר ורופרט גרייבס. במאי: צ'רלס סטורידג'. 107 ד'
22.50 "סיוט ברחוב אלם 3". ארה"ב 87'. עם רוברט אנגלונד, פטרישיה ארקט ולארי פישבורן. במאי: צ'אק ראסל. 92 ד'
24.25 "בגידות הרשניות". איטליה 86'. בני זוג המתגוררים באמריקה, שבים לביקור באיטליה, שם שהו בעת מלחמת העולם השנייה. הם מבקשים לחדש את הקשרים עם מאהביהם מהתקופה ההיא. עם פרנצ'סקה ולארה. 97 ד'
02.05 "טייפארס". ארה"ב 88'
03.35 "בלהט הנקמה". ארה"ב 86'
05.10 "ברק פלילי". ארה"ב 90'. 88 ד'

● **הצגה שנייה (06)**

22.00 "דר' סטרנג'לאב". אנגליה 64'. מפקד בסיס מטורף משלח להק מטוסים לתקוף את בריה"מ, ומעורר תקרית העלולה להתפתח למלחמת עולם. עם ג'ורג' סי סקוט, סטרלינג היידן ופיטר סלרס. במאי: סטנלי קובריק. 94 ד'
23.40 "אותו רגש עמום". ארה"ב 41'. קומדיה על זוג נשוי ועל ידידם המסתורי שמכניס עניין בחייהם. עם מלווין דגלס, מרל אוברון וברג'ס מרדית. במאי: ארנסט לוביטש. 83 ד'

● **ספורט (05)**

04.00 שידור ישיר. גמר ה-NBA
07.00 גמר ה-NBA (ש.ח)
16.00 גמר ה-NBA (ש.ח)
19.00 קפיצות ראווה על סוסים מישראל
19.30 אליפות ישראל בג'ודו
20.15 פיתוח גוף
21.00 היאבקות מה-WWF
22.00 גמר ה-NBA
24.00 סנוקר

● **ילדים (06)**

06.30 להתלבש עם שש. מצוירים על הבוקר
08.30 להתלבש עם שש (ש.ח)
09.30 המחסן של כאילו
10.00 גינת ההפתעות (ש.ח)
10.05 מכסחי השדים. פרק 25 (ש.ח)
10.30 אבן החלומות (ש.ח)
11.00 הכיתה המעופפת (ש.ח)
11.05 ניצי הכסף. פרק 17 (ש.ח)
11.30 סופר סבתא. פרק 3 (ש.ח)
12.00 האישה הביונית. פרק 16 (ש.ח)
12.30 אולפן חי. האוניברסיטה הקטנה
13.30 המחסן של כאילו
14.00 גינת ההפתעות
14.05 איש העכביש 5000. פרק 16
14.30 אי המטמון. פרק 9
15.00 הכיתה המעופפת
15.05 ניצי הכסף. פרק 18
15.30 אני וסוד כוחי. פרק 63
16.00 ואלף. פרק 38
16.30 האודיסאה. פרק 26
16.50 אולפן חי
17.30 המחסן של כאילו (ש.ח)
18.00 גינת ההפתעות (ש.ח)
18.05 מכסחי השדים. פרק 25 (ש.ח)
18.30 אבן החלומות (ש.ח)
19.00 קרובים רחוקים מאוד
19.30 שכנים, שכנים. פרק 560
19.55 נשואים פלוס
20.20 משפחת סימפסון
20.45 הכל נשאר במשפחה
21.10 האנטר

● **תרבות מדע וטבע (08)**

06.00 אוניברסיטה פתוחה. מדע וטבע
11.00 נתיב החוקרים. לתפוס את השמש
11.30 דרום פראי. ארומי הזהב הוורודים (ש.ח)
12.00 מלחמת פוקלנד. המלחמה המיותרת
13.00 הפוליטיקה של המזון. ארה"ב (ש.ח)
14.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)
16.00 נתיב החוקרים. לתפוס את השמש
16.30 דרום פראי. ארומי הזהב הוורודים (ש.ח)
17.00 מלחמת פוקלנד. המלחמה המיותרת
18.00 הצילו את העולם. החממה הכחולה הגדולה
18.30 גוף האדם. התלכות
19.00 צפונות כדור הארץ. מי תהום
19.30 מעבר ליקום המכבי. אנטרופיה
20.00 שורשים. הר' ז'ק קוסטייה (ש.ח)
20.30 שוברים שיאים. פרק 10 (ש.ח)
21.00 בראוו. דון קרלוס ג'. ורדי. הרברט פון קאראיאן מנצח על להקת האופרה של וינה ועל התזמורת הפילהרמונית של וינה
24.00 אוניברסיטה פתוחה (ש.ח)

רדיו

● **רשת א'**

07.30 שירים עבריים
08.05 חוגה. בני הנדל
09.05 פתוח. זכויות צרכנים. רם תרמור
10.05 סלרדיו. משה טימור
11.05 אצבע על הדופק. אברום מרון
12.05 צלול. מגזין לאיכות הסביבה
13.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
14.05 מי ישן. מנשה וקורנצל (ש.ח)
15.05 ארץ ועם. מגזין פולקלור
16.05 מוסף רדיו לספרות (ש.ח)
17.00 חדשות באנגלית ובצרפתית
17.05 סקירה. אבי אפרתי
18.05 מנחת ערב
20.00 מבט לחדשות
20.30 "השחיות רוזנצוויג" – שידור ישיר מתיאטרון הבימה בתל-אביב

● **רשת ב'**

06.06 הבוקר הזה
08.05 עניין אחר. דליה יאירי
09.05 עשר עד עשר. מיכאלי/ מגור
10.05 הכול דיבורים. שלי יחימוביץ'
12.05 בחצי היום
14.05 רגעי קסם
15.05 יומן חוץ
15.45 עיתונות חוץ. יואל רשל
16.05 צבע הכסף. ענת דוריוב
17.05 חמש אחרי החדשות. זוהר בהלול
18.05 היום הזה
19.05 שירים עבריים
21.05 כותרות מבט והיום הזה
21.15 אחרי החסימה
23.05 שנינו ביחד וכל אחד לחוד. יובב כץ
24.05 יומן חצות
24.20 שנינו ביחד וכל אחד לחוד (המשך)
01.05 לילה חי מאוד. דטנר ושאר

● **רשת ג'**

06.00 סע לאט
07.05 מעורב ישראלי
09.05 בוקר בוקר. מנחם פרי
10.05 תוכנית עשר. אורנה יקיר
11.05 כל יום הוא יום יפה. יוסי סיאס
12.05 אהבה עצמית. גיל קומר
13.05 לוהט. שוש עטרי
14.05 חדש חריש ומחודש. נועם גילאור
15.00 תולה רדיו. דידי הררי
16.05 קופסת הלהיטים
17.05 קולבו. מנחם פרי
19.05 שעה אישית
20.05 סוס 94'
21.05 אמצע הדרך
22.05 שיר לאחותי
23.05 חלם בחקיק. אבי מורגנשטרן

● **גלי צה"ל**

05.02 בוקר טוב צה"ל
06.05 אוניברסיטה משודרת. פסיכותרפיה אנליטית. ריגוש ורגיעה. מרצה: ד"ר אורי הדר
06.30 בוקר טוב ישראל
07.15 בוקר חדש. אלכס אנסקי
08.00 בוקר טוב ישראל
09.05 עברית על הבוקר
10.05 נכון לקיץ. קובי מידן ואברי גלעד
12.50 בילוי היום. ישי וורייט
13.00 בצהרי היום. יומן לסיכום החדשות
13.15 החום בוטל. טל ברמן
15.05 יש עם מי לדבר. גדעון לב ארי
16.00 שעה לפני. עם רזי ברקאי
17.00 ערב טוב ישראל. ברקאי ולנדאו
18.05 שעה קלה על כלכלה. זאב וסטר
18.30 הדשא של השכן. דורון דיין
18.45 חמש עשרה קטנות. צבא וביטחון
19.05 שקיעה. פייר ופרידמן
20.00 מבט לחדשות
20.30 דרך הרגליים. דודו דיין
21.05 פסק זמן מוסיקלי
22.05 תוכניתו האישית של רני קרפל
23.05 24 – 24 היום שהיה. ירון וילנסקי
24.00 יומן חצות
24.10 יומן מונדיאל
24.15 ציפורי לילה. דורון נשר
02.00 לא רוצים לישון

● **גלגל"צ**

07.05 מרינה בדרך. לילך ברנע
09.05 גלגל הצלה. ליעור רזאן
11.05 שמש. אלי ישראלי
13.05 מיזוג אוויר. ארי שמאי
14.05 זרעי קיץ. סיון רורון
15.05 שבוע רוב. דובי לנץ
16.05 הכם בכביש. רון לרינטל
18.05 גלגלאוה. לאה עוז
20.05 דרייב אין. נדב רביד
22.05 לילה טוב

המשך בעמוד 13

קול המוסיקה כל השבוע

שישי / 17.6

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית. מוצרט: הפתיחה לאופרה "האימפרסריו" (תז. פיל. וינה/ ג'ון פריצ'ארד). בוקריני: סימפוניה ברה־מז'ור, אופ. 37 (תז. ליריקה סינפוניה תיאטרו דל ג'יליו/ ג'רנפרנקו קוסמי). ויניאבסקי: "אגדה" בסול־מינור לכינור ולתז. אופ. 17. מסנה: "הירהורים", מתוך "תאיס" לכינור ולתז. (אנה־סופי מוטר/ פיל. וינה/ ג'יימס ליווין). בילסון: "מסע לאיי פארו", פתיחה רפסודית (סימפ. רדיו שוודיה/ אסה פקה סאלונן)
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. מוצרט: סונטה בלה־מז'ור לפסנתר ולכינור, ק. 526 (יצחק פרלמן/ דניאל ברנבוים). בטהובן: שביעיה במי־במול מז'ור, אופ. 20 (חברי השמיניה של ברלין)

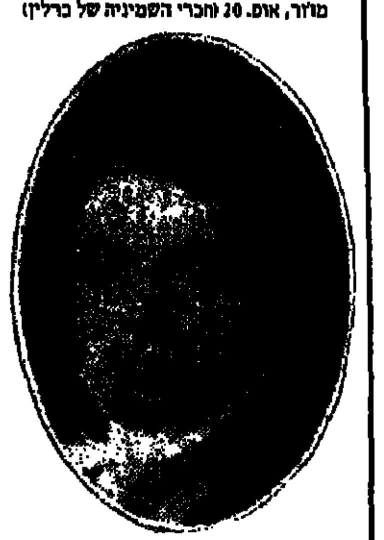
לודוויג ואן בטהובן

10.10 ביזה: הפתיחה "משחקי ילדים", אופ. 22 (הקפיטול של טולוז/ מישל פלאסון). ובר: הפתיחה "יוראנטוס" (פילהרמוניה/ נמה יארבי). הינדמית: מטמורפוזות סימפוניות על נושאים של ובר (פיל. ישראלית/ ל. ברנשטיין). דביסי: רפסודיה זעירה ל־2 פסנתרים (עדן/ תמיר)
11.00 פרוקופייב: "סוויטה סקיתית", אופ. 20 (אלה ולולי) (סימפ. רדיו דנבורג/ דימיטרי קיטיינקו). אלבר רוסל: סינפונייטה לכלי קשת, אופ. 52 (אי מוזיצ'י). צ'ייקובסקי: קונצ'רטו ברה־מז'ור לכינור ולתז. (אייזק שטרן/ פיל. ניו־יורק/ ל. ברנשטיין)
12.15 שופן: נוקטורן בסול־מז'ור, אופ. 37 מס' 2 (אילן רוגוף). שומאן: שלישיה מס' 1 ברה־מינור לפסנתר, לכינור ולצ'לו, אופ. 63 (שלישיית בוזאר)
13.00 שעה ישראלית. פאול בן־חיים: סרנדה לחליל, לכינור, לוויולה ולצ'לו (נועם ברכבן/ ריטה ויובל קמינקובסקי/ א. בגנובסקי). בן־ציון אורגד: כלורה לתז. (פיל. ישראלית/ זובין מהטה). יצחק סדאי: "אנמורפוזים" לרביעיית כלי קשת (רביעיית המאה העשרים)
13.57 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
14.06 נראגורוס אר פרנסוס. המיקרופון לרשות נוער מרכב מוסיקה
16.00 ככקשתך. צ'ייקובסקי: 3 מערכות ראשונות, מתוך "אגם הברבורים", מוסיקה לבלט (הסימפ. של סט. לואיס/ ל. סלאטקין)
18.00 דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. "כרמן" של ביזה / חלק שלישי. בניצוח של סר תומס ביצ'ם (עם ויקטוריה דה לוס אנחלס, ניקולאי גדה, ואחרים/ מק. רדיו צרפת/ תז. לאומית צרפת)
19.00 קשת של צלילים. ספרד (במאות 16 ו־17). ס. גוואראו ומלחין אלמוני: סוויטה של ריקודים לתיאורבו (אנסמבל אקססטסורה). חוסה מרין ומלחין אלמוני: פסקליה ושיר – "רכס הרים מושלג" (אנסמבל אקססטסורה/ מריה דל'מר פרנגרו רוכל – סופרן). לואיס מילן: שלושה קטעים לויהואלה (כריסטופר וילסון). דייגו אורטיס: ארבעה קטעי ריצ'רקר (ג'. סבאל/ ס. קוסמן/ ל. רומסטאיד/ י. ליסלבאנד). חואן אירולגו: שני שירים (מ. פיגרס/ "הספרייון 20"). מיגואל דה פואנבטאנה: ארבעה קטעים לויהואלה (כ. וילסון). אלמוני, חואן אירולגו, חוסה מרין: פסקלה ושני שירי אהבה (אקססטסורה/ מריה דל'מר פרנגרו רוכל)
20.05 בימת שיר. דן פגיס – הקלטה נדירה בקולו
20.08 קונצרט ליל השבת. גלוק: הפתיחה "איפיגניה באאוליס" (תז. האופרה העירונית של ברלין/ ארטור רותר). מוצרט: קונצ'רטו ברה־מז'ור לאבוב ולתז. ק. 314 (הנס־יורג שלנברגר/ פיל. ברלין/ ג'יימס ליווין). שוברט: סימפוניה מס' 8 בסי־מינור, "הבלתי גמורה" (הסימפ. של וינה/ ניקולאוס הרנונקור). שומאן: מחזור שירים, אופ. 39 (מילים: אייכנדורף) (מיצוקו שיראי – מצו־סופרן/ הרטמוט הל – פסנתר). שוסטקוביץ': סונטה לוויולה ולפסנתר, אופ. 147 (שלמה מינץ – ויולה/ ויקטוריה פוסטניקובה – פסנתר). צ'ייקובסקי: סימפוניה מס' 4 בפה־מינור, אופ. 36 (הסימפ. של שיקגו/ קלאודיו אבאדו)
23.00 צלילים לסיומו של יום

שבת / 18.6

07.10 שבת של מוסיקה. שחרית לשבת. קורלי: קונצ'רטו גרוסו (קנטילנה/ א. שפרד). מוצרט: חמישיה לקלרנית ולכלי קשת, ק. 581 (סולני ברלין). מנדלסון: "כאייל תערג", תהלים מ"ב (ג'נט בייקר/ מק. הסימפ. של לונדון/ ר. היקוקס). ראוול: "אמא אווזה", מוסיקה לבלט (תז. צרפת/ אליהו ענבל)
09.00 שעה במחיצת הפסנתרן ולדימיר אשכנזי. מיצירות רחמנינוב: "וריאציות קורלי", אופ. 42. אטיודים, אופ. 39
10.00 קונצרט בוקר השבת. שומאן: פתיחה, סקרצו ופינאלה (תז. רדיו שטוטגארט/ נביל מרינר). פרוקופייב: "אלכסנדר נייבסקי", קנטטה (רוזלינד אליאס – מצו־סופרן/ הסימפ. של שיקגו/ פריץ ריינר). ברוקנר: סימפוניה מס' 2 (תז. דרזדן/ איגן יוכום)
11.57 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
12.05 צלילי עמים. מוסיקה עממית מקרוב ומרחוק – תוכניתו של ישראל רליות
13.00 קונצרט לצהרי השבת. ברהמס: סונטה לכינור סולו (כריסטיאן טצלאף). מוצרט: קונצ'רטו מס' 27 בסי־במול מז'ור לפסנתר ולתז. ק. 595 (מארי פראייה/ תז. קאמרית של אירופה). ברטוק: קונצ'רטו לתז. (תז. פיל. אוסלו/ מריס יאנסונס)
15.00 מוסיקה עתיקה
16.00 מהקלטות התז. הסימפ. ירושלים רשה"ש. "הרומנטיקה". שומאן: סימפוניה מס' 3 (מנצח – ג'ון פיוריתו). דבורז'ק: סימפוניה מס' 9 במי־מינור, "מן העולם החדש" (מנצח – מקסים שוסטקוביץ'). ברהמס: מחולות הונגריים (מנצח – דוד שלון)
18.00 שבוע טוב עם רני אורסתיו. בואמורטייה: סונטה בסול־מינור, לבסון ולבסו־קונטינואו, אופ. 26 מס' 5 (קים ווקר, דאריל ניקסון, קלאנה ספיין). שוברט: סימפוניה מס' 9 בדו־מז'ור, "הגדולה" (תז. פיל. וינה/ סיר ג'. סולטי). ראוול: "שיר ליל" ו"גספר דה לא־נואי" (אנדה רוזנדנלקן – פסנתר/ צבי סלמן – קריאה). דב ברמלי: "קלידוסקופ" (סימפ. ים רשה"ש/ ר. רובינסון). קרוסה: "עוף החול" ("הפניקס") (קים ווקר, רונלד בירנסטינגל, קירלו קלומבו – בסונים, דאריל ניקסון – צ'מבלו, קלאנה ספיין – קונטרבס)
20.05 אורחים באולפן. אורי שוהם ולאור איתן – חליל, ישראל קסטוריאנו – פסנתר. באך: סונטה בסי־במול מז'ור לשני חלילים ולפסנתר. ק.פ.ע. באך: טריו סונטה במי־מינור. י.ב. באך: דיורטימנטו לשני חלילים ולפסנתר (עיבוד – ל. מוזיז). באך: טריו סונטה בסול־מינור
21.00 אופרה. דוניצטי: "לוצ'יה די־למרמור" (מריה קאלאס – סופרן, פרוצ'ו טליאביני – טנור, פיירו קפוצ'ילי – בריטון ואחרים, מקהלה ותז. פילהרמוניה מלונדון, בניצוח טוליו סרפין)
23.50 רביעיה לכלי קשת מאת [illegible]

ראשון / 19.6

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה. מיצירותיו של אריק קאנטלוב. סוויטות לתזמורת, העולם השנהב, ושיר הלכת "הנרסי הסנר" (תז. הסימפ. של רדיו סלובקיה מברטיסלבה/ אדריאן ליפר)
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית. עם הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של זובין מהטה. רימסקי־קורסקוב: הפתיחה "חג הפסחה הרוסי". ויטאן: קונצ'רטו מס' 5 בלה־מינור לכינור ולתז. אופ. 37 (הסולן – שלמה מינץ). ליסט: רפסודיה הונגרית מס' 4
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. ג'מיניאני: קונצ'רטו גרוסו במי־מינור, אופ. 3 מס' 6 (הקמרטה מברגן). באך: טריו־סונטה בדו־מינור לחליל, לכינור ולקונטינואו (ז'אן־מישל טנגי – חליל/ יוזף הורינגס – כינור/ ז'אק וילימינס – צ'מבלו). ג'וספה גצניגה: גלוריה, לסולנים, למק. לתז. ולעוגב (סולנים, מק. ותז. של הקתדרלה בוורונה/ א. סוריקו)
10.05 הייזן: סימפוניה מס' 43 בסי־במול מז'ור (התז. הקאמ. של האיגוד האירופי/ אייבינר אדלנר). בטהובן: קונצ'רטו מס' 2 בסי־במול מז'ור לפסנתר ולתז. אופ. 19 (מרתה ארחריך' – סולנית ומנצחת על הסינפונייטה מלונדון). דבדזאק: שלישיה בסי־במול מז'ור לפסנתר, לכינור ולצ'לו, אופ. 21 (הנגנים הקאמריים אפל היל)
11.30 אינגלד באקס: חמישיה לאבוב ולכלי קשת (סמלה וורד/ רביעיית אורובון). ברטוק: קונצ'רטו מס' 2 בסי־מינור לכינור ולתז. (קיונג־וא צ'ונג/ סימפ. ברמינגהם/ סיימון ראטל). שוסון: "קונצרט" ברה־מז'ור לפסנתר, לכינור ולרביעיית כלי קשת, אופ. 21 (ז'אן־פיליפ קולאר – פסנתר/ אוגוסטן דומה – כינור/ רביעיית מואירו). ברהמס: סימפוניה מס' 2 ברה־מז'ור, אופ. 73 (הסימפ. של לונדון/ נמה יארבי)
13.57 בימת שיר. חוי לסקלי בקולו
14.06 מוסיקה לשעת צהריים
16.00 מוסיקה ליום ראשון. אלגרי: המזמור "הנו לה'" (המק. של קתדרלת סנט פול/ ג'ון סקוט). ברוקנר: "טה דאום" (מנצח: מתיו בסט). בטהובן: מיסה סולמניס (שרלוט מריונו/ קתרין דובין/ ויליאם קנדל/ אלסטר מיילס/ מק. מונטוורדי/ סולני הבארוק האנגליים/ ג'ון־אליוט גארדינר)
18.00 מאולפן ההקלטות. גלעד יקרי – ויולה. גילה גולדשטיין – פסנתר. הינדמית: סונטה אופ. 11 מס' 4. פרוקופייב ובוריסובסקי: שלושה קטעים מתוך "רומאו ויוליה". גלינקה: סונטה ברה־מינור. גלאזונוב: אלגיה. הינדמית: מוסיקת אבל
19.05 צלילים בין ערביים. צ'ייקובסקי: ואלס הפרחים, מתוך "מפצח האגוזים" (תז. פילהרמוניה/ אנרס קורק). שמינאד: "סתיו", לכינור ולתז. (מיכאל גוטמן/ פיל. מלכותית/ ח. סרבריה). פורה: "שיילוק", אופ. 57 (ניקולאי גדה/ תז. הקפיטול בטולוז/ מישל פלאסון). רוברטו פורקו: סרנדה במי־מינור לכלי קשת, אופ. 21 (הקמרטה מברגן)
20.00 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
20.05 לפני קונצרט. וייס: סונטה בלה־מינור ללאוטה סולו, "הכופר" (נייג'ל נורת')
20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו. שידור חי מאולם הנרי קראון בירושלים. הסינפונייטה הישראלית באר־שבע. אורי מאיר – מנצח וויולן. פייר אמויאל – כינור. מוצרט: סימפוניה קונצרטנטית במי־במול מז'ור לכינור, לוויולה ולתז. ק. 364. רוסיני: "סטאבת מאטר" (ל. סונה – סופרן/ הדר הלוי – מצו־סופרן/ ג. זקס – טנור/ פ. בור – בריטון/ מק. היינריך שיץ מברלין)
23.00 צלילים לסיומו של יום

שני / 20.6

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. בוקר שני. בטהובן, פרוקופייב, שניטקה. בטהובן: סונטה מס' 16 בסול־מז'ור לפסנתר, אופ. 31/1 (ריצ'רד גוד). פרוקופייב: סונטה מס' 2 ברה־מז'ור לכינור ולפסנתר, אופ. 94 א' (שלמה מינץ/ יפים ברונפמן). שניטקה: קונצ'רטו לצ'לו ולתז. (נטליה גוטמן/ תז. פיל. לונדון/ קורט מאזור)
10.50 בטהובן, פולנק, שניטקה. בטהובן: סרנדה ברה־מז'ור לחליל, לכינור ולוויולה, אופ. 25 (אנסמבל החליל הישראלי). פולנק: סונטה לאבוב ולפסנתר (ג'נט קריקסטון/ איאן בראון). שניטקה: סוויטה בסגנון עתיק – גירסה לקלרנית ולפסנתר (אלי חפץ/ עירית צבי)
11.40 מלבן עד הייכן. פולנק: שלוש פנטסיות – גירסה לקלרנית סולו (אלי חפץ). פאול בן־חיים: מי־מעמקים? כורל של באך (תז. קול ישראל/ מנדי רודן/ הקלטה: 1968). יעקב גלבוע: רביעיית מיתרים (רביעיית המאה ה־20). נתנם הייכון: מסע העננים (קרלוס מירנדה – פסנתר)
12.45 וינה הנשכחת. זמלינסקי: סימפוניה לירית – ע"פ טקסטים של רבינדרנט טאגור לסופרן, לבריטון ולתז. (קרן ארמסטרונג/ איכן קושניר/ פיל. צ'כית/ בוהומיל גרגור). קורנגולד: קונצ'רטו לצ'לו ולתז. אופ. 37 (יוליוס ברגר/ פיל. צפון מערב גרמניה/ ו.א. אלברט)
13.57 בימת שיר. חוי לסקלי בקולו
14.06 מוסיקה לשעת צהריים. מיצירותיו של ז'אק אופנבאך (נולד: 20.6.1819). פתיחות של האופרטות "הנסיכה הגדולה של גרולשטיין", "כחול הזקן" ו"חיי פאריס"; קטעים מתוך האופרטות "הלנה היפה", "אורפאוס בשאול", "סיפורי הופמן"
16.00 מאולמי הקונצרטים בעולם. עונת הקונצרטים 93/94 של איגוד השידור האירופי. הלסינקי 20.12.93. רביעיית הלסינקי התרשה. סיבליוס: רביעיה ברה־מינור, אופ. 56, "קולות אינטימיים". אריה מרזקנמה: קונצ'רטו לכינור, לקלרנית, לקרן ולשישיית כלי קשת (ס. אוזאמו – כינור/ ק. קריקו – קלרנית/ מ. מסקונסיני – קרן). ברטוק: רביעיה מס' 5
18.00 מחוזרי יצירות. היצירות לפסנתר של יוהאנס ברהמס. סדרת תוכניות של אלכסנדר תמיר. רפסודיות, אופ. 79
19.05 צלילים בין ערביים. מיצירות מוריס ראוול: "אמא אווזה" – סוויטה לתז. (תז. קונצרטחבאו/ קרלו־מריה ג'וליני). "הוולס" לפסנתר בארבע ידיים (ז'אן־פיליפ קולאר ומישל ברופי). קונצ'רטו לפסנתר ביד שמאל (ז'אן־פיליפ קולאר/ תז. לאומית צרפתית/ לורין מאזל)
20.00 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
20.05 מעברים. מסע בצלילים עם שלמה ישראלי – הרכבים לא שגרתיים וזרמי מוסיקה בהתחזות ביתר עם ג'ז ומוסיקה קלאסית
22.00 מבחר התקליטיה (ש.ח)

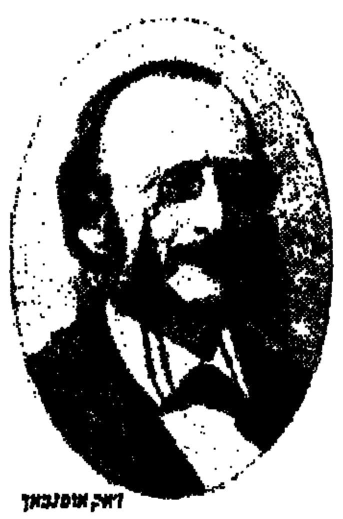
ז'אק אופנבאך

23.00 צלילים לסיומו של יום. קשת של צלילים. ספרד ומאות 16 ו־17. ס. גוואראו ומלחין אלמוני: סוויטה של ריקודים לתיאורבו (אנסמבל אקססטסורה). חוסה מרין ומלחין אלמוני: פסקליה ושיר – "רכס הרים מושלג" (אנסמבל אקססטסורה/ מריה דל'מר פרנגרו רוכל – סופרן). לואיס מילן: שלושה קטעים לויהואלה (כריסטופר וילסון). דייגו אורטיס: ארבעה קטעי ריצ'רקר (ג'. סבאל/ ס. קוסמן/ ל. רומסטאיד/ י. ליסלבאנד). חואן אירולגו: שני שירים (מ. פיגרס/ "הספרייון 20"). מיגואל דה פואנבטאנה: ארבעה קטעים לויהואלה (כ. וילסון). אלמוני, חואן אירולגו, חוסה מרין: פסקלה ושני שירי אהבה (אקססטסורה/ מריה דל'מר פרנגרו רוכל)

שלישי / 21.6

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. ראולנד, דוסקן דושמוריה, דה מונטה, ויליאם ביירד, תומס מורלי: מדריגלים וקטעי מוסיקה דתית (הליארד אנסמבל ולהקה כליזו). רספיגי: "שלוש תמונות בוטיצ'לי" (התז. הקאמ. של לואוז/ ת. לוס קובוס)
09.45 הייזן: רביעיה ברו־מז'ור לכלי קשת, אופ. 2/20 (רביעיית מוזאיק, בכלי התקופה). מוצרט: סרנדה מס' 9 ברה־מז'ור, ק. 320, "קרן הדואר" (קולגיום אאוראום). ובר: חמישיה לקלרנית, אופ. 34 (א. ברונר/ רביעיית האגן)
11.25 שופן: סונטה מס' 3 בסי־מינור לפסנתר, אופ. 58 (דינו ליפטי). ראוול: רביעיה לכלי קשת (רביעיית אלבן ברג). ברהמס: ארבעה שירים, אופ. 96 (אולף בר – בריטון/ ג'. פארסונס – פסנתר)
12.30 מנדלסון: סימפוניה מס' 2, "שיר הלל" (ס. איסוקוסקי, מ. באך – סופרן/ פ. לאנג – טנור/ "דס נוייה אורקסטר", בכלי התקופה/ כ. שפרינג). ברבר: רביעיית כלי קשת, אופ. 11 (רביעיית ריוק)
13.57 בימת שיר. חוי לסקלי בקולו
14.06 הרדן. צלילים וקולות בעקבות הזמן
16.00 ככקשתך. קנאזו: "דור ונוליות" (פרנק פלג – צ'מבלו). הייזן: סימפוניה מס' 6, "בוקר" (אקדמיית סנט מרטין/ נוויל מרינר). גוסק: רקוויאם (סולנים, מקהלה קאמרית של הקונסרבטוריון במסטריכט ולהקת מוסיקה פוליפוניקה/ ל. דבו)
18.00 מאולפן ההקלטות. אראלה תלמי – חליל/ דורון כרמל – אבוב. יוכבד שורץ – צ'מבלו/ דורון טויסטר – צ'לו. לוייה: טריו סונטה ברה־מינור. גיל תלמי: פנטסיה לצ'מבלו סולו. קופרן: קונצ'רט מס' 14 לאבוב ולקונטינואו. גורדון גייקוב: שלישיה לחליל, לאבוב ולצ'מבלו. הנדל: סונטה במי־מינור לחליל ולקונטינואו (עם עמנואל גרובר – צ'לו)
19.05 צלילים בין ערביים. טלמן: סוויטה בסול־מז'ור לאבוב, לצ'לו ולצ'מבלו (של רוסברכט – אבוב/ וילנר קאופן – צ'לו/ רובוס קוהנן – צ'מבלו). בטהובן: סונטה מס' 4 ברה־מז'ור לצ'לו ולפסנתר, אופ. 1/10 (ג'יריר פה – צ'לו/ עמנואל אקס – פסנתר). שוברט: רביעיה בסול־מז'ור לחליל, לוויולה, לגיטרה ולצ'לו, ד. 96 (וולפגנג שולץ – חליל/ וולפראם קריסט – ויולה/ גראן סולשר – גיטרה/ גאורג פאוסט – צ'לו)
20.00 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
20.03 פלסטרינה בראי תקופתו
21.00 עניין של הסכמה. "כלים וקולות". גורצקי: סימפוניה מס' 1 – "1959" (הפיל. של קרקוב, רולנר באורר). שניטקה: "קונצ'רטו למקהלה", (84/5), עפ"י "ספר הקינות" של גריגורי מנארק (המק. הלאומית של הרדיו הדני/ סטפן פרקמן). גורצקי: "כורוס 1" (64') (הפיל. של קרקוב/ רולנר באורר). שניטקה: "מינואנג" (81'), עפ"י שירי ומריס נודדים (המק. הלאומית של הרדיו הדני). גורצקי: רביעיית כלי קשת מס' – "כבר עת ערב" (88'). (רביעיית כרונוס)
23.00 צלילים לסיומו של יום. דור הזהב – אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות. "כרמן" של ביזה / חלק שלישי. בניצוח של סר תומס ביצ'ם (עם ויקטוריה דה לוס אנחלס, ניקולאי גדה, ואחרים/ מק. רדיו צרפת/ תז. לאומית צרפת)

רביעי / 22.6

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. פרגולזי: "סטאבת מאטר" (ר. קוסלר – סופרן/ ג. באגריסלי – אלט/ תז. פילהרמונית מארקיג'אנה/ פ. מאסטרא). ויוולדי: סונטה לאבוב, לכינור ולעוגב (ס. גורדין – אבוב/ ג. הלוי – כינור באורק/ ג. טל – עוגב). ר. שטראוס: שישיה מתוך "קפריצ'ו", אופ. 85 (הנגנים הקאמריים של אקדמיית סנט מרטין)
10.10 מאולמי הקונצרטים שלנו. תזמורת חיל החינוך/ מנדי רודן. מרדכי סתר: שמונה שירי ילדים (מק. אנקור/ מיכל מרידלנדר – פסנתר). מוצרט: קונצ'רטו בלה־מז'ור לקלרנית ולתז. (שרון קם – קלרנית). ברטוק: רפסודיה מס' 1 לכינור ולתז. (יהונתן בריק). בריטן: וריאציות על נושא של פרנק ברידג'
11.30 אריה פרוס: פרסרס – אווזים (רביעיית צילינגריאן)
11.50 מאולמי הקונצרטים בעולם. המקהלה הפילהרמונית מפראג /פאל קוז. רחמנינוב: תפילות ערבית, אופ. 37. בורטי: "אגנוס דיי". דבוז'אק: "כיער בערב". מאריק: "מים זורמים". פטר אבן: "לילה טוב"
12.50 סוק: סימפוניה "אסראל", אופ. 27 (תז. רדיו בווריה/ רפאל קובליק)
13.57 בימת שיר. חוי לסקלי בקולו
14.06 מוסיקה לשעת צהריים. ישראלים בחו"ל. ויוולדי: קונצ'רטו בלה־מינור לצ'לו ולתז. (סולנית – עטרה הר־נוי). ברוך: קונצ'רטו בסול־מינור לכינור ולתז. אופ. 20 (הסולן – עברי גיטליס). הייזן: קונצ'רטו ברה־מז'ור לצ'לו ולתז. (ע. הר־נוי). סן־סנס: קונצ'רטו מס' 2 בסול־מינור לפסנתר ולתז. אופ. 22 (סולנית – ישראלה מרגלית). מנדלסון: קונצ'רטו במי־מינור לכינור ולתז. אופ. 64 (עברי גיטליס)
16.00 הקול פתוח – תוכנית האירוח של רני אורסתיו
18.00 מפתחות. מחווה למילבסטר רבואלטאס (1899־1940) בעקבות פסטיבל "LAS SONIDOS DE AMERICAS" שהיה בניו־יורק בינואר האחרון. במרכז התוכנית תעמוד יצירתו: "LA NOCHE ED LOS MAYAS"
19.05 צלילי עמים – מוסיקה עממית מקרוב ומרחוק
20.00 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
20.08 מאולמי הקונצרטים שלנו. שידור חי מאולם הנרי קראון בירושלים. התז. הסימפ. ירושלים רשה"ש. מנצח: דוד שלון. סולן: הינריך שיף – צ'לו. מנחם צור: מכתב לאלבן ברג. פרוקופייב: קונצ'רטו לצ'לו ולתז. ברוקנר: סימפוניה מס' 7
22.30 הקונצרט הקאמרי. אלי חפץ – קלרנית/ עירית צבי – פסנתר: רסיטל מקטעי בארוק
23.00 צלילים לסיומו של יום. דומינו – תוכניתו של שלמה ישראלי. רצף של ג'ז, קלאסי ואלתורים מן העולם

חמישי / 23.6

06.06 לקום עם מוסיקה. שעה ראשונה
07.07 לקום עם מוסיקה. שעה שנייה
08.05 לקום עם מוסיקה. שעה שלישית
09.00 תוכניות הבוקר של קול המוסיקה. ראמו: "פיגמליון", בלט עם שירה (ג'. אלוס, מ. גרדר סלויס, פ. ונהקה, ר. יקר/ מק. השאפל רויאל/ הלהקה הקטנה/ ג. לאונהארדט)
09.50 שוברט: שלישיית הפסנתר מס' 2, במי־במול מז'ור, אופ. 100 (מ. הורשובסקי, א. שניידר, פ. קסלס). "השושנת היפה", מחזור שירים לפיוטים של וו. מילר (אולף בר/ ג'פרי פרסונס); סימפוניה מס' 8 בסי־מינור, "הבלתי גמורה" (תז. פסטיבל מרלבורו/ פבלו קסלס). פרדיננד שוברט: רקוויאם (המק. הקאמ. של מסטריכט, להקת מוסיקה פוליפוניקה/ לואי דבו)
12.25 בטהובן: שלישיית הפסנתר במי־במול מז'ור, אופ. 1 מס' 1 (י. איסטומין, ג'. פוקס, פ. קסלס). קונצ'רטו מס' 3, בדו־מינור לפסנתר ולתז. אופ. 37 (ר. סרקין, התז. הפיל. של ניו־יורק/ ל. ברנשטיין)
13.35 ברנשטיין: "מזמורי צ'יצ'סטר" (מק. דנס מוינה, התז. הפיל. הישראלית/ ל. ברנשטיין)
13.57 בימת שיר. חוי לסקלי בקולו
14.06 הרדן – קולות וצלילים בעקבות הזמן
16.00 אתנחתא. סדרת קונצרטים. שידור חי מאולם ימק"א בירושלים. אורית וולף – פסנתר. באך: פרלוד ופוגה במי־מז'ור (ספר II). היידן: סונטה בלה־במול מז'ור, Hob.XVI:46. שופן: בלדה מס' 1 בסול־מינור, אופ. 23. מרגאדרי מרימון: 3 קטעים לפסנתר (1975). ברטוק: אימפרוביזציות, אופ. 20. אורית וולף: "זכרונות מבית תפילה" (1994)
18.00 ממדף התקליטיה
19.05 צלילים בין ערביים. עם שרה צ'אנג – כינור
20.00 בימת שיר. "עכשיו 60": מבחר תרגומים
20.05 ענגים, תגיגות, סירנות. זמירה לוצקי ושלמה ישראלי. רצף של ג'ז קלאסי ואלתורים מן העולם
23.00 צלילים לסיומו של יום. טלמן: רביעיה בסול־מז'ור לחלילית, לאבוב, לכינור ולקונטינואו (נגני הבארוק צינגרוס). בוקריני: חמישיה בלה־מינור לפסנתר ולכלי קשת, אופ. 2/56 (ל'זאורייה). פגניני: רביעיה ברו־מז'ור לכינור, לוויולה, לגיטרה ולצ'לו, אופ. 4 מס' 2 (ר. קוסטאול/ א. קוך/ ס. פרונכבאואר/ מ. סרברה). פולר: סונטה לצ'מבלו מס' 90 (מגי קול). גריג: שני שירים (כ. הגגור – בריטון/ ב. בוני – סופרן/ התז. הסימפ. של יטבורג/ נמה יארבי)
הערה: במועדי שידור היצירות עלולים לחול שינויים קלים

סרטים בבתי הקולנוע

תל אביב

גורדון המחודש בן־יהודה 87, 5236992
האמת שלא תיאמן. מוצ"ש 18.30, 22.00. א'-ה' 18.30, 22.00
אמון הדדי. מוצ"ש 20.00. א'-ה' 20.00

גן העיר אבן-גבירול 71, 527922
1 – נזירות בלוז 2. ר' 21.50, 24.00. מוצ"ש 19.20, 21.50. א'-ה' 14.20, 16.40, 19.20, 21.50
2 – בורחת קטן. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 14.30, 16.50, 19.30, 22.00

גת אבן-גבירול 62, 267888
כן, גברת הנשיא. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

דיזנגוף דיזנגוף סנטר, 200485
1 – הבריחה. ר' 11.00, 13.30, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
2 – ברכה – עולם מופלא. ר' 11.00, 13.30, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
3 – שלושת הצבעים – לבן. ר' 11.00, 13.30, 22.00. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 11.00, 13.05, 15.10, 17.15, 19.30, 21.50
הפיתוי הכי יפה של חיי. א'-ה' 13.05
בלבי אשמורת. ר' 24.15

היכל יהודה המכבי 94, 5443200
פילדלפיה. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 19.30, 21.50

הוד דיזנגוף 101, 5226226
1 – קצר בזמן. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 – זקנים חסרי מנוח. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 – מקס ומוריס. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
4 – ללא פחד. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 16.45, 19.30, 22.00. א'-ה' 16.45, 19.30, 22.00

הקולנוע רניאל פריש 1, 6959341
העפיפון הכחול. ר' 22.00. מוצ"ש 19.15, 21.45. א'-ג' 16.30, 19.15, 21.45

חן כיכר דיזנגוף, 5282288
1 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
2 – חקירה תוקפנית. ר' 22.00, 24.20. שבת 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
תתולים בצמרת. שבת 11.00
3 – הנמורה – בלש בנמוק. ר' 22.00, 24.20. עדה באפלה. בת 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
התפרנים מבברלי הילס. שבת 11.00
4 – בכוונת זדון. ר' 22.00, 24.20. כל מה שתרצי. שבת 11.00, 14.30, 17.00. א'-ה' 11.00, 14.30. אנגי. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.55
5 – עדה באפלה. ר' 22.00, 24.20. בכוונת זדון. 14.30, 17.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 11.00, 14.30, 17.00, 19.30, 21.50
גב' דאוטפייר. שבת 11.00

טיילת יונה הנביא 2, 657952
1 – בשם האב. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 – העיתון. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 – תיק שקנאי. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

מוזיאון שד' שאול המלך 27, 6961297
האשה שייצרה שמן שומשום. ר' 22.00. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.45, 22.00

מקסים החדש קינג ג'ורג' 48, 5287457
עידן התמימות. ר' 22.00. מוצ"ש 19.15, 21.40. א'-ה' 19.15, 21.40

סינמטק שפרינצק 2, 6917181
אורלנדו. ר' 14.00, 22.00. מוצ"ש 20.00, 22.00. א' 19.45, 21.45. ב'-ה' 17.30, 19.45, 21.45

צפון לואי מרשל 18, 5443966
הבריחה. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 21.50. א', ג'-ה' 17.00, 19.30, 21.50. ב' 17.00, 19.30

רב אור בית האופרה, הירקון, 5102674
1 – ארץ הצללים. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.20, 21.55. א'-ה' 16.40, 19.20, 21.50
2 – תמונות קצרות. ר' 22.00. מוצ"ש 18.00, 21.30. א'-ה' 17.30, 21.00
3 – מאוהב אחד יותר מדי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
4 – עידן התמימות. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.15, 21.55. א'-ה' 16.35, 19.15, 21.50
5 – שאריות היום. ר' 21.50, 24.20. מוצ"ש 19.15, 21.55. א'-ה' 16.35, 19.15, 21.50

שחף כיכר אתרים, 5271645
1 – רשימת שינדלר. ר' 21.45. מוצ"ש 18.00, 21.45. א'-ה' 17.00, 20.45
2 – בני וג'ון. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ד' 17.00, 19.30, 22.00. ה' 17.00

תל-אביב פינסקר 65, 5281181
1 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 20.00, 22.00. א', ג', ד', ה' 17.30, 20.00, 22.00. ב' 20.00, 22.00
2 – העיתון. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש, א', ב' 19.30, 22.00. ג', ד' 17.00, 19.30, 22.00. ה' 17.00, 19.30
3 – בשם האב. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש, א', ב' 19.30, 22.00. ג'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

ירושלים

אור שמאי, 252914
1 – אורלנדו. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.30
2 – האשה שייצרה שמן שומשום. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.30

גיל קניון ירושלים, 788448
1 – הבריחה. מוצ"ש 20.15, 22.30. א'-ה' 13.30, 16.30, 19.30, 22.00. 2 – קצר בזמן. מוצ"ש 20.30, 22.30. א'-ה' 13.30, 17.00, 19.30. 3 – העיתון. מוצ"ש 20.15, 22.30. א'-ה' 13.30, 17.00, 19.45, 22.00. 4 – רשימת שינדלר. מוצ"ש 21.00. א'-ה' 13.30, 17.00, 20.30. 5 – קליאופטרה. מוצ"ש 20.15, 22.30. א'-ה' 13.30, 17.00, 19.30, 22.00. 6 – תיק שקנאי. מוצ"ש 21.00. א'-ה' 13.30, 16.30, 19.15, 22.00. 7 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. מוצ"ש 20.30, 22.30. א'-ה' 13.30, 17.00, 19.30, 21.30. 8 – בשם האב. מוצ"ש 20.15, 22.40. א'-ה' 13.30, 16.30, 19.15, 21.45

חן בניין רב מכר, האומן 19, תלפיות
1 – עדה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 21.50. א'-ה' 19.30, 21.50
ביקונמרנו. שבת 11.00, 19.30. א'-ה' 17.00
2 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00. שלושת המוסקטרים. שבת 11.00
3 – כן, גב' הנשיא. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
תתולים בצמרת. שבת 11.00
4 – חקירה תוקפנית. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
אלדין. שבת 11.00
5 – ארץ הצללים. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.20, 21.55. א'-ה' 16.40, 19.15, 21.50
6 – קיקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.55. א'-ה' 16.50, 19.25, 21.50
7 – בכוונת זדון. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

מוזיאון מוזיאון ישראל, 02-708903
הפסנתר. מוצ"ש, ג', ה' 21.00

רון רבי עקיבא 1, 234704
1 – כל מה שתרצי. מוצ"ש 19.15, 21.30. א'-ה' 17.00, 19.15, 21.30
2 – פילדלפיה. מוצ"ש 19.15, 21.30. א'-ה' 17.00, 19.15, 21.30

תיאטרון ירושלים מרכוס 20, 617167
שלושת הצבעים – לבן. ר' 14.00. מוצ"ש, ג' 21.30. א', ב', ד', ה' 19.00, 21.30

חיפה

אורלי מגינים 4, 381868
שאריות היום. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 18.45, 21.15

סינמה קפה מוריה 242477
קליאופטרה. ר' 22.15, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.30

סינמה קפה עממי 325755
1 – עירום. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.15
2 – שלושת הצבעים – לבן. ר' 22.15. מוצ"ש-ה' 19.15, 21.15

עצמון הנביאים 30, 673003
1 – הבריחה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.15
2 – בשם האב. ר' 21.45, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.15, 18.45, 21.15
3 – ללא פחד. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.15
4 – קצר בזמן. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.15
5 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.15

פנורמה שד' הנשיא 109, 382020
1 – רשימת שינדלר. ר' 22.00. מוצ"ש 18.00, 21.30. א'-ה' 17.00, 20.30
טור וגן הנעלם. שבת 11.00
2 – ברכה – עולם מופלא. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30
המבוך המופלא [illegible]. שבת 11.00
3 – העיתון. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30
הערכים לפי משפחת אדמס. שבת 11.00

רב אור חורב 15, 246553
1 – עדה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.40, 19.00, 21.20
תתולים בצמרת. שבת 11.00
2 – אנגי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.40, 19.00, 21.20
אלדין. שבת 11.00
3 – קיקה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.00, 21.20
תתולים בצמרת. א'-ה' 16.45
גלשני [illegible]. שבת 11.00

רב גת מגדל הנביאים, 674511
1 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
2 – כן, גב' הנשיא. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20

רב מור לב המפרץ, 416897
1 – עדה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
2 – מאוהב אחד יותר מדי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
3 – כל מה שתרצי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
4 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
5 – חקירה תוקפנית. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
6 – כן, גב' הנשיא. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.20
7 – בכוונת זדון. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 16.30, 19.00, 21.30

אור-יהודה

גיל קנאור, 03-5333292
1 – גק הנמרנו. ר' 20.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45
2 – מאוהב אחד יותר מדי. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45
3 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45
4 – ללא פחד. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45

אשדוד

גיל קניון, 08-647202
1 – עדה באפלה. ר' 20.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 – הבריחה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 – אנגי. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
4 – ברכה – עולם מופלא. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
5 – שלושת הצבעים – לבן. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 20.00, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

רון קניון הפורום, הבנאים 2, 08-566077
סגור לרגל שיפוצים

אשקלון

חן קניון גירון, 07-711225
1 – פילדלפיה. ר' 22.00, 24.25. מוצ"ש 19.20, 21.50. א'-ה' 16.45, 19.20, 21.50
2 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
3 – הבריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
4 – עידן התמימות. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.15, 21.55. א'-ה' 16.35, 19.15, 21.50
5 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

באר-שבע

רב נגב קניון הנגב, 07-35278
1 – הבריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
אלדין. שבת 11.00
2 – אנגי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
ביקונמרנו. שבת 11.00
3 – ארץ הצללים. ר' 22.00, 24.25. מוצ"ש 19.20, 21.55. א'-ה' 16.40, 19.15, 21.50
תתולים בצמרת. שבת 11.00
4 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50

בת-ים

חן קניון, 03-5531077
1 – האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
2 – הבריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
תתולים בצמרת. שבת 11.00
3 – מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
4 – עדה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
5 – מאוהב אחד יותר מדי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
6 – אובדן חושים בפרגמו. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
7 – רשימת שינדלר. ר' 22.00. מוצ"ש 18.00, 21.30. א'-ה' 17.30, 21.00

הרצליה

אודיטוריום דניאל 09-544044
האשה שייצרה שמן שומשום. מוצ"ש-ה' 19.15, 21.30

מגדיון 09-6902666
1 – ארץ הצללים. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00. 2 – העיתון. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00

מטאור סוקולוב 29, 09-589068
1 – העיתון. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.50. התפרנים מבברלי הילס. ר' 19.45. טור וגן הנעלם. שבת 11.00, 17.30
2 – מאוהב אחד יותר מדי. ר' 19.45, 22.00. שבת 17.30, 19.40. א'-ה' 19.40. בכוונת זדון. ר' 24.00. מוצ"ש-ה' 21.50. התפרנים מבברלי הילס. שבת 11.00
3 – הבריחה. ר' 19.30, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 21.50. גק הנמרו. שבת 11.00. התפרנים מבברלי הילס. שבת 17.30

חולון

גל לישינסקי 4, 03-9619668

...בה על שהיא משום...
מעבודות הבית ...מה הפשע? ראשית כל,
המשך בעמוד 13

סרטים בבתי הקולנוע

1 - הבריחה. ר' 19.45, 22.00, 24.15. שבת 11.30, 19.30, 22.00. א'-ה' 16.45, 19.30, 22.00
2 - הבריחה. ר', מוצ"ש 22.00
עיר באפלה. ר' 19.45, 24.15. מוצ"ש 19.30, א'-ה' 16.45, 19.30, 22.00
3 - האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 20.00, 22.00, 24.00. שבת 11.30, 20.00, 22.00. א'-ה' 17.30, 20.00, 22.00
4 - אנגי. ר' 19.45, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 16.45, 19.30, 22.00
תראו מי שמדבר עכשיו. שבת 11.30
5 - רשימת שינדלר. ר' 21.45. מוצ"ש 18.00, 21.45. א'-ה' 17.00, 20.45
אלדין. שבת 11.30

טבריה

ירושטרית ביאליק, 06-724237
בכוונת זדון. מוצ"ש 21.15. א', ג', ד' 19.00, 21.00

כפר-סבא

גיל קניון
1 - הבריחה. ר' 19.45, 22.00, 24.30. שבת 11.30, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 - בשם האב. ר' 19.15, 22.00, 24.40. מוצ"ש 19.20, 22.00. א'-ה' 16.45, 19.20, 22.00
מור הגן הנעלם. שבת 11.30
3 - קליפורניה. ר' 19.30, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
תתולים בצמרת. שבת 11.30
4 - קצר בזמן. ר' 19.45, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
5 - זקנים חמרי מנוח. ר' 19.45, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
6 - האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 20.00, 22.00, 24.00. שבת 11.30, 20.00, 22.00. א'-ה' 17.30, 20.00, 22.00
7 - אריץ הצללים. ר' 19.45, 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
עמל בן גוריון, 03-955219
תמונות קצרות. מוצ"ש-ד' 20.30
סיפורה של קוו זז. ה' 21.15

כרמיאל

סינמה קניון כיכר העיר, 06-883371
1 - האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.00, 21.30
2 - עירה באפלה. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.00, 21.30
3 - רשימת שינדלר. ר' 22.00. מוצ"ש 18.00, 21.30. א'-ה' 17.30, 21.00

מגדל העמק

רב חן 546179
1 - גק ונמטר. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.00, 21.30
2 - רשימת שינדלר. ר' 22.00. מוצ"ש 21.30. א'-ה' 17.30, 21.00
3 - עדה באפלה. ר' 22.00. מוצ"ש 19.00, 21.30. א'-ה' 19.00, 21.30

נהריה

היכל הרצל 64, 04-920502
חוג שמונת המזל. מוצ"ש-ה' 19.00, 21.30

נס-ציונה

גיל 08-404729
1 - הבריחה. ר' 19.45, 22.00, 24.30. שבת 11.30, 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 - האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 20.00, 22.00, 24.00. שבת 11.30, 19.30, 22.00

א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 - קצר בזמן. ר' 20.00, 22.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
מור הגן הנעלם. שבת 11.30
4 - בשם האב. ר' 21.45, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00

נצרת-עילית

גיל קניון נצרת, 06-561312/32
1 - ללא פחד. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 - זקנים חמרי מנוח. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 - הבריחה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
4 - אנגי. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
5 - מאהב אחד יותר מדי. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
6 - פילדלפיה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
7 - עירה באפלה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45

נתניה

גיל קניון דרום, אזור התעשיה, 09-628452
1 - הבריחה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 - הבריחה. ר', מוצ"ש 22.00
ברוכה - עולם משלא. ר' 24.15. מוצ"ש 19.30. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 - בשם האב. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
4 - קצר בזמן. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
5 - קליפורניה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
חן קניון השרון, 09-618570
1 - מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. שבת 11.00, 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
2 - עירה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
תתולים בצמרת. שבת 11.00
3 - הקירה תוקפנית. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
גבי דאומפייר. שבת 11.00
4 - תמונות קצרות. ר' 22.00. מוצ"ש 19.30. א'-ה' 17.30, 21.00
אלדין. שבת 11.00

עפולה

היכל התרבות (מופ"ת), 06-591501
האקדח מת מצחוק 33 ושליש. מוצ"ש 21.15. ב' 19.00, 21.15
מופיתרון יהושע 33, 06-591501
מאהב אחד יותר מדי. מוצ"ש, א', ד' 21.15. ג' 19.00, 21.15

פתח-תקוה

היכל ההסתדרות 21, 03-9317374
1 - הבריחה. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 - קצר בזמן. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 - ללא פחד. ר' 22.00, 24.30. מוצ"ש 19.30, 22.00. ב'-ד' 17.00, 19.30, 22.00. ה' 19.30, 22.00
רם מדרחוב ההגנה 4, 03-9340818
1 - בשם האב. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
2 - זקנים חמרי מנוח. מוצ"ש 19.30, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
3 - רשימת שינדלר. מוצ"ש 21.00. א'-ה' 17.00, 20.30

קרית-מלאכי

היכל התרבות שד' בן גוריון 1, 580526
בכוונת זדון. מוצ"ש, א', ג'-ה' 21.45
האקדח מת מצחוק 33 ושליש. מוצ"ש, א', ג'-ה' 19.45

קריות

קריון הגלמ"ח 44, קרית-ביאליק, 04-779429
1 - מאהב אחד יותר מדי. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30
2 - זקנים חמרי מנוח. ר' 19.00, 21.30, 24.00. שבת 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30
3 - בשם האב. ר' 21.30, 24.00. שבת 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30
4 - מור הגן הנעלם. ר' 19.00. שבת 11.00. א'-ה' 16.45
קיקה. א'-ה' 19.00, 21.30
5 - האקדח מת מצחוק 33 ושליש. ר' 19.00, 21.30, 24.00. מוצ"ש 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30
6 - עירום. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30
גברת דאוטפייר. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45
7 - פילדלפיה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.00, 23.30. א'-ה' 19.00, 21.30
תראו מי שמדבר עכשיו. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45
8 - התפרנים מכברלי הילס. ר' 19.00. שבת 11.00, 18.45. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30
קיקה. ר' 21.30, 24.00. מוצ"ש 21.00, 23.30
9 - הבריחה. ר' 19.00, 21.30, 24.00. שבת 11.00, 18.45, 21.00, 23.30. א'-ה' 16.45, 19.00, 21.30

קרית-אונו

מתנ"ס צה"ל 104, 03-5351721
תמונות קצרות. ר' 22.00. מוצ"ש, ב'-ד' 20.30

קרית-שמונה

היכל התרבות 941196
פילדלפיה. מוצ"ש 21.30. א', ג', ד', ה' 19.00, 21.30

ראשון-לציון

הזהב קניון, 03-9616451
1 - בשם האב. ר' 21.45, 24.40. מוצ"ש 19.15, 22.00. א'-ה' 16.45, 19.30, 22.00
מארק חוזרת. שבת 11.30
2 - זקנים חמרי מנוח. ר' 19.45, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
תתולים בצמרת. שבת 11.30
3 - קצר בזמן. ר' 19.45, 22.00, 24.15. מוצ"ש 19.45, 22.00. א'-ה' 17.00, 19.30, 22.00
מור הגן הנעלם. שבת 11.30
חן קניון, 03-9670503
1 - מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
2 - בן, גבי והנשיא. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
3 - הקירה תוקפנית. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
4 - עירה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
נעמן אצ"ל 11, 03-941522
מאהב אחד יותר מדי. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.45
סמאר לישנסקי 27, 03-9619985
1 - בן, גברת הנשיא. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש-ה' 20.00, 22.00
התפרנים מכברלי הילס. ר' 20.00. שבת 11.30, 17.00
2 - קיקה. ר' 22.00, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.30, 22.00
גבי דאומפייר. ר' 19.40. שבת 11.30, 17.10
3 - פילדלפיה. ר' 21.45, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.25, 22.00
אלדין. ר' 20.00. שבת 11.30, 17.00
4 - כל מה שתרצי. ר' 19.40, 22.00, 24.15. שבת 11.30, 17.00, 19.30, 22.00. א'-ה' 19.30, 22.00
ראשון זו"ל 13, 03-9653230
גק ונמטיר. ר' 22.00, 24.00. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 19.30, 21.45
רון יעקב 50, שיכון המזרח, 03-9662175
1 - העיתון. מוצ"ש 19.30, 21.30. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45
2 - שומר ראש. מוצ"ש 19.30, 21.45. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.45

רחובות

חן שד' בן ציון 08-5337794
1 - הבריחה. ר' 21.50, 24.10. שבת 11.30, 19.30, 21.50. א'-ה' 19.30, 21.50
2 - אריץ הצללים. שבת 11.30, 19.00. א'-ה' 19.00
תמונות קצרות. ר' 21.45. מוצ"ש-ה' 21.30
3 - אנגי. ר' 22.00, 24.05. שבת 11.30, 19.35, 21.50. א'-ה' 19.35, 21.50
4 - קיקה. ר' 21.55, 24.15. שבת 11.30, 19.30, 21.55. א'-ה' 19.30, 21.55

רמת-השרון

כוכב סוקולוב 95, 09-5491979
רשימת שינדלר. ר' 22.00. מוצ"ש-ה' 17.00, 20.45

ר"ג-גבעתיים

ארזים הרצל 75, 03-6739592
1 - הבריחה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
2 - הקירה תוקפנית. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.25, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.25, 21.50
3 - עירה באפלה. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
רב גן קניון אילון, 03-6198825
1 - מרדף בשידור ישיר. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
תתולים בצמרת. שבת 11.00
2 - אנגי. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.10, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
אלדין. שבת 11.00
3 - בן, גבי הנשיא. ר' 22.00, 24.20. מוצ"ש 19.30, 21.50. א'-ה' 17.00, 19.30, 21.50
מום וגבי. שבת 11.00
4 - בשם האב. ר' 21.55, 24.25. מוצ"ש 19.15, 21.55. א'-ה' 16.30, 19.15, 21.55
גלשני חנינה. שבת 11.00
שביט המוזה מצולות ים 30, 03-314797
רשימת שינדלר. מוצ"ש-ה' 19.30

רעננה

מוסיית אליעזר יפה 4, 09-22913
רשימת שינדלר. מוצ"ש 19.00, 22.15. א' 20.30
סארק אחוזה פ' ירושלים, 09-905006
1 - פילדלפיה. ר' 19.30, 22.00, 24.20. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.50
גבי דאוטפייר. שבת 11.00, 17.00
2 - הבריחה. ר' 19.30, 22.00, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.45
התפרנים מכברלי הילס. שבת 11.00, 17.00
3 - כל מה שתרצי. ר' 19.30, 22.00. שבת 11.00, 17.00, 19.30. א'-ה' 19.30
העיתון. ר' 24.15. מוצ"ש-ה' 21.45
4 - בן, גברת הנשיא. ר' 19.30, 22.00, 24.00. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.30
תתולים בצמרת. שבת 11.00, 17.00
5 - זקנים חמרי מנוח. ר' 19.30, 22.00, 24.15. מוצ"ש-ה' 19.30, 21.30
גלשני חנינה. שבת 11.00, 17.00

הבימה
האחיות רוזנצווייג: מוצ"ש 18.6 ב-21.00; א' 19.6 ב' 20.6 ג' 21.6 ב-20.30; ד' 22.6 ה' 23.6 ב-20.30; מוצ"ש 25.6 ב-21.00
אמדיאוס: ב' 27.6 ג' 28.6 ד' 29.6 ה' 30.6 ב-20.30
רוקדים בלונסה: ג' 21.6 ד' 22.6 ה' 23.6 ב-20.30
שלוש אחיות: מוצ"ש 18.6 ב-21.00 א' 19.6 ב-20.30; ב' 20.6 ג' 21.6 ד' 22.6 ב-20.30
הקלמה ותמונות
03-296071

הקאמרי של תל אביב
שיינדלה: מוצ"ש 18.6 ב-21.00
גורודיש: א' 19.6, ב' 20.6, ג' 21.6 ב-20.30; ד' 22.6 ב-16.30 ו-20.30; ה' 23.6 ב-20.30
חמור - בגנרשי התקרובה הישנים: ערב ו' 17.6 ב-21.30
שובה פלדשו - קברט באנגלית: מוצ"ש 18.6 ב-21.00; א' 19.6 ב-20.30
בקרוב - פגישה לפשנחר, מחזה מאת עליזה אולמרט
03-5233335

חיפה
הביצה והתרנגולת: מוצ"ש 18.6 ב-21.00
משחקים בחצר האחורית
04-520670

תיאטרון באר שבע
נבלים ואוהבים
בית המלאכה

בית ליסין
פילומנה
אריק שוגי - התופעה: ערב ו' 17.6 ב-22.30
מת בעניין שמחה יוזקאלי
מספר רחובות: ג' 21.6 ב-20.30
אמנים עולים על חכמה: ב' 20.6 ב-20.00

האופרה הישראלית - ת"א
חלום ליל קיץ - בריטן
שיח לקראת בפורה
החלה מכירת מנויים לעונה 1994/5
לפרטים טל: 03-6927777
03-6516427

תיאטרון הנשר
"מולייר" מחר שבת 18.6
"האידיוט" ב' 21.6 ד' 23.6
"משפט דרייפוס" שבת 25.6
"אדם בן כלב"
03-5182802

ARTHUR ארתור
מסעדה איטלקית וצרפתית
ארועים ושירותי קייטרינג ייחודים
בופה / א לה - קרט
* תפריטים מיוחדים בנוסף לתפריט הרגיל החל מ-... ש"ח לאדם.
* ארוחות עסקיות בצהריים 35 - 45 ש"ח.
רח' הסייפן 33 נווה רסקו רמת השרון
טל: 03-5492852, 03-5496049

ההמבורגר הכי טוב בעיר
בברנר 2
רח' ברנר 2 (פינת אלנבי 67) ת"א טל: 03-6281378

מדור מסעדות

שותים ושרים!
הסליק - מועדון עברי כשר
גן-העיר, רחוב אבן-גבירול 71, תל-אביב
לפרטים והזמנות - טלפון: 03-5279149

Sunday Times
מהיום פתוח גם ביום ראשון!
דקוטה
אופי של מסעדה
דגים מאכלי ים מגוונים ובשרים
מבחר ארוחות צהריים עסקיות 39 ש"ח
כולל: מבחר מנות ראשונות • דג/בשר • פרפה
חדר לאירועים פרטיים עד 25 איש • חניה צמודה
פתוח 12:00-24:00 כל השבוע
יהודה הלוי 11 תל אביב
טל. 5100635, 663527

כפות תמרים
מסעדה ישראלית עם סגנון
רח' אחד העם 60
תל אביב
טלפון להזמנות:
03 203166
שעות הפתיחה:
ימים ב'-שבת
מ-20:00 עד 23:00

קפה תיאטרון הבימה
פתוח גם
בליל שישי וביום שבת
חדש - מדי ערב הופעות מגוונות: דרום אמריקאי, זמרים, פסנתרנים, סקסופוניסטים ועוד
תרס"ט 2 ת"א, טל. 290024
אירועים עד 300 איש

מקסיקו בקרואסונט
חדש! תפריט מקסיקני אותנטי במסעדת קרואסונט:
מרקים: תירס, עגבניות, סלטים: טאקו סלט, וגוואקמולי
אומלטים: עין ראנצ'ו, אומלט טקס-מקס ומתאבנים
פתוח מ-6:00 בבוקר עד 2:00 בלילה ויצמן 32 ת"א, 6950567

הסינית הצהובה
כמו שבמזרח יודעים לפנק
• אוכל סיני מקורי • חפרים דים-סאם (כהוספה מראש)
• מנות סיחרות • שרימפס כמנו, עוף ברוטב צדפות ועוד
• אירועים עד 60 איש • ארוחות עסקיות
תחנות דלק פז, בבית עוקף רמלה. טל: 08-233149, 08-254444

אוזי-מוניטין בכל שיפוד
יהודה אוזי
מבחר עשיר של בשרים על האש וסלטים ביתיים
רח' אצ"ל 64 (שכונת התקווה) ת"א
טל. 379918, 03-6372686

בעצם דג
מסעדת הדגים הטובה בישראל. נקודה.
שרימפס, קאלאמרי, סרטנים, צדפות, לובסטר, לנגוסטין, מבחר דגי ים ובריכה
ארוחות צהריים בדלארו: מבחר סלטי הבית + דג ותוספות + שתייה קלה / כוס יין
משכית 19 בית קורקס, איזור התעשיה הרצליה פיתוח
פתוח כל השבוע צהריים וערב. להזמנות, טל. 09-576126

נוף, דשאים, פסטורליה וקיסריה
במסעדת הגומה ה-19
במועדון הגולף בקיסריה
אירועים, מסיבות וכנסים משקיפים על נוף מקסים
ארוחות בוקר צהריים וערב
מועדון הגולף, קיסריה, טל. 260272, 06-362011

יושי-ין
הסינית בטיילת
• ארוחות עסקיות • ארועים • מנות מיוחדות
ככר המורקה
הרברט סמואל 56
ת"א, טל. 5103348

אל-שריף
חדש
מסעדה מזרחית אמיתית
בשרים ודגים על האש, כל סוגי הסלטים
פתוח 7 ימים בשבוע
מ-10:00 בבוקר עד 02.00 בלילה
זמנהוף 4 רינ מחנות הדלק מול המוסיאון טל. 03-7527751

TEXAS JACK'S
חדש בארץ
הטקסס ברביקיו האמיתי היחיד בארץ
ספר ריבס עקסני אתנטי מעושן
בכל יום ו' ב-23:00: להקת קאונטרי
מינימום הזמנה 25 ש"ח
ארוחת עסקית מלאה כולל תוספות + שתיה + קינוח:
22 ש"ח - צ'יקן 1/4 עוף
25 ש"ח - 300 גר' המבורגר
35 ש"ח - 250 גר' בקר ברביקיו
א.ת. הרצליה פיתוח, משכית 27 (בית קורקס), טל. 09-561144

נוף הים, האוירה האקזוטית והשקט - בחינם!
הסוכה הלבנה
מסעדת דגים ופירות-ים מובחרת
ארוחות עסקיות סלטים+דג + קפה+עוגה: 45 ש"ח, עם פירות ים 55 ש"ח
• אירועים באווירה יחודית עד 250 איש בתפריט עשיר
• כיבודי שישי בצהריים - קוסקוס ותרימה
• מוסיקה רקע יוונית
• פתוח בכל ימות השבוע
קדם 22 יפו, טל. 6830044

מסעדת אווז השכונה
AVAZE HASHEHUNA
■ כבד אווז טרי באיכות יצוא ממושב בן זכאי
■ כל סוגי הבשרים ומבחר עשיר של סלטים
תוצרת עצמית ■ אפיית פיתות עירקיות במקום
■ גמות אחרונות מעשה השף עיח הבית
פתוח כל השבוע עד השעות הקטנות • רח' אצ"ל 59, שכונת התקווה תל אביב, טל 03-377003

COLUMBUS
הזדמנויות עסקיות נדירות בקולומבוס
27 ש"ח
35 ש"ח
09-589880

מוסף הספרים לעשירונים הקוראים

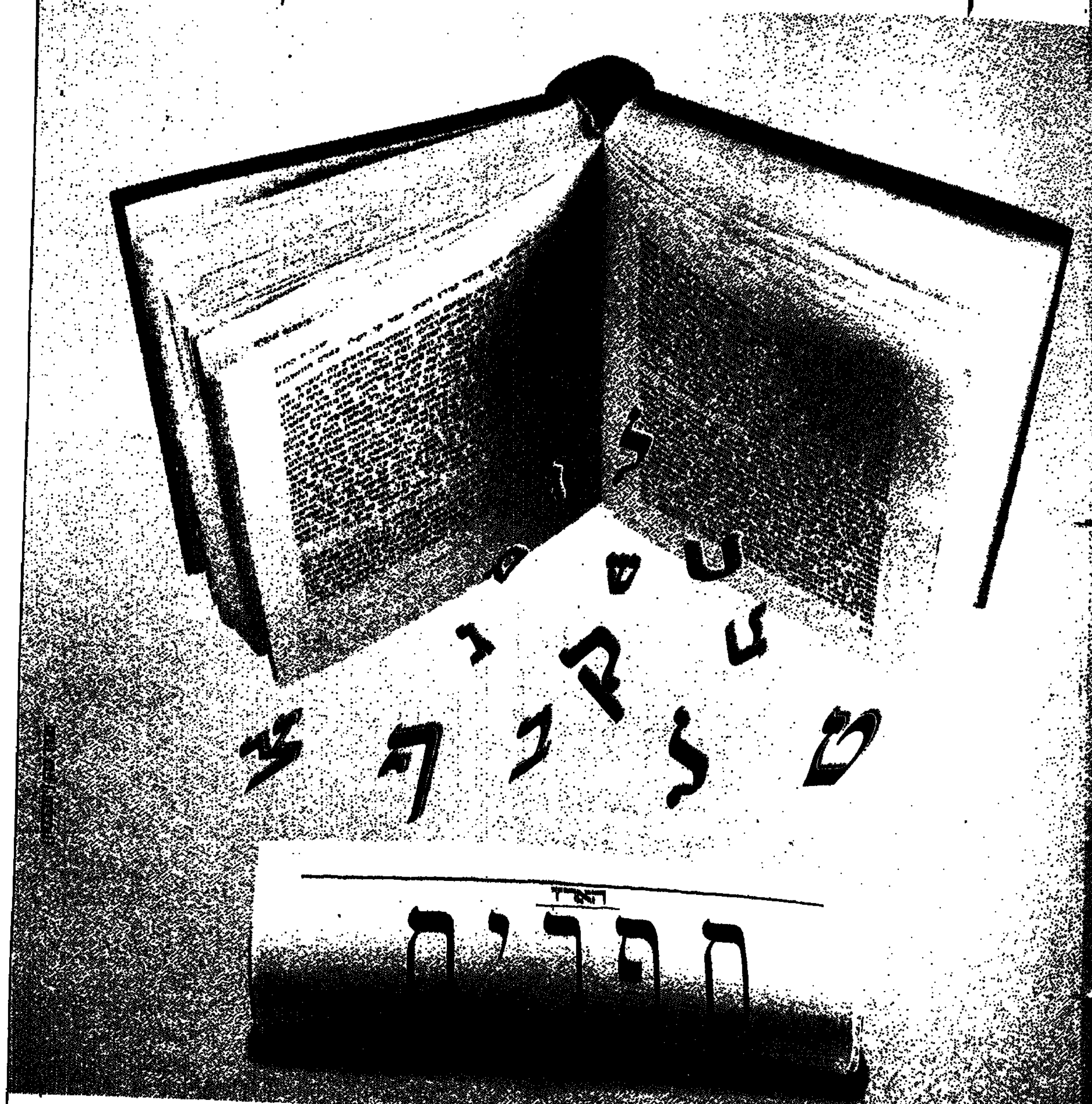

בכל יום ד' בבוקר מצפה חגיגה לאוהבי הספר: מוסף "הארץ ספרים", המצורף לעתון "הארץ". המוסף מביא את כל החדשות הטריות מעולם הספרים: ספרים חדשים שיצאו לאור, ביקורת על ספרות יפה, ספרי אקטואליה, עיון, מתח, הדרכה וספרות ילדים ונוער, וכן דירוג רבי - מכר בארץ ובעולם. מוסף "הארץ ספרים", המוסף ש"תולעי ספרים" וכל מי שרוצה להיות מעודכן בתחום הספרים חייב לעצמו.

הארץ עיתון אחד טוב מול כל הצהוב

המשך בעמוד 18

גלריות

● תל אביב

♦ מיכל נאמן, איצ'ה גולומבק, גיל שחר, (פתיחה-12.6.94)
אפור מרי מאורי רח' ניצנה 11, יפו. טל' 823897. א'-ה' 13.00-10.00, 13.00-10.00 ו' 20.00-17.00

♦ רות זלינגר, (5.7.94-12.6.94). "נראטיב", תערוכה קבוצתית (30.6.94-3.6.94). יעל קינן, ציורים (17.6.94-29.5.94)
אגודת הציירים רח' אלחריזי 9, ת"א. טל' 5246685. א'-ה' 19.00-09.30 ו' 13.00-10.00

♦ "והאמן איוב הוא", האקספרסיוניזם המסתתר 19'-25'. ראובן, "ראובן מצייר לתיאטרון" (17.7.94-30.4.94)
בית ראובן רח' ביאליק 14, ת"א. טל' 5253402. א', ב', ד', ה' 14.00-10.00. ג' 20.00-16.00, 13.00-10.00. שבת 14.00-11.00

♦ אבי שחם, פיסול (5.7.94-8.6.94)
גלריה טובה אוסמן רח' בן יהודה 100, ת"א. טל' 5227687. ב'-ה' 19.30-17.00, 13.00-10.30 ו' 13.00-10.30

♦ נעמי וידנה, ציורים (29.6.94-11.6.94)
גלריה אפרת רח' גורדון 21, ת"א. טל' 5237624. ב'-ה' 13.00-11.00, 19.00-17.00 ו' 12.00-10.30

♦ אלבנוג'וק בן ארויה, ציורי שמן (6.7.94-16.6.94). מרלן פררה, פסלי עץ וציורי שמן (פתיחה-1.6.94)
גלריה עמליה ארבל רח' שער ציון 3, ת"א. טל' 5444399. ב'-ה' 13.00-11.00, 21.00-17.00. מוצ"ש 22.00-19.00

♦ ורד פרחי לינגברג, "סטעקה והרחוים" (30.6.94-12.6.94)
גלריה שרה אירמן רח' בן יהודה 58, ת"א. טל' 5281434. ב'-ה' 13.00-10.00, 19.00-17.00 ו' 13.00-10.00

♦ קבוצת מתולתלת צילומי עיתונות, מיכל תיומן, סמדר לוי
גלריה בוגרשוב רח' בוגרשוב 60, ת"א. טל' 5280807. ב'-ה' 14.00-10.00, 20.00-17.00 ו' 14.00-10.00

♦ נורית דוד, ציורים 91'-94' (24.6.94-29.5.94)
גלריה גבעון רח' גורדון 35, ת"א. טל' 5225427. א'-ה' 13.00-10.00, 19.30-17.00 ו' 13.00-10.00

♦ מאירה שמש, "אני הבת של המנהל" (28.6.94-6.6.94)
גלריה גלי ם. רח' גליקסון 7, ת"א. טל' 295473. ב'-ה' 13.00-10.00, 19.30-17.00 ו' 13.00-10.00

♦ יהודית לוין, (28.6.94-21.5.94)
גלריה רביר רח' נחום 11, ת"א. טל' 6043003. ב'-ה' 13.00-10.00, 19.30-17.00 ו' שבת 13.00-10.00

♦ אירית חמו, 92'-94' (18.6.94-21.5.94). מורל דרפלר, תערוכת צילום (20.7.94-28.6.94)
גלריה נגא לאמנות עכשווית רח' ריינס 34, ת"א. טל' 5250740. ב'-ה' 13.00-10.00, 19.30-17.00 ו' 13.00-10.00

♦ יהודית אולמן, עבודות חדשות 94' (10.7.94-18.6.94)
גלריה נגה רח' גורדון 21, ת"א. טל' 5223956. א'-ה' 13.00-10.00, 20.00-17.00 ו' 13.00-10.00

♦ עדי אהרון, ציורי שמן (19.6.94-4.6.94)
גלריה שלוסית רח' גורדון 29, ת"א. טל' 5247424. א'-ה' 13.00-10.00, 20.00-17.00 ו' 13.00-10.00. מוצ"ש 20.00-18.00

♦ ציפי אוזי, רשמים מיפן (26.6.94-30.5.94)
גלריה שלוש שלושים לקדרות רח' שלוש 30, ת"א. טל' 5106067. א'-ה' 21.00-10.30, 14.30-09.30 ו'. שבת 21.00-11.00

♦ מרסל דרושן, "התוספות הגדולה והעבודות המיוחסות לה" (22.7.94-22.5.94)

הגלריה האוניברסיטאית לאמנות הפקולטה לאמנות, אוניברסיטת ת"א, רח' חיים לבנון, רמת אביב. טל' 6408860. א'-ה' 19.00-11.00

♦ יעקב קאופמן, "כלים המוכים" (פתיחה-20.5.94)
הגלריה לעיצוב של אסכולה רח' אחד העם 84, ת"א. טל' 5281275. א'-ה' 20.00-9.00 ו' 14.00-9.00

♦ "פיסול 21", תערוכה קבוצתית (פתיחה-8.6.94)
המגדל רח' פריש 3, ת"א. טל' 6919680. א'-ה' 20.00-9.00 ו' 12.00-9.00

♦ עדי ברנדה, "שלא לראותם בלבד" (30.6.94-3.6.94)
הסטודיו בברורכוב רח' שינקין 26, ת"א. טל' 5282420. א'-ה' 19.00-10.00 ו' 14.00-10.00

♦ דפנה גנני, "פרטוגלי" עבודות (פתיחה-16.6.94)
ויטל 14, שכונת פלורנטין ת"א. טל' 5463877. ב'-ה' 20.00-17.00 ו' 14-10.00

♦ לאה דולינסקי, פסלים (30.6.94-5.6.94)
חנות ויצו בן יהודה 94, ת"א. טל' 6923804

♦ סיגל אבני, ליליאנה קדישבסקי, "אנרנטה" (1.7.94-8.6.94)
לימבוס – מקום לצילום רח' בן יהודה 161-159, ת"א. טל' 5282052. ב'-ה' 19.00-17.00 ו' 13.00-10.00

♦ אתי לב, רוני סתר, מיכל צדקה, ציורי שמן (9.7.94-8.6.94)
מבט גלריה לאמנות רח' גורדון 31, ת"א. טל' 5236868. א'-ה' 13.00-10.00, 20.00-17.00 ו' 14.00-10.00

♦ יונתן טורנובניק, "סתכים למשוחי" צילומים (23.6.94-31.5.94)
מיכו לימודי האמנויות, יפת 28, יפו. טל' 6820247. א'-ה' 13.00-10.00, 20.30-17.00 ו' 12.00-10.00

♦ רבקה רז, "מוסיקה לקירות" מריה מעורבת (27.6.94-14.6.94). יונה בן-דוד פסלים. ענת מאור, ציורים.
נור אמנות נחלת בנימין 52, ת"א. טל' 5170669. ב'-ה' 14.00-11.00, 19.00-16.00 ו' 14.00-10.00. מוצ"ש 21.00-18.00

♦ אמני הסדנאות בנחוות לבאוהאוס, (18.6.94-12.5.94)
סדנאות האמנים רח' אליפלט 18, ת"א. טל' 830505. ב'-ה' 19.00-17.00 ו' ושבת 13.00-11.00

♦ שלומית צור, ציורים (עד ה-30.6.94)
פאנץ' ליין רח' הארבעה 6, ת"א. טל' 5610785

♦ אסנת רבינוביץ', שמחה שירמן, "מיתוס איקרוס" אוצרת סמדר שפי (14.7.94-14.6.94)
קמרה אובסקורה רח' ריבל 4, ת"א. טל' 5371871. א'-ה' 20.00-10.00 ו' 12.30-10.00

♦ שרון טריבלסקי, "סטריות הקסם הסטטוריות" תערוכת צילומים (במשך חודש יוני)
תל אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156

● מרכז

♦ תערוכה קבוצתית, "מזמור לזמרי" (30.6.94-21.5.94)
הגלריה העירונית כפר סבא רח' גאולה 12, כפר סבא. טל' 052-915649. א'-ה' 13.00-9.00, 21.00-18.00. שבת 13.00-11.00

♦ תערוכה לזום חולון, אמני חולון מציירים פרדל מבשכן (11.7.94-8.6.94)
המשכן לאמנות בית מאירוב רח' הרצפלד 31, חולון. טל' 882244. א'-ה' 20.00-17.00. שבת 13.00-10.00

♦ תערוכה קבוצתית, עבודות רישום ועבודות על נייר (15.7.49-18.6.94)
הסטודיו, מכללה לימודי אמנות רח' אחוזה 179, רעננה. טל' 09-914460. א'-ה' 13.00-10.00, 19.30-17.00

● ירושלים

♦ מרלי שמיר, "מראות פאריס" צילומים (30.6.94-1.6.94). תערוכה קבוצתית, יהודים וערבים בנושא ירושלים (22.6.94-22.5.94)
בית הקונפדרציה הציונית רח' אליאל דרור ימין משה ירושלים. טל' 02-245208

♦ שמואל חרובי ז"ל, יהודה חרובי ושירה חרובי-זמרן, (עד ה-30.6.94)
בית חרובי רח' המגיד 7, המושבה הגרמנית, ירושלים. טל' 02-669246. מוצ"ש 21.00-18.00

♦ אמנים מארגנטינה, "מתחלל אל הצבעי". יורם אפק, עבודות 92'-94'. עדנה מירון-זוסנר, "Images". ראומה שלוטוביץ, "נרבר" (28.6.94-4.6.94)
גלריית בית האמנים ירושלים רח' שמואל הנגיד 12, ירושלים. טל' 02-252636. א'-ה' 13.00-10.00, 19.00-16.00 ו' 13.00-10.00. שבת 14.00-11.00

♦ שמעון לב, "נשמות פועלות" (23.6.94-23.5.94)
גלרית ביהים לצילום רח' הע"ח 9, ירושלים. טל' 02-286519. א'-ה' 22.00-9.00 ו' 13.00-9.00

♦ תערוכה קבוצתית, "הוקרה לגזן בוילי" (30.6.94-23.5.94)
גלריה בצלאל הבניין ההיסטורי רח' בצלאל 1, ירושלים. א'-ה' 19.00-10.00 ו' 14.00-10.00

♦ דוד בוסקוביץ', "לפני ולפנים" ריקנאות (2.7.94-11.6.94)
גלריה נורה שד' מימון 9, ירושלים. טל' 02-632849. א'-ה' 13.00-11.30, 18.00-16.00. שבת 14.00-11.30

♦ ארנה מילוא, זהבה מסר, מאיר נטיף, "במסגרת קאטרית" (31.7.94-11.6.94)
מקום לאמנות עכשווית אצל רפנה נאור רח' יאיר 4, בקעה, ירושלים. טל' 02-734072. שבת 14.00-11.00. ימים אחרים בתאום טלפוני.

♦ מריון אוליבר בולינק - אמסטרדם, שלומי ברתש - ירושלים, חדוה שמש - ירושלים, "שאריות – או לא להיות" (הפתיחה 19.6.94)
מרכז זרד בכר רח' בצלאל 11, ירושלים.

♦ ענת נופר, תמונות ותכשיטים. תרצה פרץ-כהן, ציורים ותכשיטים (24.6.94-3.6.94)
סטודיו לאמנות דרך בית לחם 23, ירושלים. טל' 02-734619. א'-ה' 17.00-10.00 ו' 13.00-10.00

♦ מירה שדות, רישומים (31.6.94-1.6.94)
תיאטרון ירושלים רח' מרכוס 20, ירושלים. טל' 02-617167

● דרום

♦ יהודית מנקל, "מכמונים" צילום (עד ה-1.7.94)
בית יד לבנים רח' הבנים 9, נס ציונה. א'-ד' 13.00-8.00, ב', ד' 19.00-16.00

♦ בתיה גרוס ברד, ציורים (2.7.94-28.5.94)
הגלריה העירונית לאמנות מרכז תרבות ע"ש סמילנסקי רח' הבנים 13, רחובות. טל' 08-492239. א'-ה' 13.00-9.00, 20.00-16.00 ו' 12.00-9.00. שבת 14.00-11.00

● חיפה והצפון

♦ מיכאל גרוס, פנחס כתן-ען, מנשה קדישמן, יחיאל שמי, "ירואלנים" (30.6.94-9.5.94)
הגלריה לאמנות הפקולטה למדעי הרוח, אוניברסיטת חיפה. א'-ה' 15.00-11.00

♦ תערוכת סוף שנה, מורי ותיכון לאמנות ולעיצוב (21.6.94-15.6.94)
מכללת ויצו-קנדה לעיצוב ע"ש נרי בלומפילד. רח' חגה סגט 12, חיפה. טל' 04-383440

♦ משה סנדובסקי, "מעשה באי האמנויי" מיטל (7.7.94-29.5.94)
היכל ותרבות נתניה רח' רויאל 4. טל' 09-612455. א'-ה' 13.00-11.30, 23.00-18.00

♦ דניאל פרלטה, פסלים, קיטמלי נייר וביתי שליכרים (30.7.94-17.6.94)
קיבוץ סוללים טל' 06-562625. ו' 21.00-19.00, שבת 14.00-12.30

מוזיאונים

● תל אביב

♦ משה שק, עבודות קרמיקה (הפתיחה-30.3.94). ציון וירושלים ברוח ובחומר, חפצים שנוצרו למן המאה הי"ח ואילך. ירושלים במטבע ובמדליות. "קנקני חושבת", קנקנים עתיקים. "צבע מתטבע" צבעים טבעיים בעת העתיקה
מוזיאון ארץ ישראל רח' חיים לבנון 2, רמת אביב. טל' 6415244. א'-ה' 18.00-09.00, ד' 14.00-09.00. שבת 14.00-10.00

♦ צילום בבאוהאוס, תצלומים מארכיון הבאוהאוס בברלין (8.8.94-21.5.94). מיתחם וייסנהוף - שכונת לדוגמא במסגרת ארועי הבאוהאוס (2.7.94-21.5.94). אלסי, לשם שימוש, עשרות כלים שעוצבו עבור חברת אלסי (13.8.94-19.5.94). סיפורה של מצדה, מימצאים מחפירות (עד ה-30.7.94). דוד ריב, ציורים 82'-94' (16.7.94-16.4.94). אוסף מיזנה-בלומנטל, (תצוגת קבע). אמנות אירופית, במאות 18-16
מוזיאון תל-אביב לאמנות שד' שאול המלך 27, ת"א. טל' 6961297. א', ב', ד', ה' 18.00-10.00. ג' 22.00-10.00. ו', שבת 14.00-10.00

♦ ביל ויולה, שבעה מיצבי וידאו, "דימויים לא נראים" (18.8.94-19.6.94)
וביתן הלנה רובינשטיין מוזיאון ת"א שד' תרס"ט 6, ת"א. טל' 5287196. א'-ה' 20.00-10.00 ו' 14.00-10.00. שבת 15.00-10.00

● מרכז

♦ פרויקט אמנות סביבתי, "הבל וורמי" (30.6.94-15.5.94)
מוזיאון בת-ים רח' סטרוסה 6, בת-ים. טל' 591140. א'-ה' 13.00-9.00, 19.00-16.00 ו' 12.00-9.00. שבת 13.00-9.00

♦ תערוכת אוצרות פראג, תכשיטים, חפצי נוי ואמנות יהודית צכית (פתיחה-29.5.94)
מוזיאון החלומים רח' ז'בוטינסקי 1, רמת גן. טל' 214219. א'-ה' 20.00-10.00 ו' 14.00-10.00

♦ טדאוש קנטור, "כיבר אנושי" רישומים. ז'אק ז'אנו, מיצב עם תרנגולות (31.7.94-21.5.94)
מוזיאון הרצליה לאמנות בית יד לבנים, רח' הבנים, הרצליה. טל' 09-551011. א'-ה' 20.00-16.00. שבת 14.00-10.00

♦ איוון שוגל, "עתות בורי יהודה" (19.6.94-7.5.94). פנחס נולן, "התבודרות ולקית" (18.6.94-7.5.94). תערוכת "דיוקנאות אסתר ראב", (12.8.94-21.4.94)
מוזיאון יד לבנים פתח-תקוה רח' ארלוזורוב 30, פתח-תקוה. טל' 9223450. א'-ה' 13.00-10.00. א', ג', ה', 19.30-16.30. שבת 13.00-10.00, 19.00-16.00

● ירושלים

♦ "גנזכים מספרים", צילומים. נופים קסומים, ציורי קיר מתקופה הרומית
מוזיאון ארצות המקרא רח' גרנות, ירושלים. טל' 611066. א'-ג', ה' 17.30-09.30, ד' 21.30-09.30 ו' 14.00-09.30. שבת 15.00-11.00

♦ הזהב הקדום בעולם - וארנה בולגריה, (פתיחה-2.6.94). עיצוב עכשווי מצרפת, (פתיחה-6.6.94). "פרי המכחול", 400 שנות ציור טבע דומם אשולש (פתיחה-6.6.94). לולה בר, תכשיטים שנות אופנה בישראל (פתיחה-7.6.94). אנדרס קובליר-איתן, "תספי" עבודות בצבעי מים (4.7.94-31.6.94). בארצ'ר דימוסייביבץ' - "הכנה מורכב משליות", (פתיחה-31.6.94). קיקי סמית, מיצב (הפתיחה-25.5.94). מנזרו נתאי וויינרוב, "בניה לתבנה קבוצתי" (הבאוהאוס). מורית כתן, "קשר שבר" 45'-98', תערוכה הארכיטקטונית (עד-11.6.94). מזל טוב, בתוכות מצוירות (13.6.94). בחזרה לעיירה, אנ-סקי והמשלחת האתנוגרפית היהודית 1914-1912. מאוספי המוזיאון השונים. אמנות עכשווית, אוסף אמנות עכשווית. נוף, תערוכה חוויתית
מוזיאון ישראל דרך רופין, הקריה, ירושלים. טל' 02-708811. א', ב', ד', ה' 17.00-10.00, ג' 22.00-16.00. ו' וערבי חג 14.00-10.00. שבת וחגים 16.00-10.00

♦ "אלילות מקומיות - מאלות קדמוניות ועד לנשים מיתולוגיות של היום"
מוזיאון מגדל דוד ירושלים. טל' 02-274111. קו מידע פתוח 24 שעות ביממה 02-294411. א'-ה' 19.00-09.00 ו', שבת 14.00-09.00

● דרום

♦ מיקי טרופר, טיפול בעין אורן, עת מסד, מיצב וציור
מוזיאון אשדוד ע"ש קורין ממן רח' קרן היסוד 16, אשדוד. טל' 08-543092. א'-ד' 13.00-9.00, 20.00-17.00 ה' 13.00-09.00 ו' 12.00-09.00. שבת 13.30-10.30

♦ שמואל וינשטין, צילום. ראובן נחום, ציור (עד ה-30.7.94)
מוזיאון ערד רח' בן יאיר 28, ערד. טל' 07-957747. ב', ד' 20.00-18.00. שבת 14.00-10.00, 20.00-18.00

● חיפה והצפון

♦ התתנגדות היהודית בשואה, המאבק לקום ולהחכמת הפרטיזנים, תערוכת קבע. תערוכת חסידי אומות העולם, תערוכת קבע. סלוניקי, תערוכת קבע
מוזיאון השואה בית לוחמי הגיטאות, קבוץ לוחמי הגיטאות. טל' 04-820412. א'-ה' 16.00-09.00. שבת וחגים 17.00-10.00

♦ פרנץ ברנהיימר, רישום (4.7.94-4.6.94)
מוזיאון בר-דוד לאמנות יהודית קיבוץ ברעם, ד"נ מרום הגליל. טל' 06-988295. שבת 14.30-12.30

♦ הודו - אמנות עכשווית, ציורים הודים בני זמננו (16.7.94-11.6.94)
מוזיאון וילפריד ישראל לאמנות ולידיעת המזרח, קיבוץ הזורע, מ.א. מגידו. טל' 04-899566. א'-ה' 14.00-9.00 ו' 12.00-9.00. שבת 13.00-10.00, 18.00-17.00

♦ יגאל עוזרי, "הכסא הריק" ציורים. באוהאוס על הכרמל, ארכיטקטורה מודרנית בחיפה 18'-48'. תחרות, היסטוריה ושכיחות (התערוכות נפתחות ב-30.4.94)
מוזיאון חיפה רח' שבתאי לוי 26, חיפה. טל' 523255. א', ב', ו' 13.00-10.00. שבת 15.00-10.00, 20.00-17.00

♦ "עצמות וכוח", מנהגי קבורה פרהיסטוריים בישראל
מוזיאון חיפה לפרהיסטוריה רח' התשבי 124 (גן האם), חיפה. א'-ה' 15.00-08.00 ו' 13.00-08.00. שבת וחג 14.00-10.00

♦ רודי לחמן, "האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו" (פתיחה-14.5.94)
המוזיאון הפתוח תפן טל' 04-872022. א'-ה' 17.00-9.00. שבת 17.00-10.00

♦ "מטא-סקס 94", תערוכה קבוצתית (23.7.94-4.6.94)
המשכן לאמנות עין-חרוד קיבוץ עין-חרוד מאוחד. טל' 06-531670. א'-ה' 16.30-9.00 ו' 13.30-9.00. שבת 16.30-10.00

♦ מסתורי הים, אלים, יצורים ומפלצות
המוזיאון הימי הלאומי דרך אלנבי 198, חיפה. א'-ה' 16.00-10.00. שבת 13.00-10.00

♦ רלי דה פריס, "ירקנטרוקציה בשלושה חלקים". אברהם אילת, פלשמולה, "יובל או תלפידים" (9.7.94-30.4.94). מרסל ינקו, תצוגת קבע
מוזיאון ינקו דאדא עין הוד. טל' 04-842350. א'-ה' ושבת 17.00-9.30 ו' 16.00-9.30

♦ נופים חבויים בעולם התנ"ך (פתיחה-29.5.94). תערוכת "תקשורת קול וזמן"
המוזיאון הלאומי למדע רח' שמריהו לוין, בנין הטכניון ההיסטורי, חיפה. טל' 04-628111. ב', ד', ה' 17.00-9.00. ג' 19.00-9.00 ו' 13.00-9.00. שבת 14.00-10.00

ה צ ג ו ת

● תל־אביב והמרכז

את ואני ואשליות
ערב רומנטי חד פעמי עם ניקו ניתאי. "את ואני" מאת פול ז'ראלדי. "אשליות", על פי יצירותיו של ז'אן קוקטו
♦ יפו הסימטה מזל דגים 8, 6828729. ג' 21.00

גורודיש
מאת הילל מיטלפונקט ובבימויו. יגאל נאור, אבי קושניר, יונתן צ'רצ'י, תחיה דנון, ששי סער, רב נבון, אלישבע מיכאלי ורבים אחרים, במחזה על היום השביעי אחרי מלחמת ששת הימים. אל"מ גורודיש, מי שהיה אחד מסמלי הנצחון של 67', מוצא עצמו ב־73' כאשם העיקרי בכשלונות הצבאיים.
♦ תל־אביב הקאמרי דיזנגוף 101, 5233335. א'–ג', ה' 20.30. ד' 16.30, 20.30

האידיוט
הרוזן מישקין, הסובל ממחלת הנפילה, חוזר לרוסיה ומשפיע על המאורעות בדרך בלתי מודעת אך הרסנית לו ולסובבים לו. בביצוע תיאטרון גשר.
♦ יפו העתיקה האולם החדש "גשר" לואי פסטר 15, 5182812. ג', ד' 20.30

האחיות רוזנצווייג
מאת: וונדי וסרשטיין. תרגום: אהוד מנור. בימוי: עמית גורית. דרמה נוגעת ללב על שאלות קיומיות: אהבה, משפחה, התפוררות, ברירות. שלוש האחיות רוזנצווייג יצאו מהבית הקטן בברוקלין, מחיק האמא היהודיה, והן מפוזרות עתה על פני שלוש יבשות. עם מרים זוהר, רווינה קמכוס, ליאת גורן, שרית וינגורד/מיכל רובין, יהודה אפרוני, נתן דטנר/מוטי כץ.
♦ תל־אביב הבימה (אולם רובינא) תרסי"ט 2, 296071. מוצ"ש 21.00. א'–ה' 20.30

החגיגה של ז'וקו
מאת: רולן טופור. תרגום ובימוי: ניקו ניתאי. בהשתתפות: יואב בר־לב, פירה קנטר, אליעזר אפלבוים, ויקי מורן, ואחרים. אלגוריה משעשעת על העבדות בחברה המודרנית.
♦ יפו העתיקה הסימטה מזל דגים 8, 6828729. ד' 22.00. ה' 21.00

החולה המדומה
מאת מולייר, בבימוי מוטי אברבוך. העלה הפרוטה מחליט להשיא את בתו לרופא כדי שיהיה לו רופא פרטי משלו. עם ואדים קוסלרוב, רבקה בכר, נורית בנאי ואחרים
♦ הרצליה בית פרנקפורט קיציס 23, 482409. מוצ"ש 21.00

המאהב
מאת הרולד פינטר. בימוי מיכאל קוזקוב. אירינה סלוניבקה ומיכאל קוזקוב מגלמים גבר ואשה המשתעשעים בתרגיל מתוכנן, במטרה לרענן את חיי הנישואין שלהם והקאמריג.
♦ תל־אביב בית ציוני אמריקה דניאל פריש 1, 6959341. ד' 21.00

הנבילה
מאת אלבר קאמי. עיבוד ובימוי: ניקו ניתאי. סנגור פריסאי לשעבר חושף את הזיוף שבתדמיתו ועורך בהשתתפות הקהל משפט מופגני של התרבות בת זמננו.
♦ יפו הסימטה מזל דגים 8, 6828729. מוצ"ש 21.30

חקירה ואזרח בדבר מותו המוזר של אנרכיסט מאוקסק...
מאת: דריו פו. נוסח עברי: ניסים אלוני. בימוי: אילן רונן. בתפקיד הראשי: שמואל וילוז'ני. כמו כן משתתפים: חגית דסברג, רפי תבור, אבי פניני, דורון צפריר (צפריס), א.י.ש. חון.
♦ תל־אביב בית ליסין ויצמן 34, 6956222. מוצ"ש–ג' 21.00

מברדוויי לקברט
מופע סולו בהצגת יחיד. והקאמריג.
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. מוצ"ש, א' 20.30

מה בעניין שמחה ויחזקאלו
חוה אורטמן מתוך פסטיבל התיאטרונטו. כתיבה: חוה אורטמן ודניאלה מיכאלי. בימוי: דניאלה מיכאלי.
♦ תל־אביב בית ליסין (מרתף עליון) ויצמן 34, 6956222. מוצ"ש 21.30

מולייר
תיאטרון גשר. מאת: מ. בולגקוב. במאי: יבגני אריה. תמונות קומיות, טראגיות ורומנטיות מחייו של הקומדיאנט הצרפתי הגדול. מיסייה דה מולייר: עם יבגני גמבורג, נטליה ויטלוביץ', יבגניה דורינה, יבגני טרלצקי ועוד.
♦ יפו העתיקה האולם החדש "גשר" לואי פסטר 15, 5182812. מוצ"ש 20.30

מסעות בנימין ה־3
סנדרל ובנימין המזכירים לנו את גיבוריו של סרוונטס, סנצ'ו פנסא ודון קישוט, החולמים להגשים את חלומם - להגיע לחופי ארץ ישראל. מחזה: אהרן אשמן. בימוי: יורם פלק. בהשתתפות: יעקב בודו, יעקב אלפרין, טרייסי אברמוביץ, הלנה יבלונה, יוסי סוקולסקי ואחרים.
♦ תל־אביב בית ציוני אמריקה דניאל פריש 1, 6959341. מוצ"ש 20.45

משפט דרייפוס
מאת ז'.ק. גרומברג. בשנת 1930, במועדון קטן, קבוצה של יהודים עושה חזרות להצגה על פרשת דרייפוס. פוגרום קוטע את החזרות שלהם ומפזר אותם בעולם. יבגני אריה מביים את תיאטרון גשר.
♦ יפו העתיקה האולם החדש "גשר" לואי פסטר 15, 5182812. ה' 20.30

נוכלים ואוהבים
מאת: ג'ורג' פארקהאר. בימוי: פיטר ג'יימס, תרגום: ס. כרמי. משתתפים: הוגו ירדן, ארוה עדני, ליאור אשכנזי, גל וייר, אביטל פסטרנק, שירי גולן, אסף אשתר, נורמן עיסא. קומדיה אודות שני ג'נטלמנים אנגלים - אימול וארצ'ר - שירדו מנכסיהם ויוצאים לצוד כלה עשירה.
♦ תל־אביב אודיטוריום דוהל, בית רני סמי כפיר, 372868. ה' 20.30

סינוס סינוס
קומדיה מאת מארי שיסגל. תרגום ובימוי: ניקו ניתאי. בהשתתפות ששי סער, פירה קנטור/ נטע פלוצקי, דוד פלס ודורית ניתאי. בן שאינו דומה להוריו הסינים, חושד כי אינם הוריו האמיתיים. הוא מסתיר את זהותו גם מפני ארוסתו היהודיה ומסתבך בשרשרת של מצבים אבסורדיים ומשעשעים.
♦ יפו העתיקה הסימטה מזל דגים 8, 6828729. מוצ"ש 21.00

עצמאות
מאת עומר קניסטל. בימוי: איריס שביט. שחקנים: פירה קנטור, אליעזר אפלבוים, עמיר שלום, דנה כהן ויעל יעקב. אם שכולה חוזרת לפעול כעסקנית ציבורית על מנת להסיר את סרבי החברה הישראלית, כשבנה השני עומד לפני גיוס.
♦ יפו העתיקה הסימטה מזל דגים 8, 6828729. ב' 21.00

פילומנה
קומדיה מאת אדוארדו דה־פיליפו. נוסח עברי: מיקי גורביץ'. בימוי: איציק ויינגרטן. עם יונה אליאן־קשת, ששון גבאי, נסים זהר, דבורה קידר, דנה שרייר ואחרים.
♦ תל־אביב מוזיאון א"י חיים לבנון 2, 6415244. ד' 22.00. מוצ"ש 21.00

רוקדים בלונאסה
מאת: בריאן פריל. תרגום: דן אלמגור. בימוי: עודד ריקלין. עולמן של חמש נשים בנות משפחה אחת, בכפר אירי בתחילת המאה, דרך עיניו של ילד בן שבע. עם: גיל פרנק, רבקה גור, עדית טפרסון, אורה מאירסון, אורליה סגל, טלי עצמון, אודי אברהמי ודודו בן־זאב.
♦ תל־אביב הבימה (אולם מסקין) תרסי"ט 2, 296071. ג'–ה' 20.30

שיינדלה
חיים צפופים, כלאי איסורים, שנאות ואהבות בשכונת מאה שערים מונעים משיינדלה, גיבורת המחזה, את אהבתה. רמי דנון בייס ואורנה פורת, עודד תאומי ומיכל גרזנר בין המשתתפים.
♦ תל אביב הקאמרי דיזנגוף 101, 5233335. מוצ"ש 21.00
♦ פתח־תקוה קולנוע היכל התרבות 21, 9317374. א' 21.00

שלוש אחיות
מאת אנטון צ'כוב. בימוי: עמר סגל. יום השנה למות אביהן מפגיש את שלוש האחיות אולגה, מאשה ואירינה עם זכרונותיהן, פחדיהן, מחוזיהן ותקוותן הגדולה לשינוי. עם יעל פרל, טטיאנה קנליס־אולייר, גילי בן־אוזיליו, עופר זוהר, רמה מסינגר, רוברט הניג, יוסף אבו־יורדה ואחרים.
♦ תל־אביב הבימה (הבימרתף) תרסי"ט 2, 296071. מוצ"ש 21.00. א'–ה' 20.30

שלושה בני במול
קומדיה לשניים מאת אריק רוהמר. מהי הידידות בין גבר לאשה. עם דורית ניתאי ודורון ליניץ.
♦ יפו העתיקה הסימטה מזל דגים 8, 6828720. ו' 22.30

שקספיר - מה זה הדבר הזה!!
מונולוגים ודיאלוגים ממחזותיו של ויליאם שקספיר. עם עדי רנר ואיתן בלום. תרגום: איתן בלום.
♦ תל־אביב צוותא (צוותא 2) אבן גבירול 30, 6950156. ד' 21.00

● ירושלים והדרום

האשה המופלאה שבתוכנו
מאת: חנוך לוין ובבימויו. מוסיקה: פולרי שצמן. קומדיית חיוורים חדשה: משחקים של מחורים ומחוורים, משפילים ומושפלים, מכאיבים וכואבים. עם יצחק חזקיה, יוסף שילוח, אורנה כץ, יהודה אלמגור, יונתן צ'רצ'י, אבינועם צ'רנר, פלורנס בלוך, אלכסנדר כהן, שמעון מימרן וניר רון.
♦ ירושלים החאן כבר דוד רמז 2, 718281. ד', ה' 20.30

הגמד
רעיון ועיבוד: אריקה ספיר, לרומן מאת פר לאגרקוויסט. משחק: יהודה אלמגור. בימוי: יהודה אלמגור ואריקה ספיר. על הבמה יושב גמד החצר של נסיך מתקופת הרנסנס ומספר את סיפור חייו. ופרס שני תיאטרונטו 90')
♦ ירושלים החאן כבר דוד רמז 2, 718281. ג' 20.30

חינשוף ותחתלתולה
מאת: ביל מנהוף. בימוי: ריבי פלדמסר. קומדיה רומנטית חדשה המגוללת סיפור אהבה בלתי אפשרי בין אינטלקטואל מתוסכל לצעירה סטנונית משולי החברה. שחקנים: שלום שמואלוב, פלורנס בלוך.
♦ ירושלים החאן כבר דוד רמז 2, 718281. מוצ"ש 21.30. א' 20.30

הנמר
פרס ראשון בתיאטרונטו. המחזה מאת דריו פו. משחק: רמי ברוך. בבימויו של עמי ויין.
♦ רחובות מופ"ת 446335. ג' 22.00

העלמה והמוות
מאת: אריאל דורפמן. תרגום: דורון תבורי. בימוי: חנן שניר. סיפור המתרחש בצ'ילה, שבמרכזו מפגש מעורש בין אשה לבין אורח המגיע לביתה. היא מזהה באורח את הרופא, שעינה אותה במהלך תקופת המאסרים הפוליטיים בצ'ילה, בזמן השלטון הצבאי של פינושה. עם לאורה ריבלין, אלכס פלג ואשר צרפתי.
♦ ירושלים תיאטרון מרכוס 20, 617167. מוצ"ש 21.00. א', ב' 20.30. ג' 17.00, 20.30

ילדה וציפור גדולה
הצגה מתיאטרונטו 94', מחזה לשחקנית, צבעים, עפרונות, ניירות וחוזר מגוד. המחזה נכתב ע"י דני הורוביץ. בביצוע מיכל מתתיהו.
♦ רחובות מופ"ת 446335. ג' 20.30

מה בעניין שמחה ויחזקאלו
ראו תל־אביב והמרכז
♦ רחובות מופ"ת 446335. ג' 20.30

מסעות בנימין ה־3
ראו תל־אביב והמרכז
♦ באר־שבע היכל התרבות דרך הנשיאים, 71065. א' 20.00

נוכלים ואוהבים
ראו תל־אביב והמרכז
♦ באר־שבע תיאטרון שד' שזר, 238626. מוצ"ש 21.00. א', ב', ד', ה' 20.30. ג' 17.00, 20.30

פילומנה
ראו תל־אביב והמרכז
♦ קרית־מלאכי מופ"ת 580525. ב' 21.00
♦ ערד קולנוע אורון ג' 21.00
♦ באר־שבע היכל התרבות דרך הנשיאים, 71065. ד' 20.30

רומיאו ויוליה
מאת: ויליאם שקספיר. הפקה משותפת של תיאטרון החאן ותיאטרון אל קסבה. תרגום: אהוד מנור וחסן ברגרתי. בימוי: פואר עוראר וערן בניאל. עם חליפה נאטור, אורנה כץ, בוריס אריגוב, עליזה רוזן, אריה צ'רנר, מוחמד בכרי, ג'ורג' איברהים, חת'אם אורלבי, באסאם ווימוט ועוד.
♦ ירושלים האנגר דרך בית לחם. ב'–ה' 20.30

רצח בבית חבר ותעלומת האוצר הגנוב
מאת ובבימויה של צביה אלטר, על פי תחקיר ועובדות היסטוריות. העלילה מתרחשת במאה השנייה לפנה"ס בעיר מרישה הצידונית. אשה סוררת, סוחר עבדים, טקסים, מחולות ותלבושות, כפי שהיו מקובלים באותה תקופה.
♦ בית גוברין הגן הלאומי מערות בית גוברין, 6952281. שבת 11.00, 15.00

● חיפה והצפון

ארבאייט מאכט פראיי מטויטלנד

אירופה
ההצגה, זוכת פרס פסטיבל עכו 91', עוסקת בפולחנים האישיים והקולקטיביים הקשורים בשואה. משתתפים: מוני יוסף, סמדר יערון־מעיין והאלד אבו־עלי. עיצוב וכיים: דורי מעיין.
♦ עכו תיאטרון ויצמן 1, 913834, 919634. ב', ה' 14.45

בריאת העולם ועוד עניינים
קומדיה מאת ארתור מילר. בימוי: וולטר סילמן. עם: אמנון מסקין וליכור גולדשטיין. על החיים האינטימיים בגן העדן.
♦ חיפה במה 1 ואורי מאליב העיר התחתית, 670956. מוצ"ש–ה' 20.30

האידיוט
ראו תל־אביב והמרכז
♦ חיפה תיאטרון פבזנר 50, 621555. א' 20.30

ילדה וציפור גדולה
ראו תל־אביב והמרכז
♦ חדרה מופ"ת 324885. מוצ"ש 20.30

מבקר המדינה
בבימויו של אילן רונן. עם יוסי גרבר, רמי ברוך, חיקי דיין, אילן דר, קרן מור ואחרים. קומדיה מרבריית סהרורית מאת אילן חצור על פי "רביזור" של גוגול.
♦ כרמיאל היכל התרבות שד' נשיאי ישראל 33, 98795. מוצ"ש–ב' 21.00
♦ עפולה היכל התרבות הנר 9, 591005. ד' 17.00, 21.00. ה' 21.00

סלטו מורטלה
מאת דני הורוביץ ובבימויה של נולה צ'לטון. עם רות סגל ושמעון ישראלי. פגישה בין שני מכוערים המבקשים לשנות את חייהם.
♦ חיפה מועדון התיאטרון פבזנר 50, 621555. מוצ"ש, ב', ג' 20.30. ד' 16.30, 20.30

משפט דרייפוס
ראו תל־אביב והמרכז
♦ קרית־שמונה מופ"ת המרכז המסחרי 940727. ב' 20.30

שיינדלה
ראו תל־אביב והמרכז.
♦ חיפה תיאטרון פבזנר 50, 621555. ד' 20.30

קלאסי ומחול

● תל־אביב והמרכז

ענת דניאלי במופע "לטיפות"
יצירה לשישה רקדנים ולאשה מכוערת.
♦ תל־אביב מרכז סוזן דלל יחיאלי 5, 5105656. ד' 22.00

האופרה הישראלית - "חלום ליל קיץ"
יצירתו של בנג'מין בריטן. בימוי: כריסטופר ספנסר. מנצח: אשר פיש. את תפקיד אוברון ישיר דרק לי רגין ומריה הקונטרה־טנור ג'ייפרי גל והאלכסנדר מלוסט. טיטניה בביצוע כריסטין שיימר. פוק - יובל זמיר. וכן ליסאנדר כריסטופר ג'ילט ודמטריוס רוברט הייוורד. עם ילדי מקהלת מורן והתזמורת הסימפונית הישראלית ראשון־לציון. אנגלית עם תרגום לעברית.
♦ יפו נגה יפו שד' ירושלים 7, 813131. ד' 20.00

הבלט הישראלי
ערב בכורות חגיגי: "גורה לידי" - כוריאוגרפיה: ברטה ימפולסקי. מוסיקה: ארנולד שיינברג. בלט קלאסי בסגנון המאה העשרים ואחת. "קונצ'רטו 622" - כוריאוגרפיה: לאר לובוביץ'. מוסיקה: מוצרט - קונצ'רטו לקלרינט. "שוסיניאנה" - כוריאוגרפיה: מיכאל פוקין. מוסיקה: שופן. בלט רומנטי.
♦ תל־אביב היכל התרבות הוברמן 1, 5289163. א', ב' 20.00

הסינפונייטה באר־שבע
קלאסיקה מס' 10 - אורי מאיר - מנצח וויולה, פייר אמויאל - כנר (צרפת), לילי טונה - סופרן, הדר הלוי - מצו־סופרן, סמי בכר - טנור, גדעון זקס - בריטון (סקוטלנד). מקהלת היינריך שוץ־קרייז ברלין. בתכניתו מוצרט, רוסיני.
♦ תל־אביב מוזיאון ת"א לאמנות שד' שאול המלך 27, 6961297. ג' 20.30

הפילהרמונית הישראלית
קונצרט מיוחד עם זמרי ה"קינגס", בניצוחו של קרל דייויס. מיצירות: רוסיני, מוצרט, ויליאם ולסון ואחרים. מנצח: קרל דייויס.
♦ תל־אביב היכל התרבות הוברמן 1, 5289163. ד' 14.00

הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה
טקס חלוקת תעודות וקונצרט בביצוע מסיימי הקונסרבטוריון תשנ"ד. ד' 20.00 סבאה צימרמן וחברים - קונצרט בשיתוף משכנות שאננים. ג' 17.00
♦ תל־אביב הקונסרבטוריון הישראלי למוסיקה שטריקר 19, 5466228.

מועדון יובל
קלאסי וקל. מיצירות היידן, פרוקופייב וקלוד בולינג. ד' 21.30. רסיטל לפסנתר עם רננה גוטמן. מוצ"ש 21.00. ערב מוסיקה עתיקה. עם תלמידי הבארוק בית ספר: "תלמה ילין". ב' 21.00
♦ רמת־השרון מועדון יובל תזגות, 5403164.

כנסיית עמנואל
חמישיית פרימה - כלי נשיפה מעץ. מיצירות מאת באך, מוצרט, סלמן, היידן.
♦ תל־אביב כנסיית עמנואל בר הופמן 8, 820654. מוצ"ש 20.30

סימפונט רעננה
"ערב חלומות". מנצח: ירוחם שרובסקי. סולנים: ברכה קול - אלט, יותם כהן - טנור. בהשתתפות מקהלות. בתוכנית: מנדלסון "חלום ליל קיץ", אנדריי הירו "חלומות באספמיה" - לזמרים, למקהלות ולתזמורת.
♦ כפר־סבא היכל התרבות ירושלים 33, 478230. מוצ"ש 21.00

קרש קפיצה
מופע מחול לזכר גרטרוד קראוס בביצוע "קרש קפיצה" של האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים.
♦ תל־אביב מרכז סוזן דלל יחיאלי 5, 5105656. א' 20.30

שחרית 11.11
תימורה רוולר - צ'לו. שלומי שם טוב - פסנתר. בתוכנית: במהובן, שומאן, ברהמס, שופן.
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. שבת 11.11

● ירושלים והדרום

אתנחתא
אודית וולף - פסנתר. מיצירות רחמנינוב, אלבן ברג, אודית וולף, שוברט
♦ ירושלים ימק"א דוד המלך 26, 257111. ו' 16.00

הסימפונית ירושלים
"מוסטי השלמי" קונצרט מס' 10. דור שלון - מנצח, היינריך שיף - סולן. מנחם צור, סן סנס, שומאן.
♦ ירושלים תיאטרון מרכוס 20, 617167. ג' (סדרה א) ד' (סדרה ב) 20.00

הסינפונייטה הישראלית באר־שבע
ראו תל־אביב והמרכז.
♦ באר־שבע קונסרבטוריון (אולם ע"ש רות הילמן) דרך המשתחררים, 492429. מוצ"ש 21.00. ה' 20.30
♦ ירושלים תיאטרון (אולם הנרי קראון) מרכוס 20, 617167. א' 20.30

הקאמרית הירושלמית
מוסיקה קלאסית. מנצח: אלי פרויד. היידן: קונצ'רטו לכינור ולצ'מבלו, יצירות מאת באך, דאולנד, שטמיץ.
♦ ירושלים כנסיית סנט ג'ון עין כרם. שבת 12.00

מוזיאון ארצות המקרא
ערב גבינות, יין ומוסיקה. דואט חליליות. מנגנים: מיכאל מלצר ויעל שמשוני. ביצירות מאת טלמן, באך ואחרים.
♦ ירושלים מוזיאון ארצות המקרא. רח' גרנות, 611066. מוצ"ש 20.30

מחול באקדמיה
בביצוע תלמידי הפקולטה למחול.
♦ ירושלים האקדמיה למוסיקה ולמחול ע"ש רובין קמפוס גבעת רם, 636232. ד' 20.00

פסטיבל אמנות וטבע
פתיחת פסטיבל "חגיגת הרודודנדרנים". 17.00. תיאטרון תמרבע מציג "הצגת השמלה". 18.00. ערב ישראלי מגוון: זמר וריקודים. 22.30
♦ קיבוץ קרית ענבים בית הארחה 348999, ה' 348849.

קשת הבארוק
מנצח: דוד שמר. סולנים: צבי מניקר - פסנתר פטישים, חגית נועם - סופרן. בתוכנית: מוצרט, הנדל, שיק, ויוולדי.
♦ ירושלים כנסיית סנט אנדרוז הסקוטית (ליד תיאטרון החאן) 234338. ב' 20.30

תזמורת הלל
מנצחת: אניטה קמיאן. סולניות: הלן לינדברג - כינור. מיצירות רוסיני, היידן, ברהמס.
♦ ירושלים תיאטרון מרכוס 20, 617167. ב' 20.30

● חיפה והצפון

בחמדת ימים
רסיטלים לפסנתר בביצוע יצחק תיאור. יצירות מאת: היידן, שומאן, דביוסי.
♦ חמדת ימים טלפון להזמנות: 06-989985. שבת 11.30

אטלס קאמרטה
קונצרט ערב מס' 2. מנצחת: דליה אטלס. סולן: אלן שטרנפלד - פסנתר. בתוכנית: מנדלסון, מוצרט, אלגר.
♦ חיפה טכניון קרית הטכניון. (בבניין צ'רצ'יל) 231595, 292735. א' 20.00

הפילהרמונית הישראלית
קונצרט מס' 8, סדרה ב': שוסטקוביץ', נילסן. מנצח: מייקל טילסון תומס. גדעון קרמר - כנר. א' 20.30. קונצרט מס' 9, סדרה ג'. ב' 20.30
♦ חיפה אודיטוריום שד' הנשיא 138, 380013.

הקאמרית הקיבוצית
סדרת קונצרטים עם הסולנים חגי שחם וארנון ארז. בתוכנית: וולף, מנדלסון, ברג.
♦ נהריה היכל התרבות כביש עכו ראש הנקרה, 927835. ד' 20.30

פורגי ובס
יצירתו של ג'ורג' גרשווין. הפקה ביתית מלאה בהשתתפות זמרים ואמנים מבתי אופרה מרכזיים בארה"ב ובליווי התזמורת הסימפונית צ'רלסטון, בניצוחו ובניהולו המוסיקאלי של רייוויד סטול ובבימויו של ויל רוברסון.
♦ קיסריה אמפיתאטרון (פסטיבל ישראל) מוצ"ש 21.00

מ ו פ ע י ם

● תל־אביב והמרכז

רונית אופיר
בתוכניתה "דרך הזמר שלי", שבה היא מגישה את מיטב הזמר העברי.
♦ הרצליה פאב קרוקודיל ביכר דה שליט
♦ תל־אביב בריזה הירקון 109, 5232210-5022. ה' 22.30

אחרון הפולנים
סטנד־אפ עם ברוך דרור
♦ תל־אביב צוותא (2) אבן גבירול 30, 6950156. ד' 22.00

מאיר אריאל
בתוכניתו "זרעי קיץ".
♦ תל־אביב בריזה הירקון 109, 5232210-5022. ד' 16.00

פיטר גבריאל, לו ריד
מופע רוק בהשתתפות אלה את'יאה, לאקי ראב, אדל סלמיאה, ניל ספרקיס, לארי וילן ואמנים אחרים.
♦ תל־אביב פארק הירקון שד' רוקח. מוצ"ש 19.00

שלמה גרוניך
במופע: "נטר".
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. ד' 24.30

הביצה והתרנגולת
מוני מושונוב ושלמה בראבא במערכונים שבמרכום הישראלי מודל 93'.
♦ תל־אביב בית ציוני אמריקה דניאל פריש 1, 6959341. ד' 22.00

החיים על פי לסלאו
עמי דיין מביים כאן את חנה לסלאו בתוכנית יחיד על אשה בת שלושים ומשהו היוצאת לפגישה עיוורת.
♦ תל־אביב בית־החייל ויצמן 60, 5464251. מוצ"ש 21.30. ג' 21.00

השכנים של צ'יץ
באופרת הרוק "כרמן" מאת ירדן כפכפי.
♦ רמת־אביב אודיטוריום רוזין דרור 3, 6415262. ד' 20.00

טריפ
מופע הארגבות של דיר קטאר. שיר להב - שירה וקלידים, אורן ברזילי - שירה וגיטרה, איציק רייזנברג - בס, צביקה כהן - תופים. ד' 23.00 זקני צפת. מאור כהן ולהקתו עם "השכיין שלא יושן" ואחרים. מוצ"ש 23.00
♦ תל־אביב מועדון טרים נח מוזס, 661761. מוצ"ש 23.00

יעקב כהן
במופע סטנד־אפ קומדי מקורי.
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. ד' 22.00

להקת ג'ז
שלומי גולדנברג, גבי פרנק, גלעד מגור, דורון קימה, עידן דיין, ישראל נתום, אלישבע ישראל - זמרת.
♦ תל־אביב בית ליסין ויצמן 34, 6956222. ד' 21.30

מופע הפרידה של בנג'ו או חייתי שנגו של

ברוך מטן
קומדיה עגומה על שחקן המכור לתיאטרון, לאשתו, לפרינג' ולמכבי חיפה. משחקו נדב בן־יהודה. בימוי: אוליביה אסמלבאום.
♦ תל־אביב בית ציוני אמריקה דניאל פריש 1, 6959341. ה' 21.00

מנגינות פאריס
ג'ודה מונאנס בקברטים מפורסמים. בין השאר משירי מישל ברנד, ליאו פארה, ברברה, פרווד ובעיקר ז'אק ברל. ליד הפסנתר רודד לויתן.
♦ יפו העתיקה הסימטה מזל דגים 8, 6828729. ה' 21.00

יצפאן וסווישה תחילה...
מופע חדש עם אלי יצפאן ומאיר סוויסה.
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. ג' 22.00

אריק סיני
ההופעה.
♦ תל־אביב בית ליסין (המרתף העליון) ויצמן 34, 6956222. ד' 22.30

נאור ציון
העולם על פי הסטנד־אפ של נאור ציון
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. ד' 24.30. ה' 22.00
♦ רמת־אביב מועדון פוקוס איינשטיין 56, 6407277, 647083. ד' 22.00

ירמי קפלן והפרחים
ירמי קפלן - שירה, אקוסטית, חשמלית. עמיר רוסיאנו, אורן קפלן, זוהר פרסקי.
♦ תל־אביב רוקסן רח' הברזל 10, רמת החייל. 6484229. ד' 01.00
♦ רמת־השרון מועדון "הלילה ה־12" הרעשת 5. ה' 24.00

קומדיה של תאומים
תורגם לעברית ע"י אבי קורן. דודו דותן וגבי עמרני מככבים בתפקידים ראשיים ולצידם שולה חן ושמואל אייזר. המחזאי והבמאי ג'דלר מון. מעלולים והפתעות שאותם יתבקש הקהל לא לגלות.
♦ רעננה היכל התרבות אליעזר יפה 4, 451667. ד' 22.00

קומדי סטור
מרתונים של מופעי בידור מרכזיים וסטנד־אפ קומדי ע"י מבצעים שונים במספר מסלולים.
♦ תל־אביב בית ציוני אמריקה דניאל פריש 1, 6959341. 22.30

קראוקה
ערב שירה עצמית.
♦ תל־אביב כולדוג לבונה 56, 5373445. ה' 23.30

יהודית רביץ
בליווי צוף פילוסוף: בס, קובי איינבנד: קלידים, מישל עמר: תופים.
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. ד' 21.00

רונית רולנד - נראה אחרת
קלידים - קובי נעים. גיטרות - יובל אלינרי. תופים - ערן שבי. בס - נס אש.
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. מוצ"ש 22.00

ציפי שביט
"למבוגרים בלבד", על סקס, נישואין וחיי היומיום. בימוי ישראל גוריון.
♦ חולון תיאטרון שד' קוגל 11, 881599. ד' 22.00

שוקי - קומדיה תל־אביבית זולה
על החיים של אמצע שנות התשעים. חמישה צעירים תל־אביביים מחפשים אהבה בתוך מציאות ישראלית בלתי אפשרית. בימוי: גיא אור. עם רותי אינגרמן, איציק כהן, יסמין קדר ואחרים.
♦ רמת־אביב מועדון פוקוס איינשטיין 56, 6407277, 647083. ה' 22.00

מוטי שרעבי
במופעו "לחת". שמוליק בורגוב - גיטרות, אילן רביב - גיטרה בס, אשר מרי - תופים.
♦ כפר־סבא קאנטרי קלאב מוצ"ש 21.30

● ירושלים והדרום

החיים על פי לסלאו
ראו תל־אביב והמרכז
♦ גבעת ברנר אלא אורי 443433. ד' 22.00

סוויסה ויצפאן תחילה
ראו תל־אביב והמרכז
♦ ירושלים תיאטרון מרכוס 20, 617167. מוצ"ש 21.30

נאור ציון
ראו תל־אביב והמרכז
♦ נתניה היכל התרבות רזיאל 4, 612453. מוצ"ש 21.30

קומדיה של תאומים
ראו תל־אביב והמרכז
♦ רחובות אולם ויקס מרכז לארועי מדע ותרבות, מכון ויצמן, 343207. מוצ"ש 21.30
♦ בית־שאן מופ"ת 586238. ג' 21.00

קומדי סטור
מרתונים של מופעי בידור מרכזיים וסטנד־אפ קומדי ע"י מבצעים שונים במספר מסלולים.
♦ ירושלים לדר' בכר (אולם לאו מודל) בצלאל 11, 251139. מוצ"ש 22.00

שיחות
דני רובס שר ומספר ביטלס.
♦ יבנה מתנ"ס 436456. ד' 22.00

● חיפה והצפון

אמנות עולה
יום ב': ערב שירה - שירה מתורגמת. אולם "סמודייה" 20.00. מינחה מוסיקלית עם תזמורת ביג בנד מנצרת. גן בנימין 18.00. להקת צעירים במחול. אמפי נורדאו 19.00. ריקודים שרקבנג פעם. אמפי נורדאו 20.00. מקהלת צלילים חרישים. מדרחוב נורדאו 20.00. להקת לאטינו סאונד. אמפי נורדאו 21.00
יום ג': "אני גולדה" - הצגה ברוסית. אולם "סמודייה" 19.00. מנחה מוסיקלית עם תזמורת כרמיאל. גן בנימין 17.45. "אנשים ובובות" - קבוצת תיאטרון. אמפי נורדאו 18.30. תצוגת אופנה. מדרחוב נורדאו 20.00. קולאז' של מופעים. כם מקסים ליאונידוב, תזמורות מוסיקלוגים, רקדני רול ועוד. תיאטרון חיפה 20.10
יום ד': ההצגה "זאב ז'בוטינסקי" ברוסית. אולם "סמודייה" 19.00. תיאטרון בובות. מדרחוב 19.00. תזמורת מוסיקלוגים. אמפי נורדאו 19.30. רקדני "רול" דרום אמריקני. מדרחוב 20.00. "קלינקא" - להקה קולית וכלית. אמפי נורדאו 20.15
יום ה': סרטו של עמוס כרמלי "מפורים עודאן לירושלים". מועדון התיאטרון 20.30
♦ חיפה מדרחוב נורדאו (במוקדים שונים של העיר) 354834. ב'–ה'

בידור כהלכה
מופע קום תקום... במאי: חנן גולדבלט. עם נורית ונויה
♦ חיפה צוותא שפרא 5, 674192. מוצ"ש 21.45

הביצה והתרנגולת
ראו תל־אביב והמרכז
♦ חיפה תיאטרון פבזנר 50, 621555. מוצ"ש 21.00

קומדי סטור
ראו תל־אביב והמרכז.
♦ חיפה סינמטק שד' הנשיא 142, 383424. ד' 22.00

ציפי שביט
ראו תל־אביב והמרכז.
♦ חיפה אודיטוריום שד' הנשיא 138, 380013. מוצ"ש 21.30

מוטי שרעבי
ראו תל־אביב והמרכז
♦ קרית־חיים בית גבלר שד' בן־צבי, 724694. ד' 21.00

י ל ד י ם

● תל־אביב והמרכז

אביר הממלכה
הצגה לגילאי 4־11. תיאטרון יפוטרון.
♦ יפו מרכז תרבות מגדל התקומה 1, 8182894. ד' 17.30

גם החיות רוצות לחיות
עירית ענבי, חנן הליצן והחיות בחגיגה מוסיקלית. כתיבה יוסי בכר. בימוי: אבי מלכה.
♦ הוד־השרון מופ"ת אוסישקין 35, 424616. ב' 17.00
♦ רמת־גן תיאטרון הספריה חיבת ציון 16, 5751688. ד' 17.00
♦ פתח־תקוה קולנוע היכל התרבות 21, 9317374. ה' 17.00

דני בארץ האגדות וההרפתקאות
תיאטרון סיפור עם דני ארליך המשלב בובות, המחשה בציור
♦ גבעתיים בית ראשונים, גורדון 24, 6739342/89. ד' 17.00

הנערה שגרה בתמונה
הנסיכה מכבל דמות סטנונית אותה צייר קייס ואן דונגן מגייסת את הקהל לעזור לה בחיפושים אחר התמונה בה צוירה ושממנה יצאה רק לרגע. במהלך חיפושים נפגש הקהל עם פרדריקה מריה באר, אשת חברה וינאית מראשית המאה, המונצחת בציורו של גוסטב קלימט. כתב וביים אבישי גינפלד
♦ תל־אביב מוזיאון שד' שאול המלך 27, 269129. שבת 11.30

המסע אל הפרח הקסום
אגדה המספרת על שכונת מגורים, בה מוקם מפעל לשוקולד המזהם את האוויר, ועל נערה הנכנסת לטפל במפגע ולהציל את ידידה הפרח הסגול. מאת: עדי לויתן. בימוי: אלי נחמה. בהשתתפות: מיקי פלד / נורית בנאי, נמרוד זילברמן, עדי לויתן.
♦ הרצליה בית פרנקפורט קיציס 23, 482409. ב' 17.30

המעשה בצ'לינה וקונטי
משחקו תמי קליין־חנון, צ'לו ראלי מרגלית, קונטרבס: דפנה שדה. בשילוב מוסיקה ותיאטרון נרקמת האגדה המפגישה את הקהל עם שני כלי הקשת הגדולים וה"אנושיים".
♦ תל־אביב צוותא אבן גבירול 30, 6950156. שבת 11.30

מי יעזור לארנבו
עפ"י סיפור עממי רוסי. שחקנים בשיתוף בובות. כתב וביים סמיון גולש.
♦ גבעתיים בית ראשונים גורדון 24, 6739342. ב' 17.00

מפתח הלב
ישסכר איבר דבר שהוא מוכרח למצוא. בביצוע ניר רון.
♦ הוד־השרון "תיאטרון צבעים בקסה" דרך השרון 13, 434126. שבת 11.30

מקום לשניים
הצגה המשלבת משחק עם ריקוד, להטוטים, לוליינות ובובות. מחזה, בימוי, תנועה ומשחק: אופירה ארכוני ואילן סביר.
♦ תל־אביב בית ציוני אמריקה דניאל פריש 1, 6959341. שבת 11.30

סיפורים קסומים
שלומית רביד בליווי גיטרה וקסמים מספרת סיפורים מוסיקליים: קרנבל החיות / סן סנס, אגם הברבורים / צ'ייקובסקי, מפצח האגוזים / צ'ייקובסקי, פטר והזאב / פרוקופייב.
♦ תל־אביב בית אריאלה שד' שאול המלך 25, 6910146. ד' 17.00

צאארי
אלפי ציפורים נדירות, ממלי מים, סיור בג'ונגל הטרופי, תצוגת תוכים מדברים, רוכבים על אופניים, זוחלים, הצגות קירקס, מופע קסמים ועוד.
♦ תל־אביב תיאטרון הבובות של הפארק גני יהושע (הפארק) 6913453. שבת 10.30

תיאטרון רות ובובותיה
"הבול המסתורי" (הצגה מחודשת). שבת 11.00. "פיטר פן" שבת 12.15
♦ יפו, הזעירה הישראלית, מסטר 4, 6741979, 6772762

תיאטרון בובות מאוישליות
מופע בובות. אוסף סיפורים קצרים ללא מלים בליווי מוסיקה. (הצגה מס' 4 למנויי תיאטרון נוער).
♦ כפר־סבא אודיטוריום ספיר 478230. ב' 17.00

תיאטרון הבובות של הפארק
"סמר הפלאים של פטרושקה". שבת 11.00, 12.30. "הענק וגנגו" - ב' 17.00
♦ תל־אביב תיאטרון הבובות של הפארק, פארק הירקון, גני יהושע, 497598.

● ירושלים והדרום

אלדין ומנורת הקסמים
כתבה המטל בן־זאב על פי סיפור עממי. בימוי: נחום שליט. סיפורה של שחרזאדה, מתוך אגדות אלף לילה ולילה.
♦ באר־שבע היכל התרבות דרך הנשיאים, 71065. שבת 11.30

אלה ולואי
מחזמר מאת מאיר ווסטן. בימוי אריק עשת. סיפור אהבתם של פיל ופילה המתרחש ביער העומד בסכנת הכחדה. עם אמיר בנג', מריאנו אנגל, יעל לבנטל ועוד.
♦ ירושלים תיאטרון מרכוס 20, 617167. ג' 17.00

תיאטרון הקרון
"רב דובוני רים טים טי" - שבת 11.00, 12.30
"דוני נלקרמוסצון - הבוב יוסף - ב' 17.30
"למה כוכב" - ד' 17.30
♦ ירושלים תיאטרון הקרון גן פעמון וחדור, 638217.

● חיפה והצפון

הארנבת והצב
חגיגת תיאטרון סטנונית עם בובות, ובמרכזה המשל על הארנב והצב.
♦ מעלות מתנ"ס 974048. א' 16.00, 17.15

המלך עושה עלייה
את המחזה כתב דניאל לפין על פי ספרו של יוסי אלפי. מלך שמאס בחיי הבדידות בארמונו ומגלה שבמקום רחוק קיימת ארץ המלכים שבה כולם שווים. בימויו יוסי אלפי ונגני בביצקי. מוזיקה גל פרידמן.
♦ כפר־תבור מתנ"ס בית יגאל אלון 765555. ד' 17.00, ג' 17.00

יצאו מתוך האגדה
תיאטרון דיאבלו בהדרכת ג'קי בכר. עם שמוליק ארן, נמרוד ולברמן, אדריאן שוורצשטיין. גילגולן של שלוש דמויות הבורחות כל אחת מאגדה אחרת.
♦ חדרה מופ"ת 324885. מוצ"ש 20.30

...בה על שהיא משהו
מעבודות הבית ...מה המשעז ראשית כל,
המשך בעמוד 13

שלמה דשן

המשך מעמ' 54

עובדיה יוסף. בשני המקומות האלה יש כעת הנהגה שממלאת את מקום ההנהגה של הרבנים הוותיקים, שהפכו למקרים סוציאליים והלכו לעולמם. הדבר המדהים הוא שהרב יוסף הולך על חבל דק מאוד, והוא עלול לאבד את כל מה שבנה. הוא כבר התחיל לאבד חלק מהנוהים אחריו. למשל, ראשי החכמים התוניסאים. הרב מאיר מזוז, ראש ישיבת התוניסאים, התנער מהרב יוסף אחרי עשרות שנים שדבק בו. יש סכנה שזה יגבר. לכן אני תמה על התנהגות הרב יוסף, ומוקיר אותה מאוד. נראה שש"ס תאבד הרבה קולות בבחירות הבאות".

בסוף המאמר אתה טוען שהפגישה בין אנשי־שורה למנהיגים החדשים עשויה להביא לסוג חדש של דתיות מזרחית. מה יהיה אופי השינוי?

"זה יהיה נושא המחקר הבא שלי. אנחנו רואים רבנים ותלמידי חכמים, יחד עם הריוטות, שעיקר הדתיות שלהם הוא ההילולות. זה צירוף מוזר, שיביא לפעולות דתיות מסוג חדש. פעם, הרבנים לא היו מראים את עצמם במימונות ובהילולות. עכשיו הם הולכים לשם. ההליכה שלהם איננה סתם עניין ציני. יש הגינות, תמימות ואמונה במעשה הזה. אני חושב שהדתיות של ארכוי ש"ס תחליף איזה גוון.

"אנחנו נמצאים כנראה על סף תפנית. בכלל, היהדות הישראלית מגוונת ביותר. היא לא רק המשך של העבר או מרד בו, כפי שאמרתי בראשית השיחה. היא לא כה פשוטה. החילונים יצרו פה דברים חדשים, וכך עשו גם החרדים. אנחנו עומדים נוכח יצירה של משהו ססגוני, חדש".

יש שאלה שחוזרת ועולה: מדוע יהודי צפון־אפריקה שהיגרו לצרפת ולקנדה הצליחו שם וקידמו את מעמדם, ואילו יוצאי צפון־אפריקה שעלו לישראל התקשו כל כך?

"התשובה הגרועה לשאלה שלך היא שיש בארץ קיפוח, שדיכאו אותם וכו'. יש תשובה פשוטה ונכונה הרבה יותר. במזרח ובאשכנז, היהודים היו אנשי שכבת הביניים, סוחרים ורוכלים. המצליחים ביניהם היו בעלי רשתות כלבו גדולות, אבל נשארו אנשי ביניים. הם לא היו בעלי תעשיות, וגם לא פועלים מסכנים. אלה שהיגרו לצרפת או לקנדה נשארו במעמד היהודי הקלאסי. את יכולה לשמוע על פרופסור נודע ממוצא צפון־אפריקאי, אבל תהיי בטוחה שאחיו הוא בעל רשת חנויות כלבו. לעומת זאת, המזרחים שבאו לארץ מצאו חברה מיוחדת מאוד, שתיעבה את כל המקצועות היהודיים הקלאסיים. ואת התשובה לשאלה שהציג מחקר מרתק על זוגות תאומים, שהתפצלו להגירה".

אבל לא מדובר רק במצב כלכלי.

"ובכל זאת, הרוב הגדול של המצליחים הם סוחרים ולא אינטלקטואלים. החברה בצרפת היא חברה ככל החברות המערביות, ואילו החברה הישראלית בסוף שנות החמישים היתה מיוחדת. פרח אקזוטי מוזר מאוד. לכן לא הצליחו כאן. אני לא אומר שהקיפוח לא תרם לזה. ובכל זאת, לא היו בישראל עמדות של מעמד ביניים. שלטה אידיאולוגיה שהתנגדה מאוד לדברים האלה. אני זוכר את עצמי בתקופה ההיא. לא רציתי להיכנס למסחר. כשמישהו רמז לי שכדאי אולי להיכנס לעסקים, נעלבתי: 'מה, אני עולה חדש? אני רוצה להיות כמו כל הצברים'".

• • •

משפחתו של דשן היתה דתית מסורתית, ובנעוריו חלם להיות רב. "עד היום אני סבור שזה התפקיד החשוב ביותר לאדם יהודי. הבנתי את זה בגיל צעיר מאוד". בישראל הוא התגלגל מישיבה בבאר־יעקב לישיבת פתח־תקוה ומשם לישיבת היישוב החדש בתל אביב – ולא החזיק מעמד באף אחת מהן. לא היתה התאמה, הוא אומר. בכיתות השביעית והשמינית למד בתיכון הדתי בחיפה. "הדבר המשמעותי בביוגרפיה שלי הוא הניסיון הכושל להיקלט בישיבות", הוא מסכם. ב־1954 הוא התגייס לצבא ושירת ברבנות הצבאית. אחרי שהשתחרר למד היסטוריה יהודית וסוציולוגיה באוניברסיטה העברית. הוא עשה תואר שני ביהדות ודוקטורט באנתרופולוגיה.

איך אתה מגדיר את הדתיות שלך?

"אני אדם שמשתדל להיות דתי. אני משתדל ככל יכולתי לחיות בעולם החרדי, משתדל לדקדק במצוות. אבל יש בעולם החרדי הרבה דברים שאינם מקובלים עלי – כמו ההסתגרות, ההשחתה שכרוכה בזה שהם נהנים ממה שאחרים מספקים ונותנים מעט, ההשתמטות מהצבא".

לעובדה שאתה מתפלל בבית כנסת מרוקאי יש קשר לזה?

"העולם התרבותי שלי הוא אשכנזי. חמשת ילדי הם דתיים מודרנים, לא ימניים. כולם מעוגנים בקהילה שלהם. יש לי זהות פוליטית, וחשובה לי הדתיות המודרנית. הציונות הדתית משכה את השטיח מתחת לרגלי, כמו שמשכה את השטיח מתחת לרבנות. הריצה של הדתיים הציונים לעניינים הפוליטיים היתה שגיאה. מזמן התנערתי מהם. אני זוכר תקופה קצרה ביותר של התלהבות מהמצב החדש ב־1967. מיד אחר כך התעוררתי מהבחינה הפוליטית, ונעתי שמאלה. אבל לא מטעמים מוסריים. נמשכתי למזרחים בגלל חוסר הצעקנות הפוליטית. הכל התנהל בטון מינורי. הסופר האהוב עלי הוא עגנון, והסגנון שלו מאוד מתאים לי. אני מוצא את הסגנון הזה אצל רוב המזרחים". ■

תשבץ הארץ
טומי שפיר

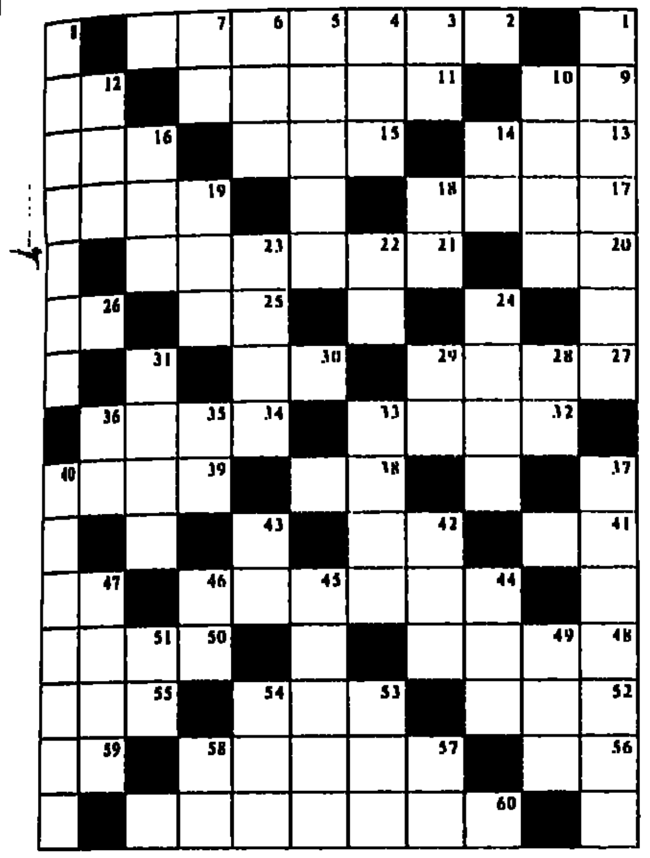

אופקי: 2) חותמת מצרית בתבנית חיפושית, 9) איש־שיבה, 11) מחנך יהודי פולני גדול, 12) חבר, 13) שדה שנחרש, 15) קציץ בשר במנות קרב, 16) בעל חיים הררי, 17) צורה הנדסית, 19) תכשיט נשים בימי קדם, 20) מצבת זכרון, 21) מושב בהרי יהודה, 25) ענף עבה, 26) אות, סימן, 27) דרגש, 30) קידומת סקוטית, 32) נשרי הממשלה, 34) הרהור, 38) עוף דורס, 39) שופט מקראי, 41) דג קטן, 42) מתנה, 44) קיבוץ בעמק חפר, 47) מבני נח, 48) ספל, קערית, 50) פרח־בר נאה, 52) קש, 53) פיצה, 55) משקה חריף, 56) קידומת הולנדית, 57) מין צמח מטפס, 59) צלוי למחצה, 60) חית־כיס באמריקה.

אנכי: 1) אשתו של סוקרטס, 3) בלבד, 4) מאכל מזרחי, 5) עיר באיטליה, 6) זרם, 7) בהמה בטיבט, 8) אליל פלישתי, 10) חוקר קוטב אמריקאי, 12) קול הברק, 14) איצטבה, 16) פילוסוף סקוטי, 18) כרמין, 19) צרה, אסון, 22) כלי עינויים בימי קדם, 23) ריתמת חיבור לקשירת שתי בהמות, 24) צייר ספרדי, 28) יחידת זמן, 29) תשלום חובה, 31) שנאה עזה, 33) מטעמי המקרא, 35) גבה־לב, 36) ניצוץ, 37) כינוי במשנה לזן של כרוב, 40) צמח־מים, "לוטוס", 42) דג־מאכל, 43) שנשמה באפו, 44) מידת נוזלים קדומה, 45) צייר ספרדי, 46) מילת סירוב, 47) במבוק, 49) מוכר בחנות, 51) עני, 53) שרסלע, 54) אי יווני, 57) עובר בין שתי נקודות, 58) מטבע צרפתי.

תשבץ היגיון
יורם הרועה

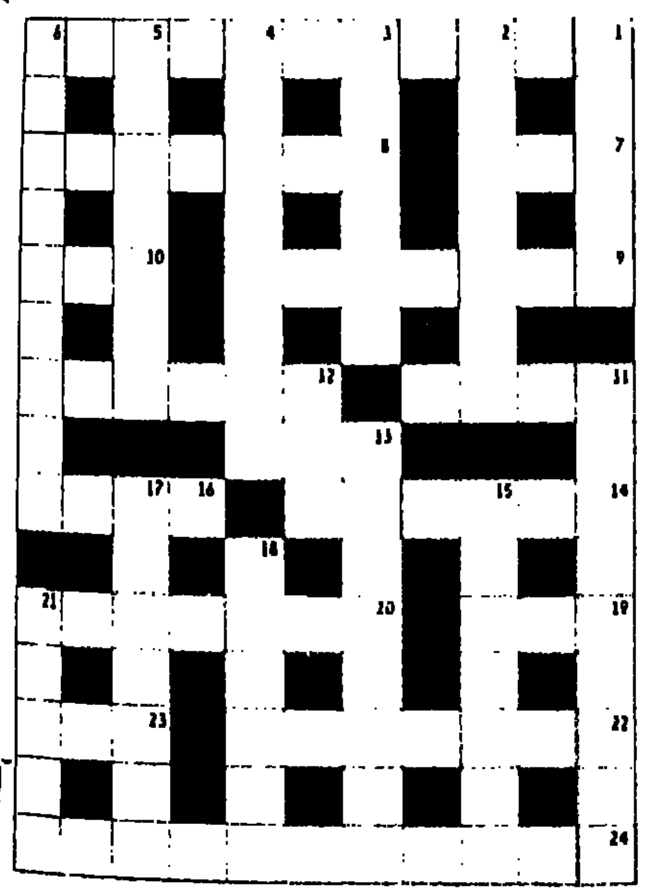

אופקי: 1. עלילות יוסי ואורי למוסיקה של לני (עפ"י צבי ארגמן ואמנון שמוש)(7,4); 7. נכתרת החורש במונריאל (עפ"י ניר גרנדה)(3); 8. מלא ראגה: היש לדרך עוז? (4,3); 9. משה רבנו וראש הכת באיים (7); 10. המחבר הכי לוהט בשוק (3); 11. אומרים ש"4 אנכי" נע עם בייגלע (עפ"י יוסי קאופמן)(4); 12. אינו מתעלה לגבהים של סטיבנס וגאולה (6); 13. ר' 12 אנכי; 14. אפשר להבינן כשה"עוור" תור (6); 16. כתם בכלוטה (4); 19. אצל היועץ בן יאיר (3); 20. בהתפקרות מוצאים ארס (עפ"י אריה קוקא)(3,4); 22. מה יש לו ללוחם כבריק אצל הקויזן (עפ"י צבי ארגמן)(4,3); 23. מקחקת כדורגל בכית א' (עפ"י ניר גרנדה)(3); 24. אומרים כי באחיותו המיוחדת מנע מן הנכר להתחרש (4,4,3).

אנכי: 1. השרדן סופג כשלון בהעלאת רוחות (עפ"י גרי סמואל)(4); 2. מתאים לתיאורי נולת, אולי (7); 3. סופר שאוצרי התיכון זכה באליפות (עפ"י יוסי קאופמן)(6); 4. הצייר קסט כוכב בירוק (עפ"י יוסי קאופמן)(3,5); 5. שתי ערים בפונריאל (עפ"י רפי שוץ וניר גרנדה)(7); 6. יסורי מצפון של תורם אברים (עפ"י אלי מועלם, רנה סלמור ויזאל דרוסא)(5,4); 11. לאחר הדיקה התשעים מקבלים, מלבד צ'ין, מנת עוף (עפ"י רפי סוריק)(3,6); 12. מזל שבגי יהודה למרו, ככתוב בספר ה־"13 אופקי" (3); 13. הפסיכיאטר ואשתו בראש הר (עפ"י אריה קוקא)(8); 15. המשורר היווני, לאחר שעבר את הביס, כבר לא יוליד משוררים צעירים (עפ"י צבי רון)(7); 17. האלופים התרשים (עפ"י יוסי קאופמן)(7); 18. ג'ורג' בוש ידוע בהתנהגותו האבירית (עפ"י צבי ארגמן)(6); 21. האם שוב יעשה עבודה חקלאית במושבה (5).

פתרונות

תשבץ הארץ

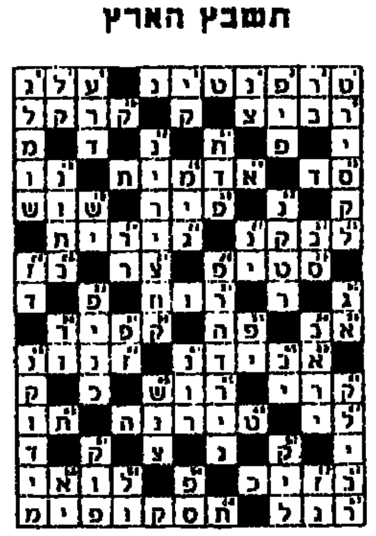

תשבץ הגיון

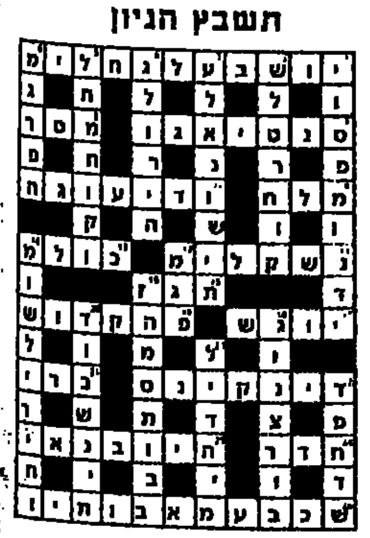

בריג'
ניסן רנד

הגנה מדויקת ופורייה

היד שלפנינו נתקבלה מהסיבוב החמישי של אליפות הארץ לזוגות שנערך בחודש שעבר. מזרח פתח את מהלך ההכרזה בקריאה של "1 בלי שליט" ודרום התערב בכל השולחנות, לרוב עם "3 ספייד". מערב קרא "4 הארט" וצפון ומזרח עברו. זה נשאר חוזה סופי במספר שולחנות, אולם ברוב השולחנות בחר דרום, עם מצב פגיעות נוח, להכריז "4 ספייד". מערב עבר ומזרח מצא את עצמו בדילמה קשה. במספר מקרים בחר מזרח להכריז "5 הארט" שהוכפל על ידי דרום. צפון הוביל את ההגנה עם התשיעית ספייד והכרוז עלה עם האלוף שלכד את המלך ספייד הבודד. דרום משך את האלוף דיאמונד והמשיך בדיאמונד אל המלך של צפון שלכד את המלכה ברומם. צפון המשיך עם העשירית דיאמונד. במידה שהכרוז נתפתה לחתוך עם האלוף הארט, הוא נותר עם מפסיד נוסף בהארט שנלקח עם הנסיך של צפון. מזרח ומערב הפסידו 500 נקודות.

בשני שולחנות בחר מזרח להכפיל את החוזה של "4 ספייד" מצד דרום. היתה זו החלטה אמיצה ופורייה.

מערב הוביל עם המלך הארט שנחתך ביד הכרוז. זה שיחק דיאמונד אל המלך ברומם ושיחק את חמישית ספייד, בנסיון עקיפה דרך מזרח. הכרוז הופתע כאשר המלכה ספייד מידו נלקחה עם המלך של מערב. זה חזר בהארט שנחתך ביד הכרוז. זה שיחק קלאב שנלקח עם המלכה של מזרח. כעת היו למזרח ולכרוז שלושה קלפי ספייד (כל אחד) ומזרח בחר לשחק את הנסיך ספייד שנלקח עם האלוף ביד הכרוז. קלאב שני נלקח עם המלך קלאב של מזרח. זה משך את העשירית ספייד. כעת נותר למזרח ספייד נמוך ולכרוז נותרה השמינית ספייד. מזרח קרא את המפה בדייקנות ושיחק את הספייד האחרון. הכרוז שיחק קלאב שלישי אל האלוף של מזרח. המשך בהארט איפשר למערב לזכות ביתרת לקיחות ההארט. הכרוז הוגבל, איפוא, לארבע לקיחות ספייד ושתי לקיחות דיאמונד והחוזה המוכפל הוכשל בהפרש של ארבע לקיחות שהניבו למזרח ומערב 800 נקודות ותוצאת שיא.

יד השבוע: צפון מחלק מזרח־מערב פגיעים

צפון
♠ 9 6
♥ J 8 4
♦ K 10 9 8 6
♣ J 10 6

מערב
♠ K
♥ K Q 10 6 5 3
♦ J 7 5 3
♣ 8 3

מזרח
♠ J 10 7 2
♥ A 9 7 2
♦ Q 2
♣ A K Q

דרום
♠ A Q 8 5 4 3
♥ ------------
♦ A 4
♣ 9 7 5 4 2

שחמט
ישראל שרנצל

תיקו של גדולים

תיקו קצר וחסר עניין בין רבי אמנים הוא סיוטם הקבוע, שלעתים קרובות אכן מתממש, של מנהלי תחרויות. התיקו הבא אינו נופל כלל בקטגוריה זו, והוא הושג לאחר קרב עיקש ומקורי.

לבן: בוריס גלפנד
שחור: ג'רלד הרטנק
מינכן 94'

1. ד4, פ־ו6; 2. ג4, ג5; 3. ד5, ב5; 4. ג:ב5, א6; 5. ו3, א:ב5; 6. ה4, מה־א5+ 7. ר־ד2, ב4; 8. פ־א3, ר6; 9. פ־ג4, מה־ד8; 10. א3, ה6; 11. ד:ה6, ר:ה6; 12. א:ב4, צ:א1; 13. מה:א1, ר5; 14. ה:ד5, פ:ד5; 15. מה־א4+ פ־ד7;

לפנינו נוסח חדיש יחסית של "גמביט וולגה" שכמעט לא נוסה בפרקטיקה ברמה גבוהה. אפשרי גם 15... ר־ד7; 16. ב5, פ־ב4; 17. 41 עם מצב לא ברור. השחור מעדיף פיתוח כלים ומכל מקום הוא מקבל יוזמה משמעותית עבור הרגלי.

16. פ־ה5, פא־ב6 (אחרת יבוא ר־ב5) 17. מה־ג6, ר־ד5; 18. מה־ב5, (התמרון במלכה נועד לכפות החלשת ההגנה על ד7) מה־ה4+ 19. מ־ד1, ר־ה7; 20. ב:ג5, ר:ג5; 21. פ־ה2

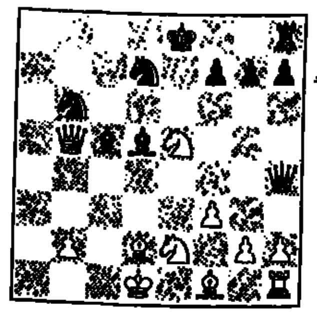

21... ס־ו5 22. מ־ו7, מ־ד7; 23. מ־ד4! ודאי ששחקן ברמתו של גלפנד לא ייפול למלכודת המבריקה 23. מה־ד7, ר־ב3+ 24. מ־ג1, צ־ד8; 25. מ־ד2, מה־ה1+! עתה זוכה הלבן בכלי עם סיכונים מופחתים, אך עדיין לשחור משאבי התקפה.

23... צ־ב2; 24. מה־ד7, ר־ב3+ 25. מ־ג1, מה־ו8;

המעט אין די ב־25... צ־ד8 בשל 26. 31, מה־ד6 27. מה־ב5 ואין המשך משכנע לשחור.

26. ר־ב5, ר־ד4; 27. צ־ד1! ר־ב2+ 28. מ־ב1, ר־ה6 ר־ג3! (חילופי מכות טקטיות נאותו אין ללבן טוב מאשר מעבר לסיום עדיף במקצת). 30. ר־ו6 (30... מה־ד5+ 31. מה־ד3, צ:ב2 32. מ־ג1 טוב ללבן בשל איום המט בשורה האחרונה) 31. ר־ו6, ז:ו6; 32. מ־ג1, צ:ב5; 33. צ־ה7, ר־ו3; 34. צ־ה8+ מ־ו7; 35. פ־ה5+ מ־ה6; 36. פ:ו5, צ־ב1+ 37. מ־ד2, צ־ב2+ 38. מ־ה3, צ:ו2; 39. מ־ו4, ר־ה8; 40. ח4, צ־ו6; 41. מ־ה5, צ־ו1; 42. מ־ו4, תיקו.

התוצאות הסופיות בתחרות מינכן שבה נערך קרב זה היו איוונצ'וק 7.5 מ־11, היבנר ובליאבסקי 7, ברייב 6, לוברון, גלפנד וניקוליץ' 5.5, יוסופוב והרטנק 5, בנג'מין ואגן דרסטון 3.5.

לא תש כוחו

למיגואל (משה) ניידורף מלאו כבר 85 שנה, והוא עדיין ממשיך להתחרות. באליפות הפתוחה של מר־דל־פלטה (ארגנטינה) הוא סיים במקום ה־12 עם 6.5 מ־9! את הסיום הבא הבריק בסגנון המזכיר את יכולתו מהעבר, עת היה משך כמה עשורים מטובי שחקני תבל.

לבן: לויטרשטיין
שחור: ניידורף

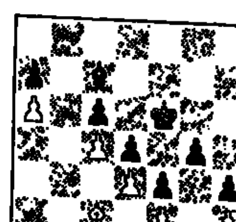

1...ר4! 2. ז:ו4, מה־ו3; 3. מ־ה1, ר:ו4; 4. ר־ד2 (הסיום לאחר 4. ה:ו4, מה־ג3 אבוד ללבן) ר־ו2+! 5. מ:ו2, מה־ו1+ הלבן נכנע.

בתחרות עצמה ניצח אוסקר פאנו עם 8 מ־9.

•

בניו יורק החלו הדו קרבות לאליפות העולם במסגרת ה־P.C.A. השחקנים מתמודדים בסדרת הטוב מ־8 משחקים. לאחר ארבעה משחקים התוצאה הבולטת היא קמסקי־קרמניק 1:3. בשאר הדו קרבות המצב הוא: אננד־רומנישין 1:3, אדאמס־טיבאקוב 2:2, גולקו־שורט 2:2. משחקים מדו קרבות אלה יובאו במדורים הקרובים.

בתחרות לאמנים צעירים שנערכה בגסטד שבשווייץ זכו שני הישראלים אורטובסקי (7.5 מ־9) וקוגן (7 מ־9) בבירור בשני המקומות הראשונים. אחריהם במרחק ניכר האמן הבינלאומי וידקי מהונגריה וכמה שחקנים נוספים מהונגריה שווייץ וגרמניה.

ראה אור גיליון חדש של "שחמט" ביטאון האיגוד והמכללה. עורכו הראשי, אפרים כרמל, מתלונן אמנם על מיעוט השחקנים המשגרים חומר מקורי לביטאון, אך להתרשמותנו רמתו נאותה בהחלט. רם סומר, עורך הקרבות, עושה מלאכתו נאמנה, והקורא יכול להחכים מניתוחים ברמה גבוהה.

בולטים בגיליון ראיון עם רב האמן הטרי יונה קוסאשווילי, המציג את השקפותיו על השחמט המודרני ומספר על האתגר שנטל על עצמו בשילוב הישגיות שחמטית עם לימודי רפואה; מאמר מאלף נוסף של יוליוס טלסין המוכיח חד משמעית את התנהגותו האנטישמית של אלכסנדר אליוכין, אלוף העולם לשעבר, בעת מלחמת העולם השנייה.

תיקון טעות: שלא כפי שפורסם בשבוע שעבר עלו השנה לליגה הלאומית קבוצות אליצור נתניה א' והפועל גבעתיים, ואילו במשחקי המבחן ישחקו יחד עם קבוצת הפועל פ"ת קבוצות ראשל"צ ב' והפועל קריית אתא.

חידת שחמט
ישראל שרנצל

הלבן נוסע וזוכה (שפילמן – ואלה 26'). יש למצוא הדרך הקצרה ביותר לניצחון.

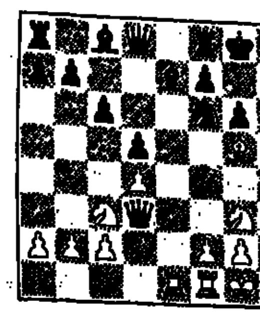

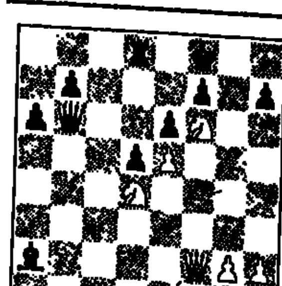

פתרון החידה מהגיליון הקודם (שורט – טימן 94'): 1. מ־ד7+! נכנע בשל 1...צ:ד7; 2. צ־ג8+ צ־ד8; 3. צ:ד8+ מה:ד8; 4. מ:ה6+

מי היה האיש שהיה
מיכאל אוהד

דווקא משום ששמו הלך לפניו, הרגיז את הקנאים. כתביו צונזרו ולנוער נאסר שרק בני 25 פלוס רשאים לעיין בהם. הוא סרב להסתפק ב"כמות שנאמר", העדיף לחשוב בעצמו וביקש למזג את האמונה והבינה. משפט המפתח של תורתו אומר: "נלך בעקבות עינינו – קדימה".

הוא היה בנו של שופט והתחנך בשלוש שפות. כשמלאו לו 13, נכבשה ארצו על ידי קנאים זרים. משפחתו ברחה והתגלגלה בדרכים. בתום שנות נדודים ארוכות השתקעו בפוסטט. הוא עצמו המשיך "ללכת בעקבות הקוצרים וללקט שיבולים", כלומר: ישב, למד וכתב. אחיו דוד סחר באבני חן ופירנס את המשפחה, עד שטבע באוקיינוס ההודי ואיתו רכוש המשפחה. עתה הוטל על איש הרוח לפרנס שתי המשפחות. הוא היה נגיד הקהילה, ומילא תפקיד זה חינם אין כסף. בן 50 פנה הפילוסוף למקצוע חדש, שגם אותו למד בנעוריו, והיה לרופא, ולא סתם רופא, כי אם רופא החצר של הסולטן.

הרפואה עומדת במרכז 20 שנותיו האחרונות. בשלושה ספרי יסוד, שהלהיבו והבהילו, מצא מכנה משותף בין האמונה והבינה. לעת זיקנה הוסיף עליהם תריסר מחקרים העוסקים במדעי הטבע ובגוף האדם. גם כאן דרש מן הרופא לפקוח את עיניו, לראות ולבחון. הוא כתב על רעל וסמים, על חיי המין ועל הקשר שבין בריאות הגוף לבריאות הנפש. במחקר שייחד לסולטן הסולטן עמד על דעתו שהיין, שנאסר על ידי הנביא, עשוי במקרים מסוימים לא רק לשמח לב אנוש אלא גם לרפא את גופו.

נפשו שלו, נשמת חוקר נועז שקם נגד ערב־רב של משפטים קדומים, ישבה בגוף חלש. למתרגמו הצרפתי, שביקש לבקרו, יעץ לוותר על תוכניתו: "אם כי הייתי שמח לקבל אותך בביתי, אין באפשרותי להבטיח לך אפילו שעה אחת של שיחה בארבע עיניים. בעלות השחר אני יוצא לחצר אדוני הסולטן. יש והוא חש ברע, או שאחת מנשותיו או ילדיו נפלו למשכב. קורה שאני עושה את כל היום בחצרו. כשובי, ביתי מלא חולים. אני יורד מן הפרדה, לא מספיק להתרחץ או לטעום משהו, בודק ורושם תרופות עד לשעות הלילה המאוחרות. לעתים אני עייף עד כדי כך, שקשה לי להוציא מלה מן הפה."

כזה היה האיש ששלוש יבשות ביקשו את עצתו, והוא ניחם ועודד את כולם. מה שקומם אותו היו האמונות הטפלות ופיטפוטי האסטרולוגים (בניגוד לאסטרונומים, שהעריך). המלך המשיח בוא יבוא, אמר, אך גם בימי המשיח נשמור על העניים. מהמשיח לא חיכה לנסים ונפלאות, אלא לדבר ממשי יותר: חידוש שלטון בית דוד בירושלים.

בן 69 הלך לעולמו. את גופתו ציווה לקבור בארץ הקודש. לחסידיו המליץ להמשיך במיזוג האמונה, הבינה והמחקר. "לכו קדימה לכו בעקבות עיניכם".

זה האיש?

(פתרון החידה מהגיליון הקודם)

"אדמירל הימים" שנולד (אולי) בגנואה שבאיטליה, הפליג בשליחות פרדיננד ואיזבלה מערבה בשבוע שגירשו את היהודים מספרד (האמנם היה יהודי או שרק ממניו היו יהודים?) כדי למצוא את דרך הים להודו (ליפאן ולסין) ולשוב משם עם אוצרות זהב ותבלינים: לא הגיע להודו כי נתקל בדרכו באיי בהאמה, קובה והאיטי, שב ממסעו השלישי באזיקים ונאבק עד סוף ימיו על הזכויות והכספים שהובטחו לו – הוא כריסטופר קולומבוס (1450–1506), מי שגילה את אמריקה.

חידת היגיון
נחמן גבעולי

הלוגיקן והחידונאי הידוע, ריימונד סמוליאן, מציג את השאלה הבאה:

באחת מתוכניות החידונים של הטלוויזיה זכה זוג, בעל ואשה, בפרס כספי. היה עליהם לבחור אחת משתי מעטפות זהות, אטומות וסגורות, שהכילו כסף. נאמר להם שהסכום במעטפה אחת גדול פי 2 מהסכום במעטפה האחרת, אך לא צוין מה הם הסכומים ואיזוהי המעטפה ה"שמנה" יותר.

הזוג בחר מעטפה אחת באקראי, פתח אותה ומצא בה 100 שקל. ואז אמר להם המנחה: אתם רשאים להתחרט, להחזיר את המעטפה ולקחת את האחרת.

הבעל נטה להסכים: מתוך מה שידוע לנו, אמר, ברור שהמעטפה האחרת מכילה 50 שקל או 200 שקל. אם נחליף את המעטפות אנו עלולים אמנם להפסיד 50 שקל, אבל אנו עשויים להרוויח 100 שקל. מאחר שהסיכויים של שתי האפשרויות שווים, והרווח המקווה גדול מן ההפסד הצפוי, כדאי לבצע את ההחלפה.

לא, אמרה האשה, אתה טועה, כרגיל. נניח שהסכום הקטן הוא X והסכום הגדול הוא 2X. בידינו אחד משני הסכומים האלה. אם בידינו הסכום הקטן ואנו נחליף אותו, נרוויח X, אבל אם בידנו הסכום הגדול, נפסיד X. הסיכוי הרע שווה לסיכוי הטוב ואין איפוא טעם לבצע את ההחלפה.

מי צודק?

פתרון החידה מהגיליון הקודם:

האיש נטל מטבע אחת מן השק הראשון, שתי מטבעות מן השק השני, שלוש – מן השק השלישי וכו'. בסך הכל היו בידו 55 מטבעות, שמשקלן הכולל היה אמור להיות 550 גרם. אך כיוון שמהשק שמספרו X נטל האיש X מטבעות מזויפות, שמשקלן רק 9 גרם, הרי שחסרו למשקל הכולל X גרמים. השקילה גילתה אפוא מיד מהו ה־X.

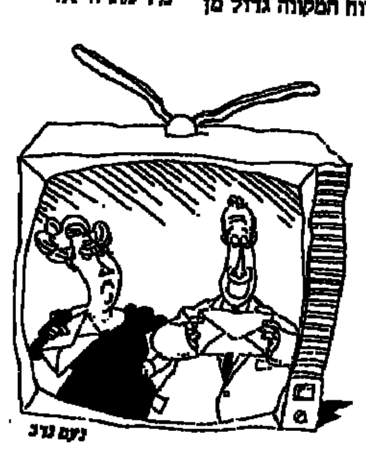

הפרס השבועי

את הפתרונות יש לשלוח על גבי גלויה למוסף "הארץ" עד יום שלישי. נא לציין בראש הגלויה את שם החידה ותאריך הגיליון. בין הפותרים נכונה יוגרל ספר. בפרס השבועי זכה נעם קניגשטיין מרעננה.

...בה על שהיא משום...
מעבודות הבית ...מה הפשע? ראשית כל,

המשך בעמוד 13

עירית לינור

אני לא בנוי לקשר

כשאת נתקלת במניאק, האם את נוטה לפרש לא נכון את שפת הסימנים שלו? בחני את עצמך

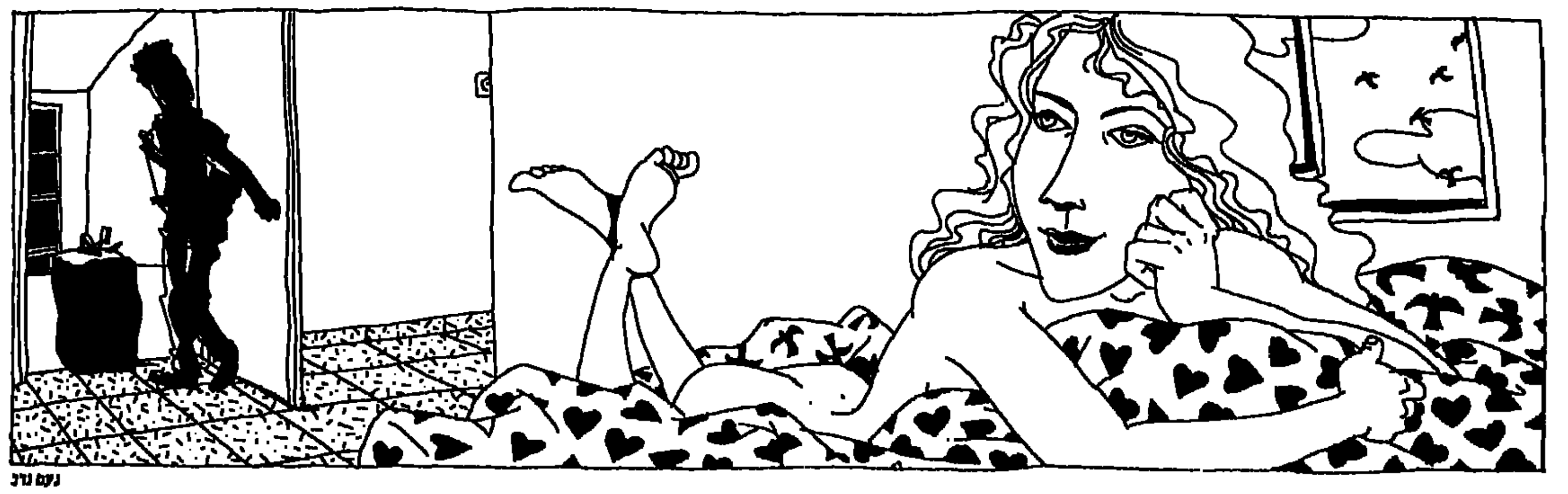

נעם נדב

1. הוא מתקשר אליך תמיד אחרי חצות, ורוצה להיפגש, אבל רק בבית. סימן ש:
א. נו, אז מה? יש חוק שצריך להתקשר מוקדם? הוא אינטנסיווי, הוא חיית לילה. זה מקסים.
ב. הוא עובד עד מאוחר, ויש לו פחד ממקומות ציבוריים.
ג. חוויית הביחד שלכם כל כך חזקה, שהוא לא רוצה למסמס אותה על ידי יציאה מהבית.
ד. אוי, מותק, שמעת פעם על גברים שרוצים רק דבר אחד?

2. ביום שני את מתקשרת אליו, ומציעה לו ללכת איתך לסרט ביום רביעי. הוא אומר: "אל תלחיצי". סימן ש:
א. לבקש מאדם ספונטני שחי את הרגע לקבוע משהו לעוד יומיים? ברור שהוא יילחץ. תפסיקי.
ב. הוא שונא קולנוע.
ג. הוא נורא רגיש.
ד. העובדה שאת מנסה לקבוע איתו משהו יומיים מראש גורמת לו לחשוש שאם יסכים, בשלב הבא תרצי להביא אותו להורים.

3. הוא אומר לך: "אני לא רוצה להתחתן אף פעם". סימן ש:
א. סימן לכלום. זה לא אומר כלום. למה כל דבר זה סימן?
ב. הוא לא יודע מה הוא רוצה.
ג. הוא לא מתכוון לעצמו. זה הבן דוד שלו שלא רוצה להתחתן אף פעם.
ד. הוא יתחתן מתישהו, אבל לא איתך.

4. הוא לא התקשר אליך שבוע. סימן ש:
א. הטלפון שלו מקולקל.
ב. גנבו לו את ספר הטלפונים.
ג. היתה לו תאונת דרכים והוא שוכב מחוסר הכרה בבית חולים.
ד. הוא לא רוצה להתקשר אליך.

5. אתם הולכים למסיבה, והוא פורש לשירותים עם מישהי. סימן ש:
א. הוא צריך להשתין.
ב. את לא רואה טוב.
ג. זאת אחותו, והוא צריך להגיד לה משהו דחוף.
ד. לפני שהוא יזרוק אותך סופית, הוא גם יעביר לך סטרייה וגינלית מגורדת במיוחד.

6. הוא אומר לך: "אני בתקופה קשה ברגשי". סימן ש:
א. כדאי שתמצאי פסיכולוג טוב שיעזור לו.
ב. הוא משתף אותך בסודות הכי אינטימיים שלו, כאות לאהבתו כלפיך.
ג. הוא אדם עמוק, המחובר היטב לרגשותיו.
ד. עוד מעט את תהיי בתקופה קשה עוד יותר.

7. הוא שואל אותך אם יש לך חברה נחמדה להכיר לו. סימן ש:
א. יש לו חוש הומור מגוסטטי.
ב. הוא זקוק למישהי כדי לספר לה כמה את נפלאה.
ג. את לא שומעת טוב.
ד. בהזדמנות שהוא כבר הורס לך את החיים, הוא מוכן כתור בונוס גם לאמלל לך את החברות.

8. כששואלים אותו כמה זמן אתם ביחד הוא עונה: חודשיים, שבוע ושלושה ימים. סימן ש:
א. הוא נוצר בלבו את רגע פגישתכם הגורלית, ומתרפק עליו.
ב. יש לו זיכרון טוב.
ג. הוא אוהב לספור דברים.
ד. הוא עושה טבלת ייאוש, ונשארו ארבעה ימים יא'מנאייק.

ביל בעלי

השבוע נאלצנו ביל ואני לעמוד לפני ועדת חקירה בפרשת וייטווטר. נו, טוב, ידענו שזה הולך לבוא. התלבשנו יפה, ביל בחליפה כהה ואני בשמלה צהובה (כהשראת הצבעים המועדפים על מלכת בריטניה, נשמה שכמותה), ויצאנו לדרך.
ועדת החקירה עשתה את שלה, אנחנו עשינו את שלנו, התקשורת סיקרה, אבל בכל זאת היתה תחושה שמשהו חסר, שהיה אפשר להגיע לשלמות, אילו רק הצלחנו להשיג את הטאץ' האחרון, הסופי, שיוסיף לוועדת את הקלאסה שחשבנו שתהיה לה.

עצוב מאוד, אבל מה לעשות, ועדת חקירה בלי בני הזוג אבנרי ברקע, זה פשוט לא זה.

9. הוא אומר לך שהוא נורא לא קנאי, ושאת יכולה לעשות מה שאת רוצה עם מי שאת רוצה. סימן ש:
א. הוא בחור תומך ומפרגן, נדיב ורחב אופקים.
ב. הוא בטוח באהבתכם, ויודע שלעולם לא תבגדו זה בזה.
ג. הוא היה שיכור כשהוא אמר את זה.
ד. הוא כבר עשה את מה שהוא רוצה, עם מי שהוא רוצה.

10. הוא אומר שאת גורמת לו להרגיש חנוק. סימן ש:
א. נו, הוא חנוק. ככה זה. פגש אותך פעמיים, ונחנק. אז מה? הרבה רומנים יפים התחילו ככה.
ב. הוא אסטמטי.
ג. כדאי שתחשבי טוב טוב מה לא בסדר איתך.
ד. כדאי שתחנקי אותו.

11. הוא אומר לך: "החלום שלי הוא לקחת מימייה וכמה קופסאות שימורים, ולחצות את האוקיינוס האטלנטי בסירת משוטים". סימן ש:
א. הוא אדם מקורי וייחודי.
ב. הוא משודר לטנטי.
ג. תירשמי לקורס ימאות.
ד. הוא טיפש.

12. את אומרת לו "אני אוהבת אותך". הוא עונה "זה יעבור לך". סימן ש:
א. הוא כה צנוע, שהוא מתקשה להאמין שאשה נפלאה כמוך אוהבת יצור חסר ערך כמוהו.
ב. יש לו דרכים משונות לומר לך שהוא אוהב.
ג. רגשותיו כלפיך עמוקים מכדי לבטא אותם במלים המקובלות.
ד. זה יעבור לך.

13. הוא אומר: "החברה שלי מהתברתי לשעבר היא טוטית". סימן ש:
א. הוא מגוי לקשר חדש.
ב. הוא שבור לב וזקוק לחום וחיבה.
ג. הוא הפיק לקחים מכישלון יחסיו איתה, ועכשיו הוא מודל משופר.
ד. תוך חודשיים שלושה הם מתחתנים.

14. כמה זמן אחרי שהרומן עם המניאק נגמר, את פוגשת אותו במקרה ברחוב. את:
א. פורצת בצרחות: מה עשית לי, מניאק?
ב. בולעת את דמעותיך.
ג. מנסה להיזכר איך קוראים לו, ומאיפה הוא מוכר לך.
ד. אומרת לעצמך: מעניין, אף פעם לא שמתי לב שהשיניים שלו צהובות.

...צה על שהיא משום
מעבורות הבית ...מה הפשע ראשית כל,
המשך בעמוד 13